DAPHNE DU MAURIER

s-a născut în 1907 ca a doua fiică a celebrului actor și producător Sir Gerald du Maurier și nepoată a lui Geroge du Maurier, scriitor și grafician la apreciata și binecunoscuta revistă Punch. *Își continuă studiile începute în familie, la Paris. În 1928 debutează cu nuvele și articole, iar în 1931 îi apare primul roman,* The Loving Spirit. *Au urmat apoi alte două. Își consolidează reputația cu* Gerald: Portret, *o biografie despre tatăl ei și cu Jamaica Inn, inspirat de viața din regiunea Cornwell.*
Când, în 1938, a apărut Rebecca, *Daphne du Maurier, s-a trezit, spre marea ei surprindere, cea mai populară autoare a momentului. Cartea s-a tipărit în 39 ediții în limba engleză și a fost tradusă în peste 20 de limbi. Scrie alte 14 romane, majoritatea cărți de mare succes:* Frenchman's Creek *(1941),* Hungry Hill *(1943),* My Cousin Rachel *(1951),* Mary Anne *(1954),* The Scapegoat *(1957),* The Glass-Blowers *(1963),* The Fight of the Falcon *(1965) și* The House on the Strand *(1969). Pe lângă romane, ea a publicat și câteva volume de povestiri:* Come Wind, Come Weather *(1941),* Kiss Me Again, Stranger *(1952),* The Breaking Point *(1959),* Not After Midnight *(1971),* Don't Look Now and Other Stories *(1971),* The Rendezvous and Other Stories *(1980) precum și două piese de teatru,* The Years Between *(1945) și* September Tide *(1948). Mai amintim din creația sa:* The du Maurier, *evocare a vieții ei de familie, o biografie a lui Branwell Brontë și* Vanishing Cornwell, *o grăitoare elegie despre trecutul regiunii Cornwell pe care a iubit-o atât de mult. În 1977 a apărut autobiografia* Growing Pains *și* The Rebecca Notebook and Other Memories, în 1981. *Cărțile ei au fost adesea ecranizate. Sir Laurence Olivier a deținut rolul principal în* Rebecca, Lamaica Inn, Hungry Hill și Frenchman's Creek.
În 1969, Daphne du Maurier a fost făcută Doamnă a Imperiului Britanic. A fost căsătorită cu Sir Frederick Browning, general, investit cu titlul de Cavaler al Ordinului Reginei Victoria.

A murit în 1989 la locuința sa din Cornwell. În semn de omagiu, Margaret Forster scria la moartea autoarei: "Daphne du Maurier a fost unica scriitoare de succes care nu s-a conformat clasificărilor. Ea a satisfăcut criteriile, atât de îndoielnice, ale literaturii de ficțiune, reușind să se situeze la înălțimea standardelor, atât de riguroase, « ale literaturii autentice, » ceea ce prea puțini romancieri izbutesc să realizeze vreodată".

DAPHNE DU MAURIER

Muntele flămând

În românește de Raluca Tulbure

EDITURA DOINA

Daphne du Maurier

HUNGRY HILL

First published by Victor Gollancz, 1943
Published in Penguin Books 1965

ISBN: 973-9193-12-9

CARTEA ÎNTÂI

COPPER[1] JOHN, 1820-1828

1

În ziua de 3 martie 1820, John Brodrick a pornit de la Andriff spre Doonhaven, cu intenția de a străbate cele 15 mile până la căderea nopții. Vremea era caracteristică pentru zona de sud-vest cu nori greoi aduși de vântul slab și torentul de ploi repezi care încetau ca prin farmec în cinci minute, lăsând pe cer un petec de azur, nu mai mare ca palma unui om, prin care sclipirea soarelui nu promitea mare lucru.

Drumul era bolovănos și accidentat, iar John Brodrick, legănându-se dintr-o parte în alta a poștalionului, îi strigă vizitiului să aibă grijă de cai dacă nu vrea să le rupă oasele și să-și petreacă noaptea într-un șanț, singuri și flămânzi pe deasupra.

Se tot vorbea despre un drum nou care s-ar putea construi dar totul se rezuma doar la o simplă discuție, ca mai totul în această țară, pentru că Guvernul nu avea de gând să dea nici un penny pentru a îmbunătăți starea drumurilor. Cheltuielile ar fi putut să cadă în spinarea lui sau a celorlalți moșieri. Problema era însă că nimeni nu avea dorința de-a băga mâna în buzunarul propriu, și chiar dacă ar fi fost convinși s-o facă ar fi făcut-o cu atâta scârbă și văicăreală despre timpurile grele, despre restanțele la arende, despre lenevirea țăranilor care iau în arendă pământurile. Totuși economisindu-se timp și nervi, problema n-ar fi rămas în aer și drumurile ar fi putut să devină ceva mai bune decât mlaștinile de la Kileen.

Acum alegerile băteau la ușă în Slane și dacă Hare dorea să-și păstreze locul, ceea ce era de netăgăduit, John Brodrick îi va aminti cu convingerea că voturile nu se dădeau pe nimic, și nici un caz pentru ca miniștrii să stea la Londra, să bată darabana cu degetele neglijându-și țara.

---

1 copper = cupru, aramă.

Nu se găseau prea mulți oameni cu inițiativă. Și nu era o problemă de vanitate, dar el nu putea să se gândească la altcineva decât la el însuși pentru că numai el ar fi putut obține ceea ce tocmai obținuse în ziua aceea la Andriff, când a avut primul previziunea că o astfel de sarcină este posibilă. Prea riscant, spuse la început bătrânul Robert Lumley, dând din cap și proferând obiecție după obiecție, despre cum oamenii nu-și vor recupera banii, și devenind cerșetori vor fi forțați să-și vândă pământul.

– Riscant? îi răspunsese John Brodrick. De ce, fără doar și poate că există un risc, așa cum în fiecare zi omul poate risca să-și rupă gâtul când iese pe ușă afară. Vă garantez că toate cheltuielile pentru scufundarea minei nu va fi măruntă, vor fi necesare echipamente, muncă multă și admit cu bunăștiință că pământul de aici e altceva decât cel din Cornwall, unde au săpat și cărat minereu cu roaba, în timp ce noi nu vom putea scoate o uncie[1] fără praf de pușcă. Dar avem cupru, este al nostru. Unul dintre cei mai experimentați directori de mine din Cornwall, un anume domn Taylor, a fost cu mine, săptămâna trecută, a examinat solul, și părerea lui e aceeași cu a mea. Ne așteaptă o avere, domnule Lumley, și pe pământul meu, dar și pe al dumitale. Dacă ești de acord să formăm o companie particulară sub conducerea mea - și reține - conform condițiilor pe care tocmai le-am expus, și pe care agentul meu le-a stabilit, poți vedea și singur, că eu voi risca mai mult decât dumneata. Așadar, eu îți promit că în câțiva ani drepturile bănești vor fi mai mari de o mie de lire pe an. Dacă nu ții să faci parte din înțelegere, atunci nu mai este nimic de spus.

S-a ridicat de la locul lui, și-a strâns hârtiile și i-a făcut un semn agentului său cum că n-ar mai fi mare lucru de discutat. N-a apucat să facă decât câțiva pași și Robert Lumley l-a chemat înapoi.

– Dragul meu Brodrick, nu e nevoie să te grăbești. Unul sau două puncte mai au nevoie de o clarificare, înainte de a lua decizia finală.

Apoi au luat loc și cu migală au examinat tot ceea ce mai fusese examinat de peste douăzeci de ori înainte, cu bătrânul Lumley, despicând firul în patru privind procentajul său destul de gras. În final, înțelegerea a fost semnată, hârtiile parafate, mâinile strânse. După aperitivele consumate în vechea bibliotecă de la Castelul Andriff, John Brodrick era nerăbdător să plece fericit că-și atinsese scopul, dar a fost forțat să mai stea, să mai schimbe câteva cuvinte cu gazda sa.

1 uncie = 28,3 grame

– Vreau să sper„ zise el, că te voi vedea la Clonmere de câte ori afacerile te vor aduce la Doonhaven. Fetele mele vor fi încântate să te întâmpine, iar feciorii mei te vor invita la vânătoare. Bătrânul Lumley, destul de politicos acum că a obținut cele 20 de procente în acțiuni la viitoarea mină, îi lansează lui Brodrick invitația ca să-și lase copiii, ori de câte ori au ei chef, să vină să vâneze iepuri și fazani la Duncroom.

Apoi John Brodrick chemă curierul și se urcă în poștalion exact în momentul în care ginerele lui Lumley, Simon Flower, se întorcea de la vânătoare cu haina și cizmele pline de noroi, ținând cu brațul talia fiicei sale de 12 ani.

– Ei bine, întrebă el cu un zâmbet pe toată fața sa frumoasă și îmbujorată, ai reușit să-l faci pe bătrân să-și pună semnătura pe hârtia ta?

– Am înființat compania pentru prelucrarea cuprului din mina de la Hungry Hill, dacă asta vrei să spui, zise John Brodrick sec.

– Cum ai reușit în doar câteva ore? întrebă celălalt. Eu mă chinui de 15 ani să-l fac să mai punem niște șipci la acoperișul castelului pentru că mă jur că-mi plouă pe față când stau întins în pat, dar nu mi-a dat nici de mortar.

– Vor fi destui bani într-un an sau doi, ca să-ți faci nu numai un acoperiș nou, dar chiar să-ți ridici o aripă nouă dacă vrei, spuse Brodrick.

Simon Flower își ridică ochii spre cer.

– Conștiința mi-e potrivnică, replică el, și vă mărturisesc solemn, dragul meu domn că părerea mea e că dacă va fi scos cuprul din munte, prin munca plină de sudoare a unor tineri și copii, nu voi vedea niciun penny din banii socrului meu și mai cred că va cădea acoperișul casei pe mine.

John Brodrick privi din caleașcă spre perechea din fața lui; zâmbitorul Simon Flower, cel lipsit de griji, de aceeași vârstă cu el, care n-a lucrat nici o zi în viața lui, trăind mulțumit din banii nevestisi, și fata frumoasă, plină de bujori, cu ochii ei oblici, râzând în acord cu tatăl ei.

– Mai bine ai fi directorul companiei, Flower, zise el. Asta ar însemna lungi ceasuri în care să supervizezi munca la mină, să-i supraveghezi pe băieți, să iei vasul spre Bronsea la fiecare șase luni pentru topirea minereului, să ții evidența socotelilor și o duzină de alte treburi.

Simon Flower dădu din cap și oftă.

– E păcat că s-a dat drumul la mine, spuse el. Aveam liniște așa cum era. De ce ții să avem parte de toată această agitație și de necazuri, de oameni care să trudească transpirând iar bietul munte să fie spart în

bucăţi de explozibil?

John Brodrick se aşeză mai bine în caleaşcă.

– Eu cred în progres, şi apoi le dau de lucru tuturor acestor prăpădiţi pentru care viaţa în această ţară e practic imposibilă şi fac bani pentru a-mi întreţine copiii şi pe copiii copiilor mei, când voi muri, zise el.

– Ah, răspunse Simon Flower, ei însă nu-ţi vor mulţumi. E-n regulă, Brodrick, du-te şi dă drumul la mină, fă-ţi averea în timp ce eu voi sta de o parte şi voi culege roadele. Zâmbi, sărutându-şi apoi fata pe creştet. Gândeşte-te la toţi minerii epuizaţi care sapă pentru confortul nostru, râse el şi luându-şi pălăria de pe cap o flutură, vesel, în semn de la revedere.

Tipic, gândi John Brodick în timp ce privea Golful Mundy, tipic pentru aprope orice om din ţara asta. Iresponsabili, indiferenţi. În capetele lor nu-i nimic altceva decât rase de câini şi cai; jumătate de an petrecut pe continent alergând după soare, restul alunecând pe treptele propriei case. Dispreţuiţi de arendaşi, cu pământurile o paragină, şi peste toate, băutura de la ora două după prânz. Un moft!"

Şi-l şterse pe Simon Flower din minte nu fără greutate, având un profund dispreţ pentru cei pe care nu-i înţelegea şi privind la puternicul brizant ce înainta în Golful Mundy, începu să se gândească la vapoarele care vor transporta minereul din port la Doonhaven, în jurul coastei şi prin canal la Bronsea. Cea mai grea parte a afacerii o constituia transportul naval pentru că în port la apă scăzută vasele vor fi silite să stea pe loc şi pe vreme rea să fie oprite pentru mai multe săptămâni. Îşi aminti cum pe vremea când sărmana Sarah încă mai trăia, au fost reţinuţi în golf pentru mai bine de trei săptămâni, din cauza timpului nefavorabil, pentru că patronul nu vroia să-şi rişte vasul pe vijelia puternică iscată din sud-vest. Chiar şi pentru câteva mile, călătoria s-a dovedit a fi nepotrivită pentru Sarah însărcinată, doar cu puţin înainte de a o naşte pe Jane.

Nu, vasele ar trebui să meargă mai repede în lunile de vară, pentru iarnă ar fi necesară o perioadă moartă şi se gândi cu satisfacţie la cele două sau trei vapoare bune ce le observase la chei în Slane cu câteva săptămâni în urmă (unele dintre ele abia lansate, vopseaua de pe ele încă era neuscată), şi care ar putea fi achiziţionate pentru o sumă mică, dacă ar aborda problema cât mai repede, înainte ca povestea cu noua companie de minerit să ia amploare. Owen Williams din Bronsea ar putea să aibă în vedere asemenea vase. Era norocos că ajunsese deja la o înţelegere atât de profitabilă cu o firmă pentru viitoarea dirijare a minereului şi distribuirea lui către companiile de

topire. Presupunea că va face multe drumuri spre Bronsea, în anii ce vor veni și se hotărî să caute o mică proprietate cu ieșire la port, dar ideea de a rămâne de tot în Bronsea era imposibilă. Ar fi o schimbare chiar și pentru fete. Clonmere este un loc îndepărtat și rupt de toate plăcerile, ar putea ele să remarce, mai ales acum că au crescut și în special Eliza. Pentru băieți era altfel. Clonmere era o vacanță după Eton și Oxford; în schimb, fetele nu puteau vâna iepuri în Insula Doon și nici să vâslească prin mlaștină după becațe.

Poștalionul trecea pe lângă bisericuța din Ardmore, un punct singuratec și straniu lângă mare, cel mai îndepărtat avanpost al izolatei parohii Doonhaven, iar apoi drumul urca și se răsucea la poalele lui Hungry Hill. John Brodrick ceru curierului să oprească.

– Așteaptă-mă numai o clipă, îi ordonă el. Nu voi întârzia mult. Urcă pe o scurtă cărăruie deasupra povârnișului și după un mers de cinci minute sau așa ceva, în timp ce băiatul și poștalionul nu mai puteau fi zăriți, ajunse în fața amplasamentului viitoarei mine. Un timp privi în jur, cu mâinile la spate, gândind că, în câteva luni, aici vor fi puțuri afundate, crăpături în stâncă și toată larma unei munci de construcție. Un drum se va așterne pe aceste locuri unde azi nu există nici măcar o potecă sau barăci ale minerilor și nu se aude nici bâzâitul sau vaietul utilajelor.

Acum, iarba plină de tufe înflorea în vânt, iar soarele ieșind pentru o clipă din nori lumina stânca înverzită de licheni care în curând va fi dinamitată. Deodată în fața lui o becață se ridică neliniștită de pe pământ, avântându-se într-un zbor dezordonat.

John Brodrick privi în sus cum deasupra lui se înălța Hungry Hill, sălbatic și neabătut cu vârful ascuns în ceață. Cunoștea muntele în orice stare, în orice anotimp.

Iarna, când frigul și gerul lăsau Doonhaven-ul neatins, acolo, vârful de la Hungry Hill purta o tichiuță de zăpadă, iar lacul se acoperea cu o pojghiță subțire de ghiață. Fața albă a muntelui se vedea de jos de la Clonmere. Apoi veneau ploile și vijeliile lui februarie, ascunzând muntele într-o perdea de ceață mișcătoare până într-o dimineață de primăvară timpurie, când el se trezea cu gândul la o zi de o nefirească strălucire, cu cerul plin de o blândețe spongioasă, atât de delicată și de înșelătoare, proprie doar acestei țări în care s-a născut.

Atunci, Hungry Hill va zâmbi sub cerul albastru, ceața va fi risipită, iar vijeliile date uitării și o tentație continuă de a nu se mai gândi la treburile zilnice, la munca scrupuloasă de moșier, îl va cuprinde ca o aluzie că pe lume mai sunt și becațe de vânat, și iepuri de împușcat, și

pești săgetând în apele lacului, și mai ales o iarbă caldă și aspră unde omul ar putea să-și întindă trupul, tolănit la soare, pentru a trage un pui de somn.

Da, mai era și fierbințeala de cuptor a verii, liniștea și pacea, șoimii ce se înălțau spre cer, fluturii care treceau în zbor peste lac și scăldatul așa cum își amintea el că făcea când era băiețandru în apa rece și clară.

Acum, în sfârșit, averea ascunsă a muntelui va fi descoperită, puterea ei valorificată, comoara dată lumii, iar liniștea-i va fi tulburată în numele progresului. Forțele naturii, gândi John Brodrick trebuie făcute să muncească pentru Om, și poate, că într-o zi, această țară, atât de săracă și de neglijată, va dobândi locul ei de drept în rândul celor mai bogate națiuni ale lumii. Nu în vremea lui sau a fiilor săi, dar cu siguranță în mai puțin de o sută de ani lucrul acesta ar fi posibil.

Un alt nor învălui soarele, o rafală de ploaie căzu deasupra capului său, iar John Brodrick întoarse spatele spre Hungry Hill și coborî pe drumeag.

Când ajunse la poștalion zări un bărbat stând în drum, așteptându-l. Înalt și încovoiat, sprijinit cu greutate într-un baston, era un om în jur de 60 de ani cu ochii de un albastru deschis ce contrastau puternic cu maroniul feței. Văzându-l pe John Brodrick, omul schiță un zâmbet timid în semn de bun venit, dar fără nici o plăcere și care masca de fapt satisfacția unei bucurii secrete. John Brodrick îl salută scurt:

– Bună ziua, Donovan, zise el. Se pare că ai bătut cale lungă cu piciorul ăla bolnav.

– Ziua bună, domnule Brodrick, răspunse celălalt. Cât despre piciorul meu, este obișnuit să bată drumurile și dealurile și mă servește destul de bine. Dar cum vi s-a părut amplasamentul pentru noua mină?

– Cam ce știi despre mina cea nouă, Donovan?

– Poate că mi-au șoptit zânele, răspunse omul încă zâmbind, scărpinându-și părul alb ca capătul bastonului.

– Mă rog, nu-i bai ca lumea să afle de asta acum, spuse Brodrick. Da, va fi o mină de cupru pe Hungry Hill. Am semnat, azi, o înțelegere cu domnul Lumley din Duncroom și intenționăm să începem lucrările cât de curând.

Bărbatul, numit Donovan, nu zise nimic. Îl privi pentru o clipă pe John Brodrick ca apoi să-și îndrepte privirea altundeva, spre munte.

– Nu veți avea cine știe ce avantaje, zise el, într-un târziu.

– Asta ne și propunem să aflăm, i-o tăie scurt Brodrick.

– Ah, dar nu vorbeam despre averea pe care o veți face, zise celălalt făcând un semn cu mâna a dispreț. Cuprul va face asta pentru dumnea-

voastră și pentru copiii și nepoții dumneavoastră, în timp ce eu și ai mei devenim din ce în ce mai săraci pe bucățica mea de pământ. Mă gândeam la necazurile pe care le va aduce după sine.

– Cred că putem avea grijă.

– Ar fi trebuit, mai înainte, să cereți permisiunea pentru a întreprinde așa ceva, domnule Brodrick. Bătrânul ridică bastonul spre muntele ce se înălța deasupra lor. Oh, puteți să râdeți, zise el, dumneavoastră cu toată educația de la Trinity, cu știință și felul dumneavoastră progresist, cu fiii și fiicele dumneavoastră care merg prin Doonhaven de parcă locul ar fi fost construit pentru confortul lor, dar ascultați-mă bine, mina dumneavoastră va fi o ruină, casa distrusă, iar copiii dumneavoastră uitați și poate căzuți în dizgrație, dar muntele ăsta va sta în picioare pentru a vă înfrunta.

John Brodrick ignoră torentul de vorbe și se urcă în poștalion.

– Poate, îi zise el, că domnul Morty Donovan ar dori să aibă niște acțiuni în mina de cupru și poate că atunci nu și-ar arăta atât de fățiș dazaprobarea? Voi plăti salarii bune celor ce se vor angaja la mină. Dacă fiii dumitale au chef să facă o muncă cinstită, aș fi încântat să-i angajez.

Bătrânul scuipă cu dispreț în pământ.

– Băieții mei n-au lucrat niciodată pentru un stăpân, zise el, și n-o vor face cât sunt eu în viață. Oare tot pământul ăsta nu le aparține de drept, chiar și cuprul pe care am putea să-l luăm înapoi dacă ne-am pune mintea?

– Dragul meu Donovan, răspunse Brodrick nerăbdător, trăiești cu cel puțin 200 de ani în urmă și vorbești ca un imbecil. Dacă vrei cupru de ce nu-ți faci o companie, să angajezi oameni și să montezi utilaje?

– Știți foarte bine, domnule Brodrick, că-s un om sărman; și oare a cui vină e, dacă nu e a bunicului dumneavoastră?

– Mi-e teamă că n-am vreme să discut despre aceste vechi certuri, Donovan și pe care ar fi mai bine dacă le-am da uitării. Bună seara! Și John Brodrick făcu un semn curierului să pornească, lăsându-l în urmă cu bătrânul Donovan care se sprijinea în baston și de pe a cărui față pierise orice zâmbet.

În timp ce poștalionul urca muntele John Brodrick aruncă o privire în jos peste priveliștea ce se întindea. Acolo, peste golf, se afla micul port Doonhaven, cu insula Doon, chiar la intrarea în golf, iar în spatele Doonhaven-ului, în capătul celui mai îndepărtat golfuleț, se înălța castelul său cenușiu de la Clonmere, asemenea unei santinele păzind apele.

Poștalionul huruind coborî spre oraș, apoi trecu pe lângă port

împrăștiind vitele și gâștele din piață, întărâtând un câine care începu să latre la roți și evitând, în ultimul moment un băiețel desculț ce fugărea o găină spre coteț. Depăși Poșta, magazinul lui Murphy apoi, afară din oraș, devansând câteva căsuțe țărănești pe dealul Oakmount, ajunse la propria lui reședință. Porțile erau deschise, ceea ce îl făcu să se încrunte, pentru că dintr-o asemenea neglijență vitele lui au stat, ultima dată, în mlaștină și au fost prinse și reținute de unul dintre oamenii lui Morty Donovan, care le-au și însemnat cu semnul lui Donovan. Adăugând toate astea la permanentul conflict dintre cele două familii, el s-a simțit dator de a vorbi în termeni categorici cu văduva Creevy de la căsuța portarului, amintindu-i că postul ei era unul de încredere și dacă nu-și face datoria cum trebuie el poate apela la alți amatori mai capabili.

Străbătând parcul, trecu și a doua poartă, pe lângă brâul de copaci pe care bunicul său îi plantase, apoi lăsând în urmă tufele de rododendroni ce constituiseră câdva mândria sărmanei Sarah și care rămăseseră acum în grija fetelor ei, a coborât pe calea de pietriș fin de dincolo de golf și de grădina suspendată, acolo unde, sub marea arcadă de piatră, cotitura drumului sfârșește în fața zidurilor cenușii ale Castelului Clonmere.

2

Familia Brodrick obișnuia să ia cina la ora 5 și în timp ce John Brodrick s-a dus să se spele și să-și schimbe hainele de călătorie masa era aranjată iar familia pregătită să-l întâmpine după absența de o săptămână de la Slane și Mundy. Soția lui, Sarah, murise cu câțiva ani în urmă, iar acum fiica ei cea mare Barbara ocupa locul mamei, la capătul mesei. Ea fiind prima care veni să-și sărute părintele, exemplul ei a fost urmat de cele două surori, Eliza și Jane. Henry, fiul cel mare, ascuțind cuțitul de tăiat carne pentru atacul pe care tatăl său îl va da asupra porcului prăjit. Thomas, servitorul, stătea în așteptare la locul său. Înainte de sfârtecare, John Brodrick rosti o rugăciune de mulțumire, și după ce această formalitate a luat sfârșit, el se apucă să împartă felii de carne pe farfuriile ce i le întindea Thomas.

– Tată, e adevărat că a existat un complot care viza asasinarea primului ministru în timpul turneului său prin țară?, întrebă Barbara.

– Mă tem că e cât se poate de adevărat și că a existat un complot, îi răspunse tatăl ei, dar din fericire a fost descoperit la timp și nu a produs nici un necaz. Întreaga afacere a fost probabil inspirată de unii dintre cei aflați la periferia societății, dar oricine ar fi fost, justiția își va spune

cuvântul. Nu-i cazul să mai amintesc că s-a discutat şi despre altceva la Slane. Şi asta va afecta cu siguranţă, şi alegerile.

– Va candida dl. Hare pentru Comitat din nou?, întrebă Henry.

– Aşa am înţeles. Şi mă gândesc, Henry, că poţi face şi tu ceva pentru o asemenea ocazie. Spune-le tuturor arendaşilor mei să fie pregătiţi să voteze aşa cum vreau eu, iar dacă vreunul va lipsi în ziua aceea, fără un motiv întemeiat de boală, să ştie că se va trezi fără acoperiş deasupra capului.

– Pentru unul sau doi pot să garantez, râse Henry, că vor fi loviţi de febră în ziua alegerilor, iar preotul va fi la căpătâiul lor.

– Respectabilul părinte să facă bine să stea departe de necazuri, dacă are minte, zise John Brodrick reluându-şi locul în capul mesei.

Locul gol de lâgă el îl făcu să se încrunte.

– John, iară a întârziat, spuse el. Nu ştia că sosesc astăzi?

– Cred că este dus pe insulă, răspunse grăbită Barbara. Vroia să organizeze o partidă de vânătoare cu unul dintre ofiţerii garnizoanei. Probabil că are probleme cu aducerea înapoi a bărcii.

– Nu voi suporta lipsa de punctualitate a nimănui şi mai ales a unui băiat de 19 ani, zise tatăl ei. Clonmere nu este castelul Andriff şi n-am deloc temperamentul de „du-te unde vrei" al lui Simon Flower. Să vă amintiţi cu toţii de asta! Henry, deprinde-l pe fratele tău bunele maniere. Am în vedere politeţea pe care o înveţi la Eton şi Oxford.

– Îmi pare rău, sir, spuse Henry, schimbând o privire cu sora sa.

– John n-a avut niciodată noţiunea timpului, i se plânse cea de a doua fiică a lui Broderick, Eliza, care credea că situându-se pe aceeaşi poziţie cu tatăl ei ar putea obţine unele favoruri. Azi dimineaţă, la micul dejun, era extrem de adormit. Thomas l-a chemat de două ori.

Nefericitul John, care tocmai atunci îşi făcea intrarea pe uşă, găsi aţintiţi asupra lui toţi ochii plini de simpatie, în afară de cei ai Elizei şi ai tatălui său. Îngăimă nişte scuze la repezeală şi înroşindu-se, îşi luă locul la masă, iar ca nenorocirea să fie deplină, vărsă din nebăgare de seamă sosul de la friptură pe faţa de masă.

– Curios, observă sec tatăl lui, cum o şedere prelungită în această ţară face dintr-un individ manierat un ţărănoi, în aşa fel încât să verse mâncarea. Prietenii tăi de la Colegiul Brasenose te-ar recunoaşte cu greutate. Dar, să discutăm despre alte lucruri. Thomas, poţi să ne laşi. Domnişorul Henry şi domnişorul John le vor servi pe domnişoare. Mă rog, problema este, zise el domol, privindu-şi copiii după ce servitorul a părăsit odaia, că am să vă spun ceva, ceva care priveşte viitorul.

Îşi puse cuţitul şi furculiţa peste farfurie zâmbindu-i lui Henry în

amintirea unor conversații trecute, în timp ce restul familiei aștepta ca el să continue.

Era un moment de mândrie pentru John Brodrick. De mai multe luni, de când posibilitatea extragerii de cupru din Hungry Hill a devenit o certitudine în mintea sa, el s-a gândit și a visat și altceva. Și-a propus să rupă, cu hotărâre, apatia și neîncrederea moșierilor vecini, știind că numai capitalul său singur nu era suficient pentru a acoperi cheltuielile inițiale. Mai ales că amplasamentul actual al minei nu era în totalitate în posesiunea sa. O parte din pământurile de pe Hungry Hill aparțineau domeniului Duncroom al lui Robert Lumley și fără asentimentul acestuia de a forma o companie, mina nu putea exista. Dar, în final, bătrânul Robert Lumley semnase contractul și lucrul putea începe. Nu era, își spunea John Brodrick în timp ce-și privea mândru tânăra familie, numai faptul că-și dorea o avere pentru el și ai lui. Banii vor veni, știa asta cu siguranță. Henry va trăi în confort la Clonmere după el, la fel și copiii lui Henry. El ar putea cumpăra mai mult pământ, ar planta mai mulți copaci, ar construi o aripă nouă castelului și și-ar extinde proprietățile și pe malul celălalt al lacului, dacă ar vrea.

Dar nu numai acest lucru îl preocupa pe John Brodrick cel mai mult. Era atâta bogăție în această țară a lui, gata pentru a fi luată, dar numai lenevia conaționalilor săi îi priva de a se bucura de ea. Privea problema ca pe o datorie, ca pe ceva ce datora țării și Atotputernicului. Voia să culeagă bogăția ascunsă în Hungry Hill și s-o dea, la un oarecare preț, oamenilor Pământului. Privi portretul bunicului său, acela agățat deasupra căminului din sufragerie, al lui John Brodrick cel care a construit Clonmere-ul și care fusese împușcat pe la spate, în 1754, pe când se întorcea de la biserică, pentru că a încercat să reducă la tăcere contrabanda pe coastă. Știa că bunicul său ar fi aprobat deschiderea minei. Ar fi fost doar o problemă de principiu așa cum, de altfel, era și pentru nepotul său. Deh, oamenii poate îl vor împușca și pe el pe la spate, cum au făcut cu primul John Brodrick, îi vor schilodi vitele, vor da foc recoltelor, dar nu vor fi în stare să-l sperie de a nu face ceea ce crede el că este de datoria lui să facă. Zâmbind, privi pe rând pe fiecare membru al familiei sale.

– În această după amiază, la castelul Andriff am semnat înțelegerea cu Robert Lumley în vederea formării unei companii miniere pe Hungry Hill, le zise el.

Tinerii Brodrick își întoarseră capetele spre el, în liniște, iar el se gândi, cu plăcere și mândrie, cât de mult se asemănau între ei, și cum fiecare, de la înaltul Henry până la micuța Jane, deși aveau trăsături

proprii și propria lor personalitate erau marcați de o singură caracteristică în comun: calitatea fără de greșeală a familiei de a se ști pe sine ca având mai multă minte și educație decât semenii lor.

Și-l amintea pe tatăl său, Henry, care și-a rupt șira spinării la o vânătoare la Duncroom și cum, atunci când au vrut să-l transporte, pe o targă făcută din șipcile unui gard de la o casă învecinată, acesta i-a înjurat zicându-le: La naiba, lăsați-mă să mor afară, în legea mea. Și ei au așteptat acolo în ploaie, preț de cinci ore până când bătrânul și-a dat duhul.

Lâgă el era Henry, propriul lui fiu, de 21 de ani, cu aceeași privire de siguranță în ochii săi negri în timp ce-i zâmbea tatălui său peste masă, singurul cu care de altfel discutase despre prospecțiunile miniere și care își manifestase entuziasmul și disponibilitatea de a-l ajuta.

Era apoi, Barbara, de 23 de ani, cea mai mare din familie, cu părul ei șaten, delicat căzut peste frunte care părea puțin încruntată la auzul veștii, pentru că ei îi trebuia timp pentru a se pronunța asupra proiectului; conservatoare din naștere ea nu credea în șansă. Eliza, sora ei, doar cu un an mai tânără, mai robustă, mai atrăgătoare în aparență semănând mamei sale moarte, deja făcea speculații despre cât îi va rezerva ei viitorul. Tata va face avere, cu siguranță, și poate că atunci nu vor mai trebui să locuiască tot anul la Clonmere, vor putea merge la Bath în timpul sezonului, și poate chiar pe Continent, așa cum au făcut fetele lordului Mundy cu un an în urmă.

Și lui Henry i-a trecut prin minte ideea Continentului în timp ce privea fața tatălui său. Iubea Clonmere-ul, își iubea familia și era convins că ideea cu mina ar putea fi o propunere răsunătoare, aplicabilă și benefică pentru oameni și țară. Dacă asta va însemna că el va fi capabil să meargă în Franța, Italia, Germania, Rusia, să vadă tablourile și să asculte muzica despre care auzise discutându-se la Oxford, atunci, cu cât mai repede se va săpa în munte cu atât va fi el mai fericit.

Fratele lui, John, privea pe fereastră în jos spre golf. El și sora lui Jane erau cei mai închiși la piele din familie. Era ceva aproape spaniol în pielea lor măslinie, iar ochii lor căprui aveau acea calitate țigănească de care ceilalți erau lipsiți.

Mină pe Hungry Hill, își imagina ce ar putea fi: zgomot și utilaje care vor alunga păsările sălbatice și iepurii de casă, ba chiar și pe cei de câmp, apoi o mulțime de prăpădiți lucrând sub pământ zi de zi, bucuroși de slujba care-i scapă de foamete, dar înjurându-l în gâd pe patronul care le-a dat-o. El mai văzuse asta întâmplându-se la Doonhaven, de câte ori tatăl său le vorbea oamenilor despre progres. Fețele

lor erau numai zâmbet și miere, iar când el le întorcea spatele, bodogăneau între ei și se duceau și făceau praf un gard viu, furau o vacă, ologeau unii din cai într-o aversiune stranie și neputincioasă.

„Mă rog, tata va avea mina lui, toți vor deveni milionari și asta era tot”. Atâta timp cât lui, John, nu i se cerea să supervizeze munca la mină sau să-și asume vreo responsabilitate era în regulă, și dacă vor lăsa creasta de le Hungry Hill neatinsă ca el să-și poată antrena câinii aici, să stea întins la soare și să fie lăsat în pace în așa fel încât să nu aibă senzația că tatăl său aștepta mereu ca el să întreprindă ceva, atunci noua companie putea săpa și sute de mine, pentru că lui nu-i păsa. Și, Jane, care la cei opt ani ai ei era deja o frumusețe a familiei, cocoloșită dar nu alintată, păpușa tuturor, cu imaginație și capricii ciudate - Jane vedea valuri de cupru curgând la vale pe Hungry Hill, de culoarea sângelui, și o mulțime de mineri bălăcindu-se în el ca niște drăcușori negri și pe tatăl ei stând pe un tron în mijlocul lor, asemenea lui Dumnezeu.

– Când vei începe lucrul, sir? întrebă Henry.

– În cursul lunii următoare, replică tatăl lui. Excavările preliminare pot începe chiar mai devreme. Am pe cineva care va veni de la Bronsea pentru a superviza toate problemele și va aduce și un inginer. E necesar să începem încă înainte de jumătatea verii, și cu puțin noroc, vom avea trei luni de prospectări pentru mină înainte de venirea toamnei. Nu vrem să prindem prețurile cele mai mari, dacă avem ceva de vândut. Dar beneficiul pentru primii doi ani nu poate fi decât foarte mic atâta timp cât amortizăm cheltuielile.

– Dar cum e cu mâna de lucru, tată? întreabă Barbara.

– Am angajat deja un om din Cornwall, pe un anume Nicholson, pentru a fi administratorul minei, răspunse el, și, cu siguranță că el își va aduce și o parte din oameni. După asta, vom mai vedea.

Pentru moment s-a lăsat liniștea, ca apoi Henry, privind oblic spre tatăl său, să zică încetișor:

– Se va produce o oarecare revoltă, sir.

John Brodrick se ridică de la masă și-și mai taie o felie de friptură de pe bufet.

– Evident că va fi o revoltă, spuse el scurt. Așa a fost și când a venit pentru prima dată poșta la Doonhaven sau atunci când s-a deschis dispensarul. Nu mă aștept la altceva. Dar când oamenii de pe aici vor ști că au plicul cu salariul în buzunar, în fiecare sptămână, atunci nu se vor mai revolta. A fost o iarnă grea, nu-i așa? Poate că se vor gândi la iarna ce o să vină. Și-mi vine să cred că o vor face. Atunci îi voi vedea venind spre Hungry Hill și întrebând de o slujbă.

Fiul său John era încruntat și ciugulea cu furculița de pe fața de masă.

– Ei, bine, John care este opinia ta?

Băiatul roși. N-a fost niciodată prea clar în prezența tatălui său.

– Da, sir, zise acesta încet, vor veni la tine după o slujbă. Dar vor fi destul de amărâți. Vor gândi: De ce să-i fim lui obligați pentru că ne ajută să nu murim de foame? În mintea lor va fi o confuzie, nu vezi? Și vor face tot ce le stă în putință să obstrucționeze munca la mină, chiar dacă din ea se hrănesc.

– Pari să simpatizezi cu ei, îi zise tatăl său.

– Nu, se bâlbâi John, dar nu se poate nega faptul că ei chiar și acum, după atâta timp, ne privesc ca pe niște intruși.

– O, ești ridicol, îi răspunse tatăl său, neliniștit, aparținem acestei țări, la fel de mult ca și ei. Străbunicul tău a trăit aici, la fel și un frate al bunicului tău. Familia Brodrick este aici încă din secolul al XVI-lea.

– Atunci, de ce l-au împușcat pe străbunicul meu? întrebă John.

– Știi foarte bine de ce l-au împușcat. Pentru că el credea că-și face datoria față de Dumnezeu și Rege. Susținea legea. Contrabanda era ceva josnic și el era hotărât să-i pună capăt.

– Nu, domnule, zise John, asta a fost doar cauza găsită. Donovanii l-au împușcat pe străbunicul meu pentru că pământul ăsta a fost al lor, înainte de a fi al lui, pentru că bătrânii căpitani Donovan stăpâneau Clonmere-ul, și Doonhaven-ul și insula Doon când Brodrickii erau funcționari în Slane, și n-au putut uita asta. Și n-au uitat nici până în ziua de azi. Pentru asta, Morty Donovan își lasă oamenii să-ți fure vitele, pentru asta minerii tăi din Cornwall vor sta numai un sezon la Hungary Hill și nu mai mult.

Se lăsă o tăcere, John Brodrick nu dădu niciun răspuns. Privea gânditor spre cel de-al doilea fiu, în timp ce restul familiei, uimită de ieșirea fratelui lor, rămase îngrijorată, roșie la față și stingherită.

– Foarte bine, John, zise el în cele din urmă. Eton și Brasenose au făcut pentru tine mai mult decât am crezut. Încă câțiva ani la Londra, la Lincoln's Inn și vei ajunge un purtător de cuvânt în toată regula. Și acum, Barbara, draga mea, dacă ai terminat propun să ne sculăm de la masă pentru ca Thomas să poată strânge totul și poate ne torni câte un ceai în salon.

– Da, tată, răspunse Barbara, privind plină de reproș spre John pentru tulburarea pe care o provocase și porni sus pe scări spre salon unde servitorul aranjase deja serviciul de ceai.

– Prostule, spuse Henry, bătându-și fratele pe umăr câd tatăl său încă

nu urcase; ce te-a făcut să vorbești așa tocmai acum? Tu știi cât îl irită pe tata, numai simpla menționare a Donovanilor. Și pe deasupra să-i mai și stingi ardoarea legată de mină.

– John dragă, a fost ceva negândit, zise Barbara, mai ales că ai mai și întârziat la cină. Acum vei fi trecut pe lista neagră pentru cel puțin o săptămână.

– Uf, pe toate le încurc, răspunse John trântindu-se pe un fotoliu. De ce niciodată nu fac nimic bun? Și de ce nimănui nu-i place să audă adevărul? Doar nu credeți că-mi sunt dragi Donovanii, nu? bătrânul Morty Donovan e un ticălos, sunt sigur de asta.

Întinse brațele spre Jane care veni și se așeză pe genunchii lui încolăcindu-se în jurul gâtului său.

– Ce vom face, iubito? Să fugim împreună și să ne construim o cabană pe Insula Doon?

– Ar fi înfiorător iarna, zise Jane râzând și jucându-se cu gulerul său; ai deveni ursuz și te-ai răzbuna pe Jane a ta. Henry ar îndura lipsa de confort mai bine decât tine.

– Henry îndură totul mai bine decât mine, oftă John, nu-i așa bătrâne? Frecventează toate cursurile la Oxford cu calm și este în termeni cordiali cu jumătate din membrii consiliului. Are o listă lungă de un yard[1] cu persoane de vizitat. Pe mine singurele persoane care m-au vizitat în cameră au fost comercianți sau cei interesați să-mi vândă un câine.

– Crezi că odată ce mina de cupru va produce vom fi bogați? se băgă în vorbă Eliza.

– Atât de bogați, Eliza, îi răspunse Henry, făcându-i lui John cu ochiul, încât toți conții săraciți din țară vor străbate mile[2] pentru a te curta. Cred că n-ar fi rău să-ți împrospătezi garderoba cât de curând. Biata doamnă Murphy va trebui să-și facă un stoc bun de ace, ață și materiale.

– Doamna Murphy, zise Eliza sfidător, mulțumesc foarte mult. Îmi voi face rochiile la Bath sau Cheltenham și nu voi mai merge niciodată la doamna Murphy.

– Ar fi cam neplăcut, remarcă Barbara. Putem oricând să-i permitem să ne mai facă unele lucruri. Se străduie din greu, biata femeie. Poți să păstrezi în secret gătelile de la Bath.

---

1 yard = 0,914 m
2 mila = 1609 m

– Barbara, artizana păcii, zise John, cea care mulțumește pe toată lumea și nu supără pe nimeni, ce ne-am face fără tine? Jane, termină, nu te mai juca cu gulerul meu, ștrengăriță mică ce ești. Nu e ora ta de culcare? Vrei să te duc eu în pat, sau vrei s-o aștepți pe Martha să te ducă?

– Nu i-am spus noapte bună tatei, răspunse Jane.

– Atunci hai să-i spui noapte bună și abia apoi am să te duc în pat, îi zise fratele ei.

Copilul fugi pe scări în jos și ascultând la ușa de la bibliotecă auzi voci venind dinăuntru. Ea văzu o pălărie cu boruri largi atârnând în cuier și se strâmbă la John care o privea din capătul scărilor.

– Ned Brodrick este cu tata, îi șopti ea.

– N-are importanță, du-te, sărută-l de noapte bună, zise John.

Umerii micuți ai lui Jane se scuturară de râs, apoi, țanțoșă și compunându-și o față gravă, bătu la ușa bibliotecii. Tatăl ei stătea în fața căminului, cu fața la vizitator ale cărui trăsături, deși mai slabe și aproape cadaverice aveau o izbitoare asemănare cu ale sale. Ned Broderick era fratele lui vitreg și John Brodrick cu un curios simț al datoriei de familie, îl făcuse agentul său de câțiva ani buni. Mama lui Ned, o femeie de-a dreptul remarcabilă, care fusese lăptăreasă la Clonmere pe vremea când a picat în plasa tatălui lui John Brodrick, trăia dintr-o mică pensie într-una dintre căsuțele de la Oakmount și Ned locuia cu ea. Renta de 10 lire lăsată de tatăl său când a murit în 1800 i-a fost dată cu speranța pioasă, exprimată de altfel și prin cuvintele bătrânului Henry Brodrick că această sumă îl va ține departe de prostia care l-a adus pe lume. Speranța nu s-a îndeplinit, totuși, pentru că Ned Brodrick, nesocotind dorințele tatălui său, a devenit tatăl a nu mai puțin de patru copii nelegitimi, toți din mame diferite. A fost fericit să-și poată suplimenta renta cu ceea ce câștiga ca agent al fratelui său, și avea grijă ca niciodată să nu abuzeze de relația sa în vreun fel, așa că John Brodrick era întotdeauna „Domnul Brodrick", iar nepoatele sale tinerele domnișoare. John Brodrick nu putea să găsească un agent mai bun și dacă îi ieșeau ceva bani în plus, prin falsificarea registrului de chirie al celor ce luau în arendă, asta nu însemna nici mai mult nici mai puțin decât ar fi făcut-o oricare altul în locul lui.

– Bună seara, domnișoară Jane, zise el, cu plecăciunea lui obișnuită și cu privirea lui gravă de mult îndepărtată de prostia pe care cu greutate testamentul lui Henry Brodrick ar fi putut-o ignora.

– Bună seara, Ned, spuse copila, întorcându-se repede cu fața spre tatăl ei.

John Brodrick o ridică în sus pe Jane, o sărută pe ambii obraji și expresia lui severă, chiar neînduratoare se îndulci când procedă așa. Această fetiță îi era așa de dragă, la fel de dragă ca și Henry, și aștepta cu nerăbdare vremea când îi va fi un companion și nu numai un fermecător obiect de joacă.

– Noapte bună, zise el duios, vise plăcute, privind-o apoi pentru o clipă în timp ce deschidea ușa pentru ca imediat să și-o șteargă din minte întorcându-se spre fratele său.

Jane urcă scările în căutarea fratelui ei, dar cum era tipic pentru el, își uitase făgăduiala, ea trebuind să străbată coridorul până la camera lui, din turn. Îl găsi cu fereastra deschisă, privind golful în lumina lunii argintii, cu movila întunecată a insulei Doon în depărtare. Îngenunchie pe pervaz lângă fratele ei și pentru o clipă au tăcut amândoi.

– John, zise ea imediat, ce-i vor face muntelui? Îl vor strica în așa hal încât să nu mai putem merge acolo la picnicuri?

– Vor strica numai partea unde va fi mina, spuse John, dar peste tot vor fi coșuri, și cabine și motoare. Ai văzut doar fotografii cu alte mine, nu? Dar nu se vor atinge de partea aceia sălbatică din vârf și nu vor strica lacul. Mai putem încă merge acolo să ne distrăm.

– Dacă aș fi în locul muntelui aș fi foarte supărat, îi zise copila. Aș încerca să nimicesc toate acele ființe omenești care ar încerca să-și măsoare forțele cu mine. Știi și tu cum arată muntele iarna, John, când norii sunt deasupra și ploaia bate-n rafale. Asemenea unui uriaș, care se încruntă. În locul tatei, n-aș fi săpat mina acolo, aș fi căutat alt loc.

– Da, dar în alte locuri nu se găsește cupru, iubito.

– Atunci aș trăi fără cupru.

– Nu vrei să fii bogată și să te măriți cu un conte, ca Eliza?

– Deloc. Sunt ca Barbara, și vreau doar ca toți să fim fericiți.

– Aș fi fericit dacă n-aș datora bani la jumătate din negustorii din Oxford, suspină John.

– Ai multe datorii? Tata spunea că e un lucru rău să datorezi bani, mai ales unor oameni mai săraci decât tine.

– Nu e chiar așa rău. Mai degrabă e iritant. Dar să nu mai discutăm despre asta. Te duc în pat, zise John, care întotdeauna schimba discuția când era vorba de chestiuni care îi afectau conștiința, și luând-o pe micuță în brațe o aduse în camera pe care încă o mai împărțea cu bătrâna doică Martha.

Martha era la masă, iar Jane se dezbrăcă în fața fratelui ei, cu gravitate, își împături hainele după cum a fost învățată s-o facă, îngenunchie la picioarele patului, spunându-și rugăciunile cu o intensitate plină de devoțiune. John o sărută, o ridică de jos, o puse în pat și o înveli bine,

ieși apoi pe coridor și se îndreptă spre salon oprindu-se la ușă fără să intre. Într-un fel, sporovăiala Elizei și tachinarea blâdă a lui Henry îl călcaseră destul pe nervi în seara asta. Se răsuci și porni spre scara de serviciu și pe lâgă ușa laterală, prin curte spre grajduri unde cățeaua sa Nellie zăcea întinsă cu puii ei abia fătați.

Tim, flăcăul de la grajduri îl aștepta cu o lanternă și amândoi au îngenunchiat în paie, umerii atingâdu-li-se, în timp ce John ținea în mâinile sale puternice dar blajine pe cel mai fără puteri membru al familiei.

– Biet cățeluș! zise el. Nu vom putea niciodată face ceva din el cu picioarele astea turtite ale lui.

– Mai bine să-l înnecăm, domnișorule John, îi sugeră Tim.

– Nu, Tim, nu vom face așa ceva. E destul de sănătos, numai că nu va concura niciodată pentru mine, dar ăsta nu-i un motiv ca să-i iau viața. E-n regulă, Nellie, nu le voi face nimic rău cățelușilor tăi.

John uita de problemele sale întotdeauna când era cu câinii săi. Devoțiunea lor precum și dependența lor scoteau la iveală ce era mai bun în el și bucuros și-ar fi petrecut jumătate din noapte în grajd, dacă Tim n-ar fi trebuit să meargă la cină și apoi la culcare.

- Este adevărat, domnișorule John ce se vorbește în Doonhaven?, îl întrebă flăcăul în timp ce zăvora ușa grajdului și punea găleata goală jos lângă pompă.

– Ce se mai vorbește acum, Tim?

– Păi, că domnul Brodrick e pe cale să arunce în aer Hungry Hill cu dinamită care va veni cu un vapor de la Bronsea și că toți urmează să fim alungați din casele noastre pentru a face loc minerilor din Cornwall pe care îi va aduce el.

– Nu, Tim, asta-i doar o poveste, iar tu, pungașule, o repeți. Tatăl meu va săpa o mină pe Hungry Hill, este adevărat, el și domnul Lumley, dar nu va trebui să te muți nicăieri. Astfel, se oferă slujbe în Doonhaven care vor aduce bani oamenilor care n-au de lucru și n-au pământ.

Băiețandrul îl privea încrezător și clătină din cap:

– Se mai spune, în Doonhaven, că nu-i bine să te pui cu Natura, zise el. Dacă, Sfinții ar fi vrut ca să fie folosit cuprul atunci de ce să nu fi transformat unul dintre povârnișurile muntelui într-un curs de apă unde îl puteau găsi.

– Cine ți-a spus asta, Tim? Cumva Morty Donovan?

– Asta-i ce se vorbește în Doonhaven, răspunse băiatul, refuzâd să fie convins. Îi ură apoi tânărului stăpân noapte bună și se retrase în bucătărie.

John ridică din umeri și băgându-și mâinile în buzunar înconjură casa și malul râpos cu iarbă până la drum și la golf.

Luna strălucea deasupra golfulețului de sub castel și o cărare îngustă de argint ducea către întinderea largă de apă din jurul insulei al cărei contur întunecat ascundea Golful Mundy și marea.

Departe după Doonhaven, la vreo 7 mile depărtare de Clonmere se ridica Hungry Hill, singuratic și amenințător în lumina lunii.

În bibliotecă, John Brodrick vorbea nervos cu agentul său.

– Eu însumi le-am permis ofițerilor din garnizoană să împuște câte becațe și sitari doresc, zise el, atâta timp cât nu distrug vreun iepure sau potârniche și și-au luat angajamentul să păstreze regula jocului atât cât le stă în putință. Nu pot să cred că ofițerii, mulți dintre ei sunt gentlmeni, au încălcat promisiunea. Acum, vii și-mi spui că au distrus jumătate din iepuri.

– Este ceea ce chiar Baird mi-a spus, domnule Brodrick, răspunse agentul, că au fost unul sau doi dintre ofițerii tineri pe care i-a văzut și că Morty Donovan era cu ei.

– Morty Donovan? Întotdeauna când am o neplăcere, un necaz, Morty Donovan este de vină. Poți să-i comunici din partea mea, Ned, că dacă aud că regula jocului este încălcată pe insula Doon fără permisiunea mea expresă, atunci persoanele implicate vor fi pedepsite cu maximă severitate, și vor trebui să dea socoteală și Curții cu juri din Mundy.

– Așa voi face, domnule Brodrick. Omului ar trebui să-i fie rușine; este ceea ce am spus deseori în Doonhaven.

– Morty Donovan nu cunoaște semnificația acestui cuvât, la fel cum nici membrii familiei lui nu-l știu. Deci, crezi că s-ar putea să ne facă necazuri când vom începe lucrul la mină?

– Nu spun că ei ne vor face necazuri, domnule Brodrick, dar după mine s-ar putea să fie și unul dintre minerii din Cornwall pe care-i importați. Poate de aceea ar fi mai bine ca ai noștri să stea acasă.

– Ești la fel de rău ca și ceilalți, Ned. Îmi imaginez că atunci când întorc spatele, te duci și bârfești prin case la fel ca bătrânele; da, și bașca, mai bați și mătănii.

– Este purul adevăr, domnule Brodrick, că eu niciodată nu mă întovărășesc cu nimeni, decât pentru a vă strânge chiriile, ceea ce este o treabă păcătoasă de cele mai multe ori, cât privește mătăniile mele, care nu am fost la biserică, duminica la fel de mulți ani cât ați fost și Dvs.?

– E în regulă, Ned. Nu mă plâng. Ți-ai făcut întotdeauna datoria față de mine, și nu voi uita asta. Ceea ce mă irită însă peste măsură este că un

tip ignorant și semianalfabet ca Morty Donovan poate specula superstițiile oamenilor din Doonhaven și să-i facă să creadă că tot ceea ce fac pentru district este o vrăjitorie sau un fel de lucrătură a diavolului, pe câtă vreme eu le voi pune pâinea cu unt în gură pe nimic.

– Nu există recunoștință în țara asta, domnule Brodrick, aici îi buba.

– Recunoștință? Eu nu cer recunoștință, fir-ar să fie. Nu cer decât simț practic. Cam atât pentru azi. Mai bine, du-te acasă, Ned, când încă mai e luna sus. Nu vreau să mai discutăm nimic în astă seară. Și nu uita să-i spui femeii ăleia de la poartă să țină porțile închise. M-am săturat să-mi văd vitele în mlaștină cu semnul lui Morty Donovan pe spatele lor.

Acum era în sfârșit singur, cu registrul deoparte și hârtiile puse în ordine, cu grijă, cu treaba terminată pe ziua aceea.

Normal, ar fi putut să se ducă sus și să stea de vorbă cu fetele pentru o oră sau mai bine, să le întrebe părerea lor privind o mică proprietate dincolo de apă, pentru o mică schimbare față de Clonmere, de unde s-ar putea merge la Bath, acum și în timpul sezonului, iar când fetele s-ar duce la culcare, el ar putea stinge focul cu piciorul și i-ar povesti lui Henry despre metodele de minerit din Cornwall, despre sugestiile tipului din Bronsea, despre felul în care bătrânul Lumley s-a bătut pentru cele 20 de procente, și despre ce păcat că Simon Flower e un pierde-vară.

Dar mai întâi va da o raită prin parc, va lua o gură de aer proaspăt de mare pentru a-și limpezi capul. Porni spre țărm, așa cum a făcut și John, și așa cum privea spre golful insulei Doon, văzu figura celui de-al doilea fiu al său, stând rece și extrem de singuratic, într-o meditație aparent fără sens.

– Nu ești cu ceilalți, John? întrebă el direct.

Băiatul tresări. Devenise conștient de apropierea tatălui său.

– Nu, domnule.

Urmă o tăcere, nici unul dintre ei neștiind ce să spună celuilalt, dar amintindu-și amândoi de incidentul de la cină. Apoi, băiatul, impulsiv, bâigui o scuză.

– Îmi pare rău, domnule, că am vorbit ce am vorbit astă seară.

– E în regulă, John. Am și uitat.

Tatăl se întreba dacă n-ar trebui să-i zică băiatului că a înțeles destul de bine ceea ce vroise să spună. El avea 49, iar fiul său doar 19 ani. Știa că primul John Brodrick fusese împușcat în spate din motivul pe care îl expusese fiul său, mai știa că Donovanii n-au uitat asta nici până-n ziua de azi. Aceste lucruri i-ar fi plăcut să fie uitate. N-ar trebui să existe

amintiri în țara asta. Marea greșeală a oamenilor era că-și aminteau prea multe. El credea în dreptate, în comportarea corectă, în cinste scrupuloasă cu cei mai puțin norocoși decât el, dar era prea periculos să mergi mai departe de asta. Dacă un om a devenit înțelegător, și milos atunci a permis minții lui să insiste asupra unor presupuse ofense, asupra unor vrajbe de lungă durată, a unui trecut care fusese demult îngropat. Dacă John nu va fi dirijat cum trebuie, nu va fi determinat să înțeleagă disciplina muncii și respectul pentru cei mai mari și mai buni, atunci se va transforma într-un ins fără căpătâi, la fel ca și Simon Flower.

Așa că John Brodrick nu mai zise nimic. Stătea lângă golf privind către locul viitoarei mine, iar fiul său lângă el, nervos, nedecis, uitându-se la licărirea clarului de lună peste fața întunecată și goală a lui Hungry Hill.

3

Când John Brodrick îi spusese lui Robert Lumley că drepturile sale la mină, după câțiva ani, vor fi de o mie de lire, a făcut așa nu în spiritul unui optimism nebunesc, ci din credința fermă în justețea declarației sale. În prezent, suma plătită în contul bătrânului la banca din Slane la sfârșitul celui de al patrulea an atingea 1500 de lire, iar toate cheltuielile inițiale au fost amortizate din cel de al doilea an.

Prețul cuprului n-a fost niciodată atât de ridicat și achiziționând trei vase care erau angrenate în transportarea minereului de la Doonhaven la Bronsea, John Brodrick a reușit să mențină cheltuielile de transport foarte scăzute. Robert Lumley, când a văzut că treburile progresează, a uitat de prevederea lui anterioară și ar fi dorit ca partenerul său să angajeze un număr dublu de lucrători decât o făcuse, dar John Brodrick a refuzat.

– Am putea, zise el, să folosim mai mulți mineri și chiar să extragem cel mai bun cupru cât de repede dorim, dar țelul meu este ca familiile noastre să nu piardă nimic. Dacă administratorul Nicholson sapă prea adânc distruge țelul nostru inițial. Puterea apei este prea mare pentru a fi stăpânită și în scurt timp oricât minereu s-ar afla acolo totul ar fi pierdut iremediabil.

Bătrânul Robert Lumley se deplasa la Doonhaven odată la șase luni pentru a inspecta mina și de fiecare dată găsea câte un cusur deși nu se pricepea până când John Brodrick, care își făcuse un obicei de a călări până acolo în fiecare zi și știa mina la fel de bine ca și minerii, și-a pierdut răbdarea și cumpătul.

– Vă plângeți că mina nu e bine condusă, zise el. Poate ați vrea să citiți această scrisoare de la unul dintre cei mai însemnați experți din țară și care ne-a vizitat în ultima lună?

Și bătrânul examină pe sub ochelari scrisoarea plină cu laude. Apoi, punând-o alături bâigui niște nimicuri despre cum e condusă mina. Oricum minerii erau bine plătiți, mai ales administratorul Nicholson.

– În Cornwall, îi spuse John Brodrick, există un obicei de lungă durată, conform căruia șeful minei adițional salariului fix este plătit anual de proprietari în concordanță cu ceea ce se produce. Propun să facem la fel și cu Nicholson.

– Dar asta ar însemna o altă reducere a profitului nostru, Brodrick?

– Desigur, dar consider reducerea necesară. Nicholson a lucrat încă de la început, în condiții care pe atunci erau extrem de dificile pentru el și oamenii lui, datorită opoziției oamenilor din zonă și n-a sugerat niciodată că se întoarce în Cornwall.

Robert Lumley a protestat, a argumentat, dar în final dându-se bătut, s-a îndreptat spre trăsură, lăsându-l pe director prost dispus. Acesta dorea să poată cumpăra de la bătrân toată cantitatea de acțiuni ca să scape de el pentru totdeauna.

Mina era un succes, profiturile erau ridicate, dar erau destule dificultăți care nu dispăruseră încă și care trebuiau depășite. Un lucru era sigur, oamenii din Doonhaven s-au arătat mai obstructivi decât anticipase el. Nu se așteptase să-i primească cu brațele deschise pe cei din Cornwall, fusese pregătit pentru o anumită animozitate, și și-a luat toate măsurile necesare. De exemplu, a ridicat colibe pe cheltuiala lui, aproape de mina de pe Hungry Hill, le-a dotat cu mobila necesară, cu așternuturi și aparatură pentru gătit. Unii dintre bărbați erau însurați și și-au adus nevestele și copiii.

Necazul începea când ei se duceau la Doonhaven să cumpere provizii. Magazinul lui Murphy era inexplicabil de gol, cel mult o lumânare sau o bucată de săpun, iar Murphy însuși, plin de zâmbete și scuze, le declara gospodinelor dezamăgite din Cornwall că nu mai văzuse o lumânare de trei luni, cât despre săpun, chiar propria lui nevastă a umblat pe plajă dis-de-dimineață după o găleată de nisip ca să spele dușumeaua din magazin. La fel se întâmpla și când vroiau să cumpere ouă sau unt sau chiar lapte pentru fermă. Puii n-au mai ouat de la Paști, au suferit de o boală, cât despre lapte, din cauza soarelui s-a brânzit și a fost aruncat, nici chiar porcii nu s-ar fi atins de așa ceva. De fapt, nefericiții mineri și familiile lor ar fi murit de foame dacă John Brodrick nu și-ar fi trimis unul dintre vapoare să aducă provizii de la

Mundy odată pe săptămână, pentru că ei nu puteau lua nimic de la Doonhaven. Toate astea pledau în favoarea lui Nicholson pentru că a fost în stare să-și determine oamenii să nu se întoarcă acasă.

Aceștia au devenit cu ajutorul vasului cu provizii, independenți, și cultivându-și legume și având câțiva pui au reușit să trăiască într-un mod destul de confortabil. Dar și așa, cartofii erau distruși noaptea, fără motiv, varza dispărea, puii se rătăceau și dacă se puneau întrebări în Doonhaven sau în colibele din împrejurimi, răspunsul era o negare din cap și ridicarea ochilor spre cer. John Brodrick era obligat să le trimită saci cu cartofi din grădina proprie, și varză și o pereche de pui tineri, pentru a repara pierderea suferită de mineri. Iarna erau pagube la lemnul de foc și turbă nu se găsea, iar minerii erau forțați să meargă și să taie cherestea sau să strângă material lemnos plutitor mai jos de Clonmere, de pe moșia lui John Brodrick pentru a-și încălzi locuințele. Ned Brodrick a mers din casă-n casă și printr-un amestec abil de amenințare și convingere a mai momit o jumătate de duzină de tineri să-și încerce norocul la mină, iar la sfârșitul celui de al doilea an, au început să apară încă câte doi câte trei pentru a cere de lucru la Hungry Hill. Totuși animozitatea față de mină a rămas.

Nu, n-a fost ușor, se gândi John Brodrick și era o mare ușurare să scapi de la Clonmere să traversezi până la Bronsea și de aici să te îndrepți spre casa veselă, în stil fermă, de la Lletharrog, pe care o cumpărase pentru fetele sale și unde petreceau, în fiecare an, iarna, două-trei luni. Visul lui Henry se realizase, vizitase Parisul, Bruxelles-ul și Viena, în timp ce John continua să se pregătească pentru barou la Lincoln's Inn.

Era în toamna anului 1827, familia se stabilise la Lletharrog din august, când John Brodrick primi o scrisoare de la un corespondent anonim din Doonhaven. Scrisul era mâzgălit și aproape ilizibil, dar mesajul era clar: Ar fi bine să vii acasă dacă vrei ca necazul să se oprească. Scrisoarea era adresată Serviciului naval din Bronsea, dar el o pusese în buzunar și uită de ea. O săptămână mai târziu, când unul dintre vapoare, Henrietta acosta la Bronsea cu încărcătura de cupru, John Brodrick își aminti de scrisoare și ca o simplă curiozitate arătă mesajul căpitanului de vas. Omul o examină îngândurat, nescoțând nici o vorbă preț de o clipă sau două.

– Atunci nu ați auzit nimic de la administratorul Nicholson, domnule Brodrick? spuse el într-un târziu.

– Nu, de la întâi a lunii când scrie, normal. De ce? S-a întâmplat ceva?

– Poate nu a vrut să vă faceți griji. Nu prea aveți pe ce vă bizui. Nu, domnule, mă întreb doar dacă scrisoarea pe care o aveți se referă la pierderile pe care le-au avut la mină.

– Pierderi? Ce pierderi?

– Nu pot să vă spun mare lucru despre asta, domnule, pentru că am fost la Doonhaven doar pentru acest transport și în patru zile am încărcat și am venit. Dar la Slane și Mundy și în alte locuri de-a lungul coastei a fost luată marfă care nu s-a încărcat pe vasele Dvs. și nu a fost manevrat de administratorul Nicholson sau de noi.

– De unde știi asta?

– Doi sau trei dintre oamenii lui Nicholson vorbeau despre asta, domnule. Minereul a fost luat de la mină, asta-i sigur, dar numai când era la suprafață, atunci a început necazul. Am înțeles că administratorul Nicholson vroia să asigure un sistem de supraveghere pe timpul nopții, pentru că se pare că atunci se fură, dar dacă a făcut sau nu așa, nu vă pot spune.

– Se discută despre asta la Doonhaven?

– Nu pe față, domnule. Dar am sentimentul că oamenii știu.

John Brodrick îi mulțumi căpitanului de pe Henrietta și comandând trăsura se întoarse la Lletharrog, hotărât să-i scrie lui Nicholson în seara aceea și să-i ceară o explicație imediată. Scrisoarea nu a fost niciodată expediată pentru că a doua zi sosi o scrisoare de la administratorul minei, scrisă în mare grabă și era evident într-o stare de agitație extremă.

Un sistem de jefuire este pus la cale, scrie el, care dacă va continua va pune, eventual, punct activității noastre. Încetul cu încetul, am observat pierderi de material ce era stivuit la suprafață, gata de transport. Acum două zile, o mare încărcătură a dispărut, am postat o sentinelă pentru că aveam suspiciunile mele că furtișagul avea loc după ce se întuneca. Omul de serviciu - unul dintre oamenii mei, un anume Collins din Cornwall, a fost găsit dis-de-dimineață cu capul spart și nu cred să-și revină. Se pare că a fost lovit pe la spate și nu l-a văzut pe agresor. Acest atac i-a intimidat pe ceilalți încât am mari dificultăți în găsirea altor sentinele, iar unii dintre ei chiar vorbesc despre împachetarea lucrurilor și întoarcerea în Cornwall împreună cu familiile lor.

John Brodrick citi scrisoarea cu voce tare fetelor sale și le anunță intenția de a pleca spre Clonmere imediat.

– Le voi trimite vorbă lui Henry și John la Londra să mă însoțească, zise el, dacă ei cred că e necesar. Am bănuielile mele privind persoana care se află în spatele acestui necaz.

– Vrei să spui că Morty Donovan?, întrebă Barbara, după un moment de ezitare.

– S-ar putea ca el să nu fi luat parte la recentul jaf, cred că este destul de viclean ca să facă așa ceva, dar nu m-ar mira ca el să fie creierul acțiunii.

– Cine crezi că a scris scrisoarea anonimă, întrebă Eliza.

– Nu știu și nici nu-mi pasă, zise John Brodrick. Posibil ca unul dintre arendașii mei căruia îi este foarte frică de Morthy Donovan ca să spună cine e. Oricum, autorul scrisorii nu contează. Ceea ce contează e ca cei vinovați să fie urmăriți și pedepsiți. Și asta sunt hotărât să o fac chiar dacă risc ca propriul meu cap să fie spart.

Fetele lui se uitară una la alta abătute.

– Te implor, îi spuse Barbara, nu fă nimic imprudent. Oare n-ai putea obține sprijin de la garnizoana de pe insulă?

– Copilă dragă, replică tatăl ei, dacă nu sunt în stare să țin în frâu unul sau doi dintre oamenii mei care au dat de necaz, fără să apelez la ajutor militar să-mi rezolve problema mea, atunci nu voi mai fi niciodată capabil să-mi țin capul sus în Doonhaven. Străbunicul tău nu a cerut ajutor când a pus capăt contrabandei, acum 75 de ani.

– Nu, răspunse Jane, dar a fost împușcat în spate pentru asta.

– Bănuiesc că fratele tău John a stat de vorbă cu tine, zise el.

Jane dădu din cap că nu, iar ochii ei se umplură de lacrimi, apoi brusc se sculă de pe scaun și înconjurând masa, alergă spre tatăl ei, punându-i brațele în jurul gâtului.

– Dacă mergi acasă, spuse ea, te rog, lasă-mă să vin cu tine. Nu mi-e frică de Donovan sau de altcineva, și ai nevoie de cineva care să aibă grijă de tine și să vadă dacă totul e în ordine în casă. Nu mai sunt copil, am aproape 14 ani.

John Brodrick îi zâmbi și o bătu pe obraz.

– Crezi, oare, că eu Copper John nu sunt în stare să-mi port singur de grijă? Nu fi atât de stânjenită, Eliza. Știi foarte bine cum mi se spune în Doonhaven. Așadar, draga mea Jane, ai vrea să ai grijă de mine, să vezi dacă servitorii cei leneși încălzesc apa și dacă servesc cina în farfurii curate, dacă așternutul de pe patul meu nu e întins ud? Păi, atunci ar trebui să-i ceri voie Barbarei, nu eu decid. Dar oricare ar fi hotărârea, plec mâine spre Bronsea, pentru a mă îmbarca pe vaporul care navighează seara spre Slane.

O scrisoare a fost expediată la Londra pentru a-i informa pe Henry și John despre întoarcerea tatălui lor la Doonhaven, întrebându-i dacă vor să-l însoțească la Clonmere în caz că sunt de acord. A doua zi, John

Brodrick și Jane, acompaniați de bătrâna Martha s-au îmbarcat la bordul pachebotului cu aburi care făcea naveta regulat între Brosea și Slane. John Brodrick profită de ocazie că este în Slane, unde au fost obligați să înnopteze, ca să vadă dacă poate culege vreo informație despre vânzarea ilegală de cupru și dacă se știe cine o conduce.

Șeful biroului naval era interesat și compătimitor, dar fără a oferi un ajutor real. Admise că auzise de o piață clandestină în comitat și că se găseau mereu agenți lipsiți de scrupule care erau gata să preia marfa și să o transporte pe apă către companiile de topire, dar cine erau acești agenți și ce firme de navigație erau implicate, el nu era capabil să spună.

John Brodrick părăsi biroul naval animat de o hotărâre îndârjită. Lucrurile erau chiar mai rele decât se așteptase. A fost plecat trei luni, și în acest interval un sistem de jafuri s-a dezvoltat pentru a pune capăt afacerilor miniere. L-a învinuit pe administratorul Nicholson că nu l-a înștiințat mai devreme depre ceea ce se întâmpla, la fel ca și pe Ned Brodrick.

Acesta îl aștepta la Mundy, și văzând expresia de pe fața patronului său, pe dată căută să se justifice pentru că nu a scris.

– Ar fi trebuit să iau vaporul și să vin la dumneavoastră la Bronsea, insistă el, dar administratorul Nicholson a fost atât de stăruitor în ideea că poate singur să se ocupe de problemă. Și, ca să vă spun adevărul, domnule, am fost atât de ocupat cu problemele moșiei încât am simțit că trebuie să-i las lui grijile ce privesc mina.

John Brodrick nu spuse nimic. Ghicise adevărul și anume că fratele lui și-a petrecut cele trei luni de absență ale patronului său într-o cruntă trândăvie, stând cu picioarele în sus în căsuța mamei sale din Oakmount, iar când vremea era bună, vânând sitari pe insula Doon sau curtând pe vreuna dintre numeroasele văduve din împrejurimi, care îl găseau atractiv, în ciuda siluetei lui uscățive și a aspectului cadaveric.

Trăsura făcu distanța dintre Mundy și Doonhaven în jumătate din timpul pe care îl făcea cu câțiva ani în urmă, pentru că drumul cel nou fusese terminat, în sfârșit, datorită influenței pe care John Brodrick o avea pe lângă un membru al Parlamentului.

– Singura obiecție ce i se poate aduce, i se adresă lui Jane, care se sprijinea de fereastra trăsurii, este cea legată de terasamentul care sprijină drumul și care cedează, dar după cum văd nu s-au făcut prospecțiuni. Mă întreb dacă Simon Flower a câștigat pariul și a străbătut distanța în două ore așa cum s-a lăudat că o va face. Am ajuns la mină. Ar fi bine ca tu să mergi mai departe cu Martha la Clonmere, Jane, și să trimiți trăsura înapoi după mine și Ned.

O ploaie fină cădea, iar vârful de pe Hungry Hill era ascuns în ceață. O cărăruie de scândură ducea spre mină. Avea suprafața adânc șănțuită de vagoanele care treceau dinspre și spre mină până în portul de la Doonhaven. Pe lângă această cărăruie au fost construite și sălașurile minerilor, un șir lung de colibe din lemn, apoi magaziile și coșul înalt al minei. Oamenii care nu lucrau în subteran, dar erau angajați la suprafață, la vederea directorului își atingeau pălăriile și-l priveau cu o oarecare curiozitate pentru că nu se zvonise sosirea lui. Vestea că a venit Copper John s-a răspândit cu repeziciune prin mină, sentimentul general fiind unul de ușurare amestecat cu neliniște, față de măsurile aspre ce vor fi luate cu siguranță în legătură cu furtul minereului, iar nevinovații ar putea fi pedepsiți.

Administratorul Nicholson l-a primit pe director în biroul de contabilitate unde puteau sta de vorbă fără teama de a fi auziți. Fața lui cinstită, de obicei atât de plină de încredere, era acum îngrijorată și era evident că nu dormise ca lumea de câteva zile. A confirmat că arama, a fost transportată pe furiș din mină spre comitatul apropiat și la Mundy și la Slane și acolo au scăpat de ea, dar cei care au făcut chestia asta erau prea șireți ca să fie prinși.

– Sunt convins, declară el, că oamenii pe care i-am adus cu mine, nu s-au băgat în afacerea asta și este evident, domnule Brodrick, că localnicii sunt cei care trebuie condamnați. Băștinașii care nu sunt răspunzători îi tăinuiesc pe tovarășii lor, dintr-un prost înțeles simț de loialitate și de frica de represalii.

– I-ai cercetat pe oameni când au terminat lucrul?

– Da, domnule Brodrick. Fiecare se duce la spălător după ce iese din subteran, este cercetat. La fel ca ceilalți și oamenii mei. Nu am găsit nimic asupra nici unuia. Minereul trebuie că dispare din atelierele pentru spălare, înainte de a fi încărcat în vagonete. Nu există altă cale posibilă.

– Aș vrea să cobor în mină, Nicholson.

– Bine, domnule. Vă voi însoți.

Cei doi și-au pus salopetele și pălăriile speciale purtate de mineri, cu o lumânare aprinsă în frunte, și au coborât scara lungă ce duce spre diversele nivele sub pământ, unele atât de înguste încât nu puteau fi parcurse decât în șir indian. Copper John inspectă fiecare galerie și vorbi cu fiecare om pe care îl văzu.

În timpul cât a stat în subteran n-a lăsat nici un colțișor de mină nevizitat, ba chiar a ajutat punerea unei cantități de praf de pușcă la baza unei bucăți de stâncă ce trebuia detunată și a așteptat, după exploziile

ulterioare, să fie curățat molozul. Când, într-un târziu, împreună cu Nicholson au urcat la suprafață era deja după amiaza târziu. Copper John nu dădea totuși semne de oboseală și a purces imediat la inspectarea atelierelor pentru spălat și sortat și chiar a liniilor vagoneților așezați în linie lângă drum, până când întunericul a făcut imposibilă orice altă explorare.

– Păi, Nicholson, admise el, am avut un oarecare succes până acum, nu sunt deloc descurajat și cred că poți fi sigur că voi mai fi încă mult timp de acum încolo implicat în această afacere. Continuă să faci ce-ai făcut și până acum, cercetează pe fiecare când iese din șut, pune pază pe timpul nopții, plătește-le oamenilor care fac treaba asta, dublu. Mâine dimineață voi fi din nou aici.

În după amiaza următoare, Copper John porni de la Clonmere spre vest spre mlaștinile de la Kileen, alături de agentul și fratele său Ned Brodrick.

Aerul era plăcut și cald pentru sfârșitul de sezon, iar becața se rotea și plutea deasupra mlaștinii Kileen ațâțată de spaniolul lui Ned Brodrick, care alerga în fața stăpânului său, cu nasul mirosind pământul. Doonhaven-ul se întindea mai jos de ei și în spatele lor, ascuns de pădurile de la Clonmere muntele cu vârful îndreptat spre cer. Frații ignorară drumul care i-ar fi dus spre vest spre râul Denmare, și, cotind spre dreapta, dădură de o cărare ce șerpuia dincolo de mlaștină, cam cu o milă[1], și se întrerupea brusc în gardul împrejmuitor al unor ferme, în timp ce un alt drum bolovănos și prăpăstios urca dealul spre casa din vârf.

Era un loc mohorât, dezolant, cu o bucată de grădină în jur, aproape pustie și necultivată, cu casa, ea însăși dintr-o piatră murdară și de culoare închisă, cu ferestre mari, cele mai multe neavând perdele. Pe când străbăteau grădina, un câine corcit, jumătate ogar, jumătate terier, veni lătrând din spatele casei cu coada între picioare.

O femeie apăru în ușă și la auzul zgomotului văzând străinii, pentru început trânti ușa, apoi după o clipă de gândire, o deschise larg și făcu o reverență.

Trebuia să fi fost frumoasă în tinerețe dacă și acum mai păstra unele trăsături plăcute, pe fața ei cu ochi negri, în timp ce-și ridica fruntea cu demnitate. Zise:

– Nu avem prea des prilejul de a vă avea printre noi, domnule

---

1 milă = 1609 m.

Brodrick. Mi-e teamă că sosirea în acest loc sărăcăcios v-a fost destul de anevoioasă, mai ales că drumul este în starea care este. Doriți să-l vedeți pe soțul meu?

– Da, doamnă Donovan, replică celălalt. E acasă?

– Este, nu a prea ieșit din casă în ultimele trei săptămâni, chiar mai bine, atât de mult l-a chinuit piciorulă ăla, de nu i-a dat pace zi și noapte. Îl găsiți în salon, unde are patul acum, de când cu boala asta. Nu vă faceți probleme să vă scuturați noroiul de pe ghete, domnule Brodrick, pentru că nu i se poate întâmpla nimic covorului meu, e și așa bucăți și trebuie reparat.

Nota de autocompătimire nu-i scăpă lui John Brodrick. Scuzându-se pentru întunecimea de pe coridor, femeia deschise ușa salonului.

– Domnul Brodrick și agentul lui vor să te vadă, îl anunță ea, au venit tocmai de la Clonmere.

În cameră era frig. Încăperea era plină de fum de turbă care dădea puțină căldură, iar lângă fereastră pe un suport de pat, proptit între niște perne stătea Morty Donovan. Fața lui de culoarea mahonului, era palidă și, când îl văzu pe John Brodrick îmbătrâni parcă și mai mult. La intrarea lor își înălță capul, își îndreptă ochii albăstrui spre ei, ațintindu-i cu o expresie goală.

– Luați loc, domnilor, îi invită el, dacă puteți găsi un scaun care să vă țină fără să se rupă. Nu mă pot scula, după cum vedeți, piciorul ăsta mi-a pus capac.

– Adu, femeie, pentru domnul Brodrick, niște vin de Bordeaux, și trei pahare, în loc să caști gura. Suntem săraci, dar nu putem să nu fim ospitalieri cu cei care ne calcă. Și mai am în pivniță vin roșu destul care se poate compara cu cel pe care îl aveți la Clonmere, domnule Brodrick.

Agentul privi plin de speranță spre femeie. Un pahar cu vin roșu ar fi mai mult decât binevenit în acest moment, dar patronul său dădu din mână a dezacord.

– Nu am venit aici, în casă, pentru a bea în sănătatea ta sau a mea, Donovan, zise el, și nici să ne trecem timpul ca vecini. Am venit să-ți spun că am cunoștință despre necazul pe care îl provoci pe Hungry Hill și că intenționez să-i pun capăt. Pentru acest lucru am venit acasă la tine. Dacă nu le ceri oamenilor tăi să înceteze sistemul lor de a jefui, atunci voi face ca fiecare om de la mină să fie arestat.

Un surâs ușor apăru pe fața lui Morty Donovan.

– Și să-i vedeți achitați de curtea cu juri din Mundy, zise el. Habar n-am despre ce vorbiți, domnule Brodrick; n-am mai fost de multe luni pe lângă Hungry Hill. Cât privește jaful, mai bine i-ați întreba pe

lucrătorii dumitale veniți din Cornwall ce fac cu minereul și pe administratorul Nicholson care are destui bani să-i cumpere nevestei un șal brodat pentru a face parada pe stradă în Doonhaven.

– Cei din Cornwall sunt nevinovați, știi prea bine asta, replică John Brodrick, iar oamenii din Doonhaven ar fi muncit cinstit și ar fi fost mulțumiți de slujba lor, dacă tu nu ai fi lucrat în spatele meu împrăștiindu-ți otrava.

– Otravă, ai?, țipă bătrânul simulând că și-a ieșit din fire. Este otravă să invoci îndurarea sfinților ca să te ierte pentru nefericirea ce ai cauzat-o aici în Doonhaven cu această mină, unde ai luat și bătrâni și tineri, aproape copilandri ca să lucreze și să asude pentru averea ta? Martori mi-s pereții acestei case că niciun cuvânt de al meu nu a ieșit afară pentru a-ți face necazuri mai degrabă vorbele mele au fost pline de milă pentru tine.

Copper John îl auzea fără a-l întrerupe, nemișcat de debitul lui verbal.

– Poți să vorbești până răgușești, Donovan, zise el, ești perfect conștient că nimic nu mă va impresiona. Oricare ar fi metodele pe care le folosești pentru a duce minereul, în secret, la Mundy sau în Slane sau în comitatul vecin, le voi descoperi, iar tu și complicii tăi veți fi sever pedepsiți. Bănuiesc că nu vrei să-ți sfârșești zilele în închisoare, dar așa va fi dacă vei continua să mă furi pe mine și pe membrii companiei mele.

Morty Donovan nu răspunse. Ochii lui albaștri își pierduseră sclipirea și se lăsă pe spate parcă slăbit de discuție.

– Și dacă oamenii din Doonhaven vă vând cuprul fără să știți, domnule Brodrick, numai Dumneavoastră sunteți de vină pentru că ați construit această mină, și i-ați tentat pe acești amărâți.

Aceste ultime cuvinte erau mai mult decât putea îndura răbdarea lui Copper John.

Se sculă în picioare și tăios își luă la revedere de la Morty Donovan.

– Amintește-ți, zise el, că am venit aici, ca să te previn pe tine și pe fiii tăi dacă lucrează pentru tine. Și-ți voi mulțumi dacă-mi vei lăsa oamenii în pace și ți-ai ține vitele acolo unde le e locul.

Spunând acestea o luă prin spatele nevestei lui Donovan, ce stătea în calea ușii deschise, și urmat de agentul său ieși afară în grădină.

– Am fost un prost că am venit până aici ca să-mi pierd timpul, spuse Copper John, dar cel puțin i-am dat un avertisment și știe acum la ce să se aștepte.

În acel moment potaia fermei tăbărî pe spaniolul lui Ned Brodrick.

Și câinii căzură unul peste altul, arătându-și colții și repezindu-se să se muște, nu s-ar fi despărțit, cu tot efortul făcut de agent de a-i separa dacă doamna Donovan n-ar fi țipat timid din casă. Atunci un bărbat apăru din cealaltă parte a curții și dând corcitura la o parte, o lovi cu palma și cu piciorul, astfel încât bietul dobitoc fugi scâncind din toți rărunchii.

Sam Donovan avea în jur de 30 de ani și era un amestec nefericit între mama și tatăl său neavând trăsăturile fine ale niciunuia. Ochii lui albaștri erau slabi și apoși și barba țepoasă de pe bărbie ascundea o gură buzată și flacidă. Avea un fel de a zâmbi piezis și de a privi în jos spre picioare, scărpinându-se după ureche.

– Bună ziua, Sam, zise John Brodrick aspru. Dacă vrei să știi de ce am intrat în casa tatălui tău nu ai decât să te duci înăuntru și să-l întrebi cât încă vizita mea îi e proaspătă în memorie.

– Dacă gardul lui Tom Moore v-a adus aici, eu n-am fost acasă când vacile s-au vârât acolo, eram la Doonhaven, zise Sam Donovan, privind când la Copper John când la agent. Problema e că acel gard al lui e prea departe spre nord, și violează pământul nostru și oricine v-ar spune același lucru. Tom Moore n-avea nici o treabă să ridice gardul ăla.

– Problema gardului a fost adusă în discuție la arbitraj acum 6 luni. Și asta o știi foarte bine, Sam Donovan, interveni agentul, dornic de a-și arăta autoritatea. Nu am venit eu și am măsurat pământul și am avut aici doi cetățeni neutri care au depus mărturie pentru corectitudinea celor ce s-au convenit? Și îți amintești că ai fost și tu de acord.

– Gata, Ned, zise nerăbdător John Brodrick. Problema nu mai are importanță, iar Sam știe că dacă vitele tatălui său au dărâmat gardul, tatăl său trebuie să plătească pentru paguba produsă și nu mai este nimic de spus. Haide să mergem acasă înainte să ne ude ploaia până la piele.

S-a întors brusc fără să-i spună lui Sam Donovan la revedere, iar agentul lui a fost obligat să-l urmeze, regretând întreruperea discuției care ar fi putut dura destul de mult și s-ar fi soldat cu reîntoarcerea în casă, cu continuarea ei în fața unui pahar de whisky, dacă ar fi fost singur și nu însoțit de fratele și patronul său.

Vremea se schimbase, cum se întâmpla de cele mai multe ori în țară, aducând o pâclă vâscoasă, apoi o burniță, ploaia trecea peste mlaștină ca și cum soarele nici nu s-ar fi arătat în ziua aceea. Un lucru era sigur, se gândea Cooper John pe când trecea de-a lungul mlaștinii întotdeauna la cinci yarzi[1] înaintea agentului său, că sosise vremea să-i

1 yard = 0,914 m.

facă pe Donovani să înțeleagă, odată pentru totdeauna, că influența lor asupra populației din Doonhaven trebuie să ia sfârșit. Că vrajba ridicolă de familie ținea de trecut și că era moartă și îngropată. Dacă Donovanii decăzuseră, era din cauza propriei lor trândăvii și a felului de viață inutil. Prosperitatea familiei Brodrick nu avea nimic de a face cu asta. Orice avere pe care el, John Brodrick, o agonisise era venită din propriile lui energii și din abilitatea lui norocoasă de a merge în pas cu vremea. Dacă Donovanii nu au înțeles asta și continuau politica lor de obstrucționare, atunci Donovanii vor fi la pământ. Și cu cât mai repede vor fi faliți cu atât va fi mai bine pentru Doonhaven. Erau prea multe familii asemenea lor în țară, mândri, leneși și buni de nimica, gata oricând să protesteze împotriva legii, o continuă amenințare pentru Guvern și pentru moșieri loiali ca el. Până când astfel de oameni nu vor fi supuși și determinați să meargă în pas cu progresul și cu schema generală a lucrurilor, țara nu va prospera niciodată.

Așa gândea Copper John, ajungând la drumul mare, lăsând în urmă mocirla umedă și mlaștinile maronii, prin ploaia curgându-i în șiroaie pe haină. Când ajunse în fața gheretei portarului, la intrarea în parc, se despărți de agentul său, hotărât să străbată singur pe jos, drumul până acasă. Deodată cerul se limpezi la fel de repede cum se înnourase, pășunea strălucea și scânteia sub soare și jos în pădurea de la marginea apei, bâtlanii se ridicau din cuiburile lor din copacii înalți și fâlfâind din aripi zburau încet spre vârf. El se întoarse din drum și stătu pe petecul de iarbă fină din fața castelului privind cu mândrie și dragoste la zidurile puternice ale casei, la turnul din vârf, la pâlcul de copaci urcând spre dealul din spate și se gândi cum va construi un corp nou făcând castelul și mai puternic, cu ferestre mai mari, cu alte turnuri, dar nu de dragul lui ci pentru Henry, pentru copiii lui. Apoi, cu timpul castelul de la Clonmere va deveni jalonul măreției, iar oamenii câți vor călători pe drumul de la Mundy la Doonhaven se vor opri la poalele muntelui și arătând peste ape, spre vest, vor spune: „Acolo e Clonmere, casa familiei Brodrick". Lângă ea vor fi și hornurile înalte ale caselor minerilor.

4

Henry și John au sosit de la Londra la sfârșitul săptămânii. Între timp n-au mai fost alte incidente la mină și administratorul Nicholson era de părere că reîntoarcerea directorului companiei i-a speriat pe hoți și, probabil, că i-a determinat la un anumit grad de cinste.

Această părere n-a avut viață lungă, totuși, pentru că în ziua ur-

mătoare sosirii tinerilor, unul dintre vagonete, care fusese încărcat cu ceea ce se extrăsese în ziua precedentă și care staționa pe o linie obișnuită în afara locului unde cuprul era spălat și separat, a fost găsit de dimineață, când trebuia să fie dus spre stația de prelucrare, plin nu de cupru ci cu reziduuri de fier. Oamenii răspunzători pentru acest vagonet au fost convocați pe dată de administratorul Nicholson și minuțios chestionați, dar toți păreau stupefiați de ceea ce s-a întâmplat. Administratorul Nicholson coborî în mină și mergând de-a bușilea de-a lungul galeriei înguste înțelese că totul s-a petrecut cu o zi înainte. Praful de pușcă era frecvent folosit în timpul săptămânii, iar mirosul amar, înțepător, încă mai persista la intrarea în mină, și pietrișul încă nu fusese cărat. Oamenii din Doonhaven care lucrau la sudură și care au umplut gălețile și oamenii din Cornwall ai lui Nicholson, la fel ca și cei de la suprafață, s-au dovedit a fi neștiutori în ceea ce privește modul în care reziduurile de fier au umplut vagonetul și ca o mărturie a inocenței lor i-au amintit lui Nicholson că el însuși fusese prezent cu o seară înainte când schimbul lor a ieșit din șut și supervizând obișnuitul control de noapte, nu a găsit nici o urmă de minereu asupra vreunei persoane.

– Crezi cumva că am înghițit minereul, întrebă unul dintre ei, plin de indignare. Și ne vei tăia burțile ca să cauți?

– Convingerea mea este, spuse solemn tovarășul lui, că spiritele bătrânului munte au luat totul, ne-au vrăjit în timp ce o făceau, astfel încât noi nu putem să-i vedem ghemuindu-se lângă noi cu micile lor roabe.

– Singurele spirite care vin în această mină le-ați adus într-o sticlă de la magazinul lui Murphy din Doonhaven, zise administratorul Nicholson. Mergeți la lucru și țineți minte să fiți pregătiți pentru alte întrebări din partea domnului Brodrick când va veni. Cred că va face în așa fel încât să fiți arestați de poliție și duși la Mundy.

Noua piedică însemna un mare impas pentru administratorul Nicholson care se felicita că necazul trecuse și cu destulă șovăială a trimis un flăcău până la Clonmere cu un bilețel pentru director, explicându-i ce s-a întâmplat.

Copper John veni într-o oră, însoțit de cei doi fii ai săi, ascultă în tăcere povestea lui Nicholson cu o față împietrită și fără expresie.

– Henry, spuse el în încheiere, mintea ta e tânără și ai venit aici din afara problemei. Ce părere ai?

Henry privi gânditor. Nu-i răspunse imediat. El avea 25 de ani, iar fratele său era cu un an mai mic. Obișnuiți totdeauna să respecte părerile și opiniile tatălui lor și să-și țină în suspensie propriile lor gânduri,

acum, această solicitare deveni pentru ei o noutate.

Călătoriile lui Henry în Franța și Germania i-au dat o mare încredere, de care fratele său ducea lipsă. Fiind și fericitul posesor al unui mare farmec natural la care să adăoga și delicatețea manierelor și agerimea unei minți clare, Henry privindu-l pe administratorul Nicholson cu un zâmbet, îi ceru permisiunea de a coborî în mină.

– Desigur, domnule, spuse administratorul, iar eu voi veni cu dumneavoastră.

– Nu te deranja, răspunse Henry. Cred că ar fi mai bine dacă m-aș duce singur, poate doar fratele meu să vină cu mine. S-ar putea să descoperim ceva care să ne dea cheia întregii afaceri și să rezolve necazul vostru.

– Vă doresc succes, le ură tatăl lor cu un râset scurt, dar aveți grijă să nu vă pierdeți. John este capabil să cadă tumba în puț și să-și rupă gâtul.

Cei doi frați părăsiră biroul de contabilitate și trecură pe lângă atelierele de spălare și pe lângă vagonetul de lângă scară, în apropierea capului puțului.

– Zii, spuse John, la ce te gândești?

– La ceva, zâmbi fratele său, dar n-am să-ți spun încă. Am nevoie de ajutorul tău, în orice caz. Când ajungem la etajul unde ne-a spus Nicholson că au lucrat oamenii ieri, tu trebuie să-l ții de vorbă pe omul de acolo până mă uit prin jur fără să fiu deranjat. Când vei vedea că-mi suflu nasul atunci va fi un semn pentru tine.

– Despre ce să vorbesc cu tipul ăla? observă John.

– Despre ce vrei tu. Povestește-i despre noul tău ogar. Distrage-i atenția.

– Ce neghiobie! - zise John. Dacă aș fi în locul tatei nu aș lăsa totul la voia întâmplării, le-aș da voie băieților să ia cuprul. Trebuie să fie destul. La naiba, Henry! Privește la nebunia pe care o fac din Hungry Hill.

Și arată spre coșul înalt, drept, la lungul șir de barăci, de colibe îngrămădite în care trăiesc minerii.

– Și totul, râse fratele său, ca eu să mă pot distra la Paris și Bruxelles, iar tu să poți participa la curse cu ogarii tăi.

Și-au pus salopetele și căștile de protecție și apoi au coborât scara lungă și abruptă care ducea în mină. Atmosfera era un amestec curios de răcoare și apăsare, iar lumânările fixate în brațe la distanțe egale dădeau o lumină sumbră și sporadică.

Au ajuns la primul nivel unde au putut vedea chipurile a doi mineri, nu departe de puț, angrenați în a se ține de gălețile pe lanțuri, înainte de

a fi ridicați la suprafață de troliu. Henry se interesă dacă operațiile explozive progresau, iar cei doi frați erau conduși spre un etaj mai jos.

– Este nivelul cel mai îngust din întreaga mină, spuse unul dintre oameni. Va trebui să mergeți câte unul în șir și cea mai mare parte de drum să vă târâți.

Henry se amuză și privi de jur împrejur cu un interes deosebit, ciocănind mereu suprafața de stâncă, și fluierând când respira, un obicei pe care-l avea atunci când gândea profund, în timp ce John, care era ceva mai înalt ca el găsea tavanul jos destul de incomod, dar își urma fratele mai mare în tăcere, conștient că, înaintând în interiorul minei, cu fiecare pas va deveni din ce în ce mai deprimat. Tânjea să fie sus, afară, la aer curat în vârful muntelui, considerând că e atât de degradant și de trist să scormonească în adâncuri, spărgând stânca veche de veacuri cu praf de pușcă, pentru a extrage minereul ascuns.

Un bubuit surd și o explozie înăbușită nu prea departe îi avertiză că erau aproape de zona de lucru și prin întuneric și fum s-au strecurat de-a lungul galeriei aproape de mineri.

Fețele oamenilor erau cenușii și supte în lumina slabă și încă odată John se simți cuprins de sentimentul de apărare. Dacă acestor oameni li se întâmpla ceva rău în timpul muncii lor îndârjite atunci era vina tatălui său și a sa.

Henry era printre ei, sporovăind, punând întrebări, în timp ce John stătea la distanță, privind spre pereții uzi, la molozul cauzat de ultima explozie și pe care oamenii îl curățau cu târnăcoapele și lopețile. Îl auzi pe fratele său interesându-se despre cât de departe mergea galeria și unde au pus explozibil săptămânile trecute, iar unul dintre oamenii din Cornwall, a cărui ocupație era acuma să dea foc unei dâre de praf de pușcă, îi arătă capătul galeriei unde o grămadă de moloz era nestrânsă, sub înălțimea tavanului ceva mai mare de 4 picioare[1].

– Vă pierdeți timpul aici, îi spuse el. Stânca este calcaroasă și nu este niciun depozit de minereuri. Puteți să minați săptămâni în șir și tot ce veți găsi este numai cretă. Cred că muntele se teșește aici, brusc, deasupra pământului, formând un hău larg și nu suntem chiar atât de departe de suprafață.

– Da, răspunse Henry. Deseori am dat și eu peste aceste hăuri pe când mergeam pe munte - sunt și niște cariere naturale. Aș putea chiar spune că erau de când lumea aceste ridicături de pământ.

---

1 foot - picior = 30,5 cm.

– Da, domnule, spuse omul din Cornwall, neînțelegând prea bine ce era aceea, iar John observă brusc că fratele său își sufla cu putere nasul repede se alătură grupului.

– Au fost vreodată accidente în timpul exploziei?, întrebă el.

Omul se întoarse spre el politicos.

– Nu, domnule, îi răspunse, este doar o treabă de atenție. Este și o treabă specializată.

Îi arătă lui John locurile unde s-a forat în stâncă pentru a se pune explozibilul. John puse multe întrebări, arătând un interes deosebit cam străin naturii lui, în timp ce ceilalți trei bărbați, bucuroși de a face o pauză și sprijinindu-se de ustensile au intrat în discuție despre unde și cum a fost folosit praful de pușcă prima dată în scopuri miniere.

Nimeni n-a observat sau nimănui nu-i păsa că Henry nu lua parte la discuție și că a dispărut în întunecimea de la capătul galeriei. Într-un târziu s-a întors. Între timp John reluase, cu mare elocință, povestea cu complotul[1] neizbutit împotriva regelui Iacob I al Angliei[2], declarându-se de partea lui Guy Fowkes[3] și astfel câștigând un oarecare respect din partea celor doi bărbați veniți din Doonhaven. Trecuseră deja 10 minute sau un sfert de oră și John privind la fratele său observă că hainele lui erau pline de cretă iar în privirea lui se putea citi o emoție puternică.

– John, dacă te-ai săturat, zic că ar fi bine să-i lăsăm pe acești oameni să-și vadă de treabă iar noi să ieșim afară, și fără vreun cuvânt de mulțumire către cineva se apucă să facă cale întoarsă de-a lungul galeriei până la scară.

Au urcat la suprafață în tăcere, John neîntrebându-l nimic, dar de îndată ce au ajuns la lumină și după ce Henry și-a scuturat praful de cretă de pe haine, s-a întors spre fratele său triumfător.

– Instinctul nu m-a înșelat, zise el. Știu cum iau acești nenorociți minereul. Așteaptă până ajungem în biroul de contabilitate și vei auzi toată povestea.

Tatăl lor, care începuse să dea semne de nerăbdare, făcea dus-întors prin încăpere, cu mâinile la spate.

---

1 Gunpowder Plot (în engleză) = complotul cu praf de pușcă ce a avut loc la 5 noiembrie 1605.

2 Iacob I = (1566-1625) fiul reginei Maria Stuart și a contelui de Darney, care a fost rege al Scoției, apoi al Angliei (1603-1625).

3 Guy Fowkes = cel care trebuia să pună praful de pușcă pe 5 noiembrie 1605, când Iacob se întâlnea cu miniștrii săi la Parlament. Complotul a fost descoperit și Fowkes a fost condamnat la moarte.

– Ei bine, zise el, când cei doi băieți își făcură apariția în ușă, fără oase rupte?

– Nu încă, răspunse Henry, dar s-ar putea să fie înainte ca povestea asta să se termine. Administratore Nicholson, putem fi auziți de aici?

– Nu, domnule. Funcționarul a plecat la masă, și în afara noastră nu-i nici un suflet la o distanță la care se poate auzi.

– Foarte bine, atunci, zise Henry. Sunt în măsură să vă spun că minereul se fură pe sub pământ, înainte de a fi adus la suprafață.

– Ce naiba îndrugi acolo Henry? îl întrebă tatăl său aspru.

– Ce auzi. Am știut dintotdeauna că în timpurile preistorice Hungry Hill a fost locuit de oameni ai peșterilor care săpau coridoare și tunele sub pământ, unele urme rămânând până în zilele noastre. Am dat din întâmplare peste niște hrube și găuri pe când mergeam pe munte, dar nu m-am deranjat niciodată să le cercetez în amănunțime. Mi-am amintit de ele când am auzit că dispare minereul.

– Ei bine? întrebă tatăl său.

– Numai acum, jos la al doilea nivel, l-am lăsat pe John să stea de vorbă cu oamenii care pun explozibilul, și am mers până la capătul galeriei, acolo unde nu se lucrează deoarece creta a fost spartă. Am îndepărtat pietrișul și am mutat un pietroi care părea să fie pus acolo în mod deliberat. Am mers târâș prin spatele lui și am găsit ceea ce bănuiam. Un tunel îngust, atât cât să încapă un om care se târăște în genunchi și coate, un tunel care duce în sus, afară din mină. A fost folosit destul de recent. Nu am cercetat decât câțiva yarzi[1], de frica vreunei noi descoperiri, dar pot ghici destul de ușor că tunelul ajunge spre unul dintre acele găuri de pe laturile muntelui. Este cel mai simplu lucru din lume să-l pui pe un om să se târască de-a lungul tunelului și să descarce minereul la capătul lui și pe altcineva să vină noaptea pe munte lângă spărtură să-și încarce măgarul și căruța. Este simplu de observat cum lucrează. Doi băieți din Doonhaven se aranjează să lucreze în același schimb acolo sub pământ, unul dintre ei se duce prin tunel în timp ce partenerul îi ține de șase. Oamenii dumitale din Cornwall sunt complet nevinovați, Nicholson. De asta sunt sigur. Cei doi băieți care făceau pregătirile pentru explozie azi, habar n-aveau că există un tunel în spatele peretelui calcaros, cum nici fratele meu John nu știe, doar dacă ar fi curios ar afla. Deci, asta-i tată. Și fă ce vrei cu descoperirea mea.

---

1 yard = 0,914 m

Le zâmbi celor doi oameni mai în vârstă și îi făcu cu ochiul fratelui său. Descoperirea lui era, de fapt, un triumf.

– Ei bine, Nicholson, zise Copper John, fiii mei, se pare, că au realizat într-o jumătate de oră mai mult decât ai făcut dumneata în decursul unor săptămâni. Nu caut acum, scuze nici pentru mine. Iată care este planul meu. Când oamenii vor ieși din schimb în seara asta, dumneata și cu fiul meu Henry veți coborî în mină și veți cerceta tunelul până la ieșirea sa din munte. Vom posta și o sentinelă în fiecare noapte până când vom prinde hoțul asupra faptei. Dacă va fi și o bătaie, cu atât mai bine. John, tu ești avocatul familiei. Ce ai de spus?

John a cărui aversiune față de legi era puternică și care nu avea curajul moral să mărturisească, privi semnificativ spre fratele său care însă nu-l observă.

– Nu știu, domnule, murmură el. N-ar fi mai bine dacă le-ai spune oamenilor că jocul lor a fost descoperit, să blochezi tunelul și așa să pui capăt problemei? Așa nu va fi vărsare inutilă de sânge de nici o parte.

– Dacă asta-i ce vă învață la Lincoln's Inn atunci nu-i de mirare că nimeni nu ți-a încredințat vreun proces, îi spuse tatăl său disprețuitor. Mă tem că fiul meu cel mic știe mai multe despre câini decât despre profesiunea lui, administratore Nicholson. Foarte bine John, poți să stai acasă și să-i ții trena lui Jane. Nu avem nevoie de lași printre noi. Sper că ne putem baza pe oamenii dumitale din Cornwall, Nicholson? Totuși vei găsi unul sau doi vecini care să ne ajute. Nu vreau să apelez la armată în treaba asta. Simon Flower din Andriff poate fi convins să ne ajute; e destul de robust, că de altceva duce lipsă.

John Brodrick se întoarse la Clonmere bine dispus. În curând vor fi stăpâni pe pungași și le vor da o asemenea lecție că nimeni nu va încerca să-și mai bage nasul în mina lui. Toată povestea i-a fost relatată și lui Jane a cărei bucurie față de deșteptăciunea lui Henry a fost temperată doar de vederea feței întristate a lui John și pe dată și-a dat seama că asta se datora sentimentului său de inferioritate.

– Lasă-l pe Henry să se târască în genunchi și coate în tunelul ăla îngrozitor, îi spuse el lui Jane într-un târziu, întinzându-se în scaunul tatălui său din salon. Nu dau o para chioară pe ce a descoperit. Mi-e scârbă de toată afacerea asta.

– De ce ai venit până aici, dragă, dacă nu doreai să-l ajuți pe tata?

– Mă știi că am refuzat vreodată șansa unei vacanțe? Și sitarul care așteaptă să fie distrus pe insula Doon? Vino cu mine în cămară și ajută-mă să-mi curăț pușca. Din partea mea, băieții pot lua tot cuprul din Hungry Hill.

S-a hotărât ca în noaptea următoare un paznic să stea pe coasta muntelui, în timp ce ziua Copper John va chema unul sau doi vecini să-și ofere ajutorul, iar Henry și John vor călări până la Castelul Andriff pentru a-l vedea pe Simon Flower. Bătrânul Robert Lumley era la Cheltenham unde își petrecea deobicei iarna, dar chiar dacă ar fi fost acasă, prezența lui nu era de vreun ajutor.

Ziua era frumoasă, cerul fără nori și cei doi tineri Brodrick se îndreptau călare spre Andriff bine dispuși, ducându-i cadou doamnei Flower un sitar. Era o femeie vulgară, mai degrabă înspăimântătoare, foarte plină de ea, care nu poate uita că soțul ei Simon e fratele Contelui de Mundy, fapt pe care însuși Simon Flower îl găsea demn de a fi uitat. Castelul Andriff era, prin urmare, o casă complicată pentru a fi vizitată, unde salonul, la o primă inspecție părea a avea o grandoare egalată doar de un palat regal, cu pardoseala din marmură, cu scaune poleite cu aur, cu doamna Flower stând ca o regină pe tronul ei primind vreun vizitator, dar la o cercetare atentă s-ar descoperi că multe dintre picioarele aurite ale scaunelor erau rupte, ceea ce făcea nesigură așezarea pe ele, în timp ce pardoseala din marmură era atât de murdară și stropită cu noroi de seterii lui Simon Flower încât putea fi comparată cu un coteț pentru câini. Un lacheu pudrat și îmbrăcat în livrea i-a primit pe cei doi Brodrick și i-a însoțit până în salon. Apariția lui delicată fiind stricată de cârpituri în ciorapii lui albi și lungi, iar mirosul de bălegar pe care îl degaja dovedea că-și petrecuse dimineața la grajduri, în timp ce voci încălzite se auzeau, ca și cum o dispută domestică de o anumită intensitate avea loc. Altercația nu a fost îmbunătățită de notele discordante ce derivau din pianoforte, iar când au intrat în salon cei doi Brodrick au descoperit, spre surpriza lor, că erau produse de însuși Simon Flower care, cu pălăria lăsată pe ceafă, ochii închiși și cu o pipă de mari dimensiuni în gură, se legăna înainte și înapoi după o melodie ciudată a unei compoziții proprii.

Doamna Flower îmbrăcată ca pentru o recepție la Londra, cârpea o ruptură din draperiile de brocard din dormitorul ei, și nici măcar n-a deranjat-o intrarea celor doi vizitatori.

– Sunt încântată să vă văd pe amândoi, le zise ea, întinzând grațios mâna pe care Henry se întreba dacă trebuia s-o sărute. Ne găsiți ca deobicei, într-un mare deranj. Vă rog luați un scaun și spuneți-mi ce noutăți aveți. Nu pe acela domnule Brodrick, piciorul nu prezintă siguranță... E drăguț din partea tatălui dumneavoastră să ne trimită drept cadou un vânat. Se întâmplă ca fratele soțului meu, Contele de Mundy, care nu se află acum în țară, să fie cel care ne aprovizionează cu vânat,

după cum cred că vă imaginați. Surorile dumneavoastră mai organizează picnicuri la fermă? Domnișoara Brodrick se visează Marie-Antoinette la Micul Trianon. Oricum o schimbare după Clonmere...

Vorbea ca o moară stricată, oprindu-se cu greu a respira fără să aștepte vreun răspuns și vorbea tare pentru a acoperi pianul, ceea ce l-a determinat pe soțul ei să crească volumul sunetelor, până când unul dintre seteri care până atunci stătuse ghemuit între picioarele sale, se târî din vizuina lui și adăugă un urlet de jale melodiilor stăpânului său.

– Bietul Boris nu poate suporta pianoforte-le, țipă doamna Flower. Câteodată o ține așa o oră întreagă, dar nu reușește niciodată să-l facă pe soțul meu să-și piardă calmul. Când aveți de gând să veniți amândoi să vânați cu haita tatălui meu la Duncroon?

Discuția în asemenea condiții era greu de suportat pentru Henry, pentru manierele sale elegante și nu putea face altceva decât să zâmbească și să dea din cap sau din mână, în timp ce John era complet mut, așa cum făcea de obicei când se distra în secret.

Într-un târziu, concertul se termină cu un superb acord final și cu o bătaie tare a bașilor ceea ce determină un mârâit de protest din partea seterului, iar Simon Flower se ridică în picioare, trântind capacul pianului.

– Se spune că este un semn de inteligență când un câine zumzăie pe muzică, spuse el, agitându-și pipa spre cei doi frați. Ați auzit cum a încercat să mă acompanieze câinele? Pot spune că și-a pus tot sufletul în voce; mă unge pe suflet să-l aud.

– Nu fi absurd, Simon; animalului nu-i place.

– Nu-i place? Îți spun că el va sta lângă mine ca o lipitoare, cu ochii fixați pe note, atât de devotat îi este instrumentului. Dar să lăsăm asta, acestor tineri le este sete după călătorie. Veniți amândoi cu mine în pivniță; mai bine decât s-o lăsăm pe nevastă-mea să ne facă câte un ceai.

O luă înainte spre o scară îngustă, întortocheată, ce ducea spre labirintul castelului său și după ce a căutat peste tot cu un muc de lumânare, a descoperit o sticlă de vin vechi de Madera, pe care s-a apucat s-o decanteze, pe loc, într-o carafă veche ascunsă într-o spărtură din beci alături de o jumătate de duzină de pahare.

– Iarna când e ger afară și nu pot vâna, spuse el grav, îmi aduc prietenii aici, și ați fi uimiți să aflați cât de bine ne distrăm. Soția mea își închipuie că noi jucăm biliard și pentru a nu o dezamăgi îmi iau și servitorul pe care-l pun să lovească bilele. Niciodată n-a ghicit nimic, biet suflet încrezător. Umpleți-vă paharele, fiii mei, și simțiți-vă ca la

voi acasă. Este pe undeva un butoi de bere pe care să stați.

Cei doi tineri și gazda lor se simțeau aici cu mult mai bine decât dacă soția gazdei i-ar fi servit cu ceai în salon și când într-un târziu au părăsit beciul, orbecăind spre etajele superioare, Henry a uitat de misiunea ce o avea, John în schimb era într-o stare de bunăvoință curtenitoare, iar gazda lor cânta „Oh, stăpâna mea, pe unde rătăcești?” cânt care în opinia lui John cu greu putea fi adresat formidabilei doamne Flower. Totuși, ceaiul a fost servit în salon, iar Henry își revenise suficient pentru ca într-o manieră oarecum neconvingătoare să abordeze motivul vizitei. Povestea pe care le-a istorisit-o suna puțin cam încâlcită, iar Simon Flower în ciuda interludiului din pivniță, cu greu ar fi putut fi judecat pentru faptul că la finalul ei dădea din cap.

– Nu mă voi târî într-o vizuină de iepure nici pentru tatăl tău, nici pentru altcineva, spuse el, căscând. Efectul vinului vechi de Madera, începuse să se vadă în ochii săi albaștri, adormiți. De ce? poate pentru că mi-am pierdut drumul și nimeni n-o să mă mai vadă la față. Îți amintești, Maria, așa l-am pierdut pe bietul Trouncer. S-a băgat într-o gaură de viezure, și asta a fost sfârșitul celui mai bun câine pe care l-am avut vreodată.

– M-ați înțeles greșit, zise Henry; nu s-a pus nici o clipă problema de a coborî în mină și a merge prin tunel. Planul tatălui meu este ca dumneavoastră și noi, restul, să postăm o strajă la ieșirea din tunel pe coasta muntelui și să pândim pe acei amărâți care ar putea apărea.

– Pândiți vulpi sau oameni?

– Oameni, domnule Flower. Tocmai v-am explicat. Cei care fură cuprul de la mină. Tatăl meu vrea să-i aresteze și să dea un exemplu pentru toată lumea. Crede că în spatele istoriei ăsteia stă Morty Donovan.

– Ah, dar eu nu voi întreprinde nimic împotriva lui Morty Donovan. Oare nu este el cel care mi l-a vândut pe tatăl acelui Trouncer, de care tocmai v-am vorbit? Un câine minunat, John; ai fi apreciat o pereche ca ei. Nu, de ce să stau toată noaptea la pândă pe coasta muntelui ca să mă aleg cu o ceartă cu Morty Donovan? Și nu văd de ce tatăl tău vrea să se amestece în povestea asta?

– Cu siguranță, domnule Flower, că sunteți pentru respectarea legii? Oare nu sunteți judecător de pace?

– Să-ți fie rușine, Simon, îi zise nevastă-sa; este vorba de domnul Brodrick care tocmai de la Doonhaven se zbate de unul singur să salveze proprietatea lui și a tatălui meu, iar tu nu ridici un deget ca să-l ajuți. Aș fi vrut ca să fie acasă cumnatul meu, domnule Brodrick.

Contele de Mundy n-ar sta cu mâinile în sân, să vadă o asemenea nedreptate și îndrăznesc să spun că dacă mi-aș folosi influența și aș putea să-i trimit vorbă...

– Frumos din partea dumneavoastră, doamnă, dar problema e cât se poate de urgentă. Cred, mai degrabă, că tatăl meu a sperat ca domnul Flower să ne însoțească până acasă, diseară.

– Diseară? Imposibil. Nu mă voi mișca din Castelul Andriff în seara asta nici pentru toți hoții din Europa, spuse Simon Flower, dramatic. Să fugă Morty Donovan cu toată arama, poate că-i va aduce mai mult noroc decât casei mele.

Și înfundându-și pălăria mai bine pe cap, Simon Flower s-a așezat din nou la pian.

Henry i-a aruncat o privire piezișă lui John ridicând din umeri, în momentul în care ușa salonului se deschise cu putere, fiica lui Simon Flower dând buzna înăuntru, îmbujorată la față, cu ochii plini de mânie, iar părul ei de culoarea maronie căzându-i încâlcit pe spate.

– E o rușine, țipă ea, o mare rușine și i-am spus că nu mai suport, că nu voi mai suporta. Și am zgâriat-o pe față și am încuiat-o la uscătorie și sper să moară.

Acestea fiind spuse, trânti capacul pianului, forțându-l pe tatăl ei la tăcere, stând dreaptă și privind la mama ei.

Ceea ce le apăruse brusc în fața ochilor era deja prea mult pentru cei doi tineri Brodrick. S-au ridicat în picioare rușinați și fără grai. Cu siguranță că Fanny Rosa Flower, la cei 17 ani ai ei, ar fi redus pe orice om cu sentimentul datoriei la aceeași stare de tăcere.

Furia prezentă se adăugă doar frumuseții ei, îmbujorarea din obraji dădea o nouă profunzime ochilor ei verzi și oblici, iar părul ei buclat și încâlcit o făcea să pară asemenea unei bacante din pădurile sălbatice. Faptul că era fără ciorapi era într-un acord perfect cu caracterul ei. De abia acum a observat că părinții aveau oaspeți.

– Ce mai faceți? întrebă ea, având ceva din manierele regale ale mamei sale, dar cu zâmbetul tatălui. Îmi pare rău pentru intrarea intempestivă, dar tocmai am avut o ceartă cu guvernanta mea, și cred că este ultima.

– Fanny Rosa, îi spuse mama ei, sunt mâhnită și surprinsă. Ce-o să creadă domnul Brodrick și fratele lui despre tine? Domnișoara Harris se va sufoca în uscătorie.

Părăsi salonul într-o mare agitație, în timp ce Simon Flower își privea de la pian fiica cu indulgență.

– Niciodată nu mi-a păsat de domnișoara Harris, zise el, are un fel

de a fi sclifosit și care nu se potrivește cu felul nostru. Cred că este timpul să te descurci fără guvernantă.

Fanny-Rosa, revenindu-și după explozia de furie, privea cu coada ochiului la cei doi Brodrick și se așeză în scaunul mamei sale.

– Credeam că sunteți amândoi la Londra, zise ea calin. În general nu veniți la Clonmere până după Crăciun, nu-i așa?

Henry se pomeni povestind încă odată istoria cu mina, de data asta audiența fiind mai receptivă. Fanny-Rosa își strânse picioarele goale fără să-și ia ochii de pe fața lui.

– Mi-aș dori să pot veni cu voi în locul tatălui meu, zise ea. Mi-ar fi foarte drag să aștept pe coasta muntelui în mijlocul nopții. Și dacă ați avea vreo luptă cu minerii voștri nu mi-ar fi frică.

– Să-ți spun ceva, zise Simon Flower, cearta ta cu domnișoara Harris te-a înfierbântat. Mă cam îndoiesc că acești flăcăi te vor lăsa să călărești pe șeaua însoțitorului în spatele unuia dintre ei, iar tu vei face față situației. Dar nu ne-ai spus încă de ce te-ai certat cu domnișoara Harris?

– Mi-a spus mie și lui Tilly că e timpul să învățăm să ne împăturim cum trebuie hainele și eu i-am răspuns că nu vreau să învăț. Toate tinerele domnișoare, zicea ea, o fac din obișnuință, și nu le împrăștie pe dușumea ca servitoarele. Ce-ar spune unchiul tău, contele de Mundy, despre stilul tău neglijent? întrebă ea. Poate ne-ar ierta dacă aș sta lângă el, și l-aș trage de mustăți, spunându-i cât e de frumos, i-am răspuns eu. După care și-a privit nasul lung și mi-a spus că trebuie să învăț o pagină de verbe în franceză, așa că i-am dat una în față, după cum ți-am spus ceva mai înainte, și am închis-o în uscătorie, iar după cum citesc în ochii dumneavoastră presupun că i-ați fi făcut la fel, domnule Brodrick.

S-a uitat cu timiditate la John care s-a înroșit până la rădăcina părului și râse. Fanny-Rosa s-a servit cu o bucată mare de prăjitură, și-a turnat puțin ceai în timp ce ochii celor doi Brodrick erau atrași în mod irezistibil de fascinația picioarelor goale și subțiri.

– Ați fost pe continent, nu-i așa? i se adresă ea lui Henry, cu gura plină cu prăjitură. Ah, știu totul despre tine pentru că lacheul tău e văr cu bucătarul nostru. Și noi am fost la Paris iarna trecută, pentru că bunicul meu l-a lăsat pe tata să cheltuiască niște bani. Si așa am fost la Paris în loc să cumpărăm draperii noi pentru dormitorul mamei.

– Da, pălăvrăgioaico, zise Simon Flower, și pe unde mergeam să vizităm o galerie de artă, ce găseam în fiece sală decât un lung șir de tineri francezi în spatele nostru? Așa că la sfârșit toți se închinau în fața noastră crezând că suntem o procesiune regală.

– Guvernanta noastră de atunci era o oarecare domnişoară Wilson, zise Fanny-Rosa, şi de vreo două ori am fugit de lângă ea când mergeam pe străzi în aşa fel încât ea credea că am fost răpită, şi înlăcrimată se ducea la un poliţist dar el fiind francez n-o prea înţelegea. Când ne-am întors a fost obligată să se ducă undeva într-un loc liniştit la ţară pentru că se îmbolnăvise de nervi. Puteţi să mă credeţi, că am avut o duzină de guvernante de când aveam 14 ani, iar luna trecută am împlinit 17 ani şi gata s-a terminat cu asta.

– Şi ar însemna şi sfârşitul părinţilor tăi, îi spuse doamna Flower aspru, intrând în cameră în acest moment, după o încercare nereuşită de a o domoli pe domnişoara Harris. Puteţi să vă socotiţi norocoşi, domnilor că propriile dumneavoastră surori nu se comportă aşa şi vreau să cred că nu veţi povesti despre această fată a mea domnişoarelor Brodrick când vă veţi întoarce.

– Ştiţi ce? ţipă Simon Flower. De ce v-aţi întoarce voi acasă la urma urmei? Să se ducă tatăl vostru în vizuinele cele vechi după mineri dacă asta-i face plăcere! Voi rămâneţi la cină cu noi şi apoi vom vizita iară beciul iar Fanny-Rosa va veni cu noi.

Henry dădu din cap şi se îndreptă spre uşă, spre disperarea fratelui său.

– Sunteţi foarte amabil, domnule, spuse el, dar am întârziat deja prea mult. Cred că tata este destul de îngrijorat.

Simon Flower flutură mâna şi se aşeză la pian.

– Voi vâna cu tatăl vostru în orice zi doreşte, pe insula Doon, zise el. Nu refuz niciodată o asemenea invitaţie. Dar să mă duc de-a buşilea după Morty Donovan în miez de noapte, nu fac aşa ceva, şi pot să i-o spun în faţă.

Şi cu aceasta se afundă în cântec, urmat de credinciosul câine. Cei doi Brodrick au părăsit Castelul Andriff în sunetul confuz al acordurilor nearmonizate, a vocii baritonale puternice şi al lătratului unei jumătăţi de duzină de câini, în timp ce fata cea mare a casei, o figură desculţă încântătoare le făcea semn cu mâna de pe scările de piatră.

Năuciţi, tulburaţi şi încă uşor ameţiţi de băutură cei doi fraţi călăreau spre casă la pas. Ceea ce l-ar fi înfuriat pe Copper John dacă i-ar fi văzut. Doar când s-au apropiat de Doonhaven au strunit caii şi Henry şi-a revenit.

– Ştii John, zise el, tata are perfectă dreptate. Această ţară nu va prospera niciodată atâta timp cât va continua să hrănească oameni ca familia Flower.

John nu i-a răspuns. Prosperitatea ţării nu însemna nimic pentru el. Henry putea să-şi continue observaţiile sale critice şi să-l înjure pe

Simon Flower dacă vroia. Singurul lucru care conta pentru John, era că niciodată în viața lui nu văzuse ceva mai încântător decât fata lui Simon Flower, Fanny-Rosa.

5

În sâmbăta următoare, seara, familia Brodrick se afla în bibliotecă în jurul focului după ce au cinat devreme așa cum le era obiceiul. Jane adunase conuri din pădure în timpul zilei, iar acum le împrăștia în turba fumegândă făcând focul să sfârâie și să trosnească în așa fel încât să reducă la tăcere sunetul cântului care gemea printre copacii de la Clonmere. Era o vijelie puternică suflând înspre Golful Mundy, curenții atlantici s-au năpustit spre intrarea în Doonhaven în timp ce întinderea răzlețită a insulei Doon se comporta ca un dig natural.

Fluxul se retrăgea grăbit spre golfulețul mai jos de castel, făcând un val puternic împotriva vântului, dar atât de adăpostit era Clonemere-ul de întreaga forță a vijeliei încât numai vibrația pădurii de deasupra casei avertiza că vremea liniștită s-a terminat.

Henry stătea la biroul tatălui său scriindu-i o scrisoare Barbarei la Llentharog, în timp ce John stătea tolănit, ca de obicei, în cel mai confortabil scaun, cu o mână dezmierdând urechea ogarului său favorit, cu cealaltă sprijinind o carte pe care n-o citea. Privea conurile care ardeau în foc, iar Jane privind la ochii lui pe jumătate întredeschiși, se întreba la ce se gândea.

Săptămâna a fost liniștită. Nici o pungășie nu a mai fost descoperită la mină și deși a fost postată o santinelă pe coasta muntelui în fiecare noapte, nimeni nu a mai urcat până acolo pentru a-i salva pe cei ce stăteau de planton. Se simțea un aer de neliniște, un sentiment deprimant de agitație. Și minerii care se uitau unul la altul cu suspiciune, mergeau la lucru posaci și în tăcere.

Nu numai la mină predomina o asemenea atmosferă. Dar și jos, în Doonhaven, unde Jane, însoțită de bătrâna Martha, s-a dus după cumpărături la magazinul lui Murphy. Aici ca de obicei, discuta veselă cu Murphy pe care îl știa încă din copilărie, acum acesta îi evită privirea, și stânjenit, bălmăjind niște scuze s-a retras în spatele magazinului, lăsând un flăcău neștiutor s-o servească. I se mai păru că oamenii din piață o priveau cu ostilitate, iar când ea zâmbind le spunea ,,bună dimineața, aceștia îi întorceau spatele și se făceau că n-o observă. Dintr-odată, Doonhaven-ul devenise un loc al șoaptelor, al chipurilor care privesc prin crăpătura ușii și apoi se retrag. Jane care avea în inima ei loc pentru

toți noii veniți și chiar îi iubea pe cei din Doonhaven, revenea acum acasă cu un sentiment greu, rău prevestitor.

– Nu-mi place, îi spuse ea lui Henry. Cred că tata nu ia destul de serios în calcul afacerea asta cu mina. Nu se gândește decât cum să prindă câțiva mineri și să-i pedepsească pentru că au luat niște cupru. Nu realizează deloc că mina lui este urâtă de fiecare om din Doonhaven.

– Problema e că ei sunt geloși, răspunse Henry. Le-ar place tot beneficiul, dar fără să aibă probleme în a-l obține. Tata știe ce vorbește. Dacă nu ești ferm cu oamenii, nu s-ar face nimic în țară, n-ar exista niciun progres.

– Eram destul de fericiți și fără progres.

– Asta-i doar sentimentul ieftin, iar tu pleci urechea la ce spune John.

Jane aruncă un alt con în foc care pocni, mistuindu-se-n văpaie. Curând nu se mai auzi niciun sunet decât zgomotul peniței lui Henry și foșnetul ocazional al foii când John întorcea paginile la carte. Deodată câinele își ciuli urechile și privi înspre ușă, care se deschise și tatăl lor Copper John, apăru în cadrul ei. Haina îi era butonată până-n gât, pălăria era trasă în jos până spre sprâncene, așa încât nu prea se vedea mare lucru din el, decât nasul lung și buzele subțiri deasupra unor fălci pătrate; în mână ținea bastonul lui favorit, scurt și noduros ca un ciomag. În spatele lui, în hol, stătea Ned Brodrick, agentul cu fața uscățivă și tristă contrastând cu hotărârea puternică a norocosului său frate.

– Vreau ca voi băieți să mă însoțiți imediat, zise Copper John. Plecăm în cinci minute spre mină. Afară pe alee, mă așteaptă o duzină de arendași, precum și Parsons vameșul, Sulivan de la Poștă, doctorul Beamish, încă vreo doi-trei din oamenii chemați. Nu avem timp de pierdut.

Cei trei tineri ai familiei Brodrick s-au ridicat în picioare, Henry alert dar tensionat, John, puțin zăpăcit, trezit prea brusc din visul său și Jane palidă și îngrijorată cu mâinile prinse în față.

– S-a întâmplat ceva? întrebă Henry.

Copper John zâmbi aspru.

– Circulă zvonul că vreo 30 de oameni mărșăluiesc de la Doonhaven spre Hungry Hill conduși de vreo șase mineri suspectați de administratorul Nicholson. Vor să ne creeze necazuri și desigur că propun să-i oprim.

Jane își urmă tatăl și unchiul în hol unde frații ei cu fețele lor palide și emoționate în lumina palidă a lumânării, își încheiau grăbiți hainele. Ușa era deschisă și se putea vedea, pe alee, grupul mic și îngrămădit de

oameni, așteptându-l pe tatăl ei, târându-și picioarele pe pietriș, vorbind între ei în șoaptă. Unul sau doi dintre ei avea lanterne în mâini, toți purtau bastoane.

Nu ploua, dar vântul sufla vijelios, iar norii se îngrămădeau unul după altul pe cer. Era opt și jumătate și era întuneric de-a binelea. Luna nu strălucea, iar stelele erau ca niște înțepături de ac de lumină care veneau și dispăreau.

Copper John și cei doi fii ai săi s-au alăturat celor de pe alee, iar Jane, stând lângă ușa deschisă îi privea cum dispăreau, auzea tropăitul apatic al ghetelor când cădeau pe pietriș și când de după colț, dinspre grajduri, veneau Casey și Tim cu caii, pentru ca peste câteva momente întreaga adunare să fie ascunsă de curbura drumului spre zare și de aici spre Hungry Hill.

Doonhaven era un oraș liniștit, adormit. Ușile erau bine ferecate, iar la ferești nu se zărea nici o lumină. Pe străzi sau în piațetă nu era nimeni și singurul zgomot care se auzea era marea lovindu-se de plaja de sub zidul portului.

Odată ieșiți din oraș, Copper John ordonă o oprire și grupul se împărți. O jumătate condusă de Copper John și Henry continua drumul spre mină; restul, cu John printre ei, străbătu ținutul spre orificiul de evacuare din munte. Aici, la înălțime, erau expuși întregii forțe a vântului care îi ducea orbește înainte, făcându-i să se poticnească de pietrele fărâmăcioase și de buruieni, iar cel mai tânăr Brodrick, acum că era singur, fără tatăl sau fratele lui, era conștient că trăia un sentiment de excitare, de exaltare chiar, ce nu avea vreo legătură cu mina sau cu oamenii furioși din Doonhaven ci cu faptul că îi plăcea foarte mult și că înțelegea această luptă cu vânturile de pe Hungry Hill. Departe, sub ei, era marea, scăldând cea mai mare parte a Golfului Mundy, curgând spre Castelul Andriff, unde probabil Fanny-Rosa putea s-o asculte de la fereastra ei. Acum însă sunetul mării purtat de vânt, venea spre el, dar nu tânguitor și aspru, ci puternic și insistent, asemeni unui cânt de triumf. Oamenii de lângă el înjurau pământul arid și bătaia vântului dezlănțuit care le umfla hainele. John se uita sus privind norii negri care alergau pe cer, simțea prima picătură pișcătoare de ploaie pe obraz prevestind furtuna ce urma să vină și râzând urcă panta mai repejor decât înainte, printre pietre și mușchiul ud și agățător, inspirând parfumul sălbatic și dulce de iarbă neagră care umplea aerul. Ajunși, în sfârșit, la ieșirea din munte, atât de bine ascunsă de algele marine care în întuneric și în ploaia slabă era aproape imposibil de găsit, s-au adăpostit în așteptare lângă coasta muntelui, sub vântul ce se întețea și mai tare iar

întunericul cobora tot mai mult. Ned Brodrick era conducătorul și stătea alături de nepotul său între bălării, cu fața sa lugubră și prelungă, mușcându-și permanent degetele amorțite de frig.

– Tatăl tău ar trebui să ajungă la o înțelegere cu Morty Donovan, domnișorule John, zise el. De multe ori am ajuns la arbitraj cu familia, într-o manieră amicală, la un pahar de whisky. Tatăl tău e un om mândru, arogant, iar Morty Donovan este și el mândru. Îți spun sincer că nu cred că va ieși ceva bun din noaptea asta, și dacă aș fi stat în căsuța mea în Oakmount, cu perdelele trase, fără să-mi pese de treaba asta.

– De asta sunt sigur, Ned, zise John, dar acum suntem aici, fără altă scăpare și trebuie să ne dăm silința să fie bine.

– E nevoie de o fărâmă de discreție, domnișorule John, continuă Ned. De când sunt agentul tatălui tău am învățat să fiu de acord cu el pe față, dar să fiu de acord și cu arendașii când sunt cu ei. Astfel am mulțumit ambele părți fără să ofensez pe nimeni. N-am avut în viața mea o ceartă cu cineva.

– Și cum de reușești Ned, când arendașii sunt restanțieri și trebuie să-i urmărești pentru bani?

– Mă rog, între noi doi, domnișorule John, fac în așa fel ca cifrele din registru pentru rente să arate că banii au fost plătiți în aparență, când de multe ori nici n-am văzut un penny. Dar nu cumva vrei o picătură de ceva pentru a fi în toane bune? Și privind pe furiș peste umărul lui, agentul scoase o sticlă din buzunarul adânc al hainei și îngenunchind cu umerii curbați în buruieni și-o apropie de buze, plin de satisfacție. Îți spun eu, domnișorule John, zise el, ștergându-și buzele cu mânecile de la haină, sunt devotat familiei tale, iar Morty Donovan ar trebui să treacă peste cadavrul meu ca să poată să facă vreun rău. Cât despre dumneavoastră, sunteți cel mai bun din familie, ceea ce nu înseamnă că domnișorul Henry e mai prejos.

John râse, știind perfect că agentul i-ar spune fratelui său exact aceleași cuvinte dacă ar fi fost în locul lui și când luă „o picătură din ceea ce ar fi trebuit să fie o fiertură strașnică, producție proprie, pentru că avea gustul unui lichid fiert, i-o dădu înapoi la timp pentru că unul dintre oamenii care stăteau la pândă ceva mai încolo, fugea spre ei prin bălării.

– Se vede o flacără spre est, domnule John, țipă acesta. Cred că minerii nu vin pe-acolo în seara asta, ei au dat foc la mină.

Ceilalți bărbați coborau colina împleticindu-se, țipând și gesticulând în timp ce John văzu o limbă de foc ce se înălța spre cer din coasta cea mai îndepărtată a dealului.

– Are dreptate, domnișorule John, țipă agentul, în noaptea asta nu va fi niciun mers de-a bușilea, dar dacă va fi vorba de vreun necaz atunci se va întâmpla la suprafață, în clădiri și barăci. Dă doamne să-i blesteme pe prăpădiții ăștia pentru trădarea și răutatea lor!

– Priviți acolo, țipă unul dintre arendași, vine cineva din direcția aceea cu un asin și o căruță. Priviți cum se balansează căruța printre ierburile înalte, o dă gata.

– Parcă spuneai că animalul cunoaște fiecare metru de pământ sau căruțașul poate că l-a vrăjit, replică un altul. A coborât, ba nu, l-a mânat să meargă pe urme, dar parcă-i nebun așa-l gonește.

Măgarul și căruța avansau spre grup, legănându-se și clătinându-se într-un fel cu totul nebunesc, iar omul din căruță flutura cravașa, spre grup, în batjocură, țipând, râzând în timp ce mantia lui neagră și mare se umfla în bătaia vântului, făcându-l să pară o figură uriașă fantastică.

– E însuși Diavolul, țipă cineva, e Diavolul venit din Sud ca să ne distrugă - și pentru o clipă grupul ezită, nehotărât dacă să o ia din loc sau să se trântească cu fața la pământ și să ceară îndurare. Unul dintre oameni, mai puțin superstițios decât colegii lui, dădu un țipăt de recunoaștere întorcându-se spre companionii săi.

– Este Morty Donovan, țipă el. Priviți-i chipul, priviți-i ochii! Sunt convins că e nebun.

Bătrânul se legăna de o parte și de alta a căruței, cu piciorul bolnav sprijinit în fața lui; într-o mână ținea frâiele care îl conduceau pe asin, iar în cealaltă cravașa pe care o agita deasupra capului. Se trase lângă grup, opri măgarul și privind în jos îl recunoscu prin întuneric pe John și începu încă odată să râdă și să țipe, clătinându-se când într-o parte, când într-alta, într-o sălbatică risipă de veselie.

– Deci v-ați gândit să-i prindeți, nu? țipă el. Să-i legați fedeleș și o să-i duceți la închisoare? Ei bine, vă spun că vă pierdeți vremea degeaba. Băieții au făcut un foc mare la mina tatălui dumneavoastră, domnul John, iar până mâine dimineața nu vor mai fi zone de lemn sau piatră. Așa că du-te să te alături tatălui și fratelui dumitale și să ardeți până la cenușă, să fiți blestemați voi și toată șleahta voastră.

Și încă o dată bătrânul pocni din bici, înjurând animalul ca să meargă mai departe.

– Opriți-l, țipă cineva. Opriți-l! Puneți mâna pe animal altfel i se va întâmpla ceva.

Unul dintre oameni se aruncă și prinse măgarul de cap, iar acesta speriat și zăpăcit, se poticni în iarbă, făcându-l pe om să cadă, în timp ce John urcându-se pe treapta de la căruță se strădui să smulgă biciul din

mâna lui Morty Donovan. Bătrânul a fost însă mai rapid. S-a întors înjurând și l-a pocnit pe băiat cu o usturătoare lovitură de bici, orbindu-l pe moment în timp ce un torent de înjurături îi ieșeau din gură, râsul sălbatic, extravagant transformându-se pentru o clipă într-o furie lipsită de sens.

– În seara asta l-am blestemat pe tatăl tău, pe fratele tău, iar acum te blestem și pe tine, John Brodrick, urlă el, dar nu numai pe tine, ci și pe fiii tăi, pe nepoții tăi și fie ca bunăstarea să nu le aducă nimic decât disperare și tristețe și nenorocire până când ultimul dintre ei nu va sta umil și rușinat printre ruine, iar Donovanii vor fi din nou la Clonmere pe pământul care le aparține.

John se clătină, coborând din căruță cu fața tăiată și plină de sânge de la bici, cu simțurile anihilate de forța loviturii, în timp ce grupul de oameni, speriați și șocați pe moment de furia bătrânului, stăteau la o parte de căruță. Numai Ned Brodrick, cu un zâmbet neputincios și o mână întinsă părea lipsit de spaimă.

– Haide, domnule Donovan, zise el; niciunul dintre oamenii de aici, nici chiar domnișorul John, nu-ți vrea răul, și acesta-i purul adevăr.

Dar Morty Donovan i-o reteză scurt, râzând batjocoritor.

– Vrei să taci din gura aia împuțită, nătăràule, spuse el. Du-te și ascunde-ți fața printre fuste. Nu ai oare în vine același sânge stricat. Lasă-mă să trec, naiba să te ia.

Încă odată, măgarul se poticni în timp ce Morty Donovan pocni din bici, iar micuța căruță, legănându-se de o parte și de alta, o porni înainte prin întuneric până când se pierdu dincolo de cotul muntelui.

– Sunteți lovit rău, domnișorule John? îl întrebă unchiul său, uitându-se cu atenție la fața tânărului. Oare n-ar fi mai bine să mergeți acasă și să le lăsați pe femei să vă oblojească? Cred că am făcut tot ce se putea pentru noaptea asta.

– Bine, Ned, în curând mă voi liniști, cât despre plecatul acasă, nici vorbă. Ai auzit ce a spus nebunul ăla bătrân? Indivizii au dat foc. Trebuie să găsim drumul cel mai scurt până la mină, n-avem încotro.

Sângele curgea nestingherit pe față, iar în cap pulsa o durere surdă, iar într-un fel bucuria serii dispăruse, și reîntorcându-se în vânt și în ploaia care răpăia cu mai multă rapiditate decât înainte, John se îndrepta spre mină. În ceva mai mult de 20 de minute grupul găsi calea cea dreaptă prin întuneric spre mină, luminat de strălucirea focului și se puteau auzi urlete, țipete și voci care dădeau indicații. Scena era de-o incredibilă confuzie, oamenii lovindu-se unul pe altul în întuneric, unii dând ordine, alții făcând glume răutăcioase, toți fiind atât de amestecați

încât nimeni nu știa cine-i prieten și cine-i dușman.

– Colibele celor veniți din Cornwall sunt în flăcări, zise cineva din grupul lui John. Priviți, acolo jos, domnule; toate ard.

Așa părea să fie. Clădirile din lemn erau în flăcări, iar în peticul de grădini, în care își cultivau legumele doar pentru nevoile lor, stăteau femeile și copiii lor, debusolați și plângâd speriați în timp ce bărbații se străduiau să stingă focul cu găleți cu apă trecute din mână în mână.

Nici o parte a minei propriu-zise nu fusese încă atinsă și asta pentru că John Brodrick și oamenii lui, ajutați de administratorul Nicholson, s-au postat în așa fel în fața magaziilor și clădirilor încât minerii rebeli nu au îndrăznit să avanseze fără să lupte pentru care nu prea erau pregătiți. Ei s-au mulțumit doar să distrugă micile locuințe ale celor din Cornwall, furând ce găseau la îndemână, terorizând femeile și copiii. Când John și grupul lui ajunseră, în fața ochilor lor se derula scena cu grupul unei jumătăți de duzină de mineri, care cu șefii lor în cap, reușiseră să pătrundă în cabina pentru spălare și încurajați de tovarășii lor ceva mai timizi se pregăteau să răstoarne vagonetele împrăștiind conținutul pe ușile deschise cu răcnete de triumf și satisfacție.

Deoadată brațul lui John fu prins de Henry care se repezi la el dinspre ușa biroului de contabilitate și-l târî sub acoperișul clădirii.

– Stai nemișcat, așa întins, îi șopti fratele său; tata le pregătește acestor neisprăviți o mare surpriză.

Tremurând de emoție arătă spre cele două figuri - cea a tatălui lor și cea a lui Nicholson - care stăteau ceva mai departe de clădire, ținând ceva în mâini. Copper John era fără pălărie, haina fiindu-i și ea aruncată deoparte, lăsând să i se vadă trunchiul, puternic, umerii lați, în timp ce părul lui des, încărunțit era răvășit de vânt. Privi în sus și-l văzu pe cel de al doilea fiu al său, zâmbind mânzește arătând spre instrumentul din mâna lui Nicholson.

Pe dată, John realiză despre ce-i vorba și inima-i împietri.

– Dumnezeule, Henry, șopti el, asta-i crimă.

Fratele său nu răspunse, privindu-i fix pe tatăl său și pe administratorul Nicholson. Minerii erau prea ocupați cu munca lor de distrugere pentru ai observa pe cei doi care avansau atât de siguri și de încet spre spatele cabinei de spălare, și aplecându-se puțin își făceau de lucru la marginea zidului. Cei doi au așteptat câteva clipe, apoi s-au retras rapid, reîntorcându-se în biroul de contabilitate unde îi așteptau John și Henry și ca și ei s-au aruncat la podea.

– Le-am venit de hac, spune Copper John și fiul său mijlociu îl privi fix și văzu licărul de triumf din ochi și conturul aspru al gurii sale.

Pentru câteva clipe era liniște, apoi o explozie distrugătoare despică aerul, urmată de o bubuitură puternică a molozului ce se prăvălea peste grămada de lemne și pietre.

Copper John se ridică în picioare și-l privi pe Nicholson fără să scoată un cuvânt. Apoi își făcu drum afară din birou și rămase să privească scena din fața lui.

Cabina pentru spălat, care se aprinsese atât de repede de la praful de pușcă nu mai era acum decât o grămadă de moloz și pietriș, doar capătul îndepărtat al ei încă mai era în picioare deși și aici se vedea un fum ușor, acum ardea, aprig, în timp ce dintre ruine un unic supraviețuitor apăru clătinându-se, singurul din cei șase care cu doar trei minute mai devreme țipa și urla de bucurie înăuntru.

Un strigăt de spaimă și durere străbătu mulțimea de privitori care temându-se că explozia putea fi doar prima dintr-o serie ce i-ar putea distruge pe ei toți, au luat-o la fugă în panică, țipând, urlând, împiedicându-se unul de altul în goana lor de a scăpa și într-o clipă drumul îngust spre mină era ca o grămadă de persoane care se luptă, scena fiind luminată straniu și îngrozitor de flăcările ce trosneau ale cabinei arzând.

– După ei, țipă Copper John, și să nu vă scape niciunul, și făcându-și loc prin mulțime lovea în stânga și-n dreapta cu bastonul său mare și noduros, urmat de administratorul Nicholson, de ceilalți din grupul său, în timp ce John care părea bolnav și epuizat pe treptele biroului de contabilitate, având în nas mirosul amărui de praf de pușcă, nu putea vedea nimic altceva decât figura tatălui său, bastonul său rotindu-se pe lângă capetele minerilor înspăimântați care în fața lui se împrăștiau speriați și disperați, dorința de luptă dispărând, acum, când o parte din conducătorii lor muriseră. Acum veneau și țipetele femeilor și copiilor, câteva dintre ele călcate în picioare de minerii panicați. Apoi flăcările căsuțelor, înăbușite acum de răbufnirea bruscă a ploii, ce cădea în rafale udându-i la piele pe toți cei prezenți, diminuând flăcările și sporind confuzia încleștării, când prietenul se luptă împotriva prietenului, iar dușmanul își lovește dușmanul, și totul sub vocea puternică a lui Copper John, dând ordine, sfaturi pentru administratorul Nicholson, și celorlalți, chemându-l pe Henry în ajutor, în timp ce John încă mai stătea pe scările biroului de contabilitate privind spre grămada de moloz unde odată fusese cabina pentru spălare...

Era aproape două jumătate dimineața și ordinea fusese restabilită la mină. O duzină de bărbați au fost arestați și închiși în biroul de contabilitate, restul au șters-o fie pentru a se ascunde între dealuri sau pentru a se reîntoarce la casele lor în Doonhaven, cu speranța că în întuneric nu

i-a putut recunoaște nimeni. Ploaia, până la urmă se transformă într-o burniță slabă și calmă, vântul deveni mai liniștit, stingând și ultima sursă de foc, și numai cenușa udă, înăbușită, mai păstra vagi urme ale locuințelor celor veniți din Cornwall. Familiile lor au fost adăpostite pentru restul nopții în clădirile minei până dimineața când se vor putea face noi provizii pentru ele. Nu mai era nimic altceva de făcut, până la ziuă. Totuși, așezat la masă în biroul de contabilitate cu un pahar de rom fierbinte lângă cot, Copper John dicta ordine administratorului Nicholson.

– Cred că pot afirma cu destulă încredere că nu vom mai avea necazuri cu oamenii din Doonhaven. Se vor întoarce la lucru, aceia care nu au fugit și e foarte probabil că vor veni oameni noi care să ceară de lucru. Cu tunelul care incidental leagă mina de coasta muntelui vom proceda cam în aceeași manieră cum am făcut în seara asta cu atelierul pentru spălare. Ia aminte, Nicholson, molozul să fie curățat în mai puțin de 48 de ore pentru a putea înainta cu construcția noii clădiri care va lua locul celei vechi. De asemenea, cei care zac acolo trebuie înmormântați, asta-i ce rămâne din ei, evident foarte puțin... Domnilor, trebuie să vă mulțumesc la toți pentru ajutorul din noaptea asta. Nu voi fi nerecunoscător! Acei dintre dumneavoastră care nu se simt prea obosiți pot să se întoarcă cu mine și fiii mei la Clonmere, unde fata mea va fi onorată să vă ofere câte un aperitiv?

Unul câte unul, oamenii din grup, uzi și trași la față și morți de oboseală, s-au scuzat și astfel, în ploaia ce cădea încă în întunericul intens și de nepătruns care preceda ziua, Copper John urcă pe cal și călări pe străzile liniștite din Doonhaven înapoi spre Clonmere, urmat de fiii săi. Jane și Martha și ceilalți servitori, încordați și îngrijorați îi așteptau în hol și văzându-i că s-au întors sănătoși, bătrâna Martha izbucni în lacrimi, clătinând din cap dezaprobându-și stăpânul, țăcănindu-și limba a suferință la vederea feței umflate a lui John.

– O să treacă, Martha, o să treacă, zise Copper John dându-le drumul servitorilor printr-o simplă fluturare din mână. Niciunul dintre noi nu a făcut rău, nu are oasele rupte. Domnișorul John va supraviețui rănii, nu mă îndoiesc. Ce avem acum nevoie este mâncare și băutură, să ne încălzim lângă foc și apoi un somn bun pentru cât a mai rămas din noapte, pentru că toți avem mâine o mulțime de treabă.

Erau în bibliotecă, patru doar, tatăl cu un pahar într-o mână și cu cealaltă la spate, trăsăturile lui severe relaxate pentru moment, în timp ce zâmbea fetei lui care încerca și ea să-i răspundă cu un zâmbet, dar era totuși atât de palid, de îngrijorat încât surâsul era ceva fioros, ca o

umbră fără substanță, John sprijinindu-se de cămin, cu capul între mâini, cu fața umflată și pală; în timp ce Henry ud până la piele, cu hainele atârnând pe trupul său slab, clănțănind din dinți, ridică paharul și-l ciocni cu al tatălui său.

– Oricum, zise el, indiferent de ce se va întâmpla, i-am bătut, nu-i așa tată?

– Da, zise Copper John, i-am înfrânt, Henry.

Au bătut împreună, privindu-se unul pe altul prin marginea paharului, zâmbindu-și.

Mina, se gândi Jane, n-a fost distrusă, mina va funcționa pe Hungry Hill, iar Morty Donovan a pierdut. Tatăl și frații ei erau în siguranță. John avea o față umflată, dar asta era tot. Era un tablou pe care și-l va aminti mereu, tatăl și fiul toastând unul în sănătatea celuilalt și-și va aminti cum John, luându-și ochii de la foc și privind spre fața albă a lui Henry i-a spus deodată supărat.

– Pentru Dumnezeu, du-te și te schimbă Henry, poți să mori după noaptea asta.

Își va mai aduce aminte cum ploaia bătea în geamuri iar vântul răsufla ușor și cum deși era în siguranță, ei îi era încă frică.

Tinerii Brodrick au dormit în noaptea aceea, și numai odată tatăl lor, Copper John s-a trezit din somn, s-a încruntat și a bolborosit ca la trecerea unui vis. Vântul a suspinat un pic după care a tăcut. Ploaia a murmurat ceva, a răpăit ușor și s-a oprit. Și departe, cam la vreo cinci mile distanță, în ierburile înalte, un asin mic tremura lângă o căruță răsturnată cu Morty Donovan sub ea, cu gâtul rupt, strângând în mâinile lui moarte pietrele și mușchiul de Hungry Hill.

6

În prima zi a fiecărei luni, indiferent unde s-ar afla sau în ce afacere ar fi băgat, John Brodrick de la Clonmere îi scria partenerului său Robert Lumley din Duncroom, prezentându-i un raport privitor la mina lor de pe Hungry Hill, Doonhaven. Era una dintre acele reguli stricte pe care le stabilise încă de la începutul parteneriatului, și deși nu nutrea o mare prietenie pentru Robert Lumley și-l vedea poate de două ori într-un an, totuși lună de lună scrisorile curgeau de la Clonmere, Londra, Bath, Lletharrog sau Bronsea. Și fiecare scrisoare avea un scris îngrijit și clar, era pe hârtia îndoită și încrucișată, în maniera timpului, semnată cu sigiliul lui Brodrick: un pumn încleștat care ține un pumnal. *„Este o plăcere pentru mine să vă aduc la cunoștință, dragul meu domn*

Lumley, scria el, că drepturile dumneavoastră pentru anul curent le-au depășit pe cele de anul trecut și că azi, 14 februarie, am depus în contul dumneavoastră de la banca din Slane suma de 2000 lire sterline."

Era tipic pentru John Brodrick ca interesanta informație să fie urmată și de o pastilă ușor amară.

Îmi pare rău că trebuie să vă spun, continuă el, că în acest an cheltuielile au fost destul de serioase, și am fost obligat să asamblez altă mașină cu aburi, al cărei cost va fi reținut din drepturile anului viitor. Și cum cuprul este la un preț foarte ridicat m-am gândit că așa e cel mai bine decât să riscăm o sumă considerabilă într-un loc la un sfert de milă depărtare de actuala mină, în partea de nord a muntelui, deasupra drumului. Va fi un experiment costisitor, dar avantajele pentru țară din asemenea munci sunt atât de mari încât aș risca destul pentru șansa de a întemeia o nouă mină, chiar dacă nu va fi foarte profitabilă".

Iar când puțul va fi săpat și noua mină va funcționa, și mai mulți oameni vor fi angajați și mai multe vase cumpărate cu scopul de a transporta minereul de la Doonhaven la Bronsea pentru a fi topit. La început mai încet, iar apoi din ce în ce mai rapid, averea familiei Brodrick va crește. Copper John va adăuga proprietății de la Clonmere 20 de acri de pământ și încă 20 de-a lungul coastei, precum și dincolo de insula Doon și dincolo de Kileen, pe drumul spre Denmare.

Ar mai fi vorba de întrevederile privind numirile în funcții de la Doonhaven, problemă care este de competența proprietarului de la Clonmere și nu în cea a lui Robert Lumley.

„*Îmi pare rău că suntem pe punctul de a pierde serviciile doctorului Beamish de la Doonhaven. Ar fi un moment important să beneficiem în acest comitat, de un doctor priceput care ar asculta de plângerile oamenilor săraci și în care am putea avea deplină încredere dacă i-am solicita asistență. Mi s-a sugerat că doctorul Armstrong, care a fost detașat la garnizoană pe insula Doon, dorește să se retragă din armată și nu e reticent ideii de a se stabili la țară, și mai ales în acest district. Colonelul Leslie a vorbit în termenii cei mai elogioși de aptitudinile sale și cred că doctorul Beamish îl cunoaște foarte bine. După cum știți, metoda numirii unui doctor în comitat este cea a alegerii, fiecare abonat la policlinică având un număr de voturi proporțional cu cantitatea subscripției. Cum subscripția mea e dublă, ba chiar triplă față de cea a celorlalte persoane din district, vă supun atenției faptul că sunt singurul în măsură să votez, pentru că așa doresc eu, și pentru că este vorba de un om deosebit, ca doctorul Armstrong care să ocupe postul...*"

În treacăt fie spus, asta o datorează doctorul Armstrong tinerilor Brodrick al căror prieten și tovarăș devenise.

„În ceea ce îi privește pe arendașii dumneavoastră, continua Copper John, despre care îmi cereți sfatul în ultima dumneavoastră comunicare, pot să vă spun că eu consider că e un plan foarte rău acela de a-i scuti de datorii. Cei câțiva care sunt înclinați să plătească bine găsesc că nu sunt cu nimic mai buni decât cei care n-o fac și care cu siguranță, nu vor fi încurajați să plătească nici în viitor. Propriul meu sistem este ca pământul celor care nu plătesc să-l dau celor care plătesc, ceea ce îi va determina să plătească și mai bine decât o făceau înainte".

Expresia din ochii lui John Brodrick devenea mai aprigă și conturul gurii mai ferm, cu cât treceau lunile, iar el termina scrisoarea cu câteva remarci privind familia.

„Intenționăm să traversăm râul la începutul lui septembrie și să petrecem iarna, ca deobicei, la Lletharrog. Henry, îmi pare rău s-o spun, este încă foarte slăbit și suntem cu toții foarte îngrijorați. Se pare că nu poate scăpa de tuse, iar doctorul care l-a văzut la Brighton i-a recomandat o vreme mai caldă. Intenționează să plece în Barbados, tot atunci sau ceva mai devreme, când vom pleca și noi spre Lletharrog. John e bine și are câțiva ogari despre care spune că va fi ruina dacă vor mai participa la curse înainte de sezonul următor, de aceea dorește să-i aducă la Duncroom unde ne ești vecin. Fetele mele mă bucur s-o spun, sunt bine sănătoase și mi se alătură, dragul meu, domn Lumley, trimițându-ți cele mai bune urări."

Apoi semnătura, scrisoarea împăturită și sigilată , dată lui Thomas s-o ducă la Doonhaven și astfel încă o datorie a fost îndeplinită, ca mai apoi să fie cu totul ștearsă din memorie.

Părăsind casa, luându-și un baston, Copper John se hotărî să dea un ocol sau două pământurilor. Va merge în jos spre golf, va examina starea fluxului și a refluxului, va observa barca lui John în dana de acostare, va arunca o privire spre grădina lui Jane din spatele hangarului pentru bărci, va zări bâtlanii din vârful copacilor, va vedea peste golf, fumul garnizoanei de pe insula Doon și chiar mai departe, apele portului Doonhaven, și înălțimile lui Hungry Hill. Apoi în spatele casei, spre grădina de zarzavat ar putea da peste Barbara, într-o consultație serioasă cu bătrânul Baird despre cea mai bună metodă de tratare a viței în seră și iar își va arunca ochii peste pădurea plantată de bunicul său, acolo unde vântul cântă printre pini și se aud valurile care se sparg de mal. Va coborî de-a lungul potecilor înguste și întortocheate ce constituia mân-

dria Barbarei, spre căsuța de vacanță construită în acea primăvară pentru Henry. El era acum acolo, lungit într-un scaun cu Jane alături citindu-i.

Henry își înălță capul, zâmbind vesel, cu ochii plini de o strălucire nenaturală, cu un strop de culoare în obraji, ceea ce îl făcu pe tatăl său să nu ia în seamă corpul firav de sub învelitoare ci să-și închipuie că băiatului îi este ceva mai bine.

– Mă examinați, domnule, râse Henry, cum mă desfătam, fiind al naibii de leneș. Trebuie chiar să vă mărturisesc că am adormit în prima parte a după amiezii și cred că aș mai fi dormit încă dacă Jane n-ar fi venit până aici să-mi citească niște versuri.

– Nu, Henry, ești nedrept, se împotrivi Jane. Am venit la cererea ta expresă și n-ai dormit, ci doar stăteai întins cu mâinile după cap și cu o expresie de mare oboseală pe față. Aș fi vrut să fi dormit. Doctorul Armstrong ți-a spus că nu trebuie să te obosești prea mult.

– Willie Armstrong este o cutră bătrână, spuse Henry. Îmi acordă o atenție exagerată de parcă aș fi un copil și nu un tânăr viguros deși temporar cu o stare precară de sănătate pentru că am fost destul de nebun să răcesc iarna trecută. Așteptați însă până mă întorc din Barbados. Cred că voi fi plin de tatuaje și voi avea o barbă respectabilă. Mergeți la plimbare, domnule? Vin și eu, prea am zăcut mult aici.

Și pentru a arăta cât de puțin îi păsa de starea lui de slăbiciune, Henry a aruncat cât colo pătura, s-a ridicat în picioare, murmurând o melodie veselă și pe dată începu să discute cu tatăl afaceri privitoare la moșie. Acesta îl luă de braț și merse cu el prin pădure spre casă.

„Vor merge departe, iar tata va fi atât de preocupat de discuție încât nu-și va aduce aminte, gândi Jane, iar diseară Henry va fi atât de istovit încât nu va mânca la cină, Barbara va fi îngrijorată, iar eu când voi privi afară din camera mea la miezul nopții, voi vedea lumină pe sub ușa lui Henry și așa voi ști că iară nu doarme."

S-a dus înăuntru, în căsuța de vară, lângă scaunul gol al fratelui ei gândindu-se ce gânduri îi trecuseră oare prin cap în primăvara și vara ce se sfârșiseră, stând așa întins zi după zi, după ce s-a sculat după boală. Henry, căruia îi plăceau activitatea, discuțiile, oamenii și călătoriile, să fie obligat să se lipsească de toate acestea, și pe deasupra și fără forța de a-și ajuta tatăl în afacerea cu mina. Oricine, în afara lui Henry ar fi devenit morbid, neliniștit, nervos, dar el chiar dacă trecea printr-una din aceste stări nu arăta. Avea întotdeauna un zâmbet pentru fiecare membru al familiei sale, o vorbă de duh, o observație amuzantă, și era plin de planuri pentru ce vor face cu toții când el se va însănătoși, petrecerile și

picnicurile pe care le vor organiza.

– Vom avea încă un picnic, oricum, a spus el, chiar în după amiaza aceea, înainte de a pleca eu în Barbados. Vom lua caii și vom merge la lacul de pe Hungry Hill așa cum obișnuiam când eram copii, și va veni și Willie Armstrong și tânărul Dickie Fox de la garnizoană - Jane nu roși - și Fanny Rosa Flower, dacă doamna White o va lăsa și fratele ei Bob, dacă mai este încă în permisie de la garnizoană, și ne vom simți bine cu toții, nimeni nu va fi bolnav, sau trist, sau supărat.

Și în emoția și bucuria sa privind acest proiect pe care-l nutrea, un acces de tuse îl cuprinse, iar ea își reaminti cu groază acea noapte de la mină și pe Henry stând în bibliotecă, tremurând în hainele lui ude. Acum totul era dat uitării, oricum. Fără furturi, fără lupte, Morty Donovan mort. Sam Donovan a vândut ferma și avea un magazin în Doonhaven. Ce supărat ar fi mândrul bătrân! El ar fi considerat o dezonoare, pentru un Donovan să aibă un magazin. Celălalt frate trăia de azi pe mâine pe drumul spre Denmare. Avea câtiva porci, o vacă și vindea whisky fără autorizație. Nu, cu siguranță că Donovanii nu vor mai crea niciodată necazuri familiei Brodrick. Vechea mină înflorea, una nouă era pe cale să producă și din ce în ce mai mulți oameni erau angajați. Totul mergea fără piedici. Vor fi atât de fericiți, cu excepția îngrijorării pentru Henry. Jane fu străbătută de un fior. Căsuța de vară părea pustie fără Henry, ciudată, ca și cum ar fi plecat deja spre Barbados, iar soarele nu mai strălucea printre copaci. „Ar trebui să fie mai rari, gândi ea, într-o zi vor împrejmui căsuța de vară, soarele nu va mai putea pătrunde, iar ea și-a luat cartea de poezie și pernele, și pătura și o porni spre casă prin grădina de flori.

În timp ce stătea pe povârniș deasupra Clonemere-ului îl putea vedea pe John și pe doctorul Armstrong acostând barca în golf. Fuseseră pe insula Doon pentru a-i antrena pe ogarii lui John. Acesta privea în sus și râdea, smocul lui de păr negru căzând pe față, a văzut-o și i-a făcut cu mâna. Câinii erau doi câte doi și stăteau în prova bărcii, tremurând, dornici să alerge la mal, trăgând de lesa în care erau ținuți. Cupa mare de argint pe care au cucerit-o în sezonul trecut era acum cea mai mândră posesiune a lui John, împodobind bufetul din sufragerie. El i-a arătat-o și lui Fanny-Rosa Flower, când aceasta împreună cu tatăl și fratele ei au venit să se intereseze de Henry, iar Jane s-a amuzat în secret când Fanny-Rosa i-a spus, pe un ton extrem de serios, că ar trebui să pună coiful familiei deasupra cupei, pentru a-i da mai multă măreție și ar mai trebui să aibă și blazonul lui Brodrick imprimat pe cuverturile câinilor.

Bietul John, el stătea destul de jenat și tăcut în timp ce Fanny-Rosa își bea ceaiul, privindu-l cu colțul ochilor; iar Jane se întreba în cât din ceea ce spusese credea, că era vorba doar de o mică doză de snobism inconștient moștenită de la mama ei, și cât de mult era tachinare deliberată capabilă să o amuze pe ea și să-l provoace pe John.

„Totuși cât de drăguță era, gândea Jane, și ce companion plăcut și ce extraordinar a fost când doctorul Armstrong care fusese și el la Clonmere în timpul vizitei, a spus categoric, după ce familia Flower plecase, că Fanny-Rosa era prea țipătoare și prea agitată pentru gustul său, iar felul ei de a fi flușturatic nu era neapărat datorat tinereții ci mai degrabă îl avea în sânge. „Ce tip preferați, atunci? se interesă Jane, plină de inocență, iar el a privit-o cu multă onestitate, ca și cum ar fi vrut să spună ceva, dar n-a făcut-o, dar a zis că doctorilor, prin natura profesiei lor, le este interzis să admire pe cineva, iar în cazul că le devin pacienți, lasă totul pe seama lui Dickie Fox și a tinerilor ofițeri de pe insula Doon să le admire în locul lui.

Toate astea-i treceau lui Jane prin cap în timp ce-și privea fratele și pe doctor urcând cu câinii și se întreba ce-ar zice doctorul Armstrong dacă ar ști că micuța carte de poezii din mâna ei i-a fost trimisă din garnizoană de locotenentul Fox, cu o pagină însemnată special cu o cruce, un poem de dragoste, scris de un poet elisabetan și intitulat „Intrând în camera iubitei mele". Probabil că ar găsi lucrul acesta șocant.

Acum Eliza era aplecată peste fereastra ei de la dormitor, strigând că Thomas a sunat clopotul[1] și până la cină nu mai era decât un sfert de oră, iară dacă John și doctorul Armstrong aveau de gând să ducă câinii până la cotețe vor întârzia și tata va fi supărat.

Tata tocmai își făcea apariția dinspre pădure cu Henry care se sprijinea de brațul său când Barbara li s-a alăturat dinspre grădina înconjurată de ziduri, în brațe cu un coș cu piersici de toamnă cu coaja netedă, fructele purtând încă căldura soarelui. Jane era conștientă de sentimentul de fericire, de securitate. „Suntem cu toții aicea, se gândi ea, toată familia, râzând și flecărind, tihniți, cina va fi în curând pe masă, Thomas face dus întors la bucătărie cu tava, ușile și ferestrele castelului sunt larg deschise, lăsând să pătrundă ultimele raze aurii ale soarelui înainte ca să dispară spre vest printre copaci. Numai dacă aceste momente ar putea dura, poate chiar

1 dressing-bell (în orig.) = clopotul care vestește că a sosit timpul de a se îmbrăca pentru masa de seară.

pentru vecie și dacă n-ar mai fi împachetări și plecări, acoperire de mobile cu învelitori contra prafului, închisul obloanelor și plecatul cu pachebotul cu aburi de la Slane într-o dimineață geroasă de toamnă, și o iarnă înainte care putea aduce o oarecare nesiguranță și schimbare.

Astfel zilele lungi ale lui august au trecut, iar septembrie a venit prea devreme parcă, cu pregătirile pentru călătoria lui Henry în Barbados. Se hotărâse că va pleca din Doonhaven cu vaporul tatălui său „Henrietta care ducea o încărcătură la Bronsea, iar de acolo Henry va merge la Liverpool pentru a se îmbarca spre Indiile de Vest.

El se simțea deja mai bine, mai în putere și mai puțin jenat de tuse și cu o zi înainte de plecare a avut loc pe Hungry Hill mult trâmbițatul picnic. Ziua era frumoasă și senină de la bun început, cu strălucirea dulceagă pe care numai o vară târzie o poate aduce. În timp ce micul alai de călăreți se îndepărta de Clonmere cu Henry în trăsura condusă de Tim, vârful lui Hungry Hill, sclipind în soare promitea o iarbă stufoasă și niște buruieni parfumate, libelule vesele zburând foarte aproape de lacul liniștit, pietre și stânci roase de licheni, fierbinți și golașe sub soare.

Au urcat spre coasta de vest a muntelui, departe de mină și apoi, când urma se pierdu și trăsura nu a mai putut înainta, John descălecă și-l puse în șea pe fratele său, în timp ce Tim îngreunat de coșurile cu mâncare, se poticni. Și ce grup formau! Barbara - cărând o monstruoasă umbrelă de soare pentru a alunga muștele - și Eliza, cu materiale pentru desenat, un scăunel și un șevalet (visa la acuarele), și Jane cu două volume de poezie, escortată de o parte și de alta de doi tineri ofițeri de la garnizoană, locotenentul Fox și locotenentul Davies, ultimul fiind solicitat pentru Eliza, dar care acum părea că nu-și cunoaște îndatoririle. Îi urma doctorul Armstrong ținând calul lui Henry, cu Henry în șea mergând într-o direcție, iar John în alta, și Bob Flowers care era căpitan la dragoni și se simțea superior ofițerilor din garnizoană. Fanny-Rosa încheia grupul și John, nespus de îngrijorat pentru că ea va călări propriul cal la distanță peste cea mai accidentată porțiune de pământ și când i-a spus pentru a o preveni, ea a dat din cap și n-a vrut să asculte.

Într-un târziu ajunseră la lac, cu țipete de ușurare din partea bărbaților și strigăte de încântare din partea femeilor. Pe dată Barbara se ocupă de despachetatul coșurilor cu mâncare și cu aranjatul păturilor, asta în cazul în care pământul era umed, ceea ce nu era. Observă că Henry nu era obosit și că stătea întins pe spate cu ochii închiși sințind iarba caldă cu mâinile și că era liniștit și fericit.

Fanny-Rose se urcase pe o stâncă pentru a avea o vedere mai bună a golfulețului, trăgându-și fustele pe deasupra genunchilor pentru a avea mai

multă libertate. John care dorea să fie cu ea, o privea supărat, gândindu-se că ceilalți ar observa că i s-a alăturat și și-ar închipui că a făcut-o doar pentru că ea și-a arătat picioarele în mod fățiș, ceea ce era adevărat într-un fel. Și pentru că nu se putea hotărâ s-a dus, indecis, și s-a așezat pe malul lacului, dorindu-și să nu fi venit la picnic, știind totuși că dacă ar fi rămas acasă ar fi fost mai nenorocit, iar ziua era oricum întunecată.

Jane dispăruse cu cei doi tineri ofițeri, iar doctorul Armstrong, oftând dintr-un motiv sau altul, o întrebă pe Barbara dacă n-ar fi bine s-o ajute la întinsul mesei.

– Chiar te rog, zise ea recunoscătoare, sperând că nu se simte rău (era lucru rar ca să ofteze) și întrebându-se totodată ce s-o fi întâmplat cu duzina de pateuri cu carne pe care chiar ea le pusese în coș. Dacă se pierduseră atunci trebuia să facă în așa fel încât să-i avertizeze pe cei din familie să ia un copan de fiecare și să lase pieptul de pui pentru oaspeți.

Acum Eliza, roșie la față și încruntată, o trăgea de braț.

– Aș vrea să-i vorbești lui Jane, șopti ea arțăgoasă. S-a dus după o stâncă cu cei doi tineri. Este extrem de deplasat. Nici nu știu ce va gândi căpitanul Flower despre ea.

Dar Barbara încă în căutarea disperată a pateurilor cu carne îi răspunse nerăbdătoare:

– Căpitanul Flower ar face bine să aibă grijă de propria sa soră, fără îndoială că Jane și cei ofițeri s-au dus să vâneze fluturi.

Eliza pufni, spunând că erau destui fluturi prin jur și nu era nevoie să-i caute după stânci, cât despre locotenentul Davis, nu-și putea închipui în ruptul capului de ce a fost invitat la picnic; era dezgustător, iar râsul său era prea tare; cu siguranță că nu-l va lăsa să se uite peste umărul ei când va desena, ar fi cumplit.

– Poate că nici nu vrea, dragă, zise Barbara absentă, și cu ușurare: iată pateurile cu carne! de abia acum își amintea că le pusese într-un șervet pentru a le păstra calde.

– Vrei să le spui tuturor că este gata prânzul? îl întrebă pe doctorul Armstrong. Acesta o porni în a-i căuta pe Jane și pe ofițeri. Cu toții s-au întors aproape imediat, doctorul Armstrong și ofițerii privindu-se ca niște terieri suspicioși, iar Jane, liniștită și sfioasă, cu ochii ei mari căprui îi privea pe rând.

– Ce plăcut este și ce bine mă simt, și ce nerozie ca prostănacii din meseria ta Willie, să mă trimită în Barbados, zise Henry vesel, sculându-se și uitându-se la mâncarea așezată atât de tetant în fața sa. Barbara, sunt mort de foame; te rog, două pateuri cu carne.

Curând, întregul grup era așezat și preocupat de pui și pateuri, de

slănină rece, de piftie ca și cum nu mai mâncaseră de mult.

Fanny-Rosa stătea cu picioarele încrucișate și John se întreba dacă el era singurul care observase că picioarele ei erau goale sub rochie și-i putea vedea degetele ieșind de sub ea. Se așezase lângă Henry și-i spunea că este sultanul serbării, iar ea era pe post de sclavă care-l ajuta.

– Cât de amuzant ar fi fost să fie adevărat, zise Henry făcând o plecăciune în derâdere. Să-ți aduc niște brățări de aur sau cercei când mă întorc din Indiile de Vest? Sclavele poartă întotdeauna asemenea podoabe ca un semn de supunere.

– Te rog, îl imploră Fanny-Rosa, și o tamburină și apoi voi dansa pentru tine.

John ar fi dorit să poată vorbi și el într-o manieră atât de simplă și veselă. Presupunea că Henry a învățat pe continent cum s-o facă, la fel ca și Fanny-Rosa.

– Dacă vei fi dezamăgit de Barbados, spuse Fanny-Rosa, atunci trebuie să vii neapărat înapoi, să ni te alături la Neapole. Sunt cât se poate de hotărâtă să merg la Neapole pentru iarnă.

– Tata și mama nu mi-au spus nimic despre Italia, obiectă fratele ei. Găsesc un astfel de proiect cât se poate de nepotrivit.

– Vei fi cu regimentul tău și n-ai de-a face cu chestia asta răspunse Fanny-Rosa. Dacă mă hotărăsc, mama și tata vor fi de acord. Vom merge la Neapole, vom privi Vezuviul, vom asculta muzică, ceea ce îl va încânta pe tata ce cu siguranță va deveni sentimental, va bea mai mult decât îi face bine, voi cumpăra un maldăr de pelerine și rochii ca orice napolitană, voi purta o floare după ureche și-ți voi face bezele de la balcon, Henry.

- Nu o luați în.seamă! zise căpitanul Flower. Regret că trebuie să mărturisesc, dar ambele mele surori sunt cam nebune. Matilda, cea mică, este chiar mai rău decât Fanny-Rosa. Își petrece tot timpul la grajduri, acum că nu mai avem guvernantă, castelul Andriff e ca un ospiciu.

– Sărmana doamnă Flower! spuse Barbara. Trebuie să cauți s-o ajuți pe Fanny-Rosa, și să-i dai Matildei un exemplu bun. Jane îmi este de un mare ajutor și este cu aproape trei ani mai mică decât tine.

– Ah, dar Jane se gândește întotdeauna la alții, domnișoară Brodrick, răspunse Fanny-Rose, iar eu mă gândesc numai la mine. Distrează-te cât mai poți, mi-a spus tata chiar și ieri, că s-ar putea ca până la sfârșitul anului să fim morți cu toții.

– Asta-i cât se poate de adevărat, spuse Henry, dar înainte ca să se întâmple așa ce-ar fi să ne întâlnim la Neapole, cum ai spus tu, iar eu îți

voi cere bezele de la balcon.

Și așa au ținut-o tot prânzul, râzând, și tachinându-se, și făcând planuri, în timp ce John, își umplea gura până la refuz cu slănină rece și grasă, gândindu-se la Lincoln's Inn, la camerele mohorâte, și la ceața groasă și cenușie de decembrie și care nu avea nimic de a face cu însoritul Neapole și cu balcoanele lui.

După masă s-a discutat mult, apoi s-au făcut auzite oftaturi, căscaturi și toată lumea se simțea în largul ei. Henry se odihnea la umbra unui bolovan, cu Barbara lângă el, sub umbrela ei mare, iar Jane și cei doi ofițeri citeau poezie în spatele unui pâlc de ieburi. Eliza se așezase ceva mai jos în fața unei tufe țepoase prin care putea privi, din când în când, spre locotenentul Davis spunându-și în sinea ei cât de deschis era pentru ca apoi să revină la șevalet asupra schiței îndepărtatului port Doonhaven care prindea încet-încet contur. Bob Flower adormise și sforăia destul de tare ceea ce gândea Eliza, era o mitocănie din partea lui, ar fi trebuit să aibă grijă de sora lui care dispăruse.

John arunca cu pietre în lac fără nici o țintă. A fost nebun să nu-și aducă și undiță, un păstrăv se ivea acum drept în mijloc, iar el putea zări vălurelele și clipocitul apei, apoi el își începu plimbarea de-a lungul malului până spre capătul cel mai îndepărtat al lacului, ieșind din raza vizuală a grupului. Ce cald era pe Hungry Hill! Ce liniște! Cât calm! Nimeni nu și-ar da seama că la numai trei mile și ceva, mai spre est, se înălțau coșurile înalte și urâte ale minei tatălui său. Mușchiul moale lipăia sub picioarele sale, și spre el, venea mirosul acru, mlăștinos al apei reci a lacului, precum și parfumul ierbii. "Bietul Henry, se gândea el; asta i-ar plăcea să stea aici cu vântul gingaș în față și să nu zacă întins pe o pătură cu mâinile sub cap."

Un pleoscăit zgomotos îi ajunse la urechi, trebuie să fie un păstrăv mare în lac la urma urmei, și el urcă pe un bolovan pentru a se uita mai bine la pește. Dumnezeule nu era pește, ci Fanny-Rose, goală, cu părul ce-i cădea pe umeri, care intrase în apă, împrăștiind apa cu mâinile într-o parte și în alta.

Se întoarse și-l zări, și în loc să țipe de supărare și rușine, așa cum ar fi făcut surorile lui, ea îl privi, îi zâmbi și-i spuse:

– De ce nu vii și tu? E rece și plăcută!

El simți cum se face stacojiu, iar sudoarea i se prelinse pe frunte. Fără să spună nimic, se întoarse și începu să meargă repede în direcția opusă până când piciorul nimeri într-o capcană pentru iepuri, se răsturnă, suduind și blestemând. Pentru o clipă se îngriji de glezna lovită, în timp ce o ciocârlie se înălță din fața lui, tăind aerul, cântându-și

cântecul ei de libertate.

„Probabil că au trecut câteva ore bune de când stau așa“ se gândi el; apoi auzi pe cineva venind și așezându-se lângă el. Întorcându-se o văzu pe Fanny-Rosa, îmbrăcată, cu fața strălucind după înot, cu părul ud pe umeri.

– Gândești despre mine rău, zise ea dulce. Mă disprețuiești.

– Ah, nu, răspunse el aspru, pătrunzând-o cu privirea, nu mă înțelegi. Am venit pentru că erai încântătoare...

Se poticni și nu mai zise nimic, pentru că ea îi zâmbea, iar un zâmbet era prea mult.

– N-ai să-i spui domnișoarei Brodrick, nu-i așa? se rugă ea. N-o să mă mai invite la Clonmere niciodată, și probabil că-i va scrie mamei și-i va povesti.

– Nu voi spune nimănui, niciodată, zise John.

Stăteau tăcuți, iar ea începu să smulgă iarba din jur cu mâinile care erau mici și subțiri. Și le puse pentru o clipă lângă ale lui pentru comparație și apoi, când el încă nu spunea nimic, își puse mâinile pe creștetul lui și cu o voce joasă și liniștită îi zise:

– Cred că ești supărat pe mine.

– Supărat? o întrebă el. Fanny-Rosa, oare cine se poate supăra pe tine?

Și brusc o înconjură cu brațele, iar ea se întinse pe spate în iarbă, cu ochii închiși, iar el o sărută.

După un timp, ea deschise ochii, dar nu-l privi. Privea ciocârlia care zbura deasupra lor, apoi îi mângâie obrazul, îi atinse gura, ochii, părul său negru și spuse:

– De mult vroiai să mă săruți, nu-i așa?

– De aproape zece luni nu mă gândesc la nimic altceva, răspunse el.

– Și ești dezamăgit, acum că ai putut s-o faci, nu?

– Nu, răspunse el, dorind să-i spună ceva despre deplinătatea inimii lui, ceva despre tandrețea pe care o nutrea pentru ea, ceva despre dorința care-i furnica trupul. Dar cuvintele erau greu de articulat, nu putea jongla cu ele, nu putea decât să se uite în jos la ea, așa cum stătea întinsă în ierburi, și suferea și se chinuia.

– Credeam, zise ea, că-ți pasă numai de ogarii tăi bătrâni și-și ridică mâinile spre el, pentru ca să-i sărute fiecare deget. Îți aduci aminte de ziua aceea când ai venit la Andriff, iarna trecută? Parcă tu erai cel lipsit de griji atunci, și fratele tău, cel serios.

Când îi vorbea de Henry el simți imediat un fior de gelozie și își aminti cum a cochetat și a râs cu fratele lui în tot timpul picnicului și lui

nu i-a aruncat nici măcar o privire. Lucrul ăsta l-a durut. S-a ridicat în picioare și a privit în depărtare spre munte. Ciocârlia care cântase deasupra lor, coborâse pe pământ și se ascunsese.

– Îți place de Henry, nu-i așa? o întrebă el. Toți îl plac.

– Îmi place de voi amândoi, răspunse ea.

În depărtare puteau auzi glasurile care îi strigau, iar Fanny-Rosa se strâmbă.

– Se întreabă probabil ce s-a întâmplat cu noi, spuse ea. Poate că ar fi bine să ne întoarcem.

Se sculă, își scutură rochia, bolborosind ceva ca pentru ea însăși, iar John o privi cu durere în inimă. Se gândea la cât de puțin a ghicit ea din sentimentul care pusese stăpânire pe el și cât de nebun l-ar crede dacă ar ști. A ținut-o în brațe și a sărutat-o, iar asta era pentru el de o asemenea intensitate că era sigur că toată viața de acum înainte va fi colorată de ceea ce s-a întâmplat în după amiaza asta. Niciodată nu va putea uita imaginea trupului ei gol în apă, niciodată nu va uita atingerea mâinilor ei și a buzelor atunci când stătea întinsă în iarbă.

Dar pentru Fanny-Rosa a fost doar un simplu interludiu, un moment de bucurie după baie iar el se întreba, iubind-o, dacă ar fi făcut la fel și cu fratele lui, sau cu Willie Armstrong sau cu tinerii ofițeri de pe insula Doon. Ea i-a dat mâna, ca un copil, așa cum făcea și Jane și-l conduse înapoi la lac și în timp ce mergeau îi povestea o serie de istorioare lipsite de sens despre Simon Flower și arendașii lui - despre cum le-a dat el whisky la toți de Crăciun și toți bărbații au plecat spre casele lor beți turtă - iar el se uita la profilul ei și la claia de păr castaniu. Simțea o fericire dulce-amăruie și ascuțită.

I-a dat drumul la mână când au intrat în raza vizuală a celorlalți. „Asta era sfârșitul, se gândi el, acum ziua se sfârșise, nu va fi nimic mai mult", și merse tăcut să-și vadă calul, îi puse șeaua și-l ajută pe Tim la restul cailor; era peste puterile lui să râdă și să flecărească, să facă conversație așa cum făcea Fanny-Rosa. Acum toți îi erau străini; ar fi preferat să fie singur sau în compania apaticului Tim.

– Ce zi a fost și cât de mult mi-a plăcut! zise Henry. Veți veni cu toții când mă îmbarc pe „Henrieta" și-mi veți face cu mâna.

Apoi au luat-o printre pietre și ierburi până la locul unde lăsaseră trăsura, Fanny-Rosa începu să cânte într-un ritm vioi un cântec, ceilalți i se alăturară. Ofițerii cei tineri se auzeau cel mai tare dintre toți. Albastrul strălucitor al cerului se transformase acum într-un alb tipic pentru o seară de septembrie, și nori mici ca niște scrumbii s-au adunat în jurul soarelui. Primele umbre cădeau peste Hungry Hill. „Ziua asta

frumoasă, gândi Jane, era pe sfârșite, și lăsă în urmă lacul, stâncile și iarba, iar vocile noastre nu vor mai tulbura liniștea. De acum ziua era de domeniul trecutului, ceva după care ne vom uita în urmă și vom zice: Îți amintești? Îți aduci aminte cum a râs Henry, și cum a cântat un cântec cu Fanny-Rosa Flower?"

Astfel grupul coborî spre Doonhaven cu trăsura huruind. Iar acolo, în piață, erau Casey și un alt bărbat, și grăjdarul de la Castelul Andriff, așteptând pentru a ține caii; toată lumea a descălecat și a mers cu Henry spre port unde „Henrietta" era ancorată, oamenii pregăteau pânzele pentru plecare. Administratorul Nicholson stătea pe chei, supraveghind ultima stivuire a încărcăturii, iar Copper John era în spatele lui cu căpitanul vasului. Zâmbi la vederea fiului său și, după ce mai zăbovi puțin cu oamenii săi pentru o ultimă indicație, veni în întâmpinarea lui.

– Nu ești prea obosit, băiete?

– Deloc, domnule. A fost una dintre cele mai frumoase zile din viața mea, răspunse Henry.

– Bine. Asta-i ce-am vrut și noi. Deci s-a terminat cu bine. Nu mai este timp pentru despărțiri prelungite, sau ceva de genul ăsta. Căpitanul vrea să ridice ancora imediat ce tu ești la bord. Vântul e prielnic, și dacă o ține tot așa veți avea traversarea rapidă spre Bronsea.

Henry își sărută surorile, dădu mâna cu fratele lui și cu prietenii săi și pe buzele tuturora se puteau citi cuvintele uzuale de bucurie: „Să ne aduci la toate câte un șal din Barbados, Harry" spuse Eliza și „Să nu uiți medicamentele pentru tuse, dragă", îl sfătui Barbara, în timp ce din partea tinerilor ofițeri se puteau auzi ordine despre a nu se lăsa fermecat de tinerele localnice. „Să te faci bine cât mai repede, băiete, asta-i singurul lucru care mă preocupă", îi spuse tatăl său, iar Henry se întoarse și porni spre treptele bărcii care aștepta și care se îndrepta spre „Henrietta". Stătea în picioare la pupă, fluturând pălăria și zâmbind.

– Ne vom vedea la Neapole, țipă el lui Fanny-Rosa. E o promisiune, nu-i așa?

Ea dădu din cap și-i zâmbi la rândul ei.

– Te voi aștepta în balcon.

Priveau cu toții cum barca se îndrepta spre vas iar Henry și căpitanul urcară la bord. Aproape imediat, activitatea se intensifică, se auzeau zgomote, era mare freamăt, ofițerii dădeau ordine de la teugă și vinciul de ancoră începu să scârțâie.

– Nu ne fă să așteptăm prea mult, zise deodată Jane. Urăsc să văd un vapor plecând din port. E prea multă tristețe!

– Dar e fratele tău acolo, spuse Fanny-Rosa. Privește, parcă ne

spune ceva.

– Degeaba, zise Copper John - vântul îi poartă vocea iar zgomotul vinciului... Haide, Jane are dreptate. Nu prea mai are rost să zăbovim pe aici. Vom vedea vaporul la fel de bine și de la Clonmere, dacă mergem spre capătul golfului.

Un câine alerga printre picioarele sale tocmai când se întorcea, gata-gata să-l arunce pe niște bolovani. Înjură supărat și aruncă în el cu bastonul, atingându-l pe spinare astfel încât bietul animal urlă, și alergă șchiopătând spre ușa magazinului căruia îi aparținea.

– Nu poți să-ți ții javra sub control? țipă Copper John cu sângele în obraji și furios, gata de ceartă, spre proprietarul care apăru în ușa magazinului. Când Copper John văzu despre cine e vorba, întoarse spatele și o porni spre piațetă urmat de fiul și fetele sale. Omul îi privi, pe față citindu-i-se ura cumplită, apoi se aplecă spre câinele lovit, bolborosindu-i ceva în ureche, în timp ce din pământ s-a strâns în jurul lor o mulțime, punând întrebări și, dând sfaturi țipând.

– Ce nenorocit? suspina Barbara, roșind. Ai văzut?

– Da, spuse Jane încet, da... era Sam Donovan.

Privind peste umăr, văzu cum „Henrietta“ își făcea drum prin apă, în timp ce bărcile erau remorcate în mijlocul canalului.

Tatăl lor n-a făcut nici o referire la incident. A ajutat-o pe Fanny-Rosa să urce pe cal, apoi a schimbat o vorbă sau două cu Bob Flower, dându-i câteva mesaje pe care să i le transmită lui Robert Lumley, bunicul lor, la următoarea vizită la Duncroom. Doctorul Armstrong și ofițerii, și-au dat mâinile și au plecat, cei doi Flower s-au îndreptat călare spre deal spre castelul Andriff, iar Broderick-ii urcându-se în trăsura tatălui lor au pornit spre Clonmere. Soarele coborâse după copaci, iar castelul și golful erau în umbră. Au stat puțin afară, în mijlocul drumului privind spre „Henrietta“ în depărtare, până a dispărut în insula Doon.

Copper John a intrat încet-încet în casă cu mâinile la spate, Barbara și Elisa l-au urmat. Doar John și Jane au mers până la capătul drumului, acolo unde ultimul pin își întindea ramurile aplecate spre mare și priveau peste portul vast până ce ultima rază de soare se juca peste Hungry Hill.

– Aș fi vrut să nu se fi întâmplat nimic azi, zise Jane.

– Ce vrei să spui? întrebă John.

– Aș fi vrut ca tata să nu-l lovească pe câinele lui Sam Donovan.

– Ah, despre asta-i vorba... Da, a dat o aură de tristețe zilei. Aș fi vrut să mă fi uitat un pic la câine, dar n-ar fi avut niciun sens. Tata ar fi fost și mai supărat, iar Sam Donovan ar fi interpretat greșit.

– N-ai fi putut face nimic. Aș fi vrut doar să nu se fi întâmplat... Crezi că insulele Barbados îi vor prii lui Henry?

– Sunt sigur de asta. Va fi la Neapole în primăvară. Cred că l-ai auzit doar cum își făcea planuri cu Fanny-Rosa.

John se întoarse și o porni spre casă. Jane îl luă de braț. Mergeau în tăcere, gândindu-se la Henry. Jane își aminti zâmbetul lui vesel, râsul, salutul cu mâna din barca ce se îndrepta spre vasul „Henrietta" și ea se întreba cât a fost spontaneitate, naturalețe și cât simulare, o mască care ascunde boală față de familie și față de el însuși. John vedea doar un balcon în Neapole, și în balcon o fată care era Fanny-Rosa cu o floare după ureche pe care i-o arunca lui Henry. Poate erau și acolo lacuri pe dealurile din jurul Neapolelui, la fel ca lacul de pe Hungry Hill. Poate Fanny-Rosa se va îmbăia și acolo, și-i va arăta și lui Henry nuditatea. Poate că se va plimba și cu el, mână în mână, și apoi se va întinde alături de el și-l va săruta. Henry, care era mult mai bun decât el, mai deștept, care era fermecător și mai delicat în toate. Henry care era bolnav... Gelozia care pusese stăpânire pe el era un lucru atât de rușinos și de vrednic de dispreț încât era plin de ură față de el însuși și față de gândurile sale. Iubindu-și fratele, îl pizmuia totuși pentru o privire, un surâs, o mângâiere din partea lui Fanny-Rosa, chiar dacă acea privire și acel surâs i-au adus câteva săptămâni de veselie, de uitare unui om bolnav și poate muribund. Nu era vorba numai de pizmă ci și de ură. Iar pentru Henry a se gândi la Fanny-Rosa într-un moment prostesc era un lucru monstruos și atât de condamnabil încât Jane văzând fața albă a lui John, cu ochii arzând și înfricoșați, îi spuse:

– Ce este? Nu te simți bine?

– Nu, răspunse el, nu-i nimic.

Ea ezită o clipă, apoi intră înăuntru, iar John privind spre ferestrele de la Clonmere, văzu că lumânările erau aprinse, perdelele trase, că noaptea venise, și deodată i se păru că nimic nu contează mai mult pe lume ca dorul lui după Fanny-Rosa. Ar fi în stare de orice, ar putea să jure strâmb, să comită o crimă, s-ar duce chiar și la dracu, numai ca să-l aștepte acolo sus, în camera lui din turn; să-l aștepte pe el, John Brodrick și nu pe Henry.

7

Toamna anului 1827 a fost o adevărată încercare pentru Copper John. Vremea era sălbatică și furtunoasă astfel încât transporturile de minereu de la Doonhaven la Bronsea erau practic imposibil de efectuat

mai ales în noiembrie, iar noua mină ce tocmai fusese inaugurată nu era atât de profitabilă pe cât se estimase. Probabil că administratorul Nicholson forase prea adânc și ajunsese la un nivel unde cantitatea de apă făcea munca impracticabilă, în ciuda noii pompe al cărei preț se ridicase la vreo câteva sute de lire. S-a hotărât să se aleagă un alt loc mai apropiat de țărm, ceva mai spre est, iar aici deși rezultatele justificau probele, pământul era prea stâncos și nu era nici măcar un singur inch[1] care ar fi putut fi lucrat fără folosirea prafului de pușcă. Și aici cheltuielile erau considerabile pentru fiecare uncie[2] de praf de pușcă importată, iar Copper John își păstra butoaiele în magazia garnizoanei de pe insula Doon și semna un formular de fiecare dată când un butoi era transportat peste apă. Apoi prețul cuprului care fusese fantastic de mare, a scăzut considerabil. Topitoriile mari din Bronsea erau capabile să-și dicteze propriile condiții, iar Copper John era de părere că ar fi foarte bine dacă ar scăpa de unele din produsele sale prin contract privat.

Vânturile umede de noiembrie au fost urmate de un îngheț puternic și asta a atras după sine noi dificultăți pentru proprietarul de le Clonmere, pentru că recoltele de cartofi s-au distrus în mare parte iar mulți dintre arendașii lui, erau pe cale de a muri de foame. În aceste condiții el a fost obligat să-i spună lui Ned Brodrick să fie mai îngăduitor cu veniturile obținute din arendă pe jumătate de an, iar acei arendași care erau mai cu stare decât vecinii lor au profitat de acest avantaj și și-au încetat plata. Certurile apărute inevitabil între arendași își aveau rădăcina în caracterul oamenilor și au izbucnit cu și mai multă putere. După o lungă zi de consultații la mină Copper John s-a întors la Clonmere pentru a asculta povestea ridicolă a agentului său care n-avea nici cap nici coadă și despre care el trebuia să-și exprime părerea.

Era destul de greu, gândi el, pentru că era singurul din zonă care lua măsuri dure și pentru care nu primea nici mulțumiri, nici sprijin de la ceilalți proprietari de pământuri. Robert Lumley venea deseori la Duncroom și când era acolo o făcea doar pentru a merge cu trăsura la Doonhaven pentru a examina socotelile minei și a se plânge de procentaj. Contele Denmare n-a fost niciodată aici, poate doar pentru a pescui somon iar lordul Mundy a fost bolnav zilele astea, iar acum nu era prea în putere ca să se miște vioi printre afacerile locale. Cât despre Simon Flower, aproape că n-avea nici un rost să apeleze la el în vreuna dintre

---

1 inch =2,54 cm.(n.t.)
2 o unce = uncie = 28,3 gr (n.t.)

probleme. Un om care bea în grajd alături de grăjdarii săi și chiar petrece cu ei în salon când nevastă-sa se odihnește, așa se vorbea, nu putea fi de nici un folos pe post de sprijinitor al adevărului și dreptății. Pe de altă parte, familia Flower era în străinătate, în Italia - Henry s-a întâlnit cu ei la Florența și avea de gând să-i însoțească și la Neapole, ceea ce tatăl său considera o pierdere de timp. Călătoria în Barbados i-a priit, cel puțin așa scrisese familiei. Cu siguranță că tușea mai puțin, iar tatăl său nu avea nici un motiv să-și facă griji pentru el. Era convins că cele câteva luni în Italia îl vor restabili complet.

Era pe la mijlocul lui aprilie, când Copper John petrecându-și Paștele cu fetele sale la Lletharrog, s-a hotărât să abandoneze planul de a se întoarce la Doonhaven la sfârșitul lunii, unde noua mină dădea rezultate excelente, și să călătorească în Italia. Decizia a fost luată după ce Barbara a primit în timpul micului dejun o scrisoare de la o prietenă de a ei, domnișoara Lucy Mallet, scrisă de la Paris și în care spunea că împreună cu mama ei închiriaseră un apartament. „Tocmai am sosit aici din Italia, scria ea, după ce am fost la Roma și la Neapole unde am avut plăcerea să-l întâlnim pe fratele tău, în compania unor prieteni de ai voștri, domnul și doamna Flower și fiica lor. Mama mea și cu mine am fost tare necăjite să auzim cât de bolnav a fost fratele tău, chiar arăta destul de rău când l-am văzut, fusese în pat toată săptămâna așa că doamna Flower ne-a comunicat..." Scrisoarea continua cu o descriere a locurilor vizitate în Italia pe care Copper John nu se obosi s-o citească. Se uita fix în fața lui, bătând tactul cu degetele pe masă, iar fetele lui stăteau lângă el, albe la față și serioase.

– Voi pleca în Italia, zise el în cele din urmă. Am fost destul de neliniștit în privința lui Henry toată iarna, iar acum veștile astea m-au decis.

– Să nu venim și noi cu tine? întrebă Barbara.

– Nu, draga mea, prefer să merg singur. Este de-a dreptul uimitor că n-am avut o informare privind starea de sănătate a lui Henry din partea familiei Flower dacă tot este tot timpul cu ei. Simon Flower n-ar fi scris, dar doamna Flower nu-i chiar așa de lipsită de rațiune.

– Cu siguranță că Henry n-a vrut să fim îngrijorați, spuse Barbara, și probabil că nu a acordat mare atenție bolii.

– Este posibil, interveni Eliza, ca și Lucy Mallet să fi exagerat. Ea nu-l mai văzuse pe Henry de vreo 2-3 ani, și oricine ar fi șocat de felul cum arată acum în comparație cu ce fusese înainte. Scrisorile lui sunt întotdeauna destul de vesele, iar în cea pe care i-a scris-o lui Jane înainte de Paști spune chiar că a participat la un carnaval.

– Și cu siguranță și-a supraevaluat puterile făcând așa, zise tatăl ei. Nu, sunt cât se poate de hotărât să mă duc în Italia și voi porni spre sfârșitul săptămânii viitoare. Speram să-l văd pe Robert Lumley la Cheltenham, dar mai intră în calculele mele, așa că-l voi vedea când mă voi întoarce.

Se consultă cu Barbara dacă Henry ar trebui să fie informat sau nu de această călătorie și au hotărât în final, chiar împotriva sfatului ei, ca să nu-i comunice nimic, iar el va sosi la Neapole producându-i fiului său o mare surpriză. Așa s-ar fi întâmplat dacă problemele de afacere nu l-ar fi obligat să-și amâne data plecării și doar în mai a putut porni spre continent. El a evitat drumul lung pe mare și a călătorit cu opriri scurte prin Franța și Italia, petrecându-și cea mai mare parte a drumului, scriind din memorie, profiturile și cheltuielile minei de pe Hungry Hill, de la înființarea ei în 1820 până în luna anului curent. Nu dădea de loc atenție priveliștii, găsea căldura excesivă, muștele supărătoare, toți oamenii niște hoți și se întreba oare de ce unii cheltuiau bani și timp în călătorii de plăcere.

Când coborî din trăsură la Neapole în a treia săptămână a lunii mai, încălzit, prăfuit și nervos, prima persoană pe care îi căzură ochii a fost Simon Flower la o masă într-o cafenea, fumând un trabuc imens și amuzându-se alături de o italiancă de o respectabilitate îndoielnică. Simon Flower nu se arătă prea tulburat de neașteptata apariție a unui vecin de acasă prin mulțimea cosmopolită din Neapole și ridicându-și pălăria deasupra capului îl invită pe John Brodrick să ia loc.

– Dragul meu, ce plăcută întâlnire! zise el. Această micuță doamnă nu știe o boabă de engleză, așa că nu prea contează ce spui în fața ei. Mă bucur mult să te văd. Ce naiba cauți aici?

Pentru Copper John, Simon Flower era o companie proastă și în timpurile bune, darămite la capătul unei lungi călătorii, și i-a răspuns scurt că nu prea are timp să stea jos pentru că era în drum spre hotelul lui Henry și poate Simon Flower l-ar putea ghida.

– Henry? spuse celălalt, rămânând cu gura căscată. Dar Henry este plecat din Neapole de două săptămâni.

Copper John îl privi o clipă fără să scoată nici un sunet. Apoi se așeză jos, cu liniștea serios zdruncinată, toate planurile prefăcându-se în bucățele la auzul vestei pe care tocmai o primise. Acceptă fără un cuvânt băutura care îi fusese oferită și nici n-a protestat când Simon Flower i-a întins încă un pahar.

– Ai face mai bine să-mi spui ce s-a întâmplat, zise el în cele din urmă.

– Nu s-a întâmplat nimic, răspunse Simon Flower, decât că ai făcut o călătorie pentru nimic. Fără îndoială că ai trecut pe lângă Henry. Nu era prea bine, bietul băiat, și s-a decis să plece acasă înainte ca zăpușala să fie prea mare pentru el. Cel mai bun lucru pe care poți să-l faci este să iei următoarea trăsură și să mergi pe urmele lui pe drumul pe care ai venit. Dar mai întâi stai o noapte sau două prin Neapole. Îți promit să te distrezi măcar 48 de ore. Dacă această micuță doamnă poate să-ți aducă și o prietenă, știu un loc care...

– Henry se simțea rău? îl întrerupse Copper John. Te rog să înțelegi că eu și toată familia suntem extrem de îngrijorați.

– Ei bine, nu prea cred. Mai vrei un păhărel, nu-i așa? Este singurul lucru pe care îl poți face în clima asta, te asigur. Fata știe cu siguranță mai multe lucruri despre starea lui Henry decât mine. A forfotit mereu în jurul lui și el a escortat-o prin oraș. Ai face mai bine s-o întrebi pe fata mea.

– Aș putea să le găsesc la hotel pe doamna Flower și pe domnișoara Flower?

– Cu siguranță că da. De obicei la ora asta ele se odihnesc. Tocmai de aceea am profitat și am venit aici. Acestei micuțe doamne nu-i prea place compania soției mele.

– Bănuiesc că așa-i, spuse Copper John și ridicându-se în picioare îi ură vecinului său o după amiază bună, ignorându-i cu totul companioana, și lăsându-i pe cei doi într-o stare de amețeală dulce și plăcută.

Își făcu loc pe străzile aglomerate, statura lui înaltă, hotărâtă, cu umerii puternici și fălcile înguste făcându-i pe mulți pierde-vară pe lângă care trecea să se întoarcă și să-l privească fix. Într-un târziu ajunse la hotelul pe care îl căuta și-și trimise cartea de vizită sus în apartamentul doamnei Flower.

Îl primi cu un potop de scuze și agitație - camerele erau modeste, a fost și o neînțelegere cu directorul și chiar se simțea destul de rușinată, Simon era atât de neglijent în probleme de bani, iar rochia ei nu era potrivită pentru vizite și domnul Brodrick trebuia s-o scuze. Da, într-adevăr Henry plecase de două săptămâni, s-au văzut foarte des, Fanny-Rosa a fost atât de fericită în compania lui. Și apoi, ea nu prea știa cum a fost, dar bietul băiat se extenuase prea mult, s-a simțit brusc dărâmat și într-o bună dimineață le-a spus că pleacă spre casă. Fanny-Rosa a fost foarte necăjită și spunea că el este gelos pe un conte italian, știi cum sunt clevetirile tinerelor fete - nici un sâmbure de adevăr, doar puțină nebunie, dar ce mai, Henry părea că tușește și mai rău și a părăsit orașul

într- zi toridă, cu praf, iar ea speră că în Franța va fi mai bine și mai răcoare. Domnul Brodrick precis îl va prinde din urmă, ea crede că Henry n-are de ce să se grăbească spre casă...

Ușa se deschise și Fanny-Rosa intră în cameră. Avea un șal din dantelă aruncat pe părul ei castaniu, în moda țării și chiar Copper John care nu prea avea timp pentru a admira, a fost șocat de culoarea vie, de ochii ei oblici și verzi, de frumusețea reală a fetei lui Simon Flower. Îl privi uluită pe vizitatorul mamei ei și păli.

– Ce s-a întâmplat? întrebă ea.

– Am venit într-o misiune inutilă, răspunse Copper John. Am venit să-l văd pe Henry și mi s-a spus că a plecat și că se îndreaptă spre casă. Am primit o scrisoare de la niște prieteni de ai noștri, familia Mallet, care s-au întâlnit cu Henry aici și ne-au infonnt despre starea de sănătate precară a lui, astfel că am dat la o parte planurile de a mă întoarce la Clonmere și am venit aici. Aș fi putut evita toate aceste neplăceri.

Fanny-Rosa păru ușurată. Se așeză lângă mama ei, jucându-se cu tivul rochiei.

– Cred că sărbătorile carnavalului au fost prea mult pentru Henry, zise ea. Părea destul de dărâmat. A stat la pat două sau trei zile.

– Un băiat adorabil, domnul Brodrick, adăugă doamna Flower. Ne-a făcut atâta plăcere să fie alături de noi. Trebuie că ultima zi de carnaval l-a obosit peste măsură, el și Fanny-Rosa s-au dus să vadă o procesiune, apoi alta - nu-i așa scumpa mea? - și s-au întors foarte târziu. Știu că mă dusesem la culcare și dormeam când ai venit. Dumnezeu știe ce se întâmplă cu tatăl tău, nu vine niciodată acasă noaptea, dar a doua zi Henry a stat în camera lui, nu-i așa Fanny-Rosa?

– Mi-e teamă că am uitat, spuse fiica ei.

Făcu o reverență lui Copper John și îi ceru să-i amintească lui Henry de ea când se vor întâlni, ezită pentru o clipă și apoi părăsi camera. Puțin după aceea, John Brodrick își ceru și el scuze și plecă. Era timpul să ia masa, să se odihnească câteva ore și apoi să prindă trăsura pentru drumul de întoarcere acasă. familia Flower n-a fost de prea mare ajutor, consideră el. Întreaga lor atitudine față de această problemă era tipică: la fel de nepăsători și nechibzuiți aici în Italia cât și acasă la Castelul Adriff. Era disgrațios să vezi un bărbat de vârstă mijlocie, cu familie, stând într-o cafenea napolitană și bând alături de femei dubioase, în mijlocul zilei, așa cum l-a văzut el pe Simon Flower și să se gândească că banii pe care îi avea și pe care morocănosul proprietar al hotelului aparent nu-i observase erau fără îndoială un dar de la socrul lui Simon Flower, Robert Lumley ca rezultat al profitului

verii trecute de la mina de pe Hungry Hill. El, John Brodrick, directorul, lucra 10 ore pe zi, pentru a obține cea mai mare eficiență a minei, de aceea probabil că era cea mai bine condusă mină din regat, iar un neisprăvit de pierde-vară și bețivan pe deasupra ca Simon Flower stătea răstignit pe spate la soare și trăgea foloase de pe urma beneficiului.

El a părăsit Neapole vlăguit și prost dispus și din cauza călătoriei plictisitoare înapoi spre casă, se contura ca un coșmar prin fața ochilor, în care cu siguranță că nu-și va încrucișa drumul cu al fiului său. haltă după haltă, oraș după oraș și peste tot de-a lungul dumului a făcut cercetări în privința unui tânăr, palid la față și slăbuț care părea obosit și chiar bolnav. O dată sau de două ori a avut succes. Da, oamenii de la hotel au răspuns că au văzut un tânăr ce corespunsese descrierii. A stat sub acoperișul lor o noapte, cu șapte zile sau zece zile înainte. Dăduse chiar și o scrisoare pentru a fi expedită. Nu, nu-și amintea cui îi era adresată. Nu era pentru Anglia. Parcă era o adresă din Neapole, ziceau ei. Fără îndoială, că domnul de față se va întâlni cu fiul său... În orașul următor a dat peste niște priviri apatice la întrebarea lui, o ridicare din umeri o expresie de regret. Tânărul domn descris nu fusese văzut...

„Straniu, gândi Copper John că Flowerii nu și-au amintit să fi primit vreo veste de la Henry. Puțin probabil că ar fi putut scrie altcuiva în Neapole. Probabil că scrisoarea sau scrisorile nu au ajuns la destinație“ Și zi după zi, el mergea mai departe prin Franța acum, căldura era mai puțin înăbușitoare, dar drumul era prăfos, obositor, iar soarele privea din înaltul unui cer albastru. În seara de 4 iunie, trăsura huruind ajunse în orășelul Sens, la vreo 70 mile sud-est de Paris și se opri la hotelul de L'Ecu. „Mâine, gândi Copper John, în timp ce cobora țeapăn din trăsură, voi fi în capitală, unde sunt mai mult ca sigur că voi avea vești despre Henry. Fără îndoială că a trecut pe la familia Mallet și poate chiar stă în apartamentul lor. Ce ușurare ar fi să facă drumul spre casă împreună“.

Își făcu drum spre hotel, o clădire întunecată, înăbușitoare, de modă veche și întrebă de proprietar, Acesta veni îndată, un gras și cu față rotundă, ștergându-și gura cu dosul mâinii pentru că era în toiul cinei. Copper John în franceza lui săracă, dar îngrijită, îi puse aceeași invariabilă întrebare. Întâlnise un tânăr slăbuț și cu fața palidă care părea obosit și că nu se simțea bine? La auzul cuvintelor lui, fața proprietarului se schimbă brusc. El puse mâna pe umărul lui John Brodrick și izbucni într-un torent de cuvinte în franceză, pe care celălalt nu le putea urmări, apoi se întoarse și dispăru pentru moment, revenind cu o femeie, soția lui și cu alte persoane. Au început cu toții să-l chestioneze

pe Copper John, fiecare vorbind peste umărul celuilalt, iar în final călătorul, disperat spuse:

– Eu sunt tatăl tânărului. Pentru numele lui Dumnezeu, vorbește cineva engleză aici?

Deodată se făcu liniște. Femeia spuse blajin:

– C'est le pere. Quelle tristesse! Faut lui montrer la chambre...[1]

A urmat o altă consultare, cu voce joasă pentru ca apoi proprietarul, cu fața gravă să roage pe Coper John să aibă amabilitatea să aștepte câteva minute; va trimite după Monsieur Getif, doctorul, care îi va explica totul și care știa și câteva cuvinte în engleză. Acum Copper John deveni destul de alarmat. Oamenii de la hotel văzuseră cu siguranță pe Henry, iar docotrul de care vorbea îl asistase. Femeia îi oferi ceva răcoritor, dar el refuză și se așeză să aștepte, în timp ce ei stăteau respectuoși la distanță privindu-l și schimbând mereu între ei cuvinte al căror sens el nu-l putea pricepe. Suspansul așteptării era aproape de nesuportat, dar peste 20 de minute proprietarul reveni, însoțit de un bărbat înalt, slab, cu barbă și ochelari care la vederea lui Copper John înaintă și se aplecă, scoțându-și ochelarii și ștergându-i, ca un mic semn instinctiv de nervozitate.

– Dumneavoastră sunteți tatăl, monsieur? întrebă el cu o voce confidențială.

– Eu sunt, răspunse Copper John. Vă rog să-mi spuneți imediat dacă-i ceva în neregulă cu fiul meu?

Monsieur Getif se stăpâni făcând un gest lung cu mâinile.

– Regret foarte mult, spuse el, dar trebuie să vă pregătiți pentru un șoc puternic, monsieur. Fiul Dvs. a fost foarte bolnav de „congestion pulmonaire"[2]. Am făcut tot ce-am putut, dar boala era destul de avansată.

– Ce încercați să-mi spuneți, mai exact? întrebă Copper John ferm.

– Monsieur, trebuie să aveți curaj... Fiul Dvs. a murit ieri, la 5 dimineața... Trupul lui este în camera de sus.

Copper John nu răspunse. Privi peste doctor și peste fețele curioase dar compătimitoare ale patronului și soției sale, spre fereastră la strada prăfuită și bolovănoasă. O căruță hurui pe drum și un băiat striga tare la cal trosnind in bici. Clopoțeii de la căruță sunară. Orologiul vechii biserici de peste drum anunța ora. Își lărgi cravata și își încordă mâna pe baston.

– Vreți să mă duceți sus la fiul meu? zise el.

---

1 Este tatăl. Ce tristețe! Trebuie să-i arătăm camera. (n. fr. în orig.)
2 congestie pulmonară (n. fr. în orig.

Doctorul o luă înainte, urmat îndeaproape de proprietar și de soția lui. Au mers într-o cameră de la etajul întâi ce dădea spre stradă. Draperiile erau trase. Două lumânări ardeau la capul patului și două la cealaltă extremitate. Henry zăcea între ele. Avea doar un cearceaf deasupra lui, iar fața îi era descoperită. Părea foarte tânar și liniștit și împăcat. Hainele îi erau împăturite cu grijă pe scaunul de lângă perete. Sacul de voiaj, cheile și cărțile erau puse pe polița de deasupra căminului. Un suspin scos de soția proprietarului sparse tăcerea.

– Spune că nimic nu a fost atins, explică doctorul, totul este așa cum singur le aranjase.

– De cât timp era aici? întrebă Copper John.

– De șase zile! S-a îmbolnăvit chiar din seara venirii sale. Nu ne-a dat voie să trimitem vorbă în Anglia. Ar fi produs îngrijorare, zicea el.

– A vorbit vreodată de familie, de mine?

– Nu, monsieur, era prea slăbit. Stătea doar în pat. Era foarte ascultător. Doamna l-a auzit tușind ieri dimineață, a intrat și l-a găsit pe moarte, monsieur, a trimis după mine, dar era prea târziu... Ne pare foarte rău la toți, Monsieur.

– Mulțumesc. Vă sunt recunoscător pentru ce ați făcut.

Unul câte unul s-au strecurat afară din cameră, lăsându-l singur pe John cu fiul său. Luă un scaun și se așeză lângă pat. Afară se auzeau căruțele care huruiau pe pietre și clopoțeii cailor care zornăiau. Mai erau și glasurile oamenilor ce vorbeau unul cu altul.O femeie cânta în casa de vis-à-vis.

Erau multe lucruri pe care urma să le facă. Trebuia să-l îmbălsămeze pe Henry și să-l îngroape la Paris. Mai târziu va putea încerca să-l aducă în Anglia. Nu i-ar plăcea să-l știe pe Henry zăcând aici, singur, în pământ străin. Trebuia să-i scrie Barbarei, lui Robert Lumley, familiei Flower; avea de scris atât de multe scrisori. Henry abia împlinise 28 de ani cu trei luni în urmă. Arăta tânăr, mult mai tânar așa cum stătea întins în pat. Asta îl făcu să-și amintească de zilele când el și cu Sarah s-au dus să-i viziteze pe băieți la Eton. Henry era întotdeauna încântat să-i vadă. Apoi, mai târziu, la Oxford. Atâția prieteni de prezentat! Nu-și putea aminti să-l fi bătut vreodată pe Henry cu bățul, sau să se fi plâns de el.A fost un prieten, în acești ultimi ani, chiar de la începutul minei. Fără îndoială că s-ar fi însurat în curând și s-ar fi stabilit la Clonmere cu mireasa lui. Acum Clonmere-ul va deveni al lui John... Continua să stea în scaun privind fix la trupul fiului său, la lumânările ce ardeau încet, formând pete de ceară pe dușumeaua de lângă pat.

După vreo oră, se auzi un ciocănit ușor în ușă și femeia de la hotel

îl întrebă dacă nu vrea să guste ceva; trebuia să-și păstreze forțele, susținea ea, nu trebuia să dispere.

El își aminti că viața merge înainte, și că a mânca, a bea, a-ți face planuri și a dormi, toate la un loc, sunt componente ale existenței și nici una dintre ele nu va împieta moartea lui Henry. Coborî să-și ia cina, singur în micuța sală de mese a hotelului, iar după cină se lăsă condus de doctor până la casa primarului Jacques Theodore Leroux unde erau hârtii de semnat și formalități de îndeplinit. Doctorul și primarul semnară certificatul de deces precum și un document conform căruia tatăl avea dreptul să transporte la Paris în zilele următoare, trupul neînsuflețit al fiului său.

Toate aceste măsuri atât de necesare, nelăsându-i timp să rămână singur cu gândurile sale, îi dădeau un sentiment de satisfacție că făcuse ceva. După despărțirea de primar și de doctor, ieși să se plimbe puțin, până se întunecă, prin orășelul Sens, după care înapoindu-se la hotel, mai urcă odată în camera lui Henry. Era ca și cum s-ar fi așteptat ca o schimbare să se fi produs aici, de pildă: Henry să se fi mișcat iar hainele de pe scaun să fi fost deranjate. Dar Henry era tot nemișcat, așa cum îl lăsase. Doar lumânările mai scăzuseră, iar acum ardeau slab și intermitent în suportul lor. Tatăl său le stinse una câte una, și în timp ce o făcea i se părea că îndeplinește un act de finalitate. Era felul lui de a-și lua adio de le Henry.

Părăsind camera închise ușa în urma lui. Îi ceru proprietarului hârtie, toc și cerneală. În timp ce semnase certificatul de deces își aminti că ziua de 4 a lunii era ziua când îi scria lui Robert Lumley pentru a-i da raportul despre situația de la mină. Uitase s-o facă în mai pentru că era în toiul pregătirilor de călătorie și-i trimisese partenerului său doar o scurtă notă prin care îl anunța că pleacă spre Continent. Robert Lumley l-ar considera desigur teribil de neglijent, neprimind timp de două luni nici o veste. De aceea, gândi Copper John ar fi bine să-i comunice, acum, după o tăcere de șase luni, toate amănuntele privitoare la mină. Ar fi bine de asemenea ca Robert Lumley să păstreze o copie a raportului. Își muie tocul în cerneală și începu să scrie.

Hotelul de l'Ecu
Sens
Departamentul Yonne
Franța

Dragul meu dl. Lumley
Vei afla, desigur, cu regret că voiajul lui Henry în Italia pentru recăpătarea sănătății lui s-a dovedit inutil. La întoarcere, el a fost incapabil să-și continue drumul mai departe de Sens, în Franța unde, ieri, 3 iunie a încetat din viață. Este o grea lovitură pentru mine, și pentru tot restul familiei, dar trebuie să ne rugăm Celui de Sus să ne dea puterea de a suporta cu mult curaj. Am luat drept bun că ați primit cele 1499 de lire, drepturile Dvs. pentru anul trecut, dar nu am încă nimic să vă trimit de la noua mină, deși nutresc mari speranțe că se va dovedi chiar mai profitabilă decât prima...

CARTEA A DOUA

GREYHOUND[1] JOHN 1828-1837

1

Vara lui 1828 a trecut încet, iar zilele păreau de nesfârșit pentru John la Lincoln's Inn, stând la fereastra camerei sale și privind la curtea îngustă și sufocantă și gândindu-se la marea ce se lovea de țărmul insulei Doon și la mareea care curgea repede în golful de sub Clonmere. Munca lui, ca de obicei, nu-l atrăgea deloc și tolănindu-se în scaun își mușca din toc, în fața unui teanc de hârtii în dezordine în timp ce din când în când un funcționar va intra și va cere o hârtie din dosarele lui, iar căutatul îi va lua o eternitate. Îi era dor de casă mai mult decât altădată, iar acum dacă Henry murise i-ar fi mult mai ușor să renunțe la farsa asta de a face avocatură la Londra, cu scuza firească și adevărată că prezența lui e necesară la Clonmere. Dar era ceva care îl oprea să procedeze așa, o cotitură curioasă care i-a apărut după moartea fratelui său. I se părea, în aceste lungi săptămâni, petrecute la Londra, că el era cel care ar fi trebuit blamat că este în viață și sănătos, pe când Henry, care fusese mult mai bun decât el zăcea rece, mort într-un cimitir trist din Franța. Nu ar fi contat prea tare dacă i s-ar fi întâmplat lui. Familia l-ar fi uitat curând. Dar Henry, cel vesel, cel deștept, adorat de surorile lui și aproape idolatrizat de tatăl său, cum ar putea fi el înlocuit? Nu vor surmonta pierderea lui. Vor discuta despre împrejurările bolii lui iară și iară, așa cum au făcut și la Llertharrog când tatăl lui s-a întors din Franța și întotdeauna va fi un suspin și o revenire la acea seară de la mină din iarna trecută.

– În noaptea aceea a răcit, ar repeta Barbara la nesfârșit. Nu-ți amintești cum a venit la Bronsea săptămâna următoare cu febră mare, și a stat în pat, aici, tot Crăciunul?

---

1 Greyhound = ogar

– Şi mai e ceva, ar răspunde Eliza, Henry deseori era ud până la piele şi înainte, dar n-a avut nimic. În noaptea aceea şi John a fost ud, nu-i aşa John, dar nu te-ai îmbolnăvit, nu?

– Henry a lucrat vitejeşte în acea noapte, îmi voi aminti asta mereu, zise tatăl lui. Nu s-a cruţat deloc. A fost un exemplu pentru toţi.

Iar, John îl asculta, cu mâinile în buzunare privind afară prin fereastră spre grădina îngrijită a Barbarei, simţi un repros inconştient în cuvintele tatălui său. Dacă John s-ar fi ostenit mai mult în noaptea aceea probabil că Henry n-ar fi luat totul asupra lui. Era conştient de faptul că nu era de nici un folos familiei. Era singurul frate acum spre care se întorceau, iar el încă nu corespundea aşteptărilor. Ştia că ar trebui să facă un efort să încerce să ia locul lui Henry, nu în sentimentele tatălui său, dar în aprecierea lui, oferindu-se să meargă la Bronsea, să-şi asume nişte responsabilităţi. Timiditatea îl împiedica, un sentiment de inferioritate, şi teama că dacă va vorbi sau acţiona tatăl lui ar gândi: „Cât e de neputincios în comparaţie cu Henry!" Astfel că era mai bine să nu facă nimic. Se va închide în el însuşi şi va tăcea. Şi astfel, în loc să-l acompanieze pe tatăl său la Bronsea, el şi-ar lua undiţa şi s-ar duce la pescuit în golfuleţul mai jos de fermă, gândindu-se mereu la fratele mort în Franţa, întrebându-se la ce s-o fi gândit el în acea ultimă săptămână pe când zăcea singur în hotel. Iar surorile lui în salonul de la Llentharrog şi-ar spune una alteia: „John este cu adevărat extrem de egoist. Pare a fi total insensibil de moartea lui Henry. Singura persoană care ghicea adevăratul chin al minţii sale era Jane; iar ea venea uneori la el, îşi punea braţele în jurul gâtului său. Dar el ştia că până şi Jane cu inteligenţa şi intuiţia ei nu ar înţelege gândurile cumplite care îl tulburau. La sfârşitul celor două săptămâni petrecute la Llentharrog, el a revenit la Londra, iar când tatăl său i-a scris de la Clonmere în timpul mohorâtei dar călduroasei luni august întrebându-l dacă li se va alătura ca deobicei, el răspunse că volumul de muncă nu-i permitea, era puţin probabil ca el să traverseze canalul cât erau ei acolo. Tatăl său nu a răspuns acestui adevăr uşor de controlat, dar a urmat o scrisoare lungă de la Barbara, plină de reproşuri, în care spunea că niciunul dintre ei n-a putut pricepe ce i s-a întâmplat, aşa ca şi cum el nu mai avea niciun pic de afecţiune pentru cei de acasă. Iar John, muşcându-şi tocul în biroul său neaerisit de la Londra, încerca să-i spună surorii lui că adevăratul motiv pentru care nu venise acasă era că îi iubea prea mult. Se vedea, stăpân pe sine, plimbându-se pe pământurile lor alături de tatăl său, discutând despre unele modificări, examinând ferestrele şi piatra gri a zidurilor şi cum plăcerea de moment va fi stricată de sentimentul că

toate astea i-au venit datorită unei tragedii și a ghinionului și că în realitate el n-avea dreptul la nimic - Clonmere-ul aparținea lui Henry, cel care zăcea în groapă, iar tatăl lui știa asta, și gândea la fel în timp ce se plimbau împreună prin fața castelului. Nu, totul era fără rost. Barbara n-ar ști despre ce vorbește el. John rupse scrisoarea în bucăți și n-a mai scris alta. Familia trebuia să gândească despre el, ce vrea. Și în loc să meargă acasă, John s-a dus în Norfolk să stea cu un vechi prieten de la Oxford care creștea ogari pentru curse, și în cea mai mare parte a toamnei timpurii și a iernii când putea găsi o scuză pentru a părăsi Londra el era în Norfolk gândindu-se și vorbind ogarilor pentru că, așa cum spunea el prietenilor lui: „Câinii sunt singurii pe care îi înțeleg și singurii care mă înțeleg. Pentru John, un câine era un lucru frumos și care îi transmitea bună dispoziție, plin de sensibilitate și delicat. Iar dacă sunt bine crescuți atunci sunt mai temperamentali, mai înclinați spre strălucire dacă sunt bine struniți, sau dacă sunt prost antrenați devin o cădere fără speranță. El va studia fiecare câine separat, să știe de la care dintre ei se poate aștepta la ceva bun în zile diferite, cum unul se va supăra de ploaie și vânt și-și va pierde interesul la fleacuri, iar altul va lucra cu inima deschisă indiferent de vreme. John avea o mare tandrețe pentru ei, atingându-i ușor cu mâinile lui puternice și late. Apoi va începe antrenamentul, iar în final va veni și recompensa pentru îndemânarea și răbdarea sa, emoția cursei, pariul, strigătele spectatorilor și Lightfoot[1], ogarul femelă care părea atât de fragilă și de nervoasă când a văzut-o pentru prima dată, își va dovedi în câteva minute, în fața mulțimii, clasa și valoarea, înșelând, păcălindu-l pe iepurele de câmp speriat, făcându-i imposibilă fuga. Încă odată John va fi bătut pe spate și felicitat, cu o altă cupă de argint în mâini cu numele lui înscris pe ea, iar Lightfoot va tremura de plăcere și extaz ghemuită la picioarele lui.

În martie sezonul de curse lua sfârșit, iar John care în ultimele șase luni nu se gândise la nimic altceva decât la ogarii lui, oscila între perspectiva de a rămâne, în fața unei noi veri, la Londra unde să-și lichideze prin muncă restanțele zilelor nelucrate, ori să renunțe odată pentru totdeauna la farsa de la Lincoln's Inn și să se stabilească împreună cu tatăl și surorile lui la Clonmere unde, prin împrejurimi, în timpul toamnei, să-și antreneze câinii și să-i aducă la Norfolk, pentru trei luni, după Crăciun, când întreaga familie se va afla la Lletharrog. Ultima variantă era prea ispititoare și se întreba dacă nu cumva a fost prea

1 Lightfoot = picior ușor

prost, cu un an înainte, tratând moartea fratelui său așa cum a făcut-o. Treaba asta a fost o mare tragedie, dar tragediile devin mai puțin usturătoare cu cât trec lunile, și nimeni în lume n-ar fi fost împotriva stăpânirii Clonmereu-lui de către John, și nu de Henry.

Astfel că în mai, John și-a luat rămas bun de la dosare, cerneală și praful de la Lincoln's Inn și cu un sentiment de libertate pe care nu-l mai cunoscuse, s-a îmbarcat pe pachebot spre Slane, și străbătu drumul spre Doonhaven acompaniat de ogarii lui și de omul care avea în grijă coteţul lor. Când a ajuns la capătul drumului ce trecea pe lângă mina de la Hungry Hill și-a aruncat o privire de la Doonhaven spre Clonmere, rămânând la capul golfului cuprins de un ciudat sentiment de mândrie și plăcere pe care nu-l mai trăise până atunci. Clonmere-ul deveni deodată mult mai personal, mai semnificativ, un loc plin de frumusețe, pe care odată îl va stăpâni.

Venirea lui acasă a fost un moment fericit. Tatăl și surorile lui i-au ieșit în întâmpinare și nu era vorba de răceală, sau vreo umbră de reticență. Tatăl său i-a strâns mâinile cu căldură, remarcând ce bine arată și interesându-se de ogari. Câinii au fost scoși imediat din cursă și arătați cu mândrie pentru ca apoi întreaga familie să se întoarcă la castel pe drumul paralel cu golful, sporovăind și râzând, fiecare dintre surori ținându-l de câte un braț. Cărarea printre pini părea greoaie sub picioarele lui John, iar în aer plutea parfumul iute al verii timpurii, un amestec fericit de fân și ciuboțica cucului, de rododendron și de izul sărat al apei.

Au ieșit din pădure prin grădina pe apă a lui Jane, la capul golfului, aici unde noi plante puteau fi admirate și o nouă potecă, pavată de criticat. Jane îmbujorată și emoționată îl ținea de mână ducându-l spre hangarul bărcilor unde unul dintre oameni vopsea de zor velierul lui John, barca cu lopeți fiind deja în apă. Toată lumea râdea, toți erau veseli, chiar și John simțea că inima-i era cuprinsă de un fior cald și necunoscut, pe care nu-l putea exprima. Fugi până în camera sa din turn. Aici erau puștile, undițele, toate cărțile lui de școlar, zdrențuite și familiare, tabloul capelei de la Eton și steaua colegiului de la Oxford. Mai era cutia cu fluturi, hobby-ul care l-a pasionat doar o singură vacanță de vară, și colecția de ouă de pasăre, iar pe polița de deasupra căminului obiecte la nimereală pe care le-a adunat în timpul copilăriei: o bucată de cremene de pe Hungry Hill, o piatră de formă ciudată de ou pe care a găsit-o odată pe insula Doon, o rămășiță de mușchi uscat din mlaștina din jurul Killen-ului.

– Mâine, îi spuse lui Jane, mâine vom merge la pescuit în golf și

ținând-o la distanță și înclinându-și capul într-o parte făcu următoarea observație: Știi că te faci din ce în ce mai drăguță.

Jane se înroși și-și spuse să nu fie absurd.

– I s-a comandat un portret, zise Barbara. Cu toții credem că îi seamănă foarte tare, deși Willie Armstrong e de părere că nu-i chiar așa.

În salon, pe șevalet, culoarea de pe pânză era încă udă, era replica lui Jane, cea care stătea lângă el, purtând rochia ei crem nouă, achiziționată de la Bath în iarna care a trecut, la gât cu șiragul de perle, ochii ei căprui plini de expresia pe care o cunoștea atât de bine, melancolică și puțin nesigură pe ea.

– Și ce-a zis Dick Fox despre portret? întrebă John.

– Oh, s-a arătat încântat, desigur, răspunse Eliza, dând din cap. Obișnuia să vină la fiecare schiță să stea de vorbă cu Jane, pentru a înlocui monotonia. Fără îndoială, că de aceea Jane are o privire atât de afectată în portret.

John, privind la sora lui mai mică, văzu că ea părea supărată de cuvintele Elizei, iar lacrimile erau cât p-aci să apară în colțul ochilor. Îi zâmbi și dădu din cap.

– Nu o băga în seamă pe Eliza, zise el, vulpea când n-ajunge la struguri spune că-s acri, și rapid schimbă subiectul.

;,Deci Jane crește, gândi el la cină, și este pe cale de a se îndrăgosti de Dick Fox de pe insula Doon, și parcă mai ieri era o fetiță care citea povești cu Feți Frumoși în fața focului din vechea cameră a copiilor. Dick Fox era un băiat bun, fără îndoială, pentru o clipă însă în inima lui John apăru o pală de gelozie, că prețioasa lui Jane, care a fost un companion atât de drag, ar putea privi cu îngăduință orice bărbat și numai gândul că ar putea fi sărutată și chiar dezmierdată de un tânăr ofițer de la garnizoană era neplăcut, și nu prea suporta să se gândească.

– Și acum vreau să aud opinia voastră înainte de a semna, zise tatăl lui, punând jos cuțitul și furculița și privindu-l peste masă pe fiul său.

John începu:

– Da, domnule, desigur, voi fi încântat, fără cea mai vagă idee despre ce era vorba.

Barbara, îi dădu pe sub masă, un ghiont.

– Am intrat într-o înțelegere, continuă Copper John, de a lua o jumătate din restanțe și să-l las pe el să stea pe poziție pentru 130 de lire pe an. Nu mai trebuie să spun că nu am primit nici un penny, și i-am trimis vorbă să plătească în martie trecut, dar n-a făcut nici până acum. După cum vezi, situația este de netolerat.

– Da, chiar așa. De-a dreptul intolerabilă.

– Voi face orice efort cu putinţă pentru a deschide calea de acces printr-un drum bun între Doonhaven şi Denmare, şi cred că eşti de acord cu mine, va prezenta avantaje incalculabile pentru domeniile lui Robert Lumley şi ale lordului Mundy. Dacă vom deschide calea spre lacuri prin Denmare şi Doonhaven şi Mundy spre Slane, cred că vizitatorii dinspre vest vor prefera să se întoarcă pe acelaşi drum. Apoi vom putea construi un han în Doonhaven. Desigur că trebuie să-i convingem pe oameni să locuiască în împrejurimi. Ce părere ai, John?

– Sunt perfect de acord, sir.

– Nu ştiu dacă Guvernul are bani la dispoziţie pentru asta, dar voi obţine informaţiile necesare. O poate face pe riscul lor. Ar fi un lucru extraordinar să deschidă comunicaţiile cu partea de vest a ţării, iar vasele de război ar putea fi suplimentate cu provizii în cazul unui alt război. Sper doar ca miniştrii noştri să nu facă tămbălău, netam-nesam şi să ne bage pe toţi într-o încurcătură.

– Şi eu sper că nu, zise John.

Foarte puţin din ceea ce spunea tatăl lui prezenta interes pentru el, dar spera că vocea lui era destul de convingătoare şi tatăl lui va fi mulţumit.

– Apropo, familia Flower este la castelul Andriff, spuse Barbara. Au fost, ca deobicei, în străinătate până de curând. Sunt bucuroasă să vă spun că Fanny-Rosa nu mai este aiurita de până acum, sălbăticiunea de ieri. Vacanţele de iarnă din străinătate i-au dat un plus de maniere elegante şi echilibru. Bănuiesc însă că face tot cum o taie capul. Iar biata doamnă Flower nu mai are nici un control asupra ei.

– Se zice că un italian se îndrăgostise nebuneşte de Fanny-Rosa, spuse Eliza, un nobil care era şi însurat.

– Să nu dai crezare niciodată zvonurilor, Eliza, zise tatăl ei. Nu-i face bine nici celui ce ascultă şi cu atât mai puţin celui ce vorbeşte. Dacă vii în bibliotecă, John, aş putea să-ţi arăt locul exact din planul de pe Hungry Hill unde vreau să fac următoarea încercare. Acolo este aramă, şi nu la o mare adâncime, aşa că cheltuielile noastre vor fi neînsemnate.

John îşi urmă tatăl în bibliotecă şi se prefăcu interesat de cifre şi calcule, dar tot timpul gândul îi zbura la Fanny-Rosa. Nu o mai văzuse de optsprezece luni, din acea zi de neuitat de pe Hungry Hill când ea era în braţele lui lângă lac, iar Henry pornea spre Barbados. Anul trecut, în timpul verii fierbinţi de la Londra, John se întreba cât de mult se văzuse cu Henry la Neapole. Oare îi păruse rău când a murit? Aceste gânduri sporeau neliniştea din sufletul său, iar Fanny-Rosa devenea un simbol a ceva rar şi frumos cu neputinţă de a fi obţinut, ca fantasma unei fete de

pe tărâmuri îndepărtate pe care el nu o va mai vedea vreodată. S-ar putea mărita cu un italian și poate peste ani ar reveni la Castelul Andriff cu o listă de copii și un soț insipid, ea însăși vulgară și greoaie, cu frumusețea pierdută o dată cu trecerea anilor.

Acest tablou și-l imagina în mod deliberat, în minte, pentru a nu fi rănit atunci când se gândea la ea. Deasemenea ideea căsătoriei ei cu un străin, departe de a-l irita, îi dădea o satisfacție personală, ușor de tăinuit. Fanny-Rosa a lui va fi o amintire, un lucru fantomatic născut din farmecul muntelui, atât timp cât ea va continua să trăiască alături de cineva despre care el n-avea habar. Acum, însă, acest ascunziș din memoria sa, păstrat cu atâta grijă, va fi scos la iveală de Fanny-Rosa, cea reală ce nu are nimic dintr-o fantomă, ci este cât se poate de vie, și nemăritată, și chiar dacă fiecare italian din Neapole ar fi iubit-o, ea va fi mai frumoasă cá niciodată săptămâna următoare când va veni la Clonmere, așa cum, parcă, o auzise pe Barbara vorbind. S-ar putea să vrea să vadă ogarii, iar Jim primise deja instrucțiuni speciale pentru ca ogarii să fie bine dichisiți în ziua în care familia Flower va sosi.

Cu două ore înainte de sosirea celor trei Floweri, John deveni temător și mergând spre capătul moșiei, pe lângă ultimele șiruri de brazi, lăsând în urmă castelul, a privit spre insula Doon, întrebându-se dacă nu era mai înțelept să-și ia barca și să dispară toată ziua. Și să nu mai revină acasă pentru a-i întâlni pe Floweri. Brusc, simți că nu mai dorește s-o vadă pe Fanny-Rosa și nici să-i vorbească, iar dacă totuși ar face-o, ea i-ar urî ogarii, i-ar disprețui premiile și i-ar vorbi tot timpul despre italienii pe care i-a întâlnit, astfel că întreaga zi ar fi pentru el un adevărat dezastru, un eșec total. Era încă în golf când a auzit trăsura pe drum, trecând pe sub arcul de rododendroni, dând ocol casei, și apoi de departe desluși vocea Barbarei și râsul ușor iritat, strident al Elizei. Barbara striga: „John... John...", iar el se ghemui în spatele unui copac, hotărât să nu apară, chibzuind în ce fel s-ar putea întoarce acasă, fără să fie văzut ca să se închidă în camera lui de lucru. Nu se mai auzea nici o voce, probabil că intraseră cu toți în casă. Se auzea doar Casey venind după trăsură, ducând caii la grajduri. Un impuls mai tare decât el l-a făcut să se ridice și să meargă, încet, înapoi, prin iarbă spre casă. Mâinile îi tremurau și și le-a băgat în buzunare. Era conștient că de după fereastra de la salon cineva îl urmărea.

– Ce mai faci, John?

Zâmbi, înălțându-și privirea. Acolo era Fanny-Rosa, stafia de la Hungry Hill, iar cele optsprezece luni de când nu o văzuse parcă nici nu existaseră sau parcă au fost ieri, iar în memoria lui, ea era proaspătă și

vie cu atingerea mâinilor ei, cu căldura buzelor ei, așa cum o ținuse întinsă în iarbă pe brațele sale.

Apoi se duse în salon, se așeză alături de ea, Bob Flower îi șoptea ceva la ureche, toată lumea vorbea, râdea și mânca prăjituri. Se trezi oferindu-i lui Bob un pahar de madera.

– Tata este la mină, spuse Barbara, dar va fi acasă, la ora cinci, pentru cină, ca deobicei. Voi, bărbații ați face mai bine să mergeți la pescuit cât e încă vremea bună.

– Mi-ar place și mie să vin, zise Fanny-Rosa. John le permite doamnelor urcarea în barca sa?

– Păi, da, răspunse John, păi da... desigur. Nici nu visam că ai vrea să vii.

Și astfel întreaga zi se va planifica în mod vesel și plăcut, iar Fanny-Rosa va face pereche cu Jane. Și pentru că Bule Rock e prea departe iar marea prea vijelioasă pentru ei, vor trebui să navigheze, pe lângă insulă, coșurile umplute cu mai multă mâncare, iar unul din șalurile Barbarei va sta pe umerii lui Fanny-Rosa în cazul în care vântul se va răci. Ce bucurie să mergi pe jos până la golf, să aduci barca până la scări, în așa fel încât Jane și Fanny-Rosa să poată urca ca apoi să-și suflece mânecile până la cot, să-și dea părul spre ceafă și să-i strige lui Bob să dezlege barca după ce pânzele au fost întinse și cârma fixată la locul ei. În josul golfului, în largul apelor Doonhaven, având în față insula lungă și răzlețită și marea în spate, iar undeva în stânga Hungry Hill, verde și strălucind în soare.

„Ce bine, gândi el, să nu fii atât de ursuz și nenorocit, să-ți uiți proasta dispoziție și să faci ceea ce îți place, să navighezi cu vântul răvășit prin păr și cu Fanny-Rosa alături..."

Ea nu s-a schimbat, deși parcă e mai încântătoare și cu un farmec pe care nu-l avusese până atunci. Șalul pe care Barbara i-l împrumutase era verde și se asorta perfect cu ochii ei. L-a aruncat neglijent, peste umeri, îl privea pe John și-i zâmbea, iar zâmbetul ascundea o promisiune, iar promisiunea respira o speranță.

– Am auzit că știi despre ogari mai mult decât oricare alt om de pe aici, zise ea. Povestește-mi tot ce-ai făcut de când ne-am văzut ultima dată.

El începu să-i povestească despre ogari, la început cu sfială, gândindu-se că n-o să-l asculte, apoi cu mai multă încredere, făcând-o să râdă de felul lui de a se întrece, de proprietarii și de geloziile lor meschine și frecventa lor rea credință.

Bob se arătă și el interesat și puse multe întrebări. „Este cât se poate

de agreabil, gândi John, să vorbești în cunoștință de cauză, ca o autoritate în materie și să știi că opinia ta referitoare la acest subiect este ascultată cu respect."

Au ancorat pe partea de vest a insulei Doon, pentru un prânz rece cu pateuri cu carne și sandvișuri cu hrean, și apoi Bob Flower privind spre garnizoană își aminti de un prieten de al lui, plecat ca aghiotant al batalionului încartiruit aici pentru ca apoi să propună tuturor să coboare pe mal și să meargă până la Mess și să se intereseze de el. John privi spre fața inocentă a surorii lui și se întreba dacă Dick Fox o privea prin lunetă de la ferestrele garnizoanei.

Când au ajuns la ponton, Fanny-Rosa le-a spus că ar prefera să stea în barcă, pentru că vrea să se bucure de apă și nu de vinul roșu îndoielnic de la garnizoană și cu siguranță că Jane nu ar avea nimic împotrivă dacă l-ar avea pe Bob de companion, pentru că se știa că Bob este mut. Așa că Jane sări pe mal, părând sfioasă și încântătoare, la brațul puternic al lui Bob Flower și doar o cincidență a făcut ca locotenentul Fox să apară în capătul aleii pentru a-i întâmpina.

John cârmi spre est spre Hungry Hill și pentru că rămase singur cu Fanny-Rosa îl năpădi un sentiment acut de jenă. Simți că nu putea vorbi sau că orice ar spune ar părea o prostie sau ceva forțat. Nu scăpa din ochi pânzele și nici nu se uita la ea. Acolo, peste ape, se întindea pământul, iar muntele măreț se înălța spre cer. Părea izolat și de neatins, cu vârful aurit în soare, iar el se gândi cât de rece și liniștit era lacul.

– Îți amintești de picnic-ul de anul trecut, din septembrie? întrebă Fanny-Rosa.

– Mă gândesc destul de des, răspunse el.

Ea se mișcă ușor în barcă, aranjându-și perna la spate, dar acum brațul ei se odihnea pe genunchiul lui producându-i o suferință dar și o plăcere ciudată.

– Eram foarte fericiți, zise ea. Foarte veseli.

Vorbea ușor, aproape tristă, ca și cum s-ar gândi la un trecut ce nu se mai putea întoarce, iar John se întreba dacă ea își amintea de modul lui de a face dragoste cu ea în ierburi sau de râsul lui Henry, de zâmbetul lui. Vechea gelozie îl invadă din nou, la fel ca și vechea lui angoasă, și îndoială, și nehotărâre și brusc cârmind barca, se îndepărtă de Hungry Hill spre largul mării. Barca se balansa ușor, și stropii de apă se răspândeau la provă, picurându-i pe picioare. Fanny-Rosa își scoase pantoful fără un cuvânt și se rezemă de genunchiul lui John.

– L-ai văzut des pe Henry, în cele câteva luni dinainte de a muri, nu-i așa?

Cuvintele îi ieșiseră într-un târziu. Cu greu putea crede că el le-a articulat. De data asta se forță s-o privească, gândindu-se că ar trebui să vadă urme de tristețe pe fața ei care să se adauge durerii lui, dar profilul ei era întors spre mare. Își scutură stropii din păr și își îndoi piciorul subțire și gol sub rochie.

– Da, răspunse ea. Se părea că-i place la Neapole. Ce ghinion că a plecat obosit și bolnav! Ne-a părut rău la toți.

Vocea ei era calmă, convențională. Cu siguranță că dacă ei i-ar fi păsat de el sau lui de ea, n-ar fi vorbit așa.

– Lui Henry i-au plăcut, întotdeauna, oamenii și locurile noi. Aici ne deosebeam noi, spuse John.

– Nu semeni deloc cu el, zise Fanny-Rosa. Ești mai brunet și mai deschis ca fire. Henry semăna cu Barbara mai mult.

În timp ce barca înainta în briza rece, John se gândi că niciuna dintre aceste probleme nu-l interesa, dacă el era mai oacheș sau Henry mai alb, sau cine cu cine seamănă. Singurul lucru pe care dorea să-l știe era ceea ce au simțit unul pentru altul la Neapole, și de ce a plecat Henry pe neașteptate și de ce sănătatea lui s-a înrăutățit brusc. S-au iubit, s-au certat, și era ea, Fanny-Rosa care stătea acuma lângă el, ultima persoană la care s-a gândit fratele său pe când zăcea în camera de hotel de la Sens? Barca naviga ușor, marea strălucea în soare, iar Fanny-Rosa râzând, îngenunchie și se sprijini de umărul lui.

– Vrei să mă îneci? întrebă ea, dându-și părul din ochi.

– Nu, răspunse el, punând barca pe direcția vântului și lăsând cârma, înconjurând-o cu brațele în timp ce ea îl săruta pe gură.

Înțelese că niciodată nu va afla ce a reprezentat Henry pentru ea la Neapole și nimeni nu va ști vreodată. Dacă era vreo poveste de spus despre un bărbat care a plecat din Italia, amărât și deziluzionat, pentru a muri, singur, într-un hotel oarecare din Franța, atunci misterul nu va fi descoperit niciodată. Secretul era pentru totdeauna închis în inima ei. John s-ar putea întreba, s-ar putea îndoi, și-ar putea imagina fel de fel în mintea lui până la sfârșitul zilelor, despre ce a fost în acele luni la Neapole, iar gelozia fără sens, care-l va năpădi iar și iar nu va fi niciodată vindecată.

Henry era mort, Henry cu farmecul și veselia lui deja aparținea trecutului, iar în brațele lui John era Fanny-Rosa mai vie ca niciodată. O asemenea dulce fericire nu se putea transforma în otravă.

– Vrei să te măriți cu mine, Fanny-Rosa? zise el.

Ea zâmbi, își îndepărtă mâinile și se așeză pe fundul bărcii.

– Dacă nu ești atent barca o să se umple cu apă, zise ea.

El apucă cârma și îndreptă barca spre insula Doon.

– Nu-mi răspunzi la întrebare? zise el.

– Am numai 21 de ani, zise ea. Mi-e greu să mă gândesc la măritiș, la a mă așeza la casa mea. Mai sunt încă atâtea lucruri amuzante de făcut.

– Ce fel de lucruri?

– Îmi place să călătoresc. Îmi place să merg pe continent. Îmi place să fac ce vreau.

– Toate aceste lucruri le poți face și dacă ești soția mea.

– Nu, n-ar fi la fel. Pe continent aș fi doar doamna Brodrick, iar bărbații pe care i-aș întâlni ar gândi: ,,Oh, este măritată și nici nu m-ar lua în seamă. Ar trebui să port în casă o bonetă, cum are și mama mea și să vorbesc doar despre conserve, despre lucru de mână și servitori. Iar mie nu-mi pasă de niciunul dintre aceste lucruri. .

– Nici n-aș vrea să discuți despre toate astea. Dacă îți exprimi dorința de a călători, de ce să nu călătorim. Dacă vrei să gonești prin ger și zăpadă, trăsura va fi trasă la scară și vom merge la Slane, chiar dacă armăsarii vor cădea din picioare. Vezi, voi fi un soț cât se poate de grijuliu.

Fanny-Rosa râse. Îl privi pe John printre gene.

– Cred că ai fi, răspunse ea, dar tu cu ce te-ai alege din afacerea asta?

– Cu tine, zise el. Oare nu-i deajuns pentru un bărbat?

Privi spre ea, și chiar când spunea aceste cuvinte îl măcina gândul că greșea profund pentru că ea nu-i va aparține nici lui nici altuia pentru că oricine s-ar căsători cu ea va avea doar o părticică din ea, un surâs, o mângâiere, sau orice altceva va alege ea ca să dea într-un impuls de moment. Fanny-Rosa cea reală va fugi, va fi prinsă, dar va scăpa mereu.

Au ajuns din nou în dreptul garnizoanei, unde Bob Flower și Jane, aghiotantul și Dick Fox, toți îi așteptau la dig. Oameni, mereu oameni, și conversație, intimitatea dintre ei fiind spulberată pentru o clipă și totul rămâne amânat pentru altă dată, pentru altă zi.

– Îi luăm cu noi la cină pe locotenentul Fox și pe căpitanul Martin, zise Jane, și se urcară cu toții în barcă - iar nenorocitul ăla de Martin se uita cu admirație la Fanny-Rosa. Deci, din nou spre golf spre danele mai jos de Clonmere, apoi i-a debarcat pe toți, a acostat barca și a fixat-o bine pentru seară. Îi privea pe toți îndepărtându-se spre casă. Barbara și Eliza au coborât pentru a-i întâmpina. Eliza îmbățoșându-se la vederea unui ofițer străin, iar el se îndreptă din spate, pentru o clipă și așteptă până când Fanny-Rosa îi returnă șalul Barbarei, mulțumindu-i, apoi zăbovind pentru a admira grădina pe apă din vârful golfului.

Fanny-Rosa arăta spre irișii cei tineri, strigând-o peste umăr spre Barbara și cum stătea așa pentru o clipă soarele se juca în părul ei, fața ei era gravă și gânditoare când trecea în revistă florile. El era convins că nici un tablou, din cele pe care și le făcuse vreodată în orele de singurătate nu va putea egala gingășia din realitate. Fata fantomă din visele sale a înviat pentru a-i umple momentele de veghe cu fericire și durere.

– Și nu ești obosită!, o întrebă Barbara, în timp ce urcau spre castel.

– Nu, zise Fanny-Rosa, eu nu obosesc niciodată, aici e mereu ceva de văzut, de aflat.

Pentru o clipă se uită la John, încă ocupat cu barca și apoi la zidurile cenușii, solide, la ferestrele deschise, la turn și la pomii înalți din spatele castelului.

– Ce încântător! zise ea, dându-și nepăsătoare buclele pe spate. Bănuiesc că toate astea îi vor reveni lui John, acum că Henry e mort?

– Da, răspunse Barbara, proprietatea este lăsată moștenire fără drept de înstrăinare, și desigur, cu tot ce este pe ea. Bietul Henry! dintre cei doi, cred că John a fost întotdeauna nebun după Clonmere.

Fanny-Rosa n-a răspuns; părea că uitase de întrebare. Se aplecă să mângâie terierul care venise pe scări să-i întâmpine.

„Cât este de schimbată, gândi Barbara, cât de fermecătoare și cultivată, fără nici o urmă a acelei frivolități sălbatice și nebunești moștenite de la Simon Flower". Chiar și doctorul Armstrong, de obicei destul de critic nu se putea îndoi de frumusețea ei sau să găsească vreo linie neclară în spatele acestui chip perfect.

2

Într-o dimineață, la micul dejun, un rândaș a venit călare de la Duncroom cu vestea că Robert Lumley a suferit un atac în noaptea precedentă și nu prea avea șanse de supraviețuire. Copper John pe dată comandă trăsura și o porni spre reședința partenerului său. Când a sosit, Robert Lumley era inconștient, dar doctorul Armstrong, chemat ceva mai devreme, opină că era vorba doar de câteva ore. Fiul lui Robert Lumley, Richard Lumley, care nu era în țară, a fost imediat înștiințat dar cu greu va putea ajunge acasă la timp ca să-și mai prindă tatăl în viață. El n-a fost niciodată în termeni buni cu sora lui, doamna Flower și-l dezaproba profund pe cumnatul său Simon, așa încât doamna Flower când sosi la Duncroom, puțin după Copper John, era într-o stare de mare nervozitate și agitație pentru că prevedea o supărare generală în familie și părea mai preocupată de perspectiva de a-l înfrunta pe fratele

ei, atunci când acesta va apare, decât de faptul că tatăl ei era pe patul de moarte.

– Veți vedea, le spunea a doua zi Copper John alor săi, după ce doctorul Armstrong le-a trimis vorbă că bătrânul murise în timpul nopții, că Simon Flower va primi ceea ce merită, și care într-un mod vulgar se chema praful de pe tobă. M-ar surprinde dacă el sau nevastă-sa au ceva în testament.

– Va fi ceva mai greu pentru doamna Flower și fete, spuse Barbara. Totuși, domnul Lumley se arăta atașat de ele și când era la țară petrecea mult din timpul său la Andriff și nu la Duncroom. Cu siguranță că le-a lăsat ceva, iar dacă n-a făcut-o, atunci domnul Richard Lumley va stipula ceva.

– Richard Lumley pare să fie un om mai dificil și mai arțăgos decât tatăl său, îi răspunse Copper John, și n-am nici cea mai mică satisfacție să-l am partener în companie. Aș vrea doar să pot cumpăra toată afacerea și să am toată întreprinderea în mâna mea. Oricum, vom vedea ce se va întâmpla.

A fost plecat la Duncroom pentru două zile a asista la funeralii și după aceea la citirea testamentului, iar când s-a reîntors familia a constatat că era bine dispus.

Își scoase crepul de pe pălărie și-l aruncă undeva pe hol, și imediat s-a așezat la o cină cu friptură de miel și cartofi, vorbind puțin până când primul val al apetitului i-a trecut.

– Ei bine, zise el în cele urmă, lăsându-se pe spate în scaun, supraveghindu-și fiul și fiicele, azi am făcut o ingenioasă lovitură. L-am convins pe Richard Lumley că ar fi în interesul lui dacă mi-ar vinde mie partea sa de la mină.

Zâmbi la aducerea aminte și fărâmiță o bucățică de pâine.

– Este cât se poate de adevărat, continuă el, că cea de a doua prospecție minieră a fost o cădere. Și el mi-a atras atenția și n-am putut nega. Am săpat prea adânc. Compania a fost obligată, în cele din urmă, să plătească mai bine de 3000 lire pentru punerea în funcțiune a unui motor cu aburi adițional și fără un profit imediat. I-am spus cinstit că nu-i nimic mai aventuros ca mineritul, în ceea ce-i privește pe proprietari și este posibil ca acum să fi atins limita de adâncime până la care putem merge în siguranță. Sunt gata, i-am spus să fac și alte încercări în alte părți ale muntelui, dar când va fi succesul nu pot să-l prevăd. Dacă vrei îți dau un preț bun acum pentru partea ta, ceea ce ar însemna pentru tine salvarea unei pierderi considerabile. Dacă vrei așa, bine, dacă nu, nu. Numai tu poți decide.

Copper John și-a luat din nou cuțitul și furculița și a continuat să mănânce.

– Și, domnul Richard Lumley s-a decis să vândă? întrebă Eliza.

– Da, îi răspunse tatăl ei, și pot spune cu mâna pe inima că nu cred că va regreta decizia făcută. I-am plătit o sumă considerabilă pentru partea sa și am o chirie pentru pământ pentru încă 70 de ani. Dacă vei avea vreodată fii, John, ei vor fi atunci oameni maturi și vor putea reînnoi chiria dacă le va conveni.

Râse și se uită la fetele sale.

– Bănuiesc că până atunci nu va mai rămâne multă aramă în inima muntelui.

– Șaptezeci de ani, gândi Jane, asta înseamnă în 1899. Toți cei care suntem acum la masă vor fi morți până atunci.

Copper John își umplu paharul și-i întinse fiului său carafa.

– Și care a fost rezultatul testamentului?, întrebă Barbara.

– Cât despre asta, spuse tatăl ei, ridicând mâna spre o direcție oarecare, exact așa cum am prevăzut eu, că o să fie. Richard Lumley are totul. Cred că doamna Flower are o moștenire de câteva sute de lire pe an și câteva tablouri. S-a comportat bine, aș zice. Sper că are atâta minte încât să țină banii departe de soțul ei. Dar cel mai neplăcut lucru la care am fost vreodată martor a fost comportarea lui Simon Flower după înmormântare. Nu a putut fi găsit la citirea testamentului și într-un târziu a fost descoperit stând în cămară cu servitorul, un om în care n-am avut niciodată încredere, amândoi bând din vinul de Porto al sărmanului Robert Lumley. N-are sens să vă spun că nu era în stare să asculte testamentul socrului său și pe la jumătatea lecturării a adormit. Richard Lumley, puțin probabil că-l va mai primi sub acoperișul său. Până am terminat își revenise un pic, dar în loc să tacă din gură și să-i fie rușine de el, a insistat să mâie el caii, și ultima dată când i-am văzut, a fost momentul când biata doamnă Flower își ținea boneta, trăsura huruind cumplit pe drum cu o viteză excesivă, iar Simon Flower cânta de mama focului. Într-una dintre zile, nenorocitul, o să-și frângă gâtul și o merită din plin.

– Mi-e teamă că și castelul Andriff se va dărâma puțin câte puțin, suspină Barbara. Biata doamna Flower, săraca Fanny-Rosa! Tare îmi pare rău pentru ele!

– Nu trebuie să ne facem griji pentru Fanny-Rosa, spuse Eliza. Bob Flower mi-a spus că sunt atâția bărbați dornici să se căsătorească cu ea și e numai o chestiune de decizie a ei pe cine să aleagă. Ultima ei toană este o rudă a unchiului ei, contele, și cred că are și el un titlu.

– Un lucru e sigur, zise tatăl ei, regretând moartea lui Robert Lumley, în ciuda faptului că a fost un om bătrân, familia Brodrick a ieșit cum nu se poate mai bine din toată chestia asta.

Și ridicându-se de la masă, porni spre bibliotecă, unde după obiceiul său, se ocupa de scrisori, oprindu-se pentru o clipă în fața ușii în speranța că John l-ar putea acompania și întreba despre alte detalii privind tranzacțiile zilei. Dar fiul său n-a dat semne că a înțeles aluzia. El privea trist pe fereastră, iar Copper John cu ochii îngustați și gura într-o grimasă, intră în bibliotecă singur.

Deci, ăsta era motivul, se gândea John, pentru care Fanny-Rosa a fost atât de evazivă ultima oară, când s-a dus la castelul Andriff. Își aminti că fusese vorba de un oarecare văr. Fără îndoială că se va mărita cu el și va părăsi țara și asta va pune punct la tot. Poate că-i mai bine, și dacă vor mai trece multe luni ca până acum, probabil că va sfârși prin a-și zbura creierii. Plimbarea cu barca a avut loc în mai, iar acum era august și Fanny-Rosa nu era deloc mai aproape de a-i da un răspuns decât a fost în după amiaza aceea. Avea atâtea toane, era așa de capricioasă încât o zi în compania ei ar fi sub semnul unei incertitudini sălbatice. Probabil că l-ar primi cu indiferență, plictisită, căscând de somn, l-ar însoți cu silă până pe deal unde i-ar propune să-i pună câinii la încercare, i-ar găsi nod în papură la orice ar spune el sau ar face, criticând felul în care aleargă ogarii, spunând că e un sport ca oricare altul, bun numai pentru țărănoi, astfel încât el ar fi aproape de a da totul dracului, de a vinde câinii, de a se reîntoarce acasă fără a mai reveni vreodată la Andriff, pentru ca apoi, asemenea unei pale de vânt care aduce vreme caldă, să realizeze că a fost nebun cu o clipă în urmă, iar ea va veni spre el, îi va lua mâna, își va pune obrazul pe umărul lui și-și va cere iertare pentru ieșirea ei.

– Dacă te-ai căsători cu mine, Fanny-Rosa, i-ar spune el, mângâindu-i părul, atunci voi fi mereu aproape pentru a te alina atunci când vei simți nevoia.

Ea n-ar spune nimic, stând așa lângă el cu mâinile pe umerii lui, privind spre dealurile din spatele castelului spre josul golfului Mundy, i-ar zâmbi, ar râde astfel încât el ar fi tulburat peste măsură și ar dori să se piardă în iubirea pentru ea.

Apoi „Fă-i pe câini să se întreacă, ar zice ea, îndepărtându-l. Vreau să-i văd întrecându-se. Cred că Hotspur va fi cel mai bun, așa cum spuneai."

Peste o clipă ar discuta despre greutatea ogarilor cu înflăcărare, cu excitare, punând întrebări despre apropiatul sezon de toamnă iar el va fi

fericit și încă uimit, întrebându-se ce-o fi în mintea ei și dacă ținea la el, la urma urmelor, și dacă toată această joacă și provocare sunt doar pentru a trece timpul.

Data următoare când o va vedea va fi alta, plină de energie, va fi la Casa Mundy, căminul unchiului ei, unde stau oaspeții și unde fără îndoială, l-a întâlnit pe vărul ei despre care Eliza auzise și cu greu îi va adresa un cuvânt lui John, făcându-l să se simtă un intrus, un țărănoi al cărui singur subiect de conversație erau câinii și cursele. Apoi el ar dispărea în camera lui, sau se va duce în larg cu barca și va naviga în jurul insulei Doon, uitând să se mai întoarcă la cină, așa cum făcea și în copilărie, iar câd s-ar reîntoarce ar îngăima niște scuze pentru ca apoi să se trântească într-un scaun cu pagina sportivă în mână.

Jane dar și Barbara au ghicit care era problema și l-au lăsat în pace. Pe zi ce trecea, toată vara, tatăl lor a devenit din ce în ce mai îngrijorat de acest fiu al lui, care niciodată nu discuta de mină, niciodată nu se interesa de proprietate și care își petrecea tot timpul urmărindu-și ogarii peste dealurile neprofitabile de la Andriff, și când alerga să cineze acasă la cinci el stătea posac și tăcut tot timpul mesei sau bea ceva mai mult vin de Porto și rostea tot soiul de prostii despre politica țării despre care știe ceva mai mult decât nimic.

– Este un mare noroc pentru tine, dragul meu John, spuse el într-o seară, pe când fiul său apăru și mai absent decât deobicei și n-a arătat nici cel mai mic semn de interes când tatăl său i-a relatat despre noua mină, de deasupra drumului spre Mundy, care părea să fie cea mai profitabilă dintre cele trei, ca strădaniile mele din acești ultimi 9 ani au fost încununate de succes și că în loc să fii urmașul fără noroc al unui proprietar sărac, te-ai trezit, la 28 de ani, moștenitorul unei averi considerabile și a unei bunăstări asișderea și pentru care nu a trebuit să faci nici cel mai mic efort și probabil că nu-l vei face niciodată.

La masă se așternu tăcere. Jane privea cu fermitate în farfurie. Barbara și Eliza se legănau nervoase. John se înroși. Știa că a dat dovadă de neglijență, dar vinul de porto i se urcase la cap și nu-i mai păsa de ce spune.

– Aveți dreptate, sir, zise el, sunt al naibii de norocos. Fie ca aramă să plutească cât mai mult în măruntaiele lui Hungry Hill. Beau în sănătatea Dvs. sir, și a bătrânului Morty Donovan a cărui moarte a făcut ca totul să fie mai ușor pentru noi.

Se înclină spre tatăl său și bău paharul dintr-o sorbitură.

Urmă o mică icnitură a Elizei. Copper John se ridică în picioare.

– Îmi pare rău, zise acesta, că tu ți-ai uitat la cotețele câinilor bruma

de maniere pe care le-ai avut. Noapte bună!

Şi cu paşi mari ieşi din sufragerie, trântind uşa în urma lui. Surorile se uitau una la alta pline de spaimă.

– John, cum ai putut să spui aşa ceva! exclamă Barbara. Tata nu te va ierta niciodată. Ce-ţi veni?

– Imaginează-ţi, să-l aduci în discuţie pe Morty Donovan, zise Eliza, singura temă din lume pe care am uitat-o întotdeauna. Ei bine, de data asta ai făcut-o. Cred că ar fi mai potrivit dacă te-ai întoarce la Londra. Ai vărsat vinul pe faţa de masă şi o să rămână pătată.

Jane se albi la faţă şi era cât p-aci să plângă.

– Aş vrea să nu-l cicăleşti, Eliza, zise ea. Nu-l vezi cât e de nenorocit.

– Nenorocit? râse batjocoritor Eliza. Mi-ar place să ştiu de ce e John atât de nenorocit? Bineînţeles că-i ţii partea, aşa cum ai făcut-o mereu. El clipeşte din ochi la infatuarea ta ridicolă pentru locotenentul Fox şi desigur că acţionează pe post de mijlocitor.

– Ce legătură are locotenentul Fox cu ceea ce s-a petrecut? zise Jane.

– Vă rog, interveni Barbara, nu are nici un rost ca voi două să vă certaţi după tot ce s-a întâmplat. John dragă, ştiu că nu eşti în apele tale acum, şi poate mâine te vei simţi altfel.

Îl sărută uşor şi apoi părăsi camera, urmată de aproape de Eliza. Jane se aşeză alături de fratele ei care întinse mâna după carafă, dar ea o apucă mai înainte, punând-o la adăpost.

– Ce-nseamnă asta? îl întrebă, însă neprimind nici un răspuns continuă cu blândeţe luându-i mâna şi jucându-se cu degetele lui: cumva e vorba de Fanny-Rosa? Eu înţeleg ce se petrece cu tine, pentru că mă găsesc într-o situaţie asemănătoare. Şi nu sunt înfatuată! O, cuvântul acesta e atât de urât şi stupid, dar Dick Fox îmi place foarte mult şi ştiu că mă admiră şi că are o mare afecţiune pentru mine, cu toate că susţine că oricând s-ar putea să plece în străinătate şi că n-ar fi cinstit să se însoare de tânăr cât timp e în armată.

John o luă pe genunchii lui.

– Biata mea micuţă! spuse el. Ce brută egoistă pot fi gâdindu-mă numai la sentimentele mele afurisite, şi nu şi la ale tale. Cum îndrăzneşte nebunaticul ăsta să se joace cu sentimentele tale? Am de gând să-l ciomăgesc.

Jane râse, în ciuda lacrimilor.

– Iată-te deci, spuse ea, nu poţi suporta comportamentul lui Dick al meu care e acelaşi ca al lui Fanny-Rosa faţă de tine. Nimic nu-i de condamnat. De ce oare, un băiat de vârsta lui, în vreme ce-şi satisface stagiul militar în străinătate, trebuie să se împovăreze cu o nevastă? Şi

de ce oare Fanny-Rosa să înceapă o viață domestică dacă ea nu dorește asta?

– Ai mai multă răbdare decât am eu, zise John. Sunt convins că ai fi în stare să-l aștepți cu anii pe tânărul Fox, fără să te plângi. În schimb eu voi deveni un criminal, probabil un ucigaș, dacă ar trebui s-o aștept pe Fanny-Rosa.

– Sunt sigură că-i place de tine, spuse Jane. Am văzut-o cum te privește. E atât de încântătoare dar și cam prea răsfățată de absurdul ei de tată și de toți bărbații pe care i-a întâlnit în străinătate. Așa că îi trebuie timp pentru a se hotărî în ceea ce te privește. Pentru o femeie, căsătoria e un lucru serios.

Pentru o clipă, John se întrebă dacă ar trebui să-i povestească de îndoielile legate de Fanny-Rosa și Henry și despre vechile lui presimțiri pe care încercă să și le îngroape în memorie, dar se hotărî că e mai bine să tacă, mai ales față cu Jane. Subiectul era prea personal, prea intim, mult prea dureros pentru a fi cumpănit și cercetat la o oră atât de târzie, cu biata Jane atât de deprimată iar el aproape beat.

– Știi, murmură Jane dulce, clipind cu ochii ei căprui, plini de înțelepciune, poate nu se cuvine să spun ceea ce vreau să spun, dar cred că Fanny Rosa are o fire foarte caldă, pasională și poate că dacă tu ai fi ceva mai îndrăzneț, ea ar înțelege ce vrei tu, și va fi obligată să se mărite cu tine.

John simți cum îl trec nădușelile. Cerule, Jane, mica lui surioară, atât de tânără și de sfioasă, are același gând care, deseori, i-a trecut și lui prin cap.

– Și tu, îngână el, privind-o pe sub pleoapele pe jumătate închise, vei avea 18 ani, de abia peste trei luni.

– Sper că nu te-am șocat, nu-i așa? întrebă ea, temătoare.

– Să mă șochezi? Nu draga mea Jane, nu m-ai șocat deloc. Doar mă gândeam cât de neștiutori pot fi un frate și o soră unul față de celălalt și câți ani am pierdut când am fi putut discuta despre lucrurile astea. Fii binecuvântată! Nu voi uita sfatul tău, dar mă îndoiesc că va folosi la ceva.

Jane se ridică de pe genunchii lui și îi mângâie părul.

– Nu-ți mai fă griji! Cred că totul va fi bine. Am o premoniție că așa va fi; și știi că premonițiile mele se adeveresc.

Se strecură apoi afară din cameră și se duse sus pentru a se alătura surorilor ei. John se servi și din restul vinului de Porto și încercă să se pregătească pentru discuția cu tatăl său. Știa că trebuia să-i ceară scuze și cu cât o făcea mai repede cu atât mai bine. Singura cale posibilă era

să fie bine fortificat, să bolborosească câteva cuvinte, să promită că pe viitor se va îndrepta, și apoi să părăsească cât mai repede biblioteca. Thomas, deja intrase de două ori, încercând să deretice camera. John nu trebuia s-o lungească prea mult. Se gâdea cum să-și formuleze scuzele, fără să bată la ușă, fără să pară stângaci și țeapăn ca un prost. Se ridică și merse cu grijă din sufragerie, de-a lungul holului, spre bibliotecă. Ușa era închisă. Ciocăni, simțindu-se ca Thomas când e surprins că-și bagă nasul prin scrisori, dar auzind glasul tăios al tatălui său cum că poate intra, deschise ușa și păși în cameră. Tatăl stătea la birou, preocupat de corespondență, iar John își amintea de zilele din copilărie când aștepta aici să-și primească pedeapsa pentru cine știe ce năzbâtie făcută. Dar tatăl său nici măcar nu-l privi, când intră.

– Ei bine, ce este? întrebă scurt, examinând un dosar sau altul, căutând vreun document.

– Mi-e teamă că la cină am vorbit cam pripit, sir, zise John. Regret foarte tare dacă am spus ceva care să vă jignească.

Pe moment Copper John nu-i răspunse. Apoi împinse într-o parte hârtiile și întorcându-se în scaun îl privi fix pe fiul său, într-un fel asemănător cu cel al dirigintelui de la Eton.

– Nu m-ai jignit, John, răspunse acesta, m-ai dezamăgit. Într-un fel, după ce Henry a murit, am sperat că tu și cu mine ne vom apropia. Nu am făcut-o și cred că vina nu-mi aparține.

Se opri și John își dădu seama că el aștepta un răspuns.

– Îmi pare rău, spuse el.

– Fratele tău era interesat în tot ceea ce privea mina, continuă Copper John, și înainte de boala lui serioasă, mă acompania destul de des la biroul lui Nicholson, unde toți trei discutam problemele și făcea o serie de sugestii pe care atât Nicholson cât și eu le găseam de un real ajutor. Cred că am dreptate când spun că de când ai venit acasă nu te-ai oferit niciodată măcar să mergi până la mină cu mine. Aici, la Clonmere, manifești același sentiment de delăsare. Sunt destule de făcut pe moșie, Ned Brodrick s-ar bucura de ajutorul tău, dar mi-a spus că nu prea te-a văzut. E o mare mirare pentru mine, care am fiecare clipă umplută de fel de fel de treburi, să știu cum de reușești să treci peste zilele lungi, și dă-mi voie să spun, total nefolositoare.

Din nou directorul de la colegiu, se gândi John. De câte ori ascultase la Eton aceleași cuvinte. Și vechiul sentiment de încăpățânată exasperare îl bântui din nou.

– Chiar și când erai la Lincoln's Inn, continuă tatăl său, munca pe care o făceai în șase luni, eu, la vârsta ta, o făceam în șase zile.

– Suntem foarte diferiți, sir, spuse John. Ai o capacitate naturală de a munci. Eu nu o am. Și pentru că tot vorbim deschis pot să mă destăinui că nu-mi place deloc să fac ceva pentru care nu am aptitudine.

Copper John îl privea fără să-l înțeleagă. Apoi ridică din umeri ca și cum o continuare a discuției era fără sens.

– Acum ai 28 de ani, John, zise el, caracterul tău este format și nu mai am nimic de spus. Eton, Oxford și Lincoln's Inn au făcut foarte puțin pentru tine. Nu pot fi decât dezamăgit când văd că unicul meu fiu în viață aruncă la coș educația bună și posibilitățile largi pe care le avea de a deveni un membru responsabil al comunității și de a-și asuma responsabilități. Tu însumezi la un loc toate greșelile și căderile ce alcătuiesc o carcateristică națională a acestei nefericite țări a noastre. Nu pot decât să sper că nu vei cădea atât de jos ca vecinul nostru Simon Flower.

„Numai dacă ai avea ceva din toleranța lui Simon Flower, gândi John, ceva din farmecul natural al manierelor, din generozitatea, ceva din înțelegerea lui că bărbaților tineri le place să fie lăsați singuri de capul lor, ne-am avea ceva mai bine decât acuma."

– Această țară, spuse Copper John, ar putea fi una măreață, una extraordinară, dacă oamenii ei ar avea inițiativă și un sens al răspunderii. Din nefericire, lor le lipsesc amândouă, și mă tem că și ție.

– Poate, răspunse John, că nu au dorința de a-și vedea țara nici măreață, nici extraordinară.

– Ei bine, și atunci ce vor în numele lui Dumnezeu? țipă Copper John, cu o furie instantanee. Atâta timp cât tu ești unul dintre ei poate mă luminezi și pe mine. Caut de peste 40 de ani să aflu.

John simți o neașteaptată milă pentru tatăl său cu care avea atât de puțin în comun, și pe care îl vedea acum, pentru prima dată, nu ca pe un mare succes, ca pe directorul celor mai bogate mine de cupru și proprietar al unor pământuri minunate, ci ca pe un văduv singuratic care și-a pierdut fiul favorit și era profund dezamăgit de cel de al doilea și care, în ciuda volumului mare de muncă, de trudă și concentrare a eșuat în a-i înțelege sau mulțumi pe consătenii săi.

– Vorbind numai în numele meu, sir, zise John, aș vrea să spun că nu doresc nimic altceva, decât să fiu lăsat în pace. Dacă ceilalți sunt la fel nu pot spune.

Încă odată, tatăl său ridică din umeri. Era clar că ei doi nu vor vorbi niciodată aceeași limbă.

– Spune-mi, zise el, te-ai mai gândit vreodată în viață și la altceva decât la ogari?

„Și presupunând, gândi fiul său, că i-aș spune adevărul, presupunând că i-ași face o confesiune privind toate gândurile care-mi umplu orele de veghe: cât urăsc minele pentru urâțenia pe care au adus-o peste Doonhaven, pentru că sprijină progresul și prosperitatea și cum nu pot eu să umblu pe moșie atâta cât el trăiește și o posedă pentru că eu nu mă pot interesa de un lucru pe care nu-l am și care nu este al meu, și cum sunt eu acum prost-dispus, prost-crescut și chiar beat pentru că mintea și corpul meu au nevoie de Fanny-Rosa, fiica omului pe care el îl urăște, iar singurul lucru care într-adevăr mă preocupă pe moment este dacă ea îmi va aparține sau nu și dacă da, dacă ea a aparținut și fratelui meu mort; presupunând că aș face o asemenea confesiune ce ar face el decât să se uite la mine îngrozit, poruncind să părăsesc camera sau poate casa? Mai bine tac din gură."

– În mod cu totul ocazional, spuse el, mă gâdesc la peștii din golf și la iepurii de câmp de pe Hungry Hill, dar sunt preocupat cel mai mult de ogarii mei.

Copper John s-a întors înapoi la biroul lui.

– Îmi pare rău, zise pe un ton sec, că n-am timp și dispoziție să mă alătur ție în căutările tale. Si pentru că nu prea are sens să mai continuăm această discuție, îți doresc o noapte foarte bună.

– Noapte bună, sir.

Și John, părăsind biblioteca, urcă încet în camera sa din turn. El și-a cerut scuze, dar știa că prăpastia dintre el și tatăl lui era mai mare acum ca niciodată.

3

Cea de a optsprezecea aniversare a lui Jane, cădea în a treia săptămână a lui august și s-a hotărât să fie organizată o petrecere. Portretul ei era terminat și agățat în sufragerie, iar Barbara se gândi că invitațiile ar trebui trimise diverșilor prieteni din împrejurimi pentru a veni și vedea tabloul chiar de ziua respectivă. Duzina de prieteni invitați la început, a depășit, așa cum se întâmplă de obicei cu invitațiile, numărul de 30 de persoane și atunci Copper John văzând că s-a mers atât de departe, chibzui că ar trebui să fie chemați și arendașii din Clonmere pentru care aperitivele ar putea fi servite direct pe iarbă, în fața castelului. Astfel ei abia că nu s-ar mai putea amesteca și cu ceilalți oaspeți din casă. Ceva de genul acesta se organizase și când Henry împlinise aceiași vârstă și, după cum constatase și Ned Brodrick i-ar putea determina pe cei ce iau pământ în arendă, să simtă că e obligația lor să și

plătească.

– E o ușurare, îi zise Eliza Barbarei, că am trecut de perioada de doliu pentru bietul Henry pentru că altfel ar fi trebuit să apărem ca niște corbi în rochiile noastre negre.

– Dacă am fi fost încă în doliu, îi răspunse Barbara cu gingășie, n-aș fi trimis nici o invitație și sunt convinsă că nici Jane n-ar fi dorit ca eu s-o fac.

– Rochia pe care am făcut-o de Crăciun, înainte ca Henry să moară n-a fost văzută de nimeni de pe aici, continuă Eliza cu satisfacție, deși am purtat-o odată sau de două ori, iarna trecută, la Bronsea și la Cheltenham când am fost pentru o săptămâ.

– Sper că nu e albă, spuse John, amuzat de ceea ce plănuiau să facă surorile sale. Atât tu cât și Barbara sunteți prea palide pentru alb. Jane are un ten mai crem și ei i s-ar potrivi mai bine.

– Sunt sigură că nu sunt albă, replică Eliza. Întotdeauna s-a știut că din întreaga familie eu sunt cea mai deschisă la față. Și oricum, eu n-am pe nas pistruii pe care îi are Fanny-Rosa Flower.

– Pistruii lui Fanny-Rosa sunt foarte șic, zise Jane. Mi-ar fi plăcut să am și eu câțiva. Și acum, haidem să nu fim supărați sau iritați la ideea zilei mele de naștere. Sunt hotărâtă să mă distrez și vreau ca toată lumea să facă la fel. Voi purta rochia pe care o am în tablou și același colier de perle, iar dacă Barbara poate să-l convingă pe Dan Sullivan să vină, ca să ne cânte la vioară, atunci voi conduce eu cadrilul, avându-te pe tine John, pe post de partener al meu. Mă îndoiesc însă să-l pot convinge pe tata să danseze cu mine, chiar și de ziua mea de naștere.

– Va fi o onoare pentru mine, dragă domnișoară, spuse John, înclinându-se, dar vei fi atât de asaltată de întreaga garnizoană de pe insula Doon, încât bietul tău frate va fi incapabil să ajungă la tine.

În ziua cu pricina, vremea se arăta destul de plăcută. O boare lină adia peste tot și cu cât orele înaintau, ceva mai devreme decât musafirii din Castel, soseau, unul câte unul, și arendașii mulți dintre ei suspicioși în privința invitației, suspiciune pe care știau s-a mascheze cu grijă în spatele unor zâmbete și plecăciuni de curtuazie, a unor complimente exagerate despre minunata petrecere și deosebita onoare pe care stăpânul moșiei le-a făcut-o dându-le putința să remarce excepționala frumusețe a celor trei domnișoare Brodrick. Barbara a avut grijă ca gustările celor „de afară“ să fie cât mai substanțiale, fără a face însă exces, și nu a trebuit mult ca fiecare bărbat, femeie sau copil de pe domeniile Clonmere să se arunce cu nerăbdare asupra bucatelor. Ned Brodrick, persoana de încredere, se învârtea printre ei îmbrăcat cu o

haină de catifea albastră care aparținuse tatălui său și al lui John Brodrick. Această haină pe care o purta la ocazii deosebite, la nunți sau înmormântări, și o asorta cu o pălărie din castor cu boruri largi, despre care gurile rele spuneau că o lua și când pornea să zămislească pe numeroșii lui bastarzi. Festivitatea îl ungea pe suflet pentru că lui îi plăcea teribil să se plimbe printre arendași, fiind de acord cu unii sau compătimitor cu alții, având urechile ciulite la orice bârfă cât de mică pe care ar putea-o apoi difuza cu măsură dând naștere la alte bârfe.

– Domnișorule John, dacă mă pot exprima așa, zise el cu vocea lui tremurândă și cântată, arătați mai bine ca niciodată și ăsta-i adevăru' gol-goluț. Și ce treabă bună faceți cu ogarii ceia. Întregul district vuiește, așa se zice la Mundy.

– Trebuie să-mi ocup zilele cu ceva, Ned, nu-i așa? zise John, amintindu-și că doar cu o săptămână în urmă îi murmurase tatălui său că: Domnișorul John nu-l ajută deloc în problemele domeniului.

– Desigur, răspunse bătrânul ipocrit. Mi-ar place nespus ca să mă mai țină picioarele și să pot să vă însoțesc. Și ce om minunat este domnul Simon Flower că vă permite să vă păstrați haita de câini de vânătoare în cotețele lui. Iar fiica lui e la fel de minunantă ca și el.

– Domnișoara Flower va fi aici, zise John, și poate n-ar fi rău să-i adresezi personal complimentele.

– Acum, glumiți cu mine domnișorule John, spuse Ned Brodrick cu o falsă jovialitate familiară. Ce-ar putea domnișoara Flower să creadă despre un bătrân ca mine? Priviți-o acum pe domnișoara Jane, ar fi zis cineva că ea este bebelușul bietei ei mame așa cum îi spuneau toți de pe aici? Se întoarse spre cea mai tânără dintre nepoatele sale, uitând că numai cu două minute în urmă îi jurase unui arendaș supraîncălzit că domnișoara Jane a fost întotdeauna, și va fi mereu, bucățică ruptă din taică-su.

John râse și porni în jos spre aleea pe care veneau trăsurile, gândindu-se cât de înțeleaptă era filozofia unchiului său Ned de a-și modela conversația și starea de spirit în așa fel încât să fie pe placul oricui i-ar tăia calea, evitând să aducă vreo ofensă iar dacă din gură i-ar ieși o declarație falsă ar face-o cu un zâmbet pe fața-i prelungă și slăbănoagă, străduindu-se sincer mai bine să placă decât să intre în polemică.

Oaspeții de la castel începeau să sosească. Trei bărci ancoraseră în golf și din ele coborau tinerii ofiței de la cazarmă, unul mai ferches decât celălalt, în uniformele lor, iar John a putut vedea neliniștea lui Jane, sub umbrelă, pe când stătea alături de tatăl ei pe

iarba din fața castelului.

Curând a fost înconjurată, iar bietul doctor Armstrong ce apucase să se așeze lângă ea cu puține minute înainte ca mulțimea să sosească, se trezi în afara cercului, fiind obligat să intre în casă și să privească la portretul ei. Barbara era când aici, când colo, peste tot, având grija ca toată lumea să aibă un sandviș, o bucată de prăjitură sau un pahar de vin, din ciubotica cucului, în timp ce Eliza, incomodată de rochia pe care o purtase la Cheltenham dar care acuma îi era cam strâmtă, se mulțumea doar să nu-i observe deloc pe ofițerii care nu se puteau apropia de Jane. John merse mai departe, spre parc, văzând caii venind pe drum cu Fanny-Rosa care călărea însoțită de un rândaș. Hainele ei erau verzi și purta o pălăriuță de paie ridicolă care nu-i acoperea părul ei de culoarea nucii.

– Mama roagă să fie scuzată, zise ea, întinzându-i mâna lui John. Spune că nu poate să iasă în lume așa de curând după moartea bunicului. Cât despre tata, l-am lăsat jucând cărți la grajduri cu Matilda, vizitiul și băiatul vostru care avea grijă de cotețele câinilor. De asta sunt însoțită în după amiaza asta doar de rândaș. Le-am sugerat să vină cu toții, să aducă și cărțile cu ei, dar au preferat să stea acasă. Plus că Matilda nici n-avea rochie.

– Cât o știu eu pe Matilda, spuse John, cred că, cu greu ar ști ce să facă cu o rochie dacă ar avea vreuna. Și pot să-ți reamintesc doar că atunci când te-am văzut prima dată erai fără ciorapi și cu părul despletit.

– Da, John, și de atunci m-ai văzut și fără nimic pe mine, răspunse Fanny-Rosa. Ah, nu roși și nu te încrunta, și nu-ți mișca într-una capul. Acuma spune-mi, te rog, ce vom face în afară de faptul că vom admira portretul lui Jane și vom bea vinul Barbarei din ciubotica cucului.

– Vom dansa cadril în timp ce Danny Sullivan va cânta la vioară.

– Nu știu dacă îmi pasă de cadril. Mi-ar place mai mult să dansez ridicându-mi jupoanele deasupra genunchilor, așa cum fac fetele de la țară în piață la Andriff.

– Atunci așa ar trebui să faci. Dar numai pentru mine. Nu în fața ofițerilor din garnizoană.

– Cred că ofițerii din garnizoană s-ar amuza teribil.

– Nici nu mă îndoiesc. Dar dacă le arăți lor jupoanele atunci îmi voi lua pușca din camera mea și te voi împușca.

John mergea în urma calului ei până au ajuns la copacii din spatele casei, acolo unde aleea se împărțea în două, una din ele, ducând spre grajduri unde caii au fost lăsați în grija rândașului. Fanny-Rosa a descălecat și s-a strecurat pe ușa din dosul castelului

pentru a se duce sus să-și schimbe veșmintele. Apoi a coborât după cinci minute, arătând mai fermecătoare ca niciodată, brațul ei strecurându-se sub al lui John cu un aer posesiv care pe el îl încântă, apoi au pătruns în sufragerie pentru a privi portretul. Încăperea era plină cu oameni care mâncau, beau și admirau asemănarea cu Jane, iar John era amuzat să constate că purtarea lui Fanny-Rosa în public era diferită de cea pe care o avea când era numai cu el sau cu familia ei la Andriff. Acasă se arăta neglijentă, nerăbdătoare, o Fanny-Rosa sălbatică și capricioasă, dar atât de apropiată de inima lui, pe când aici era curtenitoare, grațioasă și chiar cu un aer de mare doamnă în felul de a fi.

– Clonmere arată bine în asemenea ocazii, îi spuse ea lui John. Îmi place să-i văd pe oameni stând pe jos, pe pământ, iar casa să fie plină. E viață și veselie! De ce oare servitorul tău nu poartă livrea? Ai noștri o poartă întotdeauna. Ar arăta mult mai bine decât cu haina neagră.

– Suntem mult prea departe aici, de civilizație, răspunse John, zâmbind. Ascultă, e Dan Sullivan cel care cânta la vioară. Haide să mergem și să privim cum se distrează oaspeții.

Salonul era golit de mobile, Barbara era așezată la spinetă cu Dan Sullivan lângă ea, gata de a ataca primele măsuri ale cadrilului. Partenerul ei, mult mai obișnuit cu melodiile vesele ale gigăi[1] decât cu măsurile maiestuase care i se cereau, se străduia să păstreze ritmul lent al domnișoarei Brodrick, iar rezultatul avea o oarecare vioiciune ce nu supăra urechea. Jane, îmbujorată și fericită uitând de invitația făcută lui John, stătea în mijlocul camerei față în față cu un locotenent Fox greu de stăpânit. John, râzând îi întinse mâna lui Fanny-Rosa. Priveliștea tinereții și a frumuseții, rochiile frumoase ale doamnelor și tunicilor stacojii ale ofițerilor de la garnizoană s-au dovedit a fi prea mult pentru Dan Sullivan. Vioara lui o luase la goană. După prima figură cadrilul fusese dat uitării iar acordurile unei gigi săltărețe plutea în aer, atât de contagioasă încât putea face să zburde tot decorul și toată proprietatea. Tinerii ofițeri și-au luat partenerele de talie și repede s-a creat o larmă generală, cu ropote, fluierături, cântece și râsete ca să audă toată lumea, iar bătrâna Martha privind prin ușa deschisă spuse „la fel ca băieții și fetele de la târgul din Kileen". Generația mai în vârstă, dând din cap, s-a retras la parter în sufragerie. Copper John simțind că nu s-ar putea întâmpla nimic neplăcut atât timp

1 gigă= vechi dans popular din Scoția și din Irlanda, devenit în sec. 17-18 dans de salon (n.tr.)

cât Barbara stătea la spinetă, s-a retras în bilbiotecă cu unul sau doi prieteni închizând ușile în urma sunetelor zaiafetului. Umbrele serii de vară s-au strecurat deasupra zidurilor castelului și o lună mare apăru de după deal luminând golful. Dan Sullivan încă mai cânta ca un posedat, sunetele melodiilor vesele răzbătând prin ferestrele deschise ale salonului până departe. Nebunia i-a cuprins și pe arendașii de afară, bine ghiftuiți cu mâncare și lichior, și înainte ca fetele să-și arunce șalurile și pantofii, tinerii și-au dezbrăcat hainele ca să danseze cu toții în lumina lunii, în fața zidurilor gri ale castelului.

Unul din ofițeri i-a observat primul de la fereastră.

– Vino aici, i-a strigat partenerei sale, uite ce a însemnat exemplul nostru, și într-o clipă la fereastră se adunaseră ciorchine, fețe zâmbitoare și mâni fluturânde, iar Fanny-Rosa, îmbujorată și cu privire șmecheră pe care John o mai văzuse se întoarse spre el și-i zise:

– Să mergem și noi acolo jos și să dansăm în picioarele goale pe iarbă.

Doctorul Armstrong murmură că poate s-a dansat peste măsură în seara aceea și ar fi fost poate prea mult să meargă și să se zbenguie în lumina lunii. Fanny-Rosa, trăgându-l pe John de mână zise:

– Haideți, urmați-mă.

Au alergat cu toții pe scări, apoi prin hol afară, rochiile de bal se șifonau de uniforme, mâinile înmănușate cu mănuși lungi ținute în alte mâini cu mănuși albe și s-au amestecat cu arendașii excitați ce stăteau pe iarba care strălucea ca un covor de argint misterios și magic, sub luna albă. Au dansat, oaspete și arendaș, bărbat cu servitoare, ofițeri tineri și bățoși cu tinere domnișoare arogante, asemenea sălbăticiunilor din munți ca și cum luna ar fi împrăștiat o vrajă asupra fiecăruia, și numai după ce luna era sus pe cer luminând insula Doon, Dan Sullivan, cu sudoarea curgându-i de pe față, a pus jos vioara și-și odihni capul pe brațele extenuate, iar oamenii fermecați pe care i-a chemat cu bagheta lui au devenit din nou muritori cu spinări ostenite, picioare care dor, păr despletit și fețe stacojii.

Unul câte unul arendașii au dispărut, râzând, bolborosind, oftând cu amintirea „Domnișoarei Jane majoră“ care va alimenta bârfa multe zile de acum încolo. Trăsurile au fost comandate pentru oaspeți, bărcile au fost adunate pentru ofițerii din garnizoană și John Brodrick de Clonmere, care și-a văzut castelul, pentru câteva ore, condamnat la barbarism, stătea la intrarea principală dorindu-le prietenilor săi să-i ajute cel de sus, mai mult cu sinceritate decât cu cordialitate.

– Niciodată, zise el hotărât, niciodată nu mai fac așa ceva.

Barbara și cu Eliza, sobre și lipsite de chef și-au adunat puterile pentru a saluta și zâmbi acelora care plecau în timp ce Jane, rebelă ca întotdeauna, s-a evaporat de pe gazon pentru a-și lua rămas bun de la locotenentul Fox.

În curtea din spatele grajdurilor, John și Fanny-Rosa au dat peste chipul adormit al rândașului de la Castelul Andriff. Pe cât era de beat nu mai era de nici un ajutor.

– Nu-i în stare să meargă cu mine acasă în seara asta, râse Fanny-Rosa, îmbrăcată din nou în veșmintele verzi și lăgându-și pălăriuța de panglici.

– Voi călări cu tine spre casă, spuse John, iar luna ne va lumina tot drumul.

Se uită la el și zâmbi.

– Voi fi acasă, înainte ca tu să te fi urcat măcar în șea, zise ea.

Și conducându-și calul spre un obstacol, încălecă, luă frâiele în mână învârti micul bici prin fața lui John, ca apoi să iasă din curte, privind în urmă la el și râzând peste umăr. John țipă la Tim să-i înșeueze calul și după câteva minute era pe urmele ei, ducând și calul rândașului. Fanny-Rosa observând că este urmărită, dădu pinteni calului și râse cu putere. O urmărea pe drum, a trecut de poartă, în jos, pe drumul spre Doonhaven și doar lângă Hungry Hill, când ea a slăbit dârlogii a fost și el în stare s-o ajungă.

– Puteai să-ți rupi gâtul călărind atât de drăcește, zise el.

– Dracul își poartă singur de grijă, răspunse ea și nu m-ar fi lăsat să merg aiurea. Ah, John, luna...

Golful Mundy se întindea sub ei ca o foaie de argint iar Hungry Hill însuși se contura misterios și alb deasupra capului.

– Haide să ducem caii colo în ierburi, zise John.

Au părăsit drumul și au pornit-o pe cărarea pe care au mai urmat-o cu aproape 2 ani în urmă, în ziua picnicului. Atunci soarele arsese iarba de pe Hungry Hill, iar căldura zilei se aninase de pietre și ierburi. Acum era liniștit în lumina dulce a lunii. John coborî de pe cal, întinse brațele ca s-o ridice. Ea și-a lipit obrazul de al lui și i-a înconjurat gâtul cu brațele. O așeză în ierburi, întinzându-se alături de ea, privind la argintul din părul ei.

– Ai fost fericită azi? o întrebă el.

a nu-i răspunse. Îi atinse doar fața cu mâna și-i zâmbi.

– Mă vei iubi vreodată? întrebă iară.

Îl atrase în jos, mai aproape de ea, cuprinzându-i și apăsându-i umerii cu mâinile.

– Vreau să te iubesc acuma, spuse ea.

El îi sărută ochii închiși, și părul, și colțul gurii, iar când ea oftă și se agăță de el, gândul la Henry îl tulbură din nou, ca o stafie și neașteptat chiar când o ținea strânsă la pieptul lui sub clarul de lună, i-a spus:

– Așa l-ai sărutat și pe Henry înainte de a părăsi Neapole și s-a dus să moară la Sens?

Ea și-a deschis ochii mari, iar el citi în ei pasiunea, dorința și o stranie tulburare.

– De ce mă întrebi așa ceva? zise ea. Ce are de a face fratele tău Henry cu noi doi? El e mort, iar noi suntem în viață.

Își ascunse fața în umărul lui, iar toată îndoiala și gelozia ce-l chinuise se topi într-o mare iubire, și o nespusă gingășie pentru ea, astfel încât nimic pe lume nu mai conta, decât dorul lor din această noapte cu lună pe Hungry Hill. Trecutul trebuie să fie ceva îngropat și uitat, viitorul un orizont al speranței și o certitudine binecuvântată, iar prezentul care-i unea acuma deveni o bucurie atât de vie, și de încântătoare încât însăși forța ei ar putea distruge fantomele minții lui întunecate și întrebătoare.

Scrisoarea lui John către sora lui Barbara, trimisă în 29 septembrie 1829 de la castelul Andriff.

Draga mea Barbara,

I-am explicat doamnei Flower că tata a fost obligat să plece la Bronsea urgent și că este absolut necesar ca el să fie acolo la întâi noiembrie, deoarece ea a fixat pe 25 luna următoare să încheie afacerea, iar eu și Fanny-Rosa vom porni spre Clonmere în aceeași zi. Și cum ea n-a zis nimic despre tine, n-am vrut să deschid eu subiectul, mai ales că Fanny-Rosa vorbește de traversarea râului în cursul lunii ce a urmat căsătoriei noastre. Mă bucur că ea a fixat-o mai întâi la Clonmere, din mai multe motive. Ea speră ca tu să-i fii domnișoară de onoare. Vom fi căsătoriți de reverendul Sadler la Mundy și pe dată vom pleca. Ar putea Martha să stea cu noi pentru o lună? Ne-ar fi de mare ajutor și poate ai să te descurci fără ea o perioadă. Află de la ea totul și mai întreabă-l și pe Thomas dacă ar vrea să rămână camerist și dacă este de acord să rămână îl voi pune la livrea imediat. Doamna Flower a fost de acord s-o lase pe servitoarea ei să meargă cu noi o lună. Îmi pare rău că nu ți-a propus ție să stai, dar regretul meu este contrabalansat de gândul de a vă vedea pe toți la Llentharrog. Necesitatea ca tata să fie la Bronsea la întâi noiembrie m-a salvat cel puțin trei săptămâni. Sper ca el să nu fie împotrivă de a rămâne atâta timp, mai ales că o schimbare sau plecare mai devreme

ar arunca toată treaba în aer. De luna următoare trei săptămâni vor trece repede.

Află tu dacă femeia de pe insulă poate găti și dacă ar veni pentru o lună. Dacă spune „da" am putea s-o luăm pentru o zi și să-i încercăm tocănițele. Tu trebuie să-i scrii imediat domnișoarei Grazely pentru rochie. Dar să fie albă! Și trebuie să fie și foarte elegantă! Sunt sigur că tu nu vei refuza să o accepți ca de la unul care oricare i-ar fi ocupațiile din viață, nu poate fi totuși acuzat de lipsă de afecțiune pentru tine și pentru restul familiei sale. Sper ca tata să nu piardă timpul în a comanda ca Landaulet-ul să fie pictat și liniat ca și trăsura cu brațe, și jaluzele roșii. Și să fie terminat cât mai curând posibil. Aș vrea să-l putem lua înapoi la Clonmere, pentru că nu mi-ar place s-o iau pe Fanny-Rosa în poștalion și am putea să-l trimitem cu ușurință la Lletharrog. Nu scrie dacă n-ai ceva special de spus pentru că scrisorile se pierd ușor aici și te rog să nu faci nici o remarcă asupra faptului că tata trebuie să termine totul până la întâi noiembrie. Cu siguranță că voi fi acasă până atunci.

Fratele tău afectuos
John L. Brodrick

4

John și Fanny-Rosa și-au petrecut toată prima lor toamnă și iarnă de după căsătorie la Clonmere și nu au traversat râul așa cum și-au propus inițial. Familia era la Lletharrog, și John cu Fanny-Rosa aveau un loc al lor. Era o perioadă cu atâta liniște și fericire pentru John încât cu greu putea să creadă că e adevărat și uneori se întreba dacă nu cumva este încă una dintre reveriile secrete ale trecutului și se va trezi la stările triste și la o singurătate amară. Apoi privea de jur împrejurul camerei sale din turn și vedea cum în scurtul timp de când era însurat s-a transformat la atingerea lui Fanny-Rosa. Ouăle de pasăre și fluturii încă au rămas și fotografiile de la Eton și Oxford, dar acum aici se găsea lângă perete o masă de toaletă, cu perii mici din argint și o oglindă, iar în dulapul lui erau rochii agățate lângă costumele lui și sub un scaun o pereche de papuci din catifea. Personalitatea ei plutea în cameră și dacă el rămânea singur, știind că ea este jos sau în grădină, el atingea lucrurile ei cu un sentiment straniu de căldură și tandrețe pentru că toate făceau parte din viața lui, dar erau ale ei. Ea era tot ceea ce ar fi îndrăznit să spere și chiar mai mult. Indiferența formală sau răceala de circumstanță pe care i le-a

arătat erau de domeniul trecutului, iar locul lor a fost luat de afecțiune și o pasiune incredibilă. Nu mai era deloc capricioasă sau îndărătnică. Ea era Fanny-Rosa a lui iubitoare și reală, bucuroasă de a-și petrece zilele singură cu el, fără altcineva drept companie, fără conversații despre Paris și Italia și Londra, sau despre oamenii pe care i-ar putea întâlni.

– Nu te-ai plictisit încă de mine? întrebă el într-o zi ploioasă pe când stăteau în casă.

Și ea, cu mâinile întinse spre el i-a răspuns:

– Cum aș putea să mă plictisesc de tine? Te iubesc prea mult.

Se gândea că toate discuțiile privind gusturi comune și preocupări, cărțile sau poeziile, dorința comună de a călători - lucruri considerate a asigura succesul unei căsătorii - erau vorbe în vânt și trâmbițate, fără îndoială, de oameni geloși pentru a împiedica un bărbat și o femeie să-și aparțină, având ca singur motiv care contează și de care Fanny-Rosa era conștientă, că un bărbat trebuia să-și înțeleagă nevasta și să știe cum s-o facă fericită, mulțumită. Era o mare satisfacție ca domeniul Clonmere să fie al lui și să-l știe pe tatăl lui de partea cealaltă a apei. Era o ușurare să simți că ora cinei nu mai este atât de importantă și că poate fi șase sau șapte seara și că atunci când veneau de la plimbare sau de la vânătoare de iepuri sălbatici sau sitari de pe insula Doon se puteau trânti plictisiți pe scaunele din salon fără a fi obligați să se strecoare imediat în sufragerie pentru rugăciune și tăiatul fripturii. El putea să-i ordone lui Thomas fără să aștepte ca tatăl său s-o facă, putea să-și umple paharul, după cină, cu conștiința împăcată și fără teama că tatăl său stă cu ochii pe carafă. Ce mai, era libertatea, libertatea de a fi în propria lui casă pe care o iubea atât de mult, iar când bătrânul Ned Brodrick venea cu vreo problemă legată de moșie, John îl bătea pe spate, îl invita bucuros în casă și discutau orice în afară de chestiunea în discuție spre satisfacția agentului.

Servitorii erau relaxați cu toții de schimbarea stăpânului. Când Blaird, supraveghetorul venea în fiecare duminică dimineața pentru a prezenta raportul săptămânal al personalului extern, îl găsea stând nestingherit într-un fotoliu cu picioarele pe cămin în loc de a scrie la birou, așa cum făcea Copper John. Domnișorul John îl salută pe Baird cu un zâmbet vesel și privind lista întinsă cu o privire pierdută se duse după cheia de la birou și scoase de acolo toți banii, timp în care făcea un calcul în minte pentru ca săptămâna următoare să crească suma cu jumătate. Și dacă „doamna John" vrea să meargă până la sera pentru viță de vie să ia din cei mai buni struguri înainte de a fi gata pentru cules și să atingă cu degetele toate merele așa încât să fie lovite, ceea ce ar supăra-o teribil pe dra. Barbara, de ce să mai conteze că domnișoara Barbara nu-i acolo ca să vadă, iar „doamna

John" are așa o plăcere de fructe?

Thomas era mândru foc de livreaua lui, și i-ar plăcea să poarte o haină strâmtă și ca fata de la bucătărie să-i spună că e frumos și să aducă cina cu o oră mai târziu, să termine ce a fost lăsat în carafă decât să fie îmbrăcat în costumul său negru vechi și sobru și să pună masa la ora cinci după amiază și să fie obligat să ceară lui Copper John cheia de fiecare dată când o sticlă trebuie adusă din pivniță.

În fiecare zi, în timpul acelei ierni timpurii a anului 1830, John își spunea: „Azi ar trebui să mă duc călare până la mine și să stau de vorbă cu administratorul Nicholson, doar pentru a salva aparențele", dar în fiecare dimineață intervenea ceva care îl împiedica s-o facă. Fie că se scula târziu, iar Fanny-Rosa își lua micul dejun în pat și-l ruga pe el să i-l aducă și atunci când era gata îmbrăcat cea mai bună parte a dimineții era dusă. Sau ziua era proaspătă și frumoasă, o zi bună de mers la mlaștina Kileen după becațe, și cum Kileen era în direcția opusă, de ce vizita la mină să nu fie amânată? Într-o zi umedă gândul lui zbura la păstrăvii din Glen Begh, cu siguranță că ar fi păcat să-i lași acolo, iar mina putea foarte bine să aștepte o altă zi. Mereu era o scuză și aceeași desconsiderare față de problemele moșiei. Oare a mai fost vreo dispută legată de pământul împărțit între Jack Mahoney și văduva Connor? Atunci de ce să nu-i spună lui Ned Brodrick s-o rezolve într-un fel sau altul cum crede că-i mai bine. „Nu știu nimic în legătură cu aceste lucruri. Dă-le un sac de cartofi de pe bucata noastră de pământ." Singurele dăți când el și cu Fanyy-Rosa se îndepărtează de casă sunt drumurile la Slane pentru curse.

Pentru John era o mare plăcere s-o aibă pe nevastă-sa alături de el și să vadă privirile de admirație ațintite asupra ei dar să constate, totodată și interesul ei pentru ogari.

– Ce s-a întâmplat cu sălbăticuța care își călărea calul pe Hungry Hill și nu mă lăsa s-o prind? întreba el zâmbind.

– S-a evaporat, zise Fanny-Rosa, și i-a luat locul o creatură calmă și banală. Știi, John, cred că eu semăn mult cu ogărița ta Fancy, înainte de a avea puii. Poate că femeile se aseamănă cu câinii, și de aceea ne înțelegi așa de bine.

– Poate că da, răspunse John râzând. Au nevoie de mângâieri și de lingușiri înainte de a te lăsa să pui mâna pe ei. Dar nu uita că Fancy l-a născut pe bietul Harty care e cea mai mare nereușită a mea și care n-a luat niciodată vreun premiu.

– Asta n-a fost vina lui Fancy, spuse Fanny-Rosa, a avut drept soț un câine prost... Fiul nostru, dragule, când va fi mare va fi cu siguranță cel mai frumos și mai strălucit bărbat al ținutului. Aș îndrăzni chiar să spun

că va deveni capul puterii executive judecătorești,s-ar putea însura cu o prințesă de sânge albastru.

– Eu cred că din contră, zise John, va fi chiar un leneș mai ceva ca mine.

– Am ambiții mari pentru el, spuse Fanny-Rosa serioasă. Mă gândesc la el foarte des, stând așa în pat diminețile, și când tu te duci jos la micul dejun. Îl von numi John Simon după tine și tata, el va fi propteaua, spijinul nostru la bătrânețe. Vom avea și alți copii, fără îndoială, dar el va fi steaua noastră. Sper ca următoarele luni să fie la fel de plăcute ca și primele care au trecut. Cred că a avea un copil nu-i prea mare lucru.

– Eu aș vrea ca lunile să treacă încet, spuse John, atingându-i părul. Nu uita că la sfârșitul lui martie se va reîntoarce familia, iar tata va fi acasă.

– Mă descurc eu cu tatăl tău, răspunse Fanny-Rosa. Nu mi-e frică deloc de el.

– Sunt sigur de asta, râse John, dar nu va fi același lucru. Va trebui să fim punctuali la masă, să nu lăsăm câinii în casă, va trebui să pretind că sunt interesat de mină, chiar să mă duc călare diminețile până la Hungry Hill.

– Da, dar eu te voi aștepta când vei veni acasă, ceea ce schimbă datele problemei. Iar dacă tu vei fi exasperat ne vom furișa în camera noastră și ne vom consola unul pe altul. Nu-l voi lăsa să te intimideze, îți promit. Va descoperi că trebuie să se bată cu doi,iar cât se poate de curând vom fi trei.

– Lupta trebuie evitată cu orice preț, spuse soțul ei. Prefer să-mi petrec restul zilelor sub pământ cu minerii decât să am parte de zece minute de certuri, la suprafață, cu tatăl meu sau cu orice altcineva.

Astfel că ianuarie și februarie au trecut, iar martie a venit cu vânt rece și soare călduț, topind zăpada de pe crestele colinei, mugurii verzi, plini de încredere se ridicau din pământul maroniu, iar copacii înalți din pădurea din spatele castelului și-au pierdut goliciunea. Grozama începuse să înflorească pe mlaștinile de la Kileen, iar mâlul însuși pierduse din umezeala iernii, în timp ce izul ca de miere al grozemei și vântul cald dinspre mare păreau că trag întreaga aromă de turbă din pământ, iar amestecul de culoare, căldură și miros dădeau bogăția de deasupra pământului. Uneori, John o lua pe Fanny-Rosa în barca lui, și vâslea ușor spre golf și prin apele de la Doonhaven în căutarea unor mici vietăți pe care femeia de pe insulă să le gătească pentru un mic dejun, dar de cele mai multe ori stătea în nemișcare în grădina pe apă pe care Jane o făcuse în capătul golfului, cu Fanny-Rosa aplecată asupra rochiei cu broderie pe care o făcea pentru John Simon Brodrick, iar

John își pierdea timpul, obiceiul lui preferat. Sfârșitul lui martie a venit pentru toți prea repede, iar pe 31, bătrânul Casey, vizitiul și Tim grăjdarul au pornit spre Mundy pentru a aduce familia înapoi cu trăsura pentru că vaporul cu aburi încă nu plutea spre Doonhaven, și John cu Fanny-Rosa și-au petrecut dimineața într-o disperată încercare de a pune casa la punct, de a îndepărta câinii din sufragerie, de unde s-au obișnuit să mănânce direct de pe masă, să îndepărteze uneltele de pescuit și vasul cu momelile urât mirositoare din salon, să ascundă nenumăratele bonețele din dantelă de mici dimensiuni care ar putea să atragă atenția lui Copper John mai devreme decât era necesar că va fi bunic, deși Fanny-Rosa spunea că poate ar trebui să se ascundă chiar și ea.

John stătea pe treptele castelului, înconjurându-și nevasta cu brațul, ascultând la zgomotul roților de la trăsură și se gândea că peste câteva zile Clonmere-ul nu va mai fi al lui, stăpânul lui se întoarce. „Tatăl meu va intra în sufragerie și-i va comanda lui Thomas, el va fi cel care va plăti salariile duminica dimineața, iar eu voi fi din nou un nimeni, cel de al doilea fiu, bun la nimic care fusese trimis la Lincoln's Inn să-și facă o meserie și a dat greș".

Câinii au început să latre pe drum, bătrânul Baird veni dinspre grajduri stând în așteptare și dinspre drumul de după golf apăru trăsura, mâinile fluturânde ale surorilor sale, glasurile lor, râsul, și John ținând-o strâns pentru o clipă pe Fanny-Rosa spuse un tăcut adio Clonmere-ului care a fost al lui.

La masă John și-a luat locul în dreapta Barbarei care cu grația ei caracterisitcă a poftit-o pe Fanny-Rosa să stea la capătul celălalt al mesei. Dar Fanny-Rosa a refuzat, spunând că a auzit că întotdeauna locul cel mai bun pentru o mireasă este la dreapta gazdei ei. A spus asta cu o privire șireată spre John, care, știind foarte puțin despre nora sa, doar că era fata lui Simon Flower, era suspicios și o privea chiorâș. S-a așezat lângă el, astfel, închizând ochii cu sfială și împreunându-și mâinile când rugăciunea a fost spusă, așa încât John privind-o, gândi ce șarlatancă dată naibii este și ce scenă va face din toată povestea asta când vor fi în camera lor din turn. Cina s-a scurs plăcut, iar Fanny-Rosa a fost atât de încântătoare și curtenitoare față de socrul ei încât înainte ca masa să fie terminată acesta era foarte bine dispus, chiar glumind cu ea despre politica țării, o problemă care deobicei cerea puțin umor și multă furie.

– Fanny-Rosa a dat din nou lovitura, gândi John, o altă cucerire în favoarea ei.

Și se și vedea ascunzându-se sub fustele ei pentru restul vieții, punând-o înaintea pericolelor pe care el ar vrea să le evite.

– Vezi tu, îi șopti Fanny-Rosa în noaptea aceea. Îl voi face pe bătrân să-mi mănânce din palmă înainte ca să-l dau gata.

– Cred că nu, răspunse John. Cred că trebuie să te concentrezi pe un singur Brodrick.

Dacă sosirea familiei și reluarea rutinei de zi cu zi în casă au reprezentat pentru John dureri de cap și nori întunecați, pentru Fanny-Rosa nu au avut nici un efect. Trăncănea cu tatăl lui, o ajuta pe Barbara să aranjeze florile, citea poezii cu Jane și discuta despre acuarele cu Eliza ca și când toate astea i-ar fi la fel de plăcute, ca atunci când stătea singură cu John și de aceea el îi era recunoscător pentru liniștea care se coborâse asupra casei și se minuna că ea n-a regretat timpul petrecut împreună. Ea era o persoană care putea străluci și reveni la viață în compania oamenilor, în timp ce el se retrăgea în cochilia lui dându-și seama că în viața lor viitoare el va sta în spate, sau deoparte urmărind-o cum se mișcă și vorbește, râde, încălzindu-se doar la simpla ei prezență. El ar fi bucuros s-o facă atâta timp cât ea nu-i va scăpa printre degete și-i va permite s-o iubească, iubindu-l și ea pe el în schimb.

– Știi, îi spuse Jane într-o zi, pe când Fanny-Rosa i-a lăsat în urmă și a pornit-o spre casă, că te uiți la Fanny-Rosa ca și când ai idolatriza-o?

– Da, răspunse John.

– Probabil că o faci foarte fericită că o iubești așa de mult.

– Sper ca ea să nu știe niciodată, zise John, pentru că dacă ar ști ar râde, n-ar înțelege.

– N-ar fi rău să avem un copil în casă. Ar fi extrem de răsfățat de toate mătușile... Vai mie, Fanny-Rosa a ta e o fată fericită.

– Ce-i asta? Nu prea ești în apele tale zilele astea, drăguțo? Am observat de cum ai venit.

– Sunt doar o proastă sentimentală, John. Știi că Dick Fox părăsește garnizoana și se duce în est?

– Nu, nu știam.

– Este teribil de tulburat. Asta înseamnă promovare. Va fi plecat câțiva ani buni - mai exact vreo șase-șapte, cred eu.

– Și nu vrea să se însoare cu tine înainte de a pleca?

– Care ar fi rostul, John? Nu mă poate lua cu el. Are 21 de ani, iar eu am 18. Când va avea 27 sau 28 s-ar putea să întâlnească pe altcineva la care să țină mai mult decât la mine.

– Așa încât îl vei lăsa să plece și-ți vei lua la revedere fără să-l mai vezi niciodată?

– N-am de ales. Va fi trist câteva zile, își va aduce aminte de fata din tablou, apoi emoțiile călătoriei și noile locuri pe care le va vedea îi vor

scoate din minte fata.

– Și tu?

– Ah, nu-ți fă griji! Voi fi nașa copilului tău, John, nașa cea bună care cu bagheta ei magică îi va aduce daruri frumoase, și-l va ține departe de vrăjitoarea cea rea.

Îi trimise un sărut și plecă în căutarea lui Fanny-Rosa, în timp ce el urmărind-o cu privirea îl blestemă în gând pe idiotul cela fără griji, cu ambițiile lui militare și care prefera, în locul vieții cu Jane care i-ar fi fost atât de aproape, i-ar fi dat atâta dragoste și gingășie, sângele și praful unor bătălii imaginare.

Dar el avea destule probleme cu care să-și încarce memoria în afară de cele ale lui Jane și idila ei care a ieșit așa prost. Acum că tatăl lui se întorsese, el trebuia să-i dea socoteală de modul de administrare al moșiei pe timp de iarnă și să-i explice de ce au crescut notele de plată. Ned Brodrick a fost întrebat și el a dat același răspuns: ,,Domnișorul John a spus că nu contează.

La o lună după întoarcerea tatălui său a avut loc în bibliotecă o scenă furtunoasă atunci când au fost discutate aceste probleme.

– Ar fi fost mai bine pentru oamenii pe care i-am angajat, zise Copper John fiului său, dacă tu ți-ai fi petrecut iarna de cealaltă parte a râului. Ca o regulă generală, treburile n-au lâncezit în absența mea, chiar dacă am lipsit cinci luni, dar ei au profitat de prezența ta aici, și au făcut o serie de lucruri pe care eu nu le-aș fi îngăduit niciodată. Chiar și Baird, în care ziceam că mă pot încrede, a prezentat o listă lungă cât o zi de post și mi-a spus că a avut aprobarea ta.

– Nu mi-am dat seama că n-ar fi trebuit să fiu atât de apropiat, răspunse John.

– Apropiat? Nimeni nu m-ar putea acuza că n-am fost destul de liberal cu servitorii mei. Dar sunt contra să fiu furat. O serie de lucruri de pe lista lui Baird erau nu numai de nici un folos, dar chiar mă îndoiesc să fi fost vreodată achiziționate. Prea târziu să mai verific acuma, desigur. Atunci, tu ai fi putut cere să vezi materialele pe care el le solicita, dar presupun că n-ai făcut nimic de genul acesta. Sunt câteva articole noi pentru fermă pe care le solicită, zice el, crescătorul de vite și despre care Ned Brodrick n-are cunoștință.

– Poate că vor fi necesare în viitor și nu va mai fi nevoie să le cumperi mai târziu.

– Îți bați joc de mine, cred, iar gluma nu mi se pare potrivită. Ce se poate întâmpla cu un om în țara asta, care își permite să fie moale și nefolositor, lipsit de orice autoritate?

Cooper John își privi fiul cu exasperare.

– Mă gândeam că însurătoarea te-ar putea face mai hotărât, John, zise el, dar cred că te-a făcut și mai pierde-vară decât înainte. Nevasta ta face cât doi ca tine și sunt bucuros să văd că gândește cu propriul ei cap. Un alt lucru care m-a uluit a fost acela că n-ai făcut nici măcar o singură vizită la mină toată iarna, lucru confirmat și de administratorul Nicholson.

John se așteptase la asta. Și nu avea nici o scuză să-i ofere. Să-i fi spus că a preferat să-și petreacă diminețile în pat cu Fanny-Rosa ar fi sunat obraznic, dar acesta era purul adevăr.

– De multe ori am vrut să mă duc călare până acolo, zise el. A fost o neglijență din partea mea. Adevărul este că Fanny-Rosa fiind incapabilă de a călări pentru moment n-am vrut s-o las singură.

– Totuși ai luat-o la Mundy în trăsură de multe ori pentru a participa la curse.

John amuți. Nu era în stare să inventeze ceva pentru a se apăra.

– Îmi pare rău, sir, spuse el. Am fost teribil de leneș.

– Probabil că de aceea, habar n-ai de problemele pe care le-au avut cu mina cea nouă, cea de deasupra drumului? Pompa pe care am instalat-o acolo s-a dovedit prea complicată pentru un singur angajat iar cu ploile de iarnă și cu izvoarele care se adunau acolo a fost o adevărată inundație. Noua pompă pe care am comandat-o de peste apă nu va putea fi aici decât peste câteva săptămâni. În același timp noi pierdem marfa, prin faptul că nu o putem aduce la suprafață, ceea ce ne crează, mie și administratorului Nicholson, o mare neplăcere. Vara bate la ușă, iar minereul se pierde sub pământ.

Este povestea obișnuită, se gândi John. A dat greș la capitolul îndatoriri, ca fiu al tatălui său. Să-și ceară scuze acum, să se ofere să-l însoțească în fiecare dimineață și să stea ca o marionetă în timp ce tatăl lui și cu Nicholson discută detalii tehnice despre cum ar fi trebuit sau cum nu ar fi trebuit să se procedeze cu pompa buclucașă, ar fi o chestiune de onoare, dar nu se simțea în stare s-o facă. Simțea cum îl cuprinde un val de iritare privitor la întreaga problemă. Baird și notele lui, crescătorul de vite și greblele sale, Nicholson și pompa lui tâmpită. Oare de ce lua tatăl lui toate astea în serios? John părăsi biblioteca iritat pe tatăl său și pe toată lumea, stare ce nu s-a îmbunătățit deloc auzind că Fanny-Rosa și Jane plecaseră într-o trăsurică trasă de ponei spre Andriff, cu intenția de a petrece ziua acolo și a se reîntoarce înainte de a se întuneca. Fanny-Rosa nu-i spusese nimic despre vizită, desigur, de teamă că el i-ar fi interzis să plece. Era îngrozitor de neatentă în ceea ce o

privește și pentru că se simțea atât de bine era hotărâtă să călătorească fără a se mai gândi la condiția ei. Nimeni în afară de Fanny-Rosa și el nu știa cât de aproape era de soroc și chiar și ei erau ușor derutați de data exactă. Surorile lui credeau sau pretindeau, că evenimentul va fi în prima parte a lui iulie; el credea că va fi pe undeva pe la mijlocul lui mai și acum era deja în ultimele zile ale lui aprilie. Dacă Fanny-Rosa urma să aibă copilul peste trei săptămâni atunci era o curată nebunie să meargă 15 mile[1] nenorocite până la Andriff, într-o căruță trasă de poney, care zdruncina și să se întoarcă în aceeași zi, parcurgând cu totul peste 30 de mile, având-o pe Jane ca însoțitoare.

– Trebuie să fi fost nebună de-ai lăsat-o să plece, îi spuse el Barbarei. Nu înțeleg, unde ți-au fost mințile?

– Dar, John, dragă, au plecat fără ca eu să știu. Fanny-Rosa i-a spus Elizei că e sigură că tu te-ai hotărât să mergi cu tata la mină în după amiaza asta, și ea se simțea agitată, iar o plimbare i-ar fi făcut bine zicea ea, dar n-am avut nici cea mai mică idee că ele își puseseră în gând să meargă mai departe decât câteva mile. Tim a fost acela care le-a auzit făcându-și planuri pentru Andriff.

– Jane ar fi trebuit să dea dovadă de mai multă minte. O lasă pe Fanny-Rosa să facă tot ce vrea, la fel ca și mine sau ca un oricare alt prostănac.

– John! spuse Barbara cu reproș.

– Inima-mi dă ghes să mă duc să-l văd pe Willie Armstrong și să stau de vorbă cu el. A promis s-o asiste pe Fanny-Rosa când i-o veni sorocul, și voi ști dacă e o nebună sau nu. Știu doar atât că nu mi-aș fi lăsat niciodată cățelele pe un drum plin de hurducături când li s-ar apropia sorocul, iar acum mă aflu în situația de a-i fi permis, aparent, soției mele să facă un lucru de care le-aș fi scutit chiar și pe cățelele mele.

– John, poate uiți, zise Barbara, în speranța de a-și calma fratele, că sănătatea lui Fanny-Rosa este excelentă și nimic nu pare s-o obosească. Și, în afară de asta, termenul nu-i chiar atât de aproape.

– Prostii! spuse John. Știi și tu foarte bine că mai sunt doar câteva săptămâni. Oare de ce pretindem mereu unul față de altul că eu nu știu? Oricum, mă voi duce să văd dacă Willie Armstrong este acasă, și, dacă e necesar, voi călări până la Andriff pentru a o convinge pe Fanny-Rosa să stea acolo peste noapte.

S-a dus la grajduri și l-a pus pe Tim să-i înșeueze calul.

---

1 1 milă = 1609 m (n.t.)

– Ești absolut sigur Tim că doamna Brodrick și domnișoara Jane au hotărât să meargă la castelul Andriff?, se intersă el.

– Da, stăpâne John, replică omul. Însăși doamna Brodrick a spus că vor fi acolo la ora unu și că vor avea timp să-i ofere locotenentului niște aperitive înainte ca acesta să plece să prindă vaporul cu aburi la Mundy.

– Despre ce tot vorbești, Tim?

– Oare, nu pleacă azi spre est locotenentul Fox, domnișorule John? Tinerele doamne s-au hotărât să-i spună la revedere, pentru că s-ar putea să-l omoare sălbaticii pe acolo, iar domnișoara Jane plângea de nu mai putea.

– Înțeleg..., zise John. Nu, Tim, nu știam nimic.

Deci acesta era motivul pentru care Fanny-Rosa și Jane au plecat. Biata Jane a vrut să-și ia adio de la Dick Fox fără s-o vadă familia, iar Fanny-Rosa s-a oferit s-o însoțească.

John merse călare până la Doonhaven și-l găsi pe doctor acasă, pregătindu-se să se așeze la masă și propunându-i și lui John să împartă cu el carne rece și cartofi.

– Ai face bine să vii cu mine după aceea la Andriff, spuse viitorul tată, atacând cina cu un apetit deosebit, și să le aducem înapoi pe căpiatele alea două. Sau tu poți s-o aduci pe Jane acasă. Voi sta la castel cu soția mea.

– Nu cred că Jane va fi dispusă să vină acasă cu mine, zise doctorul Armstrong liniștit. Plecarea asta a lui Dick Fox, cred că a fost un mare șoc pentru ea.

– Aș fi dat orice ca asta să nu se fi întâmplat, răspunse John. Să ai la 18 ani o inimă zdrobită nu prea e bine pentru un început de drum în viață. Îl blestem pe omul ăsta că și-a bătut joc de ea.

– N-are decât 21 de ani; sunt amândoi aproape niște copii, spuse doctorul. Deseori m-am gândit ce prostănac trebuie să-i par eu lui Jane la cei 35 de ani ai mei.

– Să-ți spun sincer, zice John, sunt mult mai preocupat de soția mea decât de Jane. Copilul lui Fanny-Rosa trebuie să se nască în câteva săptămâni, după cum probabil știi, iar un drum de 30 de mile este cu siguranță un act de nebunie, nu?

– Constituția doamnei Brodrick nu va avea de suferit, zise scurt doctorul Armstrong și se ridică de la masă pentru a răspunde soneriei de la ușa din față, care suna cu putere. A fost întotdeauna mai grosolan în ceea ce privește pe Fanny-Rosa. Oricum, promisese că va aduce copilul pe lume, și că va fi naș în povestea asta. Se reîntoarse cu un bilet în mână pentru John.

– Servitorul tău este afară, zise el. Presupun că sunt probleme la mină, iar tatăl tău a trimis după tine.

John se încruntă și desfăcu scrisoarea.

„Te rog vino, fără întârziere“, la noua mină suna mesajul. „Inundația este destul de serioasă și avem nevoie de orice bărbat disponibil pentru a salva mina de la ruină.“

John aruncă biletul peste masă doctorului.

– S-a dus călătoria mea la Andriff, spuse el. Ai face mai bine să vii cu mine, Willie. Mi-e teamă că treaba e serioasă. Tata mi-a povestit de acest necaz, abia azi dimineață. Bănuiesc că au mers prea adânc, iar motorul pe care l-au adus s-a stricat și e de nefolosit. Nu-i vom da de capăt.

În 20 de minute cei doi bărbați și servitorul erau la noua mină. Când au ajuns la drum au trebuit să descalece și să-și lase caii cu servitorul, cu greu făcându-și loc prin mulțimea de mineri, peste 200, care erau masați la intrarea în puț.

– Apa crește mereu, spuse un bărbat, atingându-și pălăria când l-a recunoscut pe John și pe doctor. Acolo, jos, e doar un amărât de flăcău care s-a înecat. Abia l-au scos la suprafață și încă alți doi lipsesc. Domnul Brodrick a fost și el jos, la primul nivel, dar administratorul Nicholson l-a convins să se întoarcă. Uitați-l acolo, sir, la capul puțului.

John îl văzu pe tatăl său, cu capul descoperit, haina descheiată, mânecile ridicate până la coate, aplecat asupra găleții pe care se străduia s-o țină, clătinând din cap.

– Nu vom reuși niciodată așa, zise el. Apa va crește metru cu metru peste... Tu ești, John? Bună ziua, Armstrong. Mi-e teamă că avem de lucru pentru tine înainte ca să terminăm noi treaba asta. Pentru nenorocitul de colo, nu mai este nimic de făcut.

La fiecare minut gălețile veneau la suprafață, trase de lanțurile zornăitoare, iar apa era împrăștiată pe pământ, dând naștere unui șuvoi larg lângă drum, și devenea din ce în ce mai vijelios când pornea la vale. Gălețile mari, folosite, deobicei, pentru a aduce arama la suprafață, erau acum luate de ape; și un lanț de oameni, de la nivelul inundat până la suprafață, dădeau din mână în mână gălețile mici; fiecare om stând pe o treaptă a scării lungi care cobora în puț, îi pasa găleata colegului de pe treapta imediat următoare. Când unul sau altul dintre lucrători oboseau un altul odihnit îi lua locul, iar John și-a dezbrăcat haina, așa cum făcuse și tatăl său și-a luat locul la capătul șirului. El a coborât mai jos de primul nivel, deja inundat, iar cei care lucrau acolo erau jumătate în apă, îl priveau prin întuneric, cu ochii lor goi de oboseală, cu fețele și

trupurile asudate.

– Spuneți-i administratorului și domnului Brodrick că totul e în zadar, spuse unul dintre ei, un bărbat solid din Cornwall care era dezbrăcat cu totul. Apa ne acoperă, mai repede decât putem noi s-o îndepărtăm. Acolo, mai este un amărât care a fost înghițit, de-a lungul galeriei înainte de a coborî noi. I-am văzut mâna plutind acolo, dar apoi a dispărut... Este sfârșitul minei ăsteia; nu mai putem face nimic.

John examină atent prăpastia mare și neagră. Nu se auzea niciun sunet, în afara zăngănitului de lanțuri și a respirației oamenilor istoviți, a lipăitului regulat al apei când se izbea de pietre. Drumul prin galerie era acoperit și nu mai era decât un canal întunecat, îngust care dispărea în întuneric. Undeva, în josul acestui canal era trupul unui om. Apa mirosea sălcie și stătută. John se întoarse și începu să urce scara lungă spre ieșirea la suprafață lipindu-se de minerii care-și întindeau căldările lor fără de folos. Copper John aștepta la intrarea în puț, pe față având așternută o expresie nemiloasă pe care fiul său o știa atât de bine.

– Apa crește cu fiecare clipă, zise John, iar oamenii nu mai pot lucra mai mult de un sfert de oră. Ar trebui să le spui să vină la suprafață.

– De asta mi-era teamă, spuse Nicholson. Domnul John are dreptate, sir, ar trebui să-i aducem pe oamenii la suprafață înainte de a se mai pierde și alte vieți.

– Refuz să fiu bătut de un șuvoi de apă, răspunse Copper John.

Dacă reușim să eliminăm apa, atunci acel nivel va putea fi folosit din nou. Nu există decât un singur mod de a salva mina și propun să-l folosim. Prin aruncarea în aer a părții de rocă la primul nivel pentru a putea forța o trecere pentru apă afară în deal, așa încât șuvoiul să fie liber. Dacă există o șansă de a salva mina, atunci o voi face.

– Foarte bine, sir, spuse administratorul minei. Dacă avem noroc, explozia va sparge roca deasupra nivelului drumului, iar zăcământul va ieși cu forța apei.

– La dracu cu drumul, zise Copper John. Drumurile pot fi refăcute și cu banii guvernului pe deasupra. Dar guvernul nu-mi va avansa alți bani pentru o mină nouă.

John se trase de o parte, ridicând din umeri. Dacă tatăl său vroia să înfrunte moartea jucându-se cu praful de pușcă la acel nivel deja condamnat, era treaba lui. Undeva, o femeie plângea, văduva, presupunea el, a omului înecat care fusese adus la suprafață. Lângă cadavru se strânse un mic grup. Willie Armstrong era acolo. Fețele minerilor erau palide și încordate și în tot acest timp se auzea zornăitul fără încetare al lanțurilor troliurilor ce aduceau gălețile la suprafață. Oare de ce nu putea tatăl său

să închidă mina, să le ordone oamenilor să se ducă la casele lor, și să pună punct acestei afaceri? Era ceva înspăimântător în lupta asta surdă de a salva câteva sute de tone de cupru pentru care doi sau trei oameni și-au pierdut deja viața. Administratorul Nicholson dădea ordine noi, iar butoiul cu pulbere a fost adus într-un vagonet. Minerii se îmbulzeau înainte, fremătând. Copper John țipa după voluntari. „Dacă Henry ar fi trăit - se gândi John - ar fi coborât în mină cu tata și cu ceilalți și amintirea întâmplării cu trei sau patru ani în urmă, îl străbătu. Îl văzu pe Henry, încordat, excitat, tremurând în ploaie, privindu-și tatăl cum dădea foc butoiului cu pulbere. Cinci oameni au fost uciși în acea noapte blestemată din cauza cuprului. Șase dacă-l includea și pe Henry, care a contactat răceala ce i-a cauzat moartea optsprezece luni mai târziu. Oare câți și-au pierdut viața azi? John se mută mai departe de grupul de mineri, scârbit și urând scena de lângă el. Încă odată era împovărat de propria sa inutilitate. Nu putea nici măcar s-o ajute pe văduva minerului înecat așa cum făcea Willie Armstrong. Putea doar să stea pe margine și să aștepte... De data asta nu era nici o luptă, nu se țipa, nu se răcnea, iar când au survenit exploziile, acestea erau scurte și înăbușite, și seria de bubuituri subterane, părea că e un tunet îndepărtat. Oamenii adunați la intrarea în puț vorbeau în șoaptă, și din nou vorba trecea din om în om, cum că tunetul a fost spulberat cu succes și că prin peretele de rocă șuvoiul scurgându-se afară, pentru prima dată, în patru ore, apa n-a mai crescut. John se trezi târât spre scara de lângă puț. Oamenii s-au dat la o parte pentru a-i face loc. A început să coboare dar de data asta, peste izul de apă stătută și sălcie, un miros de pulbere și fum umplea puțul. Pe când se apropia de primul nivel, un murmur confuz de voci trezi un straniu și sec ecou în peretele de rocă gol, apoi, în afara vocilor, se auzea și un sunet nou, acela al debitului de apă, din șuvoiul ce fusese înghițit de noul tunel, săpat, în coasta dealului, de explozie. În timp ce John cobora scara, avându-l în spate pe doctorul Armstrong se auzea bubuitura asurzitoare a unei alte explozii, urmată de sfărâmarea rocilor și pietrelor de-a lungul galeriei. Se deslușeau din întuneric, ochi și dinți și mâini fremătând, ba chiar și fața tatălui său, înnegrită de praf, având în colțul ochilor o mare zgârietură din care curgea sânge.

– Am reușit, țipă el, apa s-a retras cu trei picioare deja uită-te la semnul de pe peretele din spatele tău... vezi tunelul din partea care duce șuvoiul...

Apa care bolborosea și șuiera ca un lucru viu, se scurgea în șuvoaie mari și negre prin coridorul special aruncat în aer unde oamenii

ciopleau și rupeau piatra fărămâcioasă, cu rângi de fier și târnăcoape, lărgindu-și mai mult tunelul pentru ca torentele învolburate să poată scăpa. Copper John apucă un drug de la omul de lângă el.

– Mai tare, tinere, țipă el și ridicând drugul îl îndreptă cu repeziciune în zidul de piatră, provocând un vălmășag de pietre și moloz.

A urmat o explozie de bucurie a minerilor și unul după altul izbeau în rocă și pietre, pătrunzând tot mai mult de-a lungul galeriei, acum, fără teamă, deoarece șuvoiul de apă își găsise calea de scurgere. John și doctorul Armstrong au fost cuprinși de aceeași euforie. Au apucat și ei niște drugi de fier și s-au alăturat vacarmului de sunete, spărgând roca sfărâmicioasă, în timp ce în apa neagră și noroioasă își afundau gleznele și genunchii.

– Tatăl Dvs. este imbatabil, spuse administratorul Nicholson. Nu m-aș fi apucat niciodată de o treabă ca asta dacă el n-ar fi fost aici.

Și Copper John, auzindu-i cuvintele, se întoarse spre el și râse scurt.

– Ai fi stat așa cu mâinile în sân, privind cum se duc pe apa sâmbetei câteva zeci de livre[1] de zăcământ? Haide omule, treci și pune umărul la treabă.

Trecuse de ora șapte când oamenii micului grup reveniră la suprafață, prăpădiți și murdari, dar triumfători, cu vestea că apa era acum sub nivel, datorită tunelelor din zid și nu mai putea să se crească.

– Odată ce noul motor va fi montat, declară Copper John, în timp ce ținea un mic discurs în fața minerilor adunați la intrarea în puț, vom fi în stare să ținem în permanență apa sub control și orice altă inundație va fi imposibilă de aci înainte. Vreau să vă mulțumesc tuturor pentru munca și devotamentul de care ați dat azi dovadă și vă promit că nu vă voi uita.

Își roti privirea deasupra mulțimii adunate, dar ceva aparte și nedomolit în comportamentul său, ochii pătrunzători de pe chipul mânjit de praf, părul cărunt, trăsătura fermă a obrazului, precum și zgârietura sângerândă de sub tâmple, toată această înfățișare a lui, smulse în oamenii obosiți un strigăt de uimire și entuziasm. „De trei ori ura pentru Copper John!“, țipă careva dintre ei, și un murmur aproape isteric, născut din detașarea de teamă, străbătu întregul grup lăsând de o parte sfială că el este stăpânul și conducătorul, și începu să înainteze înghesuindu-se spre el pentru a-i strânge mâna. Râzând și protestând, Copper John se trezi deodată luat pe sus, pe umerii minerilor, având astfel putința să vadă prăpădul ce-l crease pe deal.

---

1 livră = 453 gr. (n.t.)

– Tatăl tău e un om foarte norocos, zise doctorul Armstrong. Și-a câștigat o mare popularitate, și unde mai pui că a salvat și minereul. Mergem să vedem rezultatul?

John, clipind din ochi, după întunericul de sub pământ, zări cum soarele prevestind amurgul asfințea dincolo de golful Mundy, în vest. Era chiar mai târziu decât își închipuise.

Servitorul ce-l așteptase toată după-amiaza cu caii, venea acum spre el cu un rânjet întipărit pe față.

– Ar trebui să vedeți drumul, sir, zise el, a fost un potop mare care s-a năpustit și după cum am aflat, a distrus totul în cale. Digurile au cedat și drumul s-a scufundat în mare. E bine că Doonhaven se găsește în direcția opusă!

Deodată, John văzu cum fața doctorului Armstrong se înăspri și în timp ce-l privea, simțea că aceeași teamă i se cuibărește în inimă și îi îngheață sângele.

– Dumnezeule, Fanny-Rosa... țipă el.

Începu s-o ia la goană, în jos, spre drum, dar realiza că este, inutil, torentul de cascadă zgomotoasă, căra la vale spre drum pământ, pietre și roci sfărâmate. Deja apăruseră crăpături în pământ, destul de largi și înfricoșătoare, nu departe de el. Mulțimea de mineri râzând și arătând cu degetul, aruncau pietre și bețe în cazan, făcând glume pe seama dezastrului, pariind, unul cu altul, cât de mult va rezista drumul.

– Cheamă-l pe tatăl meu, țipă John către doctorul Armstrong; spune-i că poneiul și trăsurica pe două roți sunt pe drum, întorcându-se de la Andriff... și fără să mai aștepte vreun răspuns începu să înoate până la brâu prin apă, pentru a ajunge de cealaltă parte a cascadei, la drumul care poate că scăpase de ceea ce putea fi mai rău. Înaintea ochilor avea imaginea de coșmar de tot ce urma să se întâmple: poneiul și trăsurica venind pe drum, cele două fete glumind fără să știe ce le așteaptă, apoi, la o cotitură a dealului, avalanșa uriașă de pământ și pietre acoperind drumul.

Cobora împleticindu-se, hohotind înspăimântat și uitându-se peste umăr, îl văzu pe tatăl său împreună cu doctorul, urmați amândoi de câțiva mineri și de administratorul Nicholson.

„Ceva nu e în ordine“, gândi el. Alerga, rugându-se, el care nu mai rostise o rugăciune din copilărie și repeta în neștire numele ei:

– Fanny-Rosa... Fanny-Rosa...

Ajuns la poalele muntelui, drumul plin de pietroaie, bolovani și pământ noroios arăta chiar mai cumplit decât și-l imaginase; totul era un canal prin care se scurgeau torente de apă și - Dumnezeule mare! -

acolo era o trăsurică răsturnată printre pietroaie, un cal care dădea neputincios din copite, și cineva care în mijlocul drumului plângea strigând după ajutor...

– Fanny-Rosa... Fanny-Rosa. El sări printre pietrele de pe deal, spre drumul de jos, iar ea sughița și tremura în brațele lui, arătând spre calul ce dădea din copite, spre roțile sfărâmate ale trăsuricii. Deodată, în urechile lui nu mai auzea decât sunetul apei și-l vedea pe tatăl său și pe Willie Armstrong cum se uitau cu spaimă și încordare spre pietrișul de pe drum...

– Fanny-Rosa... Fanny-Rosa...

O ținea aproape de pieptul lui, o lua în brațe și o ducea departe de ape și pietre, spre acea parte a drumului încă neatinsă unde pe iarba udă și moale îi săruta mâinile, buzele și părul, în timp ce ea rămânea agățată de gâtul lui plângând.

– Sunt bine, șoptea ea, nu mi s-a întâmplat nimic rău, dar Jane, spune-le s-o caute pe Jane, unde-i Jane?...

Iar acolo, jos, era pământul, pietrele, și apele învolburate din mina de pe Hungry Hill.

În acea noapte se născu la Clonmere, John Simon Brodrick, cel care va fi cunoscut în familie ca „Wild[1] Johnnie" și nici o zână, în chip de nașă, n-a venit să-i ureze tot binele, agitând deasupra căpșorului său negru bagheta magică, pentru că zâna, părăsindu-l pentru totdeauna, dispăruse în negură după fratele ei Henry.

Când bebelușul a împlinit trei luni, Fanny-Rosa s-a gândit că o schimbare de aer i-ar face bine. Nu prea lua în greutate așa cum ar fi trebuit, și deși doctorul Armstrong susținea că rar i-a fost dat să întâlnească un bebeluș mai robust, și cu plămâni atât de puternici, Fanny-Rosa îi răspundea că doctorii știu atât de puține lucruri despre copiii mici, și oricum instinctul de mamă e cel mai puternic lucru din lume. Așa că John, soția sa, fiul și toți ogarii au traversat râul și s-au stabilit pentru câteva luni la Lletharrog.

Atmosfera de la fermă era calmă și fericită iar noaptea, când băiețelul dormea sus supravegheat de bătrâna Martha în odaia copilului, plutea atâta pace, sub perdelele trase, lumânările aprinse și focul mic ce ardea în cămin. Așezată în fotoliu lângă foc, aplecată asupra noilor cămășuțe pe care le cosea pentru Johnnie, care creștea văzând cu ochii,

1 wild = sălbatec, nebunatec

Fanny-Rosa își privea soțul cu același zâmbet viu, făcând mereu remarci despre precocitatea fiului lor.

„A fost, gândi John, o idee bună de a lui Fanny-Rosa, de a traversa râul și a veni la Lletharrog". În valea bine adăpostită de aici, cu animalele de la fermă, cu sătucul la o aruncătură de băț, cu apa liniștită ce curgea la vale, nenorocirea de la începutul verii părea tot mai îndepărtată și putea fi uitată pentru câteva ore bune pe zi. Șocul și tragedia morții lui Jane deveneau din ce în ce mai estompate. Cunoscându-și mai bine ca nimeni sora, John gândi că sfârșitul ei dramatic e o concluzie ceva mai potrivită decât anii lungi de celibat care ar fi putut să urmeze. Pentru că Jane nu s-ar fi resemnat după brutala despărțire prin care trecuse și chiar dacă, peste un an sau mai mult, s-ar fi măritat cu altcineva, ea tot ar fi suspinat și s-ar fi ofilit ca o floare cu fruntea plecată. E mai bine deci că a plecat așa cum a plecat plină de curaj, acolo, la poalele muntelui, nelăsând în urma ei amintiri amare, ci doar portretul unei fete de 18 ani, cu ochi căprui și calzi plini de speranță, cu mâna ei prelungă și slabă atingându-și șiragul de perle din jurul gâtului. John îi va simți lipsa, în inima lui va fi mereu un mare gol, dar aici la Lletharrog era convins că cel mai bun lucru a fost că a plecat.

Primele săptămâni după moartea ei au fost greu de suportat. Tatăl lui, împietrit și îmbătrânit brusc s-a închis în bibliotecă și n-a vorbit cu nimeni, nici măcar cu Barbara. Prin ce agonie o fi trecut, singur, acolo în camera aia întunecată și fără viață, nimeni nu va ști. Dar, când a ieșit de acolo, lor le era teamă că-l vor găsi dărâmat și doar o umbră a ceea ce fusese odată; el însă era foarte puțin schimbat, doar cutele de pe față îi erau mai adânci și ochii mai aspri.

Lui John, a cărui aversiune pentru mină se înzecise de când cu inundația, îi venea tot mai greu să discute afaceri cu tatăl său, și-l privea cu un sentiment de uimire și revoltă, când acesta, pleca călare, în fiecare dimineață, după micul dejun, să-și facă vizita zilnică la mină, cu un sentiment de uimire, chiar revoltă. Și când tatăl lui a anunțat cu o mare satisfacție, la mai puțin de trei săptămâni după ce Jane îi părăsise, că noul motor a sosit fără nici o dificultate și că va fi încărcat minereul spre Bronsea în mai puțin de o lună, John s-a ridicat în picioare și a părăsit camera. Nu mult după aceea, Fanny-Rosa a propus să se mute la Lletherrog și John, pentru prima dată în viață, a fost fericit că pleacă de la Clonmere.

Acum că avea o nevastă și un fiu, existând probabilitatea să mai vină și alți copii, el nu simțea nici o plăcere să-și continue traiul în casa părintelui său. După căsătoria lui, pentru vreo șase luni bune, el a cunoscut mândria

proprietății, și odată cu sosirea familiei, Clonmere-ul a încetat să mai fie al lui. Cândva peste ani, îl va stăpâni din nou, dar până la ziua aceea ar fi bine să-l viziteze din când în când, ca oaspete, iar între timp să-și găsească un loc pentru el și Fanny-Rosa și micul Johnnie.

– Problema este, zise Fanny-Rosa, că tu n-ai încercat niciodată să-l înfrunți pe tatăl tău. Tu și fetele sunteți înfricoșați de el. O ceartă bună și niște țipete cred că ar limpezi atmosfera.

– Detest cearta și cu atât mai mult țipetele, răspunse John. Clonmere-ul aparține tatălui meu, și până nu moare e mai bine să nu încercăm să-l împărțim. Oricum, iubito, avem propria noastră casă de cealaltă parte a apei, unde nimeni nu se amestecă în viața noastră, pot să-mi antrenez ogarii, iar tu poți avea copiii.

– Cred că poate ai în tine mândria dracului, John. Îți dorești Clonmere-ul atât de tare încât nu suporți să-l imparți cu nimeni.

– Poate că am mândria dracului, cum îi spui tu și poate că nici pe Fanny-Rosa a mea nu vreau s-o împart cu propriul meu fiu, cel cu părul negru și care țipă ca din gură de șarpe și care n-are nimic bun în el decât toate greșelile tatălui și toate slăbiciunile mamei. Așa că, cu cât mai repede vei avea un alt copil, cu atât mai bine, ca să-l punem pe Johnnie la respect.

Fanny-Rosa își îmbrățișă soțul, zâmbindu-i așa cum numai ea știa s-o facă, spunându-i că-i gelos, că-i greoi ca un urs, că nu-l iubește deloc, pentru ca apoi să dispară, râzând peste umăr, la fel ca vechea Fanny-Rosa, cea pe care nu te poți bizui și care l-a cucerit atunci pe Hungry Hill.

Problema a fost rezolvată, când în iarnă tatăl lui a cumpărat o casă la vreo 30 de mile de Lletharrog în noua și la modă stațiune balneară Saunby, și la o oră și ceva de mers cu vaporul de Bronsea, mult mai accesibilă iarna decât lungul drum înspre și dinspre Lletharrog. S-a hotărât atunci ca John și Fanny-Rosa să rămână la fermă și să-și stabilească aici cartierul general, în timp ce Copper John și fetele lui să petreacă iarna la noua lor casă de la Saunby, care a devenit repede „Casa Brodrick“ și adresa lor permanentă când locuiau pe malul apei. Aranjamentul a convenit tuturora, iar John a scăpat de grija de a mai căuta o casă. Era mulțumit cu Lletharrog, la fel era și Fanny-Rosa, chiar și Johnnie ale cărui ifose au rămas aceleași și nu s-au schimbat nici în aprilie următor când s-a născut surioara lui Fanny și nici după un an când a apărut frățiorul Henry. De fapt, Johnnie era tiranul familiei și nimeni, în afara mamei lui, nu avea dreptul să-l contrazică vreodată. Era un copil frumos, având ochii și părul negru al tatălui său, dar după cum

observa bătrâna Martha, cu felul de a fi al mamei sale și pe deasupra cu firea ei iute. Dacă vroia un lucru țipa după el, și dacă se plictisea repede de el, țipa după altceva.

– Băiatul ăsta nu pare mulțumit niciodată, zicea John, privindu-și perplex fiul care tocmai aruncase o jucărie minunată în foc pentru că nu-i plăcuse culoarea. Oare de ce n-o sta cuminte ca Fanny?

– E plin de personalitate, nu-i așa, dragul de el?

Dragul ei o privi supărat și începu să tropăie pe podea.

– N-am bătut în viața mea nici măcar un cățeluș, n-am de gând să-mi bat nici propriul meu fiu, zise John, dar aș vrea din tot sufletul să știu care-i cea mai bună cale de a stăpâni această mică creatură, care să-l determine cel puțin să tacă. Uită-te la el, cum o trage pe Fanny de păr. Nu-mi aduc aminte ca eu s-o fi tras vreodată de păr pe Barbara.

– Ba, fără îndoială că o trăgeai de păr, dar ai uitat, spuse Fanny-Rosa, ridicându-și băiatul în brațe și dându-i o acadea. Cheam-o pe Martha și spunei s-o ducă sus pe Fanny; că e tare prostuță și-l scoate din sărite pe Johnnie.

– Eu aș spune că-i taman invers, răspunse John.

– Prostii! Fanny scâncește întotdeauna când e trasă de păr, iar scâncetele îl întărâtă pe Johnnie. E lucrul cel mai enervant pentru el. Ar trebui să mergi cu mine până în sat, dragul meu, ca să vezi ce are pentru tine bătrâna doamnă Evans în magazin. Și dacă ești un băiat foarte cuminte o să mănânci cu mama și tata și vei bea bere din cana ta de Anul Nou ca recompensă.

De ce avea Johnnie nevoie de o recompensă după ce aruncase jucăria în foc și o trăsese pe sora lui de păr, era pentru tatăl lui un mister dar cel puțin promisiunea a avut efectul scontat, privirea mânioasă a dispărut, iar fața băiatului a fost inundată de un zâmbet radios, transformându-l pe dată dintr-un diavol împielițat, uricios, într-un mic obiect, plin de farmec, și porni mână-n mână cu mama lui ca un model de bună purtare.

John dădu din cap și ridică din umeri și ieși afară cu intenția de a merge să-și viziteze ogarii. Creșterea copiilor era un lucru care îl depășea. Fără îndoială că femeile știau mai bine, iar el avea sentimentul jenant că Copper John l-ar fi bătut cu cureaua când era copil dacă s-ar fi comportat cu surorile lui așa cum făcea Johnnie cu biata Fanny, dar să-i dea jos pantalonii micuțului și să-i dea la fund era ceva ce el n-ar putea face. Când în casă era zgomot și dezordine din cauza lui Johnnie, tatăl lui pleca în grădină, sau o pornea spre râu în jos pentru a reveni când totul era potolit. Într-un fel, i se părea cel mai ușor lucru. Și încetul

cu încetul această politică de a evita cearta a învins. Fanny-Rosa conducea Lletharrog și se ocupa de servitori. Dacă vreunul dintre ei era bădăran sau trândav, ei bine, atunci Fanny-Rosa îl concedia. Dacă bătrâna Martha nu-l înțelegea pe Johnnie și se certa cu Fanny-Rosa, atunci bătrâna Martha trebuia pensionată, dar din fericire nu fuseseră scene la care el ar fi fost obligat să fie de față.

– Ești la fel de rău ca tata, spuse Fanny-Rosa, care fuge de responsabilități. Ce bine e pentru tine că eu nu sunt o timidă, o femeiușcă speriată, care să depindă întru totul de tine.

– Depinzi de mine în problemele esențiale, răspunse John, înconjurându-i mijlocul cu brațele.

– Ah, tu, bun de nimic ce ești, râse ea, oare uiți că sunt mamă a trei copii și poate și al unui al patrulea? Și tot ceea ce faci este să stai ziua întreagă să te uiți la mine, să caști, să zâmbești, să te duci ca să-ți mângâi ogarii care sunt pe cale de a deveni la fel de leneși și de satisfăcuți ca și tine.

Adevărul este că John nu mai arăta același interes pentru curse. Sezonul se apropia și el își dădea seama că lunile au trecut pe lângă el, iar câinii deveniseră prea leneși și răsfățați în perioada de vară, cu mâncare bogată și antrenamente puține. Va fi deci nevoie de câteva săptămâni de muncă asiduă pentru a-i antrena înainte de a intra în competiție. Asta presupunea o energie considerabilă și o concentrare maximă din partea stăpânului dar el era incapabil să le ofere.

– N-are rost, Fanny-Rosa, zise el într-una din zile după ce s-a întors de la o întrecere unde câinii lui n-au reușit să câștige decât prea puține puncte, am pus capăt întrecerilor. Pasiunea pe care am avut-o vreodată s-a dus și nu știu de ce. Mi se pare, privind la ziua de azi, că ogarii mei alergau aiurea, de colo colo, fără un scop precis decât acela de a distruge un iepure sălbatic care pe undeva avea și el familie. Nu, pe viitor, cred că îmi voi lua undița și voi porni la pescuit și chiar dacă aș prinde un pește cât de mic îi voi da drumul la loc.

Și John se trânti într-un scaun în sufrageria dezordonată de la Lletharrog, acum de nerecunoscut față de salonul curat și cochet de pe vremea Barbarei, luându-l pe Henry cel slăbuț pe genunchi, cu Fanny care era pe un umăr și Johnnie pe celălalt, le arăta prețioasa cutie cu fluturi, aripile țipătoare provocându-le copiilor o atracție irezistibilă. Un câine stătea pe scaunul de alături, o pisică pe covorașul din fața căminului, adulmecându-și pisoii, iar pe jos erau aruncate jucării, lucru de mână și cărți, iar Fanny-Rosa, apucată de o pasiune bruscă pentru croitorie era aplecată deasupra mesei, cu o foarfecă în mână, gata să taie

în bucăți o rochie de seară pentru a-și face o jachetă care ar putea ascunde ceva din talia ei îngroșată.

Venirea copiilor a schimbat-o foarte puțin pe Fanny-Rosa. Era, după spusele soțului ei, la fel de încântătoare ca în ziua când s-a însurat cu ea; era încă adevărata fiică a lui Simon Flower, încăpățânată, nepăsătoare și capricioasă. Servitorii nu știau niciodată de unde s-o apuce. Într-o zi era generoasă, indulgentă, oferindu-le friptură la masă și propunându-le vacanțe pentru mulți dintre ei, iar a doua zi după ce, ca o vijelie intra în bucătărie, cu un pachet de zahăr în mână pentru care putea să jure că a fost furat din bufetul neglijent închis, urma un torent de vorbe pe care stăpâna le-ar fi putut învăța numai în grajdurile tatălui ei spuse de grăjdari. John, auzind din camera de zi, tirada de mânie, râse ușor în sinea lui și ieși în grădină. Fanny-Rosa savurându-și scena de care avu parte din plin și dând buzna în dormitorul copiilor s-o smotocească și pe fata din sat care o înlocuise pe bătrâna Martha, venea după aceea, ca o rază de soare după furtună, cântând către soțul ei, cu micuțul Henry încolăcit în brațe și Johnnie dându-se tumba în urma ei.

– Să vizitezi Lletharrog, spuse Eliza la întoarcerea sa la casa brodrick, Saunby, după o săptămână de stat cu fratele ei și familia lui, este ca și cum ai vizita un bârlog de urs. Nu ai unde sta jos pentru că scaunele sunt pline de căței, pisici sau babețele de copii. Mâncarea gătită este cumplită. Pot să jur că patul meu era jilav când am sosit, dar nu-mi place să spun ceva pentru că Fanny-Rosa mi-a brodat o cămașă de noapte demnă de o regină și care era întinsă pe așternut. În prima dimineață după sosirea mea toată lumea s-a apucat să facă dulceață. Dar nu cred că va ieși ceva din cauza risipei cumplite de zahăr și a copiilor călare pe masă, care mâncau de îndată ce dulceața era pusă în farfurioare.

– Și totuși, dragul de John, pare mulțumit?, întrebă Barbara, fruntea ei încruntându-se îngrijorată.

– E fericit cât este ziua de lungă, cu toată babilonia de acolo. Nu face nimic altceva decât să stea în scaun și să râdă. Și-a lăsat favoriți pentru a scăpa de grija bărbieritului, mi-a spus.

– Și copiii?

– Copiii sunt cu toții foarte drăguți și destul de nesupravegheați, cât despre scumpul de Johnnie, el s-ar putea să fie sălbatic și iute, dar este cel mai afectuos dintre ei, destul de atașat de mine, îmi spune „draga mea mătușă Eliza“ și mă întreabă dacă m-aș mărita cu el când va fi bărbat?

Biata Eliza, mergând spre 40 de ani în curând, era mândră de orice cerere în căsătorie chiar dacă venea din partea nepotului ei de 6 ani.

O dată pe an, John, Fanny-Rosa și copiii sunt invitați la Clonmere pentru trei luni, iar cum Copper John își petrecea cea mai mare parte a zilei la mină, iar serile în bibliotecă, invazia tinerei familii nu-l deranja decât în foarte mică măsură. Fanny-Rosa, cu viclenia ei obișnuită, știa să se facă plăcută și, tânărul Johnnie, deducând instinctiv că purtarea rea i-ar putea atrage după sine o serie de neplăceri, era liniștit și supus în prezența bunicului, redevenind el însuși când sunetul copitelor cailor dispărea pe drum. Apoi urma un țipăt și un răcnet de bucurie, și o înflorire de arcuri și săgeți și urlete ce o însoțeau pe Fanny care se juca cu păpușile pe iarbă afară, sau pe Henry luptându-se cu un copac, sau Edward bebelușul sugându-și fularul când fratele lui mai mare era prin preajmă. Păpușile ajungeau printre rododendroni în câteva minute, capacul zbura undeva în golf, iar bebelușul avea cămășuțele peste cap, pe când Johnnie cu o pană de cocoș înfiptă în buclele lui negre și făcând un dans de război, îndrepta un arc spre mătușa Barbara care protestând se apăra cu o umbrelă de soare. „Johnnie scumpule, trebuie să ai grijă, altfel ai să strici ceva", iar scumpul de Johnnie, căruia nu-i păsa de loc, înfigea săgeata direct în umbrelă, cu un strigăt de victorie, pentru ca apoi să fugă în pădure pentru a-l chinui pe bătrânul Baird, rupându-i piersicile, călcându-i lăptucile și ințepându-l cu săgeți pe bietul bătrân când acesta era întors cu spatele.

– Oare de ce este Johnnie atât de sălbatic? îl întrebă Barbara pe fratele său, înlăturând cuibul de șoricei din cutia ei de lucru. Noi, când eram copii, făceam atâtea năzbâtii? Este atât de deștept și de plin de afecțiune câteodată, dar pare lipsit de simțul proporției.

– Are cusururile noastre, dar nicio calitate, spuse John. Nu-l pot bate, pentru că îl văd făcând toate acele lucruri după care am jinduit și eu să le fac și n-am avut curajul.

– Nu pot să cred că tu ai vrut vreodată să arunci lături peste biata doamnă Casey când curăța cartofii sau să legi pocnitori de ugerul vacii așa cum a făcut Johnnie ieri, mi-a povestit Mahoney, protestă Barbara. Ultima trăznaie a fost ceva teribil de periculos.

– Asta dovedește cu siguranță un simț al ridicolului cam deviat, spuse tatăl lui Johnnie, dar tare mi-aș fi dorit să fac așa ceva și eu.

– Nu pot să cred. Ai spus-o doar așa pentru a-i lua apărarea lui Johnnie.

– Băiatul va fi nenorocit, să știi, dacă nu-l strunește cineva, zise doctorul Armstrong serios, cel care era și nașul lui Johnnie. Dacă ar fi al meu, l-aș bate cu regularitate, o dată pe săptămână până ar învăța bunele maniere. Ce rost mai are inteligența dacă nu știi s-o folosești? Și-apoi

nici nu este chiar atât de deștept. Tânărul Henry are o minte mult mai ascuțită, așteaptă și ai să vezi.

– Nu cred că bătându-l pe Johnnie s-ar ajunge la ceva bun, răspunse tatăl său. Am văzut câini curajoși prăpădiți din cauza bicelor. Educația are foarte puțin de-a face cu formarea caracterului, asta-i părerea mea. Johnnie s-a născut sălbatic și va rămâne așa și orice am face, eu sau tu sau Fanny-Rosa, tot nu se va schimba.

Și John, la 36 de ani, cu câteva fire de păr alb în pletele-i negre își îndesa mâinile în buzunare și o porni prin iarbă după primul său născut, gândindu-se nu fără a zâmbi și cu durere în suflet la nașterea fiului său, cum a fost el zămislit din dragoste și pasiune și îndoială și gingășie sub razele lunii de pe Hungry Hill.

– Adevărul este, îi zise doctorul Armstrong Barbarei, că băiatul este mai puțin un Brodrick și mai mult un Flower. Când mă gândesc ce se întâmplă la castelul Andriff, tremur pentru viitorul Clonmere-ului.

Pentru bunul și sobrul Willie Armstrong, născut și crescut în Buckinghamshire, cu 15 ani petrecuți în serviciul regelui, viața de aici, i se părea greu de înțeles, mai ales cea pe care o ducea Simon Flower de la Andriff. Un bărbat de 58 de ani, care își petrece cea mai mare parte a zilei în pivniță sau jucând cărți cu grăjdarul său în timp ce acoperișul se prăbușește peste el și ai cărui arendași îi râd în față, era în opinia doctorului Armstrong o figură de care trebuia să-ți fie mai degrabă milă decât s-o disprețuiești. Dar când i-a permis fiicei lui mai mici, Matilda, să se încurce cu un cizmar din sat, un bărbat deja însurat și a invitat-o pe ea și pe amantul ei să locuiască la castel și să facă copil după copil, atunci susținea doctorul Armstrong un om ca Simon Flower e o pacoste pentru țara care l-a crescut. Nu putea înțelege cum mai putea bătrânul să-și țină capul sus în societate, dar aici societatea era foarte diferită de cea de peste apă.

Scandalul provocat de Matilda și de cizmarul ei a dat naștere la o oarecare îngrijorare și chiar doamna Flower, care ar fi fost de așteptat să moară de rușine, a scos un oftat adânc și a declarat că „biata Tilly n-a mai fost aceeași după ce a căzut de pe cal, pe când avea 14 ani, și bietul Sullivan era un băiat bun, atât de îndatoritor pentru modul în care făcea o serie de munci suplimentare pe lângă Castelul Andriff pe gratis."

– Cel care suportă cel mai greu situația este Bob, spuse Fanny-Rosa, punând de o parte una dintre cămășuțele lui Edward pentru a le trimite surorii ei, și trebuie să fie neplăcut să vii acasă în permisie, cu un prieten și să-l vezi pe cumnatul tău atingându-și pălăria și pe Tilly „Ce mai faci Bob?" de la fereastra căsuței paznicului. E destul de incomod că atât

Tilly cât și eu suntem cu burta la gură în același timp. Această cămășuță a lui Edward ar fi fost tocmai bună pentru bebelușul nostru, dar, bietei fete nu-i pot refuza acest lucru.

„Da, este o țară ciudată", se gândi doctorul Armstrong și uneori se întreba de ce continua să trăiască aici, doar pentru că se retrăsese din armată și făcuse practica la Doonhaven. Tot ce-i rămăsese era un tablou de pe pereții de la Clonmere care îi aducea aminte de un vis rămas neîmplinit. Rămăsese atașat familiei de dragul celei care plecase și lui i se părea că fiecare avea ceva în comun cu ea, un zâmbet, un gest, o intonație a vocii, o gingășie în glas, de la Copper John cu umorul său sec, deseori folosit, până la micul Edward cu ochișorii lui căprui și calzi și chicotitul său de bebeluș. Clonmere-ul putea deveni asemeni castelului Andriff, mai ales când Fanny-Rosa și copiii ei erau în ospeție, cu câinii și jucăriile, cu lucrul de mână, toate zăcând prin camere, iar John ar putea deveni un al doilea Simon Flower, acum când începuse să se îngrașe, nefăcând mișcare. Dar farmecul pe care îl răspândeau era mai mare decât dezordinea ce o generau, iar castelul părea mai cald și mai luminos datorită prezenței lor.

– Adevărul este, se gândi doctorul, că John și Fanny-Rosa și neastâmpăratul ăsta de fin al meu aparțin acestei țări, aparțin Clonmere-ului; sunt parte integrantă din aer și pământ, și le merge bine aici, la fel ca și porcilor, gâștelor și vitelor. Familia Brodrick înseamnă Doonhaven, iar Doonhaven este în țara asta.

După două zile stătea la căpătâiul celui mai bătrân reprezentant al familiei. Ned Brodrick agentul, căzut la pat din cauza unei lovituri în timp ce călărea pe domeniu, la fel ca și tatăl lui, odinioară. Mai înainte de a-și da obștescul sfârșit clipi din ochi serios către doctor și bâjbâind sub așternut scoase la iveală un săculeț cu monede, ascuns acolo de ani, parte din veniturile și rentele de la Clonmere pe care ar fi trebuit să i le înmâneze fratelui care l-a angajat.

La înmormântare a asistat toată familia, Cooper John și fetele lui stând cu capetele plecate lângă groapa agentului, iar oamenilor din Doonhaven care boceau după obiceiul lor, li se păru lucrul cel mai firesc din lume ca sicriul să fie purtat pe umerii celor patru fii nelegitimi ai lui Ned.

5

Era în luna septembrie a anului 1837 pe când Thomas Dowding, funcționar al Companiei miniere din Doonhaven se întorcea de la mină, spre seară, având asupra sa suma de 300 lire sterline ce trebuia depozitată la Poșta din Doonhaven, până a doua zi când banii vor fi duși la Slane și când avu loc nefericita întâlnire din piață cu Sam Donovan, Mary Kelly, sora lui Sam Donovan și James Kelly, soțul surorii lui. Mary Kelly, o femeie nebunatică și excitabilă, vindea legume la taraba de lângă Poștă, așa după cum îi era obiceiul săptămânal. Conform afirmațiilor celor care fuseseră prin apropiere, o varză a alunecat de pe tarabă la picioarele calului, făcându-l pe animal să se ridice pe picioarele din spate și să-l arunce pe călăreț. Funcționarul iritat de împrejurările căderii sale, se ridică din praf și o acuză pe Mary Kelly că în mod deliberat a făcut ca varza să alunece în speranța unui accident. La aceasta, Sam Donovan și James Kelly care au apărut pe dată din birtul de vis-a-vis, au tăbărât pe funcționar și unul dintre ei, nu se știe dacă a fost Kelly sau Donovan, i-a apucat portofelul și i-a aruncat conținutul pe pământ. Bancnote și monede zburau prin piațetă, iar Funcționarul alarmat de întorsătura evenimentelor, duce mâna la espignola[1] cu care îl dotase Copper John de frica hoților, o descărcă în aer în ideea de a-i speria pe oamenii care umblau în patru labe în căutarea bancnotelor. Din nefericire împușcătura îl nimeri pe James Kelly în ochi, rănindu-l mortal, iar în câteva clipe întreg orașul era în picioare. Funcționarul, temător pentru viața lui, se refugie la Poștă unde poștașul, plin de înțelepciune, bară ușile și ferestrele și trimise un flăcău, pe ușa din spate, să cheme poliția dar și pe directorul minei, însuși Copper John. Cu mult înainte ca ordinea să fie restabilită, cadavrul lui James Kelly a fost dus în casa cumnatului său, Sam Donovan, unde văduva sa îl urmase într-o stare de isterie. Thomas Dowding, funcționarul Companiei, a fost luat într-o trăsură închisă și dus la închisoarea districtului din Mundy. A fost audiat de curte și după ce un mare număr de probe contradictorii au fost ascultate a fost achitat și eliberat cu doar un sever avertisment în ceea ce privește folosirea, pe viitor, a armelor de foc. Funcționarul, vizibil afectat de întreaga poveste, a fost destul de bucuros să elibereze postul de la Companie și să se mute în altă parte unde spera

1 espignola = un fel de pușcă cu țeavă scurtă și răsfrântă ca o pălărie (n.t.)

ca schimbarea de decor să îi șteargă din amintire întreaga afacere ce i-a tulburat mintea. A fost doar un pretext pentru Doonhaven. Vechea ură față de mină, care se scufundase în tăcere vreme de zece ani, se reaprinse iară, iar cei din familia Brodrick erau priviți chiorâș în Doonhaven sau când călăreau prin împrejurimi. Încă odată, arendașii de la Clonmere s-au trezit cu gardurile rupte, recoltele arse și vitele schilodite. Nu putea fi uitat faptul că espignola pe care o avea Funcționarul provenea dintre zidurile castelului de la Clonmere, ceea ce în ochii susținătorilor familiei Donovan făcea din Copper John nici mai mult nici mai puțin decât un ucigaș. James Kelly, care în timpul vieții fusese un tip greu de cap, rezistent doar la bere, deveni după moarte un martir, un fel de model de perfecțiune printre bărbați. Fusese, așa după cum declarase văduva lui, asemenea sfinților și nu primise de la el în cei 15 ani de viață comună niciun cuvânt urât.

– Era prea bun pentru astă lume și pentru mine, Dumnezeu să-l ierte, zicea ea, iar pe acei membri ai familiei Brodrick care și-au propus să-i distrugă viața lui scumpă, bunul Dumnezeu, îi va pedepsi la timpul potrivit.

Și s-a întâmplat ca John, care împreună cu Fanny-Rosa și copiii să petreacă vara la Clonmere, să fie amestecat din pură întâmplare în această afacere pentru că el îi dăduse funcționarului espingola cu doar câteva săptămâni înainte de accident. John s-a trezit chemat ca martor și a fost obligat să asiste la proces alături de tatăl său. Întreaga procedură i s-a părut aberantă și fantastică și numai atunci când a descoperit că doi dintre ogarii lui preferați, pe care îi lăsase sănătoși cu o seară înainte, au murit otrăviți, și-a dat seama că de acum moștenește ura Donovanilor, în locul tatălui său. I se părea cea mai săracă cale de răzbunare de a te lupta cu un om prin torturarea unor nevinovate animale necuvântătoare.

– Ce dracu ar trebui să fac? o întrebă John pe Fanny-Rosa pe când îl îngropau pe bietul Lightfoot[1] și pe fratele lui la poalele bătrânului nuc din grădina înconjurată de ziduri. Nu pot să mă duc la prăvălia lui Sam Donovan și să-l întreb dacă el mi-a otrăvit câinii. Tipul îmi va râde în nas cu zâmbetul acela tâmp spunându-mi că nici nu știa că eu am câini.

– Dar Tim l-a văzut pe fiul lui sărind gardul noaptea trecută, venind dinspre cuștile câinilor, răspunse Fanny-Rosa. Este limpede că el a făcut-o. De ce nu iei un băț să-l ciomăgești de moarte pe mitocan?

– Da, ca apoi să fiu dat în judecată de Sam pentru atac fizic, zise

1 Lightfoot = Picior ușor (n.t.)

John plictisit. Oh! La dracu! Ce rost ar mai avea? Bietul Lightfoot nu va mai alerga niciodată și nici Dauntless[1]. Ei mi-au oferit cele mai fericite momente din viața mea, după tine, Fanny-Rosa. Poate-i o nebunie de a mea, dar treaba asta m-a întristat mai mult decât orice.

Și plecă de unul singur spre casa de vară din pădure unde, cu 10 ani în urmă zăcuse și Henry și se gândi la Lightfoot și Dauntless, la cum i-a antrenat de mici pentru a fi campioni la categoria lor, iar acum zăceau nemișcați și țepeni, murind în agonie, fără stăpânul lor lâgă ei. Se întreba dacă or fi lătrat după el în noaptea aceea și dacă nu s-or fi simțit pierduți și părăsiți când nu le-a răspuns. Plăcerea acelor zile de întrecere, primul sezon la Norfolk când Lightfoot a câștigat toate punctele și toate cupele, și mai târziu, aici, călătorind spre Mundy cu Fanny-Rosa alături, strigătele mulțimii, zâmbetul arbitrului, Lightfoot slab și nerăbdător în așteptarea unui cuvânt al stăpânului său, al unei mângâieri. Câinele ăsta avea ceva frumos în el, și ar fi putut chiar să jure că avea și suflet. Se înțelegeau unul cu altul cum numai oamenii o puteau face. Și-a neglijat câinii în ultimii ani, permițându-le să se îngrașe și să lenevească ca și el. Ei bine, acum totul avea un sfârșit. Nimic nu mai rămăsese de pe vremea curselor, poate doar cupele de argint de pe dulapul din sufragerie... Părea un sfârșit atât de lipsit de sens. Otrăviți de Donovani. El niciodată nu făcuse rău vreunuia din familia asta, dar și-l amintea pe bătrânul Morty Donovan cum l-a blestemat în acea noapte ploioasă pe Hungry Hill. Poate că blestemul, de abia acum, își făcea efectul. Și-ar fi dorit să-i fi putut salva pe ogari. În timp ce John stătea singur în căsuța de vară, începu să se gândească la cei din familia Donovan, încercând să se pună în locul lor. Clonmere-ul fusese al lor, își reaminti el, înainte ca vreun Brodrick să fi pus piciorul în aceste locuri. Apoi, ca multor alte familii, pământul le-a fost luat după revolta din '41 și dat unui „pair"[2] sau altcuiva, și așa a ajuns la primul Henry Brodrick. Era cât se poate de firesc ca ei să aibă resentimente și tot atât de normal ca ei să-l deteste pe John Brodrick, iubitorul datoriei și cel ce se supune legilor, care-i oprea să facă contrabandă luându-le astfel singura șansă de a face rost de ceva bani pe furiș. Nu mică fu mirarea când unul dintre ei îl împușcă pe când călărea spre biserică, și se bucură că reușise să-l țintească. Se spune că sângele încă mai curgea în golf de fiecare dată la aniversarea zilei când a murit. John și Henry obișnuiau să

1 Dauntless = Neînfricat, curajos (n.t.)
2 pair = duce, marchiz, conte, viconte sau baron.

meargă acolo când erau copii, dar n-au văzut nici o picătură de sânge, dacă nu cumva era sâge de pui aruncat în apă de femeia ce stătea în căsuța portarului. Oricum, acel Donovan care a tras glonțul fatal a fost omorât pentru asta de prietenii lui Brodrick și casa lui distrusă. Nu-i de mirare că între cele două familii există dușmănie.

Dacă aș avea energia necesară, gândi John, m-aș duce la Doonhaven pentru a lămuri toate astea cu Sam și i-aș spune să punem punct. Altfel vrajba asta ridicolă nu se va termina niciodată. Johnnie și fiul ăla al lui vor începe să se râcâie unul pe altul deși cred că Johnnie va ieși basma curată fără ajutorul meu sau al altcuiva.

Părăsi căsuța de vară mai binedispus decât la venire. Bieții Lightfoot și Dauntless erau morți, dar viața lor fusese fericită și poate că plecâd așa deodată în floarea vârstei, chiar dacă au avut un sfârșit dureros, era mai bine decât să trăiască până la vârsta reumatismului, a lipsei de dinți, a neputinței de a fugări un iepure sălbatic dacă ar mai vedea unul.

Merse dinspre pădure spre terasamentul de lângă casă. Hortensiile erau înflorite, iar Barbara cu pălăria ei mare, se mișca printre ele cu o foarfecă în mână. Nu prea arăta bine în ultimele zile, uneori el se temea că tusea ei semăna cu cea a lui Henry. Nu mai era nimic de spus! Copiii veneau alergâd spre el, Johnnie, făcând tumbe, îl trâti la pământ cu fața în jos pe micuțul Edward. Fanny-Rosa ieșea din casă cu sugarul Herbert în brațe. Cinci copii în opt ani, nu le-a mers rău... Fanny-Rosa dădu copilul mătușii sale și porni în întâmpinarea lui John. Apariția ei îl bucura până în străfundul inimii. Oare va avea întotdeauna puterea să-l emoționeze așa cu un zâmbet, cu ochii, cu atingerea mâinii pe brațul lui?

– Pe 29 e ziua căsătoriei noastre, îi zise el. Suntem împreună de nouă ani. Știi asta?

– Dau semne că aș fi uitat? spuse ea, arătând spre copii. Poate că e timpul să port bonetă pe cap în casă, și să renunț la alergătura peste câmpuri așa cum făceam până acuma. Se spune că al zecilea an de căsnicie este și cel mai dificil.

– Oare? Și din ce punct de vedere este dificil?

– Pentru că bărbatul se plictisește să vadă mereu aceeași față lângă perna sa în fiecare noapte, și se uită prin jur, după altceva.

– De unde știi că eu n-am făcut așa până acum și că nu mi-am găsit pe cineva?

– Pentru că tu ești prea leneș, dragul meu drag, și cu favoriții ăștia ai tăi nici o femeie nu s-ar uita la tine.

– Nu sunt atât de leneș pe cât mă crezi tu. De fapt, mi-am propus să

iau o hotărâre într-una din aceste zile care te va uimi când o vei auzi.

– Despre ce este vorba?

– Nu-ți spun încă. Poți să te superi cât poftești, dar eu voi ține secretul.

Adevărul era că John era hotărât să se ducă în sat să-l vadă pe Sam Donovan și să facă o încercare de a stinge dușmănia dintre familii după aproape două sute de ani. Pentru el nu avea prea mare importanță, dar simțea că trebuia s-o facă de dragul copiilor lui. De ce să fie Johnnie, și Henry, și Edward, și Herbert și Fanny. puși în situația unor ciorovăieli ridicole în anii ce vor urma? Astfel, că la o săptămână după otrăvirea ogarilor, John se porni, într-o după masă, spre Doonhaven refuzând cu părere de rău s-o acompanieze pe Fanny-Rosa și pe copiii la un picnic.

– O să tot avem picnicuri în zilele ce vor veni, le spuse el. Odată în viață am și eu ceva important de făcut.

– Vezi să nu te omori prea tare cu firea, râse Fanny-Rosa.

– N-ai grijă că n-o să se întâmple așa ceva, răspunse soțul ei.

Era plăcut să te plimbi sub soarele de octombrie. Cărarea din pădure era plină de frunze căzute din copaci, bătrânii bâtlani se ridicau din cuiburile lor din pomi și zburau fluturând din aripi deasupra lui. În golf se forma fluxul. Câțiva bărbați ardeau frunze în parc. Vântul răspâdea mirosul amărui de lemn. În curând, sezonul cocoșilor va fi pe terminate și îl va convinge pe tatăl său să-și ia o zi liberă de la mină să meargă la vânătoare. S-ar putea să mai găsească niște becațe în mlaștină de la Kileen și apoi în altă zi să vâneze iepuri sălbatici în insula Doon. Îi va sugera lui Fanny-Rosa să rămână la Clonmere până la Crăciun. Cinci copii mici făceau cât zece la Lletharrog. Dacă vor continua așa cum au început-o atunci va trebui să-i dea înapoi ferma tatălui său și să ia ceva mai mare. Aerul sufocant aducea în Doonhaven mai mult a vară decât a toamnă, locurile păreau părăsite așa cum era deobicei după mesele. A coborât spre chei și de-acolo spre prăvălia lui Sam Donovan. Era închisă și oblonul tras. A bătut la ușă și i-a deschis soția lui Sam, o femeie slabă și obosită care își ștergea mâinile pe un șorț murdar. O fată, de vreo 10 - 11 ani, cu un smoc de păr blond și ochii de un albăstriu deschis, ca mai toți Donovanii, răsări pe sub umărul mamei sale.

– Sam este acasă? întrebă John, conștient că vocea lui suna mult prea energică pentru a fi naturală.

– Nu este, răspunse femeia, privindu-l suspicioasă.

– Oh, ce rău îmi pare! zise John. Am venit în mod special că stau de vorbă cu el.

Femeia nu-i răspunse și după ce așteptă câteva clipe, John se

întoarse spre ușă. Probabil că toată afacerea sărise în aer. O auzi și pe fetiță șoptindu-i ceva mamei sale, iar apoi o luă la goană spre chei.

– Tata stă cu unchiul Denny din pricina bolii lui, spuse ea. Dacă vrei să vorbești cu el îl găsești acolo. Mama și cu mine nu l-am mai văzut deloc în aceste ultime două săptămâni.

John îi mulțumi copilei și o luă de-a lungul cheiului. Venise la Doonhaven pentru un scop precis, și ar fi însemnat o cădere spectaculoasă faptul că Sam să nu fie de găsit, iar efortul lui lăudabil bun de nimic. Orologiul bisericii bătu ora patru. Era prea târziu să se alăture celorlalți la picnic. Nu, pornise cu ideea de a îndeplini o sarcină și ea trebuia dusă până la capăt. Se va duce la Denny Donovan și-i va vedea pe amândoi frații în același timp. Acum că s-a hotărât nimic nu-l mai putea împiedica să nu-și realizeze planul. Era și o zi ideală pentru plimbare și aerul de pe drumul spre Denmare va fi mai plăcut decât cel din sat.

Lăsă încă o dată în urmă Doonhavenul, și căsuța portarului și parcul și se îndreptă spre vest pe drumul aflat de cealaltă parte a mlaștinii. Tatăl lui a câștigat din nou lărgind în unele porțiuni drumul care acum trecea pe lângă râul Denmare, dar John nu observase nici o îmbunătățire decât faptul că mai mulți oameni veneau din tot districtul la Doonhaven în zile de târg sau de zilele sfinților. Taverna lui Danny Donovan era ceva mai mult decât o cocioabă, la vreo trei mile depărtare de drum, un loc murdar, dărăpănat, cu o droaie de găini murdare învârtindu-se în ograda din spate. Căruța lui Denny era pusă la adăpost într-un șopron lângă casă, iar poneiul ei era lăsat liber în mlaștina de lângă drum.

În orice caz el este acasă, dacă nu este Sam, gândi John.

Văzu chipul unei femei care-l privea printre jaluzelele de la dormitorul de sus și i se păru că o recunoaște pe Mary Kelly, văduva nefericitului om care a fost împușcat. Curajul începu să-l părăsească. Probabil că nu era nimic altceva decât o nebunie donchișotească care l-a adus până aici. Ușa tavernei era închisă, cu un par de-a lungul ei și John înconjură casa spre ușa din spate. Era urât din partea lui Denny Donovan să închidă ușa în nasul unor posibili clienți. Sau poate că i se terminase lichiorul iar el era incapabil să se ducă până la Mundy să-și reîmprospăteze stocul.

John bătu la ușă și neprimind niciun răspuns, împinse cu curaj clanța și intră înăuntru. Nu era nimeni prin preajmă, dar putea auzi zgomote deasupra, în dormitor. Taverna degaja un aer stătut, neglijent. Peste tot era praf, iar pe bar două sau trei pahare murdare păreau că stau așa de multe zile. Lovi cu pumnul în tejghea și după o clipă sau două auzi pași coborând scara șubredă și Sam Donovan apăru în fața lui. Purta o cămașă de noapte băgată în pantalon, era neras. Se uita fix la vizita-

torul său, scărpinându-se în ureche și zâmbind pe jumătate în felul său lingușitor.

– Bună ziua, Sam, zise John, întinzându-i mâna pe care celălalt i-o luă după o clipă de ezitare. Mă tot gândesc, de o bună bucată de vreme, să stau de vorbă cu tine, de aceea am fost azi la prăvălia ta de unde nevastă-ta m-a trimis aici. Am priceput că nu prea ți-a fost bine.

– Pe mine nu prea mă supără nimic domnule Brodrick, Denny este cel bolnav, iar eu și cu Mary am venit să-l îngrijim. Se spune că i se trage de la apa băută la Mundy când am fost martori la proces.

– Îmi pare rău.

– Vreți să mergeți sus să vorbiți cu el? Desigur, este în pat, dar nu contează, poate să vorbească deoarece i-a scăzut febra.

John îl urmă pe Sam Donovan sus și a fost introdus într-un dormitor mic, neaerisit, același în care stătea Mary Kelly la sosirea lui. Ferestrele erau bine închise și aerul greu de suportat. Fratele lui Sam, Denny era întins în pat, iar văduva lui de soră stătea lângă el. Avea o bonetă din dantelă neagră pe care John putea să jure că n-o avea pe cap când a văzut-o la fereastră. Denny Donovan arăta slab și nefericit. Oricare ar fi fost adevărul în povestea cu apa stricată de la Mundy cert era doar că băuse ceva care nu-i priise.

– Am auzit, Denny, că nu te simți prea bine, zise John.

– Mi-e mai bine acuma, domnule John, răspunse omul privindu-l dintre așternuturi, dar febra m-a stors de zile în șir și este o surpriză că mai sunt încă în viață, după câte am avut de tras. Și biata Mary e aici, ea care de-abia și-a îngropat bărbatul iubit, negândindu-se o clipă că s-ar putea molipsi, la fel și Sam, amândoi, au venit aici să mă îngrijească. E vorba de o afecțiune ca de la frate la frate.

– Da, așa-i, spuse John, amintindu-și cum în anii din urmă l-a văzut pe Sam bătându-l măr pe Denny chiar de Anul Nou, făcându-l pungaș și nenorocit, ambii frați petrecând revelionul mult prea liber. Și pentru că veni vorba de afecțiune trebuie să-ți spun de ce am venit să te văd. Mai întâi de toate, îmi pare extrem de rău pentru acel păcătos accident în care soțul Dvs. a fost omorât, doamnă Kelly și aș vrea să mă credeți pe cuvânt.

– A fost un om bun, răspunse văduva. Nu veți mai găsi altul la fel pe fața pământului.

– A fost o întâmplare tristă, spuse Sam. Biata Mary aproape că moare de foame și n-are nici copii s-o ajute. E prea puțin ce putem face Denny și cu mine, fiind oameni sărmani, având propriile noastre familii. Discutam chiar azi după masă, că ar fi un act de pioșenie dacă vreun gentlemen de treabă ar putea s-o ajute, dar unde să găsești p-aci

un asemenea om?

– Nu i-aș fi dat niciodată lui Thomas Dowding espignola s-o aibă asupra lui, dacă aș fi gândit că o folosește, spuse John.

– Era doar în scop ornamental, zise Denny. Îi plăcea să se fălească cu ea în fața oamenilor. Este exact ce ți-am spus atunci, Sam.

– Dacă doamna Kelly are într-adevăr nevoie de ajutor, eu îl voi da cu multă plăcere, se oferi John. Și nu crezi oare că a venit vremea să uităm vechea ceartă din familiile noastre și să facem pace? Sunt primul care recunosc că provocarea a venit din partea noastră. Am avut noroc, într-o împrejurare sau alta, iar voi ați fost ghinioniști. Ce-ar fi să nu mai spunem nimic despre treaba asta și să ne strângem mâinile?

A urmat un moment de tăcere. Văduva oftă adânc, iar Sam Donovan se scărpină după ureche.

– Cât de mult îi poți da surorii mele? întrebă el.

– Depinde de cât vă datorează amândurora, răspunse John, și ridicându-se se duse spre fereastră și o deschise, respirând aerul cu miros de mlaștină.

Fusese un prost că a venit până aici la urma urmei. Nu i-au înțeles gestul. Ei credeau că a vrut doar să-i cumpere pentru a nu mai crea necazuri pe viitor. O merită din plin! Cât îl va disprețui tatăl său dacă ar ști ce-a făcut! Un prost, asta era și banii lui vor fi în curând împărțiți... Între timp frații discutaseră cu sora lor.

– Mary crede că s-ar putea descurca cu cinci șilingi[1] pe săptămână, îi spuse Sam.

– Foarte bine, răspunse John, voi avea grijă ca să-i primească. Își duse mâna la buzunar, de unde scoase câteva monede. Aceasta este prima rată. Ați face mai bine să vă deschideți un cont la Poștă. Banii vor fi mai în siguranță acolo.

– Servește-l pe domnul John cu o băutură, Sam, îi spuse fratele bolnav, pentru a sărbători evenimentul. Este o sticlă de whisky în dulap și ai aici un pahar pentru el. V-aș ține companie, dar febra mă face să-mi pierd starea de spirit și mă simt ca un metal topit și gâtul îmi este atât de umflat...

Asta-i, se gândi John, cel mai lipsit de sens moment din existența mea cea fără sens; să beau whisky cu cei din familia Donovan și să fiu gata pregătit s-o întrețin pe Mary Kelly tot restul vieții. Nu cred că voi avea curajul să-i spun nici măcar lui Fanny-Rosa.

Văduva părea să-și fi revenit și i se alătură lui John cu un pahar de

---

1 șiling = 1/20 de liră sau 12 pence

whisky întrebându-l de copii.

– Copii mai frumoși ca ai dvs. domnule Brodrick, zise ea, rar mi-a fost dat să văd. Ei sunt asemenea îngerilor binecuvântați din ceruri.

– Dacă ai trăi alături de ei zi de zi, doamnă Kelly, n-ai mai gândi așa, răspunse John.

Nebunia întregii întâmplări îl șoca atât de tare încât cu greu se putu abține să nu râdă tare. Stătea aici, lăsându-se flatat și bătut pe spate chiar de aceia care i-au otrăvit câinii și pe deasupra le mai dă și bani.

– Ei bine, Denny, la revedere, zise el punând jos paharul. Sper ca în curând să fii mai bine și în picioare ca altă dată. Să fie o lecție pentru tine să nu mai bei apă niciodată.

Coborî scările, urmat de Sam și de văduvă care l-au condus până la ușă cu un zâmbet și cuvinte frumoase.

– Bună ziua, domnule John, zise Sam. Bineînțeles că dacă veți avea vreodată nevoie de ceva, nu va fi necesar decât să-mi trimiteți vorbă la prăvălie.

– Bine, Sam, am notat, răspunse John și o porni la drum spre Clonmere, scuturat de râs la gândul că se făcuse de râs. Oricum, rezultatul va fi că Donovanii vor fi liniștiți pentru următorii zece ani.

Ajuns acasă își găsi familia reîntoarsă de la picnic și stând la masă. Copiii se distraseră de minune, iar lui Johnnie îi căzuse un dinte din față. Fanny-Rosa era îmbujorată, și pistruiată și fermecătoare. Toată lumea era bine dispusă, poate și pentru că Copper John petrece câteva zile în Slane și atmosfera din casă devenea mai puțin protocolară.

Willie Armstrong li s-a alăturat la desert, perdelele au fost trase mai devreme, lumânările aprinse și ei toți stăteau în jurul focului pentru a prăji castane.

– Apropo, spuse doctorul, vei fi fericită să afli, Barbara, că nu există nici cel mai mic pericol pentru o epidemie. Cazurile sunt izolate și nu au venit în contact cu alți oameni. Această difterie, cum i se mai spune, este o boală foarte periculoasă.

– Cât sunt de mulțumită, zise Barbara. N-aș suporta ideea unei epidemii în district când sunt și copiii aici.

– Dennis Donovan este un bărbat extrem de norocos pentru că și-a revenit atât de repede, spuse doctorul Armstrong, dar toți din neamul ăsta sunt la fel, au energie cât pentru douăzeci de bivoli.

John și-a aruncat în foc castana neterminată și se uita la prietenul său.

– Vrei să spui că Dennis Donovan a avut difterie? întrebă el liniștit.

– Da, răspunse doctorul. Dar de ce, care-i problema?

John se ridică în picioare și se îndreptă spre fereastră. Rămase acolo

pentru o clipă, gândindu-se rapid, apoi se întoarse pentru a-și înfrunta familia.

– Mi-e teamă că trebuie să vă spun la toți, spuse el, că n-am știut de toate astea și am petrecut toată dupămasa cu Denny Donovan.

Prietenul lui, surorile lui, soția lui îl priviră îngroziți. Le povesti în câteva cuvinte toată istoria. Vocea lui era joasă și liniștită. Când termină, o privi pe Fanny-Rosa ca și cum ar fi cerșit dragostea și înțelegerea ei. Ea stătea foarte dreaptă, în ochi având o spaimă pe care nu i-o mai văzuse.

– Dacă mi-ai adus în casă boala și i-o dai lui Johnnie, nu te voi ierta niciodată, spuse ea.

Camera era în beznă. Nu putea vedea nici măcar tablourile de la Eton. Nici cutiile care conțineau fluturi. Nici ouăle de păsări. I se părea totul o tristețe pentru că își iubea lucrurile care îi aparțineau și când nu le putea vedea se simțea în plus, un străin, cineva care s-a răsucit și s-a învârtit într-un pat ce nu era al lui. Parcă aluneca într-un hău fără fund, ale cărui margini erau reci și umede ca și peretele de rocă al minei, dar tatăl său uitându-se la el de deasupra dădea din cap și pleca, spunând că n-au nici un rost să-l salveze pentru că nu va face niciodată nimic cu viața lui. Apoi tatăl lui s-a transformat în îndrumătorul său de la Eton privindu-l printre ramele lui de aur atingând cu degetele raportul. Brodrick juniorul este lipsit de inițiativă... Asta era problema. A fost întotdeauna lipsit de inițiativă. N-a vrut să-și servească țara, sau să profeseze avocatura sau să-și ajute tatăl să conducă mina la Doonhaven sau să facă lucruri pe care oamenii ar fi așteptat să le facă. Singurul lucru pe care îl dorea era să fie lăsat în pace. Ogarii au fost cei care l-au înțeles cel mai bine; stăteau lângă el tremurând și în așteptare, trupurile lor lungi, slabe fremătând, ochii lor ascuțiți și inteligenți, așteptâd un cuvânt de al lui. Îi plăcea să le ia boticurile în mână, strângâdu-le ușor dintr-o parte, șoptind absurdități. Lghtfoot, mândru și disprețuitor, nici măcar trăgându-se în lesa pe care o ținea, apoi brusc, saltul și plonjarea, răsucirea și întoarcerea pentru ca apoi să fie cu un iepure sălbatic mai puțin din insula Doon.

În cameră era prea cald, parcă era un furnal care îl cuprindea și când ceru să se deschidă o fereastră, cineva cu o voce pe care n-a recunoscut-o îl rugă să stea liniștit, să se odihnească ca și cum ar fi fost un copil și bătrâna Martha avea din nou grijă de el.

Numai dacă s-ar putea da jos din pat și să iasă afară, să simtă căldura și iarba, de pe Hungry Hill. Să se scalde în lacul mic și să simtă vântul ușor peste corpul lui gol. Fanny-Rosa va veni și ea la aer curat și nu se va speria de boală... Este ciudat, se gâdi el, cum deși viața lui era lipsită de țel, cum n-a

realizat nimic, cum și-a dezamăgit tatăl și a dat greș în tot ceea ce și-a propus, a făcut-o fericită pe Fanny-Rosa. Nimic nu mai conta. Era bine să zaci pe întuneric și să-ți amintești chestia asta. Nimeni pe lume n-ar fi putut. Și mai încântătoare ca ea stând așa lângă lacul de pe Hungry Hill era cineva? Fusese oare cu 10, 11 sau 12 ani în urmă? Fusese cumva ieri? Se supărase pe el pentru că fusese să-l vadă pe Denny Donovan și ar fi putut aduce febra în casă și să i-o dea lui Johnnie. S-a retras cu copiii în celălalt capăt al casei și nu s-a apropiat de el. Iar acum el avea febră, dar copiii erau în siguranță; nu se vor îmbolnăvi nici ei, nici Fanny-Rosa. Frumusețea lui Fanny-Rosa... Dumnezeule, ce tâmpenie a făcut! Să meargă și să stea pe patul lui Denny Donovan, să bea din whisky-ul lui și s-o întrețină toată viața pe sora lui. Începu să râdă și se întrebă care ar fi acela care ar aprecia umorul cu totul special al poveștii. Probabil că nimeni! Poate, cu excepția lui Johnnie. O dată, lui Johnnie i se va povesti iar fața lui amuzantă, frumoasă, încăpățânată va fi cuprinsă pe dată de un râs nedumerit și prin ceața și norii anilor se vor înțelege unul pe altul. Omul își reveni după mușcătură.

Câinele muri.

Își aminti că le citise asta copiilor într-o seară pe când stăteau lângă foc în sufrageria de la Llentharrog. Se potrivea întrucâtva situației prezente. Peste două zile va fi 29 octombrie, ziua căsătoriei lui Fanny-Rosa. Poate că se va ivi la capătul coridorului, îl va privi cum zace în camera din turn. Îi va face cu mâna și-i va trimite o sărutare.

Întunericul îl cuprinse din nou și nu știa dacă era noapte sau zi, dar într-un moment de stranie luciditate revăzu tot lanțul de accidente care l-au determinat să stea la pat și cum ar fi fost el în grădină, acuma, cu Fanny-Rosa și copiii, dacă nu i-ar fi dat funcționarului espignola. Funcționarul care venea călare de la mină cu 300 de lire în portmoneu.

Întotdeauna Jane a spus că mina va aduce ghinion familiei, se gândi el, dar tata n-a crezut-o niciodată. El va vinde cupru încă 20 de ani de acum încolo, în timp ce eu voi rămâne doar cu cupa de argint pe care am câștigat-o în 1829.

Trebuie să fi dormit ceva, pentru că atunci când a deschis ochii a putut vedea cum se crăpa de ziuă printre perdelele trase și a putut auzi gugușiucii din pădurea din spatele castelului și zăngănitul familiar al gălețílor din grajd. Se simțea foarte obosit și liniștit și mulțumit.

Cel puțin, gândi el, chiar dacă am fost cel mai prost dintre ai mei, am fost totuși cel mai fericit.

CARTEA A TREIA

WILD[1] JOHNNIE, 1837-1858

1

De câte ori Johnnie își reamintea trecutul, anii copilăriei, îi apărea ca o lungă serie de escapade al căror singur țel era provocarea mâniei adulților. Întotdeauna era îndemnat să creadă în existența a două lumi: a fanteziei pe care și-o crease anume pentru el să fie stăpân al unei bande de copii ce făceau numai ce le trăznea prin cap și o lume reală, simbolizată de bunicul său Copper John, o figură de o asemenea autoritate și energie, încât chiar faptul că se ducea să-și vadă pământurile sau intra pe ușa principală de la Clonmere, stârnea în Johnnie o furie ciudată de revoltă. Fața aceea gravă, acele fălci pătrate și asprimea ochilor ațintiți asupra copiilor le poruncea să-și strunească pornirile, să vorbească mai încet și să se ducă în podurile casei dacă au chef să țipe și să râdă. Pentru Johnnie, obișnuit să se tolănească prin sufrageria neîngrijită de la Lletharrog, răvășind pernele mamei sale și lovind cu picioarele murdare mobile, trimiterea în podul casei bunicului său însemna o mare degradare și o insultă.

Copper John devenea atunci marele căpcăun, uriașul din basme care trăia într-o fortăreață și căruia până la urmă, Johnnie, tânărul prizonier galant, îi va tăia capul și va pune piciorul pe trupul celui învins. Tânăra familie avea darul de a-l zgândări pe căpcăun. Mai ales Johnnie când întindea capcane pentru servitori, legând uneori o sfoară în jurul scaunului, și trecând-o pe sub covor, o trăgea din când în când din celălalt colț al sufrageriei, scuturând și speriind nefericita ființă ce s-ar fi încumetat să se așeze. Alteori dădea drumul pe podea unuia din șoriceii lui dresați, așteptând clipa când micul animal își va găsi un adăpost sub jupoanele vreunei servitoare pentru ca țipătul de spaimă al femeii să

---

1 Wild Johnnie = Johnnie "Sălbaticul"

atragă de la sine nemulțumirea căpcăunului. Lucrul cel mai curios era că nici unul din servitori nu-l denunța bunicului său, ba dimpotrivă, păreau că sunt de acord cu tot ce face. Se ducea apoi în bucătărie și luând loc la masa unde doamna Casey pregătea aluatul pentru prăjituri, îi declara dragoste și proclamând-o regina visurilor lui o pișca de bărbie pe bătrâna căreia îi venea greu să se înfurie pe el și până la urmă îi dăruia ceva dulce. Domnișorul Johnnie este prea obraznic era concluzia servitorilor, dar nimeni nu se plângea de el stăpânului. Avea un fel al său care te cucerea, așa spuneau ei, la fel ca și restul copiilor, chiar și tânărul Herbert ce clipea des cu ochii lui căprui. Iar pentru biata doamnă Brodrick, rămasă văduvă după numai nouă ani de căsnicie și obligată să-și crească singură tinerele mlădițe era o tristețe pe care servitorii nu o puteau uita. În schimb însăși doamna Brodrick părea că uită mai repede decât ei.

Timp de trei luni și mai bine, Fanny-Rosa a trecut prin toate fazele unei sălbatice risipe de durere. A încercat să se sinucidă, a stat la pat sub atenta îngrijire a Barbarei și Elizei, jurându-se că nu va fi în stare să trăiască singură, pentru ca apoi, puțin după Crăciun, cumnatele ei s-o convingă să le acompanieze la Saunby pentru iarnă. Schimbarea de decor, vizitele la prieteni, buna dispoziție a copiilor, toate la un loc au mai înviorat-o și când s-a reîntors la Clonmere, în primăvară, era aproape aceeași Fanny-Rosa de odinioară. Ceva greu de definit dispăruse însă din ea pentru totdeauna. Lumina, bucuria, văpaia pe care John cu dragostea și gingășia lui o aprinsese în ea, se stinsese și murise definitiv. Apariția ei, rochia ei, grija pentru părul ei, toate astea brusc nu mai aveau importanță. Cândva se amuza să cumpere rochii și pălării din cauza lui John, pentru că el se uita la ea cu acea lumină din ochi pentru ca apoi s-o ia în brațe. Acum nu mai merita să-și facă probleme în cumpărarea de materiale, rochiile din sezonul trecut erau încă bune. O văduvă de 29 de ani putea să se mărite din nou și doctorul Armstrong, când a văzut-o pe Fanny-Rosa după ce s-a întors la Clonmere la șase luni de la moartea soțului ei, și-a zis în sinea lui că datorită temperamentului și vitalității ei, îi va fi greu să rămână mult timp singură. Se înșela. Acest capitol de viață fusese închis pentru totdeauna. Viitorul era acela în care Johnnie va fi stăpân la Clonmere. Doamna John Brodrick era o persoană importantă. Odată, peste niște ani, socrul ei va muri și Johnnie va moșteni domeniul și banii. Fanny-Rosa va fi stăpână la Clonmere. Ea va fi cea care va da toate ordinele, va plăti salariile, va ține portofelul lui Johnnie; iar averea lui va fi enormă, pentru că arama aducea sume considerabile, iar doamna Brodrick conducând domeniul în folosul fiu-

lui său, va fi o persoană de o importanță considerabilă în regiune. Ea n-a uitat niciodată că e nepoata Contelui de Mundy, iar acum la fel ca întotdeauna le reamintea Elizei și Barbarei de lucrul ăsta, aruncând din întâmplare un cuvânt sau două, dar suficiente pentru a le aduce la realitate, dacă cumva familiaritatea prezenței ei le-a făcut să neglijeze acest lucru.

Încetul cu încetul a început să vorbească despre ceea ce va face la Clonmere când casa va deveni a ei sau a lui Johnnie, ceea ce atât Elizei cât și Barbarei i se părea puțin cam devreme. Tatăl lor n-avea încă 70 de ani, avea o sănătate perfectă și erau slabe speranțe să-i facă loc nepotului său în următorii câțiva ani.

– E un păcat că Fanny-Rosa vorbește încontinuu ca și cum Clonmere-ul i-ar aparține deja, spuse într-una dintre zile Eliza, Barbarei. Din punctul meu de vedere, găsesc că s-a schimbat foarte mult de când a murit John. Și-a pierdut din veselie și a devenit arogantă.

– Biata Fanny-Rosa, suspină Barbara. Nici una dintre noi nu bănuiește cât de mult îi lipsește John. Trebuie să avem răbdare și să nu-i dăm atenție; și nu uita, cât îi este de devotată dragului Johnnie.

– N-am spus nimic contra devoțiunii ei față de Johnnie, răspunse Eliza, dar mi se pare destul de jenant când Fanny-Rosa dă ordine la grajduri și i se înșeuează calul meu atunci când vrea să călărească.

– Ai uitat, spuse Barbara împăciuitor, că Fanny-Rosa a fost obișnuită să dea ordine. Ea făcea totul la Lletharrog și o femeie măritată care a avut o casă a ei proprie este pierdută fără servitori cărora să le comande. Întotdeauna o găseam în bucătărie, contramandând ordinele mele, pentru că-i spunea bucătarului că unele feluri de mâncare nu sunt bune pentru digestia copiilor, iar eu nu spuneam nimic pentru că probabil avea dreptate. Orice ar face noi trebuie să evităm orice neplăcere.

– Mă uimește că tata nu se plictisește, zise Eliza. Ea îl contrazice de multe ori la masă, ceea ce el nu ne-ar fi permis nouă niciodată.

– Fanny-Rosa a călătorit ceea ce tu și cu mine n-am făcut-o, răspunse Barbara, și pe deasupra a citit și multe cărți. Am observat că, deseori, obiceiul bărbaților e să le contrazică pe femeile care au avut soți, iar pe femeile nemăritate, așa ca mine și ca tine, să le mustre. Cred că ele au o doză de cunoștințe superioare nouă.

Eliza se smiorcăi. Nu-i făcea plăcere să i se amintească de condiția ei de celibatară și de vârsta mijlocie. Dar văduva fratelui lor venise să trăiască alături de ele pentru totdeauna și Barbara avea dreptate. N-avea niciun rost să mai fie stârnite neplăceri. Așa încât doamna John, cum era cunoscută de către servitori, începuse să ocupe un loc din ce în ce

mai important în conducerea gospodăriei, decât domnișoara ''Barbara'' sau domnișoara ''Eliza'', dar într-un mod cu totul diferit. Mese care se serveau târziu sau camere nemăturate nu însemnau mare lucru față de apariția la dejun a unei prăjituri în locul unei budinci de lapte pe care o comandase. Pentru asta era în stare să declanșeze o furtună în bucătărie, țipând la doamna Casey, făcând-o de râs în fața celorlalți servitori; sau dacă vreun articol de îmbrăcăminte sau vreo podoabă fără valoare de pe măsuța ei de toaletă lipsea (și fără îndoială că se găsea aruncată undeva pe jos chiar de Fanny-Rosa, pentru că ordinea n-avea vreun sens în camera ei) atunci camerista era chemată și ocărâtă ca un hoț și probabil dată afară imediat, fără permisiunea Barbarei sau fără ca ea să știe că o asemenea scenă a avut loc vreodată.

Copiii ei nu erau niciodată siguri de ea. Uneori îi alinta peste măsură, ca apoi să-i certe aspru; și după bunicul lor, figura cea mai dominantă a anilor copilăriei lor la Clonmere, mama lor era personalitatea cea mai schimbătoare și tulburătoare, câteodată înger cu ochii zâmbitori și cu fața acoperită de un smoc de păr, altă dată un demon mânios, o *Furie*[1] din poveste cu o voce ce scotea sunete pline de supărare.

Singura persoană care îl bătea pe Johnnie era nașul său, doctorul Armstrong sau „unchiul Willie" cum era cunoscut de copii, iar Johnnie nu-l putea ierta pentru că prima bătaie din viața lui a fost nemeritată.

Mătușa Barbara nu se simțise bine în zilele acelea, ea tușea mereu și unchiul Willie venea s-o vadă. Ea lucra un șal pentru o femeie bolnavă din Oakmount și lâna rămăsese în salon. Unchiul Willie care a fost rugat de mătușa Barbara să-i aducă lâna pentru a putea continua lucrul în timp ce stătea întinsă în camera ei, a găsit lâna încurcată și murdărită, iar șalul desfăcut în fâșii. Servitorii, atunci când au fost întrebați, au admis că l-au văzut pe domnișorul Johnnie jucându-se cu lână după micul dejun. Johnnie a fost certat aspru de către nașul său și acuzat că a produs o pagubă. Degeaba a protestat spunând că doar a atins șalul pentru câteva clipe după care l-a pus la loc și că vina, cu siguranță, aparține cățelului bonei, numai el a produs stricăciunea. Lui îi pare foarte rău căci n-ar fi supărat-o pe mătușa Barbara pentru nimic în lume, mai ales că ea nu se simte bine. Nașul său a refuzat să-l creadă reproșând băiatului că minte.

Johnnie se înfurie.

---

1 Furie = personaj mitologic

– Nu mint, să te ia naiba! (abia împlinise 10 ani) și se pregătea să părăsească odaia.

Unchiul Willie îl reținu, și pentru că era un bărbat puternic avu forță să-și controleze finul care se zbătea.

– Meriți o bătaie pentru necazul pe care l-ai provocat și pentru faptul că ai mințit, spuse el ferm, și pentru ca să nu uiți ușor acest lucru, o voi face în fața servitorilor pentru ca așa să te știe ca pe un băiat răzgâiat, necioplit și cu toane.

Și ducându-se afară în curtea de la grajduri, în fața lui Casey, a lui Tim, a lui Thomas și a femeilor care se zgâiau pe geamul de la bucătărie, pantalonii lui Johnnie au fost dați jos, picioarele în aer, în timp ce nașul său îi articula o serie de lovituri cu bastonul.

Johnnie era prea stupefiat ca să plângă, iar după ce spectacolul a luat sfârșit și nașul său s-a reîntors în casă, realiză imediat ce se petrecuse, că pantalonii îi erau în vine, iar fetele de la bucătărie chicoteau cu mâna la gură. Rușinea pentru ceea ce îndurase îl copleși și-l aruncă într-o disperare pe care n-o mai cunoscuse vreodată, îl făcu să alerge în pădure să se trântească cu fața la pământ, plângâd pentru amara umilință. Niciodată nu se va mai putea întoarce în casă. Niciodată nu va mai putea apărea în fața lui Tim sau a fetelor de la bucătărie. Umilința, nedreptatea, spaima dezolantă a întregii întâmplări! El se ruga cu patimă pentru moartea unchiului Willie sau ca un prăpăd de orice fel să-l cuprindă și să-l ducă departe de Clonmere. Se făcuse întuneric și frig dar băiatul încă mai stătea în pădure, fața lui frumoasă umflată de supărare, durere și furie în timp ce urmele lăsate de baston pe spate începuseră să-l usture și să-l piște, iar greutatea din suflet deveni din ce în ce mai mare. Mamei lui îi va fi milă de el și va fi supărată, chiar furioasă pe unchiul Willie, dar nu-i va arăta și va vrea să-i pună o loțiune pe fesele sale rănite. Dar el nu avea nevoie de compătimirea ei, vroia doar admirația și dragostea ei. Vroia să gâdească despre el ca despre cea mai extraordinară persoană din lume și nu despre un băiețel ai cărui nădragi au fost dați jos în fața servitorilor. Mama lui nu ar înțelege agonia și rușinea care îl copleșeau acuma, sentimentul de neputință. Și disperat, cu capul în mâini, cu lacrimile șiroind pe față, Johnnie țipă: „Oh, de ce a murit tata? El nu m-ar fi tratat așa..." Ca prin ceață, pentru că memoria băiatului era scurtă, văzu silueta înaltă și întunecată a bărbatului care fusese tatăl său, îi văzu zâmbetul, simți mâna lui pe umărul său, auzi vocea joasă, liniștită și pentru prima oară fu conștient de pierderea grea suferită, el care atunci când tatăl său muri nu realizase deloc sau foarte puțin.

Aproape că adormi, extenuat de emoție și așa îl găsi Baird în drumul spre casă prin pădure, și fiind un bătrân de treabă și cu multă intuiție, îl duse pe băiat la el acasă, nescoțând o vorbă despre ce se întâmplase, deși servitorii îi povestiseră totul cu lux de amănunte și cu înflorituri. Îi dădu băiatului jumătate din cina sa și îi dădu voie, apoi, să întindă capcane în jurul căsuței, venind cu dihorul în mână. Pe la 9 seara, Johnnie își recăpătă forța și voia bună și destul de fericit că putea împrumuta lanterna lui Baird se duse acasă să se culce. Intră pe ușa de serviciu, se strecură în dormitorul pe care-l împărțea cu Henry, temându-se că mama sau bunicul lui l-ar putea auzi și veni să-i ceară explicații pentru absența lui de la masa de seară.

– Am fost cu Baird și am pus capcane, spuse Johnnie cu trufie, dezbrăcându-se. Am avut o zi foarte interesantă. Dihorul n-a făcut nici o încercare să mă muște și nu mi-a fost deloc frică de el.

– Norocosule, îi spuse Henry căscând, ai fi putut să mă iei și pe mine. Aici a fost o mare plictiseală. Fanny și Edward s-au jucat de-a casa, iar mie nu-mi prea place; e prea de bebeluși.

– A întrebat, cumva, mama de ce n-am fost la cină? spuse Johnnie neatent.

– Nici ea n-a fost la masă, îi răspunse Henry adormit. S-a dus la Andriff s-o vadă pe mătușa Tilly și pe noul născut. Iar unchiul Willie i-a spus mătușii Eliza că s-ar putea să nu vii și ea nu și-a prea făcut probleme.

Asta presupunea o fărâmă de înțelegere față de unchiul Willie, gândi finul său, dar pentru tot ce făcuse nu-l va ierta niciodată.

– Asta a fost tot ce a spus unchiul Willie? întrebă Johnnie.

– Nu știu, răspunse Henry. A plecat după ce s-a dus s-o vadă pe mătușa Barbara. Am alergat puțin în urma calului său. Mâine mă iei și pe mine să văd dihorul, Johnnie? Ar fi așa de amuzant să mergem împreună.

– Nu știu, răspunse Johnnie, plin de importanță. Nu cred că ești destul de mare pentru dihori.

Și zicând acestea se întoarse pe partea sa și adormi. Dar a doua zi, avu grijă să se îmbrace cu spatele la fratele său și coborî la rugăciune destul de îndoit de frică să nu citească pe fețele servitorilor compătimire. El își dădu seama că unchiul Willie n-a povestit nimănui din familie ce se întâmplase. Se simți teribil de ușurat și toată ziua, nu-i lăsă în pace pe cei mici. Lăudă cu voce tare curajul său față de dihori în așa fel încât admirația lui Fanny și a băieților să acopere rușinea lui pentru ziua de ieri, și, deși ziua trecuse destul de liniștită, și fără vreun incident,

lui i se păru că aude o voce batjocoritoare în interiorul lui care îi șoptea că n-a fost deloc un erou, ci doar un copil prost, dezbrăcat de pantaloni în fața servitorilor și într-o zi ar fi posibil ca toată lumea să știe. Ascultă cu interes când mama lui îi povesti, seara, despre faptul că „biblioteca va fi a lui când bunicul va muri."

– Dar cu siguranță că mătușa mea Barbara va folosi biblioteca înaintea mea, nu? zise el. Oricum, ea este cea mai în vârstă din familie după bunicul.

Fanny-Rosa râse de logica serioasă, totuși copilărească a fiului ei.

– Vârsta n-are nici un amestec aici, răspunse. Când bunicul tău va muri, Clonmere-ul va fi al tău. Vei putea face tot ce vei dori cu camerele.

– Vrei să spui că eu voi fi stăpânul, așa cum este bunicul acuma, iar servitorii vor face tot ce le voi spune eu?

– Desigur, dragul meu.

– Și voi putea să-i interzic unchiului Willie să vină aici și să pun câinii pe el dacă îndrăznește să intre fără permisiunea mea?

Fanny-Rosa râse din nou.

– Cred că ar fi un plan excelent, zise ea. Câteodată unchiul Willie poate fi plictisitor și reprobator și m-ar amuza enorm să-l văd alergând pentru a-și salva pielea.

– Mamă, nu-ți place de el? întrebă Johnnie.

Pentru o clipă Fanny-Rosa nu-i răspunse.

– Nu-mi displace, desigur, zise ea, dar nu m-am dat niciodată în vânt după felul lui dictatorial de a fi. Își permite multe pentru că e prieten cu familia. Și nu-i nimic altceva decât un simplu medic de țară. Mulți nici nu l-ar primi.

– Este inferior să fii doctor? întrebă Johnnie.

– Mă rog, este una dintre acele profesiuni permise bărbaților. Adevărate profesiuni sunt cele din domeniul Serviciului public și al Bisericii. În prezent, e mult mai bine să n-ai nici o ocupație și să fii doar proprietar, așa cum o să fii tu.

– Poate, răspunse Johnnie, după o clipă sau două, că bunicul moare luna viitoare și eu voi asmuți câinii pe unchiul Willie.

Ideea odată întipărită în minte, a prins rădăcini adânci și, deseori, o bombarda pe mama lui cu întrebări despre cum vor trăi atunci când marele eveniment va avea loc. Lui Johnnie i se părea că a deveni stăpân la Clonmere va șterge orice urmă a bătăii care îi stăruia încă în memorie. Atunci servitorii n-ar mai îndrăzni să râdă de el. Începu să-i urmărească orice clipă de slăbiciune a bunicului său. Câteodată se interesa plin de

grijă, la micul dejun, despre cum a dormit bunicul lui și Copper John, neobișnuit cu atâta solicitudine din partea nepotului său cel mare, doar Henry, ca și tizul lui, avea maniere elegante dintre copii, începu să se gândească că la urma urmei tânărul Johnnie avea ceva sentimente și putea deveni un bun companion. Uneori se simțea destul de singur, Copper John, cu cei doi fii morți, la fel ca și micuța lui Jane, și cu Barbara, practic, o invalidă. Într-una din zile, l-a luat pe băiat cu el la mină și s-a amuzat la întrebările lui, mai ales câd l-a întrebat pe administratorul Nicholson dacă bunicul lui ar muri în cazul în care cabina liftului ar fi împinsă în jos.

– Mi-e teamă că da, domnișorule Johnnie, spuse administratorul minei, iar Copper John era extrem de mișcat când nepotul său privi gânditor și observând că sunt destule pericole iar bunicul său face bine că are asupra lui mereu bastonul.

– Când vei fi mare, spuse Copper John în timp ce se întorceau călare spre casă, cu băiatul în șeaua poneiului său, vei veni cu mine la mină și mă vei ajuta să-i supraveghez pe mineri. Este destul de mult de făcut.

– Vin și acum, bunicule, răspunse băiatul nerăbdător. Mi-ar place foarte mult să merg cu tine în fiecare zi.

Copper John râse și păru amuzat de nepotul său cel cu păr negru și îmbujorat și care brusc începea să arate un interes deosebit în ceea ce privește viața din jurul lui.

– E timp destul pentru asta când vei termina școala, îi mai spuse el. Unchiul tău Henry trecuse pe la Eton și Oxford înainte de a ști câte ceva depre minerit.

– Dar, bunicule... începu băiatul, dar se opri apoi pentru că îi putea aminti bunicului său că atunci el ar putea fi în mormânt de niște ani buni și își schimbă ideea spunând: Cred că nu ești prea obosit de călărit?

– Nu, sigur că nu, aș putea călări de două ori pe atâta și n-aș simți nimica, ceea ce păru să-l impresioneze pe tânăr pentru că din nou îl privi gânditor. Nu mai încape nici o îndoială, cugetă Copper John, puștiul devenise mai bine crescut.

În toamna aceea, Fanny-Rosa a vrut ca tânăra ei familie să fie pictată. Tabloul a fost agățat pe pereții din sufragerie, vis-a-vis de cel al lui Jane. Grupul era deosebit de atrăgător, cu cei cinci copii îmbrăcați în pantaloni de catifea roșie, jucându-se în grădina de la Clonmere. Micuțul Herbert, așezat pe iarbă în cămășuță, zâmbea vesel, la fel ca și Edward cu claia lui de bucle. Henry era ceva mai gânditor, iar Fanny, cu toate responsabilitățile ei de a fi singura fată din familie, era ușor palidă, ușor ștearsă. Johnnie domina grupul, Johnnie cu arcul și săgețile sale, cu

părul lui neglijent, cu fața lui mândră, frumoasă, încăpățânată. Se uita peste lume cu aroganță și bravadă ca și cum era hotărât să arate celor care ar putea într-o bună zi să-i privească portretul că lui Johnnie Brodrick de la Clonmere, nu-i pasă de nimeni și nimic.

2

Când Johnnie a împlinit 14 ani a fost trimis la Eton. Cu fiecare vacanță succesivă, Fanny-Rosa ocupa din ce în ce mai mult spațiu pentru ea și băieții ei. Barbara, acum o invalidă fără speranță, rar își mai părăsea camera și lăsa gospodăria în mâinile cumnatei ei. Eliza ajuta și ea cât putea, dar era înclinată să petreacă cât mai mult timp la Saunby decât la Doonhaven. Cât despre Copper John își purta cei 70 de ani de parcă ar fi avut doar 60 și deși părul lui des era acuma alb, statura lui mai aplecată decât fusese înainte, mintea-i era la fel de ascuțită și se ocupa de problemele minelor cu profunzimea și eficiența unui bărbat la jumătatea anilor lui. Pentru nepotul său devenise, o dată cu trecerea anilor, mai formidabil. Era ceva ce ținea de venerație în legătură cu fața lui aspră, umerii pătrați, fălcile puternice, ce simbolizau Atotputernicul, și când își lua locul în capul mesei pentru micul dejun, cu Biblia deschisă în fața lui, băieții aveau un sentiment de tulburare cum că Prezența Lui pogorâse asupra Doonhaven-ului și că dintr-o singură privire aprigă i-ar putea mătura într-o distrugere perenă, ,,sunt Alfa și Omega, primul și ultimul" ar anunța vocea solemnă și tânărul, Herbert ar crede cu tărie că bunicul său vorbește despre el însuși și ar aștepta ca un porumbel să-și ia zborul și să-i înconjoare corpul așa cum face pe frontispiciul cărții de rugăciuni. Fanny, care era o mare timidă, era de-a dreptul îngrozită de bătrân și se făcea nevăzută în camera ei de câte ori dădea peste el. Henry era singurul membru al familiei care era în termeni normali cu bunicul său. Era un copil deschis, frumos, cu un șarm al lui și izbitor de asemănător unchiului său Henry pe care nu a apucat să-l cunoască. Probabil că tocmai această asemănare îl făcea pe Copper John să aibă tendința de a fi mai apropiat de băiat decât de ceilalți nepoți, și în timpul vacanțelor de vară străbătea alături de flăcăul ăsta pământurile, cu nelipsitul său baston în mână, cu pălăria sa cu boruri late pe cap, în timp ce Henry îi cerea părerea asupra problemelor politice ale zilei spre amuzamentul tăcut al bătrânului. De pe acum, Johnnie era total opus. Vocea care comanda la cină și care nu permitea nimănui să scoată vreo vorbă decât numai el, era o sursă de iritare. Johnnie plictisit, fără astâmpăr, arzând de dorința de a evada și a se duce

să-și încalece poneiul, murmura numai pentru sine: „Las-o mai moale, bătrân nenorocit!“, știind că auzul bunicului său nu mai este ca pe vremuri și bucurându-se în sinea lui observând privirea înspăimântată a surorii lui când a auzit murmurul. Zilele când se glumea erau de mult apuse. Un tânăr care merge la Eton nu mai pune șoricei albi sub fustele servitoarelor, sau căni în cumpănă deasupra ușii, dar acum se găseau alte mijloace de amuzament pe care lumea adultă le dezaproba la fel de mult ca și pe glumele de altădată, cum ar fi fumatul în spatele grajdurilor și băutul berii[1] cu flăcăii din sat la Doonhaven.

Era extrem de excitant, să te cobori pe fereastra de la oficiu după ce se întuneca și când toți îl credeau în pat, să străbați parcul și să te întâlnești cu Pat Dolan și cu Jack Donovan, cu încă vreo doi-trei, toți cu câțiva ani mai mari decât el, dar mult mai neștiutori, sau cel puțin așa pretindeau. Întinși pe spate în iarba înaltă, cu pipe în gură (ceea ce pe Johnnie îl făcea să se simtă destul de rău), „tânărul gentleman“ le povestea fără să se oprească o clipă, despre Eton și prietenii săi, despre cum îndrumătorul lui nu putea să ajungă la vreun numitor comun cu el și despre cum și-a propus el ca înainte de a împlini 18. ani să plece. „Când bătrânul va muri, totul îmi va aparține“, spunea Johnnie nonșalant, cu o mișcare largă a mâinii. „Vă voi invita, băieți, pe toți la castel, dacă voi vrea eu“ și vor fi multe chicote, lingușiri și-l vor numi „un băiat de treabă“, „cel mai bun dintre toți“, cuvinte care-l vor umple de mândrie pe Johnnie, ai căror prieteni la Eton nu erau chiar atât de numeroși pe cât a lăsat el să se înțeleagă. De fapt, Henry a făcut mult mai multă impresie în trei săptămâni, decât Johnnie în trei ani. S-a adaptat la lumea ciudată a școlii publice cu o ușurință și eleganță pe care fratele său mai mare le invidia, iar Johnnie, certat cu disciplina, detestând munca și după o ceartă cu un băiat care fusese cel mai bun prieten al său și pe care acum îl abandona pentru un altul, îl vedea pe fratele său mai tânăr mulțumit, râzând, iubit de îndrumător și de colegi, și nefericit se întreba ce nu era în regulă cu el însuși, de era într-un permanent război cu totul și cu toți.

– Detest Etonul, îi spunea lui Henry pe când se întorceau la Clonmere pentru lunga lor vacanță de vară, puțin după ce împlinise 17 ani. Am de gând s-o întreb pe mama dacă nu pot părăsi colegiul. Acum nu mai e nimeni în casă, iar viața de acolo mi se pare extrem de anostă.

– Păcat că nu te-ai apucat de vâslit, îi zise Henry. E o mare distracție

---

1 în orig. ale = bere englezească, blondă din malț și hamei cu alcool mai mult decât la berea obișnuită.

și mai bine de jumătate din băieții amuzanți de la școală vâslesc. După vacanță am de gând să particip cu câinii de vânătoare. Atât Locksley cât și Middleton m-au rugat să petrec o săptămână cu ei înainte de a ne reîntoarce și mi-ar place să mă duc. Tatăl lui Locksley organizează cele mai bune vânători din Anglia.

Johnnie tăcu. Nimeni nu-l invitase să petreacă o săptămână la el când avusese 14 ani. Fusese acasă la unul sau doi colegi dar nu prea se amuzase. Prietenia era mai degrabă pentru el o povară decât o plăcere. Își privi fratele, zâmbind, cu nasul în ziarul pe care îl citea, și deodată își văzu chipul reflectat în geam, mohorât, încruntat, supărat și contrastul îl întrista. Dacă așa arăta el întotdeauna, atunci nu-i de mirare că băieții îl găseau neatrăgător.

Mama lui, ca deobicei, îi reda ceva din încrederea de sine.

– Dragul meu băiat, exclamă ea, înconjurându-l cu brațele - ce mult ai crescut în ultimele trei luni! Măi, măi, ești aproape bărbat! E o absurditate că încă mai stai la școală, aplecat asupra cărților.

Johnnie o îmbrățișă cu afecțiune. Era bine să-ți auzi propriile gânduri rostite de altcineva. Mama lui era o persoană minunată, dar oare de ce, pentru Dumnezeu, avea în jurul capului un ciorap lung și nu o bonetă și desigur, cu părul ei strălucitor care se făcuse și mai frumos de la ultima sa vacanță și, nu era o greșală că avea o jachetă de un roșu prea aprins? Era și mai gravă decât de obicei.

– Mă bucur că gândești și tu că e o pierdere de vreme să stai cu nasul în cărți, îi spuse el. De fapt, nu câștig nimic stând la Eton și vreau să plec de acolo.

– Desigur că așa vei face, răspunse ea. Voi vorbi cu unchiul tău Bob să-ți găsească o funcție de ofițer la dragoni. Știi că bietul tău bunic a murit?

– Ce? țipă Johnnie tulburat.

– Nu, nu, spuse mama lui repede, aruncând o privire peste umăr. E vorba de bunicul Simon. Unchiul Bob este la Andriff acum, încercând să pună lucrurile în ordine. Totul a fost într-o confuzie teribilă.

– Aș fi vrut, spuse Johnnie cu voce scăzută, să fi fost bunicul Brodrick.

– Și eu la fel, răspunse mama sa, dar ce rost are să mai discutăm despre asta? Oricum, bunicul Simon a murit fericit. S-a dus la culcare din cauză că băuse, ca deobicei, prea mult, bietul de el, și au luat foc cearceafurile. Probabil că i-a căzut pipa din gură, iar când servitorul a intrat în cameră era aproape sufocat de mirosul puternic de tutun și whisky, de fum, de toate la un loc. Dragul bătrânel se pare că se

sufocase cu propria lui respirație. Servitorul spune că arăta extrem de liniștit.

– Presupun că unchiul Bob va moșteni castelul Andriff, nu? întrebă Johnnie.

– Da, și toți banii care nu pot fi mai mult de doi penny. Ți-a lăsat ție tot vinul de Porto.

– Ei, dar asta-i ceva! spuse Johnnie. Nu-l putem aduce aicea la Clonmere și să-l punem bine, în așa fel încât bunicul să nu știe nimic?

Mama lui râse, și pentru câteva clipe semăna cu Fanny-Rosa cea de altădată, închise un ochi și-și duse degetul la buze.

– S-a și făcut, spuse ea. L-am stocat undeva într-un pod. Bunicul tău nu-l va găsi niciodată, și, oricum, sunt stăpâna casei zilele astea; nimeni n-ar îndrăzni să pună întrebări.

– Cum se mai simte mătușa Barbara?, întrebă Henry.

– Cam la fel, răspunse mama lui. Nu-și părăsește niciodată camera și mănâncă ceva mai mult decât o vrăbiuță. Unchiul Willie crede că de abia va trece de iarnă. Desigur că ar putea supraviețui într-o climă ceva mai blână, dar n-are destulă forță să se mute.

– Ce vârstă are mamă?, se interesă Johnnie.

– Mătușa ta? Ah, cred că nu mai mult de 48.

– În familia mea se pare că se moare de foarte tânăr, spuse Johnnie. Ai spus că ar fi un fel de blestem asupra noastră.

– Se pare, totuși, că asupra bunicului tău nu este nici un blestem, zise Fanny-Rosa. Știi, cred, dar este numai un zvon, că mina aduce ceva mai mult de douăzeci de mii anual? Și noi încă avem la masa de seară mâncarea rece pentru duminică, și stăm fără foc până în octombrie. Zilele astea n-am mai putut suporta, și l-am pus pe Thomas să-mi aducă în cameră turbă și un platou pentru că mi-era foame. Și nu te uita prea insistent la noua servitoare. Se uită cruciș, și nu prea stă bine nici cu capul.

– Dar ce s-a întâmplat cu Meg?

– Eu și cu ea am avut o neînțelegere și am trimis-o să-și facă bagajele. Acum se spune la Doonhaven că fetele nu mai vor să vină la Clonmere pentru că eu sunt o fire dificilă. Ai mai auzit vreodată ceva mai absurd ca asta? De ce, sunt cea mai înțelegătoare, stăpână din tot ținutul. Cât despre uitatul pe sub pat nici nu poate fi vorba. Mi-ar fi prea frică de ce aș putea găsi.

Cei doi băieți râseră mult. Ce companie plăcută putea fi mama lor când vroia, cu râsul ei ușor, cu ochii ei oblici, gesturile expresive și ce mai conta dacă ea nu mai dădea doi bani pe înfățișarea ei, cu pistruii ei

cu tot, cu buclele pe care nu le mai pieptăna, că purta ciorapul ăla caraghios și care-i ținea părul?

– Am început o acțiune mare în Doonhaven, continuă ea, să le învăț pe fetele din sat cum să facă dantele. O jumătate de duzină dintre ele vin până aici, la castel, în fiecare joi.

– La ce bun? întrebă Johnnie.

– De ce, este doar o formă de cultură, nu? Și ce altceva ar putea face? Să se întindă prin tufișuri cu flăcăi, desigur. Cât despre reverend, a venit foarte furios, după cum îți poți imagina. Este lucrătura diavolului, domană Brodrick, îmi zise el mieros - ca să le dați acestor fete idei mai presus de condiția lor. Vor fi în curând, nemulțumite de soarta lor. Și dacă vreți să faceți ceva bun, spuse, în timp ce se pregătea de plecare, ați face mai bine să le lăsați în pace pe tinerele femei din Doonhaven și să vă îngrijiți de bastarzii surorii Dvs. I-am spus vreo două să le țină minte... Biata mătușă Tillie! oare nu-i trimit de fiecare dată de Crăciun un pachet cu haine vechi pentru copii? Acum are 11 și toți aleargă desculți pe străzile de la Andriff. Sullivan ar putea să le facă încălțări, doar e cizmar de meserie.

Salonul de la Clonmere avea aceiași veche neorânduială de la Lletharrog. Bucăți de dantelă zăceau pe podea și pe scaune, iar vasele erau pline cu flori ofilite pe care Fanny-Rosa uita să le arunce. Pachete cu cărți erau așezate pe masa de scris, ambalajul și sforile în spatele lor. În consecință, Fanny-Rosa comanda cărți pentru ca apoi să neglijeze a le mai citi. Ultimul cățel nou născut își făcuse nevoile pe covor, dar nimeni nu curățase și erau pe canapea o mulțime de acadele ce fără îndoială căzuseră de prin buzunarele lui Herbert. Johnnie și Henry au luat-o de-a lungul coridorului pentru a-i spune bună seara mătușii Barbara. Stătea lângă fereastră, cu fața extrem de palidă, dar aceeași drăguță și răbdătoare mătușă Barbara dintotdeauna, cu întrebări despre sănătatea lor și despre cât de mult ar fi dorit să-i însoțească la masă, dar din păcate, n-a mai coborât jos de la ultima lor vizită. Avea convingerea, mai spunea ea, că paturile lor fuseseră aerisite. Camera din turn era cam igrasioasă, dar cu siguranță că mama lor dăduse ordin ca așternuturile să fie încălzite, lucru de care Johnnie se îndoia foarte tare, dar nu spuse nimic. Apoi începu să tușească din nou, scoțând un sunet sfâșietor, iar Henry cu veșnicul lui tact și bune maniere, se făcu că privește un tablou de pe perete în timp ce Johnnie fu cuprins de teama înfricoșătoare și nervoasă de a nu râde. Afară pe coridor n-a mai rezistat, îndesându-și batista în gură, iar Henry, șocat și supărat, îl ruga să se potolească.

– Cum poți oare? zise el. Nu mai poate s-o ducă mult. E cumplit de trist!

– Știu, prostule, răspunse Johnnie. O iubesc pe mătușa Barbara la fel de mult ca și tine. Dar zgomotul tusei...

Și deodată un râs ușor îl scutură, lacrimile curgându-i pe obraji până când Henry se molipsi și el și apoi au pornit-o pe scări în jos spre grădină, pe jumătate isterici și nimic nu l-a putut remonta pe Johnnie decât plonjonul în apa golfului după ce și-a împrăștiat hainele în iarba de pe mal și se scufundă fără vreun gând anume.

Era un lucru bun că bunicul lor se întorcea abia mâine. Ce putea fi mai îngrozitor decât brusca lui apariție pe drum și faptul că ar putea să-l vadă pe Johnnie în toată goliciunea lui?

– Ieși afară, nebunule, strigă el. Vreuna dintre servitoare te-ar putea vedea.

Și el privi cu înțelegere peste umăr.

Johnnie se scutură ca un câine și zâmbi mânjește fratelui său. Nu avea nici un fel de prosop, trebuia să se usuce cu cămașa.

– Ce desfătare pe capul lor! zise el. Pariez că fetei ăleia drăguțe de la bucătărie i-ar cam place să se uite.

– Idiot bătrân și încrezut ce ești! replică Henry. De ce naiba ești așa de mândru?

Johnnie râse și nu-i răspunse. Începu să se îmbrace fluierând de unul singur. Tristețea aspră cu care venise de la Eton dispăruse. Mama lui îi spusese că putea să părăsească școala la Crăciun, iar unchiul Bob îi va găsi un post de ofițer de dragoni. Va putea merge în străinătate și va cunoaște o groază de lume, iar bietul Henry va fi tot un școlar în frac, cu învoiri pentru ora zece...

– Tocmai la timp, murmură Henry, în timp ce mătușa Eliza ieșea afară din casă pentru a-i întâmpina.

– Băieții mei dragi, zise ea, dându-le la fiecare câte un obraz slăbit și o aromă de naftalină, cât sunt de încântată să vă văd. Dragul de Johnnie, aproape bărbat și Henry, și el un băiat mare. În curând nu veți mai vrea să vorbiți cu bătrâna voastră mătușă.

– Nu spune bătrână, îi răspunse galant Henry, pentru mine ești mai tânără ca niciodată. Cum merg schițele?

– Am făcut o scenă sau două, destul de drăguțe și am să vi le arăt cândva. Johnnie, sper că n-ai nimic împotrivă să mergi la Slane, mâine, să-l aștepți pe bunicul tău? Vasul nu va veni două sau trei zile și el n-are nici o treabă care să-l rețină în Slane și vrea să vină acasă. Tim te va duce cu trăsura.

– N-am nimic împotrivă... răspunse Johnnie.

– Sunt sigură că bunicul tău va aprecia lucrul acesta. Nu te-a văzut de șase luni, știi.

– Oare nu se simte prea singur la Saunby? zise Henry când intrau în hol. Nu-mi pot imagina ce face toată ziua fără mina pe care să o vadă pe acea parte a apei.

– Încă mai merge la Bronsea de două ori pe săptămână, îi răspunse Eliza, și chiar și la vechea noastră casă din Lletharrog, este un lucru minunat că doamna Collins este o gospodină excelentă și știe cum să aibă grijă de el. Cu mătușa Barbara invalidă mi-ar fi imposibil să fiu cu el în vreun loc. Zilele astea am fost legată de locul ăsta.

– Așteaptă până voi fi angajat ca ofițer mătușă Eliza, zise Johnnie. Te voi invita la Londra și-mi voi petrece permisiile cu tine. Ți-ar place să mă vezi într-o haină roșie?

– Sigur, dragă Johnnie. Toate tinerele mă vor invidia. Este gata masa, Thomas? Mor de foame.

– Doamna John a spus că azi servim cu o oră mai târziu, domnișoară Eliza; vrea să termine o broderie.

– Of, doamne, ce neplăcut! Orele de masă sunt schimbate în fiecare zi. Ieri când am venit de la o plimbare, farfuriile erau puse pe masă pentru că își pusese în cap să mănânce mai devreme. Nu știu niciodată unde sunt.

Johnnie se strecură în bibliotecă. Camera era goală și severă cu aerul rece al unei camere ce nu mai fusese folosită de multe luni. Dar, prezența bunicului lui încă mai plutea în aer. Chiar și mirosul era același: pielea și tocurile, și hârtia. Era totuși ceva interzis, ca într-o biserică. „Ce contrast“, se gândi Johnnie, în timp ce fugea sus pe scări, spre babilonia din salon unde Fanny-Rosa, îmbujorată și încălzită, prindea în ace o rochie pentru Fanny și certând-o cu glas tare pentru vânzoleala ei, în timp ce Edward și Herbert, urcați pe mobile în toiul unei lupte erau priviți cu admirație și plăcere de cei doi spanioli ce lătrau.

Ziua următoare, Johnnie a pornit spre Slane, bine dispus pentru că Tim l-a lăsat să mâie caii, sau mai degrabă el îi poruncise lui Tim să-i dea hățurile. Bătrânul Casey murise de câțiva ani, iar rândașul de altădată, acuma om însurat și de peste 50 de ani, stătea lângă tânărul său stăpân emoționat. În domnișorul Henry puteai avea încredere cu caii. Avea un fel natural de a se purta cu animalele, la fel ca și tatăl lui înainte, însă domnișorul Johnnie nu avea deloc răbdare, și smulgea hățurile din gura bietelor creaturi și pocnea cu biciul încât și cel mai

blând animal devenea un chin pentru nervi.

– Lăsați calul să-și facă treaba, domnișorule, lăsați-l în pace, spuse Tim, dar Johnnie care găsea ritmul prea încet, era pentru a obliga animalul să meargă înainte.

– De ce nu conduci un dric, Tim. Ai fi mai potrivit pentru asta, spuse el. Haideți, voi drăcușori leneși, sunteți amândoi atât de grași încât deabia puteți să vă târâți, la fel ca și netrebnicul ăsta care are grijă de voi.

– Nu-i frumos să vorbești așa, domnișorule Johnnie cu unul care vă știe de când erați bebeluș.

– Aha, deci știi că urletul meu e mai rău decât mușcătura, Tim. N-am vrut să-ți rănesc sentimentele pentru nimic în lume, spuse Johnnie, și se căută în buzunar după o monedă de argint. Uite, poți bea până nu mai poți când ajungi la Slane.

– Nu-mi place să iau bani, domnișorule Johnnie.

– Nu fii prost. Doar nu mă duci în fiecare zi la Slane, nu-i așa? Profită când ți se oferă ocazia.

A fost o mare distracție pentru toți să fie de capul lor în oraș. Caii și trăsura lăsate la micul han, iar bunicul său zăvorât pentru cel puțin două ore într-o încăpere cu directorul băncii. A pornit într-o plimbare pe malul râului, privind portul, iar mirosurile și sunetele din Slane făcându-i bine, pentru că se simțea excelent, lipsit de griji și avea 17 ani și banii îi frigeau buzunarele. Dădu colțul și se trezi față în față cu doi tipi din Doonhaven. Unul dintre ei era Jack Donovan, fiul lui Sam Donovan, cel care avea o prăvălioară pe chei, un tânăr înalt, bine făcut cu vreo șase ani mai mare decât Johnnie, cu păr roșcat și ochi mari albaștri.

– Ia te uită, ce avem aici, un plimbăreț! spuse Jack Donovan, pe tânărul domn Brodrick în persoană. Eu și cu Pat chiar vorbeam, dacă n-ar fi fost timpul să te întorci acasă de la frumoasa ta școală de peste apă.

– Ce mai faci? întrebă Johnnie apatic, întinzându-i două degete. Unde vă duceți băieți? Îl aștept pe bunicul meu și am două ore în care să-mi pierd timpul.

– Aha, atunci să-ți arătăm Slane-ul, spuse Jack Donovan, clipind din ochi. Este un oraș pe cinste dacă ți-e cunoscut drumul. Haide să ne udăm limbile în timp ce ne gândim la chestia asta.

– E mai bine să nu fii văzut cu noi într-o tavernă, spuse celălalt tânăr. Bunicul tău s-ar putea să audă și să ne cotonogească.

– Fac ce-mi place, răspunse Johnnie. Luați-o înainte, voi doi. Am o sete în mine!

El știa foarte bine că dacă era descoperit în compania celor doi putea fi lată, mai ales că unul dintre ei era un Donovan, iar pentru un motiv sau altul bunicul său îi ura pe cei din familia Donovan, la fel și cele două mătuși ale sale sau chiar mama sa. Ura lor îl făcea și mai dornic de a fi prietenos. Curând cei trei băieți stăteau la bar într-una din numeroasele taverne din Slane. Atmosfera era sufocantă, iar locul era aglomerat. Undeva în oraș era un târg și mulți oameni de la țară umpleau crâșmele; bătrânii povestind întâmplări, interminabile, femei certărețe, stridente, fetișcane cu fețe luminoase, cu șaluri pe cap.

– Ce vrei? Whisky? întrebă Jack Donovan.

– Da, dacă se poate, răspunse Johnnie cu curaj.

Acasă nu bea decât bere, când putea s-o obțină și, uneori, un pahar de Porto slab atunci când bunicul lui avea de gând să treacă din mână în mână carafa.

– Așa, zise Jack Donovan, plin de admirație, în timp ce Johnnie sorbea băutura dintr-o înghițitură și încerca să pară calm. Dacă mai vrei unul, sunt încântat. Aici, Pat, încă un whisky, pentru acest tânăr gentleman drăguț.

Johnnie luă al doilea pahar mai încet. Dumnezeule, era bun! Al dracului de bun! Lasă-ți viața în mâna prietenilor, dar și măruntaiele. Ar fi un tâmpit dacă s-ar întoarce la Eton după vacanță. Unchiul Bob îi va găsi neapărat o funcție de ofițer.

– Peste câteva luni mă alătur Dragonilor, spuse el privindu-și cei doi companioni.

– Asta viață! zise Jack Donovan. Ah, domnule Johnnie vei fi atât de viteaz purtând culorile regelui. Mi-ar place și mie să vin cu tine. Încă un whisky?

– N-am nimic împotrivă, răspunse Johnnie, dar cu condiția să plătesc eu.

– Atunci, în sănătatea ta, zise companionul său și mult noroc celui mai minunat cocoșel pe care șansa mi l-a scos în cale. Și Dumnezeu mi-e martor că așa e. Ai 21?

– Șaptesprezece, zise Johnnie.

– Acum mă minți. Pe toți sfinții că mă minți. Nu-i așa, Pat?

– Te asigur că nu mint. Am împlinit 17 ani în mai.

– Și bei whisky așa cum bei! E ceva de care trebuie să fii mândru. Juram că ai 21. Vezi tu fătuca aia care se uită la tine? Și ea ar jura că ai 21, nu-i așa Pat?

S-a râs mult, se legănau pe scaunele de lângă bar, iar Johnnie surprins că încă se mai putea ține drept, râdea la fata cu șal care-i

zâmbea și ea făcându-i cu ochiul.

– Ah, acum a făcut și-o cucerire, l-am pierdut de client, se lamentă Jack Donovan, ridicându-și ochii spre cer. Dar poate, dacă are numai 17 anișori ar fi bine s-o lase în pace pe Betty Finnigan. Ea nu ia așa de tineri.

– Ce vrei să spui? întrebă Johnnie.

Râsul tânărului devenise dintr-odată jignitor și nu-i mai plăcu nici părul lui roșcat. Poate că la urma urmei, bunicul său avea dreptate în ceea ce-i privește pe Donovani. Încăperea devenise a dracului de sufocantă, iar oamenii făceau prea mult zgomot.

– Pun pariu pe ce vrei că nu știi s-o pui pe Betty Finnigan acolo unde trebuie la fel de repede cum ai dat gata cele două pahare de whisky, spuse Jack Donovan, băgându-și o față rânjindă mult prea aproape de a lui.

– Chiar așa? Ce te face să crezi asta? îl întrebă Johnnie.

– Pentru că la minunata școală de peste ape nu te lasă să faci asemenea lucruri, răspunse Jack Donovan. Oricine poate da pe gât, un pahar de whisky, dar este nevoie de un bărbat pentru a avea o femeie.

Urmă o altă repriză de râsete și unii oameni din birt se întoarseră și-l priviră pe Johnnie.

– Distrează-te băiete, îi spuse un bătrânel, ridicând paharul. Craii ăștia sunt geloși pe tine, ăsta-i adevărul, nu-i așa, Betty?

Fata cu ochii luminoși dădu din cap și-i zâmbi din nou lui Johnnie.

El se ridică încet în picioare și-l privi pe Jack Donovan.

– Îți mulțumesc pentru companie, Jack, îi spuse el. Într-una din aceste zile vom mai bea un pahar împreună. Acum am o altă întâlnire. Trânti niște monede pe bar și își puse pălăria pe o ureche. Mergi pe drumul meu, sau eu merg pe al tău? îi spuse el lui Betty Finnegan...

Era ora cinci după amiaza când Johnnie ajunse în fața băncii. Era închisă, obloanele trase. Bunicul său probabil că plecase de vreo oră. Poate îl aștepta la han. Ei bine, lasă-l pe împielițatul ăla bătrân să aștepte. Nu-l va afecta prea tare. „Ciudat", se gândi Johnnie, cum de nu se simțea nervos deloc. Bunicul lui se putea uita la el cu acea privire rece, îl putea chiar admonesta, dar tot nu-i va păsa. Nu putea spune ce-i dăduse acest sentiment de încredere, de nepăsare. Poate whisky-ul pe care-l băuse, poate fata din brațele lui sau pur și simplu, faptul că avea 17 ani, acesta era Johnnie Brodrick din Clonmere, și dacă cineva îndrăznea să-l contrazică el îi va trăgea un pumn în gură și asta va face să nu-i mai fie teamă niciodată de un bătrân de 75 de ani care ar fi trebuit să fie de mult în groapă.

Când Johnnie ajunse la han găsi trăsura afară și pe Tim stând lângă cai. Bunicul lui stătea lângă ușa deschisă a trăsurii cu ceasul în mână.

– Bună ziua, domnule, spuse Johnnie. Mă așteptați de mult.

Era ciudat. Se întreba dacă crescuse mult în ultimele luni, pentru că acuma era mai înalt decât bunicul său. Sau era posibil ca bătrânul să fi intrat la apă? Cu siguranță că poate se sprijinea mai tare ca niciodată pe bastonul lui? Copper John își privi nepotul și își puse ceasul în buzunarul de la piept.

– Tocmai vroiam să plec de aici fără tine, îi spuse el scurt, urcându-se în trăsură și așezându-se într-un colț mai îndepărtat. Ei bine, spuse el după o clipă, ce-ai făcut toată ziua?

Johnnie își scoase batista din buzunar agitat, și-și suflă nasul. ,,Ar fi nemaipomenit, reflectă el, să dea dracului toate precauțiunile și să-i spună adevărul pentru ca apoi să privească chipul bunicului său. Era chinuit pe dinăuntru de dorința sălbatică de a râde.

– Mi-am petrecut după amiaza, răspunse el, încercând să apreciez frumusețile orașului Slane.

Bunicul său mormăi.

– Ai fost în oraș, cu puțin după ora două, spuse el. Probabil că ai dat vreo două-trei ture pe aici și pe la patru văzusei tot ceea ce era de văzut. Deschide fereastra pe partea ta băiete, nu prea avem aer.

,,Simte mirosul de whisky al respirației mele, se gândi Johnnie. Am dat de dracu! Va trebui să-i spun că m-am simțit slăbit și am fost obligat să intru într-o cârciumă și să mă odihnesc". Încă odată simți râsul îngrozitor care-i urca în gât. Totuși, bunicul său, nu mai zise nimic. Părea gânditor, preocupat și nu era în pielea lui. Probabil că discuția cu directorul băncii nu a fost încununată de succes. Era greu de crezut, totuși, pentru că minele de cupru aduceau douăzeci de mii de lire pe an. Dar mama lui exagera întotdeauna. Povestea putea fi neadevărată, iar lucrurile să meargă prost. Oricum, nu era problema lui, se gândi Johnnie, și căscând închise ochii și se sprijini de pernele din trăsură, cu o mână pe marginea geamului pentru echilibru. Se simțea într-o plăcută stare de somnolență, extrem de mulțumit, și dacă toate astea erau rezultatul whisky-ului și al lui Betty Finnigan, cum dracu se va simți peste câțiva ani de serviciu la dragoni? La urma urmei, lumea nu era un loc chiar atât de rău. În câteva clipe adormi, cu fața îmbujorată, părul lui negru ciufulit, și arătând cu mult mai puțin de 17 ani.

Nu se sculă decât atunci când trăsura intră cu zgomot în Doonhaven, când își reveni prin a percepe prezența bunicului său, lângă el, și se simți extrem de ușurat și deloc surprins, constatând că și bunicul

adormise și deci nu își putea reproșa că fusese un câine leneș și o companie tâmpită.

Era teribil de tentat să-i povestească lui Henry cum și-a petrecut el după masa la Slane, dar ceva îl reținu: o slabă suspiciune că fratele său mai tânăr, în loc să-l aprobe cu bucurie și să-l bată pe spate, s-ar putea îndepărta de el, confuz, gândindu-se mai puțin la el decât înainte. Familia cinase deja, bunicul său la fel în Slane, așa încât Johnnie, simțindu-se în stare să înghită toată casa, se repezi la gustarea rece pregătită pentru el în sufragerie, răspunzând neutru la întrebările curioase ale lui Henry privind modul în care și-a petrecut după amiaza.

Băieții mai mici și sora lui erau deja în pat, iar când Johnnie și fratele lui au urcat sus, în salon, să spună noapte bună, l-au găsit pe bunicul lor stând lângă cămin, având întipărită pe față o expresie ciudată, încurcată. Mama lui stătea într-un scaun lângă fereastră, mătușa Eliza vis-a-vis de ea, amândouă lăsaseră lucrul deoparte și-l ascultau pe șeful familiei. „Dumnezeule mare, gândi Johnnie, a descoperit adevărul despre această după-amiază și acum le povestea..."

– O clipă, zise bunicul lui. Voi amândoi ați face mai bine să auziți ce le voi spune mamei și mătușii voastre. Vreți să stați jos?

Nepoții îl ascultară. Copper John tuși și-și împreună mâinile la spate.

– Nu vreau să mă întind la vorbă, zise el, dar în câteva cuvinte vă voi spune despre ce e vorba. De data asta, mi-am propus să fac o scurtă vizită, pentru a vedea ce se mai întâmplă la mină și pentru a discuta niște afaceri, pentru ca apoi să mă întorc pe cealaltă parte a apei. Pe viitor, voi locui acolo mai mult timp decât am făcut-o până acum stabilindu-mi, cu permisiunea ta, Fanny-Rosa, cartierul general la Lletharrog. Eliza poate folosi casa de la Saunby când crede ea de cuviință. Această casă, desigur, va fi la dispoziția întregii familii, iar nepoții mei vor continua să locuiască aici ca în propria lor casă.

Se opri o clipă, tuși din nou. Eliza părea încurcată și privi spre cumnata sa.

– Ce-ai să faci singur la Lletharrog, tată? întrebă ea. Este destul de departe pentru tine să vii și să te duci la Bronsea. Doar de aceea te-ai mutat la Saunby.

– Draga mea, dar nu voi fi singur, spuse tatăl ei, și de aceea vroiam să vorbesc cu tine. Doamna Collins a acceptat, acum trei săptămâni, să devină soția mea. Ne-am căsătorit la Bronsea și după aceea ne-am mutat la Lletharrog. Este o femeie de treabă, bună, creștină și devotată mie. Îmi pare bine că-i pot spune doamna Brodrick și sper că așa veți face și voi.

Pentru un moment se lasă o tăcere adâncă. Apoi Fanny-Rosa exclamă: Doamne!, iar Eliza izbucni într-un torent de lacrimi.

– Ah, tată!, strigă ea. Cum ai putut? Doamna Collins, bucătăreasa ta, ce rușinos, ce degradant, după atâția ani! Ce vor spune oamenii, toți prietenii noștri din Saunby? Nu ne vor mai vorbi niciodată.

– Un lucru e sigur, spuse Fanny-Rosa, vestea asta o va da gata pe Barbara. Ar trebui să nu-i spunem.

– Barbara știe deja, răspunse liniștit Copper John. I-am spus în seara asta când m-am dus la ea în cameră. A părut că înțelege.

– Dacă ea n-ar fi devenit o invalidă, plânse Eliza, asta nu s-ar fi întâmplat niciodată. Asta pentru că ea zace acolo sus, eu având grijă de ea, iar tu ai devenit dependent de... de femeia asta. Niciodată, nu-i voi spune, doamnă Brodrick, tată, e prea mult pentru mine.

Încă odată o podidiră lacrimile.

– Desigur, spuse Fanny-Rosa, că tatăl tău are dreptul să facă cum îi place. Nu e pentru că doamna Collins e o femeie tânără care ar putea... Ceea ce vreau să spun este că acest nou aranjament nu-l afectează pe Johnnie, nu?

– Te asigur, răspunse socrul ei, că interesele lui Johnnie nu vor fi afectate în vreun fel, cum de altfel nici ale tale Fanny-Rosa sau ale tale Eliza, sau ale oricărui membru al familiei. Eu am 75. Soția mea 50. Normal că în testamentul meu îi voi lăsa și ei ceva, dar nimic din ce-i voi lăsa ei nu va fi luat de la vreunul dintre voi. Cât îi privește pe prietenii tăi din Saunby sau din altă parte, Eliza, nu ai de ce să te temi. Vom trăi cât se poate de liniștiți la Lletharrog și doamna Brodrick nu se va muta niciunde în altă parte. Nici măcar nu este necesar ca oamenii să știe că m-am însurat din nou, dacă nu vrei să le spui. Vreau să cred și să sper că nimeni din familia mea nu va manifesta rea-voință față de femeia care a fost atât de drăguță să accepte să devină tovarășa mea în acești ultimi ani ai vieții mele.

Nimeni nu-i răspunse. El se uită de la unul la altul și apoi la cei doi nepoți. Thomas intră să tragă draperiile. În timp ce le trăgea cu un dispozitiv, Henry se gândi că operația avea ceva din sfârșitul unei epoci. Nimic nu va mai fi vreodată la fel. Clonmere-ul va continua să existe, el și Johnnie și băieții vor continua să vină aici pentru vacanțe, dar bunicul lor nu va mai fi cu ei. Biblioteca va fi goală, de pe masa din hol va lipsi bastonul și pălăria cu brâul lat, iar în căsuța-fermă de la Llentharog, peste râu, bunicul său va sta lângă bucătăreasa lui, femeia aceea cu fața lată, veselă, cu mâinile roșii, care pregătea acele minunate plăcinte cu lapte și orez și avea acel îngrozitor accent căutat din Bronsea... „Era

oribil, se gândea Henry, era rușinos. Bunicul său, de care se temea atâta și pe care îl respecta, să cadă într-atâta de pe piedestalul său. Era ca și cum însuși Dumnezeu ar fi fost degradat. Sărmana mătușă Barbara, sărmana mătușă Eliza! cât de nenorocite trebuiau să se simtă! Va trebui ca el să fie mai drăguț cu ele de acum încolo, să-i determine pe cei mici să nu mai facă atâta zgomot."

„Mulțumesc lui Dumnezeu, gândi Fanny-Rosa, că el s-a hotărât să locuiască la Lletharrog și n-o aduce aici. Nu ne va afecta pe niciunul dintre noi, iar eu voi putea să fac ce-mi place cu locul ăsta. O mană cerească că nu era o femeie tânără și că nu va naște alți moștenitori. Bărbații în vârstă erau așa niște proști, și niciodată nu puteai ști..."

„Totul e bine, reflectă și Eliza, că o să am casa de la Saunby. Nimic nu-mi place mai mult, dacă el îmi lasă destui bani să-i administrez dar el este totuși atât de aproape, iar eu oricum n-o pot lăsa pe Barbara, deși cred că nu va mai dura mai mult de o lună sau două. Dar trebuie să fiu hotărâtă și să-l fac să-mi lase suficienți bani ca să trăiesc așa cum îmi place la Saunby. La urma urmei, voi fi singurul dintre copiii lui care trăiește."

– Dacă, spune Copper John încet, nimeni nu mai are nimic de zis, vă doresc la toți noapte bună. Ne vom întâlni, mâine, la opt, la micul dejun. Voi merge la mină ca deobicei. Își sărută fata și nora și dădu mâna cu nepoții și plecă din cameră.

Johnnie îl putu auzi coborând scările și închizând ușa bibliotecii în urma lui. Biet bătrân singuratic, gândi Johnnie; sărman diavol bătrân, fără nimeni care să-l aline în toți acești ani, nevasta de peste 30 de ani în groapă, fiii și fiicele lui murind pe rând. Acesta era tipul pe care-l urăsc de atâta amar de vreme și de care mi-e frică, iar el este la urma urmei un biet om. Este la fel ca mine, vrea aceleași lucruri, aceeași tihnă. El nu este Dumnezeu Atotputernicul și nici n-a fost vreodată, este doar un bătrân amărât, tragic și singur. Și noroc lui și bucătăresei lui. Mama și mătușile lui puteau să fie cât de șocate doreau și să țipe cât le ținea gura, câtă rușine a adus el familiei. Dar ele nu știau cât a suferit bătrânul, ele nu înțelegeau...

– E destul de trist, nu-i așa? spuse Henry, în timp ce cei doi frați se dezbrăcau pentru a se băga în pat.

– Prostii! răspunse Johnnie. De ce să nu poată face ce vrea el?

– Va fi atât de ciudat, zise Henry, să venim aici în vacanțe și să nu-l vedem pe bunicu. Urăsc schimbările. Îmi place ca lucrurile să meargă pe făgașul lor.

Johnnie nu-i răspunse. Stătea pe spate, cu mâinile sub ceafă, și prin

mintea lui, într-o completă dezordine, se perindau evenimentele după amiezii. Condusul cailor, plimbarea pe străzile din Slane, întâlnirea cu Jack Donovan și prietenul lui, mersul la câciumă, băutura, fata aia. Și peste toate astea, vestea bunicului său, chipul său tragic, singuratic, gândul de a părăsi Etonul, de a se înrola la dragoni, poate în câteva luni, luptele din străinătate.

Henry adormi curând, dar poate pentru că el dormise în trăsură pe drumul de întoarcere, Johnnie se foi în pat, cu mintea din ce în ce mai trează, mai confuz pe măsură ce orele treceau, văzând mutra rânjită a roșcovanului Jack Donovan, aproape pe fața lui întrebâdu-l dacă mai vrea un pahar. Când ceasul masiv bătu ora trei, Johnnie sări din pat, aruncând cuvertura. Henry nu se mișcă, iar casa era încă liniștită.

Mă întreb, se gândi Johnnie, dacă în cămără există ceva whisky.

Ieși pe coridor, se furișă până în capătul scării de serviciu. Treptele erau reci pentru picioarele lui desculțe. Ascultă pentru o clipă, dar n-auzi nimic. Hoțește, pe furiș o porni prin întuneric, spre bucătărie. Undeva un ceas ticăia. Întinse mâna și atinse ușa de la cămară. Și pentru prima dată în viața lui Thomas își neglijase datoriile. Cheia era în ușa de la cămară...

3

Pe 2 decembrie 1856 o birjă intra pe strada St.Jame's venind dinspre Piccadilly, apoi luâd-o pe strada Pall Mall se opri la nr. 17 a, unde se aflau camere pentru burlaci. Era o seară întunecată, umedă, iar birjarul sună la ușă, așteptând ca portarul să-i răspundă înainte de a-i deschide ușa pasagerului său. „Păcătoasă noapte, cucoană", spuse el, întinzâd mâna după bani. În timp ce ea îi punea moneda de argint în palmă îi spuse: „Mulțumesc, băiete", cu un aer de regină iar el, clipind din ochi urmări cum urcă treptele clădirii, deși n-avea nici o părere despre cum arată, cu pelerina din catifea purpurie, în jurul umerilor și bonetă de aceeași culoare agățată piezis pe părul ei strălucitor. Reține-o, își spuse în gâd în timp ce-și biciuia calul pornind-o pe strada udă, aș spune chiar că a fost o frumusețe la tinerețe și nu sunt multe femei, nici chiar bărbați care să-ți dea juma' de coroană.

– Căpitanul Brodrick nu s-a întors încă, doamnă, rosti portarul. A spus că dacă veniți să-l așteptați, nu întârzie mult. S-a dus să se tundă, pe strada Jermyn.

– Sper să nu se lase ras în cap ca un ocnaș, spuse Fanny-Rosa. Ce rost are, i-am spus, să ai un păr ca al tău, ca apoi să-l tunzi? Te rog

aprinde gazul. Camera asta e ca o morgă. Ce face căpitanul Brodrick într-un loc așa de sărăcăcios, mă întreb? Dar presupun că n-ai să-mi spui dacă te întreb, nu?

Râse și-și scoase mănușile.

Portarul privea destul de stingherit. Doamna era mama căpitanului Brodrick și deși părea a fi lipsită de convenționalism, era greu să discuți despre comportarea căpitanului. O privea în timp ce-și aranja boneta, în fața oglinzii și deschizându-și o geantă mică își pudră fața. Rezultatul nu era dintre cele mai mulțumitoare. Fanny-Rosa îi surprinse privirea în oglindă.

– Ce s-a întâmplat? întrebă ea înțepat.

– Nimic, doamnă, îi răspunse portarul și înclinându-se, închise ușa în urma lui.

– Nenorocitul, murmură Fanny-Rosa, îndepărtându-și surplusul de pudră. Trase de pelerină și fixă broșa în față. Era o broșă din diamante, frumoasă, emblema regimentului lui Johnnie. Acul cu gămălie se desfăcea întotdeauna. Știa că odată putea s-o piardă. Începu să înconjoare camera, adunâd obiectele de pe prichiciul căminului, deschizând cutii și examinâd fotografiile. Biroul lui Johnnie era închis, dar cheia era în vasul cu tutun de deasupra. Fanny-Rosa îl deschise, murmurând o melodie. Hârtii, plicuri, bucăți de sugativă împrăștiate peste tot. Neglijent fără lecuire - suspină mama sa, la fel ca mine. Erau și numeroase note de plată, niciuna dintre ele achitate, aparent, și toate remise. Fanny-Rosa le citi pe rând. Erau vreo două invitații pe care le examină atent, o scrisoare, evident scrisă de o mână de femeie, acuzându-l că o neglijează și semnată „micuța ta iubitoare Doodie.“ Fanny-Rosa zâmbi. Încântătoare prostioare gândi ea. Într-un sertar găsi o rețetă care o intrigă, dar, din păcate, nu o putu descifra, și o cutie cu pastile pe care le mirosi și le gustă găsindu-le dezgustătoare. Niște pași pe coridor au oprit-o pe loc, închise biroul și începu să fredoneze cu voce tare, întorcându-se spre oglindă. Probabil că fusese portarul care-și vedea de treburile lui. Restul biroului o dezamăgi. Sertarele erau pline cu hărți, cărți militare și ordine. Fanny-Rosa își concentră atenția spre șifonier. Avea haine. Mantaua lui Johnnie, tunica și cizmele. Nimic interesant aici, deși îi plăcea să-i atingă hainele, își lăsă mâna să se odihnească pe tunica cu șnurul pe piept. Bietul de el! O tocise în Crimeea aia blestemată; a fost o minune că n-a murit înghețat. Un fiasco tâpit. Oare de ce oamenii se băgau în lucruri care pentru ea erau un semn de întrebare... Hopa, dar asta ce-i? Ceva învelit în paie

era înghesuit în spatele cizmelor. Exact la ce se aștepta. O sticlă de vin de Porto. Și încă una, și încă una. Toate goale. Se întreba unde le ținea pe cele pline. Închise șifonierul și deschise ușa micului dormitor. Aici nimic, în afara patului, a chiuvetei și a dulapului cu sertare. Ezită o fracțiune de secundă înainte de a deschide dulapul de la capul patului. În el a găsit o sticlă de whisky pe jumătate plină. Îl închise și se întoarse în camera de zi.

,,Dacă trebuie să bea, își spuse în sinea ei, atunci de ce nu pune totul în bufet? Nimeni nu l-ar vedea. În afară de asta, nu mi-ar strica și mie un pahar de Porto.“

Își trase scaunul mai aproape de focul slab și căută cu bățul printre cărbuni. Bărbații n-au nici cea mai mică idee de confort, mai ales militarii. Se obișnuiseră atât de tare în tristețea generală a trezitului devreme în paturile de fier, încât nu păreau să aibă nevoie de altceva. Edward era și el la fel acum de când intrase în regiment. Henry era diferit. Era singurul dintre băieți care știa să trăiască. Iar Herbert, care părăsise Oxford-ul pentru a deveni ajutor de paroh în acel cartier sărăcăcios din Liverpool, o depășea. El fusese un băiețel atât de deschis, de vesel. Cât o privește pe Fanny, ei bine, era în firea ei să se mărite cu un preot. Nu avea nimic împotriva lui Bill Eyre; era o ființă vrednică de laudă, avea și ceva vechi din regiune. Dar era ceva ce ținea de preoți... De fapt, Fanny-Rosa nu prea știa exact cum reușeau ei să se însoare și să mai și crească copii. Când se gâdea la puternicul, înaltul Bill și la Fanny a ei cea timidă, ușor prostuță nu-și putea imagina cum... Și totuși, acum un bebeluș trebuia să apară peste trei luni. Se întreba cum se va simți ca bunică. Ce ți-e și cu Johnnie! Bietul mielușel, se dusese pe undeva să guste ceva. Câte necazuri s-ar fi salvat dacă el ar fi fost o fire deschisă, dacă ar fi venit înapoi și ar fi stat amâdoi la un pahar. Acolo într-un colț erau săbiile lui. Ea n-a știut niciodată dacă erau pentru paradă sau poate că soldații chiar le foloseau în lupte. Johnnie povestea lucruri atât de ridicole despre sânge și măceluri încât nu-l putea crede. Totuși iată-l că a venit. Ușa s-a dat de perete, și adoratul băiat intră în cameră.

– Iartă-mă că te-am făcut să mă așteptați, spuse el, ducâdu-se spre ea și luând-o în brațe.

– Acum te-ai tuns? zise ea, întorcâdu-l și el râse, arătându-i capul tuciuriu, și se aplecă pentru a fi sărutat.

– Dacă ar fi fost după tine, mamă, aș fi avut părul până la umeri, spuse el.

La 26 de ani, Johnnie era aproape la fel ca la 17, dar ceva mai

înalt, lat în umeri, deși nu atât de înalt și de lat ca fratele său Henry care-l depășise cu doi inci[1]. Fața lui se înăsprise într-un fel, gura lui devenise mai îndârjită, expresia ochilor mai arogantă, mai prevăzătoare, deși se aștepta la critici le-ar reteza înainte de a fi rostite.

– Ei bine, de ce atâta agitație?, zise el. De ce trebuie să vă invit eu pe toți la masă?

– E vorba de o sărbătoare, răspunse Fanny-Rosa. Mai degrabă este o onoare. Henry a fost făcut șerif[2] pentru Slane, și nu are decât 24 de ani.

– Dumnezeule! zise Johnnie. Pentru un moment tăcu, apoi se puse pe râs. Întotdeauna am știut că Henry este talentatul familiei, spuse el. A câștigat tot ce se putea câștiga la Eton, iar eu n-am obținut nimic. Oricum, haide să sărbătorim. Nu-l invidiez pentru succesul său. Șerif de Slane, așa-i? Ar trebui să-l luăm peste picior pentru asta.

Fanny-Rosa se simțea ușurată. Câteodată era un pic îngrijorată că dragul Johnnie ar putea fi gelos pe triumfurile fratelui său mai tânăr. Toată lumea părea să fie înnebunită după Henry, atât în regiune, cât și pe malul celălalt. Avea o mulțime de prieteni. Și oriunde se ducea, fie că stătea cu Eliza la Saunby sau aici în Londra, oamenii deveneau interesați când îi auzeau numele și spuneau: Sunteți mama lui Henry Brodrick? Ce plăcere să vă întâlnesc! Suntem atât de atașați de fiul Dvs. Ea era bucuroasă și mândră, desigur, și Henry era fără îndoială drăguț și fermecător și prezentabil. Dar ea ar fi vrut ca altfel cineva să-i zică: „L-am întâlnit săptămâna trecută pe fiul Dvs. cel mare, căpitanul Brodrick. Ce tânăr minunat este!“ Dar nimeni nu va zice vreodată așa ceva. Doar odată, la Londra, a dat peste un om care-l cunoscuse pe Johnnie și care a fost extrem de evaziv. Oh, da - zise el - înainte de război, am fost camarazi... Nu l-am mai văzut de atunci, și schimbă subiectul. Odată, ea l-a întrebat pe Edward, puțin după ce fiul ei cel mic a intrat în armată, dacă exista un sentiment necinstit împotriva fratelui său mai mare. Edward păru extrem de încurcat.

– Nu cred, răspunse el, dar vezi tu, bietul Johnnie are o fire așa de păcătoasă că, uneori, îi ia pe băieți în răspăr. Nu-i deranjează că este la fel de sălbatic ca un șoim, dar obiectează atunci când după prea mult vin de Porto îi face pe toți porci și corcituri.

– Da, răspunse Fanny-Rosa, îmi dau seama...

---

1 inch = 2,54 cm.
2 șerif = în Anglia, Scoția și Irlanda, șeriful îndeplinește funcția de prefect sau președinte de district.

Și totuși, se gândi ea, privindu-și fiul mai mare în timp ce-și pieptăna părul în fața oglinzii din dormitorul lui, cât de fermecător putea fi când vroia, cât de afectuos, de încâtător și ea era convinsă că mintea lui era egală cu cea a lui Henry, dar nu se deranja s-o folosească așa cum făcuse tatăl său. Cât privește firea lui, asta o moștenise de la ea, ceea ce însemna un spirit, o hotărâre ce nu puteau fi înfrânte.

– Cred că ar fi mai bine să plecăm, Johnnie, spuse ea. Le-am spus celorlalți la ora 7,30.

– Foarte bine, îi răspunse. O birjă așteaptă. Dobson te va conduce. Nu voi întârzia mult.

Ea ieși afară pe coridor și, privind peste umăr văzu prin crăpătura ușii cum fiul ei deschise dulapul.

„O să bea un pahar de vin, gândi ea. Mă întreb cât de mult bea peste zi."

Portarul îi ținu umbrela deasupra capului și intră în birjă. Johnnie i se alătură peste câteva clipe. Flutura o batistă și un val de eau-de-cologne umplu birja.

– Cine participă la această petrecere? întrebă el întinzându-și picioarele pe locul de vis-a-vis.

– Numai noi, răspunse ea, și Henry, și Edward, și Fanny, și Bill, și sora lui Bill, Katherine pe care cred că n-ai cunoscut-o încă.

– E la fel de proastă ca și Bill?

– Nu fi nepoliticos cu cumnatul tău; mie îmi place. Katherine e cu mult mai încântătoare. E destul de amuzant dar Henry n-o scapă din ochi. De dragul meu, fii civilizat și fermecător cu toată lumea. Și nu fă niciun fel de remarcă privind înfățișarea lui Fanny. Este teribil de sensibilă.

– Atunci, de ce, dracul mai apare în public?

– Numai astă seară, o face pentru Henry. Apoi ea și cu Bill pleacă la Clifton să aștepte fericitul eveniment.

– Ce noapte umedă și blestemată! spuse Johnnie privind prin geam și jucându-se cu batista, dar unde dracul crede omul ăsta că ne duce? Jur că a luat-o pe o stradă anapoda. Ascultă, tu, idiot fără pereche...

Lăsă geamul în jos și începu să țipe la vizitiu.

Fanny-Rosa se lăsă pe spate și nu spuse nimic. Așa se întâmpla întotdeauna când erai cu Johnnie în birjă. Până acum nici un vizitiu nu o luase pe drumul cel drept. Până să ajungi la destinație el îi aruncă în față lucruri despre familia vizitiului, despre principiile sale morale, despre ordine, despre fidelitatea soției sale. Ea se întreba dacă atunci când vor ajunge în piața Portman nu va avea loc și o luptă. Dar brusc, Johnnie își schimbă tonul, îi dă omului un bacșiș enorm spunându-i că

nu i-ar place meseria lui pentru nimic în lume, apoi dându-i bratul mamei sale o conduse în hotel, lăsâdu-l pe vizitiu roșu la față, stupefiat și prostit. Henry și Edward îi așteptau.

– Ceilalți vor veni jos, direct, spuse Henry, fetele se gătesc, ca deobicei. Cum o mai duci, bătrâne? Nu-ți poți închipui ce mult mă bucur că te văd.

Dădu mâna cu Johnnie și o sărută pe mama lui. Cei doi frați nu se mai văzuseră de un an.

– Salutări șerifului de Slane, spuse Johnnie. Cum mai merg legile, ce mai este prin politică, cum merg celelalte interese ale tale?

– Destul de bine, zâmbi Henry. Cred că fac mai multe lucruri deodată. Ei vor ca eu să lupt pentru un loc la viitoarele alegeri, dar cred că voi aștepta câțiva ani până să fac așa ceva.

„Băiat întreprinzător, gândi Johnnie. Mereu cu nasul în ciorba altuia, dar niciodată iritat sau nervos. Apoi apăru Fanny, biata fată, arătând grotescă, apoi Bilol, și..."

– Ea este Katherine Eyre, spuse Henry. El este fratele meu Johnnie.

„Încântătoare, își aminti Johnnie, spusese mama lui despre ea, dar nu îi menționase și faptul că este și frumoasă. Părul negru, întins, strâns într-un coc mic pe ceafă, ochii căprui calmi, pielea catifelată alb-crem, întreaga ei făptură, se gândi el, sugera liniște și tihnă, cineva retras în sine care aducea pace celor din jur." Se trezi că nu avea ce să spună și pentru că nu era obișnuit să se simtă intimidat în fața femeilor începu să vocifereze, să dea ordine chelnerului cu voce tare și când intrară în sala de mese se arătă nemulțumit de poziția mesei, era lipită de perete, ar fi trebuit să stea la cea de vis-a-vis. Henry preluă comanda și-l potoli pe chelner. Îl atenționă delicat pe fratele său și schimbă discuția, în curând fiind toți așezați, Johnnie la stânga Katherinei Eyre și pentru ca ea să nu-l considere un prostănac și un bădăran el imediat se aventură în a povesti despre Crimeea - ea pusese câteva întrebări privind războiul - sperând s-o impresioneze cu extravaganțele lui.

– Mi-ar fi plăcut, spuse ea, să fi fost acolo și s-o fi ajutat pe domnișoara Nightingale[1]. Nu atât pentru a îngriji răniții, cred că n-aș fi putut suporta, ci pentru că atâția bărbați se simțeau singuri și nefericiți și aveau nevoie de alinare.

Ea se uită la el, îi zâmbi, iar el se întoarse frământâd o bucată de

1 Florence Nightingale = soră medicală celebră, întemeietoarea Crucii Roșii engleze.

pâine, amintindu-și brusc, cum prin înfiorătoarele măceluri de la Sevastopol, căuta o altfel de alinare în brațele unei refugiate micuțe, murdare cu ochi oblici și cum a trăit cinci zile fără whisky, aproape murind.

– Nu cred, spuse el, că ai fi putut face ceva.

Apoi îl văzu pe Henry care o privea pe Katherine Eyre peste masă cu atâta gingășie și adorație încât Johnnie simți cum îl cuprinse o tristețe ciudată, un sentiment de renegat, de câine proscris, care nu avea ce căuta aici alături de fratele său și de Katherine Eyre. Ei aparțineau altei lumi, o lume unde oamenii sunt normali și fericiți, au încredere în viitor. Și mai presus de orice au credință în ei înșiși.

– Aici, zise el tare, nu se bea nimic. Nu toastăm pentru șeriful de Slane?

Și bătu cu degetele în masă chemâd chelnerul să vină la ei. Celelalte persoane care se aflau la mese au întors capul la auzul vocii lui.

– Henry, îi spuse el lui Katherine Eyre, găsește mereu calea de a fi politicos cu oamenii. Eu sunt exact opusul lui.

Ea nu-i răspunse și el se simți încă odată trist și pierdut nu pentru că descoperise vreun semn de dezaprobare în ochii ei, sau vreo scuză, ci pentru că vederea ei, stând la masă lâgă el îl făcu să freamăte de dorința de a fi diferit; cineva liniștit ca și ea. Simțea că ea, probabil, considera puțin important dacă oamenii aveau propriul lor mod de a aborda pe cineva sau nu, dar în orice caz ea n-ar țipa și n-ar zbiera.

Mama lui râdea și vorbea cu Bill. Ea se bucura de viață, oricum, și va continua s-o facă indiferent ce s-ar întâmpla, și Bill, parohul cinstit care-i răspundea politicos soacrei sale, deși fără îndoială, că nu prea îi păsa de părul vopsit și fața pudrată. Fanny gata să spargă canoanele, și Edward și Henry discutau problemele zilei ca și cum cuvintele Conservator și Liberal nu însemnau nimic. Nu, cu siguranță el era un proscris, și așa va fi mereu și fără îndoială, că toți cei de aici, poate cu excepția mamei lui, ar fi dorit să cineze fără el.

– Ei bine, spuse el, sprijinindu-se de scaun, am toastat pentru viitorul lui Henry ca șerif, ce-ați zice de un toast și pentru mine ca persoană civilă?

Se făcu liniște. Toată lumea îl privea.

– Ce vrei să spui, dragule?, întrebă Fanny-Rosa.

– Nimic altceva decât că părăsesc regimentul; răspunse Johnnie. Am trimis hârtiile astăzi.

Pe dată fu potopit de un torent de întrebări. Ce-a vrut să spună? și că, desigur, e un păcat, ce vrea el să facă. Numai Edward, celălalt soldat prezent, nu făcu niciun comentariu. Și Fanny-Rosa cu o intuiție ime-

diată, se întrebă dacă nu cumva i se ceruse lui Johnnie să plece...

– Oh, sunt sătul de militărie, spuse Johnnie. Toate bune și frumoase când este vorba de vreo luptă, dar să stai toată ziua în cazarmă nu este deloc amuzant. De mult aveam de gând să părăsesc armata. Ce voi face? N-am nici cea mai mică idee, voi pleca, probabil, în străinătate. Oricum, ce mare pagubă că plec din armată? Adevărul, domnișoară Eyre, e că găsesc destul de degradant, și nu prea profitabil, să ai 26 de ani și al dracului de puțin de trăit, și să aștepți ca un bătrân de 84 de ani să moară și să-mi lase mie toți banii.

Discursul lăsă o impresie total nefavorabilă. Sora lui roși și-și privi bărbatul. Mama lui zâmbi și începu să vorbească destul de tare cu Henry despre planurile lui de Crăciun. Numai Katherine Eyre părea neimpresionată. Îl privi pe Johnnie cu ochi gravi dar îngăduitori.

– E o situație destul de dificilă pentru tine, spuse ea, și trebuie că te simți întors pe dos. Deaceea, nu te duci în străinătate.

– De ce nu? întrebă Johnnie.

– Nu cred că vei fi fericit.

– Niciunde nu sunt fericit.

– A cui vină este?

– A nimănui. Este neșansa mea de a fi blestemat cu o fire ca a mea.

– Nu spune asta. Ești, cu adevărat, cea mai drăguță, și mai generoasă persoană. Deseori am vorbit cu Henry despre tine. El ține foarte mult la tine.

– Chiar așa? Mă îndoiesc.

– Îți place să te faci mai rău decât ești. Asta-i o nebunie. Ar trebui să vii mai des acasă și să te interesezi de țara ta.

– Dar ce-a făcut țara pentru mine?

– Ți-a dat viață, de exemplu.

Ea râse, iar inima lui bătea cu putere pentru că ea știa atât de puțin despre caracterul lui adevărat, despre egoismul lui, viciile lui, dorința lui cumplită de principii.

– Întotdeauna am înțeles că am fost un copil născut la șapte luni, spuse el. Poate de aceea îmi lipsesc toate virtuțile. Și cel mai drăguț membru al familiei mele a murit chiar în ziua în care m-am născut. Mătușa mea Jane, poate că ar fi scos ceva din mine. Ea ar fi trebuit să fie nașa mea. Cred că ai ceva din portretul ei agățat pe un perete în sufrageria de la Clonmere.

– Vreau să cred, zise ea, că nu mă vrei pe mine pe post de nașă.

El o privi cu suspiciune. Ce naiba vroia să spună? Din partea oricui altcuiva asemenea cuvinte puteau să pară drept simple invitații, flirt, sau

chiar provocătoare dacă veneau din partea unei femei inteligente în vârstă. Dar la Katherine Eyre păreau unice pentru că erau sincere. Se uita la el cu ochii ei căprui, calmi și-i mai zâmbi încă odată.

– Ți-e frică că voi juca rolul guvernantei, îi spuse ea. Ți-am promis că nu voi face așa ceva. Dar dacă finul meu s-ar încâlci mi-ar place să-l ajut să se descâlcească.

Johnnie uită de restul familiei, de oamenii din sala de mese, de chelneri, de zarvă și confuzie. Avea senzația că nu există decât persoana lui, chinuită, furioasă, nemulțumită și prezența binecuvântată, tămăduitoare a Katherinei Eyre.

– Ești o persoană neobișnuită, spuse el încet. Aș fi dat orice să te fi cunoscut înainte.

– De acum încolo ne vom vedea foarte mult, spuse ea, așa că viitorul va șterge trecutul. Trebuie să vii să stai cu noi la Slane.

„De ce, se întreba Johnnie, era atât de drăguță cu el, atât de amabilă ca și cum ar fi interesat-o ce se întâmpla cu el, ca și cum îi păsa de el într-un mod cam ciudat, deși îl cunoscuse doar cu o oră în urmă? Dacă ar putea să se gândească pentru o fracțiune de secundă că ar putea exista cineva în viața lui care să-și bată capul pentru el, să-l ajute, să-i zâmbească, să-i vorbească atunci cu siguranță că exista și speranța unui alt viitor. L-a rugat să vină să stea la Slane? Oare familia Eyre locuia la Slane? Nu-și putea aminti. Cât era de neobișnuită, total neconvențională, fără nici o asemănare cu micuțele cochete cu care se distra el la Londra. Da, se va duce acasă, va sta cu Katherine Eyre și cu familia ei în Slane, și poate, că după ce o va cunoaște mai bine, vor apărea și unele țeluri pentru viața viitoare. Ea va fi îngăduitoare și drăguță, iar dacă el va țipa, va înjura, va bea și-și va pierde cumpătul ea îl va ierta. De asta avea el nevoie mai mult decât orice pe lume. De iertare. De îndurare.

Și acum Henry se ridică în picioare cu paharul în mână, arătând mândru și fericit. Fratele lui gândi că urmează un alt toast. Și Henry spuse:

– Mamă, Fanny, Bill, Johnnie și Edward, mai am de făcut încă un anunț. Azi, sunt cel mai fericit dintre bărbați pentru că Katherine mi-a promis că se va mărita cu mine. Iar nunta va avea loc la Slane, peste două luni.

Toată lumea zâmbea, toată lumea vorbea deodată, apoi Edward îl bătu cu palma pe spate pe Henry. Fanny se aplecă spre Katherine Eyre să o sărute. El o auzi pe mama lui spunând: „Katherine, este minunat, draga mea, iar pe Bill că-și cere scuze pentru cei doi Eyre din familie în mai puțin de douăsprezece luni. Johnnie își auzi propria voce tare,

entuziastă, zicând: „Felicitări, bătrâne; meriți să fii fericit. Dumnezeu să te binecuvânteze. Pe dată atmosfera deveni mai încinsă; plăcerea se citea pe fețele tuturor, se purtau discuții rapide privind planurile de viitor, femeile toate, nerăbdătoare și emoționate, vorbeau despre rochii de mireasă și domnișoare de onoare și Dumnezeu mai știe ce, iar Henry se uita cu încredere și mândrie la această Katherine care urma să-i fie soția, liniștea și iubirea lui...

– Ai să-mi fii cavaler de onoare, nu-i așa bătrâne? întrebă Henry. Dar Johnnie împinse scaunul în spate și se sculă în picioare.

– Pentru nimic în lume, spuse el, grosolan. Nu știu cum să mă port în biserică, roagă-l, mai degrabă, pe Edward sau invită-l pe Herbie să vină de la Liverpool, și atunci o să fie doi flăcăi cu guler înalt. Eu, voi sta afară în stradă și voi arunca un papuc vechi în calea trăsurii voastre.

Observă expresia bruscă de dezamăgire din ochii fratelui său precum și licărul inevitabil al unei întrebări: „Ce nu e în regulă cu Johnnie? pe care o mai văzuse atât de des înainte, pe când era copil, băiat, bărbat. „N-are niciun rost; se gândi Johnnie; întotdeauna i-am rănit pe oameni, i-am făcut nefericiți; am stricat toate petrecerile; ar fi mult mai bine dacă aș pleca. Nu aparțin deloc acestei atmosfere de familie fericită. Să se însoare Henry cu Katherine. El este tipul potrivit pentru ea. Se vor face fericiți unul pe altul. Ea îi va da liniște și înțelegere. În ceea ce mă privește, pot să-mi ofer singur liniște, în felul meu, și dacă o sticlă și o curvă îmi pot oferi uitarea, cui îi pasă?

– Îmi pare rău că-ți stric seara, spuse el, dar mi-am amintit că mă întâlnesc cu cineva la ora nouă. Și oricum, vă veți distra mai bine și fără mine. Scoase câteva sovereignuri[1] în mod semnificativ și le puse în farfuria fratelui său. Cina mea, spuse el. Noapte bună, mamă.

O porni ușor spre ieșire, conștient că lumea se întorcea să-l privească, unul sau doi poate zâmbeau, ridicându-și sprâncenele, iar altul chiar înălțând semnificativ paharul. „La dracu cu toții! gândi el, la dracu și naiba să-i ia!"

Mecanic, în vestibul, își luă din cuier pălăria, paltonul și bastonul. Acum ploaia încetase și bătea un vânt tăios și rece. Mergea în josul străzii: trei tipi braț la braț veneau pe trotuar spre el. Se aștepta ca ei să se dea la o parte și să-l lase să treacă, dar fie că nu l-au văzut, ori s-au făcut că nu-l văd, iar el, fără nici o ezitare, intră în ei, aruncându-l pe unul în șanț, pe altul la zid, iar pe al treilea îl îmbrânci în felinar.

---

1 sovereign = monedă britanică de aur în valoare de 20 șilingi.

„Duceți-vă să învățați bunele maniere nu-i așa? - țipă el, iar cei trei uimiți de neprevăzuta întâmplare și neputând să-i răspundă în același mod țipară după el, iar unul dintre ei urlând încercă să cheme un polițist, dar până să apară vreunul, lumea se și adunase, Johnnie însă era departe. „Unde mă duc?" se întrebă. Apoi își aminti de scuza pe care o oferise familiei, întâlnirea de la ora nouă. Ei bine, era adevărat, dacă se gândea bine; colonelul său dădea o recepție acasă în strada Grosvenor. Același bătrân afurisit și ridicol care de dimineață dădea din colț în colț zicând că în condițiile date și îi era extrem de greu că trebuie să i-o spună, dar spera, ca să părăsească regimentul înainte ca el să fie dat afară. Foarte bine. Johnnie așa va face. Și era extrem de bucuros. Băgă mâna în buzunar și scoase invitația care zăcuse pe policioara de la șemineu înainte ca discuția să fi avut loc. „Colonelul, onorabilul George Greville și D-na Greville, acasă. O citi încă o dată sub un felinar.

„Vor avea plăcerea să mă vadă dacă asta vor", zise el. Se întoarse pe trotuar, zâmbindu-și, iar pe partea cealaltă o birjă se apropia. Îl strigă, ridicând bastonul. „strada Grosvenor, la nr. 11" - spuse Johnnie.

Era extrem de plăcut, să te lași pe spate în birjă, cu capul pe pernă și i se păru că ajunsese în strada Grosvenor prea repede. Coborî cu grijă și făcu plata. Luminile din casă străluceau puternic, de la ușă până la trotuar era întins un covor roșu. O mulțime de oameni se adunaseră afară în stradă să vadă sosirea invitaților. Ușa se deschise pentru o clipă pentru ca unul din ofițerii fratelui lui Johnnie, împreună cu soția să intre, apoi se închise:

– Hei, domnule, n-ai soție? zise o fată lângă cotul lui Johnnie.

El își scoase pălăria și se înclină.

– Din păcate, nu, răspunse el, dar ai fi atât de drăguță să mă însoțești?

Fata râse cu hohot. Era o prostituată micuță, fardată care venise din Piccadilly pentru a se amuza.

– Oare ce vor zice dacă voi intra înăuntru? zise ea tachinându-l.

– Este exact ceea ce aș vrea să știu, răspunse Johnnie. Vii cu mine? Sau ți-e frică? Îți voi da cinci lire dacă o faci.

Fata râse nervos și o altă femeie, însoțitoarea ei, o trase de braț.

– Haide, îi zise ea. Nu vezi că domnu-i cherchelit?

– Cherchelit pe dracu, spuse Johnnie. Dacă vrei să știi nu-s beat deloc. Hei, ce zici? Și puse în mână cinci sovereinguri.

– Bine, merg, spuse fata sec. Lasă-mă să merg, Annie, te rog!

Johnnie îi oferi brațul și sună la intrare. Încă o dată ușa se deschise, și un lacheu pudrat stătea la intrare. Un zumzet de voci îl întâmpină pe

Johnnie și însoțitoarea lui. Bărbați în uniformă și femei în rochii de seară întesau scara. În capul scărilor, pe palier, Johnnie îl ochi pe colonelul cu părul alb și pe impunătoarea lui soție.

– Cum te cheamă, iubito? întrebă Johnnie pe fata de lângă el.

– Vera, răspunse fata, dându-se în spate. Vera Potts... Domnule, doar nu ai de gând să mă duci acolo?

– Ba da, zise Johnnie. Întinse pălăria și paltonul cu o înclinare celui de al doilea lacheu, care vorbea cu colegul său în șoaptă, dar agitat. Ai bunătatea și anunță-ne, mai spuse Johnnie, îndreptându-se spre scară. Căpitanul Brodrick și domnișoara Potts. Salut, dragul meu Robin, ce mai faci? Și soția ta? Încântat să te întâlnesc. Nu cred c-o cunoști pe domnișoara Potts. Domnișoara Potts. Lordul căpitan Robert și Lady Frazer. Pe aici, Vera draga mea...

Lumea se dădea înapoi de pe scări în timp ce Johnnie își făcea drum înainte, cu fata încă agățată de brațul său. Johnnie deabia vedea, dar era conștient de faptul că multe capete se întorceau spre el, câteva cu expresii golite, că o voce extrem de insistentă îl chema din hol, dar el se simți plin de încredere în sine și posedând o mare forță. Acum capul colonelului era întors spre el, iar zâmbetul convențional de bun venit înghetă pe buzele soției acestuia, în timp ce mâna ei întinsă, înmănușată cu o mănușă albă lungă căzu în fața lăbuței grosolane întinsă de musafira nepoftită.

– Bună seara, doamnă Grenville, spuse Johnnie, bună seara, sir. Pot să vă prezint pe domnișoara Vera Potts, de la străvechea firmă Potts din Piccadilly?

– Încântată să vă cunosc, răspunse însoțitoarea lui.

Doamna Grenville avea expresia distantă a uneia care primise un pumn între ochi și pentru o clipă Johnnie avu impresia că o să leșine. Dar își reveni uimitor, se înclină, murmurând ceva.

Colonelul era nemișcat. Îl întâmpină pe Johnnie cu amabilitate și dădu mâna cu însoțitoarea lui. Numai vena care i se zbătea la tâmplă îi trăda sentimentele interioare.

– Morton, spuse el unui tânăr subaltern cu fața aprinsă, cred că domnișoara Potts va fi mai fericită afară. Vrei să ai amabilitatea s-o conduci până la ușă? Mai este și o altă scară pe palierul de acolo, la stânga. Mulțumesc. Iar tu Frazer, sau altcineva, vrei să-i cauți o birjă și să-l duci pe Brodrick acasă? Mi-e teamă că nu se simte bine...

– Ba din contră, spuse Johnnie, mă simt excelent. Eu sunt cel care o va conduce pe domnișoara Potts la prietenii ei. Bună seara, sir.

Se înclină, oferi încă o dată brațul însoțitoarei sale și împreună coborâră scările până în hol, priviți de sute de chipuri; apoi din nou

pălăria, paltonul, bastonul, afară pe covorul roșu cu ușa care se trântise în urma lor...

Târziu, mult mai târziu, Johnnie dădu la o parte perdelele din camera sa de pe strada Pall Mall. Dimineața era cenușie și cețoasă. Pentru o clipă nu-și putu aminti ce se întâmplase noaptea trecută și se duse să caute o sticlă în sertarul de la masa de toaletă. După o clipă sau două se simți mai bine, și ochii îi căzură pe trupul adormit al domnișoarei Poos, care era întinsă în patul lui. Ciudat, dar n-avea nici o amintire despre ceea ce se întâmplase după ce au părăsit casa din strada Grosvenor. Se duse în sufragerie și privi prin jurul său. Văzu paltonul său, și pălăria mult prea dichisită a Verei Potts, și blana pe care o purta în jurul gâtului. Mai luă o înghițitură din sticlă. Apoi observă o telegramă pe birou. Întinse o mână tremurândă și o deschise. Când Vera Potts intră în cameră căutându-și lucrurile, îl găsi pe Johnnie stând în fața biroului, cu telegrama deschisă în mână. Privea fix în fața lui.

– Ce-i? întrebă ea. Nu vești proaste, nu-i așa?

El păru că n-o aude. Privea la ceața de decembrie care se ridica deasupra lumii de afară.

– Bunicul meu a murit, spuse el încet. Asta înseamnă că Clonmere este al meu.

4

Lucrul cel mai amuzant era că el încă avea senzația că biblioteca aparținea bătrânului și când a deschis sertarele de la biroul masiv cu rulou sau când a întors cheia în dulapul pentru cărți a făcut-o cu o oarecare stânjeneală ca și cum Copper John ar fi putut păși în cameră și în orice clipă stând cu mâinile la spate, cu ochii îngustați sub sprâncenele stufoase și întrebându-și nepotul cu o voce rece, sacadată ce căuta acolo. Locul păstra mirosul lui. Era auster, întunecat. Și Johnnie știa că nu va putea sta niciodată aici, nu va putea scrie scrisori tihnit din cauza duhului bunicului său care-l privea peste umăr.

Desigur că totul era ridicol. Bunicul său nu mai fusese la Clonmere de mai bine de șase ani. Și Johnnie încercă să și-l imagineze pe bătrânul surd de 84 de ani, trăind alături de soția - bucătăreasă la Lletharrog, așteptându-și moartea, nevăzând pe nimeni, nescriind nimănui, cu excepția managerului minelor de pe Hungry Hill, o dată pe lună cu mare regularitate. Cu siguranță că nu era nimic temător în figura distantă ce stătea oră de oră, în camera de zi de la fermă? Johnnie încă tremura, fără niciun motiv, închise biroul cu rulou, dădu scaunul la o parte, până și

biblioteca lăsând-o pradă păianjenilor și prafului, ieșind afară la soare. Revenirea acasă era o amară cădere. Toată viața așteptase momentul ăsta, visase la el, își făcuse planuri și acuma când a venit aici, euforia trecuse și nu se mai simțea entuziasmat. „Am venit prea târziu“ se gândi el, rătăcind peste câmpuri, ascultând abstract la ceea ce îi spunea agentul. „Am venit prea târziu. Nu-mi mai pasă. Asta ar fi trebuit să se întâmple cu zece ani în urmă, atunci ar fi fost ceva.“ Agentul avea un fel de a fi care te scotea din sărite; se numea Adams. Johnnie nu-l știa, iar aceasta se referea tot timpul la Henry, de parcă locul îi revenise lui și nu lui Johnnie.

– Da, căpitane Brodrick, fratele Dvs., domnul Henry, a ordonat ca acești copaci să fie plantați aici; vara trecută a stat aici împreună cu alți domni tineri când dumneavoastră erați în străinătate. Apoi domnul Henry a sugerat ca acareturile fermei să fie separate și a pus capăt disputei dintre bătrânul Baird și omul cel nou; a hotărât că Baird este mult prea bătrân pentru slujba asta și l-a angajat pe actualul servitor, Phillips. Domnul Henry obișnuia să vină destul de frecvent la mine. Cred că scrisorile referitoare la această afacere merg la el.

Fără îndoială că atunci când el era la regiment, iar bunicul lui trăind retras la Lletharrog, Henry a supravegheat locul; dar acuma când bunicul lui era mort, iar Johnnie era capul familiei, Henry putea să-și vadă de ale lui.

– Pe viitor, spuse el tăios, toate informațiile privind domeniul sau minele îmi vor fi aduse mie direct.

Arendașii continuau să întrebe și ei de domnul Henry, privindu-l pe Johnnie cu suspiciune, ca și cum n-ar avea ce căuta acolo, de parcă ar fi un străin. Sus la mine era la fel. Fostul administrator al minelor, bătrânul Nicholson ieșise demult la pensie, locul lui fiind luat de un manager, Griffiths care i-a arătat socotelile destul de binevoitor și i s-a părut a fi eficient și bine crescut, dar atunci când Johnnie întrebă despre aparaturi a spus: „Domnul Henry consideră că echipamentul trebuie reînnoit și poate că atunci când căpitanul Brodrick se va vedea cu fratele domniei sale va afla ce măsuri a luat în acest sens.“

– Fratele meu, răspunse Johnnie, este extrem de ocupat cu nunta, dar oricum conducerea minelor n-are nimic în comun cu el.

– Desigur, din moment ce ați venit dumneavoastră, căpitane Brodrick, situația s-a schimbat, zise Griffiths aspru. Fără îndoială că vă veți ocupa personal.

Și acesta începu să discute detalii tehnice, arătându-i lui Johnnie cifre, ce nu însemnau prea mult pentru el. Dar ca să nu-și trădeze

ignoranța, dădea din cap mai tot timpul, punea întrebări și făcea o mutră obraznică pentru ca managerul să învețe lecția.

– Să fiu al naibii dacă am să mă las condus de Henry sau de oricine altcineva, gândi Johnnie și întorcându-se la castel îi chemă pe toți servitorii, îi blestemă doar pentru a le arăta că nu va fi dispus să le suporte prostiile. S-a enervat când bătrânul Thomas l-a informat că dacă domnul căpitan nu mai are nevoie de serviciile lui, s-ar duce să aibă grijă de domnul Henry și de doamna Henry în casa pe care și-au luat-o în Slane.

– Du-te, dacă ții neapărat, răspunse el. Nu vreau să fiu servit de oameni care nu mă plac.

– Nu-i vorba de asta, sir, spuse bătrânul servitor, părând încurcat; este numai faptul că-i cunosc dorințele domnului Henry, pentru că dumneavoastră ați fost plecat mult din țară și mi-e teamă că nu vă voi mulțumi.

Așa că Thomas plecă la Slane, și la fel au mai făcut unul sau doi servitori, iar Johnnie, disperat, trimise după ordonanța lui de la regiment. Acesta puse stăpânire pe casă și puțin după aceea sosi și Fanny-Rosa cu încă vreo trei servitori și mult bagaj, doi-trei câini, anunțând că dragul de Johnnie nu poate trăi la Clonmere de capul lui și că va avea ea grijă de el.

– Știi, dragul meu, spuse Fanny-Rosa, punându-și brațul sub al fiului ei și mergând în sus și-n jos prin fața casei, ceea ce ar trebui să faci este să te însori. O ființă liniștită, calmă, care să-ți dea o duzină de copii, să fie aici când ai nevoie de ea și care să nu te scoată din sărite. Și care să nu-și bage nasul în treburile mele sau ale tale. Trebuie să fie cineva de prin partea locului care să răspundă cerințelor. De familie bună, bineînțeles. Nu vreuna dintre obrăznicăturile tale parvenite.

– Îmi displac femeile calme, liniștite, răspunse Johnnie, și ție la fel; și oricum sunt mult prea ticălos pentru ca vreo femeie să vrea să se mărite cu mine; așa că problema este închisă.

– Henry și Katherine a lui sunt extrem de fericiți, zise mama lui. E păcat că nu poți fi și tu la fel. O soție te-ar echilibra, ți-ar da o stabilitate. Nu-s nebună. Știu ce vorbesc.

– Nu am nicio dorință de-a fi echilibrat, răspunse Johnnie, și dacă vei continua să-mi ții predici atunci îți voi aminti că această casă este a mea și nu a ta.

Fanny-Rosa îl privi piezis. Ciudat era că de câte ori menționa de Henry și de Katherine, lucrul acesta îl făcea să strângă din fălci și să mocnească înăbușit.

– Nu fii absurd, dragule, spuse ea, știi bine că nu țin prelegeri niciodată.

Dar ea luă o hotărâre tacită de a-l întreba pe servitorul lui despre cât de mult whisky consuma stăpânul său, unde ținea cheia pivniței, despre ce făcea în fiecare seară și dacă primea multe scrisori. Cel mai bun lucru pentru moment era să-l țină pe Johnnie ocupat. Fanny-Rosa scrise invitații tuturor vecinilor pe o rază de 30 de mile invitându-i la Clonmere să vâneze înainte de sfârșitul sezonului. Fratele ei, Bob Flower care se însurase și se stabilise la castelul Andriff, vărul ei, contele de Mundy, alți veri de ai ei, familia Lumley - toți aceia care ar fi putut fi convinși să-i țină companie lui Johnnie, au fost bombardați cu scrisori, toate specificând că „dragul Johnnie arde de nerăbdare să-i vadă și acceptând invitațiile și venind la Clonmere, oaspeții vor fi întâmpinați de o gazdă vorbăreață, strălucitoare, îmbrăcată în orice culoare ce nu se asortează cu părul intens colorat. Mai târziu, mult mai târziu, spre prânz, lor li se va alătura și Johnnie cam îmbujorat și ușor incoerent, care va fi agresiv și sincer, uneori râzând gălăgios pentru ca apoi să cadă într-o tristețe apăsătoare și fără motiv. Atunci oaspeții vor deveni rezervați, încurcați, neștiind dacă trebuiau să vâneze sau să-și cheme trăsurile și să plece acasă. Oricum, dacă vor fi și altă dată invitați la Clonmere, ei vor fi ocupați cu alte treburi.

– Ce oameni ciudați sunt, spunea Fanny-Rosa. Iarna trecută când Henry și Herbert au fost aici, prietenii lor veneau de două sau trei ori pe săptămână la vânătoare, invitându-se singuri. Iar acuma aceiași oameni găsesc mii de scuze privind starea drumului sau distanțele.

– Nu este nimic ciudat, răspunse Johnnie, ci doar că lor le făcea plăcere să vină să-i vadă pe Henry și pe Herbert și nu le place să vină să mă vadă pe mine. Pentru numele lui Dumnezeu, încetează să-i mai chemi. Pot să-mi invit prietenii mei și singur.

Și hoinărea cu paznicul, cu unul sau doi dintre arendași cu care împărțea o ciudată familiaritate pentru că nu era nimeni altcineva.

Era una dintre acele ocazii în care dădu peste Jack Donovan pe care de abia dacă îl mai văzuse din copilărie și brusc își aminti de episodul de mult uitat și petrecut în crâșma lui Slane. Tipul, puțin schimbat, încă roșcat și nechibzuit, îi întinse mâna lui Johnnie, întrebându-l de sănătate, deși pușca de sub celălalt braț părea grea ca o jeluire.

– Aha, acuma că ați revenit din nou în mijlocul nostru, căpitane, ne vom distra, spuse Donovan. Este tocmai ce le spuneam băieților la Doonhaven; vin vremuri bune. A venit gentlemanul care va oferi puțină distracție districtului nostru.

Johnnie râse, deși inițial fusese tentat să-l lovească.

– Mai bine ai veni cu noi, Jack, spuse el și ai căuta iepurii sălbatici pentru noi.

– Vă voi găsi iepurii, răspunse celălalt, clipind. Cunosc pământul ca pe propriu-mi buzunar, dar am fost obligat să vin pe aici în tăcere, căpitane, cât n-ați fost acasă. Doctorul Armstrong vâna pe aici, iar el nu-mi este prieten nici mie nici familiei mele.

– Nu-l băga în seamă pe doctorul Armstrong, zise Johnnie, poți să vii să vânezi aici, așa ca o schimbare.

Gândul că nașul său îl dezaproba pe Jack Donovan era de ajuns să-l considere pe omul ăsta prietenul lui. Unchiul Willie își făcuse deja câteva apariții la Clonmere, de fiecare dată adăugând câte o împunsătură de ac enervării crescânde a lui Johnnie. Oare Johnnie își propusese asta, avea el intenția de a urma exemplul bunicului său și ceruse sfatul fratelui său Henry despre celălalt? Adevărul era că nașul său pretindea prea multe în numele timpurilor apuse. Avea 60 de ani, este depășit de profesie, se gândea finul său și dacă nu va avea grijă, Johnnie îl va da afară din ținut și postul rămas îl va da unui om mai tânăr.

– Ce-ai mai făcut zilele astea, Jack? îl întrebă el, iar omul ridică din umeri.

– Bună întrebare, căpitane, când se poate vedea cu ochiul liber, că-s rupt în coate. Nu mai este loc de comerț pe aici, iar vechea prăvălie a tatălui meu de pe chei se prăbușește peste mine. Eu și sora mea Kate ne gândeam să plecăm în America. Nu-i nimic de făcut p-aici.

– Nu-i nevoie să plecați, spuse Johnnie. Voi găsi ceva pentru voi la Clonmere. Acum chiar mă gândesc că am nevoie de cineva care să trăiască în căsuța paznicului în susul drumului. Am concediat pe cei de acolo pentru că erau obraznici. Tu și cu sora ta ați face bine să vă mutați acolo.

Jack Donovan îl privi, cu ochii săi albaștri în care licărea suspiciunea.

– Ah, vă bateți joc de mine, căpitane.

– Nu, deloc. De ce n-ai locui în căsuța paznicului?

– Sigur, tu decizi. Locul îți aparține, căpitane, și poți avea ce chiriași dorești, acum că domnul Brodrick este mort. Ce-ți pot spune, este că el n-ar fi vrut ca vreunul din neamul Donovan să stea în căsuța paznicului.

– Un motiv în plus ca să veniți acum, răspunse Johnnie, și dacă cineva îndrăznește să zică ceva, trimite-l la mine.

A rumegat foarte puțin această chestiune, până când peste câteva zile, agentul a venit la el, plin de indignare să-i comunice că Jack

Donovan din Doonhaven și sora lui au făcut imprudența de a-și muta lucrurile în căsuța paznicului, pe care el, agentul, o promisese unuia dintre chiriașii căpitanului din Kileen și oare n-ar putea căpitanul să le dea ordin să plece?

– Bineînțeles că nu, spuse Johnnie, satisfăcut că-l putea face pe agent să se schimbe la față. Eu le-am dat voie să se instaleze acolo.

– Nu prea se obișnuiește... începu domnul Adams, dar Johnnie îi spuse să se ducă la dracu și ieși afară din cameră. În seara aceia, la masă, mama lui aduse din nou subiectul în discuție.

– Ce-i nebunia asta cu nenorociții de Donovani care încearcă să pună mâna pe casa paznicului? întrebă ea. Servitorii sunt săteni. O să-i dai afară, nu?

– N-am de gând așa ceva, răspunse Johnnie. Jack Donovan este un băiat foarte bun și este și unul dintre aceia care mă și place. Vor locui acolo cât vor dori.

– Dar, Johnnie, protestă mama lui, familia Brodrick n-a avut niciun fel de legături cu Donovanii, și tu trebuie să știi asta. Sunt o familie îngrozitoare. Tatălui tău i s-a tras moartea vizitându-l pe unul dintre ei. Numai și pentru asta nu-i voi ierta niciodată.

– Pentru că tata a avut neșansa de a lua difteria de la unul dintre Donovani, nu văd niciun motiv ca generația lor să-mi displacă, zise Johnnie. Credeam că ai mai multă minte. Lucrul cel mai rezonabil pentru tine ar fi să te duci s-o vezi pe Kate Donovan și s-o întrebi dacă se simte bine.

– Dragul meu băiat, n-am vorbit cu nimeni din familie încă și nu cred că voi începe de acum. Dacă este vorba cumva despre creatura aceia cu aspect viclean și cu păr de culoarea inului pe care am văzut-o, azi dimineață, n-am prea multe de spus. Ar fi trebuit să-i aduci pe cei din familia Mahoney la căsuța paznicului. Mie îmi place doamna Mahoney. De ce nu mi-ai cerut și mie părerea la început?

– Pentru că vroiam să-mi folosesc propria mea putere de decizie, spuse Johnnie, scurt, întinzând mâna după carafă.

– Este o mare greșeală, zise Fanny-Rosa, privind la cantitatea de vin din pahar, să aduci oameni din sat și care n-au nicio legătură cu domeniul ăsta. Eu am încercat cu servitorii și n-a prea mers. La urma urmei, am condus aici, după capul meu, mai târziu cu ajutorul lui Henry, tot timpul cât ai fost cu regimentul și cred că mă pricep puțin. De ce nu termini carafa, dacă tot ai început-o?

Johnnie puse paharul jos și se uită la mama lui.

– Cred că a venit timpul ca tu și cu mine să ajungem la o înțelegere,

spuse el. Ani de zile obișnuiam să vorbim despre cum vom trăi aici împreună după ce va muri bunicul, nu? Acum că s-a întâmplat, a venit momentul să stăm de vorbă. Și tu știi, și eu știu că este un eșec. Nu merge. Ce propui?

– Ce vrei să spui? ... întrebă Fanny-Rosa.

– Doar că ar fi mai bine pentru amândoi ca tu să te duci să locuiești în altă parte, nu? zise Johnnie.

Pentru o clipă Fanny-Rosa nu răspunse. Se juca cu șervetul din fața sa și în obraji avea două pete de culoare. Johnnie o privi iritat, urându-se pentru ceea ce făcuse, dar știind că nu-și va lua niciodată cuvintele înapoi.

– Înțeleg, zise Fanny-Rosa, că te calc pe nervi. E bine că mi-ai spus-o. Mamele sunt oarbe.

Se ridică și se duse spre cămin stând pentru o clipă cu mâinile spre flacără. Brusc, Johnnie și-o reaminti cu 20 de ani în urmă, cu aceeași claie de păr, acum vopsit și neuniform, căzându-i pe față, și cum atunci când era de-o șchioapă, îl legăna în brațe ținându-l aproape. Își putea aminti parfumul pe care îl folosea atunci, și mirosul răcoros al pielii. Acum pielea ei se lăsase puțin, iar pudra, aplicată neglijent se împrăștiase lăsând urme pe rochia de satin. Îl durea inima, și blestema în minte anii care s-au scurs și care nu vor mai putea fi aduși înapoi, anii care o transformaseră dintr-o fată zâmbitoare și lipsită de griji în această figură ridicolă între două vârste și care îl mișca numai datorită trecutului, nu și prezentului.

– Haide, nu face o tragedie din asta, spuse ea ușor. Dacă vrei să fii singur, mulțumesc cerului că ai spus-o la timp.

Johnnie se învârti în jurul scaunului și privi fix la foc.

– Nu înțelegi, zise el. Este o tragedie. De ani de zile obișnuiam să mă gândesc la asta, cu tine alături de mine aici, și la ce-am putea face împreună. Și acum când trăim acest moment, ne lovim de un eșec lamentabil. Oare nu-i asta cea mai mare tragedie care ni se putea întâmpla?

Priveau la foc, el cu paharul în mână, ea cu o mână pe umărul lui.

– Mă întreb, zise ea, ce s-ar fi întâmplat dacă tatăl tău n-ar fi murit.

Era ceva în vocea ei care-i atinse o coardă sensibilă a inimii și-l făcu să se uite la ea și să-i ia mâna. Când se întoarse spre el fața ei zâmbea, nu plângea și începu să vorbească, repede, despre modul de a găsi o căsuță mică, poate undeva în sudul Franței, pentru toamnă și iarnă. Deseori s-a gândit că i-ar place așa ceva. Când era fată, spunea ea, întotdeauna își petrecuse iernile în străinătate, în Franța sau Italia. Era

amuzant; singura problemă care se punea era că ar putea costa cam scump...

– La naiba, cu cheltuielile, spuse Johnnie. Știi foarte bine că-ți permit tot ce-ți dorești. Tot ce se poate aranja.

– Dragule, zise ea, cât ești de bun și generos și-l mângâie pe cap, ceea ce era mai rău decât dacă s-ar fi înfuriat și ar fi urlat la el. Mă întreb dacă Eliza n-ar vrea să vină cu mine, așa ca o schimbare cu Saunby? Am putea sta la un hotel și căuta o vilă micuță. Cred că-i voi scrie diseară. Cel mai mult mi-ar place la Monte Carlo. Mai mult decât...

Deschise ușa și-l lăsă singur în sufragerie, iar el se gândi, brusc, cum după atâția ani nu știa mai nimic despre mama lui, despre mintea și inima ei. Și dacă, în seara asta îi frânsese inima prin ceea ce-i spusese, sau dacă avea ceva de frânt, el nu va ști niciodată, dar nici altcineva. Nimeni în afara lui Dumnezeu cel Atotputernicul nu putea privi în sufletul lui Fanny-Rosa să citească adevărul.

În dimineața următoare, el se trezi plin de remușcări pentru cuvintele grele din seara precedentă, se duse în camera mamei lui pentru a-i cere iertare. Băuse peste măsură, spuse el, ea nu trebuia să dea atenție la ce zisese; dar o găsi înconjurată de cutii și cărți, haine demult aruncate, pălării, eșarfe, mănuși, relicve ale anilor care s-au dus.

– Ce amuzant, zise ea, să dai peste lucruri de care uitasem. Aici, e pălăria pe care o purtam când m-am logodit cu tatăl tău - și alese un obiect din pai, șifonat, de mărimea unei farfurioare. Pare făcut pentru fata de la bucătărie mai adăugă ea și-l puse alături. Asta-i primul tău pantof, râse ea, arătându-i un pantofior de bebeluș de culoare purpurie. Nu trebuie să-l arunc. L-ai purtat doar câteva săptămâni, piciorul tău creștea foarte repede. Privește la rochia asta de satin. O făcusem ca s-o port la Bath, unde tatăl tău și cu mine am petrecut o săptămână extrem de veselă, apoi, după ceva timp, l-am născut pe Edward și a devenit prea largă s-o mai port. Cu o mică modificare mi-ar veni foarte bine acum. O țin lângă ea.

Johnnie o privea, plin de disperare. Era atâta tristețe, i se părea lui, în toate aceste lucruri care, odată, făcuseră parte din ea.

– Cred că am fost nebuni, aseară, zise el. Mai bine, răzgândește-te și rămâi.

– Oh, prostii, îi răspunse ea. Este o mare prostie să te întorci asupra unei decizii. Am învățat asta cu mulți ani în urmă. Și pe deasupra, aștept cu nerăbdare mica mea căsuță. Mă voi bucura să văd, din nou, lume multă, să umblu de colo-colo. Calci în picioare manșonul ăsta, dragul meu. Te superi, dacă te muți?

El se gândea că poate ea, la urma urmei, nu juca teatru și chiar vroia să plece și pentru că totul i se părea mai tragic decât dacă ar fi tânjit să stea cu el, coborî în sufragerie și bău jumătate de sticlă de whisky. Peste o săptămână, ea era plecată...

Johnnie se închise în casă fără să vadă pe nimeni. Vremea era urâtă, ploua zi după zi. Ceața învăluia golful și ascundea insula Doon, și Johnnie privind pe geam vedea ploaia care parcă se tânguia, auzea sunetul ei în șanțurile drumului, vedea norii groși, cenușii, învăluind Hungry Hill. Apoi, pentru că nu avea altceva de făcut, se ducea afară în ploaie și mergea pe drum prin parc, intra în căsuța paznicului și stătea de vorbă cu Jack Donovan. Omul îl amuza; avea un umor vulgar, ușurel și un bagaj de povestiri despre oamenii din Doonhaven care făcea apel la sensul pervertit al ridicolului lui Johnnie. Probabil că multe dintre ele erau neadevărate, dar asta nu conta. Johnnie, la rândul lui, povestea despre experiențele sale din străinătate, în general despre cele mai compromițătoare, pentru că îl făceau pe Jack Donovan să râdă cu zgomot. Întâmplarea despre felul cum a dat peste un harem în Turcia și a făcut dragoste cu o doamnă voalată pe când bărbatul ei era plecat era povestea preferată a celor doi Donovani, pentru că și Kate Donovan le ținea companie, privindu-l cu colțul ochilor în timp ce se prefăcea că pregătește cina fratelui ei. Avea un păr deschis și moale, aproape alb, cu cărare pe mijloc, iar Jack îi spuse lui Johnnie că-i ajungea până la brâu și putea sta pe el.

– Haide să-l vedem, zise Johnnie, ea se prefăcu șocată la început, refuzând să facă zarvă prea mare, dar fratele ei o somă:

– Haide, Kate, nu trebuie să te ții atât de mândră în fața căpitanului.

După multe rugăminți, dădu drumul părului, răsfirându-l. Pe dată se transformă dintr-o tânără comună într-una originală și care intriga, iar Johnnie se gândi ce plăcere ar fi să-și poată răsuci degetele în părul ei, să-l facă coc, să se joace cu el.

Vederea lui Kate Donovan așa despletită îl făcu să fremete și aproape că în fiecare zi își făcea drum pe acolo, intra înăuntru și stătea de vorbă cu fratele și sora. Bucătăria micuță și neaerisită, cu mirosul de mâncare gătită, cu perdelele din dantelă pline de fumigene, cu vasele de lut stridente, cu figurinele din porțelan ale Fecioarei Maria și ale Sfântului Iosif pe policioara șemineului, și crucifixul mare din lemn de pe perete, deveni mult mai familiară și mai confortabilă decât camerele reci și goale de la Clonmere.

Treptat, Jack Donovan își lua obiceiul de a fi plecat când venea Johnnie. Sora lui aducea un pahar și o sticlă de whisky din dulap, și-i

turna, spunând că după amiaza este cam răcoroasă. Johnnie o privea pe sub rama ochelarilor, amuzat de timiditatea ei, de care știa foarte bine că e simulată, apoi o ruga să-și dezlege părul și după cu un timp îndelungat refuza dând din cap, până la urmă îi împlinea dorința. În bucătărie era liniște, doar ticăitul ceasului se auzea, iar Johnnie, îmbuibat de whisky, cu Kate pe genunchii lui se simțea cuprins de o dulce letargie, trecându-și degetele prin părul ei. Mult mai plăcut era așa, decât să stea de unul singur în sufrageria de acasă! Cu ochii pe jumătate închiși vedea portretul Papei de pe peretele de vis-a-vis, cu rozarul mai jos și contrastul dintre ceea ce vedea și ceea ce se întâmpla în bucătărie îl făcea să râdă și de aceea era tentat să-și îngroape fața în părul lui Kate Donovan și să-și ascundă zâmbetul față de ea.

Uneori, înapoiat la Clonmere, suferea pentru modul în care reacționa. Gândea că e de-a dreptul lamentabil, să te duci la câteva zile în propria-ți căsuță pentru paznici și să faci dragoste cu sora paznicului. Să conversezi cu Kate era imposibil pentru că nu aveai ce vorbi cu ea; nu mergea acolo decât cu un singur scop. Era unicul mod în care putea petrece în acea toamnă timpurie a anului 1875.

Suferea și când se ducea, ocazional, să-și viziteze fratele, la East Grove, în Slane. Îl apuca un alean ce n-avea cap și coadă, când o vedea pe soția fratelui său, Katherine. De îndată ce intra acolo devenea conștient de un sentiment de pace pe care nu-l mai cunoscuse niciunde. Ea venea spre el, din sufragerie, îi întindea mâinile și-i spunea „Mă bucur că te văd Johnnie. Vei rămâne și peste noapte, cu siguranță" neacceptând nici un răspuns negativ. Thomas îi ducea valiza în camera liberă de la etaj, iar când ceaiul era servit, el stând lângă Katherine îi urmărea mâna pe ceainic, curba umerilor, gâtul lung și zvelt, profilul calm și fin.

– Ce-ai mai făcut, Johnnie? îl întreba ea, punându-și o mână pe genunchiul lui și privindu-l în ochi în timp ce el se simțea cuprins de un sentiment brusc de dezgust pentru viața lui și pentru tot ceea ce a făcut. Dezgust pentru neputința sa, pentru zilele fără speranță, pentru lâncezeala din pat din fiecare dimineață, pretextul inutil de a-l vedea pe agentul Adams, pentru statul în fața unei sticle de whisky în sufragerie, mersul până la căsuța paznicului și interludiul stângaci și sordid cu Kate. Apoi revenea la Clonmere și din nou sticla de whisky. Își roti privirea prin salonul de la East Grove. Era confortabil, prietenos, cu focul aprins în cămin și cu apărătoarea din alamă lustruită. Carpeta era de un verde dulce, iar cretonul strălucitor avea mere în el. Erau flori pe masă, flori pe polița de la cămin. Katherine ținea un gherghef în poală, aștepta un copil în curând, dar punea lucrul de-o parte pentru că, zicea ea, aseme-

nea priveliște domestică nu prezintă interes pentru un burlac.

– Johnnie aș vrea, spuse ea, să părăsești Clonmerul și să vii să stai cu noi. Mi-ar place să te știu aici, iar când Henry e plecat, ceea ce se întâmplă foarte des, mi-ai ține tovărășie. Nu prea am parte să te văd prea des.

– Si mie mi-ar place, zise Johnnie, mai mult decât orice altceva.

– Și atunci?

Dădu din cap.

– Nu, spuse cu încăpățânare, când doi oameni sunt atât de fericiți, cum ești tu cu Henry, nu aveți nevoie de un al treilea care să vă strice armonia.

– Nu fii prost, Johnnie, zise ea. Ne-ar face și mai fericiți dacă ne-am gândi că și tu ești fericit. E prea multă singurătate în casa aceia mare, și deși nu prea ies în lume sau prin împrejurimi, acuma, am putea citi împreună, ți-aș putea cânta, iar Henry ar fi fericit să-i ții companie când vine seara acasă.

Johnnie se gândea ce ar fi însemnat să stea aici, zi de zi cu Katherine, în pacea și tihna casei ei. Doar să stea și să-i privească mâinile, așa împreunate cum erau acuma, și ar fi fost de ajuns. Doar să-i asculte vocea calmă și ca acum, ochii să-i zâmbească în timp ce și-ar ridica privirea din cartea pe care urma s-o citească.

Acum, după ce Thomas a strâns serviciul de ceai, Katherine s-a dus la pian și a început să cânte. Părea atât de îndepărtată de lume, de detașată, așa cum stătea pe scaunul special, privind undeva pe fereastră. Johnnie se întreba la ce se gândea. Oare ce-i trecea prin minte? „Oare lui Henry îi trasmitea aceiași pace pe care mi-o da mie?". Închise ochii și în timp ce-o asculta cântând, Johnnie își imagina că odaia aceasta e a lui, la fel și casa, iar cea care stă acolo la pian este soția lui, care terminând să cânte vine spre el, se apleacă, și îi atinge părul întrebându-l dacă este mulțumit. Apoi, ușa se deschide, iar Henry intră în cameră, radios, zâmbitor.

– Salut, bătrâne, zise el, asta, da, surpriză! Și Johnnie se ridică din scaun, un oaspete în casa fratelui său. Visul se prefăcuse în țăndări.

Katherine închise pianul și se îndreptă spre soțul ei. Acesta o sărută, și încolăcindu-i talia cu brațul, începu să comenteze cu Johnnie.

– Ce zici de cum arată? întrebă Henry mândru, dar fără să aștepte vreun răspuns se lansă într-un raport al zilei, povestind niște lucruri amuzante despre prânzul cetățenesc la care a fost obligat să ia parte și unde un membru onorabil al orașului a ținut un discurs lipsit de tact.

– Presupun, zise Katherine, că ai potolit spititele și i-ai invitat pe toți

cei care au fost ofensați la cină?

– N-am făcut așa ceva, răspunse Henry, am dorit ca afacerea să ia sfârșit cu bine pentru a veni acasă la nevastă.

Și încă odată el se aplecă și o sărută, iar Johnnie văzu privirea ei adresată fratelui său și simți o durere în inimă.

„ Îl iubește, se gândi el, el o face fericită“ și în timp ce se îmbrăca pentru cină și îi auzi vorbindu-și unul altuia în camera alăturată, își aminti de toate femeile pe care nu le-a iubit vreodată și care l-au stârnit pe moment. Doar atât! Ce procesiune mică, mohorâtă de-a lungul anilor, terminând acum cu Kate Donovan în bucătăria din căsuța paznicului! „Oh, Doamne, gândi el plictisit, dacă totul ar fi fost altfel, dacă n-aș fi fost plecat în regiment, n-aș fi trecut prin războiul ăla fără sens și aș fi rămas aici la țară, aș fi întâlnit-o pe Katherine și aș fi rugat-o să mă ajute. Poate s-ar fi măritat cu mine și nu cu Henry. Am fi locuit împreună la Clonmere și ar fi născut copiii mei și nu pe ai lui, și s-ar fi uitat la mine așa cum s-a uitat la Henry acum zece minute“.

Pe măsuța de toaletă era un vas cu flori, probabil că ea îl aranjase înainte ca el să urce să se schimbe, lângă pat, o carte, focul aprins în cămin, semne ale grijii ei, ale atenției, iar peste tot dominând o curățenie și o ordine atât de diferite de dormitorul său pustiu de la Clonmere. În camera de alături și-o imagina pe Katherine stând în fața oglinzii, pieptănându-și părul în timp ce Henry se plimbă, legându-și gulerul și cravata, intimitatea dintre ei fiind un lucru natural, fericit, făcându-i și mai apropiați unul de celălalt. Era ceva ce el nu va ști niciodată, viața în comun între un soț și o soție. Singurele amintiri ce le avea erau sordide, cenușii...

Cina la East Grove era la ora șapte. Lumânările erau aprinse pe masa lustruită. O fată în casă îl ajuta pe Thomas la farfurii. Iar Johnnie, așezat lângă Katherine, compară manierele ei și ale fratelui cu ale sale, când stătea tolănit, singur în sufragèria lui, având pe fața de masă murdară, mâncarea aproape răcită și după ce-l înjură pe servitor până ce bietul om devenit alb la față de frică, se decidea să nu mănânce deloc și întindea mâna după carafă.

Când Katherine se ridică și îi lăsă pe frați singuri, Henry îl privi cu o expresie ciudată și timidă, spunându-i:

– Sper că n-ai nimic împotrivă să mă faci agentul tău, nu-i așa, Johnnie?

– De ce, ce s-a întâmplat cu Adams?, întrebă Johnnie.

– Nu vreau să spun că ar trebui să-l concediezi pe Adams, răspunse Henry, dar dă-mi voie să acționez, ei bine, ca un supraveghetor, dacă expresia ți se pare mai potrivită. Tu lași ca locul să se fărâmițeze,

bătrâne, să știi că e păcat dacă te gândești la grija și necazurile și cheltuielile făcute de bunicul nostru. Nu fii supărat pe mine că-ți spun chestia asta. Vroiam demult să vorbesc cu tine.

Johnnie se înroși și strânse din fălci.

– Nu știu despre ce vorbești, spuse el. Afacerea este condusă așa cum vreau eu să fie condusă și asta-i tot. De altfel nu prea-mi pasă de Adams, iar pe viitor voi fi propriul meu agent. Vei găsi că treaba asta este mai mult grijă decât profit.

– Foarte bine, zise Henry iute. Nu voi mai discuta. Eu ți-am făcut o propunere, pentru că am crezut că te pot ajuta ca să te degajez de o parte din probleme. Ai mai fost pe la mine în ultimul timp?

– Nu, spuse Johnnie, aprinzându-și un trabuc. Singurul meu interes este să văd dacă intră bani în contul meu din bancă. Dar de ce mă întrebi?

– Fără motiv. Doar că am senzația că băieții angajați acolo ar fi încurajați dacă ar simți că proprietarul manifestă interes și se preocupă de bunăstarea lor, de munca lor, din când în când.

– Alte sfaturi? întrebă Johnnie.

Henry împinse carafa spre el.

– S-o iei mai ușor cu asta, băiete, spuse el, și să-i vezi mai rar pe cei din familia Donovan.

Johnnie puse trabucul jos.

– Cine dracu ți-a povestit despre Donovani? întrebă el.

– Știi cum e pe aici cu bârfa, răspunse Henry. Ceea ce se întâmplă în Doonhaven ajunge la Slane în câteva zile. Jack Donovan, nu-i chiar un tip de treabă, știi și tu. Are o reputație proastă pentru a împroșca cu noroi și pungășii. Și a fost auzit cum se lăuda în gura mare prin cârciumi că sora lui te are la degetul cel mic, deși n-a folosit o expresie chair atât de politicoasă.

– Naiba' să-i ia pe toți, țipă Johnnie. De ce dracu, nu pot oamenii să mă lase în pace?

– Ei te vor lăsa în pace, spuse Henry, dacă te lași și tu de băutură.

Johnnie se lasă pe spate și-l privi pe fratele său.

– E al naibii de ușor pentru tine să vorbești, nu-i așa? zise el. Ești fericit și însurat cu femeia pe care o iubești. Nu prea ai de ce să-ți faci griji. O ai pe Katherine a ta. Lasă-mă să mă bucur și eu de Kate a mea.

Râse și-și mai turnă un pahar de Porto.

– M-am săturat până peste cap de oameni care să-mi spună ce să fac, zise el. Am suferit de asta și în armată, dar n-am de gând să suport și în viața civilă.

– Nu încerc să-ți țin o predică, zise Henry liniștit. Vreau doar să-ți spun să te ferești de Jack Donovan. Dacă ai ales să ai o legătură cu sora lui, eu nu te pot opri. Dar nu-ți pierde capul!

– Donovanii sunt prietenii mei, zise Johnnie. Ei sunt singurii din acest ținut care mi-au arătat prietenie de când m-am întors.

– Foarte bine, răspunse Henry. Nu-ți mai spun nimic. Haide să mergem în salon și s-o rugăm pe Katherine să ne cânte ceva.

„ Da, era destul de ușor pentru el - se gândea Johnnie - privindu-și fratele cum îi întorcea paginile lui Katherine la pian în timp ce se uita spre el și-i zâmbea. Diseară vor fi împreună, ea cu capul așezat pe umărul lui, iar mâine el se va trezi și Katherine va fi alături de el. Și ziua următoare la fel. Când el e nervos, ea îl va calma. Când el este obosit ea îl odihnește. Când este vesel ea i se va alătura în veselie, iar când el este serios ea va fi la fel. Își aparțin unul altuia, ea va avea un copil de la el. Iar eu n-am nimic și nu aparțin nimănui, nu sunt altceva decât un bețiv bun de nimic, nervos și al cărui singură distracție în viață este să facă dragoste cu sora paznicului său".

– Johnnie, spuse Katherine, deodată, luându-și privirea de la pian și zâmbindu-i, nu-i așa că ai să stai ceva mai mult cu noi?

Și Henry, cu o mână pe umărul ei, îl privea.

– Da, Johnnie, tare mult aș vrea. Eu îi lipsesc destul de mult și mi-ar place să te știu aici, cu Katherine. Știu că ai fi fericit. Știu că ea va avea grijă de tine.

Johnnie îi privi pe amândoi: Katherine la pian cu lampa care-i lumina părul închis la culoare și Henry, fratele său, jucându-se distrat cu gulerul ei de dantelă. Gestul familiar, intim îl trezise pe Johnnie din visare.

– Nu, spuse el, nu, vă voi lăsa pe amândoi în liniște și mă voi întoarce la Clonmere.

5

Când Johnnie reveni acasă, unul din primele lucruri pe care le-a făcut a fost să-l concedieze pe Adams, spunându-i că în viitor se va ocupa singur de proprietate. Asta îl va arăta lui Henry și oricui altceva din cei ce încercau să-l critice, că el nici pe departe nu e atât de incompetent pe cât vor ei să-l creadă. Timp de o lună și ceva se scula devreme de tot, răspundea la scrisori, se plimba pe jos o dată sau de două ori pe săptămână. Apoi a avut ghinionul să răcească și să stea în pat mai multe zile, și așa cum zăcea în dormitorul său mohorât, doar cu

un servitor la căpătâi, a fost cuprins din nou de o stare de depresiune, iar efortul făcut în săptămânile trecute i se părea că a fost absurd. Cu ce se alesese, la urma urmei, călătorind spre mină și stând la contabilitate? Mai că-i irosise timpul lui Griffiths. În timpul orei petrecute aici, directorul nu-și găsea locul și vroia să plece. Și la fel va fi și cu proprietatea. El era convins că arendașii lui nu-l agreiază. Nimeni nu-l saluta de bun venit, decât Donovanii. „Și, pentru Dumnezeu, se gândea el zârcolindu-se în pat, ei sunt singurii mei prieteni, nimănui nu-i păsa nici cât negru sub unghie de mine. Pot să stau mult și bine și să zac aici, chiar să mor până să vină cineva să mă vadă". Nașul lui, doctorul Armstrong, a venit într-o zi, s-a uitat la el și i-a ținut o predică despre îngăduința față de sine. „Numai tu poți fi blamat pentru starea în care te afli", spuse el, fără nicio undă de simpatie și stătu, preț de vreo douăzeci de minute, vorbindu-i despre necazurile provocate de alcool. Apoi plecă, și Johnnie, simțindu-se chiar mai rău spre seară, porunci servitorului să-i aducă din pivniță o sticlă de vin, după care simțindu-se refăcut își puse un halat și mâncă șuncă rece cu cartofi lângă focul din cămin, unde Jack Donovan, plin de compasiune, stătea lângă el să-i țină companie.

– Kate era speriată de moarte de cum arătai zilele astea, spuse el, și nimic nu o mulțumea mai mult decât să viu până la castel și să-l văd pe căpitan. Cum te simți?

– Ca-n iad, răspunse Johnnie.

– Din cauză că stai aici de unul singur. Așa pentru starea sa fizică, bărbatul e născut pentru a-și lua puterea din orice. Este exact ceea ce ai acolo în sticlă și care îți va face foarte bine.

– Asta-i muzica ce-mi place, Jack. Cerule, tu ești singurul prieten pe care îl am.

– Perfect adevărat, sir. Este exact ceea ce îmi spunea și Kate de dimineață: prietenii minunați și rudele căpitanului l-ar lăsa să moară înainte să se gândească la el. Să-ți spun care-i buba, sir: ai prea multă minte pentru ei. Ție îți place să mergi pe drumul tău, și de ce n-ai face-o? Nenorocitul ăla de Adams a spus peste tot că nu cunoști domeniul de la un cap la altul. L-aș scalpa pe bruta asta.

– Ah, chiar așa a spus?

– Da, din cauză că tu i-ai luat puterea din mână. Pot să-ți spun doar un singur lucru, căpitane, acesta este că oricând n-ai chef să-ți faci de lucrul cu domeniul, sunt gata să-ți dau o mână de ajutor.

– Frumos din partea ta, Jack.

– Pentru nimic. Nici o problemă. Îndrăznesc să spun că pot face mai mult decât Adams. Ce-ai spune dacă Kate ar veni p-aici și ar strânge

lucrurile de prin casă?

– I-aș fi recunoscător dacă ar face-o, mormăi Johnnie. Niciunul dintre servitorii mei nu se atinge de vreo cârpă de șters praful prin camere de pe o zi pe alta.

Vinul începuse să-și facă efectul, îl făcea somnoros și satisfăcut, ceea ce medicamentele caraghiosului ăla bătrân de naș nu realizaseră niciodată, și ar fi plăcut, se gândi Johnnie ceva mai târziu, întins din nou în pat, cu focul mocnind în cămin, s-o vadă pe Kate mișcându-se fără zgomot prin cameră, trăgând perdelele și nepermițând pătrunderea după amiezii cenușii de noiembrie, împăturindu-i hainele și punându-le la loc, și după aceea, când el ar fi aproape adormit, ea strecurându-se în pat și întinzându-se lângă el. Se gândea la East Grove, la fratele lui și la Katherine stând la ceai în salon, apoi la Katherine cântând la pian, Henry stând în spate pe scaun, întors în așa fel încât să poată vedea lumina lămpii în părul soției sale.

– El o are pe Katherine, se gândea Johnnie. Eu o am pe Kate. De ce naiba să-mi fac griji?

Și strângând-o pe sora lui Jack Donovan mai aproape de el se cufundă în uitare, în timp ce ploaia începea să bată din nou în fereastra din apropiere și cădea întunericul.

Era ușor, după ce a trecut iarna, să te sprijini din ce în ce mai mult pe prietenia Donovanilor. Jack avea un cap ager și mai viclean decât al lui, și în foarte puțin timp, Johnnie observă că avea afacerile de la Clonmere la degetul cel mic. Trata cu arendașii, plătea salariile, luă pe seama lui toate problemele cu care stăpânul său nu trebuia să-și bată capul.

– Nu știu cum m-aș fi descurcat fără tine acum, Jack, îi spuse Johnnie. M-ai salvat de toată această muncă care mă plictisește de moarte, și nu trebuie să-mi mai fac probleme dacă oamenii mă plac sau nu.

– Să te placă? spuse Jack Donovan. De ce, căpitane, doar ești gentlemanul cel mai iubit care a purtat vreodată numele de Brodrick. Oare nu sunt în Doonhaven o mulțime de bărbați și femei care ție îți vorbesc, dar nu i-au vorbit fratelui tău sau bunicului tău? Chair și pastorul Healey îi spunea, deunăzi, lui Kate că domnul căpitan este o chezășie pentru acest ținut.

Era remarcabil, se gândea Johnnie că pastorul districtului, care după știința lui n-a avut pe vremea bunicului său mai mult decât o plecăciune din cap de la vreunul din membrii familiei, intra acum în parc, zâmbea și se pleca înaintea proprietarului de la Clonmere, ba chiar lua și ceaiul cu el în bucătăria neaerisită din căsuța paznicului. Johnnie decise că era chiar un tip de treabă și se trezi scotocindu-se după cinci lire pentru a-i

da preotului ca să le distribuie celor mai sărace familii ale districtului.

– Niciodată până acum, spuse pastorul Healey, numărând monedele cu grijă și punându-le într-un portmoneu de piele uzat, vreun Brodrick n-a mai avut un gând pentru membrii săraci și loviți de soartă din parohia mea. Și mai ales este și biserica mea cu acoperișul ce stă să cadă în curând și cum voi găsi bani pentru a o repara?

Johnnie își aminti de bilanțul din bancă mărit de arama de pe Hungry Hill și-i promise un cec pastorului Healey.

– Nu ți-am spus eu, părinte, că domnul căpitan este un gentleman?, spuse Jack Donovan, uitându-se peste umărul pastorului pentru a vedea mărimea sumei de pe cec. Este tot atât de sincer precum un copil în ceea ce înseamnă banii, și de două ori mai generos. Kate, mai toarnă-i părintelui Healey un pahar de whisky, și căpitanului deasemenea.

– Pentru mine, nu, copilă, zise pastorul, ridicând mâna. trebuie să-mi văd de drum. Este o bucurie să vezi un om cu poziția dumneavoastră fericit într-un mediu atât de umil și gândindu-se atât de puțin la onoarea ce le-o face celor pe care-i vizitează.

– Aș fi pierdut dacă Jack și Kate n-ar avea grijă de mine, zâmbi Johnnie.

– Și ei ar fi pierduți fără dumneavoastră, zise pastorul Healey. Kate, un copil iubit pe care-l știu de când s-a născut, cu o minte și o inimă la fel de inocentă acum ca și în ziua când am botezat-o și care vă arată o devoțiune, sunt sigur de asta, care nu poate fi egalată în tot ținutul. Ar fi un lucru îngrozitor dacă o asemenea devoțiune a unei inimi inocente ar fi vreodată trădată și dată la o parte ca fără valoare.

„Ce dracu vrea să spună“, își zise Johnnie în gând, dar dădu mâna cu preotul, asigurându-l că nici Jack și nici sora lui nu vor avea nevoie de nimic atâta timp cât trăiește el la Clonmere.

– Vă cred, spuse pastorul Healey, deschizându-și umbrela imensă pentru a-și pune la adăpost statura viguroasă. Ați dat dovada onoarei și generozității în fața mea, iar această copilă binecuvânată, fără părinți, doar cu un frate care să aibă grijă de ea, s-a încredințat mâinilor dumneavoastră.

Și părăsind căsuța paznicului o porni în jos pe deal spre sat.

– Ah, e un sfânt cuviosul părinte, spuse Jack Donovan, privindu-și sora, și are pentru Kate o mare tandrețe. El ar muri dacă ar ști că-i jignită; la fel ca și mine de altfel. Îți spun, căpitane, dacă o voi vedea pe sora mea rușinată aș strânge-o de gât cu mâinile mele. Și știi și tu asta, Kate, nu?

– Da, Jack, zise sora sa, ușor uitându-se supusă la lucrul din poală.

– Sunt unii gentlemani, căpitane, crezi sau nu, spuse Jack Donovan, violent, care ar profita de inocența unei tinere femei și și-ar bate joc de ea când fratele ei ar fi cu spatele întors, iar biata creatură este la fel de neștiutoare ca un bebeluș încă nenăscut. E dezgustător!

Johnnie ridică din umeri și-și termină paharul de whisky. Cu siguranță că Jack nu era pe cale să simuleze ignoranța, la o oră așa de târzie, cu privire la ceea ce se întâmpla sub acoperișul său în ultimele luni? Cât despre inocența surorii lui, ar fi greu să găsești pe cineva mai nevinovat decât Kate a doua zi după ce și-a lăsat părul despletit.

– Jack, ar fi bine ca mâine dimineață să vii la castel, spuse el scurt, ridicându-se în picioare. Phillips mi-a adus o notă de plată pentru carne și hrana animalelor iar eu nu-i dau de capăt.

– Căpitane, nu rămâi pentru o înghițitură la cină?

– Nu. nu cred. Noapte bună, Kate.

Sosind acasă găsi o scrisoare de la Katherine în care îi reproșa că a neglijat East Grove de câteva săptămâni. Ea sperase atât de mult că le va face o vizită de Anul Nou, dar el n-a făcut-o. Fina lui, Molly era înfloritoare, iar Henry foarte mândru de ea, însă dacă Johnnie nu va veni să-i vadă ea propunea să vină ei să-l viziteze. Dacă Henry își aduce pușca, sâmbăta viitoare, oare pe insula Doon mai este vreo urmă de sitar sau de iepure sălbatic? Fratele ei, Bill Eyre, era la ei și va veni și el.

Scrisoarea îi dădu lui Johnnie o stare de neliniște. Casa era rău famată. Niciun fel de confort pentru Katherine; îi va fi frig și urât, nu va putea suporta locul nici o zi. Și totuși cât de drag i-ar fi fost s-o vadă din nou, stând în salonul lui, chiar și pentru câteva ore.

Cu câteva zile înainte de sâmbătă, cu o energie furibundă el se aruncă în a scoate casa la liman. Servitorii erau înjurați, concediați, apoi angajați din nou, toate în decursul unei singure ore. El mergrea prin împrejurimi împreună cu supraveghetorul său, aranjând vânătoarea. Chiar a trimis și niște invitații, nașului său, doctorului Armstrong și unor vecini din ținut pentru a-i ține companie lui Henry.

– „Le voi arăta, își zise în gând, că pot organiza un spectacol la fel de bun ca și bunicul meu".

Dimineața zilei celei mari era răcoroasă și plăcută, iar Johnnie sculat mai devreme decât o făcuse în ultimele săptămâni, merse până la golfuleț, de unde privi spre crestele înzăpezite ale dealului. Soarele pătrundea prin ferestrele de la Clonmere, ușile erau larg deschise, iar masa din sufragerie pregătită pentru gustări reci, părea curată și ispititoare pentru prima dată după multe luni.

Vechea mândrie a casei sale, pe care o cunoscuse de când era un

băiețandru și-l invidia pe bunicul său pentru Clonmere, parcă revenise. Îi va arăta lui Katherine că el nu era chiar atât de vrednic de dispreț, că el este stăpânul casei și al lui însuși, iar ea va înțelege de ce el a vrut ca această casă să strălucească pentru ea în acea zi.

Intră înăuntru pentru a mai da o ultimă instrucțiune servitorului său, și i se spuse că domnul Donovan îl aștepta în bibliotecă. Se încruntă; îi spuse indirect lui Jack cu câteva zile în urmă că ar fi bine ca el și sora lui să dispară atâta timp cât fratele și cumnata lui erau în vizită. Lui Henry nu-i păsa de Jack Donovan, iar Henry, fiind oaspetele său, trebuia să fie respectat pe perioada vizitei.

– Ce s-a întâmplat, Jack? spuse el. Ceva nu-i în regulă?

Fața agentului era extrem de serioasă. Părul lui roșcat era dat cu ulei și purta hainele de duminică.

– Kate e foarte rău, căpitane, zise el grav. Se întreba dacă nu poți să te strecori până la căsuță s-o vezi?

– Bineînțeles că nu pot, răspunse Johnnie iritat. Știi bine că vine domnul Henry și soția lui și încă vreo câțiva. Nu voi mai putea veni la voi până nu vor pleca cu toții. Fratele meu s-ar putea să stea aici câteva zile.

Fața lui Jack Donovan deveni și mai mohorâtă.

– Este foarte rău, sir, spuse el. De fapt, nu știu ce să fac cu ea, ăsta-i purul adevăr. Niciunul din noi n-am pus geană pe geană noaptea trecută. Și plânge încontinuu, mă gândeam să mă duc după doctorul Armstrong. Mă bucur că n-am făcut-o pentru că el vine azi aici la vânătoare.

– Atunci ce dracu se întâmplă? zise Johnnie, privind spre ceas nerăbdător. Ei vor fi aici din clipă-n clipă.

Jack Donovan tuși și-și puse șapca pe marginea mesei.

– Femeile au asemenea nebunii, căpitane, zise el. Orice aș spune, nu m-ascultă. „Mă voi omorî", spune ea. Mă voi arunca în golf dacă el îmi întoarce spatele acuma. „Fii cuminte Kate", zic eu. Căpitanul este un prieten prea bun ca să te trateze pe tine o tânără respectabilă, cum ar face cu bietele creaturi de pe stradă. Te va vedea imediat, va hotărî înainte ca nenorocirea să se împrăștie peste tot și să dea naștere unui scandal în tot ținutul din cauza căruia să nu mai poată ține capul sus în fața lumii.

Johnnie dădu cu pumnul în masă.

– Ascultă, Jack, spuse el. Unde vrei să bați pentru numele lui Dumnezeu și ce a apucat-o pe Kate așa deodată să se comporte într-o manieră atât de uimitoare?

– Desigur, sir, zise agentul său, căscând ochii a mirare, că știați că

sora mea este într-o situație delicată, și este așa, spune ea, de vreo două luni?

Johnnie se uita fix la agentul său, cu mintea răvășită.

– E pentru prima dată că aud așa ceva, zise el.

Jack Donovan începu să rostogolească șapca de-a lungul biroului.

– Biata creatură este atât de înnebunită încât de abia știe ce-i cu ea. Cred că nu va avea liniște, până nu te vede.

– Nu pot s-o văd acuma, este imposibil, răspunse Johnnie, surescitat, străbătând încăperea de la un capăt la altul. Desigur că poți să explici situația; știe și ea perfect de bine că fratele meu și soția lui trebuie să sosească. Este sigură? Cum de știe despre chestiunea asta nenorocită?

– Bătrâna ei mătușă din Doonhaven i-a spus că este sigur. Te asigur, căpitane, că-i deajuns să doboare și inima unui bărbat. Această tânără femeie, sora mea, ți-a cedat fără se se gândească la consecințe și este gata să se omoare dacă nu găsim un final onorabil poveștii ăsteia.

Pe drum se auzi sunetul roților și Johnnie, privind pe fereastră, văzu trăsura fratelui său îndreptându-se spre ușă.

– Uite ce-i, Jack, spuse el disperat, acum nu mă pot ocupa de problema asta... Ieși pe ușa din spate și nu te mai arăta pe aici până nu trimiti eu după tine. Șterge-o, omule, pentru numele lui Dumnezeu.

Căută în buzunarul hainei sticluța cu băutură, trase un gât, apoi ieși afară pe drum pentru a-și întâmpina fratele, cu inima bătând, cu mintea învăluită de agonia supărării și tristeții.

– Dragă Johnnie, spuse Katherine, dându-se jos din trăsură, întinzând mâinile spre el; apariția ei rece, frumoasă, liniștită, cu chipul de madonă, contrasta puternic cu imaginea fugară care-i apărea, a unei Kate îmbujorate, nepieptănate în dormitorul din căsuța paznicului.

– Ești bine, bătrâne? întrebă Henry. Pari un pic necăjit?

– Desigur, sunt bine, răspunse Johnnie repede. Ce faci, Henry? Și tu, Bill? Sper că ți-ai adus pușca? Bine. Dar unde-i doctorul? Trebuie să mai vină una sau două persoane. Haideți s-o luăm spre pădure, vreți? O clipă, numai. Nu i-am arătat lui Katherine camera ei.

Comportamentul lui era atât de agitat, discursul atât de inconsecvent încât Henry și Bill au schimbat o privire de îngăduință.

– Nu-ți fă probleme pentru mine, Johnnie, zise Katherine. Voi fi extrem de fericită dacă o porniți la vânătoare.

– La naiba cu vânătoarea, spuse Johnnie; confortul tău este singurul lucru care contează, și începu să tragă de șnurul clopoțelului din hol cu atâta putere încât îl rupse.

– Cred că ar fi mai bine dacă am lăsa-o pe Katherine să facă așa cum vrea ea, spuse Henry, calm. Vine și unchiul William, vin și ceilalți, uite-l pe Phillips și pe gonaci. Ce-ai zice să ieșim la aer, Johnnie, bătrâne, pentru a ne liniști?

Totul merge de-a-ndoaselea, gândi Johnnie. Nu așa planificase el ziua. Katherine urma să rămână singură, în loc să vină cu ei, și cu siguranță că-i spusese nenorocitului ăla de Phillips să-i întâmpine la fermă unde urmau să vâneze pentru început și să nu vină până aici pe peluza din fața casei cu trupa rufoasă de golănași ai căpitanului ce arătau de parcă fuseseră trimiși în grajd după șobolani? Înghițitura serioasă de băutură pe care o luase după discuția cu Jack Donovan, plus emoția reținută a vizitei Katherinei îl făcu să-și piardă controlul.

Începu să țipe, să urle la supraveghetorul său, care, fără vreun motiv întemeiat, decisese să arate ca o sperietoare de ciori, purtând o pereche de pantaloni vechi și cârpiți, cu un petic în tur, în locul pantalonilor din catifea noi pe care îi primise să-i îmbrace special pentru această ocazie.

– Cerule! spuse Johnnie. Este prea mult când cineva îmi nesocotește ordinele într-așa o măsură și realizând cu greu ce vrea să facă îndreptă pușca și trase în spatele nenorocitului de Phillips.

Acesta căzu cu fața în jos, cu un strigăt de durere, iar Johnnie zăpăcit și tulburat îl privi pe nașul său și pe Bill Eyre care fugeau în ajutorul omului. Henry îl luă pe fratele său de braț și-l conduse în casă.

– Nu cred să fi pățit ceva grav, spuse el, dar în aceste condiții cred că ar fi mai bine dacă ai sta acasă, și să-mi dai mie voie să conduc vânătoarea. Asta e, dacă hotărâm să mai mergem la vânătoare după tot ce s-a întâmplat.

Totul se petrecuse atât de brusc și de absurd, încât Henry cu greu știa dacă să râdă sau să fie furios, dar expresia fratelui său avea ceva tragic, aproape înfricoșător și n-ar fi vrut deloc să-l lase singur.

– O chem pe Katherine, zise el, va sta cu tine.

Se duse în hol și privi spre scară.

– Nu, spuse Johnnie. Nu...

Se simțea rău și obosit și extrem de rușinat că a trebuit să se expună în halul ăsta și ultimul lucru pe care-l dorea era ca să nu afle Katherine despre comportarea lui.

– Uite, zise el, chemându-și fratele și căutând în buzunar niște monede, dă-i asta băiatului și spune-i că-mi pare rău, du-te și te distrează dacă mai poți. Mai bine să nu vin cu voi. Chiar dacă nu s-ar fi întâmplat nimic, v-aș fi stricat ziua...

Acum furia lui ridicolă se risipise și el se simțea extenuat, tot ce

dorea era să uite de tot și de toți. Se duse în bibliotecă, închise ușa și stând în scaunul drept al bunicului său își îngropă fața în mâini. Putu auzi pașii ușori ai lui Katherine în dormitorul de deasupra, în timp ce-și despacheta lucrurile și în depărtare sunetele de împușcături ce veneau dinspre pădurea de mai sus de castel. Casa era tăcută acum.

Apoi aminti de bucătăria neaerisită din căsuța paznicului, de crucifix și de rozarul din perete, de Jack Donovan, de Kate, de pastorul Healey. Încurcătura nenorocită în care intrase, rușinoasă și sordidă, îl umplu de disperare, de o furie zadarnică. Putea să-i zugrăvească pe cei de la căsuță, bătrâna mătușă din sat, examinând și întrebându-și nepoata, și părintele Healey, cu rozaurul peste burdihanul său gras, murmurând rugăciuni la căpătâiul istericei Kate. Gândul de a o vedea, de a o atinge, îl revolta. Era umilitor și degradant că din acele ore de uitare în beție pot rezulta pretenții asupra lui, și că o femeie de care nici nu-i pasă se poate simți legată de el din cauza a ceea ce s-a petrecut între ei. Auzi din nou pașii lui Katherine deasupra lui, vocea ei joasă pe când îi spunea ceva cameristei și-și aminti de vizita lui la East Grove, din vara trecută, când Henry, mândru și fericit, i-a spus că de Crăciun așteaptă de la Katherine un copil. Cât de delicat fusese fratele lui, cât de îngrijorat, cât de plin de solicitudine, insistând ca soția lui să se odihnească pe canapea, să nu se obosească în vreun fel; și la vremea aceea Johnnie a simțit un ghimpe în inimă din cauza apropierii dintre ei. L-a invidiat pe fratele lui, i-a invidiat calmul și liniștea vieții lui, progresul netulburat al lunilor în care Katherine își aștepta copilul, mândria lui Henry, bucuria lui nedisimulată când i s-a născut fiica. Și acum, la capătul aleii, la căsuța paznicului, era o femeie în aceiași stare ca a lui Katherine de acum un an, din cauza lui Johnnie. Această știre îl revolta, îl făcea să se cutremure; nu mai vroia s-o vadă vreodată.

De câte ori se mai întâmplase până acum în familia lui, printre strămoșii lui; își aminti de povestea stră-străbunicului său și a fiilor pe care îi risipise prin ținut. Poate că nu se gândise mai deloc la treaba asta, călătorind prin Doonhaven și aruncând o monedă unui ștrengar cu părul negru ce hălăduia pe strdă, știind că este a lui, apoi uitând. Dar Johnnie nu era așa. Nu putea trăi așa ceva. Nu va putea trăi la Clonmere știind că pe undeva era o Kate zdrențuroasă, neatractivă care se ascundea în prăvălia fratelui său din oraș, ca apoi să știe de un copil, sânge din sângele său care-l va striga pe Jack Donovan „unchiu".

„Oh, Dumnezeule, cât de sordidă, de lipsită de frumusețe era viața pe care o duce! Nu era vreo cale de ieșire, vreun sfârșit al acestei povești?" Se uită la pușca pe care o pusese deoparte, lipită de zid. Da,

așa fusese mereu. Dar dacă nu va merge? Presupunând că va face și din asta o încurcătură, așa cum făuse din tot și tot ceea ce făcuse era doar să-și spulbere jumătate din față și să continue să trăiască? Johnnie atinse pușca, își plimbă mâna peste țeavă. Poate că totuși nu va da greș. Dar problema era că-i lipsea curajul. Va trebui să-și înnece frica în whisky înainte de a se hotărâ. Deschise sertarul lung al biroului bunicului său și scoase de acolo o sticlă care era pe sfert. Nu era suficient se gândi el, dacă vroia să facă o treabă bună. Și în timp ce destupa sticla, ușa se deschise și Katherine intră în cameră. Rămase în prag, privindu-l, iar el o privi prostește cu sticla în mână.

– Îmi pare rău, Johnnie zise ea. Am venit să caut o carte. Am crezut că te-ai dus cu Henry și ceilalți la vânătoare.

Se întoarse, cu delicatețe, cu liniște; era ca și cum ea ar dat peste el în baie. Puse sticla la loc în birou și închise sertarul.

– Te rog, nu pleca, spuse el. Vreau, să stau de vorbă cu tine.

Ea făcu o întoarcere, uitându-se la el cu privirea ei gravă. „Ce gândește oare despre mine?" se întrebă el.

– Ziua a debutat prost, zise el, din vina mea, ca întotdeauna. S-au dus la vânătoare fără mine.

Veni spre el și îi puse mâna pe umăr.

– Ce n-a mers, Johnnie?, întrebă ea. Pot face ceva ca să te ajut?

Ceva ca să ajute...Stătea lângă el. Nu trebuia să facă decât o singură mișcare și ea ar fi fost în brațele lui. Katherine, cea distantă, cu chipul ei de madonă, cu mâinile ei fine, gingașe.

Se întoarse brusc.

– Nu, spuse el tăios, nu poți face nimic. De ce ai face-o? Nimeni nu poate face ceva. De ce nu te duci după Henry și fratele tău!

Ea nu se mișcă. Continua să stea acolo privindu-l.

– Ești nefericit, zise ea, și când oamenii sunt nefericiți fac lucruri nebunești.

El îi surprinse privirea spre sertarul deschis de unde scosese sticla de whisky și apoi spre pușca proptită de birou.

– Ei bine! spuse el agresiv. Ce-i cu asta! N-ar fi mai simplu să-mi pun capăt vieții? Nimănui nu i-ar păsa.

– Aici greșești, spuse ea. Multora le-ar păsa. Mamei tale, lui Henry, fraților tăi, și lui Fanny. Tuturor prietenilor tăi.

– N-am prieteni, zise el.

– Credeam că-ți sunt prietenă, îi explică ea.

Nu spuse nimic pentru moment. Katherine prietena lui...

– Tu îl ai pe Henry, pe copil, casa ta, spuse el. De ce ți-ai face

probleme pentru mine? Oricum nu merit.

– Unii nu-i iubesc pe oameni pentru că nu merită, zise ea duios. Unii îi iubesc pentru ei înșiși.

Ce vroia să spună? Când a spus cuvânul dragoste, oare s-a gândit la milă? O fi discutat cu Henry despre el când erau singuri, spunând „ceva trebuie făcut pentru el?“.

– Dacă crezi cumva că la ora asta târzie mă poți îndrepta, te înșeli, spuse el.

Se duse spre fereastră și privi afară în grădină.

– Asta ar putea fi o casă așa de fericită, de tihnită, zise ea, iar tu nu permiți să fie așa. Gândurile ale negre, triste și furioase, le pui înainte.

– Ar fi fost fericită și tihnită dacă ai fi locuit tu aicea pentru totdeauna, îi răspunse el, în loc să fi venit pentru o noapte.

– Vrei să spui, zise ea zâmbind că gândurile mele vesele ar putea să risipească pe cele triste ale tale? Mă întreb dacă ar fi destul de puternice.

Profilul ei se întoarse spre fereastră. „Așa aș fi pictat-o își spuse el, dacă ar fi fost a mea, stând așa, cu șalul pe umei și cu părul strâns ușor pe ceafă“.

– Oricum, tu și Henry, veți locui aici, zise el, după ce eu nu voi mai fi. Iar portretul tău va sta pe peretele din sufragerie, alături de cel al mătușii Jane și de cel al nostru când eram copii. Poate așa va fi adusă pacea pe care eu am distrus-o.

Ea îl privi serios, iar el ar fi vrut să îngenuncheze lângă ea și să-și afunde fața în poalele rochiei ei ca un tânăr rușinos.

– Ai putea să te însori Johnnie, spuse ea, ai putea avea copii.

Cuvintele ei îl aduseră la realitate. Încă o dată revăzu bucătăria din căsuța paznicului, preotul și pe Kate plângând.

– Niciodată, zise el violent, niciodată îți jur.

Gândul situației lui oribile îi reveni cu putere; începu să meargă prin cameră, frecându-și mâinile prin păr.

– Va trebui să părăsesc Clonmere-ul, spuse el. Trebuie să fug. Nu mai pot sta acum că s-a întâmplat așa ceva?

– Ce s-a întâmplat, Johnnie!, întrebă ea.

Vorbise fără să gândească și acum se opri îmbujorat, și vinovat și confuz. Ce-ar fi gândit ea despre el dacă ar fi știut ce făcuse el în ultimele luni, culminând cu depravarea de la căsuța paznicului? Ar fi îngrozită, revoltată...

– Dacă ai făcut ceva de care să-ți fie rușine, spuse ea liniștit, de ce nu-i ceri lui Dumnezeu să te ajute?

O privi fără speranță.

– Atotputernicul n-are timp pentru oameni ca mine, Katherine, răspunse el. Dacă ar fi avut, n-aș fi fost acuma în încurcătura asta.

Și, deodată, deveni pe de-a-ntregul conștient de marea prăpastie dintre ei, care din cauza anilor lui de greșeli și vicii, și auto-indulgență, nu va putea fi niciodată micșorată. Văzu modelul gingaș al vieții ei, calme și liniștite, netulburate, crezând în Dumnezeu pentru că ea este bună din fire, departe de tentații și judecăți. Îi spunea, cu simplitate, că s-ar putea însura într-o bună zi, neștiind că singura femeie pe care ar fi vrut s-o ia vreodată de nevastă este chiar ea, că singurii copii pe care ar fi suportat să-i țină în brațe ar fi fost cei pe care ea i-ar fi putut da. Să-l roage pe Dumnezeu să-l ajute? Da, dacă Katherine l-ar fi învățat cum să se roage, dacă Katherine ar îngenuncghia lângă el în fiecare seară, dacă Katherine ar fi fost stăpâna Clonmerului, soția lui, preaiubita lui, atunci da, în casa lui ar fi fost liniște, și pace în inima lui, și bucurie și evlavie. Să-i spună oare? Să riște el, oare, totul și să-i mărturisească iubirea lui, nenorocirea lui, rușinea lui?

– Katherine, zise el încet, îndreptându-se spre ea, cu mâinile larg deschise, cu ochii stăruitori, și văzu înțelegerea din ochii ei, raza oarbă de intuiție pe când deveni palidă și se sprijini de perete.

– De ce, Johnnie, spuse ea uimită, de ce? ...

Apoi urmară pași sub fereastră, scârțâitul pietrișului, sunetul vocii lui Henry, vesel și încrezător, strigându-și nevasta. Ea se întoarse, ieși din bibliotecă, lăsându-l singur. El rămase privind fix locul unde stătuse ea.

6

Johnnie stătea în cabina vaporului Princess Victoria, în portul Slane, așteptând să se ridice ancora. Servitorul lui i-a aranjat lăzile și bagajele în cușetă și s-a retras apoi. Vasul se legăna ușor și mereu prin hubloul deschis se auzea un vuiet tânguitor al altui vapor care înainta spre port. Dinspre mal se auzeau tropăit de pași și fluierături ocazionale. Prin întuneric se vedeau luminile orașului Slane. Prin hublou pătrundea un curent și mantaua lui Johnnie, agățată pe ușă, se legăna înainte și înapoi. Portmoneul ușor, ce fusese așezat de servitor pe scaun, alunecă jos pe dușumea. Eticheta de deasupra parcă se uita fix la proprietar Căpitanul Brodrick. Destinație: Londra. Și după aia ce? Johnnie ridică din umeri. Londra și mai departe...

Despre ultimele săptămâni avea numai vagi amintiri și despre cum ajunsese pe Princess Victoria la fel. Scrisese vreo duzină de scrisori. Asta era lucrul cel mai important de care își putea aminti. Stătuse la

biroul bunicului lui din biblioteca de la Clonmere și scrisese scrisori tuturor cunoscuților, scrisori prin care își cerea iertare pentru rude și prieteni. De ce o făcuse? Nu știa. Nu-și putea aminti. Dar că scrisorile fuseseră scrise și expediate era la fel de sigur ca și faptul că el se afla acuma la bordul vasului Princess Victoria, pentru că o parte dintre răspunsuri zăceau în fața sa în cabină. Vasul, pornind în sensul curentului vui din nou insistent, jalnic. Johnnie se ridică închise hubloul, și scoase din buzunarul mantalei o sticluță. Cinci ore până la miezul nopții... Și apoi la revedere Slane, la revedere acestui ținut cu lacrimi și ceață și cale bătută viitorului, ultimei destinații pe care numai Atotputernicul din ceruri o știe.

Johnnie alese o scrisoare la întâmplare. Era de la cumnatul său, Bill Eyre, și era scrisă de la casa parohială de la East Ferry.

DRAGUL MEU JOHNNIE,

Îți mulțumesc din suflet pentru scrisoarea ta amabilă și politicoasă. În slăbiciunea mea de a nu mă fi rugat și de a nu te fii compătimit mă simt păcătos, acum, când tu ești atât de ațâțat. De când am părăsit casa ta n-a trecut o singură zi fără să-l implor pe Sfântul Duh să te călăuzească. Dumnezeu mă va pedepsi dacă voi înceta să mă rog pentru tine. Și acum, dragul meu Johnnie, nu te gândi că-mi iau o libertate nemotivată în a te implora din toate puterile lui Dumnezeu, din valoarea sufletului tău nemuritor, cu speranța unei stări viitoare, din întreaga considerație care este moartă pentru tine, să te abții de la distrugătorul sufletului și trupului tău (băutura). Oh, dragul meu Johnnie, cât tremur, cât mă tem de o nenorocire cumplită care ar putea să te ducă spre un mormânt timpuriu și de loc onorabil. Cuvintele nu pot exprima durerea pe care am simțit-o pentru tine de dragul familiei tale, în timpul ultimei vizite la Clonmere, când te-am văzut grăbindu-te spre un sfârșit prea îngrozitor de a fi imaginat și am observat agitația teribilă de care erai cuprins. Sunt sigur că nu te vei simți ofensat de ceea ce ți-am scris. Dragul meu Johnnie, încredințându-te în grija Părintelui ceresc, și implorându-i pentru tine, iertarea, crede că-ți rămân cel mai iubitor cumnat,

BILL EYRE

Johnnie aruncă scrisoarea și luă o altă înghițitură din sticlă. Alese o a doua scrisoare din grămadă. Era de la Henry.

SCUMPUL MEU JOHNNIE,

Am avut o lungă conversaţie cu unchiul Willie Armstrong legată de tine şi de problemele de la Doonhaven. Femeia poate părăsi ţinutul pentru a se duce în America, dacă Jack Donovan şi pastorul Heaby o vor lăsa. Dar mă tem că cei doi joacă un joc foarte adânc. Ei vor ca tu să te însori cu ea, să devii un romano-catolic şi să preia averea în mâinile lor. Te poţi supăra pe mine pentru că-ţi scriu toate astea, şi te mai poţi supăra că te implor ca frate şi prieten, să-l faci pe Jack Donovan şi pe sora lui să părăsească căsuţa paznicului. Mi-aş dori ca el să părăsească ţara şi dacă nu, să stea cât mai departe de tine, din calea ta. Te rog şi mă rog să nu mai bei şi totul va fi bine. Multele daruri cu care te-a înzestrat Dumnezeu nu trebuie aruncate. Uită tot, bătrâne şi fă-te pe tine şi pe prietenii tăi (care nu sunt puţini) fericiţi...

Mai era încă mult de citit, dar Johnnie o puse jos şi luă o a treia. Era de la naşul său.

Am văzut-o pe Kate Donovan şi este dispusă să părăsească ţara în câteva luni. Nu se observă starea în care se află. Donovan îşi declară disponibilitatea de a accepta orice înţelegere doreşti s-o faci în legătură cu sora sa, şi sunt de părere că următorul pas pentru ei este de a pleca din Doonhaven, iar pentru tine să mă autorizezi, pe mine sau pe fratele tău, să le plătim cheltuielile de călătorie oriunde vor ei, şi când voi auzi de la ei că au ajuns la destinaţie, Henry sau eu vom stabili, cu acordul tău, ce intenţionezi să faci în beneficiul tău. N-are sens să-ţi spun că motivul meu pentru asta este de a nu perpetua un scandal prin prezenţa părţilor la locul unde scandalul a izbucnit. Absenţa ta, totuşi, ne va duce pe toţi spre scopul propus. Cu cât trece timpul sunt tot mai convins că trebuie să stai departe pentru o vreme. Crede-mă, Johnnie, dragul meu

AL TĂU PE VECI,
WILLIAM ARMSTRONG

Cât de fericiţi trebuiau să fie cu toţii în adâncul sufletelor lor, se gândi Johnnie, că au scăpat de el şi ce ieşire minunată, nobilă îşi făcuse, fugind de responsabilitate ca un şobolan, lăsându-i pe alţii să lămurească încurcătura pe care o crease. Era un erou, era căpitanul John Brodrick, ultimul de la castelul Clonmere, Doonhaven. Şi urma nestemata cea mai preţioasă, o rămăşiţă de la mătuşa Eliza.

DRAGUL MEU JOHHNIE,

Nu mă fă nefericită spunându-mi că ar fi ceva de iertat între noi, și te pot asigura cu toată seriozitatea că nu există nimic pe pământ care mi-ar da o mai mare plăcere decât să te pot face fericit. Cred că sentimentele tale sunt, pe moment, îndreptate într-o singură direcție, și de aceea ai scris ce-ai scris, și aș vrea doar ca doamna pe care o venerezi, oricine ar fi ea, să poată răspunde în același fel sentimentelor tale, pentru liniștea noastră, a tuturor. Nu știu cum să-ți mulțumesc îndeajuns pentru faptul că mi-ai făcut un cadou de o sută de lire precum și pentru mai vechiul împrumut de 300. Te-am considerat întotdeauna cel mai bun și mai onorabil dintre nepoții mei, și cât voi trăi voi gândi așa. Dragostea mea pentru tine și cele mai sincere mulțumiri pentru bunătatea ta.

MĂTUȘA TA CEA AFECTUOASĂ,
ELIZA

Johnnie râse. Cel mai bun și mai onorabil dintre nepoții mei... Apucă teancul de scrisori și le aruncă într-un colț al cabinei. Cineva bătu la ușă.

– Dacă vreți să puneți piciorul pe pământ, sir, atunci ultima barcă este tocmai gata de plecare, îi spuse stewardul. Îl va aduce pe pilot la bord cu puțin înainte de ora 11 și ați putea să vă întoarceți cu el.

Johnnie privi de jur împrejurul cabinei singuratice, murdare și care va fi casa lui pentru următoarele 48 de ore.

– Mulțumesc, spuse el. Voi profita de chestia asta.

Luminile din Slane se reflectau în apă și Johnnie cu mâinile înfundate în buzunarele mantalei sale, se gândea la o scrisoare pe care nu o scrisese și, deci, nu primise răspuns.

Ce-i putea spune și să nu fie exprimat mai bine prin tăcere? Din dimineața aceia, când el o privise în bibliotecă și ea îl înțelese, ca apoi să plece din cameră, n-au mai fost niciodată singuri. Ziua trecuse, la fel și noaptea, și nimic nu mai fusese spus; iar dimineața următoare ea plecase. Plecaseră cu toții - Henry, și Katherine, și Bill Eyre, și nașul său, - iar cuvintele pe care ar fi dorit să le spună n-au fost nici măcar murmurate, ajutorul după care tânjea n-a fost dat niciodată. Căpitanul John Brodrick. Destinația: Londra...

Se întreba acum în timp ce stătea pe chei, dacă ea era în salonul de la east Grove. Poate cânta la pian și Henry stătea în scaunul său, lângă foc, ascultând-o. Începu să meargă, neatent la direcție. Și privind numai în fața lui, atingându-se de oamenii de pe trotuar se trezi în fața casei ei,

fără să știe cum a ajuns aici. Perdelele erau trase și crâmpeie de lumină veneau printre roluri. Stătea acolo, cu mâinile în buzunare, privind ușa. O trăsură trecu pe stradă și în depărtare se auzi zgomotul înăbușit al râului - o fluierătură, clinchetul unui clopot. Înaintă și trase de inelul de metal de la ușă. În câteva minute, Thomas o deschise și îl privi prin întuneric fără să-l recunoască.

– Doamna Brodrick este acasă? întrebă Johnnie.

Thomas tresări și deschise ușa mai larg.

– Nu v-am recunoscut, sir, spuse el, parcă scuzându-se. Nu, mi-e teamă că domnul și doamna Henry au ieșit în oraș.

– Nu-i nimic, răspunse Johnnie, n-are importanță.

– Vreți să intrați și să așteptați înăuntru, sir? Până la zece nu vor veni acasă. În salon, focul este aprins.

Johnnie ezită. Chiar și aici pe prag, pacea casei îl învăluia, ca și căldura, prietenia.

– Poate că mă duc, Thomas, spuse el încet.

Omul îl conduse în salon și se retrase, închizând ușa în urma lui, mai înainte aprinzând luminile și ațâțând focul.

Johnnie intră și se așeză în scaunul lui Henry. Vis-a-vis era scaunul lui Katherine unde stătuse înainte de a ieși în oraș, și unde pe cuvertura de pânză rămăsese încă imprimată forma ei. Lucrul de mână era pe scăunelul de lângă foc, la fel și cartea pe care o citea. Într-un colț al fotoliului era un miel mic și alb din lână. Stătuse acolo cu fetița ei, arătându-i mielul, în timp ce Henry, în scaunul în care stătea Johnnie acuma, se lăsa pe spate și le privea pe amândouă. Apoi, probabil, că doica a coborât și a luat copilul la culcare, iar Katherine mutându-se pe scăunel pentru a simți căldura focului, și-a luat lucrul vorbind cu Henry și întrebându-l cum a petrecut ziua. Apoi s-au urcat în camera lor pentru a se îmbrăca pentru cină, Henry bombănind puțin, poate din cauza inconvenientului de a ieși în lume, dar destul de mulțumit în adâncul sufletului pentru că de fiecare dată când ieșea se distra.

Katherine poate purta rochia albă pe care o avea în seara aceia la Clonmere. Înainte de a părăsi casa se va uita pentru o clipă în salon pentru a vedea dacă luminile fuseseră stinse și apărătoarea era în fața căminului. O putea vedea stând lângă ușă, lumina din hol lucindu-i în păr, mantia în jurul umerilor lăsând în urma ei ceva din ființa ei, parfumat, greu de definit. Binecuvântată pace a prezenței ei pe care el o simțea acuma, pe când stătea aici, în scaunul care nu era al lui... Dar n-avea niciun rost să stea așa, el trebuia să plece, să se ducă pe vapor, pe ape, să nu se mai întoarcă, poate, câteva luni, câțiva ani.

Se ridică și aruncă o ultimă privire prin cameră. Atinse pianul care era al

ei, clapele pe care se odihneau degetele ei. Se duse spre biroul ei și-i observă curățenia, topul de hârtie albă fină, tocul stacojiu. Vroia să ia cu el ceva de-al ei, și datorită unui impuls brusc luă un volum mic legat în piele ce era așezat pe birou. Era o copie după „Noul Testament". Îl puse în buzunar, ieși în hol, apucă haina și pălăria de pe scaunul unde le pusese Thomas. Hall-ul era pustiu. Thomas se întoarce în bucătărie. Orologiul bunicului ticăia ușor în colțul lui. Era nouă și cinci. Două ore până când barca pilotului trebuia să se întoarcă la vapor. Johnnie deschise ușa din față și privi în susul și-n josul străzii goale. Erau alte locuri în Slane unde era cald și bine, locuri în care putea uita cabina întunecată și mizeră de pe „Princess Victoria" și etichetele de pe bagajele sale, „Căpitan John Brodrick. Destinația: Londra." Un vânt ușor sufla la colțul străzii, iar ușa casei lui Henry se închise cu zgomot. Adio, Slane! Adio, ținut drag! Johnnie râse, gândindu-se încă odată la scrisoarea mătușii Eliza, și ridicându-și gulerul mantalei, trăgându-și pălăria peste ochi, începu să meargă pe stradă spre oraș.

Poliția a venit la East Grove, două zile după aceia. Au sosit în timp ce Henry și Katherine luau micul dejun, iar inspectorul a cerut să vorbească între patru ochi cu domnul Brodrick. Imediat, Henry a ieșit pe hol, lăsând-o pe Katherine la masă.

– Bănuiesc, că sunteți o rudă a Căpitanului Brodrick, sir? spuse omul.

– Sunt fratele lui, răspunse Henry. Ce s-a întâmplat?

Inspectorul îi explică, pe scurt, ce se întâmplase. Henry se sculă plecând cu el imediat. Străzile lăturalnice din Slane erau înguste și întunecate, complet neatractive, iar casa unde îl dusese inspectorul era cenușie, cu un aspect ieftin, de prost gust dacă gândeai după perdelele cu mărgele la ferești. În hol îi aștepta o femeie cu o față speriată.

– Nu este vina mea, începu ea, la vederea lui Henry. Niciodată nu s-a mai întâmplat așa ceva în casa mea, și dumneata știi asta, domnule Sweeny. Nu-mi faceți greutăți.

Vocea ei era tremurată și nervoasă. Inspectorul o imploră să tacă. Îl conduse pe Henry sus, într-un dormitor de la etajul doi, și scoțând o cheie din buzunar descuie ușa. Camera era în dezordine. Cizmele lui Johnnie într-un colț, hainele într-altul. O jumătate de duzină de sticle goale de whisky, una peste alta, în mijlocul dușumelei și în jurul gâtului celei de deasupra era o jartieră de damă, de un roșu aprins, făcută dintr-o mătase ponosită. Johnnie era întins pe pat, pe jumătate dezbrăcat. Mort arăta mai liniștit decât fusese vreodată în viață. Expresia posacă, furioasă, dispăruse pentru totdeauna. Ochii erau închiși ca și cum ar fi dormit, iar părul lui negru era des și ciufulit ca cel al unui puștan.

Într-o mână ținea o sticlă goală, iar în cealaltă „Noul Testament."

CARTEA A PATRA

Henry, 1858 - 1874

1.

Era din nou iarnă la Clonmere, iar vârful de pe Hungry Hill din nou alb de zăpadă. Soarele strălucea ușor și în aer era un miros plăcut, un fel de boare ușoară ca și cum melancolia veche și umedă a toamnei a fost dată uitării în timp ce noua limpezime rece anunța primăvara. Frunzele căzute pe jos în parc au fost uscate și amestecate cu ghiață. Copacii dezfrunziți întindeau spre cerul albastru ramuri negre, iar iarba scurtă din fața castelului a fost pudrată cu argint. Mareea se retrăgea spre golf, suprafața apei se unduia cu valuri mici iar fumul subțire urca din coșurile castelului, și se ridicau drepte în aer asemenea unor coloane.

Tim, vizitiul a tras trăsura în fața ușii de la intrare și coborând de la locul său, bătea din picioare în fața cailor suflându-și în mână. Era duminecă și el trebuia să-i ducă pe domnul și doamna Henry la bisericuța de la Ardmore, așa după cum le era obiceiul. Era un lucru plăcut, gândea Tim, în timp ce-și aștepta stăpânul și stăpâna, să trăiești într-un loc normal și natural, din nou, aproape ca atunci când bătrânul gentleman trăia, iar primul domn Henry și domnul John și biata domnișoară Barbara și domnișoara Jane erau laolaltă. Azi însă unii dintre ei sunt de aproape 30 de ani în mormânt. Anii s-au scurs iar Tim, care va aniversa 60, se gândea la vremea când era băiat la grajduri sub bătrânul Baird. Se trezea confundând generația actuală cu cea dinainte și dădea din cap și ofta și îl ruga pe „domnul Henry să se păzească de aerul rece de frică să nu-i revină tusea, confundându-l cu unchiul său care era mort de 30 de ani.

Acuma venea, domnul Henry, stăpânul său, îmbrăcat pentru biserică, cu pălăria înaltă în mână, cu mănușile și bastonul arătând la fel ca și unchiul său Henry cu mulți ani în urmă. Și oare nu avea aceeași alură ca și el, același zâmbet fermecător, râsul, și atingerea prietenească pe umăr? Și el mergea pe moșie duminica după amiaza, cu mâinile la spate, consultându-se cu agentul său, la fel ca și bătrânul domn pe când trăia. Și el călărea în fiecare dimineață la mină, se ducea cu trăsura la

Slane odată pe lună, și desigur că era o rutină fixă care-l mulțumea pe vizitiu după un val atât de lung de dezordine și harababură.

Cât de diferită era în toate privințele doamna Henry de cealaltă doamnă Brodrick, mama domnului Henry. Nici vorbă de mândrie, furie, de a-i conduce pe servitori spre amuzament prin ordine schimbătoare și cu cereri care îi depășeau, ci de o rezonabilitate liniștită, calmă de fiecare dată când cerea ceva, de o fermitate care făcea ca bârfitoarele prostuțe de la bucătărie să-și cunoască locul.

Era din nou pace „în spate la Clonmere, aici nu a fost decât luptă și bombăneli și necazuri ani de zile.“ Ea își punea amprenta pe fiecare cameră a castelului, fiind mult mai luminoasă.

– S-ar zice, spunea bucătarul, că are o mână tămăduitoare.

Trecuse vremea când praful și dezordinea domneau, gunoiul și mizeria pe care Fanny-Rosa le îngăduia; dispăruse disconfortul deprimant, mizeria neagră pe care Johnnie „sălbaticul“ le accepta. Camerele erau curate, focurile aprinse, ferestre deschise pentru ca să intre aerul curat. Flori și fructe umpleau casa, iarba era din nou tăiată, cărările erau plivite, tufele erau tăiate ca atunci când Barbara, fata cea mai mare a casei, avea în grijă Clonmerul în locul tatălui ei. Casa „aparținea iară cuiva.“

Stăpâna stătea acuma în pragul ușii lângă stăpân, salutându-l pe Tim de bună dimineața și arătau ca cel mai fermecător cuplu din regiune, se gândea vizitiul. Ea era aproape la fel de înaltă ca el, avea o pelerină în jurul umerilor iar părul ei delicat, negru ce-i ieșea de sub bonetă făcea să arate ca o regină.

– Cum stăm cu timpul, Tim? întrebă domnul Henry.

– Tocmai e fără un sfert, domnule, răspunse vizitiul, ținând deschisă ușa trăsurii.

Stăpânul era un maniac în ceea ce privește timpul la fel ca și bunicul său. N-ar fi întârziat niciodată la biserică. Dar spre deosebire de bătrân avea o condescendență și o politețe diferite.

Și acuma, stăpâna era așezată în colțul ei în trăsură, iar stăpânul îi punea bine pătura în jurul ei, punându-și picioarele în cutia cu jeratic pentru încălzit, totul era făcut cu asemenea grijă iubitoare și atâta delicatețe încât Tim își aminti de conversația „de la bucătărie legată de venirea unui alt bebeluș peste câteva luni. Doica stătea în pragul ușii ținând-o pe micuța domnișoară Molly în brațe, copilul fluturând o mânuță grăsuță tatălui și mamei ei. Apoi Tim urcă la locul lui, ținând hățurile în mâini, porni trăsura pe drum, pe sub arcadă, trecu de rododendroni și o întoarse spre golf și printre copaci spre parc.

Henry îi ținea mâna Katherinei pe sub pătură și se întreba de a

cincea suta oară, poate, la ce se gândea ea; atât de detaşată , de liniştită, temperamentul ei calm, atât de diferit de impetuozitate lui flămândă.

– Ţi-e destul de cald? spuse el îngrijorat, privindu-i faţa. Eşti sigură că ţi-e bine?

– Da, desigur, răspunse ea, încălzindu-i inima cu un surâs. Mă simt foarte bine. Şi n-aş suporta să scap drumul săptămânal până la Ardmore, ştii bine asta.

Se lăsă pe spate în trăsură, liniştit.

Unchiul Willie Armstrong îi dăduse de înţeles că trebuie să aibă grijă de ea.

– Mama ta, îi spuse unchiul Willie v-a dat naştere la toţi băieţii fără să crâcnească. Ea avea rezistenţa bătrânului Simon Flower. Păi dacă ai de gând să urmezi exemplul tatălui tău de a avea o familie mare, te sfătuiesc s-o iei mai uşor decât a făcut-o el. Katherine a ta este mult mai delicată decât Fanny-Rosa Flower.

Şi iată ajunşi aici, cu micuţa Molly de aproape un an şi un alt copil pe drum. Dar poate unchiul Willie Armstrong era pornit să facă agitaţie... Henry privea pe fereastră. Copacii de la extremitatea parcului, aproape de drum, păreau ceva mai retezaţi după tăierea lor din toamnă. Oricum, le va fi bine acuma iar în doi - trei ani vor fi ca înainte. Katherine se aplecă şi-i zâmbi doamnei Mahoney de la căsuţa paznicului. Henry întoarse capul intenţionat. Căsuţa paznicului îi stârnea gânduri neplăcute, amintiri despre ceva ce ar fi mai bină să fie dat uitării. Jack Donovan şi sora lui părăsiseră ţara şi plecaseră în America, nici o urmă nu rămăsese în micuţa casă de la intrare, şi acum de câte ori Henry trecea printre porţi îşi amintea cu toată dorinţa lui de a uita, felul insolent familiar al timpului când i-a plătit ultimul salariu, expresia ascunsă, şireată a surorii lui, iar peste ei amândoi ochii lipsiţi de ajutor, tragici ai bietului Johnnie ultima dată când l-a văzut la Clonmere. Aceste lucruri nu erau cea mai bună hrană pentru gândire într-o duminică dimineaţa şi Henry, mângâind în continuare mâna lui Katherine sub pătură, începu să flecărească vesel despre nimicuri, despre vânătoarea de săptămâna trecută, despre slujbele obişnuite de la Mundy de marţea viitoare, de o scrisoare primită cu o zi înainte de la mama lui, Fanny-Rosa, de la Nisa.

– Ai observat, îi spuse el Katherinei râzând, că era plină de extravaganţele obişnuite. Cred că se distrează cel mai bine din toată viaţa ei.

– Mă mir, răspunse Katherine.

– Oh, draga mea, nu o cunoşti suficient de bine pe mama mea ca s-o judeci. Am crezut că moartea bietului Johnnie o va da gata, dar înclin să

cred că după ce primul șoc a trecut și-a șters din minte povestea ca și pe bietul Johnnie.

– Mama ta nu este chiar atât de superficială pe cât a vrut s-o vadă alții, zise Katherine. S-a prefăcut față de alții și chiar față de ea.

– Mama mea nu s-a prefăcut, spuse Henry, pot să fii sigură de asta. Nu, ea are viluța ei la Nisa, conții străini, cazinoul ei și este foarte mulțumită. Ascultă, această dezagreabilă doamnă Kelly, care-ți face o reverență acum. Ce-a făcut pentru oamenii din Doonhaven? Nu știu pe nimeni din familia ei care să-i fi zâmbit unui Brodrick înainte, doar dacă nu vroia să-i facă ceva murdar după aceea.

– Poate, zise Katherine, privind în jur pe sub boneta ei - că niciun Brodrick nu a zâmbit vreodată cuiva din Doonhaven.

– Sunt sigur de asta, răspunse Henry pentru că primul dintre ei a fost împușcat în spate. Ce părere ai despre noul drum către mină? Suprafața cea nouă este o mare afacere, diferită de vechiul pietriș care devenise aproape impracticabil pe timp de iarnă. Bunicul ar fi fost mulțumit.

– Cred ca și tine că este o mare îmbunătățire dar mi-ar fi plăcut mult mai mult dacă și casele minerilor s-ar fi bucurat de atenție. Unele dintre acele colibe sunt o rușine. Mi-e greu să mă gândesc la copilașii lor care sunt obligați să locuiască acolo.

– Sunt chiar atât de rele? întrebă Henry. Mi-e teamă că n-am trecut niciodată pe acolo și m-am preocupat doar de eficiența minei. Mi-e ușor să dau ordin ca lemnul să fie consolidat iar locurile cele mai rele să fie vopsite. Asta va îndepărta frigul și umezeala.

– De ce nu dai ordin să fie dărâmate și în locul lor să zidești case de cărămidă? întrebă Katherine.

– Inimioara mea, asta ar costa o groază de bani.

– Am crezut că mina a adus anul trecut un profit enorm?

– Da, așa-i, dar dacă vom începe să dărâmăm colibele minerilor și să le construim case micuțe, nu va mai fi niciun profit.

– Acum cine e cel care exagerează? zâmbi Katherine. Henry, iubitule, minerii nu cer palate. Ei cer doar un pic de căldură și confort, pe care, ținând cont de cât de greu muncesc pentru tine, le merită.

Henry se strâmbă.

– Acum mă faci să mă simt ca un vierme, spuse el. Bine, voi stuida problema să văd ce se poate face. Dar te previn că nu vor fi recunoscători. Vor spune, mai mult ca sigur că preferă vechile lor cabane din lemn.

– Ce-ți pasă de recunoștința lor, spuse Katherine, atât timp cât coplilașilor le va fi mai cald...Hungry Hill are astăzi o față mai zâmbi-

toare. Vezi soarele? Parcă e o coroană de aur.

– Hungry Hill are prea multe fețe pentru gustul meu, răspunse Henry. Vremea rea dinainte de Crăciun s-a suprapus cu munca și un întreg transport de cupru a fost oprit.

– Natura lucrează încet, după timpul ei, spuse Katherine, și dacă devii nerăbdător se supără. Uite-l pe Tom Callaghan, se îndreaptă spre biserică. Calul lui trebuie că șchiopătă. Mă întreb dacă nu ne-a așteptat la Doonhaven pentru ca să-l luăm și pe el? Spune-i lui Tim ca să oprească caii, dragule.

Râzând, Henry se dădu jos din trăsură și-l strigă pe ajutorul de paroh care mergea în fața lor și acoperea pământul cu un galop mare.

– Tom, nebunule, țipă el, de ce nu ne-ai aștepta? Vino și așează-te lângă Katherine. Suntem extrem de jigniți.

Tânărul ajutor de paroh se întoarse și zâmbi. Era un tip înalt, cu o față drăguță și o barbă șatenă.

– Dimineața era așa de încântătoare, protestă el, și Prince[1] avea nevoie de potcoave, așa că mi-am promis o plimbare. Primele câteva mile au fost o încântare, dar tocmai mă gândeam că sunt totuși un martir.

– Poți să scurtezi chinul, spuse Henry. Haide, sări mai iute și lasă-ți mândria la o parte. Katherine este destul de dezamăgită de dumneata.

– Nu-mi pot imagina cum poate fi Katherine dezamăgită, zise ajutorul de paroh.

Tom Callaghan era un prieten de al lui Henry de la Oxford și care convins destul de greu a acceptat postul de ajutor de paroh vieții de la Doonhaven, iar datoria lui săptămânală era să țină slujba la cea mai îndepărtată biserică a parohiei, bisericuța de lângă mare, de la Ardmore. Ar fi putut face mult mai multe pentru el pe malul celălalt, dar afecțiunea ce i-o purta lui Henry era așa de mare încât a preferat să se îngroape în izolare pentru a fi aproape de prietenul lui decât să câștige stimă și avere în marele oraș.

– Care crezi că este ultima ei toană? zise Henry. Nimic mai mult decât să dărâme colibele minerilor și să le construiască în loc case de cărămidă. Voi fi ruinat.

– Un plan excelent, răspunse Tom hotărât. Mai întâi, pentru că acele colibe sunt o rușine. Apoi, pentru că ai atâția bani încât nu știi ce să faci cu ei.

– Asta-i ce încerc și eu să-i tot spun, acceptă Katherine.

---

1 Prince=prințul

– Problema este, răspunde Henry, că amândoi sunteți niște nonconformiști. Și vreți să mă faceți și pe mine la fel. Bunicul meu nu v-ar fi ascultat nici în ruptul capului.

– Despre cât am auzit eu vorbindu-se despre bunicul tău, explică Tom, era un om fără Dumnezeu. Cel puțin tu nu-i pui pe oameni să lucreze și duminicile așa cum făcea el.

– Și asta tot de la Katherine mi se trage, zâmbi Henry. Să-ți spun ceva, Tom, m-am însurat și am intrat într-o familie cu atâtea principii încât pot înnebuni omul. Ascultă-mă și i-a aminte, evită-i de parcă ar fi ciumați.

– Aș prefera să fiu bun ca cei din familia Eyre decât deștept ca voi, spuse Tom Callaghan. Singurul motiv pentru care nu ești atât de dur ca bunicul tău este acela că ai avut intuiția să te însori cu Katherine. Am ajuns la biserică și vor mai fi alți trei enoriași pe lângă voi, nu mă îndoiesc.

Bisericuța era destul de singuratică, în bătaia vânturilor, îndreptată spre apele golfului Mundy. Dar în ciuda poziției ei dezolante, expusă celor patru vânturi și ploilor verii, avea ceva liniștitor și puternic în masivitatea ei gri, ceva fără vârstă în lichenii care-i acoperea zidurile. Înăuntru era liniște, era tăcut, ca și cum nici un gând rău, nici o amintire dureroasă nu i-ar putea penetra severitatea. Vânturile puternice puteau să sufle, apele puteau veni, dar bisericuța de la Ardmore le va înfrunta pe toate, un mic bastion pentru eternitate.

Henry, îngenunchiat lângă Katherine, îi privea profilul calm, ochii ei negri erau întorși spre altar, și se gândea cum nimeni în afara lui nu va ști cât de frumoasă era, de reală și de gingașă. Oare avea dreptate Tom Callaghan? Dacă n-ar fi fost Katherine ar fi fost la fel de dur ca și bunicul său? Gândul ăsta nu-i era pe plac și ca mai toate gândurile incomode îl catalogă ca absurd. Nu era un om dur. Tom probabil că glumise. Întotdeauna, atât cât își putea el aminti, s-a gândit la ceilalți înaintea lui. A pus datoria înaintea plăcerii, binele înaintea răului. Ar putea spune, cu toată responsabilitatea că n-a făcut niciodată un lucru josnic, nebunesc sau rău. Este adevărat că a avut succes și noroc în muncă și prietenie; dar noroc, era la urma urmei, un dar de la cel de sus și-i era recunoscător pentru asta. Nu, Johnnie fusese cel mai dificil membru al familiei. Johnnie fuseses egoist, bădăran, împrăștia nenorocirea, biet nenorocit, acolo unde s-a dus. Tom Callaghan ar fi trebuit să-l cunoască.

Iar Henry, rostindu-și crezul cu o voce tare și clar, cum îi era obiceiul, „Am greșit și ne-am rătăcit de căile Tale precum oile rătăcite, se gândea, ca întotdeauna, că aceste cuvinte nu i se potriveau lui, sau oricui se supunea legilor și care trăia o viață cinstită și-și făcea datoria față de Dumnezeu și Regină. Ele se aplicau hoților, adulterinilor,

bețivilor și care niciodată nu se deranjaseră să vină într-o biserică.

Când slujba se termină, iar Tom Callaghan se schimbă în sacristie, Henry și Katherine s-au dus în curte privind marea. Curenții dinspre Atlantic zburau pe lângă ei spre golf. Un măcăleandru cânta sus pe o tufă, iar cântecul lui plângăcios dar dulce, ușor nostalgic în frig, curăța aerul de iarnă.

– Mă bucur că am botezat-o pe Moolly aicea, spuse Katherine. Vom face la fel și cu următorul bebeluș, cu toți copiii noștri. Și când ne va suna ceasul, aș vrea ca tu și cu mine să fim îngropați aicea, împreună.

– Nu fii morbidă, zise Henry, trăgând-o spre el. Urăsc discuțiile despre moarte. Sărută-mă. Trece „Emma Mary cu destinația Bronsea. Trebuie să profite de vremea asta altfel n-ar fi pornit la drum duminica. E plin ochi vasul, nu? Aproape o sută de tone de cupru sunt acolo, iubita mea.

– Nu-mi pasă de cupru, răspunse Katherine. Îți vei aminti de dorința mea legată de cimitirul de aici?

– Refuz să mă oblig la ceva așa de groaznic, spuse Henry, și să nu mai stăm mult aici pentru ca să nu răcești. Uite-l și pe bătrânul Tom care ne așteaptă lângă trăsură. Ce om drăguț este și cât sunt de fericit că a venit să locuiască aici. De fapt, continuă el fericit, trăgând brațul Katherinei sub al lui, nu mă pot gândi la ceva mai plăcut decât să am în vecini pe unul dintre cei mai buni prieteni. Tom, bătrâne, ai ținut o predică importantă și ai spus exact ceea ce aș fi spus și eu dacă aș fi fost paroh și ca să-ți arăt aprecierea mea îți propun să-ți construiesc o casă. Nu mai poți locui în căsuța aceia mizerabilă din sat.

– Ba pot.

– Nu poți face nimic. Nu mă contrazice, nu-mi place să mă cert înainte de masa de prânz. Și pentru a te convinge că vorbesc serios îți voi arăta și locul la care m-am gândit. Mi-a venit în minte pe când cântam „Piatra anilor“. Este după ce ieșim din Doonhaven, înainte de a ajunge să urci drumul spre căsuțele de la Oakmount acolo este un pământ ridicat și care va fi o excelentă fundație. Îl vom numi Heathmount și de îndată ce parohul cel bătrân va muri vei putea să te stabilești și să faci din Heathmount casa parohială.

– Iar Tom se va însura și se va stabili iar copiii lui se vor juca cu ai noștri, spuse Katherine.

– Cu siguranță că ești scutit de o serie de necazuri când un prieten îți aranjează viitorul, zise Tom Callaghan. De ce să nu mergem și mai departe și să-mi scrii și predicile?

– Aș face-o, răspunse Henry, cu singura condiție ca să le și țin. Mi-ar

face o mare plăcere să folosesc textul „Da-ți Cezarului ce este al Cezarului", cu referire, desigur, la obișnuitele restanțe la chirii.

Locul viitoarei case a lui Tom a fost punctat în trecere, apreciat, iar apoi trăsura a intrat pe porți și a luat drumul spre Clonmere, unde în sufragerie, îi aștepta un prânz cald; seterii lătrau în cor pe scări, mirosul puternic al grămezii de turbă umplea holul, atmosfera caldă, familiară casei, atât de iubită, se împrăștia parcă pentru a-i întâmpina.

Micuța Molly, în alb și plină de fundițe a fost adusă jos la desert pentru a sta pe genunchii mamei ei și Henry trăgându-și scaunul mai în spate și întinzându-și picioarele, spărgea nuci pentru a o face să râdă. El însuși, bine ghiftuit cu miel prăjit și tartă cu mere, simțea mulțumirea adormitoare a omului a cărui după amiază trândavă îi apărea la orizont, putând să facă ceea ce dorește.

– Cred, zise Tom, privindu-și prietenul cu un zâmbet, că te poți considera unul dintre cei mai fericiți bărbați. Cu o moșie minunată, o avere considerabilă, o afacere înfloritoare, o carieră deosebită, un înger de soție, o încântătoare fetiță, nu-ți lipsește nimic pe lumea asta. Dacă n-ași fi paroh te-ași invidia.

– Dar pentru că ești paroh ai grijă să-mi ții predici, râse Henry, și fără îndoială că vrei să mă previi să mă culc pe o ureche într-o lume unde moliile și rugina cuprind totul. Nu-i nevoie, Tom, bătrâne. Trăiesc în lumea asta și deși nu mă socotesc un materialist cred cu tărie în a profita și a mă bucura de tot ceea ce produce lumea. Nu este niciun păcat în asta, după câte știu eu.

– Cred că știu la ce se gândește Tom, spuse Katherine. Când un om este fericit și mulțumit și nimic nu merge rău el este în pericol de a suferi de cel mai ucigător păcat, acela al mulțumirii de sine. Nu, Molly dragă, fără zahăr, deja ai luat prea mult. Iar prea mult îți face rău. Poți, în schimb, să te joci cu medalionul mamii.

Copilul, care își încreți fața, a fost repede distras de lanțul zornăitor și de micuța cutiuță care se deschidea și se închidea cu un pocnet ușor.

– Vezi, Tom cum a început antrenamentul? clipi din ochi Henry. Molly vrea zahăr, dar este păcălită cu altceva! Aici nu-i vorba de mulțumire de sine! Eu aș fi lăsat-o să mănânce cât zahăr dorește pentru ca apoi să aștept inevitabila durere. Asta i-ar fi dat o lecție și n-ar mai fi mâncat altădată atâta zahăr.

– Aicea greșești, răspunse Katherine. Molly este prea mică pentru a face legătura între cauză și efect. Pentru ea, durerea n-ar avea nici o legătură cu zahărul. Unui copil mic trebuie să-i distragi atenția, apoi când reținerea începe să apară trebuie învățat să asculte.

– Ea a aranjat totul, spuse Henry, de la primele lecții ale a-b-c-ului până la examenele finale. N-am cunoscut pe nimeni ca să ia atât de serios educarea unui copil. Nu-mi pot aminti ca mama să ne fi învățat vreodată ceva. Și niciodată nu ne-a corectat.

– Mă mir atunci că ești atât de pregătit pentru societate, zise Tom. Ascultă-mi sfatul și lasă educația progeniturii tale pe seama Katherinei.

– Foarte bine, spuse Henry, și dacă nu vor veni imediat să-mi dea ascultare, le voi jupui pielea de pe ele. Și un lucru e sigur, nu vor mai îndrăzni altădată.

– Următorul păcat mortal, murmură Tom, prea mulți bani. Biată Katherine, vei fi folosită la maximum, după cum văd.

Henry aruncă cu o coajă de nucă în prietenul său.

– Presupunând că-mi lași păcatele deoparte, zise el, dă-mi mai bine un sfat practic. Vor fi alegeri parțiale la Bronsea, după cum știi. Bătrânul Nicholas Verning a murit. Am de gând să câștig locul în interesul conservatorilor.

– Vorbești serios?

– M-ar distra enorm, iar familia Brodrick a avut legături în acest district din 1820.

– Și ce crede Katherine despre asta? întrebă Tom.

– Katherine crede că soțul ei are atâta energie, zâmbi soția lui Henry, încât dacă nu se bagă în politică s-ar putea să iasă ceva rău. Și-l va ține departe de necazuri.

– O remarcă de soție adevărată, zise Henry. Nu are ambiții prea mari, după cu observi, Tom. Nici o speranță sau măcar o sugestie cum aș putea ajunge Prim Ministru. Doar un zâmbet amabil că s-ar „putea să mă țină departe de necazuri".

– Sunt de acord cu Katherine, spuse prietenul lui. Dă-i mai departe, cu discursurile tale, dă dineuri, sărută bebelușii din Bronsea și acceptă cojile de ouă cu o plecăciune. Îți doresc tot norocul de pe lume. Și dacă reușești să-ți găsești drum spre Westminster, atunci voi traversa marea și-ți voi asculta discursul inaugural, le voi spune celor ce vor sta lângă mine că Henry Brodrick este cel mai vechi prieten al meu. În 20 de ani îmi vei obține o episcopie.

– Serios vorbind, zise Henry, aș putea ușor câștiga locul cu o majoritate frumușică, deși de ani de zile a fost ocupat de un Liberal. Familia se va aduna în jurul meu. Herbert la Lletherrog, ți-am spus, nu, că locuiește acolo în vechea casă? și mătușa Eliza la Saundby. Aș putea toarce o povestioară despre legăturile mele în Bronsea, deși probabil că nu voi putea spune mult despre bunica mea vitregă care locuiește în sat

și de câte ori îl vede pe Herbert îl curtează.

– La urma urmei cred că ești un snob, râse Tom.

– Nu sunt, dar pentru o platformă politică n-are rost să găsesc scheletul în dulap. Să-ți spun ceva, vom lua o casă la Londra pentru sezon, chiar dacă voi câștiga, chiar dacă nu, și tu vei veni să stai cu noi. Va sta bine să fiu alături de tine și asta va arăta că am un respect pentru Biserică.

– Nu-i poți tăia elanul, Tom? întrebă Katherine. Vorbeam de mulțumirea de sine și avem în fața noastră un om prea plin de el decât oricare altcineva. Haide, Molly, să-l lăsăm pe tatăl și unchiul tău să judece lumea, iar tu du-te să te joci cu mărgelele lângă focul din salon.

Târziu după ce Tom Callaghan a plecat înapoi la Doonhaven, iar Molly fusese culcată și perdelele lungi trase la ferești, Katherine stătea pe canapeaua care fusese a Barbarei și acum era trasă lângă foc, iar Henry stătea pe parchet lângă ea, sărutânu-i mâna.

– Sunt chiar așa de plin de sine? zise el îngrijorat. Începi să te plictisești de mine?

Ea îi zâmbi și-i trecu degetele prin păr.

– La prima întrebare „da", răspunse ea, la a doua „nu". Ah, dar n-am vrut să spun așa. Dar când o persoană este foarte fericită îi este mai ușor să devină mai puțin sensibilă, mai puțin conștientă. Și mie nu mi-ar place să devii prea versat, prea preocupat de afacerea asta, de bani și de succesul lui Henry Brodrick.

– Nu pot să nu fiu fericit fiind căsătorit cu tine, spuse el. În fiecare zi te mai iubesc un pic. Și tot ceea ce fac, ceea ce realizez este datorită ție; nu știi asta?

– Știu iubitule, și asta mă face și mai mândră, dar și mai îngrijorată. Mă pui pe primul loc în viață, chiar înaintea lui Dumnezeu și asta nu e bine.

– Dumnezeu nu este atât de real pentru mine pe cât este El pentru tine, spuse Henry. Pe tine te pot atinge, te pot ține în brațe, te pot săruta, te pot iubi. Dumnezeu este ceva misterios, intangibil. Și așa, într-un fel umil, tu ai luat locul lui Dumnezeu.

– Dar, dragule, oamenii mor pe când Dumnezeu este veșnic.

– La naiba cu veșnicia. Eu nu vreau să fiu veșnic. Pe tine te vreau și prezentul pentru totdeauna. Se aplecă spre canapea și-și îngropă fața în poala ei. Nu mă pot abține, repetă el, nu mă pot abține să nu te iubesc. E în sângele meu. Tatăl meu era la fel față de mama și deși de abia mi-l amintesc, aveam patru ani când a murit, mi-l aduc aminte stând lângă golf, privind-o cum se juca cu Johnnie, cu Fanny, cu mine și nu-i voi putea uita niciodată expresia din ochi. Mătușa mea Jane era altfel. Dacă n-ar fi fost ucisă într-un accident ar fi murit de inimă albastră, jelind

după cineva de pe insula Doon. N-are niciun rost, Katherine, noi cei din familia Brodrick suntem așa croiți; trebuie să accepți asta.

Ea îl ținu strâns lângă ea și-l sărută pe creștetul capului.

– Accept, răspunse ea, dar mă și sperie în același timp.

El se lăsă pe spate, cu capul pe genunchii ei și privi fix la foc.

– Mă întreb deseori, zise el gânditor, dacă disperarea bietului Johnnie nu se datorase unei povești de dragoste ce ieșise prost. Ah, nu femeia aia, Donovan, era doar un interludiu sordid, ceva mai profund. Dar de cine ar fi putut fi el îndrăgostit? Nu l-am auzit menționând vreun nume.

Katherine nu-i răspunse. Continua să-i ciufulească părul.

– Numai dacă s-ar fi căsătorit și s-ar fi așezat la casa lui poate s-ar fi salvat, continuă Henry. Acel sfârșit de coșmar ar fi putut fi evitat. Poate dacă l-ai fi întâlnit pe el primul, pe el l-ai fi luat de bărbat, nu pe mine.

Se întoarse pe jumătate zâmbind, pe jumătate trist, și-și privi nevasta. Ochii ei erau plini de lacrimi și privea fix la focul din cămin.

– Ce este, iubito? întrebă el. Te-am rănit? Te-am făcut nefericită? Egoist ce sunt, brută lipsită de delicatețe. Ar fi trebuit să-mi amintesc că nu te simți bine. Iar eu te-am plictisit cu povestea familiei. Biata mea dragă, fața ta e palidă și nefericită, ce ți-am făcut?

– Nimic, răspunse ea, nu este nimic, îți promit. Doar o simplă nebunie.

– A fost o zi lungă, spuse el. Ar fi trebuit să te odihnești după amiază, în loc să fi mers cu noi prin pădure. M-am gândit că pentru tine e cam departe. Și apoi s-o aduci în brațe pe Molly până aici. Este prea greu pentru tine acum. Oare nu cumva și celălalt e prea greu?

– Celălalt e liniștit.

– Te voi duce în brațe până în pat. Haide, ia-mă cu brațele de gât și ține-mă bine. Unde-ți este cartea? Aceea de lângă fereastră? Dă-te jos, după ea. Iară Dickens! Ce te-ai face fără el? Îți voi citi un capitol cu glas tare. Apoi va trebui să închizi ochii și să dormi și să te odihnești cât mai mult posibil. Nu-ți fă griji cu lămpile. Voi veni eu jos și le voi stinge după ce te văd în pat.

O duse în brațe de-a lungul coridorului spre camera care fusese a Barbarei. O lăsă singură și se întoarse în salon pentru a stinge lămpile. Cât era de ciudat ca ea, Katherine să aibă lacrimi în ochi, ea care nu se dădea bătută, care era atât de calmă, de liniștită. Trebuie că era foarte obosită. Nu putea fi o altă explicație. Nu era posibil ca să aibă vreo grijă. Dar când i-a citit un capitol din roman, și l-a lăsat apoi deoparte, se aplecă asupra ei și luând-o în brațe, îi spuse, căutându-i ochii și căutându-și cuvintele:

– Spune-mi, draga mea, spune-mi adevărul, ești fericită cu mine?

2.

Primăria din Bronsea era plină până la refuz. Erau oameni veniți direct de pe chei, în costumele lor de lucru, cu șepcile lăsate pe spate și cu pipa în gură, bărbați din topitorii, dar și femeile lor cu șaluri pe cap, toți vorbind în tonul specific locului, cu vocea cântată și foarte tare. Mulți dintre cei ce muncesc aveau intenția să voteze candidatul opoziției, domnul Sartor, liberalul și veniseră la întâlnire doar pentru a se lăsa târâți în amuzamentul de a-l provoca pe vorbitor, dar printre ei erau și unii care purtau în mod ostentativ panglica albastră. Funcționarii de la biroul naval care îl cunoșteau pe Henry Brodrick personal, marinarii care i-au transportat încărcăturile dus-întors de la Doonhaven spre Bronsea, oamenii de la topitorie care l-au văzut și au vorbit cu el precum și o mică parte dintre proprietarii de magazine, unicii comercianți, doctorii, bancherii și mulți alții care considerau „drăguț" să voteze Partidul Conservator pentru că îi plasa într-o clasă superioară muncitorilor și femeilor din Bronsea.

Zgomotul era enorm, cu plescăitul din gură, fluierăturile, râsetele pentru ca apoi cineva din mulțime să înceapă să cânte un imn urmat fiind de toți cei prezenți; mulțimea zgomotoasă s-a transformat pe dată într-un cor solemn și maiestuos.

Henry, nerăbdător și excitat, cu rozeta albastră la butonieră, cu redingota sa impecabilă și croită exact pe talie, îi privea pe toți, doritor de a începe. Nu pentru că ar fi făcut ceva în a-i aduna aici. Ei au venit mai mult să-și bată joc de el decât să-l asculte sau să-l aplaude. Erau doar membrii familiei lui cei care veniseră să-l sprijine în mod loial. Herbert, acum vicar la Lletharrog, și soția lui cea veselă și bondoacă. Cine, pe vremea când erau copii, și-ar fi închipuit vreodată că Herbert, bebelușul familiei, cu năzbâtiile lui, cu ochii săi cei căprui va deveni pastor? Apoi era Edward, cu o învoire specială pentru această ocazie, cu părul lui ondulat, lins la spate ca întotdeauna, aplecat spre Fanny și Bill Eyre pentru a le spune ceva, care și ei traversaseră râul pentru acest eveniment. Fanny cu aceeași expresie șifonată a feței pe care i-o știa dintotdeauna și care i se trăgea de la faptul că a fost singura fată printre patru frați, în timp ce pentru onestul Bill Eyre totul era ușor. Cerule, ce adunare de pastori - pentru că în afară de Herbert și Bill mai era și credinciosul Tom Callaghan, extrem de absorbit de o tânără drăguță de lângă el, o prietenă de a lui Fanny. Poate că, în sfârșit, Tom se dădea pe brazdă și se va hotărî să-și pună pirostriile pe cap. Mătușa Eliza, tocmai de la Saunby, dreaptă și foarte plină de ea, cu o lornietă spânzurată de

gât și pe care și-o punea la ochi, privind mulțimea cu o expresie vădită de dezgust ca și cum ar fi descoperit că apropierea de muncitorimea din Bronsea era, pentru dominișoara Brodrick, din casa Brodrick, Saunby, ceva cu care nu se putea obișnui. Și în final, Fanny-Rosa, mama lui, care venise tocmai de la Nisa; nu pentru că, spunea ea, vroia să-și vadă fiul suit pe o platformă și vorbind ironic, ci pentru că nu mai avea ce purta și trebuia să-și cumpere haine. Parisul era prea scump și în Franța oamenii erau atât de lacomi, așteptau banii pe loc pentru fiecare comandă, în timp ce în Anglia oamenii nu-și făceau probleme cu asemenea lucruri; ea putea să cumpere să și poarte cu anii, iar dacă notele de plată veneau era destul de ușor să pretinzi că scrisoarea s-a pierdut în tranzit.

Henry a lăsat-o să flecărească pe această temă când a întâlnit-o la Londra și a dus-o la Lletharrog să stea cu Herbert, dar a rămas perplex la discuția ei lipsită de griji privind datoria bănească către mama sa, care, după câte știa el, avea un venit destul de larg și care fusese prevăzut în testamentul bunicului său într-o proporție destul de generoasă.

Cât privește îmbrăcămintea, el nu s-a gândit vreodată că mamei lui îi păsa ceea ce purta. Ea era mereu un amestec de gățeli și neglijență, dovadă chiar seara de azi. Un palton dintr-o catifea splendidă cu un guler înalt de zibelină peste o rochie neagră ponosită, a cărei parte de jos avea o trenă care atingea pământul și avea tivul rupt și jegos. Partea de sus era însă magnifică. Părul ei altă dată strălucitor era albit acum - asta s-a întâmplat după moartea lui Johnnie - iar ochii ei verzi și oblici făceau pereche cu cerceii de smaralde; ar fi putut fi o regină. Dar jumătatea de jos, cu tivul desfăcut, aparținea oricărei femei șleampătă din piața de la Doonhaven. Aceștia toți erau, de fapt, familia lui; dar cea mai iubită dintre toți lipsea pentru că n-ar fi suportat călătoria în starea ei, copilul putând să se nască în orice clipă. El știa că ea era cu tot sufletul alături de el, își putea imagina cum mâna ei o ținea pe a lui, cum ochii ei dragi erau ațintiți asupra lui, iar vocea ei spunând: „Henry al meu trebuie să le spună oamenilor ce crede el că este adevărul și nu să încerce să fie amuzant cu orice preț“.

Problema era că el găsise că este mult mai ușor să fii amuzant decât să spui adevărul și oricum ar fi dacă el ar fi luat politica în serios atunci totul s-ar fi terminat. Alături de el era Președintele care suna din clopoțel pentru a face liniște, și doar cerul știa câți ochi ostili îl priveau. Dar ce mai conta când totul va fi spus și făcut? Era doar un alt mod de a-ți petrece seara.

A fost întâmpinat cu fluierături, cu huiduieli, chiuituri pe care le asculta cu o față zâmbitoare, cu mâinile în buzunare pentru ca, apoi,

scoțând un cronometru îl potrivi și se apucă să-i examineze cadranul cu interes, ceea ce a dat naștere la un nou val de râsete din mulțime, care brusc deveni liniștită.

– Trebuie să vă felicit, zise Henry, pentru că gâfâiți mai puțin decât alte mulțimi cu care am avut de a face.

A urmat un nou val de râsete și Henry ridicând mâna pentru a prinde o altă rozetă purpurie pe care unul dintre entuziaștii liberalilor i-o aruncase în cap, o prinse pe celălalt rever al redingotei sale.

– Fără îndoială că simpaticul domn care a aruncat aceasta știe foarte bine care sunt opiniile politice ale d-lui Sartor, candidatul liberal, spuse Henry. Dacă știe, el este considerabil în avantaj față de mine. Am înțeles că dl. Sartor v-a spus, ieri, că în tinerețe a fost membru al partidului conservator. A spus că a supt conservatorismul o dată cu laptele mamei - ceea ce este cât se poate de interesant pentru că demonstrează că a fost crescut acasă... V-a mai spus despre Conservatori că sunt descendenți din scribi și farisei, ceea ce cred că a vrut să se înțeleagă că partidul conservator a existat încă de pe vremea britanilor care alergau vopsiți ca pentru război, aruncând cu pietre în Iulius Caesar de pe stâncile de la Dover. Dacă prietenul nostru, istoric, ar fi privit ceva mai în urmă, îmi imaginez că ar fi găsit fără nici o dificultate vreo legătură a conservatorilor cu preoții idolatrii de la Baal[1]; nu sunt foarte sigur, dar poate că arhitectul Turnului Babel ar fi fost conservator; ba mai mult, este posibil ca Satana care într-o nefericită oră a pus stăpânire pe Eva cea mult decepționată, mult-dezamăgită și nefericită să fi fost tot un conservator. Ei bine, acestea fiind zise, am avut de a face cu conservatorii dar acum sunt scoși din joc.

Herbert, cu brațele încrucișate, zâmbea în timp ce-și privea fratele. Momentul acesta îi aducea aminte de tinerețea lor și de Clubul de dezbateri de la Eton, când Henry, stând cu mâinile în buzunare și capul puțin înclinat într-o parte, la fel cum îl ținea și acum, se amuza enorm luându-i peste picior pe elevii din auditoriu. Imediat a început să critice subiecte mai spinoase, să fie întrerupt fără încetare de voci venite din fundul sălii.

– M-ați rugat să definesc ce este un liberal? țipă Henry. Ei bine, o voi face; cineva care este liberal cu banii altora. De fapt, acum nu mai sunt probleme liberale. Sunt doar constituționaliști și revoluționiști.

Aceste cuvinte au declanșat o furtună, și Fanny, privind speriată

---

1 Ball = divinitate a naturii și fecundității în religia unor popoare semite.

peste umăr, se întrebă cât de dificil ar fi să ajungi la ușă dacă povestea ar degenera.

– Țipați de două ori mai tare decât acuma; eu voi fi încântat să vă aud, le spunea Henry. Nimic în afară de emoție și diversitate de opinii nu poate adăuga sarea și piperul vieții. Dacă nu am avea diferențe de opinie, atunci am fi toți îndrăgostiți de aceeiași femeie.

Un alt val de râsete au salutat această intervenție, iar Tom Callaghan trăgându-și barba, dădu din cap și căută privirea lui Bill Eyre. Era acesta un mod amuzant, dar fără îndoială că nu aceasta era calea de a câștiga alegerile. Se pare că Henry sesizase privirea, totuși, pentru că în următoarele trei minute el s-a apucat să dezbată marea problemă a zilei.

– Sunt convins, spuse el, că instituțiile, care cu timpul au devenit respectabile și s-au fixat în inimile și mințile oamenilor, nu vor fi ignorate. Cert este că această ignorare a ceea ce este cu adevărat important stă la baza tututror relelor. Constituția engleză se bazează pe doi piloni: biserica și statul. Cei care vor separa biserica de stat și, din cauza asta vor căuta un refugiu în secte, vor distruge esența reală a constituției. Schimbarea doar de dragul schimbării nu este de dorit. Schimbarea și declinul sunt invariabil legate una de alta.

„Cât de adevărat! se gândea mătușa Eliza: schimbare și declin." Își aminti de tatăl ei și de anii aceia lungi și întunecați ai lui când s-a retras la Lletharrog, singur, alături de menajera aceia îngrozitoare care pusese mâna pe el. Eliza era sigură că îi lăsase mai mulți bani în testament decât era de fapt și era de-a dreptul monstruos modul în care dispăruse serviciul de ceai din argint. Ar fi trebuit să fie al ei de drept ca singură fiică supraviețuitoare; schimbare și declin, cât de deștept era Henry!...

– Progresul clasei muncitoare trebuie găsit prin religie, zise Henry.

Tom Callaghan se foi pe scaun. Ah, asta era una dintre tezele Katherinei. Henry nu s-ar fi gândit la așa ceva de unul singur.

– Educația bazată pe orice alt fundament nu are niciun rost; dar educația bazată pe religie va ridica clasa de jos la locul ei potrivit în societate. Sper și aștept, continuă Henry, să văd o mare renaștere a bisericii nu peste mult timp, dacă preoțimea nu confundă formele și ceremoniile unei religii obiective cu formele ascunse ale creștinismului.

Herbert clipi. Nu era asta oare o ușoară lovitură la adresa lui? La Oxford a trecut printr-o fază anglicană dar care dispăruse de mult. Cât i se părea de demodat să-l audă pe Henry vorbind într-un mod atât de solemn. Oare chiar credea ceea ce spunea sau era doar un fel de a încerca nervii auditorilor?

– Noi cei din partidul conservator, am acordat drept de vot maselor,

mai spuse Henry, și este acum de datoria noastră, este de datoria fiecăruia să împrăștie binefacerile educației printre alegători. Sunt un avocat ferm al educației obligatorii. Nimeni în opinia mea, nu are dreptul să-și crească copiii așa cum ar face-o cu porcul sau orice alt animal.

„Ce amuzant, se gândea mama lui, Fanny-Rosa, să-l vezi pe Henry atât de serios și spunând asemenea absurdități". Parcă era ieri când alerga pe scări la Clonmere, pe jumătate gol, cu mâinile împreunate la spate, în timp ce ea alerga după el cu un papuc pe care nu avea intenția să-l folosească. Ce după masă încântătoare, copiii se dezbrăcaseră la pielea goală și se jucau pe iarba din fața castelului. Barbara îi privea de la fereastra camerei ei și a fost atât de șocată încât a rugat-o să-i aducă cât mai repede înăuntru înainte ca bunicul lor să se întoarcă. Fără îndoială, că Henry și ceilalți au fost crescuți ca niște porci; era cu mult mai ușor să-i lași să-și facă de cap... Și, deodată, îl văzu pe Johnnie, cu penele de indian în părul lui negru, privind-o de după tufele cu rododendroni cu arcul și săgețile ridicate, îl auzi pe John spunându-i cu vocea lui liniștită: „Nu-l pot bate, indiferent ce-ar face. Noi l-am făcut, tu și cu mine: ne aparține în aceiași măsură amândurora". Dar totul trecuse de acuma, nimic din ceea ce fusese nu mai trebuia reînviat, totul era demult apus, la fel ca și ei; realitatea era aceea că acuma stăteau să-l asculte pe Henry în sala plină de lume și atât de puțin confortabilă.

– Știți că am venit de peste râu, zise Henry. Ei bine, nu este o rușine să vii de la Burke, Palmerstone, Wellington, dar pot spune că eu sunt a treia generație a familiei mele care am fost adoptată de localnici. Bunicul meu, și tatăl meu au trăit aici, eu am locuit aici de mic copil, iar frații mei locuiesc și azi. Rămășițele bunicului meu sunt îngropate aici. Poate că atunci când îmi va suna ceasul, așa voi face și eu.

Apoi totul a luat sfârșit, au urmat bătăi din palme și șuierături și cântece și țipete, iar președintele ridicând mâna pentru a cere liniște, mulțumi în numele tuturor, toată lumea se răspândi spre ieșire fără ouă aruncate sau aplauze aiurea.

Întreaga familie s-a dus pentru cină la Queen's Arms, iar Henry a fost felicitat și bătut pe spate de zeci de persoane pe care nu le cunoștea și de alte câteva zeci pe care le știa, și toți îi spuneau că are locul ca și sigur.

– Îmi amintești de fratele meu Harry, unchiul tău, zise Eliza. Mi-l pot aminti cum obținea puncte în același fel ca tine. Iar tatăl tău așezat într-un fotoliu, cu un cățeluș pe genunchi, total absent. M-am bucurat atâta când ai insistat pe faptul că întotdeauna va trebui să existe o clasă conducătoare. Zău, oamenii cu care vin în contact la Saundby sunt extrem de plicticoși. Pe vremuri nimeni nu i-ar fi solicitat.

– Ar trebui să trăiești la Nisa, îi spuse Fanny-Rosa. Ceea ce este sub conte e ca o apă stătătoare. Mi-a plăcut discursul tău Henry, deși nu știu de ce vrei să închizi crâșmele duminica; asta ar face ca oamenii să bea mai vârtos sâmbăta seara. Cât privește, remarcile tale privindu-i pe romano-catolicii de pe țărmul opus, ar fi trebuit să adaugi vechea zicală: „Sf. Patrick[1] a fost un gentleman, născut din oameni decenți.“ Oare vom găsi ceva de mâncare în hotelul ăsta?

– Trebuie s-o ierți pe mama mea, spuse Henry râzând lui Tom Callaghan. Trăind în Franța mama a devenit o gurmandă, și se așteaptă la omlete și salate la fiecare sfert de oră. Ospătar, vrei te rog, să servești cina cât mai repede posibil?

– N-am fost în viața mea înconjurată de atâția pastori, zise Fanny-Rosa, în afară de timpurile când episcopul de Slane venea la Castelul Andriff pentru a-și petrece noaptea și aducea cu el un capelan și vreo câțiva ajutori de pastori. Sora mea Tilly și cu mine eram, pe vremea aceia, niște neastâmpărate, intram în camerele lor în timp ce erau la masă și le aruncam cămășile de noapte pe fereastră, iar eminențele lor dormeau așa cum i-a făcut mama natură...Nu fii atât de șocat, Bill. Ești un om însurat și trebuia să fi dormit fără cămașa de noapte până acuma.

– Știți, doamnă Brodrick, spuse Tom Callaghan, Henry are atât de mult din dumneavoastră, cum nu vă puteți imagina. Mi s-a spus că-i bucățică ruptă din unchiul său Henry sau că-i leit bunicul său, dar acum știu cine i-a dat limba asta ascuțită.

– Ah, noi cei din familia Flower am avut întotdeauna papagal, răspunse Fanny-Rosa, ceea ce ne-a ajutat să trecem peste multe greutăți mai ușor. Nu, Herbert, seamănă cel mai mult cu mine dintre toți copii mei și îi era atât de frică de ceea ce ar putea deveni încât și-a găsit refugiu după un guler înalt. Cât despre Henry, lumea are dreptate să-l compare cu bunicul și unchiul său. El are viclenia primului cuplată cu farmecul celui de al doilea. Care va ieși victorios rămâne de văzut... Ne aduc cumva carne de porc prăjită? Mă dădeam în vânt după ea înainte ca Eduard să se nască, și de aceea spun că părul lui este așa de ondulat, dar de atunci nu m-am mai putut atinge de ea. Spune-i ospătarului să-mi aducă în loc pește.

Frații și-au făcut unul altuia cu ochiul. Mama lor era într-o formă excelentă. „Katherine se înșelase pentru prima dată în judecata ei“, se gândea Henry, în timp ce Fanny-Rosa își ridică ochelarii și ținea o

---

1 Sf.Patrick = primul episcop și patron al Irlandei. Se sărbătorește la 17 martie (n.t.)

pledoarie despre viitorul lui ca ministru plin. Probabil că era mai fericită decât fusese vreodată în viață, iar Johnnie era cu desăvârșire uitat. Ce tablou mișcător făcea, cu coroana ei de păr alb, cu ochii ei verzi, ca smaraldele, atât timp cât nu te uitai sub masă să vezi tivul desfăcut. Oare cât avea acuma? 54 sau 53; nu era sigur. Petrecerea a fost un mare succes și până și mătușa Eliza a devenit destul de îmbujorată și emoționată uitând să mai fie disprețuitoare. Fanny își pierduse privirea ei mereu îngrijorată, pastorii se comportau ca niște școlari la un chef, iar râsul zgomotos al lui Tom Callaghan se auzea în toată încăperea. „Numai dacă ar fi și Katherine aici, se gândea Henry, atunci cupa fericirii ar fi fost plină..."

Votarea a avut loc a doua zi, iar rezultatul urma să fie cunoscut la ora șase și anunțat de pe scările primăriei. Henry și-a petrecut ziua cuprins de o febră de nerăbdare. Acum că discursul avusese loc, și propaganda electorală, și mersul cu trăsura gătită cu fundă albastră pe străzile din Bronsea terminate, avea un sentiment de cădere în gol. Era greu să aștepți o zi întreagă rezultatul. Într-un fel se simțea incapabil să ia prânzul cu restul familiei și atunci ieși și se îngropă într-o crâșmă de la periferia orașului unde spera să nu-l recunoască cineva. Apoi merse pe străzile din Bronsea, observând că aproape toți cei pe care îi întâlnea în cale erau adepți ai liberalilor, judecând după panglica roșie de la butoniere, el numărând doar o duzină de panglici albastre în toată după amiaza. Poate că susținătorii lui au votat mai devreme, își spunea sau nu erau de genul celor care se plimbă pe străzi. Cât de ridicolă era întreaga afacere și cât de prost se simțea pentru că este așa de nervos! Se trezi lângă biroul naval al lui Owen Williams, firma care se ocupa de afacerile de aramă pentru el aici în Bronsea, și care o făcea de pe vremea bunicului său. Intră înăuntru pentru a sta de vorbă cu tânărul Williams, un bărbat ceva mai în vârstă decât el, despre perspectivele viitoare. În sfârșit, aici era cineva cu rozetă albastră. Era o oarecare ușurare pentru el, iar Williams îl asigură că atunci când s-a dus el să voteze, puțin după ora zece, strada fusese blocată de trăsuri, proprietarii purtând toți culoarea adecvată.

– Ar fi extraordinar să avem pe cineva ca dumneavoastră care să reprezinte orășelul, spuse el. Mi-am promis o plăcere și aceasta este să vin la Parlament și să vă ascult discursul inaugural.

– Dar eu încă nu sunt acolo, îl preveni Henry.

– Pretutindeni, nu mai urmează decât aclamațiile, spuse acesta.

Au discutat pentru un timp despre minele de la Doonhaven, despre încărcătură și în general despre comerțul cu aramă și tocmai când Henry

se pregătea să plece, domnul Williams pentru a mai face conversație menționă în treacăt că Henry era al doilea membru al familiei care îi făcea o vizită în acea zi.

– Ce spui? zise Henry surprins.

– Da, mama dumneavoastră a trecut pe aici în cursul dimineții, spuse Williams, și arăta spendid. Vroia o prelungire a împrumutului, știți, și i-am spus că este în regulă.

– Împrumut? repetă Henry.

– Da, i-am avansat cincisute de lire trimestrul trecut, la cererea dumneavoastră, dacă vă aduceți aminte, trimițându-i un cec în Franța și a dorit o nouă sumă de aceeiași mărime. O vom scădea, desigur, din contul dumneavoastră la noi, la sfârșitul anului. Acesta a fost aranjamentul cu dânsa, conform instrucțiunilor dumneavoastră, ne-a spus ea.

Henry era siderat. El nu dăduse niciun fel de instrucțiuni și nu știa nimic legat de vreun împrumut al mamei sale. A făcut în spatele lui, fără vreo autorizație... Tânărul Williams îl privea curios. Henry își reveni, nu fără efort.

– Ah, da, zise el, îmi amintesc acuma. Mama și cu mine am făcut un asemenea aranjament. Ei bine, trebuie să plec. Îmi pare bine că v-am văzut.

– La revedere, domnule Brodrick și noroc.

Henry se întoarse la hotel, mintea lui fiind teribil de răvășită. Dumnezeule mare, mama lui să se ducă direct la Williams și să-l mintă, în loc să vină la el și să-i ceară ca pe un dar. Nu o putea înțelege. De ce-i trebuiau atâția bani și unde naiba îi cheltuia? Va trebui s-o găsească și s-o întrebe; îi era imposibil să țină doar pentru el așa ceva. Numai dacă ar fi fost aici Katherine, ea ar fi știut cum să procedeze.

Fanny și Bill stăteau în holul hotelului cu domnișoara Goowin, o prietenă de a lui Fanny și Tom Callaghan ca deobicei lângă ei. Herbert era plecat. Dacă domnișoara Goodwin n-ar fi fost acolo, probabil că Henry le-ar fi cerut sfatul lui Bill și Tom dar nu putea discuta despre un lucru atât de dureros și intim în fața unui străin.

– Unde este mama? întrebă Henry sfios.

– Cred că în camera ei, răspunse Fanny. Unde ai fost? Eram cu toții foarte îngrijorați. Pari foarte obosit.

– Nervii, zise Tom. Bietul Henry, care până acum totul a mers lin în viață și nu esta prea sigur de ce-i va aduce ziua de azi de acum încolo.

Henry n-a răspuns. Nu prea avea chef acum de glume. Urcă sus la primul etaj al hotelului, și pe coridor spre camera mamei sale. Bătu la ușă. Deși stătea acolo doar de trei nopți, dormitorul arăta ca după măcel. Pantofii împăștiați pe podea, haine pe toate scaunele și inevitabila

dezordine de pe măsuţa de toaletă, claie de ace de păr, mănuşi, panglici de catifea şi batiste. Fanny-Rosa era pe pat şi încerca să dea la o parte ceva dintr-o rochie împăturită.

– Eroul victorios, zâmbi ea în timp ce fiul ei intra. Te doare cumva burtica, bietul meu băiat? Tatăl tău arăta la fel înaintea unei întreceri cu ogari. Toţi eram cu nervii încordaţi dar el pretindea că nu-i pasă dacă va câştiga sau pierde.

– N-am venit ca să vorbim de alegeri, spuse Henry, aşezându-se pe pat lângă ea. Nu-mi pasă ce se întâmplă şi-ntr-un caz şi-n celălalt. Am venit să vorbesc despre tine.

Fanny-Rosa ridică sprâncenele şi părăsind patul se îndreptă spre masa de toaletă făcându-şi de lucru la păr.

– Am fost la Owen Williams, chiar înainte de a veni aici, continuă Henry şi mi-a spus că ai fost să-l vezi azi dimineaţă şi că ai împrumutat cinci sute de lire de la firmă, spunându-i că eu ţi-am dat voie să faci aşa. Şi că trimestrul trecut ai scris pentru o sumă asemănătoare. Dragă mamă, despre ce-i vorba?

– Dragul meu băiat arăţi exact ca un profesor, râse mama sa. Ar fi trebuit să-l susţii pe domnul Gladstone, nu să-i fii opozant. Da, tânărul domn Williams a fost foarte amabil. Şi-i sunt extrem de recunoscătoare.

– Dar nu înţeleg, zise Henry. De ce, pentru Dumnezeu, n-ai venit la mine pentru bani, în loc să te duci pe la spate şi să spui că mi-am dat acordul pentru ceva ce n-am promis?

– M-am gândit că-i mai uşor aşa, spuse Fanny-Roza căscând. Atâta bătaie de cap pentru nimic!

– Mă deranjează mai tare să aflu că tu împrumuţi bani de la o firmă de navigaţie într-un mod atât de neobişnuit, răspunse fiul ei. Nu vezi, dragă, că nu-i normal? De fapt, fără a minimaliza lucrurile, este chiar necinstit.

– N-am înţeles niciodată lucrurile astea, spuse Fanny-Rosa neatentă. Orice fel de tranzacţie monetară mi s-a părut mereu a fi ceva necinstit. N-am avut cap pentru cifre.

Henry o privea cum plimba pieptănul prin claia de păr alb. Părea să nu aibă ruşine, era la fel de iresponsabilă ca şi un copil.

– Ţi se pare greu să trăieşti din venitul pe care ţi l-a lăsat bunicul? spuse el sceptic. Am înţeles că viaţa în sudul Franţei este cu mult mai ieftină.

– Ah, dragul meu, viaţa nu este niciunde ieftină, răspunse Fanny-Rosa. Cu câte o mică masă, o plimbare, un lucru sau altul, întotdeauna rămân fără bani.

Era, ca deobicei, destul de departe de problemă se gândi Henry; nu avea de gând să-şi recunoască vina.

– De la bunicul meu, ai aproape o mie două sute de lire pe an, spuse

Henry sigur pe el, iar renta vilei tale, în bani englezești este de cincizeci de lire pe an. Să adugăm și servitorii tăi, o bucătăreasă și o cameristă, nu-i așa? Hrana te costă o sută; hainele, o mică sumă ca să te distrezi, încă vreo cinzeci; cu totul vreo douăsute, mamă, iar în mână rămâi cu o mie. Ce ai făcut cu toți acești bani, de ai fost obligată să împrumuți o mie de lire de la Owen Williams?

– Ei bine, s-a întâmplat, zise Fanny-Rosa. Nu mă întreba cum sau de ce. Nu am nici cea mai vagă idee. Henry, băiatule, alungă-ți expresia asta de profesor, nu ți se potrivește, și când îi întâmpini pe alegători trebuie să-ți iei zâmbetul tău obișnuit, fermecător. Dragule, stai pe cerceii mei; vrei să mi-i arunci?

Îl rugă dulce, privindu-l cu colțul ochilor, iar el ridicând din umeri se ridică de pe pat, cu cerceii în mână și, cu grijă, îi butonă la urechi.

– Ai aceleași mâni ca și tatăl tău, zise ea; acum știu de ce Katherine a ta te iubește atât de mult... Să fiți mereu fericiți împreună!

Îi privea fața din oglindă. Era o lacrimă în colțul ochilor?

– Mamă, spuse el răstit, de ce nu renunți la viața ta din sudul Franței și să vii să locuiești cu noi la Clonmere? Katherine ar fi încântată iar tu știi că locul tău este lângă noi.

Fanny-Rosa dădu din cap.

– Nu fii absurd, spuse ea ușor. Existența mea actuală mă satisface pe deplin. Toți și toate sunt atât de amuzante. Oricum, este o mare greșală pentru o mamă să trăiască cu fiul ei. Am încercat odată și am dat greș. Care dintre aceste bonete să o port diseară?

– N-are importanță. Mamă, nu vrei să te răzgândești și să vii să locuiești cu noi? Ai putea avea camerele tale, să faci tot ceea ce îți place şi nimeni nu se va amesteca în vița ta.

– Nu, dragul meu.

– Atunci, poți să-mi spui ce faci cu banii?

– Ah, Henry, nu mai stărui atâta... Iată-te, e cinci jumătate; trebuie să fim la primărie. Du-te jos și spune-le și celorlalți să fie gata. Îmi place Tom Callaghan al tău; e cu mult mai înțelegător decât marea majoritate a pastorilor. Ai avut întotdeauna noroc la prieteni. Johnnie n-a avut niciodată vreunul... Sărută-mă, dragul meu băiat serios, și nu-ți mai face griji în privința mea. Nu-l voi mai deranja pe Owen Williams, îți promit. Sezonul ce vine voi recupera. Știu că așa va fi.

– De ce, ce vrei să spui? zâmbi Henry. Vorbești ca un negustor, ca și cum ai aștepta să faci bani.

Îi trimise un zâmbet dulce și-l bătu pe umăr.

– Să mergem să-i găsim pe ceilalți, spuse ea, și nu uita să-ți pui

floare la butonieră. Lăudat fie Domnul că mi-a dat copii atât de arătoşi!

„Era fără folos — se gândea Henry în timp ce o urma pe scări în jos — să încerce să scoată ceva de la ea. Tot timpul ea nu făcea nimic decât să pună bariere. Îţi zâmbeşte, te priveşte galeş, face vreo remarcă nesemnificativă, dar ce se petrece în capul ei nu poţi şti niciodată." Şi se întreba dacă tatăl lui care o iubise atâta o găsise la fel şi dacă chiar şi atunci când erau foarte apropiaţi, ea se ferea de el...

Familia îi aştepta în hol şi birjele fuseseră comandate pentru a-i duce la primărie.

Străzile erau aglomerate, iar caii erau obligaţi să meargă la pas, altfel ar fi dat peste lume.

Henry îl îndemnă pe birjar să-i ducă spre intrarea din spate a clădirii pentru că a urca scările în faţa mulţimii adunate în piaţa din faţă, ar fi însemnat să atragă atenţia.

Chiar şi acum se putea auzi murmurul glasurilor şi după cum zicea Fanny-Rosa era asemenea gloatei înaintea execuţiei iar în timp ce birjele întorceau pe străduţa din spatele primăriei puteau vedea un şir de feţe îmbujorate, privind spre balcon, râzând, ţipând cu şepcile pe deasupra capului şi batiste fluturânde.

– Cred că-i mai târziu decât bănuiam, spuse Henry, iute, am senzaţia că rezultatul a fost anunţat.

Le întinde mâna, mamei şi surorii lui, pentru a coborâ din birjă şi lăsându-le în grija fraţilor şi a lui Tom Callaghan, a cumnatului său, o luă la fugă pe scările înguste din spatele clădirii care duceau spre camera mare de la etajul de sus. Inima îi bătea şi pentru prima dată în viaţa lui mâinile îi tremurau. Intră în cameră, care era înţesată de lume şi bâzâia de glasuri. Afară, mulţimea era veselă. În faţa lui, stând în balcon, cu pălăria în mână, aplecându-se în stânga şi-n dreapta era domnul Sartor, candidatul liberal. Pe moment ceva îi fulgeră lui Henry prin minte şi un val instantaneu de dezamăgire îi umplu inima.

– Ah, la naiba, se gândi el, să-l ia naiba...

Apoi zâmbi şi se îndreptă cu mâna întinsă şi domnul Sartor, noul membru pentru Bronsea, se întoarse şi-l văzu făcându-i semn cu capul să-l urmeze la balcon. Liberalul câştigase cu o majoritate de opt mii de voturi.

– Asta-i, zise Henry când aplauzele s-au stins şi mulţimea se împrăştiase pentru a sărbători prin cârciumi. Şi pot acum să mărturisesc în faţa familiei că nu m-am gândit nici măcar o clipă că aş putea reuşi. A fost o experienţă şi ne-am distrat; acum să mergem şi să luăm o cină excelentă şi să dăm uitării totul.

– Ai grăit ca un sportiv, spuse Tom Callaghan, luându-l de braţ.

Nu-ți pot ascunde că sunt dezamăgit. Mi-ar fi fost foarte plăcut să merg la Westminster și să te văd cum îi amețești pe oamenii ăia. Dar nu-i nimic, n-a fost să fie, vei fi cu noi acasă la Doonhaven.

– Mai mult noroc, data viitoare, băiete, spuse Eduard.

– Ah, nu va mai fi niciodată viitoare, răspunse Henry, asta a fost prima și ultima mea aventură în politică. Odată m-am făcut de râs, a doua oară gata!

Pălăvrăgea vrute și nevrute pentru a masca sentimentul de înfrângere. Familia lui nu trebuia să gândească că lui îi pasă, nici chiar lui nu-i păsa, încerca el să-și impună. Cel mai rău lucru din lume era că nu știa să piardă. Nu, era ca o înțepătură de ac pentru mândria lui, atât! Henry Brodrick, până acuma se descurcase în toate.

– Pur și simplu nu pot înțelege cum poate cineva să voteze cu acest domn Sartor, spuse Fanny-Rosa; un om atât de neatractiv. Dinte stricat, Și n-are nici educație!

– Oamenilor din Bronsea nu le pasă, doamnă Brodrick, zise Tom Callaghan. Au simțit că știe despre ei mai mult decât știe Henry și așa a câștigat el alegerile.

– Ah, e ușor să convingi un om care mănâncă pâine și porridge[1] că este bolnav răspunse Fanny-Rosa, dar dacă poți să-i faci un bine spunându-i-o, asta-i altă problemă.

– Politica e un joc de noroc nimic mai mult, zise Henry, și dacă pierzi, o treci la pierderi și pui afacerea în cui, ceea ce voi face și eu.

– Ceea ce dorește simțul tău de echilibru, spuse Tom. Judecătorul tău înveterat nu știe niciodată când este bătut și o ține tot așa până treaba devine o boală și nu se mai poate opri. Este o formă de refigiu mintal, ca băutura, și intră în sânge. Dar nu știu de ce suntem atât de serioși, deodată. Henry, bătrâne, chiar dacă ai pierdut alegerile, ai făcut-o ca un gentleman, iar eu, de pildă, sunt mândru de tine.

– Cu toții suntem mândri de el, zise mama lui, bătându-l pe obraz — și arăta așa de chipeș acolo pe balcon lângă creatura aia. Sunt mai mult decât sigură că mulți ar fi vrut să fi votat altfel.

Și așa, familia Brodrick s-a întors la hotel, toți vizibil prăbușiți dar nedorind s-o arate și pe când intrau în hol un comisionar veni și-i întinse lui Henry o telegramă pe o tavă de argint.

– O fi de la vreun poznaș care îți trimite condoleanțe, zise Fanny-

1 porridge = terci din (fulgi de) ovăz

Rosa. Nu o deschide, te va râcâi doar.

Dar Henry tocmai rupse plicul și citi mesajul. Ridică privirea, ochii îi străluceau îi flutură hârtia prin fața ochilor familiei sale.

– La dracu cu politica, spuse el. Cui dracu-i pasă de ea? Am un fiu și asta-i singurul lucru care contează.

L-au înconjurat imediat privind peste umăr telegrama.

Mesajul era scurt, dar la obiect. „Nu fii dezamăgit dacă n-ai câștigat. Fiul tău s-a născut azi și amândoi te vrem acasă. Seamănă cu tine și i-am spus Hal. Dragostea mea și gândurile mele sunt cu tine. Katherine."

– N-am spus eu, întotdeauna, ce ea este singura femeie din lume? Cheamă ospătarul, Tom. Am fost învins azi la Bronsea, dar pentru Dumnezeu, vom bea șampanie.

3.

În acele zile era o liniște măsurată, domina un ritm natural propriu, o mișcare lentă, iar evenimentele se succedau unul după altul la fel ca și anotimpurile, fără vreo tulburare bruscă care să le perturbeze calmul cotidian. Viața era ceva sigur și Henry, luând într-o dimineață de iarnă micul dejun, știa că iarna următoare va fi la fel, rutina obișnuită va fi aceeași și tot așa și primăvara, și vara și toamna, lunile îi vor da ceea ce își dorește, planurile lui vor fi îndeplinite punct cu punct. Iarna și primăvara vor fi petrecute la Clonmere, iar apoi la sfârșitul lui aprilie, Henry și Katherine și copiii vor traversa apa și vor petrece vara la Londra. Era o plăcere, se gândea el, ca după o iarnă lungă, liniștită la Clonmere să auzi deodată traficul, bâzâitul Londrei, să fii conștient de existența a milioane de oameni, să cutreieri parcul într-o dimineață de mai, pălăvrăgind pe drum cu aceia dintre prieteni pe care i-ar putea întâlni și apoi la clubul din St. James să citești ziarele, să stai de vorbă până la ora când trebuie s-o întâlnești pe Katherine pentru prânz cu niște prieteni în Berkeley Square sau Grosvenor Street sau oriunde în altă parte. Apoi prânzul care va fi amuzant, întotdeauna cu nu mai puțin de 15-20 de persoane, pe mulți cunoscându-i, iar dacă nu-i cunoștea ar fi mereu încântat să întâlnească fețe noi. După care, la amiază obișnuita ieșire la iarbă verde, indiferent unde. Expoziții, concerte, curse sau la Ranelah, dar mereu înapoi la ora cinci, lângă Katherine

care dorea să petreacă restul zilei cu copiii și era teribil de supărată dacă nu se întâmpla așa. Mai ales că și pentru ea era bine să se odihnească înainte de a ieși din nou pentru cină. Lui îi plăcea intervalul dintre șase și șapte când stând în fotoliu în fața ferestrei deschise din salon, a jardinierelor cu flori de la fereastră vesel colorate, trecea în revistă evenimentele de peste zi. Bucuria, vorbitul de dragul vorbitului, deznodând firul în patru. Un sentiment de plinătate îl învăluia și zâmbind, Henry urcă pe scări, la etaj, pentru a se îmbrăca pentru cină, iar Katherine îl va chema din camera ei în ciuda ușii deschise dintre ei. Prietenii la care erau invitați le vor oferi o cină excelentă, după care va urma ceva muzică, vreo celebritate invitată în acest scop și apoi acasă, pe la miezul nopții bine hrăniți, mulțumiți, iar mâine totul va începe de la capăt. În aceste ocazii, Katherine arăta foarte bine iar el, de câte ori erau anunțați se simțea foarte mândru de ea, să vadă capetele cum se întorc în direcția lor, în timp ce Katherine înainta spre gazda lor, rochia ei foșnind ușor la fiecare pas. Felul în care arăta, se gândea el, felul în care se mișca sau modul cum își ținea evantaiul în mâinile înmănușate, zâmbetul și felul de a înclina capul o puneau deasupra oricărei femei; nu era nimeni care s-o poată atinge. Poate că cineva se va îndrepta spre el cu mâna întinsă. „Dumnezeule, Henry, nu te-am mai văzut de când eram la Oxford", va urma recunoașterea, salutările de moment și apoi: „N-ai cunoscut-o pe soția mea Katherine, el este un vechi prieten de al meu".

„Știi, v-a spune soția gazdei la cină în felul ei amuzant — ușor batjocoritor dar elegant, toată lumea spune că tu și cu nevasta ta sunteți cuplul cel mai drăguț din Londra. Oamenii fac coadă să vadă trăsura lui Henry Brodrick, duminica la biserică". Și multe alte asemenea prostii, în fiecare zi, pe care Henry le trata ca pe o împunsătură, dar îi plăcea să fie admirat, să știe că el și Katherine erau tratați astfel.

Henry s-a ținut de cuvânt și nu a mai cochetat cu politica, dar a continuat să fie un conservator înfocat atunci când era invitat să apară la vreun banchet sau să întrețină atmosfera cu inteligența lui sclipitoare și cu povești adevărate. În '67 a devenit prefect al regiunii ceea ce necesita sejururi mai lungi la Saundby, familia mutându-și cartierul general la Casa Brodrick, la mătușa Eliza, pentru șase luni pe an.

Micuțul Hal, spunea mătușa Eliza, îi amintea de bunicul lui, fratele

ei John. El avea aceiași ochi gingași, aceeași gură, același mod timid de a lovi un câine sau o pisică atunci când nu vroia ca cineva să-i remarce prezența și se putea juca fericit singur ore întregi așa cum făcea și John când era mic.

– Ca să nu mai vorbim, spuse mătușa Eliza, că el are discreție ta, Katherine, așa că nu va putea face ceva pe lume dacă nu va avea zvâcnirile lui Henry. Trebuie să spun că-mi place ca un băiat să aibă scânteie.

– Hal va avea destulă scânteie dacă va fi bine îndrumat, zâmbi Katherine. Are nevoie de încurajări, răbdare și de cineva care să-i dea încredere în el. Vorbitul și mersul au fost un efort pentru el, în timp ce pentru Molly au fost floare la ureche. Ea va naviga prin viață veselă, fără nici o greutate. Hal este exact opusul, el are nevoie de cineva care să-l țină de mână.

Și mătușa Eliza s-a smiorcăit, plesnind cu lorneta peste bust.

– Tatăl meu n-ar fi suportat o asemenea discuție, zise ea. Pe noi nimeni nu ne-a ținut de mână cât am fost copii și m-am mândrit întotdeauna cu faptul că unul dintre motivele mele pentru care am trăit mai mult decât frații și surorile mele a fost tocmai pentru că am avut un deosebit simț practic. Sora mea mai mică, mătușa lui Henry, Jane, era foarte sentimentală și slabă, iar despre John am spus mereu că nu a avut coloană vertebrală. Există în familia Brodrick, o slăbiciune de care vа trebui să ai grijă, Katherine.

Era plăcut să iei barca și să traversezi până la Slane, apoi să mergi mai departe cu trăsura spre Doonhaven pe lângă Mundy și Ardriff pentru a ajunge acasă la Clonmere. Henry, trezindu-se primul dimineață se întreba de ce oare se chinuiau să plece mereu. Se apleca pe fereastra dormitorului lor, privind în jos spre golf, iar perspectiva familiară a zilei ce o avea înainte îl umplea de plăcere.

Micul dejun în sufragerie, apoi în bibliotecă pentru raportul personalului din afara casei: bătrânul Tim, care era destul de rigid din încheieturi dar devenea stacojiu la față dacă i se sugera vreo clipă că ar trebui să se retragă la pensie, apoi Sullivan, șeful grădinar, nepot al lui Baird, de mult oale și ulcele, Phillips întendentul și Mahoney îngrijitorul de vaci care era de mic copil pe moșie. Dacă mai era timp înainte de prânz, o plimbare pe moșie până la pădure, la fermă, din nou spre parc și înapoi acasă pe cărarea de lângă golf. După masă, un drum la mină pentru a vedea dacă treburile merg satisfăcător. O scurtă vizită la bătrânul Tom la Heathmount pentru a-l invita pe el și pe Harriet la cină ca să mai audă și să mai schimbe bârfele curente. A fost un lucru

bun că a candidat pentru Bronsea, chiar dacă a fost învins pentru că așa și-a cunoscut Tom soția, prietena frumoasă și cu ochii luminoși a lui Fanny, având acuma o fetiță, Jinny, care vine la Clonmere să se hârjonească cu fiul lui. Apoi acasă pentru ceai, un foc bun în căminul din salon, și copiii aduși jos, strânși în jurul lui Katherine: Molly, cu părul închis la culoare fluturând în vânt, deobicei cea mai plină de sugestii despre ceea ce ar trebui să facă sau să citească, în timp ce Hal pledând pentru muzică, ar părea la fel de solemn ca o bufniță până când de dragul lui Kitty, cea de a doua fată a familiei și ultima sosită, Katherine va ataca una dintre vechile gige[1], veselă și săltăreață, iar cei trei copii vor dansa amețiți, și Hal, pierzându-și sfiiciunea va deveni cel mai sălbatec dintre toți. Apoi Katherine va închide pianul și se va duce din nou la scaunul ei, le va citi copiilor, foarte rar, atent, cu multe explicații.

– Necazul este, spuse Henry într-o zi, că te istovești prea tare cu copiii. Nu te lasă să respiri nici un moment.

– Copiii nu mă obosesc niciodată, îi spuse ea, îți spun sincer. Dacă ar face-o i-aș trimite înapoi în camera lor.

– Nu te cred, spuse el, ușor îmbufnat. Ai un sentiment al datoriei atât de puternic încât dacă Hal ar avea vreo stânjeneală imaginară sau o durere de cap devastatoare, ai sta lângă el toată ziua deși ție el nu ți-ar da nicio atenție. În schimb, dacă eu ași avea nevoie de atenție, seara, ești prea obosită să stai de vorbă cu mine.

– Dragul meu, nu ți se pare că ești nedrept? Am fost eu vreodată prea obosită pentru Henry al meu?

O privi cu o expresie de copil și după ce norul trecu, redeveni el însuși aplecându-se spre ea, îi zâmbi și-i sărută mâna.

– Iartă-mă, spuse el, te iubesc atât de mult.

Apoi părăsi încăperea, rușinat de ieșirea lui și se duse să discute cu intendentul despre partida de vânătoare din sâmbăta următoare, dar nu-i dădea pace, asemenea unui vierme în cap, cuvintele bătrânului unchi Willie Armstrong pe care i le-a spus săptămâna trecută:

– Sper că micuța Kitty completează în mod fericit familia ta. Dar Katherine dacă va mai avea încă un copil, eu nu voi răspunde de consecințe.

Las-o baltă! Uită întotdeauna lucrurile neplăcute din viață, micile

---

1 gigă = vechi dans popular din Scoția și Irlanda, devenit în sec. 17-18 dans de salon.

supărări, necazurile. Nu era asta oare una dintre maximele mamei sale? Va primi de la ea aceleași scrisori dezlânate în care bătea apa în piuă, iar rarele ocazii în care îi vizita era ca să împrumute bani... El n-a mai întrebat-o de ce are nevoie de ei, ci pur și simplu iscălea un cec pe care i-l dădea fără vreo vorbă. Era un lucru neplăcut pe care ar trebui să-l pună într-un colț al minții. Era singurul secret pe care nu-l spusese lui Katherine de teamă că supărarea ei să nu devină cunoscută oamenilor, restului familiei și prietenilor lor, ceea ce ar însemna un fel de scandal așa cum a fost și cu Johnnie.

În același timp erau prevăzute și mari manifestări. Pe 3 martie 1870, mina de cupru împlinea 50 de ani și Henry era hotărât să sărbătorească cum se cuvine. Va avea loc o masă festivă la mină pentru toți minerii angajați acolo, pentru familiile lor, ca și pentru marinarii de pe vasele care duc cuprul la Bronsea. Se va închina, se vor ține discursuri și tot dichisul care îi plăcea lui Henry. Apoi, seara următoare la Clonmere va avea loc un alt dineu pentru mărimi, pentru toți aceia care într-un fel sau altul au fost legați de înțelegerea inițială. Familia Lumley de la Duncroo, Flowerii de la Andriff, toți verii, desigur, câțiva vecini care în cursul celor 50 de ani au primit un beneficiu de la mina de pe Hungry Hill. Bill Eyre și Fanny își vor aduce fiul și fiica din parohia lor din nord iar Herbert și soția lui cu băieții vor traversa apa de la Lletharrog. Eduard, revenit din străinătate, mătușa Eliza dacă va putea fi convinsă să facă traversarea în cea mai furtunoasă perioadă a anului. Desigur, Tom și soția lui vor avea un loc de onoare, și bătrânul unchi Willie care l-a adus pe lume pe Henry. Molly și Hal și Kitty vor sta până târziu pentru această ocazie și vor lua masa cu ei. Henry era plin de planuri, succedându-se unul după altul cu viteza luminii până când Katherine, râzând i-a spus că i-a făcut capul calendar și că oricum nu știa unde vor pune ei atâția oaspeți. Băieții lui Herbert vor dormi în hangarul pentru bărci, iar Edmond și nevasta lui în pod. Henry puse punct problemei cu o fluturare de mână.

– Tom poate oferi locuință unora, la fel și unchiul Willie ar putea găzdui unul sau doi; ne vom descurca de minune. Apoi zâmbi privind-o cu șiretenie. Dar peste un an, adăugă el, vom avea loc pentru de două ori mai mult.

– De ce, ce vrei să spui? întrebă ea.

Dar el dădu din cap, nu se va desconspira, iar ea se întreba ce nou proiect îi ocupa mintea lui energică.

Întâi martie veni nu vijelios ca de obicei, ci calm, senin cu un vânt dulce ce bătea dinspre golful Mundy, iar șofranul auriu și purpuriu dădea în floare pe peluza de sub castel. Nu erau nori pe cer iar soarele strălucea puternic deasupra pe Hungry Hill. Și unul câte unul, cei din familia Brodrick se adunau la Clonmere. Herbert, de la Lletharrog, cu soția lui Cathie și cei doi băieți mai mari, Robert și Bertie; Eduard și mireasa lui Winifred; apoi, târziu, după amiază Fanny Eyre, soțul ei Bill, împreuna cu fiul și fiica lor William și Maria. Mătușa Eliza sosi cu grupul de la Lletharrog și în ciuda celor 72 de ani a suportat călătoria mai bine decât toți ceilalți. „Cât era de plăcut, se gândea Henry să fie toată familia reunită aici, sub acoperișul lui, frate strângând mâna fratelui, cumnată salutânu-se cu cumnată și verișorii cu tineri privind alți verișori cu coada ochiului."

Toată lumea stătea la masă pentru ceai în sufragerie, cu mătușa Eliza în capul mesei, lucru care o mulțumea teribil.

– De atâtea ori am stat în jurul acestei mese, le spuse ea, cu bunicul tău unde stai tu acuma, henry, și Barbara în locul acesta. Tatăl tău John întârzia mai mereu; reușea să-l supere pe bătrân destul de tare și trebuie s-o spun, îmi displace nepunctualitatea la fel de mult ca și lui. Barbara nu-i vorbea lui John despre asta, ceea ce era o slăbiciune de a ei și desigur că mătușa ta Jane nu suporta ca el să fie certat. Biata Jane, ar fi avut 60 anul acesta, dacă ar fi trăit.

Și Hal, puțin incomodat de superba lui tunică nouă de la Eton și cu un fular alb lung cu care fusese investit pentru această ocazie și pentru cei zece ani ai săi, privea portretul mătușii lui de a doua, de deasupra căminului și se gândea cât de fericit este că ea rămăsese tânără și frumoasă și nu devenise bătrână ca mătușa de a doua, Eliza, care obișnuia să vină din camera ei de la Saundby și să-l certe dacă făcea prea mult zgomot pe scări. Dar chiar mătușa de a doua Jane, frumoasă cum fusese nu se compara cu mami al cărei portret era și el așezat în sufragerie și Hal privind când la portret când la original surprinse privirea mamei lui și-i zâmbi. I-ar face o bucurie să știe că el o privea ca și cum ar împărți un secret, cineva îl lovi pe ub masă. Era Molly care se încrunta la el. „Nu visa" buzele ei mimau și așa își dădu seama că nu-i dădu atenție vărului din dreapta, lui Robert de la Lletharrog care îl întreba cu toată superioritatea celor 13 ani ai săi, ce fel de pește se putea pescui în golf.

– Merlani spuse el politicos. Poate ai vrea ca mâine să mergi cu mine cu barca, dacă tata ne dă voie?

– Oh, pescuitul, spuse Robert disprețuitor, sportul ăla amărât de după prinderea păstrăvului.

– În lacul de pe Hungry Hill sunt păstrăvi mari, zise Hal iute. Se spune că zânele i-au pus acolo și că noaptea ei se transformă în omuleți

și lucrează la mine.

Robert, cel de 13 ani, îl privea pe vărul său după care întoarse capul. Hal era fragil, decise el; cât de stângaci, și începu să discute despre cricket cu imposibilul William Eyre.

Vremea era prielnică pentru festivități și oamenii din Doonhaven stăteau în poarta căsuțelor să privească trăsurile care străbăteau satul spre mină. Drumul era populat de cei mai tineri și mai curioși locuitori, toți leșinați după noțiunea de „boiemași" și care erau așezați la masă alături de mineri. Luna plină strălucea deasupra dealului, trebuie să fi fost lumina zilei când trăsurile se întorceau pentru a se odihni înaintea atelierului de uscat, cu cele trei mese uriașe în mijloc, transformat în sală de banchet pentru acestă ocazie. Lumânări în suporturile lor, cu fast postate din loc în loc de-a lungul pereților și băncile de la școală au fost împrumutate pentru o seară ca să stea la masă invitații. La capătul cel mai îndepărtat al atelierului, pompoși și importanți stăteau membrii firmei din Slane care furnizaseră proviziile și care urmau să și servească și să aibă grijă de oaspeți. Minerii și familiile lor erau deja așezați când a sosit familia Brodrick și în timp ce Henry și Katherine intrau, directorul, domnul Griffiths a strigat de trei ori „hip-hip-ura" pentru proprietar, urmat de aplauze ceea ce l-au mirat pe Henry, ce rămăsese zâmbind la intrarea în atelier cu Katherine alături.

– Vă mulțumesc pentru acea primire de după masa de prânz, le spuse el după ce aplauzele încetară. În același timp să purcedem la cea mai importantă treabă a serii și sper că sunteți cu toții la fel de flămânzi ca mine.

Supa, mielul fript și carnea de vită urmate de tarte de mere cu bere ca băutură, le-au dat tuturor o bună dispoziție, Murmurul vocilor care la început fusese încet și prevăzător, deveni un puternic zumzet și Henry, clipind din ochi la directorul ce stătea la dreapta lui, observă că singurul mod de a ajunge la inima cuiva era să-i umpli burta mai întâi. Discursul său, când a venit vremea să-l țină, a fost scurt, pentru că le spuse el, nimeni nu vroia să asculte pe cineva, decât poate pe el însuși la ora 9 seara și pentru că a doua zi era tot sărbătoare, în cinstea festivităților, cu cât plecăm mai repede acasă cu atât mai bine pentru a se veseli în continuare. Apoi el anunță o mărire de salarii pentru fiecare miner, ceea ce declanșa o serie de răcnete de acceptare și o singură notă discordantă din partea unui individ care a strigat din fundul sălii: „Era și timpul". Henry, amintindu-și de Bronsea și de interpelările răuvoitoare cărora a trebuit să le facă față, rămase impasibil.

– Pot să vă spun, adăugă el, vorbind ca unul care-mi cunosc bine interesele, că ideea nu-mi aparține mie, ci doamnei Brodrick. Ei trebuie

să-i mulțumiți.

Multe aplauze pentru Katherine care zâmbi, se înroși puțin dar nu zise nimic.

– Acum 50 de ani, continuă Henry, bunicul meu John Brodrick semna acordul original cu Domnul Robert Lumley din Duncroom pentru ca o mină să funcționeze pe Hungry Hill. Minerii de atunci au venit din Cornwall, numai câțiva fiind printre noi ca pensionari și ai căror fii le-au continuat munca și s-au stabilit aici. Restul, chiar dacă nu sunteți cu toții din Doonhaven și împrejurimi, aparțin acestui ținut și știți că munții noștri de granit nu au cedat ușor lopeților ca rocile de cretă ale altor ținuturi. De la bun început bunicul meu a trebuit să importe praf de pușcă pentru a-și face treaba și să exploateze cuprul și deși astăzi, agregatele și explozivele sunt modernizate tot mai avem de a face cu același granit încăpățânat. Încă mai avem vânturile puternice din vest care împiedică transportul cargourilor până la Bronsea în lunile de iarnă, și poate, mai important decât orice, încă trebuie să ne mai confruntăm cu afacerea fluctuantă care este comerțul cu aramă, cu creșteri și scăderi ce nu țin de voi, și nici de mine și care își au originea în numeroasele cereri și descoperiri ale altora. Mina de cupru de pe Hungry Hill a avut dificultățile ei ca orice alt centru minier. Bunicul meu a trebuit să facă față unor răzmerițe și unor vicisitudini ale vremii de care eu n-am avut parte, din fericire. Necazurile din ziua de azi sunt ceva mai diferite, legea cererii și a ofertei, lipsa forței de muncă, o viață ceva mai favorabilă, pe hârtie măcar, oferită în America și faptul că, cu cât săpăm mai adânc în căutare de cupru cu atât se împotrivesc mai tare bătrânele măruntaie de pe Hungry Hill. Într-o zi, într-un viitor nu prea îndepărtat, vom lovi pentru ultima dată și vom ști că cel mai bun cupru a fost scos la suprafață și ceea ce a rămas nu mai merită a fi scos. Până atunci, prieteni, vă doresc noroc bun și Domnul să vă aibă în pază, cu toate mulțumirile mele pentru loialitatea, energia și curajul vostru.

Cu aceste cuvinte Henry se așeză jos întrebându-se în timp ce aplauzele îi ajungeau la ureche, dacă bunicul lui ar fi ținut același discurs, sau, în maniera de acum 50 de ani, și-ar fi ținut ascultătorii o oră întreagă și dacă aceștia dând semne de neliniște l-ar fi blestemat. Griffiths, directorul, a răspuns din partea minerilor, după care au urmat cântece, glume, iară cântece; și într-un târziu, pe la 11, când aerul din atelierul de uscat devenise tulbure și afumat, și compania gălăgioasă și un pic supărătoare din cauza berii, Henry, Katherine și restul familiei s-au strecurat afară, s-au urcat în trăsuri cu satisfacția datoriei împlinite.

– Ei bine, declară mătușa Eliza, sper numai ca oamenii să fie

recunoscători lui Henry pentru tot ceea ce a făcut. Dar toți sunt la fel; orice amabilitate era luată ca fiind cuvenită, la fel ca pe vremea tatii. Personal, cred că toate aceste îmbunătățiri îi fac să devină mai leneși. Agregate mari pentru a aduce minereul la suprafață când îmi amintesc că fiecare uncie[1] de cupru era adusă într-o găleată.

– Ar fi trebuit să fii director, râse Henry, tare ca piatra și niciun penny în plus pentru mineri. Este adevărat că bunicul obișnuia să-i biciuiască la început?

– Dacă ar fi putut nu le-ar fi făcut niciun rău, îi răspunse ea, și știu că a înăbușit revolta din '25 făcându-i pe unii dintre ei să sară în aer.

– Trebuie că treaba asta a produs multă amărăciune, spuse Katherine.

– Prostii! Au învățat lecția însă. Tatăl meu obișnuia să spună că dacă le arăți slăbiciune oamenilor de teapa lor, atunci ei te vor trăda împătrit.

– Cu siguranță că există o cale de mijloc între asprimea externă și slăbiciunea prostească? zise Katherine. Ceea ce, pentru a folosi un cuvânt mai bun, i-ași zice înțelegere.

– Să nu crezi, spuse Henry. Oamenii nu vor să fie înțeleși, le-ar strica simțul lor de nedreptate. Savurează din plin răul. Bunicul avea dreptate. Crezi că voi obține mai multă muncă de la minerii din Doonhaven acum că le-am mărit salariile? De loc. L-am dus pe domnul Brodrick - își vor spune: vom mai avea încă o jumătate de oră pentru masă și vom putea pufăi încă o pipă de tutun.

– Le-ai mărit salariile ca să obții mai mult de la ei? întrebă Katherine. M-am gândit că ai făcut-o pentru că am căzut de acord că erau prea mici și familiile lor sufereau.

Henry făcu o mutră ascultătoare și-i căută mâna.

– Desigur, zise el, dar tu știi proverbul cu doi iepuri dintr-o lovitură... Ce naiba face Tim?

Trăsura se hurducă, aruncându-l pe Henry peste soția lui. Fusese o smucitură, și o alunecare de copite ca și cum caii ar fi fost în impas. Tim țipa la animale iar trăsura se legăna. Henry deschise ușa și păși în drum.

– N-a fost greșeala mea, sir, spuse Tim care, alb la față, se dădea jos de la locul lui. Mergea exact pe mijlocul drumului și a ajuns sub cal înainte ca eu să-l pot opri... Cu siguranță că era beat.

Se duse să țină caii în timp ce Henry se apleca peste cel cu fața în jos care se aruncase înaintea cailor. Cea de a doua trăsură s-a oprit în spatele lor și Tom și Herbert, realizând că-i vorba de un accident veneau

1 uncie = 28,3 gr.

în fugă spre el.

– Ce s-a întâmplat? Este cineva rănit?, întrebă Tom.

– Un tâmpit a ieșit din tufișuri și a intrat în noi, răspunse Henry. Nu-i vina lui Tim. Este o minune că n-am fost aruncați în șanț. Ține mai jos felinarul, Herbert, ca să vedem ce s-a întâmplat.

El și cu Tom Callaghan îl traseră pe nefericitul om de sub trăsură și-l întinseră pe spate în drum.

– Mi-e teamă că are șira spinării ruptă, spuse Tom liniștit. Lasă-mă să-i desfac gulerul și să-i întorc capul spre lumină. Henry, cred că Katherine și mătușa ta ar face mai bine să meargă în cealaltă trăsură spre Clonmere. Nu-i o priveliște pentru ele. Herbert, te rog, ai tu grijă de ele?

– Ce-i? Cine este? întrebă Katherine coborând din trăsură. Bietul de el! Lasă-mă să te ajut, Henry, te rog.

– Nu, draga mea, vreau să te duci acasă. Fă ce-ți spun, zise Henry.

Katherine ezită un moment, după care o luă pe mătușa Eliza de braț și urcară în cealaltă trăsură.

– Dă-i drumul, strigă Henry făcându-i cu mâna grăjdarului, vă vom urma.

Edward ajunse lângă ei la fel ca și Bill Eyre.

– Ce chestie blestemată, zise Edward. E mort?

– Mi-e teamă că da, spuse Tom; se pare că roțile au trecut peste cap... Mai bine l-am pune în trăsură, l-am duce direct la dispensar și l-am scula pe doctor. Pe cel tânăr nu pe bătrânul Armstrong. Nu pentru că n-ar fi în stare să-i facă ceva. Nu-l recunosc pe tip, nu-i cineva cunoscut din Doonhaven. În jur de 45, aș zice, păr roșu ce bate în alb. Mai dă-ne lumină.

Se mai uitară o dată la fața celui mort. Era desfigurat, dar chiar și așa era ceva legat de păr, de ochii albaștri ficși care îi deșteptă lui Henry un val de amintiri.

– Dumnezeule, zise el încet, este Jack Donovan.

Frații se priviră unul pe altul, iar bătrânul Tim se apropie de ei pentru a examina mortul.

– Aveți dreptate, domnule, spuse acesta. Cu siguranță este el. Am auzit că a venit din America, dar nu-l văzusem încă. Și de bine ce a venit acasă, s-a îmbătat și a ajuns sub copitele cailor mei...

– Asta-i omul de care mi-ai povestit odată? întrebă Tom.

– Da, răspunse Henry. Ce poveste nefericită! De ce dracu a trebuit să se întoarcă.

– N-are rost să te întrebi asta, zise Tom, trebuie să-l ducem în sat. Cine-i cea mai apropiată rudă? N-are o mătușă, pe d-na Kelly? Presu-

pun că potlogarul ăla bătrân de Denny Donovan, cel care are un birt, îi e unchi?

– Da, sir, spuse Tim. Denny este unchiul lui, dar el nu este niciodată treaz, așa că n-are rost să-l trezim. Băiatul lui Denny, Pat Donovan, are o fermă mică peste deal; probabil că acolo stătea Jack.

– E timp pentru toate mâine dimineață, zise Tom Callaghan. Haide să-l ducem pe nenorocitul ăsta la dispensar.

„Ce final groaznic pentru o seară ca asta" se gândi Henry, în timp ce trăsura cu nefericita povară cobora dealul spre Doonhaven. Și de ce, dintre toți oamenii, a trebuit să fie tocmai Jack Donovan, întors din America, care să sfârșească așa? Numai să fi intrat sub roțile altei trăsuri! Henry nu avea niciun pic de milă pentru tip, era un ticălos, și nu era rău că lumea scăpase de el, dar pentru oricine să fie omorât așa sub roțile trăsurii și călcat de cai, și mai ales după sărbătorirea din seara asta, era dureros și stânjenitor. Nu era vina lui, nu era vina nimănui, decât a lui Jack Donovan, dar nu asta era problema. Faptul era consumat. Și a adus înapoi trecutul și tristețea care era bine să fi fost uitate...

Era puțin după miezul nopții când Henry și frații lui s-au întors la Clonmere. Corpul lui Jack a fost dus la dispensar și doctorul făcu un proces verbal. Trebuie că a murit instantaneu spuse doctorul, și cu siguranță că Tim putea fi scos din cauză pentru că era evident că omul fusese beat. Doctorul promise că se va duce el dimineață pentru a-i duce vestea vărului lui Jack Donovan, Pat, iar Tom Callaghan și-a anunțat și el aceiași intenție.

– Nu-i nevoie ca tu să te amesteci, bătrâne, îi spuse lui Henry. Eu sunt parohul locului ăsta și sunt obișnuit cu lucruri de astea, chiar dacă Donovanii nu aparțin bisericii mele. Tu ai oaspeți acasă și este datoria ta să te ocupi de ei.

Castelul era liniștit în lumina lunii. Numai un petec de lumină din dormitorul lor îl mai avertiză pe Henry că soția lui, Katherine era trează și-i aștepta. Îi era frică că tot ce s-a întâmplat a afectat-o. La naiba cu Jack Donovan, se gândi el, chiar dacă era mort. Frații lui s-au dus să se culce, dar Henry a mai rămas jos, întrebându-se dacă trebuia să inventeze ceva pentru Katherine sau nu. N-ar avea niciun rost, n-a mințit-o niciodată. Stătea la ușa principală privind peste golf spre Hungry Hill. Acum era în întuneric și luna strălucind deasupra insulei Doon părea palidă și rece. Cu 50 de ani în urmă poate că și bunicul lui a stat așa, cu viitorul în față și cu înțelegerea pentru mină în buzunar. Și peste 50 de ani? Propriul lui nepot, poate fiul lui Hal, cu aceiași lună privind spre Clonmere, cu golful și cu fața goală a dealului?

Se întoarse și intră înăuntru, urcă scările spre camera lui Katherine. Era în pat, așteptându-l, cu părul lung în două cozi ca un copil. Era palidă și îngrijorată.

– Sunt sigură că omul a murit, zise ea imediat. Mi-am dat seama după ce mi-ai spus să viu acasă.

– Da, răspunse el, a murit.

Îi povesti ceva: cum s-au dus la dispensar și l-au trezit pe doctor, apoi când l-a întrebat de numele omului, el a ezitat, intuind că numele lui o va face nefericită așa cum l-a făcut și pe el.

– Era Jack Donovan, spuse într-un târziu. Se pare că revenise din America.

Ea nu mai spuse nimic, iar el se duse să se dezbrace, și când s-a întors ea stinsese lumânările și stătea întinsă în întuneric.

O ținu aproape de el și când îi sărută ochii simți că erau uzi de lacrimi.

– Nu te mai gândi la asta, apuse el, a fost o întâmplare blestemată și nefericită, iar doctorul a spus că a murit pe loc. Era un om nefericit, știi bine asta și dacă s-ar fi stabilit din nou pe aici ne-ar fi făcut mari necazuri. Te rog, iubito, nu te mai gândi.

– Nu-i asta, zise ea. Nu plâng pentru Jack Donovan.

– Atunci ce este? întrebă el. Nu vrei să-mi spui?

Pentru o clipă n-a mai spus nimic, iar apoi, punându-și brațele în jurul lui, spuse:

– Am plâns pentru că mi-am amintit de Johnnie, despre cât de pierdut și nefericit era. Aș fi putut să fac mai mult pentru el decât am făcut.

– Este o prostie, zise Henry. Ce-ai fi putut face mai mult?

Jack Donovan, desigur, adusese înapoi vechea tragedie. Johnnie murise de aproape 20 de ani, iar Katherine nu pomenise niciodată despre el. Iar acum era în brațele lui, cu lacrimile curgându-i pe obraji. Pentru prima dată în viață simțea un grăunte de gelozie. Era ciudat, cum Katherine, soția lui mulțumită, întotdeauna atât de calmă, de răbdătoare și rezervată, plângea ca un copil pentru fratele lui mort de atâția amar de ani.

– Acest accident blestemat, spuse el, a fost un șoc pentru tine. Aș fi vrut atât de mult să fi putut fi evitat... Katherine, iubito, mă iubești, nu-i așa? mai mult decât pe oricine altcineva, mai mult decât pe copii, decât pe Hal?

Banchetul de la mină, urările, aplauzele, festivitățile zilei și apoi, neașteptatul accident în drum spre casă, au fost toate date uitării în dorința lui bruscă de siguranță. Dacă se îndoia de Katherine, se îndoia de orice. Nu mai era în viață nici încredere, nici speranță, nici sens.

– Mă iubești, nu? întrebă el. Nu-i așa... nu-i așa?...

4.

Henry hotărî să nu mai închirieze o casă la Londra. Amândoi doctorii, cel nou dar și bătrânul unchi Willie au spus că ar fi prea mult pentru Katherine. Apoi alt motiv ar fi acela că Henry, dorea să supravegheze munca la castel. Ca un secret, anunțat familiei cu prilejul festivităților din martie, el se consultase cu un binecunoscut arhitect, la cererea sa, făcuse planurile pentru o aripă nouă a castelului.

– Nu-mi pot imagina cum tatăl meu și toate mătușile s-au înghesuit în camere, spuse el. Mătușa Eliza mi-a spus că pe vremea bunicului meu nu puteau face invitații.

Zâmbi spre soția sa, desfăcând planul pe care i-l dăduse arhitectul, la fel de emoționat ca un copil cu o jucărie nouă.

– Trebuie să admiți, iubito, zise el, că toată această aripă nouă unde vom locui noi și oaspeții noștri, este într-adevăr impunătoare.

Katherine zâmbi și luă planul în mâinile sale.

– Este ca un palat, spuse ea. Ce-ai de gând să faci cu toate camerele astea?

– Nu crezi că ideea unui hol mai mare la intrare este minunată? întrebă el. Întotdeauna când mergeam la Andriff sau în altă parte mi-a fost rușine cu holul nostru mic, mai degrabă un coridor. Ce zici de scări? Nu-i așa că sunt magnifice? Bineînțeles, că voi cumpăra tablouri bune pentru galerie. Iarna viitoare vom merge la Florența și Roma și ne vom delecta. Asta te va bucura mult. Privește, budoarul, numai pentru tine, între camera noastră și camera liberă din colț. Și balconașul care duce de aici spre ușa din fața. Aici este garderoba mea, cu fața spre pădure. Dar spune-mi, dacă-ți place budoarul? a fost ideea mea.

Katherine întinse mâna și-i atinse obrazul.

– Desigur, că-mi place, spuse ea. Este adevărat, că întotdeauna mi-am dorit o cameră doar pentru mine, unde să-mi pot scrie scrisorile și să nu fiu deranjată.

– Și vei avea și cea mai frumoasă vedere, spuse el excitat, exact spre golful de pe Hungry Hill. Vezi tu, draga mea, dacă nu te simți în putere pentru micul dejun îți poate fi adus în budoar, și vei avea doar să traversezi camera ta. Aceste camere noi vor avea soare toată ziua. Acum iarna îl pierdem imediat după prânz. Îndrăznesc să spun că poate de asta ești atât de palidă.

Făcu sul planul și desfăcu altul, ceva mai tehnic, prezentând construcția noului acoperiș și a coșurilor.

– Asta nu prea te interesează, spuse el, dar îmi place modul în care a introdus turnurile și foișoarele. Sunt asemenea tablourilor cu castelele de pe Loira.

Katherine îl privi de pe canapea. Era atât de nerăbdător, de impulsiv. Reconstrucția castelului îi va umple gândurile pentru lunile ce vor veni, excluzând altele. Se bucura pentru atâta. Însemna că nu va mai avea timp să-și facă griji pentru ea...

– Și cât va dura? întrebă ea.

– Cam un an până va fi totul terminat, răspunse el. Lucrători vor fi pe aicea multă vreme, din păcate. Sper că nu te superi? Sau ai vrea să mergem pentru vară la Lletharrog la mătușa Eliza? Doctorii nu vor obiecta.

– Nu, răspunse Katherine, nu vreau să mai plec de la Clonmere.

Apoi au venit copiii și planurile au trebuit strânse din nou.

– Va fi ca un castel din povești, zise Molly, manifestând entuziasmul tatălui ei. Privește, Kitty, noi două nu vom mai avea același dormitor. Vom avea ca sală de clasă camera de acum a mamei. Iar domnișoara Frost va avea ca dormitor, garderoba tatii.

Asta li se păru atât de comic încât izbucniră în cascade de râs.

– Eu ce cameră voi avea?, întrebă Hal. Pot să am pe cea din turn?

– Mă gândeam s-o dau unuia dintre servitori, răspunse Henry, dar ești binevenit, băiatule, dacă vrei. Cred că tatăl meu dormea acolo când era copil.

– Îmi place, spuse Hal; e cea mai drăguță cameră a castelului. De ce avem o nouă odaie de toată ziua pentru copii? Acum Kitty face lecții cu domnișoara Frost și poate să mănânce cu noi în sala de clasă, nu?

Henry o privi pe Katherine. Capul îi era aplecat spre lucrul de mână.

– S-ar putea să aveți un frățior sau o surioară, spuse ea.

– Oh, răspunse Hal.

Nu prea îl interesa. Oricum, la zece ani, o doică nu mai avea putere asupra lui; ceea ce era un lucru bun. Era oricum prea mare pentru camera copiilor. Se aplecă, cu bărbia în mâini, spre noile planuri. Da, vechea cameră din turn i să va potrivi. Va căuta o cheie și se va încuia pentru ca domnișoara Frost să nu poată veni să-l găsească. Va face tablouri, din acelea mari, le va prinde în perete, așa cum fac pictorii...

Imediat după Paști muncitorii au început lucrul și în timpul lungii veri a anului 1870 la Clonmere se auzea zgomotul neîncetat al ciocanelor. Schelăria ascundea vechea casă, coloanele și grinzile. Peste tot erau scări și mormane de pietre și mortar. În timp ce noul corp al castelului prindea viață, clădirea originală ce înainte părea solidă, deveni din ce în ce mai mică. Camerele și-au pierdut din lumina soarelui

chiar mai devreme pentru că noul corp ieșea în afară luând tot soarele.

– Vei vedea, spunea Henry, cât de bine ne va fi în noua casă. Camerele vor fi duble ca mărime și mărețe. Eu, deja, mă simt prins în chingi și nu pot să mai dorm în partea asta veche de casă. Aș vrea ca ei să lucreze mai repede.

Copiii erau fascinați de progresul lucrărilor. Se fugăreau fără încetare prin camerele care încă nu aveau tavane și numai o parte din pereți, în timp ce guvernanta lor, domnișoara Frost, îi căuta în zadar, pe Molly descoperind-o în vârful scării înalte, în pericol de a-și rupe gâtul, pe Kitty cu fața și mâinile băgate în pământ, „înotând" dinspre adâncul noilor dușumele. Hal privea cum se amestecă cimentul și-și băga mâinile în grămada udă de lut. Zi după zi pe la prânz, Henry mergea cu arhitectul care venea la două zile la Clonmere pentru a vedea cum merg lucrările și discutau despre noul coș că era prea înclinat și strica imaginea noului corp din față, sau despre distanța dintre două ferestre sau înălțimea exactă a viitoarei uși din față; Henry cu capul într-o parte și mâinile în buzunare, iar arhitectul mâzgălind ceva pe hârtie.

Pentru Hal erau prea mulți oameni, și atunci fugea spre pădure, la vechea căsuță de vară unde se odihnea mama lui. Nu prea umbla mult, mereu se odihnea. Trebuie că ea îl simțise că era prin preajmă pentru că a întors capul și i-a zâmbit.

– Aș fi zis că e un băiețel care mă privește, zise ea.

Veni spre ea și se așeză pe un scaun lângă ea.

– Ți-am făcut un desen, spuse el, căutând prin buzunare. Este golful într-o zi vijelioasă.

Îi arătă un petec de hârtie soios, privind în ochii ei pentru o aprobare cu mare emoție.

Era un desen obișnuit de copil, copaci și un golf fără proporții, și valurile având o dimensiune de coșmar, în timp ce ploaia ca o cerneală, cădea dintr-un nor de furtună. Avea totuși ceva care nu era doar un simplu efort copilăresc. Unul dintre copaci, aplecat de vânt, avea viață și culoarea cerului.

– Mulțumesc, spuse Katherine. Sunt foarte încântată.

– Este bun? întrebă Hal. Dacă nu este, atunci îl voi rupe.

Îl privi și îi luă mâna.

– Este destul de bun pentru vârsta ta, zise ea, dar ai ales un subiect dificil, unul pe care chiar și un artist adevărat l-ar găsi greu de realizat.

Hal își mâncă unghiile și se încruntă la desen.

– Îmi place să pictez mai mult decât orice altceva, spuse el, dar dacă nu pot s-o fac mai bine decât alții, atunci prefer să renunț.

– Este un mod greșit de gândire, zise Katherine. Acest fel de a gândi îi face pe oameni înguști, invidioși și nefericiți. Întotdeauna vor exista oameni care vor face lucrurile mai bine decât le faci tu. Tot ceea ce ai tu de făcut este ca să le faci cât mai bine poți tu.

– Nu ceea ce spune lumea mă deranjează, răspunse Hal, dar vreau să am convingerea interioară că ceea ce fac este bun. Dacă cred că nu este bine atunci mă simt înfiorător de rău.

Katherine îl înconjură cu brațele și-l ținu aproape de ea.

– Continuă să desenezi, îi spuse ea, și fă-o pentru că ești fericit s-o faci, bine sau rău. Și apoi, vino și arată-mi-le, dragul meu, și le vom discuta împreună.

Așa a trecut vara, a venit din nou toamna și aproape de Anul Nou arhitectul a promis că noua aripă va fi locuibilă. Deja, acoperișul și pereții erau gata și parchetul pus. Despărțiturile dintre camere erau în lucru. Scara interioară ducea din holul cel mare spre galeria de deasupra, iar Henry cu Katherine, la braț, stabileau locurile unde vor fi agățate tablourile. Copiii alergau de-a lungul coridoarelor, strigându-se unul pe altul, vocile lor făcând ecou.

– O să-ți placă, nu? întrebă Henry îngrijoarat. Totul a fost plănuit pentru tine, știi asta, nu-i așa?

Mereu o ducea prin camere, arătându-i perfecțiunea căminului din salon, dimensiunea potrivită pentru noua bibliotecă unde ar încăpea toate cărțile care nu și-au găsit loc în cea veche. Dar cel mai mult îi plăcea să-i arate budoarul și micul balcon.

– Vara poți să stai aici, spuse el. De aceea am propus ferestre lungi ca scaunul să poată fi scos și băgat înapoi. Și iarna poți să stai aici lângă foc. Când voi avea nevoie de tine atunci voi veni și voi arunca cu pietricele în geam.

Katherine zâmbi și stând în balcon privea peste golf, spre Hungry Hill.

– Da, spuse ea, este exact ceea ce doream.

El o înconjură cu brațele și au stat așa privind la muncitorii care lucrau jos.

– De Anul Nou, când ai să fii din nou în formă, refăcută , zise el, vom merge trei sau patru luni în străinătate, în Italia și Franța și vom cumpăra tot ceea ce ne va place, mobilă sau tablouri. Vreau Madonna lui Botticelli pentru capul scărilor și mai este un alt artist Filippo Lippi care a pictat o Madonă exact ca tine. Era agățată deasupra unui altar într-o biserică din Florența, îți amintești, am văzut-o împreună, un an după ce s-a născut Hal? În galerie putem pune doar tablourile pictorilor din Renaștere, iar dacă-ți place, pe cei moderni în budoarul tău.

– Mi-e teamă că Henry va cheltui o mare sumă de bani.

– Henry vrea ca să aibă o casă la fel de frumoasă ca și soția lui. Aici trebuie să am ce-i mai bun pentru soția mea, pentru căminul meu, pentru copiii mei. Perfecțiunea sau nimic. Cale de mijloc nu există.

– Foarte periculos, zâmbi Katherine, și poate duce la deziluzie. Hal are aceeași concepție și mi-e teamă că va suferi multe dezamăgiri din cauza asta.

Pe la jumătatea lunii decembrie, Henry a trebuită să plece la Slane pentru patru zile, la Curtea cu juri și în a treia zi revenind la hotel de la tribunal, l-a găsit pe Tom Callaghan așteptându-l în hol.

– Ce caută parohul de la Doonhaven la Slane? întrebă el râzând. N-ai venit să fii martor la vreun proces de viol, nu? Vino să luăm cina.

– Nu, mulțumesc, bătrâne. Am venit să te iau acasă.

– Ce s-a întâmplat? Îl prinse pe Tom de braț. Katherine?

– A răcit ieri dimineață, spuse Tom și apoi s-a ridicat din pat, s-a plimbat cu copiii prin grădină. Spre seară i-a fost mai rău și domnișoara Frost a chemat doctorul. Oricum, el crede că trebuie să nască și m-a rugat să vin și să te aduc acasă. Dacă ești gata, îți propun să plecăm imediat.

Felul lui de a fi era calm și prevenitor. Bunul Tom, gândi Henry, a fost mereu un sprijin! Cel mai bun prieten din lume. A rugat pe cineva de la hotel să-i adune bagajele; erau în hol. A scris o notă de scuze către colegii lui magistrați și au părăsit orașul.

– Copiii au petrecut ziua la Heathmount, spuse Tom, ajutând la dulceață în bucătărie. Totul într-o nebunie și o fericire. Am aranjat ca să mai stea o noapte, două sau trei cât e necesar.

– Nu cred că va dura mult dacă tu spui că deja începuse, zise Henry. Lui Kitty nu i-a trebuit mult până să vină pe lume, dacă-mi amintesc bine.

– Bătrâne, nu-i întotdeauna la fel, spuse Tom; asta a fost cu șase sau șapte ani în urmă, iar Katherine n-a fost prea zdravănă de atunci, nu? Medicul ăsta tânăr pare un băiat capabil. Bătrânul Armstrong a ținut să fie și el prezent. Din afecțiune pentru voi toți.

– El ne-a adus pe toți pe lume, spuse Henry. Cred că știe câte ceva despre asta.

Era aproape unsprezece când au ajuns la Clonmere. Unchiul Willie Armstrong a auzit zgomotul trăsurii și ieși să-i aștepte pe scări, afară.

– Mă bucur să te văd, Henry, spuse el în maniera lui obișnuită. Tânărul Mckay este cu Katherine acuma. Nu s-a mai întâmplat nimic de când ai plecat, pastore. A-ți face mai bine să beți ceva. Niciunul dintre noi nu putem face nimic pentru ca să vină mai repede copilul pe lume.

Se îndreptau spre sufragerie.

– Mă duc sus s-o văd pe Katherine, zise Henry, dar bătrânul Armstrong îi puse mâna pe umăr.

– Mai bine nu, spuse el, mai bine s-o vezi când totul este gata. Ți-au lăsat o cină rece aici. Ai face bine s-o mănânci.

Henry se trezi înfometat brusc. Friptură de vită rece cu murături. Tartă cu caise.

– Haide, Tom, spuse el, nevasta mea naște, nu a ta. Nu fii atât de serios.

Se apucă să le povestească un incident amuzant petrecut după amiază la tribunal. L-au ascultat, au zâmbit nevorbind prea mult. Bătrânul doctor Armstrong pufăia din pipa lui. Tocmai atunci intră doctorul McKay.

– Ei bine? întrebă Henry. Cum se simte?

– Destul de obosită, răspunse doctorul. Pentru ea este un adevărat chin, dar este extrem de răbdătoare. Mă întreb... privi spre Armstrong. Mă întreb dacă n-ați vrea să veniți cu mine sus?

Bătrânul doctor se ridică de pe scaun fără vreun cuvânt și-l urmă afară din cameră.

– Ar trebui, spuse Henry, cineva care să fi inventat ceva pentru a ușura durerile. De ce nu pot nenorociții ceva să facă? Nu poate îndura la nesfârșit chinurile astea cumplite. Începu să măsoare încăperea în lung și-n lat. Mama mea ne-a născut pe toți cinci fără să clipească. Obișnuia să se scoale și să brodeze la cinci minute după aceea, dându-le tuturor servitorilor ordine.

Se opri pentru a asculta o clipă pentru ca apoi să pornească din nou să măsoare camera.

– Unchiul Willie mă privește tot timpul cu reproș: „Ți-am spus eu“, zise nerăbdător. Îmi amintesc că mi-a spus anul trecut de Katherine că n-ar trebui să mai facă alți copii. Crede că are ceva deformat înăuntru. Katherine nu s-a plâns niciodată. Părea destul de fericită în legătură cu asta. Femeile sunt atât de ciudate... Ezită, privind spre ușă. Să mă duc sus? - întrebă el.

– Dacă aș fi în locul tău, nu cred că aș face-o, răspunse Tom blând.

– Nu mai suport să stau așa, zise Henry. Cred că mă voi duce să mă plimb în jurul aripii noi a castelului.

A luat o lampă mică și s-a îndreptat spre ușa din sufragerie, apoi spre noul coridor dintre cele două aripi. Era un miros de vopsea și lac. Lucrătorii au fost ocupați săptămâna asta cu lambrisarea noii sufragerii. Ținu lampa deasupra capului și trecu în holul mare. Părea enorm, gol. Lumina cădea în jos dinspre luminatorul din acoperiș. Locul părea straniu, cenușiu și scara mare care ducea spre galerie se căsca ca o

prăpastie.

„Va fi bine, gândi Henry, când va fi totul mobilat. Un foc mare în căminul larg, scaune, canapea și pianul Katherinei într-un colț."

Bântuia prin camerele goale, pașii lui făcând un zgomot sec. Odată s-a împiedicat de o scară și de câteva vase cu vopsea. Într-un colț al salonului era o movilă de ciment. Camera era rece, parcă bătea vântul în ea. Se întoarse și o porni pe scări spre galeria de deasupra. Copiii se jucaseră pe aici. Unul dintre ei lăsase o coardă de sărit să atârne din capul scărilor. Intră în dormitor din noua garderobă. Mirosul de vopsea îi stăruia încă în nări. Ar fi vrut ca odaia să fie terminată la timp pentru ca să poată Katherine să nască aici copilul. Apoi ar fi putut fi transportată în budoar să-și petreacă zilele pe canapea, revenind în dormitor doar pentru noapte. Stătea în pragul budoarului. Chiar și așa, pustiu și gol, părea confortabil, ca o previziune a viitorului. Poate pentru că amândoi au planificat totul împreună. A deschis mânerul de la geam, și a ieșit afară în balcon. Dinspre mare adia un vânt ușor. Putea auzi fluxul susurând în golful de dedesubt. Lampa pâlpâi și se stinse.

A trebuit să orbecăie prin întuneric înapoi, prin camerele întunecate, tăcute, de-a lungul galeriei, pe scări în jos spre hol. Peste tot erau umbre, iar șepcile și salopetele muncitorilor atârnau de o ușă deschisă asemenea unor corpuri care se bălăngăneau. Încerca să-și imagineze aripa nouă așa cum va fi, finisată, cu covoare pe scări, tablouri pe pereți, focurile arzând și pentru prima dată imaginea îl părăsi, imaginația jucându-i feste. Încerca s-o vadă pe Katherine într-un colț, turnându-și ceai, cu copiii în jurul ei, câinii întinși pe dușumea, pe el însuși venind de la vânătoare, poate cu bătrânul Tom și Herbert și Edward și pe Katherine privindu-i zâmbind. Dar nu putea s-o vadă. Nu putea să vadă pe nimeni. Nu era nimeni decât acest hol imens, neterminat, gol.

– Henry, zise o voce. Henry...

Tom venise în căutarea lui, din vechea casă, scrutând întunericul.

– Armstrong a coborât, spuse el, și vrea să-ți vorbească.

Henry îl urmă, clipind în lumina bruscă. Ușa dintre cele două aripi se închise în urma lor cu un zgomot, ecoul străbătând aripa cea nouă.

– Ce s-a întâmplat? întrebă el. S-a terminat?

Bătrânul Armstrong îl privea pe sub sprâncenele lui țepoase.

– O fată, spuse el, dar nu prea voinică, din păcate. Va avea nevoie de o îngrijire specială. Katherine e foarte slăbită. Ai face bine să urci sus.

Henry privi de la unul la altul, prietenul lui și prietenul tatălui lui.

– Da, mă duc la ea.

Fugi repede pe scări și-l întâlni pe tânărul doctor McKay venind pe coridor.

– Nu stați mult, zise doctorul, este foarte obosită. Ea trebuie să doarmă...Cred, adăugă el, că voi sta aici, nu voi merge acasă în seara asta.

Henry îl privi în ochi.

– Ce vreți să spuneți? E ceva în neregulă?

Tânărul doctor se uită la el calm.

– Soția dumneavoastră nu este în puteri, răspunse acesta. Pentru că a fost un mare efort. Dacă doarme, totul s-ar putea să fie în regulă, dar nu vă pot promite. Mi se pare corect ca să știți asta.

Henry nu-i răspunse. Îl privea pe doctor în ochi.

– V-a spus Armstrong despre fetiță? întrebă el. Mi-e teamă că are o malformație, un picior nu este drept și un pic mai scurt, în rest, însă, e bine. Nu există niciun motiv, ca în timp, ea să nu fie la fel de sănătoasă precum ceilalți. Acum poate că vreți să vă duceți la doamna Brodrick, nu?

Țipătul familiar al noului născut îi suna în urechi, ducându-l cu gândul la alte timpuri, la nașterea lui Molly la East Grove. Cât de mândru, de îngrijorat și de emoționat fusese atunci. Kitty s-a născut la Londra. Doica era într-un colț, murmurându-i ceva noului născut. Luă copilul din pătuț și îl arătă.

– Păcat de piciorul ei, șopti ea. Nu-i vom spune nimic despre asta doamnei Brodrick.

Henry o auzi ca într-un vis. Nu înțelegea ce spune. Înaintă și îngenunchie lângă pat, luându-i mâna Katherinei și sărutându-i degetele. Ea deschise ochii și-i atinse capul. Nu spuse nimic. Continua să-i sărute degetele. Doica luă copilul din cameră și țipătul dispăru pe coridor. Henry încercă să se roage, dar cuvintele nu-i veneau pe buze. Nu avea ce spune, nu avea ce întreba. Mâinile ei erau atât de reci și el vroia să i le încălzească. Asta i se părea lui cel mai important lucru: să-i poată încălzi mâinile. I le săruta întruna, le ținea lipite de obraji, apoi înăuntrul vestei lipite de inimă.

Atunci ea zâmbi.

– Îți pot simți inima, spuse ea, pulsează ca motorul unui vapor.

– Ți-e mai cald?, întrebă el.

– Da, răspunse ea. Aș vrea ca mâna mea să stea aici mereu.

A continuat să stea îngenuncheat acolo, și pe la șase dimineața au sosit muncitorii, pe drum vorbind și fluierând, pietrișul scrâșnind sub ghetele lor. Cineva s-a dus și le-a spus să plece.

5.

Tom Callaghan a făcut totul. Şi-a asumat toate responsabilităţile. I-a ţinut pe copii la Heathmount, afară din calea lui Henry. Apoi a venit Herbert şi a luat cu el la Lletharrog pe doică şi pe nou-născut, la fel ca şi pe ceilalţi cu guvernanta lor. Tot Tom şi-a amintit de Ardmore, de imnurile care i-au plăcut mai mult lui Katherine, de florile ei preferate.

Henry nu vedea şi nu auzea nimic. Singurul lucru pe care l-a făcut a fost să sisteze lucrările la casă. El le-a vorbit oamenilor. Era destul de calm şi ştia ce avea de spus. Le-a dat la fiecare o sumă de bani, a dat mâna cu fiecare şi le-a mulţumit. Ei au luat înapoi cărămizile şi cimentul, scările şi toate accesoriile şi nu s-au mai întors. Arhitectul a plecat în Anglia, lăsându-i lui Henry planurile. Le-a pus în biroul său şi le-a încuiat. Nu s-a mai uitat peste ele. A plecat apoi la Heathmount unde a stat cu Tom, ca nici după câteva săptămâni să nu-şi găsească astâmpărul. „N-are niciun sens, se gândea el, fiecare părticică din Doonhaven îmi deşteaptă o amintire care nu-mi dă pace. Trebuie să plec. Să părăsesc Clonmere-ul poate pentru câţiva ani buni".

– Nu cred că aş face aşa ceva, zise Tom blând. Trebuie să ţii cont de copii. Este casa lor şi-i sunt devotaţi. Molly are 12 ani, Hal - 10, iar Kitty - 7. Este o vârstă la care copiii simt lucrurile. Lasă-i să-şi păstreze casa. Amintirile la copii sunt preţioase şi deloc amare. Trebuie să-ţi aminteşti chestia asta.

– Atunci vor trebui să vină singuri, zise Henry. Nu pot trăi acolo. Nimic nu are sens. Viaţa s-a terminat, asta-i tot.

– Ştiu, bătrâne, spuse Tom. Dar dacă vei încerca să accepţi, să te laşi pradă ei, vei putea suporta mai uşor durerea. Altfel vei adăuga şi mai multă suferinţă dacă-ţi construieşti un resentiment. Şi cam asta faci tu acuma, băiete.

– Nu-mi construiesc un resentiment faţă de nimic şi nimeni, poate doar faţă de mine, răspunse Henry. Vezi tu, Tom, eu am omorât-o. Asta este ceva ce n-am să pot uita niciodată, sau ierta. Am omorât-o.

– Nu, Henry. Nu trebuie să gândeşti aşa. Katherine n-a fost o voinică niciodată. Am discutat despre asta cu McKay, dar şi cu Armstrong. Ea nu era bine de ani de zile, erau semne evidente ale unor complicaţii interne care n-ar fi putut fi vindecate niciodată.

– Vrei să fii amabil cu mine Tom, dar n-are sens. Acest ultim copil n-ar fi trebuit să se nască vreodată. Ştiu asta. Nu mă voi mai gândi pentru că am iubit-o atât de mult... Foarte bine. Nu vom mai vorbi

despre lucrurile astea niciodată. Oricum, nu vom mai avea ocazia. Plec.

– Da, Henry, cred că trebuie să pleci pentru o vreme. Dar nu uita că locul ăsta este casa ta, casa copiilor tăi. Iar noi vom fi mereu aici când vei avea nevoie.

– Ești cel mai bun prieten al meu, Tom. Uneori, mă gândesc că ești singurul prieten adevărat pe care l-am avut.

– Unde vei merge, bătrâne? Ce vei face?

– Nu știu. N-am niciun plan. Vreau să merg undeva unde să nu mi se amintească de ea în fiecare clipă.

Tom încerca să-l facă să raționeze, dar Henry nu-l asculta. Nimic nu avea efect, niciun argument, nicio delicatețe, nici răbdarea. Deja, pe fața lui se vedeau liniile aspre ale supărării. Zâmbetul lui cald, lipsit de griji care altădată când apărea îi lumina întreaga față, era ceva de domeniul trecutului. Acum, când Henry zâmbea, avea o strâmbătură ce aducea a asprime.

– Nu vezi, îi spuse Tom, într-o încercare finală de a dărâma zidul de amărăciune - că tu te îndepărtezi, cu fiecare zi și mai mult de Katherine, în loc să te apropii? Ea va fi cu tine tot timpul, numai dacă te vei ierta și-ți vei deschide inima.

– Sigur că văd, zise Henry disperat. A murit acum două luni, aparține trecutului, un trecut ce nu mai poate fi recuperat. Nu există alt argument. Nu-mi pot deschide inima. Pentru că nu o mai am. Ea a luat-o cu ea când a murit.

– Nu, Henry.

– Ba da, Tom... Ba da...

Henry a părăsit Doonhaven-ul pe la jumătatea lui februarie și s-a dus la Londra. A stat acolo câteva săptămâni, pentru ca apoi să plece în străinătate. A fost în Italia și Grecia. Franța era în război cu Rusia și n-a putut s-o viziteze pe mama lui. Ea a preferat să rămână în sud, să scrie, să suporte consecințele decât să se întoarcă înapoi.

Condițiile erau dificile, vroia tot mai mulți bani... I-a scris un cec cu o sumă generoasă. Nu părea că-l mai interesează. Extravaganțele ei nu-l mai impresionau. Dacă vroia să aibă bani mulți și să-i arunce 'n cel mai apropiat canal putea s-o facă, dacă asta îi făcea plăcere. Norocul ei că putea să-și găsească fericirea din orice. Ar fi vrut și el să poată face așa. Italia și Grecia s-au dovedit a fi distractive. A întâlnit oameni pe care nu-i mai văzuse până atunci și l-au ajutat pentru că nu știau nimic despre viața lui. A descoperit că dacă se ducea să ia masa de prânz sau cina cu străini cu care vorbea de toate, asta îl împiedica să se gândească la Katherine. S-a întors la Londra în mai și a cumpărat o casă în Lancaster Gate, și atunci când s-a așezat și a intrat într-o oarecare rutină,

dejunând și cinând destul de des în oraș, întâlnindu-se cu prieteni mai vechi și mai noi, a trimis după copii. Se simțea în stare să-i suporte și să-i aibă prin preajmă gândind că i-ar face bine.

Agitația venirii lor a produs o adevărată emoție. Cele două birje au oprit în fața intrării și Herbert, binecuvântat fie, coborând cu obișnuitul lui licăr în ochi, cu un zâmbet larg pe toată fața. Urma apoi Molly, aproape de nerecunoscut în câteva luni, și Kitty cu picioarele foarte lungi și doi dinți din față lipsă, și Hal, palid la față dar serios privindu-l cu ochii mari. Domnișoara Frost și un munte de bagaje, doica și copilașul, Lizette. Molly și-a aruncat brațele în jurul gâtului lui.

– Tată dragă, ce bucuroasă sunt că te văd!

Și Kitty și Hal s-au strâns lângă el, nerăbdători și temători. Era un entuziasm ciudat pentru care el nu era pregătit, apoi toți vorbind deodată și vrând să vadă camerele. Casa, care fusese liniștită și tristă era acum asaltată. Copiii cu tinerețea și vitalitatea lor au pus stăpânire pe ea. Au alergat sus pe scări să vadă sala de clasă, cu toată curiozitatea vârstei, bătând din picioare iar Herbert și Henry stând jos în salon la ceai.

– Sunt atât de drăguți, spuse Herbert, toți trei și bebelușul. Ne vor lipsi îngrozitor. Dar tu ce faci? Arăți mai bine decât mă așteptam.

– Sunt foarte bine, zise Henry. Londra îmi priește, întotdeauna mi-a priit.

Se aventură apoi în a-i povesti despre călătoriile și oamenii pe care i-a întâlnit și pentru prima dată Herbert văzu la Henry o asemănare cu mama lor. Ca și ea, vorbea despre nimicuri, amuzându-se de dragul amuzamentului, deseori exagerând, trecând pe deasupra lucrurilor pentru că era mai ușor decât să mergi în profunzime. Herbert vroia să știe ce era cu adevărat în inima fratelui său, dacă suferea mai puțin, a schimbat multe scrisori cu Tom Callaghan pe tema asta dar de fiecare dată îl lăsa să se înțeleagă că Henry evita subiectul, vorbind de cu totul altceva. Henry își construia un zid în ceea ce îl privește încât va fi greu ca cineva să-l străpungă. Poate copiii îl vor scoate din asta, aducându-l înapoi pe vechiul Henry cu farmecul lui adevărat, bunătatea lui, veselia lui spontană.

Herbert plecă după ceai astfel încât să poată fi singur cu copiii. Ei au coborât la ora șase, spălați și schimbați, având cărți sub braț așa cum făceau mereu la Clonmere. Era o durere să-i vezi că puteau, instinctiv, să-și amintească rutina lor, iar el începu să-i întrebe despre Lletharrog și despre tot ceea ce au făcut, orice doar ca Molly să nu stea jos, așa cum obișnuia cu Hal și Kitty pe scăunele, să deschidă cartea. Au pălăvrăgit un timp politicos, ca niște mici vizitatori, iar apoi Molly, sprijinindu-se de brațul lui, a spus:

– Ne vei citi tată? Așa cum făcea mama. Apoi va fi ca și cum am fi

din nou acasă.

S-a așezat pe brațul fotoliului, sigură de sine, în timp ce un zâmbet anticipativ se înfiripă pe fața albă a lui Hal. Henry luă cartea, își drese glasul, de abia văzând scrisul, simțindu-se străin, neputincios, un prefăcut în fața copiilor. Povestea era una dintre acelea pe care Katherine le citea la Clonmere și în timp ce citea, nedând atenție cuvintelor sau sensurilor, se întreba cum să făcea că familiaritatea obiceiurilor, amintirea cuvintelor nu le rupea inima de durere așa cum i se întâmpla lui. Vechile obișnuințe, vechea rutină, care pentru el erau ca o agonie greu de suportat, pentru ei era ceva de care se agățau pentru siguranță. El vroia să piardă urma acestei lumi; ei vroiau s-o păstreze.

Le citi o pagină sau două, după care nu mai putu să suporte. I se părea ca o batjocură a timpului care trecuse. Copiii puteau să trăiască într-o lume așa cum a fost; dar trebuia să trăiască singuri.

– Mi-e teamă că nu-s prea bun la cititul cu voce tare, zise el, mi se usucă gâtul. Trebuie s-o faci tu, Molly.

– Nu e același lucru, spuse Hal. Molly este doar sora noastră. Ea nu poate să ne citească în sala de clasă.

– Poate că tata vrea să joace un joc, spuse Kitty. Avem „Familiile fericite". Știu unde este, în vârful lăzii cu jucării.

Fugi pe scări pentru a aduce cărțile. Hal se ocupa cu adusul unei mese în mijlocul camerei.

– Mi-ar place să fi avut un pian, spuse Molly. Am învățat să cânt când stăteam la unchiul Herbert. Nu voi putea practica dacă n-avem.

– O să-ți cumpăr.

– Când vom merge acasă, Molly va putea cânta la pianul mamei, spuse Hal. Era atât de duios. Pianul unchiului Herbert răsuna. Cât timp vom sta în această casă? Până la vacanța de vară?

Henry se ridică din fotoliu și agitat se îndreptă spre cămin.

– Vom sta aici nelimitat, spuse el. Trebuie să învățați cu toții că aceasta este casa voastră, acum că ați crescut. Trimestrul viitor. Hal, vei merge la școală. Nu sunt sigur pentru vacanță. Poate vom merge cu toții să stăm la mătușa Eliza la Saunby.

Copiii se uitau la el înspăimântați. Kitty care se întorcea cu cărțile, stătea într-un picior, mușcându-și capătul cosiței.

– Nu ne vom mai duce niciodată acasă la Clonmere? întrebă ea.

Henry se feri de privirea lor. Nu știa ce să spună.

– Ba da, desigur... odată, spuse el, dar pentru moment este închiriată; credeam că vi s-a spus la Lletharrog. Unii care se cheamă Bole, prieteni ai unchiului Bill și ai mătușii Fanny, locuiesc acolo.

Copiii continuau să-l privească fără să priceapă.

– Alți oameni? întrebă Hal. Trăiesc la noi în casă? Se folosesc de lucrurile noastre? Nu se vor atinge de pianul mamii, nu?

– Cât vor sta acolo? întrebă Molly.

Fiecare dintre ei părea cutremurat și nenorocit. El nu și-a dat seama cât sunt de legați de casă. Credea că lor le place schimbarea, că varietatea îi bucura. Începe să se simtă nervos. Se uitau la el ca și cum ar fi fost de condamnat.

– Nu știu, zise el, depinde de planurile lor.

Nu avea curajul să le spună că Clonmerul fusese închiriat familiei Bole pentru șapte ani.

– Londra are multe avantaje, spuse el zâmbind și vorbind ușor agitat. Voi, fetelor, veți fi capabile să mergeți la ore de dans, lecții de muzică, și altele de felul acesta. Veți întâlni și alți copii. Hal, înainte de a merge la Eton, va trebui să-și găsească egalul printre băieții de vârsta lui. Toți unchii voștri au fost de acord cu mine că Londra este cel mai bun loc pentru educație. Veți avea multe lucruri de făcut aici. Și vă promit că veți avea tot ce vă doriți. Simțea cum pleda în fața lor, că ei erau judecători. De ce simțea așa? Erau doar niște copii, Molly avea 13 ani. Vreau să fac cum este mai bine pentru voi, spuse el. Cred, de fapt sunt sigur, că asta era ceea ce ar fi vrut și mama voastră.

Copiii n-au zis nimic. Kitty amesteca încet cărțile. Molly luă pachetul de cărți de la Kitty și îl întinse lui Henry.

– Le faci tu tată? spuse ea.

Și-au apropiat scaunele de masă și în timp ce făcea cărțile simțea stinghereala dintre ei. Plăcerea dispăruse și erau ca niște străini, fiind politicoși unul cu altul doar de dragul curtoaziei.

„I-am rănit, se gândi Henry. Le-am spulberat încrederea într-un fel. Și nu este nimeni care să-mi spună ce să zic, ce să fac."

Le simțea privirea în timp ce se prefăcea că examinează cărțile...

„Vor uita totul, își spuse el, copiii se acomodează cu orice. Aceasta e binefacerea de a fi copil."

Cu cât treceau lunile cu atât Henry își dădea seama că avea dreptate pentru că niciunul dintre ei nu a mai pomenit de ideea de a merge acasă. Erau mulțumiți, decise el și pentru că vroia să creadă asta, nu le punea niciodată întrebări, de frică să nu-i spună că sunt nefericiți. Lunile au făcut un an, apoi doi și cu excepția unor vizite ocazionale la Saunby și Lletharrog ei nu au mai părăsit casa din Londra.

Fetele mergeau la ore, Hal a plecat la școală, iar micuța Lizette învăța să vorbească și să meargă, șchiopătând de piciorul care nu a putut

fi îndreptat. Henry, neliniștit, nesigur, simțind că, ei, copiii lui, ar avea nevoie de o înțelegere mai profundă decât ar putea el să le ofere, fugea de responsabilitate, cumpărându-le cadouri; în timp ce în inimă nutrea convingerea că orict le-ar fi dat și orice ar face pentru ei nu va putea să și-i apropie.

Când în primăvara lui '74 sosi o scrisoare de la mama lui de la Nisa în care îi exprima condoleanțe pentru moartea mătușii Eliza la Saunby și îi cerea un cec cu o sumă mai mare, Henry s-a hotărât destul de rapid să se ducă să stea cu ea.

Nu o mai văzuse de șapte ani. Poate că totuși, în final, va reuși s-o convingă să se reîntoarcă și să locuiască împreună cu ei. Adevărul era că se simțea singur, iar Molly la cei 15 ani ai ei era încă prea tânără pentru a fi o companie adevărată. Gândul la veselia, istețimea și farmecul mamei părea a-i fi cel mai drag după o absență de șapte ani. Cu siguranță că ea, mai mult decât oricine pe lume, i-ar înțelege acest sentiment de insuportabilă singurătate care devenea cu trecerea anilor mai greu.

Plecă spre Franța după ce l-a văzut pe Hal în siguranță la Eton pentru primul trimestru.

Aerul era plăcut la Nisa și soarele strălucea. A chemat un hamal și adunându-și bagajele a plecat în căutarea unei birje care să-l ducă până la vilă.

Mama lui n-a venit la gară. Poate că a uitat ziua sosirii lui. Era o plăcere să mergi de-a lungul bulevardului larg, privind la oameni. Birjarul o coti de la mare făcându-și drum printr-o canava de străduțe mici și înguste. Odată sau de două ori a trebuit să întrebe. Într-un târziu au ajuns pe Rue de Lilas[1] (unde nici vorbă de liliac) și s-au oprit în fața unei vile mici, sărăcăcioase care avea nevoie de a fi zugrăvită. Poarta era pe jumătate ieșită din țâțâni. Când Henry o deschise, un clopoțel sună timid și doi câini începură să latre din casă. Totuși, la ușă nu veni nimeni. Birjarul puse bagajul jos pe trepte așteptând.

Henry înconjură vila. Ușa era, de asemenea, închisă și câinii continuau să latre. Henry reveni în față.

– Nu-i nimeni, îi spuse birjarului.

Deveni conștient că o femeie îl urmărea pe fereastra casei alăturate. Întoarse spatele și bătu încă odată în ușa din față. Era casa pe care o căuta pentru că uitându-se pe geamul de la ușă a putut vedea salonașul, o fotografie de a lui Johnnie pe cămin. Apoi o voce îi strigă:

– Căutați sub olanul desfăcut poate găsiți cheia.

---

1 lilas (în franceză) = liliac.

Femeia de alături stătea pe veranda ei. Avea în jur de 46 de ani, destul de drăguță, cu părul de culoarea oțelului și niște extraordinari ochi albaștri. Era, fără îndoială, amuzată de situație.

– Mulțumesc, spuse Henry, scoțându-și pălăria. Se pare că nu sunt așteptat.

Se aplecă și găsi cheia sub olan. O ridică sus pentru ca s-o vadă și femeia. Râse și ridică din umeri.

– Mă gândeam că nu poate fi decât acolo sau în stratul de flori, spuse ea. Doamna Brodrick este uneori neglijentă în ceea ce privește ascunzătorile.

Henry îi mulțumi din nou și plătind birjarul, duse bagajele înăuntru. Câinii ieșiră din salonaș adulmecând la picioarele lui. În cameră se simțea mirosul lor. Era neaerisit, ferestrele erau toate închise. Într-un colț era o supieră cu mâncare pentru ei, și biscuiți împrăștiați pe dușumea. Flori uscate erau îndesate în vaze fisurate. Scaunele și canapeaua aveau pete pe locurile unde au stat câinii. Pe masă era o ceașcă de cafea, cu zațul uscat în ea. Alături, unul dintre pantofii mamei, iar celălalt aruncat sub un scaun. În cămin cenușa nu fusese strânsă. Henry părăsi camera și se duse în sufragerie. Era clar că ea nu fusese niciodată folosită. Mama lui avea mâncarea pe o tavă în salonaș. Bucătăria era plină de vase ce nu fuseseră spălate, mai erau legume negătite, îndesate într-o căldare pentru cărbuni. Urcă sus și găsi dormitorul mamei lui. Hainele ei zăceau aruncate prin cameră, iar patul rămăsese desfăcut. O tavă cu micul dejun era la marginea patului. De partea cealaltă a coridorului era camera liberă, destinată pentru el. Cerceafurile și așternutul erau curate și împăturite, dar patul nu fusese încă pregătit. Coborî și privi spre grădina neîngrijită, cu inima îndurerată și plină de tristețe. Într-un fel nu se aștepta la așa ceva. Avea o cu totul altă imagine în mintea sa. Englezoaica era tot pe verandă, udând niște flori într-un vas. Casa ei arăta curată, total diferită de această vilă sordidă și sărăcăcioasă a mamei sale. Femeia îi auzi pașii și privi peste umăr.

– Ați găsit tot ceea ce ați dorit? îi strigă ea veselă.

Brusc, Henry se hotărî s-o descoase.

– Spuneți-mi, zise el îndreptându-se spre verandă, o cunoașteți pe mama mea?

Femeia ezită pentru o clipă și-și scoase mănușile de grădină.

– Ne zâmbim și ne spunem bună dimineața peste gard, admise ea, dar n-am fost niciodată înăuntru. Doamna Brodrick este mai întotdeauna plecată. Bănuiesc că sunteți fiul ei, nu? Semănați cu ea.

Îl studie cu sinceră curiozitate și-i zâmbi din nou.

– Numele meu este Price, zise ea, întinzându-i mâna peste gard. Adelaide Price. Poate ați auzit de soțul meu, generalul Price din armata indiană. A murit acum trei ani și locuiesc aici. Pot să fac ceva pentru dumneavoastră? Un ceai sau altceva? Este atât de trist să sosești într-o casă goală.

– Aș vrea, spuse Henry, să intrați și să vă uitați. Da, sunt Henry Brodrick. Mama trebuie că știa că vin pentru că am găsit scrisoarea deschisă pe birou.

Doamna Price coborî scările verandei ei și veni pe poarta din față.

– Este o servitoare care vine de două sau trei ori pe săptămână, spuse ea. Am văzut-o venind pe ușa din spate. O creatură murdară. N-aș lua-o ca servitoare nici dacă m-ați plăti. Presupun că azi este una dintre zilele în care nu vine.

Au intrat în casă. Henry îi privi fața. Se uita la tot cu un ochi critic, de la florile uscate la ceașca murdară de cafea.

– Hhm, zise ea, ca-ntr-o cocină, nu? Îmi amintește de un sfert din grupurile căsătorite din India. Femeilor acelea nu trebuia să le spui de două ori. Erau mai speriate de mine decât de soțul meu. Să ne uităm și la restul. Vedeți, domnule Brodrick, pe aici n-a mai fost nimeni de săptămâni. N-am văzut în viața mea ceva mai dizgrațios, nici chiar în India și asta spune destul. Scuzați-mă că sunt atât de directă, dar mama dumneavoastră stă chiar atât de prost cu banii? Nu-și poate permite o servitoare decentă?

Ochii albaștri îi priveau pe ai lui fără să șovăie. Henry ridică din umeri.

– Nu, răspunse el scurt, mama are tot ce-și dorește. Nu pot pricepe. E tare neplăcut!

Doamna Price se întoarse în salonaș. Privea fotografia lui Johnnie de pe cămin. Puse degetul pe ramă și-i arătă lui Henry stratul gros de praf.

– Presupun că doamna Brodrick este una dintre acele persoane cărora nu le pasă. Mi-e teamă că nu pot înțelege. Acuma, ascultați-mă. Veniți la mine să beți un ceai și s-o trimit pe servitoarea mea până aici să curețe. Nu, vă rog, nu mă întrerupeți. Va fi încântată s-o facă, iar eu voi fi încântată să am un musafir la ceai. Haideți cu mine și nu vă mai gândiți la ce-i aici. O să-mi cer scuze doamnei Brodrick când va veni.

Henry o urmă în vila alăturată, protestând politicos, spunându-i că nici nu visase ea la atâta deranj. Doamna Price îi respinse protestele. Nu avea de ce s-o contrazică. Trebuia să ia loc și să-și bea ceaiul.

El râse.

– Cred că ai fost și tu un general, spuse el.

– Toți obișnuiau să-mi spună asta. Acum relaxează-te în fotoliu,

puneți picioarele pe scăunel și încearcă unul dintre jeleurile mele de guava. Ceaiul ce ți-l recomand este ambalat special pentru mine și trimis de la Darjeeling. Eu fierb apa întotdeauna. Nici o servitoare nu poate face ceaiul.

„Era foarte plăcut să stai așa și să aștepți," se gândi Henry, iar ea avea dreptate, ceaiul a fost excelent, la fel ca și jeleul de guava. Camera era curată și ordonată. Pe masă erau reviste și ziare din Anglia. Ce contrast uimitor cu vila alăturată!

A început să vorbească povestindu-i acestei doamne Price despre el, despre copiii lui. Maniera ei de a fi, avea ceva atât de curat, de vesel. Era amuzantă și ea, comentariile ei ascuțite arătau că nu era proastă deloc.

– Evident, că ești înșelat tot timpul, zise ea, să nu-mi spui că nu. Oamenii profită întotdeauna de un om ca dumneata. Și tu îi lași. Totul pentru o viață pașnică.

– Admit că nu enunț o lege foarte des, râse el, și când o fac, Molly pune la cale autoapărarea. Acesta este temperamentul familiei. Ne plac discuțiile.

– N-aș lăsa o fată de 15 ani să-mi dicteze, zise doamna Price. Nu mă îndoiesc că ai alintat-o, ca și pe ceilalți de altfel. E un lucru bun că băiatul s-a dus la Eton. Curând ei îi vor băga mințile în cap. Păcat că păstrezi încă guvernanta pentru fete. Întotdeauna am fost de părere că este o greșeală să continui să lucrezi cu pensionari. Ei profită și nu mai au niciun control asupra copiilor.

– Domnișoara Frost este la noi de ani de zile, spuse Henry. Cred că Molly și Kitty n-ar suporta să se despartă de ea.

– Pentru că pot face ce vor cu ea, de aceea. Cred că ești un sentimental și că te ascunzi sub maniera asta cinică, bătătoare la ochi.

Îl privi și-i zâmbi. Ochii aceia albaștri erau, cu siguranță, foarte pătrunzători.

– Am vorbit atâta de mine, spuse el, privindu-și ceasul, și aproape că s-a făcut șapte. Niciun semn de la mama mea. Ce-ar fi să cinezi cu mine la Nisa și să-mi povestești despre tine?

Doamna Price roși și brusc, păru cu zece ani mai tânără. Henry era amuzat. Probabil că nu mai fusese la restaurant de când murise soțul ei.

– Te rog, zise el. Îmi va face mare plăcere.

Se duse sus să se schimbe și peste 20 de minute coborî, într-o rochie neagră și o pelerină de blană care cădea bine cu părul ei alb. Arăta foarte bine. Henry se schimbase și el, întorcându-se la vila mamei lui. Locul fusese curățat și lăsat lună de servitoarea doamnei Price, camera lui era aranjată și patul făcut. Era recunoscător.

„Mulțumesc lui Dumnezeu că s-a uitat pe geam, se gândi el. Dacă n-ar fi fost ea ar fi trebuit să prind următorul tren spre casă."

Au mers până la colțul străzii și au luat o birjă, și s-au dus să ia masa într-unul dintre hotelurile din centru.

– Este o adevărată bucurie, spuse ea. Am trăit atât de liniștită toți anii ăștia. În India era atâta distracție. Asta-mi lipsește mai mult decât orice.

– Ar trebui să vii la Londra, zise el, nu să te îngropi aici.

Ea își freca degetele și îl privea atentă.

– O văduvă de soldat n-are o pensie prea mare, domnule Brodrick, răspunse ea. Venitul meu este bun aici și nu în Anglia.. Uită-te la cocheta aia de acolo. Oare de ce franțuzoaicele pun atât de mult fard pe față?

– Pentru că ele nu au o frumusețe naturală ca voi, englezoaicele, zise Henry, galant. Haide, am de gând să comand cea mai grozavă cină din Nisa.

„Este plăcut, gândi el, să cinezi cu această femeie care era, fără îndoială, frumoasă și amuzantă, se bucura de mâncare și de vin și era o companie atât de agreabilă." Restaurantul era plin, într-un colț cânta o orchestră, lucruri clasice pe care le știa și care-i plăceau. Nu se mai distrase așa de bine de ani de zile.

– Este mult mai bine, spuse el, decât să fi stat în vila mamei mele în fața unui ou și a unor legume puse în găleata de cărbuni.

– Nu-mi tăia pofta de mâncare, zise doamna Price, ușor zeflemitor. Servitoarea mea mi-a spus ce-a găsit la gunoi, dar te voi scuti.

După ce și-au băut cafeaua și au ascultat puțină muzică, Henry a propus să treacă și pe la cazinou.

– Dacă tot suntem aici, putem fi ca niște nababi, spuse Henry.

Noaptea era caldă și liniștită. Fredona o arie din „Rigoletto" și o ajută pe doamna Price să urce în birjă.

– Știi, zise el, pe când stăteam în fața acelei vile, după amiază, moralul meu era zero. A fost un moment înfiorător.

– Știu, răspunse ea, bietul de tine. Îmi părea atât de rău. Cum stai cu moralul, acuma?

– Ridicat, cum nu l-am mai avut de luni, de ani, zise el, pentru care ai mulțumirile mele.

Se înroși din nou, râse, schimbând subiectul. În casino erau mulți oameni și au fost nevoiți să meargă încet prim mulțime, făcându-și loc cu greu în încăpere. Luminile erau orbitoare, iar vocea slabă a crupierului avea ceva monoton, clicul bilei pe masa de ruletă se auzea zgomotos. Priveau la joc, peste umerii celor din fața lou. Atmosfera era sufocantă.

– Nu pot suporta chestia asta mult timp, se adresă el prietenei sale.

Ce pierdere de vreme, zi după zi, nu?

– Înfiorător, căzu ea de acord. Într-o oră aş avea capul cât o baniţă.

S-au mutat într-o altă încăpere. Doi bărbaţi ieşeau râzând.

– Este mereu la fel, spunea unul dintre ei, are o ceartă pe cinste cu crupierul de câte ori pierde. Se spune că locuieşte aici de ani.

– N-o dau pe scări afară niciodată?

– Ba da, când este prea enervată.

În timp ce Henry şi doamna Price se apropiau de masă au văzut lumea râzând şi unii, aflaţi în spate cum îi împingeau pe cei din faţă pentru a vedea mai bine. Crupierul se certa cu cineva, vorbind stricat englezeşte. O femeie încerca să strige mai tare decât el, mai întâi în franţuzeşte şi apoi în englezeşte.

– Dar, Madame, spunea crupierul, vreţi să chem un jandarm? Întreruperile nu sunt permise.

Femeia ţipa.

– Este o crimă, locul ăsta ar trebui distrus, spuse ea. Direcţia îmi ia banii prin înşelătorie. Te-am prins nu odată. În ţara mea te-ar împuşca pe la spate, o descotorosire a naibii de bună. Te voi da afară; am influenţă acasă, cunosc în Parlament, vărul meu este contele Mundy...

A urmat o repriză de râs când ea a aruncat în capul crupierului cu manşonul şi mănuşile. Un om în uniformă a venit şi a apucat-o de breţ.

– Dă-mi drumul, ţipa ea, cum îndrăzneşti să mă atingi?

Capa de catifea lucioasă, grămada de păr alb, aplecarea arogantă a capului toate erau familiare. Pe când comisarul o împingea, Fanny-Rosa s-a împiedicat, poşeta, fişele şi monedele împăştiindu-se pe jos în faţa ei.

– Tâmpit neîdemânatec ce eşti, ţipă ea. Ce naiba crezi că faci?

Era faţă-n faţă cu fiul ei.

Pentru o clipă s-au privit fix unul pe altul. Apoi Henry se întoarse spre comisar.

– Această doamnă este mama mea, zise el. Am eu grijă de ea.

Omul dădu drumul braţului lui Fanny-Rosa. Lumea din jurul mesei şuşotea şi se holba. Crupierul ridică din umeri şi puse bila din nou în acţiune. „Faites vos jeux“. Jocul continuă.

Henry se aplecă şi adună de pe jos poşeta şi monedele şi i le întinse mamei sale.

– E în regulă, spuse el, nu-ţi fă probleme. Doamna Price şi cu mine te vom duce acasă.

Părea că nu-şi dă seama de ceea ce se întâmplase.

– Dar nu vreu să merg acasă, încă, zise ea, privind de la unul la altul. Nu mi-am încercat norocul şi la alte mese. Ar fi altfel, dacă am merge în

altă parte.

– Nu, spuse Henry, e târziu. Am avut o zi grea azi. Vreau să mă culc.

Luă brațul mamei sale și se îndreptă spre ușă. Continua să se uite peste umăr la masă.

– Întotdeauna l-am detestat pe crupierul ăsta. Sunt sigură că are o înțelegere secretă cu directorul și că au metode de control a bilei. Aș vrea să scriu la ziare despre asta, Henry. Ești atât de deștept încât ai știi ce să spui.

Nu a încercat o clipă să vorbească până să iasă afară din casino despre abuzul direcției, spunându-le lui Henry și doamnei Price că era sigură că angajații casinoului primiseră ordin să nu o lasă să câștige. Le era teamă ca odată ce va avea noroc, va sparge banca.

– Am fost aproape, spuse ea în timp ce se îndrepta spre birjă. Am avut cel mai uimitor noroc, pur și simplu nu aveam cum să greșesc, pentru ca apoi totul să se întoarcă împotriva mea. Bineînțeles, au făcut deliberat. Sunt înspăimântați când cineva ar putea câștiga masiv. dar sunt hotărâtă să-i bat. E o chestiune de principiu. Henry, dragule, ce bine-mi pare să te văd! Ce prostie din partea mea să uit ora de sosire a trenului. Sper că ai găsit totul în ordine? Nu știam c-o cunoști pe doamna Price. Trebuie să mergem toți trei mâine la casino pentru a ne încerca norocul. Doamna Price are o față norocoasă și cred că vom câștiga o avere.

Ea trăncănea fără oprire, punând întrebări și neașteptând vreun răspuns.

Henry privea pe geam ținând-o de mână pe mama lui. Doamna Price nu scotea o vorbă. Acum el știa în amănunt amărăciunea și tritețea ultimilor zece ani. Putea să-și imagineze ce fel de viață dusese ea, veselia prefăcută, steagul zdrențuros pe care-l flutura. Și așa zi de zi, lună de lună, an de an, lucrul acesta punând stăpânire pe ea, astfel încât acuma era posedată trup și suflet, mintea și rațiunea dispăruseră, rămânân doar un pachet bizar de amintiri și care nu avea ca scop decât s-o distragă. A cui era vina? De ce s-a întâmplat așa? Cine era de condamnat? Nu avea niciun răspuns, iar inima lui era sfâșiată de milă și suferință. Birja opri în fața vilei. Fanny-Rosa bâjbâi după poartă. Câinii începuseră să latre din interiorul casei.

– E-n regulă, drăguților, țipă Fanny-Rosa, mama a venit și frățiorul vostru Henry, deasemenea.

Mergea pe potecă spre casă. Henry se întoarse spre Adeline Price.

– Îmi pare rău, începu el, atât de rău...

– Oh, te rog, nu te scuza, spuse ea, pentru tine a fost un șoc mai mare decât pentru mine. Dacă te pot ajuta cu ceva mâine dimineață, nu ezita

și vino. Personal, cred că lucrul cel mai bun pentru ea ar fi s-o duci la o casă de bătrâni. Acolo ar fi bine îngrijită, știi. Ceea ce vreu să spun este că nu poate s-o ducă bine așa, nu?

– Nu, răspunse Henry, nu.

– Ei, ar fi bine să te duci în pat, să te odihnești și să te gândești la asta mâine. Oricum, cina mi-a făcut plăcere. Noapte bună.

Se îndreptă spre casa ei. Henry o porni încet pe potecă. O găsi pe Fanny-Rosa, îngenunchiată pe podea, jucându-se cu câinii.

– Oare băieții au simțit lipsa bătrânei lor mame? le spunea ea. Dar mămica le-a lăsat băieților păpică, dar păpica a fost luată. Bănuiesc că nenorocita aia de servitoare. Și i-am spus mereu să nu curețe salonul. Henry, mielușelule, pari îngrijorat. S-a întâmplat ceva?

– Nu, dragă, dar vreau să mergi la culcare.

– Mă duc. Întotdeauna îi sărut pe băieți de noapte bună. Servitoarea ți-a făcut patul? Am scos așternuturi, curate, dar am sentimentul îngrozitor că am uitat să le aerisesc.

– Dar totul e în regulă.

Stătea în pragul ușii camerei ei. Servitoarea doamnei Price măturase și făcuse ordine și aici la fel ca și jos. Hainele erau strânse, patul fusese făcut. Mama lui părea că nu observă. Privea fix înaintea ei rozându-și unghia. Henry se întreba dacă vreo frântură de amintire i-a deranjat mintea ei rătăcită pentru că părea pierdută și ciudată. O înconjură cu brațele și o ținu aproape.

– Dragă mamă, zise el, vrei să-mi spui care-i problema?

Ea zâmbi și-l bătu pe obraz.

– Dragă Henry, spuse ea, mereu atât de grijuliu cu toată lumea. Nu, dar mă gândeam ce lucru extraordinar a fost că astă seară nouă nu a căzut niciodată. Nici măcar odată. Și am pariat numai pe el.

6.

Stătea în salonul lui Adeline frunzărind o revistă din India. Fotografiile nu comunicau nimic, iar cuvintele și mai puțin. Privea la ceasul de pe cămin. Oare n-ar fi trebuit să fie înapoi? Întâlnirea era pentru ora trei. Se ridică și începu să meargă prin cameră. Fata în casă intră și aduse ceaiul. Pâine proaspătă și unt. Salată de Creson. Biscuiți de casă. Un borcan neînceput de dulceață de guava. Și la urmă ceainicul strălucitor de argint. Auzi o birjă pe drum. Se uită pe fereastră și o văzu pe Adeline Price coborând și plătindu-l pe birjar. Bacșișul pe care i l-a dat n-a fost destul pentru că el a început să bodogăne.

– Este tot ce ai să primești, omule, spuse ea veselă. Nu încerca să mă duci pe mine. Ți-ai găsit nașul.

Îi făcu cu mâna lui Henry și se grăbi pe alee.

– Toți sunt la fel, spuse ea. Ei cred că ai parale pentru că ești englez. A adus ceaiul?

– Da, răspunse el.

Veni în cameră scoțându-și mănușile. Era îmbrăcată simplu, și totuși frapant. Arăta foarte bine.

– Este aproape satisfăcător, spuse ea. Doctorul este un om drăguț și a înțeles perfect situația. Desigur că a avut mii de cazuri ca acesta. Nu există leac, zice el. Mai ales la o persoană de vârsta mamei tale. A fost de acord că faci un lucru bun.

Aprinse un chibrit și dădu drumul la fitil. Ceainicul începu să fiarbă la foc mic. Adeline Price se întinse după pâinea cu unt și se încruntă la salata de creson.

– De ce a adus asta? întrebă ea. Știe că nu mă ating de așa ceva. În Franța nu e sigur. N-ar trebui nici tu să te atingi. Fetele astea trebuie să fii mereu cu ochii pe ele.

– Povestește despre locul acela. Cum arată? spuse Henry.

– Oh, e foarte drăguț. O grădină mare cu flori și copaci. Am văzut câteva persoane stând sub ei. Am ales o cameră cât se poate de confortabilă, după cum ai spus nu facem economie. A fost mai mult cu 20 de franci decât celelalte, dar presupun că nu te deranjează?

– Dumnezeule, nu!

– Desigur că n-o vor lăsa să facă harababura din camera ei de aici, spuse doamna Price. Au unele reguli, și asta-i una dintre ele. Nu-i poți blama pentru asta. Locul este atât de curat și ordonat că poți să mănânci de pe jos. Surorile poartă o uniformă drăguță verde care dă un efect distins. Am fost prezentată uneia care are în grijă camera mamei tale. O creatură sensibilă, cu o expresie drăguță.

– A înțeles de ce mama mea este acolo?

– Ah, da. Și un lucru destul de deștept este că va fi lăsată să joace ruletă, dacă vrea. Au o cameră specială pentru așa ceva. Va fi doar un pretext, fără bani sau altceva. Nu va ști. Metodele moderne sunt foarte ingenioase.

Henry se ridică de pe scaun și se duse la geam.

– Nu vrei ceai? întrebă ea.

– Cum poate spune cineva că nu va ști, spuse el. Nu e ca și cum ar fi complet nebună. Va ști că totul este doar praf în ochi. Și ea e închisă acolo într-o glorioasă închisoare.

Doamna Price turnă ceaiul.

– I se va spune că este un hotel, zise ea, un fel de anexă a casinoului.

E bine. Am aranjat cu doctorul. Îi va spune că tu erai îngrijorat că ea stătea singură în vilă și ai aranjat ca să meargă acolo. Mai spunea că după câteva zile se va obișnui și va fi fericită.

Nervos Henry alese o carte pe care apoi o aruncă jos.

– Numai dacă aș fi sigur că e cel mai bun lucru, zise el. Părea destul de fericită în vilă, chiar dacă era murdară și neatractivă. Nu i-a reproșat banii pe care i-a pierdut la casino. Dacă asta o făcea fericită, dacă o făcea să nu se mai gândească...

Adeline Price stinse flacăra de sub ceainic.

– Dacă asta este părerea ta, atunci n-are rost s-o trimiți acolo, spuse ea, dar după ce-ai trecut prin ce-ai trecut în ultimele zece zile am crezut că vei învăța motivul. Vrei s-o dea în brânci afară din casino, așa cum au făcut-o acum cinci zile? Și apoi nu mai este responsabilă pentru ce spune. Minciunile alea înfiorătoare. Ți-a spus martea trecută că se duce la culcare și am aflat că a fost din nou acolo. Dacă vrei ca ea să sfârșească la închisoare e treaba ta. Pentru că așa se va termina, crede-mă.

Henry se trânti pe un saun.

– Ai dreptate, zise el, știu că ai dreptate. Dar totuși mă doare foarte tare lucrul ăsta. Ah, Dumnezeule, mama mea! Era atât de încântătoare, de veselă, o scumpete. Nu pot explica ceea ce simt.

Adeline îi turnă ceai.

– Haide, spuse ea, bea, o ceașcă de ceai. Nimic nu poate face un bărbat sau o femeie să se simtă mai bine decât o ceașcă cu ceai. Te pot asigura că mama ta va fi bine în locul acela. Își va face prieteni, va povesti despre trecut și tu vei pleca acasă cu credința că ea este pe mâini bune și că tot ceea ce a fost posibil s-a făcut. Ah, m-au întrebat dacă vrei să bea seara un pic de vin? Aparent și asta în afara prețului, la fel ca și focul din dormitor în nopțile friguroase. Le-am spus că le voi comunica. În fiecare lună îți vor trimite nota sau poți să plătești direct prin bancă. Asta te va scuti de o serie de neplăceri.

Îți întinse pe pâinea cu unt dulceață de guava.

– Ți-am făcut atâtea probleme, spuse Henry, privind-o. Sincer să fiu, nu știu ce m-aș fi făcut fără ajutorul tău. Toată treaba asta a fost ca un coșmar.

Adeline Price zâmbi.

– Bărbații sunt niște creaturi fără ajutor într-un moment de criză. Soțul meu a fost la fel. Incapabil de a coopera într-o urgență. Îndată ce te-am văzut luptându-te cu ușa de la intrare, în prima zi, când ai sosit, am putut să spun ce fel de om ești. Mă bucur că s-a întâmplat să mă uit pe fereastră. Dar am fost destul de șocată de felul cum te-ai luptat de-a lungul acestor ultimi ani fără ca nimeni să aibă grijă de tine.

– Nu știu, răspunse Henry. Cred că m-am lăsat în bătaia vântului. Tot ceea ce știu este că mă simt al naibii de singur.

– Și eu sunt singură, îi spuse ea, dar altfel. Și oricum, am întotdeauna

ceva de făcut. N-am fost niciodată dintre cei deprimați, slavă domnului. Am considerat deprimarea ca lipsă de caracter. Adună ceștile de ceai pe tavă și sună clopoțelul după servitoare. Acum, sper că n-ai să crezi că mi-am permis prea multe, spuse ea, dar doctorul a fost de acord, cu cât o ducem mai repede pe mama ta la sanatoriu cu atât va fi mai bine. Îmi dau seama că pentru tine ar fi un lucru greu ca să-i faci față, așa încât sunt dispusă s-o duc eu acolo. Sunt, mai mult sau mai puțin un străin, nu vor fi complicații emoționale. Așa că, dacă ești de acord, mă duc chiar acum vis-a-vis să o ajut să-și strângă măruntișurile pe care le vrea acolo și s-o transport cu o birjă. Pot să-i explic ideea cu hotelul că e o anexă a casinoului și vei vedea că nu voi avea probleme cu ea. Îi voi spune că tu a trebuit să ieși, dar că dimineață te vei duce să vezi dacă îi este bine. Nu crezi că ăsta-i cel mai bun mod de a soluționa problema?

Îi zâmbi din nou, încrezătoare, iar el era conștient de sentimentul de neajutorare, de dependență acută de judecata ei.

– Nu știu, spuse el, disperat am sentimentul că mi-am pierdut busola. Nu pot lua o hotărâre fără să-mi pun întrebări, apoi, la fiecare cinci minute.

– Nu-ți fă griji, spuse ea, lasă-mă pe mine. Ți-aș propune să te duci și să comanzi cina la restaurant. Voi veni și eu acolo după ce o duc la sanatoriu. Așa nu te vei mai gândi la chestia asta.

Îi dădu pălăria și bastonul și-l împinse afară.

– Ești mai rău decât un copil, zise ea. Nu cred că ai încredere în mine.

– Ba da, protestă el, am o deplină încredere în tot ce faci.

– Atunci, du-te, spuse ea, și nu mai fi atât de dărâmat.

Mergea aproape mecanic pe străzile și bulevardele întortocheate spre mare. Era ca într-un vis, casele erau asemenea fantomelor, iar oamenii asemenea umbrelor. Nisa era un oraș pe care nu-l cunoștea, străin și neprietenos. I se părea că șocul produs de slăbiciunea mamei sale i-a arătat, în toată urâțenia și forța, că propria lui viață era de asemenea fără fundament. Nu mai are niciun fel de securitate. Nimic nu mai era sigur și solid. Chiar și copiii ce erau la Londra nu păreau realizați. Erau ca niște fantome care l-au purtat prin ani. Nimic n-a fost real sau viu de când a părăsit Clonmere-ul și a închis cu cheia trecutul. Acum când auzea marea monotonă lovind malul trist, își aminti de vânturile moi, și de soarele palid, și de norii albi de deasupra lui Hungry Hill. Se gândi la curtea mică a bisericii de la Ardmore, la măcăleandrul care cânta iarna. Toate astea erau terminate, nu avea nici o contribuție acolo, nu mai aparținea locului acela.

Merse spre unul dintre marile hoteluri și se hotărî s-o aștepte pe Adeline Price în hol. Așteptă o oră, dar ea nu veni. Într-un târziu nu mai putut suporta; ieși afară și sări într-o birjă și-i porunci birjarului să-l ducă la sanatoriu. Se întunecase, nu putea vedea nimic în afara bulevardelor fără de sfârșit și a copacilor. Marea continua să se lovească de

mal. Broaștele începuseră orăcăitul lor nocturn. Vântul era rece.

Birja trecu pe lângă un zid înalt și ajunse la o poartă mare. Era închisă. Birjarul sună clopoțelul și imediat o portăreasă se uită printr-un grilaj îngust.

„Este o închisoare, gândi Henry. Nu-mi pasă ce-mi spun ei, este o închisoare".

După câteva minute, portăreasa deschise poarta. Birja străbătu o alee lungă, șerpuită, închisă de niște copaci. Ajunseră apoi la o clădire. Puține lumini aprinse. Perdelele erau trase pentru noapte. O altă birjă aștepta în fața ușii de la intrare. Henry reunoscu birjarul. Era unul din oamenii care-și țineau vehicolul lângă scuarul din apropierea vilei mamei sale. Henry coborî și se interesă dacă doamna Price și doamna Brodrick au intrat în clădire. Omul răspunse că erau acolo de peste o oră. Mai spuse ceva despre timpul suplimentar și spera că va fi plătit pentru asta. Pe dată, Henry îi dădu zece franci, omul îi băgă în buzunar, murmurând ceva pentru sine. Henry plecă și se duse să sune la ușa din față. Un om cu o haină albă o deschise.

– Numele meu este Brodrick, spuse Henry. Sunt fiul doamnei Brodrick care a sosit aici în seara asta.

– Da, numărul 34, zise omul într-o engleză acceptabilă. Dacă veniți la recepție voi face investigații pentru dumneavoastră. Vreți să vă vedeți mama?

– Dacă se poate, răspunse Henry. Era și o doamnă cu ea. Poate coborî să vorbească cu mine?

Omul îl conduse pe Henry într-o cameră mare la dreapta intrării. Era mobilată frumos cu scaune, mese și cărți. Nu era nimeni înăuntru. În timp ce aștepta, un clopot sună pentru cină. Prin ușa semideschisă putu auzi oamenii care se îndreptau spre sala de mese. Văzu o uniformă verde și boneta albă a unei surori. Un bătrân, mic de statură, mergea în cârje.

– Haideți, domnule Vines, nu stăm toată ziua așa, spuse cineva aspru.

Alții vorbeau tare. Cineva râdea strident. Pașii și vocile s-au stins, și o ușă se închise, undeva departe. Henry continua să aștepte. Apoi, un bărbat într-un frac gri cu un monoclu ce atârna în față, veni pe ușă și îi întinse mâna.

– Sunt dr.Wells, spuse el. Mi-e teamă că șeful meu ia masa la Nisa, dar eu sunt de serviciu în seara asta. Sunteți fiul doamnei Brodrick, am înțeles. Am avut o mică problemă, dar nimic de care să vă îngrijorați. Prietena dumneavoastră, doamna Price a fost atât de amabilă.

– Ce vreți să spuneți printr-o „mică problemă"?, întrebă Henry.

– Doamna Brodrick a fost la sosire puțin cam sălbatică. Natural. Așa sunt ei, în general. Dar prietena dumneavoastră este cu ea, iar sora de gardă este o femeie excelentă. Ne-am gândit că ar fi bine pentru ea să ia masa în cameră în prima seară, mâine va fi în stare să meargă singură. Cred că doamna Price va coborî îndată.

Se întoarse spre ușă tocmai când Adeline Price intra în cameră. Părea destul de calmă și de liniștită ca și cum nimic nu ar fi putut-o deranja.

– E în regulă, zise ea, este destul de liniștită acuma. Am lăsat-o arătându-i surorii forografii și i s-a adus o cină grozavă pe tavă. Bine pregătită, bine servită. Por spune că aveți grijă de ei, doctore.

Doctorul Wells zâmbi, jucându-se cu monoclul.

– Lucrurile mici sunt foarte importante, spuse el.

Adeline Price îl privea pe Henry.

– De ce ai venit? întrebă ea cu reproș. Parcă îți spusesem să te duci și să mă aștepți la hotel?

Doctorul zâmbi.

– Cu siguranță că domnul Brodrick era îngrijorat, zise el ușor, și probabil că fiind aici va fi satisfăcut dacă și-ar băga capul pe ușă pentru a-i spune noapte bună mamei sale. Așa va afla că mama lui este bine.

– Da, mi-ar place să fac așa, spuse Henry.

Adeline Price se încruntă.

– Este oare înțelept? întrebă ea. Nu o va întrista?

– Nu cred, răspunse doctorul, s-ar putea să fie exact ce trebuie. desigur că-i vom da să înghită ca somnifer pentru că este prima noapte care o petrece aici și totul i se va părea puțin ciudat.

– Te aștept în birjă, spuse Adeline Price scurt. N-are rost să mai merg sus.

Ieși din încăpere demnă, sigură pe ea. Henry îl urmă pe doctor sus. Coridoarele erau din lemn lucios, curate și fără covoare. Pereții erau verzi, la fel ca și uniformele surorilor. O soră tânără îi zâmbi din capul scărilor. Părea drăguță, simpatică. Henry se agăță ca de un pai.

– Toate surorile sunt atât de tinere? întrebă el. Cea care a trecut poate face ceva pentru mama mea?

– Intendenta v-ar putea spune mai mult decât mine, răspunse doctorul. Mă voi interesa pentru dumneavoastră. Numărul 34. Acesta este numărul camerei mamei dumneavoastră.

Bătu la ușă. I-a deschis o soră între două vârste, cu ochelari, foarte robustă.

– Ce este? întrebă ea tăios. Ah, dumneavoastră sunteți domnule doctor, scuzați-mă. vreți să intrați?

Doctorul Wells murmură ceva la urechea ei.

– Domnul Brodrick, spuse el, tocmai a venit să-i spună noapte bună mamei sale. Nu va sta mai mult de câteva minute.

– Foarte bine, răspunse sora, pentru că vreau ca ea să se spele și să se pregătească de culcare cât mai repede. Suntem puține astă seară de serviciu.

– Este numai opt seara, zise Henry. Mama mea obișnuia să stea până la miezul nopții.

Sora începu să vorbească, dar doctorul i-o tăie:

– Este numai astă seară. Mâine va fi cu ceilalți ducând o viață aproape normală.

Henry intră în cameră. Era verde ca și coridorul, dar avea o fereastră mare, iar dușumeaua era acoperită cu covorașe colorate. Perdelele erau galbene cu flori verzi. Camera era mai mică decât și-o imaginase. Un scaun se găsea într-un colț. Mama lui stătea pe pat, numărând niște bani. Nu l-a văzut când a intrat. Împărțea monede pe așternut și vorbea singură. Părul argintiu cădea valuri pe umeri. Brusc, îl văzu și întinse brațele spre el.

– Dragul meu, spuse ea; mi-au spus că ai plecat și de aceea n-am putut să te văd.

El s-a aplecat peste pat și i-a luat mâna.

– M-am gândit să viu să-ți spun noapte bună.

A dat din cap, apoi s-a încruntat, arătând spre ușă.

– Ce oameni extraordinari, șopti ea. Cred că sunt nebuni cu toții. Fata, sunt sigură că este sora medicală, a insistat să-mi ia temperatura. Cred că este unul din noile sanatorii balneare despre care auzisem, dar nu știam că e legat de cazinou. Doamna Price mi-a spus că pot să mă duc în sala cu ruletă, mâine dimineață.

– Da, dragă.

– Va costa foarte scump? Știi ce nebună sunt când e vorba de bani.

– Nu, scumpa mea. Am aranjat totul.

– Dragul meu băiat, ești atât de bun cu mine. Dar eram cât se poate de bine la vilă, să știi. Nu era nevoie să te agiți. Își puse monedele în geantă. Doamna Price spune că, aici, au un sistem ciudat. Îți dau multe fise, iar tu nu trebuie să dai bani în schimb. Mi se pare o nebunie! Ce se va întâmpla cu băieții, Henry, dragule? Le va da cineva de mâncare?

– Care băieți?

– Câinii, iubitule. Îmi vor duce dorul și nu vor înțelege de ce nu mă întorc. O săptămână prea mult.

Henry n-a spus nimic. Stătea în picioare ținând mâna mamei sale.

– Pune fotografia lui Johnnie pe cămin, zise ea deodată, în așa fel încât să se uite la mine. Da, așa e bine. Întotdeauna arată atât de supărat în uniformă și atât de drăguț... Henry.

– Da, mamă.

– Ai grijă de băiatul tău. Eu n-am avut grijă de Johnnie. Se uita fix la el, cu ochii ei verzi, mari și speriați. Sti, nu pot uita asta, de aceea merg la casino. Trebuie să fac ceva. John a fost atât de drăguț, de tatăl tău e vorba. Atât de blând, de calm. Înțelegea totul. Fără el m-am simțit pierdută. Erați cu toții atât de mici când a murit el. Câteodată mă gândesc dacă nu era bine să mă fi măritat din nou. Apoi zâmbi, trecându-și degetele prin păr. Ce proastă sunt să aiurez ca o bătrână nebună! Să-ți spun ceva Henry: să fiu a

naibii dacă am să-i las să-mi ia banii, chiar dacă sistemul lor este nou. Le voi arăta eu cum se joacă la ruletă. Nu-i voi lăsa să mă ducă de nas cum au făcut-o cei de la casino.

Sora intră și se apropie de pat.

– Acum, doamnă Brodrick, spuse ea, trebuie să vă gândiți la baie, nu-i așa?

Fanny-Rosa îi făcu cu ochiul lui Henry.

– Ce nebună! șopti ea, mă tratează ca pe un bebeluș. Dar ce contează, dacă îi face plăcere?

Henry o sărută pe creștetul capului. Știa că n-o s-o mai vadă niciodată.

– Noapte bună, draga mea și vise plăcute, spuse el.

Pentru o clipă ea se agăță de el, apoi râse și-i dădu drumul.

– Viața e atât de amuzantă, zise Fanny-Rosa; încearcă să nu mai fi atât de serios, Henry băiatule. Prea multă gândire strică.

Ea îl urmări cu privirea până ce el dispăru...

Doctorul încă îl aștepta afară.

– Vedeți, spuse el, este cât se poate de confortabil, aproape că s-a acomodat. Nu este nimic pentru care să vă faceți griji. Am înțeles că doamna Price a făcut unele aranjamente în ceea ce privesc unele servicii suplimentare.

– Mulțumesc, zise Henry, vă mulțumesc... da.

Dădu mâna cu omul, își luă pălăria și bastonul. Se urcă în birja care-l aștepta. Adeline Price stătea într-un colț.

– L-am plătit pe celălalt, spuse ea. Nu avea sens să-i păstrăm pe amândoi. Ei, arăta bine?

– Da, zise el. Mă rog, așa cred.

Birjarul își biciui caii. Au pornit-o pe aleea lungă și întunecată.

– Trebuie că ești foarte obosită, spuse Henry.

– De loc. Vreau cina, totuși. Sper că și tu.

Birja părăsi aleea pentru a ieși în stradă. Poarta grea se închise în urma lor.

– Mă întrebam, spuse Adeline Price, în timp ce așteptam dacă mai pot face ceva pentru tine. Care-ți sunt planurile?

Henry se întoarse spre ea în întuneric.

– Planuri? întrebă el, slab. N-am niciunul. Ce planuri aș putea avea?

Calul mergea la trap pe bolovanii străzii. Birjarul pocnea biciul. În depărtare se auzea marea care izbea malul. El se gândea la lunga călătorie cu trenul, la traversarea canalului, la casa de la Lancaster Gate, la Molly și Kitty și Hal și la sărăcuța Lizette, fetița lui șchioapă. Se simțea foarte singur, foarte obosit.

– Cred, spuse el încet, că nu vei refuza să te măriți cu mine, nu?

CARTEA A CINCEA

HAL, 1874-1895

1.

„Cel mai bun lucru la Eton, se gândi Hal, era faptul că te lăsau în pace“. Putea să-și irosească toată ziua făcând doar minimum de muncă și nimeni nu-și pune problema dacă trăia sau a murit. Existau reguli și regulamente fără de număr și anumite ore când trebuia să fii în anumite locuri, dar în ciuda acestora era o libertate ca mulțumire. Putea să se plimbe singur și nimeni nu-l întreba ce face sau unde se duce. Și avea o cameră a lui. Poate că ăsta era cel mai important lucru. Unul sau două tablouri de ale lui erau agățate pe pereți, semnate într-un colț cu inițialele lui, H.E.L.B. Unul dintre colegii lui îl întrebase cine le-a pictat, inițial, el a mințit spunând că le-a pictat un unchi care a murit. Într-un fel simțea că tablourile nu sunt destul de bune ca să le declare ca ale sale. Dar când era singur în cameră, noaptea, lua o lumânare și se uita la ele de aproape cu o mândrie secretă. Erau creația lui, lucruri pe care le făcuse cu mâna lui și pentru că le făcuse singur le iubea. Într-o zi va face tablouri pe care le va putea arăta tuturor, dar până când acea zi va veni era mai bine să ascundă ceea ce făcea, în cazul în care oamenii râdeau sau nu înțelegeau. Mama lui n-ar fi râs niciodată. Ea l-a înțeles întotdeauna. Și acum, că ea nu mai era cu el, ar fi vrut ca tatăl lui să o înlocuiască așa încât tot ce realiza să fie o propunere pentru el, o mândrie și o plăcere. Si ar fi avut și certitudinea că niciodată n-ar da greș pentru că tatăl lui avea încredere în el. Nenorocirea era că îi era rușine de tatăl lui. Puteau sta în salonul casei din Londra fără să scoată un cuvânt, tatăl citind „The Times“, iar Hal privindu-și caietele. Si când tatăl lui vorbea, o făcea într-o manieră jovială, entuziastă, manieră pe care adulții o foloseau cu băieții sau cu câinii. Era ca și cum cineva mângâia un câine pe blană, spunea „Bună băiat“ și uita de el câteva secunde mai târziu. Uneori tatăl său întreba: „Ei, Hal, cum merge cu pictura?“ făcând un efort să se arate interesat, dar efortul era evident, iar întrebarea avea un răspuns fără șansă: „Bine, mulțumesc“, pentru ca apoi, tăcerea să se aștearnă din nou, simțindu-se stângaci. Tatăl lui

aștepta câteva minute ca Hal să lărgească subiectul și apoi pentru că nu se întâmpla nimic își relua lectura sau vorbea despre altceva cu fetele.

La jumătatea trimestrului, prin martie avea o scurtă vacanță, lucru ce coincidea cu reîntoarcerea tatălui din Franța. A fost plecat aproape două luni.

– Tata vine acasă, diseară, spuse Molly care împreună cu domnișoara Frost, și Kitty, și micuța Lizette l-au așteptat pe Hal la gară, și aduce pe cineva cu el, dar n-a vrut să spună pe cine. Totul e foarte misterios. Nici chiar domnișoara Frost nu știe. Eu cred că e bunica, dar Frostie zice că nu poate fi ea pentru că în ultima scrisoare tata spunea că e bolnavă.

– Oricine ar fi, trebuie că este foarte important, adăugă Kitty, pentru că el sau ea va avea camera cea mai mare lângă cea a lui tati. Aș vrea să fie unchiul Tom sau mătușa Harriet. Sunt ani de când i-am văzut ultima oară.

– Oricine ar fi, sper ca această creatură să nu stea mult, zise Molly, altfel trebuie să facem conversație politicoasă la prânz și cină. Hal, ai crescut. Ar trebui să porți frac. Și ești mai slab ca niciodată.

– Asta pentru că nu o am pe Frostie care să-mi facă măr în aluat, zâmbi Hal. La Eton nimeni nu-și face griji cu ce mănânci.

– Poate că nu, dar nu cred că ascunzi merele în aluat în gură pentru a le scuipa imediat ce nu te vede nimeni, așa cum faci acasă, spuse Frostie. Trebuie să te comporți frumos la Eton.

– Dar nu fac așa. Fac exact ce-mi place, răspunse Hal.

Când au ajuns la Lancaster Gate a plătit birja ca un lord, deși domnișoara Frost avea banii pregătiți în portofel.

– Prostii, Frostie, spuse el. Nu mai sunt un copil.

Își puse pe umeri valiza și urcă sus, conștient acum că era din nou acasă, după cele șapte săptămâni la Eton care l-au schimbat într-o manieră incredibilă. Se simțea mai bătrân, mai responsabil, până și fetele se uitau la el cu alți ochi ca și cum ar fi devenit cineva important. L-au urmat în camera lui pentru a-și despacheta lucrurile, micuța Lizette trăgându-și piciorul. Pentru ea a desenat capul unei pisici pe care ea l-a primit cu țipete de încântare, mai erau schițe și pentru Molly și Kitty, una cu casa lui și alta cu râul.

– Ai pictat ceva și pentru tata? întrebă Molly.

Pentru o clipă, Hal a ezitat, apoi luă un pachet mic de la fundul valizei.

– Știți fotografia pe care o aveam după portretul mamei? întrebă el.

Fetele au dat din cap.

– Ei bine, am împrumutat un geam fantastic de la unul dintre băieți și am făcut o miniatură după portret, spuse el. Desigur că nu este exact ca originalul, dar e mai bun decât nimic.

Rupse hârtia și le dădu surorilor sale o ramă mică.

– Rama am găsit-o într-un magazin la Eton, zise el, și se potrivește perfect.

Fața Katherinei privea spre fete; părul negru, cu cocul mic spre ceafă, ochii liniștiți, dar gravi.

– Vedeți voi, spuse Hal, m-am gândit, deseori, cât de greu trebuie să-i fie tatei să aibă portretul la Clonmere și să nu-l vadă niciodată. Dacă are miniatura asta poate îi va fi mai ușor.

Fetele aprobau în liniște.

– E foarte bun, spuse Molly; este mai bună decât fotografia pe care o aveai.

– Chiar crezi? întrebă Hal. Oare va fi mulțumit?

– Aș fi vrut să fie al meu, zise Kitty. Am doar o fotografie ponosită și care nu-mi place de loc.

– Lasă-mă s-o văd pe mami, spuse Lizette, iar Molly o luă pe genunchi pentru a-i arăta miniatura.

– E groaznic că n-a cunoscut-o pe mama, zise Kitty. Este ca și cum ai relata despre cineva, într-o poveste ce nu este adevărată. Pune-o jos, Lizette; nu trebuie s-o strici. Putem să i-o arătăm lui Frostie?

– Nu, spuse Hal, brusc, nu, s-o împachetăm din nou. Nu știu dacă i-o voi da tatii sau nu.

Miniatura, acum când o privea din nou, a devenit parcă mai intimă, mai personală, ceva foarte prețios pe care nu vroia s-o atingă lumea.

Au luat masa cu toții în sala de curs, apoi, după masă, s-au dus la doamna Tussaud, mergând în omnibuz până la Marylebone Road, apoi venind acasă la ora ceaiului.

– Vom lua ceaiul în sufragerie, spuse Molly, și-l vom întâmpina pe tata cum se cuvine. E o bătaie de cap cu vizitatorul, dar n-avem ce face.

– Cred, zise domnișoara Frost, că voi lua ceaiul la mine împreună cu doica și cu Lizette. tatăl vostru vă va vrea doar pentru el.

– Oh, Frostie, ești „o lașă“ râse Hal, nu vrei să-ți dai în petec în fața unui străin. Nu-ți fie teamă, voi avea eu grijă de tine.

Dar domnișoara Frost rămase fermă pe poziție. La ora cinci Molly, Hal și Kitty s-au adunat în salon. Hal pipăia cu degetele pachețelul din buzunar. Nu se putea hotărî dacă să i-l dea sau nu tatălui său. Se simțea nervos și omoționat în acelaș timp. Ar fi vrut și el să ia ceaiul sus cu Frostie, Lizette și doica. Tatăl lui îl va întreba despre Eton, de față cu musafirul, și știa că va da răspunsurile care nu trebuiau.

– Este un cupeu, spuse Kitty care se uita pe fereastră, și o birjă în urma lui, plină cu geamantane. Oare tata nu a luat decât un geamantan și un sac de voiaj când s-a dus să stea cu bunica?

– Poate că sunt ale musafirului, răspunse Molly privind peste umărul ei. Unde naiba punem toate astea? Hal, nu da bir cu fugiții. Și să

vorbești la ceai, și nu fii atât de încrâncenat, de parcă ai avea o durere de dinți. Dragul de tata!

Deschise larg ușa din față și alergă pe scări să-l salute, urmată de Kitty. Hal se retrase în spate, cu mâinile în buzunare. Nu era foarte sigur dacă tatăl său îl va săruta sau nu, acum că era la Eton. O femeie cu privire aspră cobora din cupeu și dădea mâna cu fetele. Avea o pălărie neagră cu pene. O străină. Inima lui se strânse. Într-un fel sperase să fie unchiul Tom de la Doonhaven... Înaintă încet, zâmbind tatălui său, și fără să gândească întinse obrazul să fie sărutat.

– Ce fel de maniere sunt astea? spuse Henry, luându-l de umeri și întorcându-l. Nu știi regula cu doamnele mai întâi? El este Hal, Adeline. Trebuie să te tunzi băiete. Unul dintre voi să cheme servitorii să se ocupe de bagaje. Amândoi vrem să ne bem ceaiul.

S-au întors cu toții și au pornit să urce scările, musafira vorbind vioi cu tatăl lor. Părea că-l cunoaște foarte bine. Hal se strâmba la Kitty în spatele lui. Mai mult decât oricând ar fi vrut să ia ceaiul în sala de clasă. Era prea multă vorbă și zgomot și discuție în legătură cu bagajul. Musafirul a indicat lucrurile pe care le vrea sus.

– Restul poate să stea în debara, spunea ea. Nu o să am nevoie de cele două geamantane mari, sunt pline cu lucruri de vară.

Servitoarea destul de roșie la față se aplecă peste un sac de voiaj plin cu bastoane și umbrele.

– Îți voi arăta totul după ceai, spuse Henry, și dacă este ceva care nu-ți place vom face schimbări. Voi ce faceți copii? Luați ceaiul sus?

– Nu, răspunse Molly aspru, îl vom lua în sufragerie cu tine.

Henry râse și privi spre vizitatoare.

– Un bun venit foarte potrivit, zise el. Vino și stai jos.

Musafira privea tablourile de pe pereți cu un ochi critic.

– Nu mi-ai spus că admiri pictorii dinainte de Renaștere, Henry, spuse ea. Acele madone languroase. Nu le pot suporta. Arată de parcă ar avea nevoie de o farfurie cu friptură de vită și o plimbare strașnică pentru a prinde viață.

Henry râse. Părea că râde la orice spunea vizitatoarea. Și spre uimirea tuturora, ea s-a așezat în locul lui Molly la capătul mesei, în fața serviciului de ceai de argint.

Molly se făcu roșie ca para, iar Hal și-a întors capul pentru că nu-i plăcea să-și vadă sora amărâtă. Știa cât de mult i-ar fi plăcut să toarne ceaiul și să facă pe gazda. Se așeză jos și privea în farfurie. Tatăl lui părea că nu observă că e ceva în neregulă, și musafira se apucă să toarne ceaiul.

– Ei, ce-ați mai făcut? zise Henry. Franceză, germana, ore de dans, muzică, lucrurile obișnuite? Nici n-ai crede, Adeline, cât am cheltuit cu educația fetelor.

– Să sper că le va folosi, răspunse aceasta, întorcându-se spre Kitty și întrebând-o ceva în franceză.

Era rândul lui Kitty acuma să roșească. Aruncă o privire de ajutor spre Molly.

– Îmi pare rău, spuse ea, dar nu înțeleg.

Musafira râse.

– Parcă îmi spuneai că vorbesc fluent, i se adresă ea lui Henry. Mi-e teamă că ai exagerat. Hal, îmi dai și mie un biscuit sau ai de gând să-i mănânci pe toți?

Ochii ei erau de un albastru deschis, zâmbi arătându-și dinții albi. Hal murmură o scuză și împinse farfuria pe masă.

– Visează ca de obicei, zise tatăl lui. Să-ți spun eu ce se întâmplă, Adeline, băiatul îți studiază fața ca să-ți facă un portret. Ți-am spus doar că el este artistul familiei.

Hal simți cum i se urcă culoarea în obraji. Venise ora discuției de care se temea, a bombardării cu întrebări.

– Am avut un frate care picta când era mic, spuse musafira, dar a uitat totul când s-a dus la școală. Nu prea cred că ai timp de chestia asta la Eton, nu-i așa, Hal?

– Ba, are, spuse Kitty impulsiv, a făcut pentru mine și Molly două tablouri încântătoare și ceva special pentru tata.

– Oare, la naiba? spuse Henry. Haide, Hal, arată-mi de este?

– Nu este nimic, răspunse Hal, nu este bun. Nu cred c-o să-ți placă.

Nervos și-a vărsat ceașca și ceaiul s-a împrăștiat pe fața de masă albă.

– Molly, repede o farfurie, spuse musafira, altfel se va strica mahonul. Cheamă pe una dintre servitoare să aducă o cârpă. Ce belea! Dacă vrei să fii un artist, Hal, trebuie să ai o mână sigură, nu așa.

Hal se ridică cu stângăcie, neștiind ce să facă, urând-o pe ea, urându-și propria neîndemânare.

– E-n regulă, stai jos, zise tatăl lui nerăbdător. Nu sta cu gura căscată ca o oaie năucită. Povestește-mi despre Eton. Cine-ți sunt ptietenii?

– Nu am vreunul, răspunse Hal, disperat.

– Ah, haide, spuse Henry, trebuie să fie unul de acolo.

Într-un târziu, Hal admise că are pe cineva numit Brown.

– Brown? Care Brown? Nu-mi amintesc pe nimeni cu numele acesta pe când eram acolo. Ce face? Care sunt jocurile lui?

– Nu cred ceva să facă.

– Pare să fie un tip interesant, adăugă Henry. Haide, spune-ne mai multe.

Vizitatoarea râdea și îi făcea cu ochiul tatălui lor, peste masă. Hal își înfipse unghiile în carne. N-avea niciun rost. Nu va mai răspunde la alte întrebări.

– Mi-e teamă că familia mea nu se prezintă așa cum aș fi sperat,

spuse Henry. Molly pare îmbufnată, Kitty nu poate scoate o vorbă în franceză iar fiul și moștenitorul meu varsă ceaiul pe fața de masă și nu ne dă amănunte despre primul trimestru la Eton în afară de faptul că admiră un băiat pe care îl cheamă Brown care nu are nicio realizare. Adeline, mă târăsc la picioarele tale, umil. Retractez tot ce ți-am spus la Nisa.

Copiii se uitau fix în farfuriile lor. Maniera glumeață, veselă a tatălui lor era stânjenitoare. De ce era atât de la per tu cu această persoană numită Adeline, care se uita la fiecare dintre ei cu ochii ei albaștri și critici și nu-i plăcea pictura italiană de pe pereți?

Apoi se deschise ușa și intră Lizette îmbrăcată într-un frac alb pentru ocazie, părul legat cu două funde albe. Era timidă. Stătea lângă ușă cu un deget în gură.

– Ei, copilașule, ce s-a întâmplat? Nu te voi mușca, spuse vizitatoarea.

Lizetta se uită la Kitty. Nimeni din casă nu-i mai spusese „copilașule"

– În general la ceai primește o bucățică de zahăr, zise Molly. Vino aicea, dragă, Molly îți va da una.

Șchiopătând, copila veni lângă masă. Hal văzu privirea plină de curiozitate a musafirei spre piciorul bolnav, spre gheata înaltă.

– Ar trebui să facă niște exerciții speciale, îi spuse ea lui Henry. Știam pe cineva care s-a născut șchiop și a făcut minuni. Dar trebuie să te ții de ele. Exerciții speciale, o oră pe zi, supravegheate de un expert. Mă voi interesa.

Lizette privi țintă spre străină în timp ce-și mânca zahărul. Știa că despre piciorul ei se vorbea și nu-i plăcea.

– Doamna va pleca curând? o întrebă ea pe Molly.

Toți au pretins că nu au auzit. Molly se aplecă și-i șopti ceva la ureche.

Hal, încă uitându-se în farfurie, se întreba dacă tatăl său se uită la Lizette cu privirea aceia a lui ciudată, tristă, pe jumătate rușinată. Hal știa acuma că dacă Lizette nu s-ar fi născut, mama lui n-ar fi murit. Dar asta era ceva la care nu vroia să se gândească. Pentru că ar fi fost un subiect deloc comod, mai ales că era legat de cineva ca propriul tău tată, propria ta mamă...

Musafira s-a ridicat și a împins scaunul în spate.

– Ce-ai zice de o inspecție a casei? întrebă ea aspru.

– De unde vrei să începi? zâmbi Henry.

– Cu cel mai important loc dintre toate, cu bucătăria, răspunse ea.

Molly o vizà, privind spre tatăl ei:

– Nu cred că ei au terminat ceaiul, și, noi nu dăm buzna niciodată în bucătărie la ora asta. Mi-e teamă că doamnei Lester n-o să-i placă.

– Doamna Lester ar cam trebui să se obișnuiască cu chestia asta, răspunse Henry. Ia-o înainte, Adeline, tu preiei comanda de acum înainte. Eu mă spăl pe mâini de toate.

El râse ca de o glumă bună.

– Cât timp vei fi tu la bucătărie eu aș face mai bine să mă duc și să le salut pe domnișoara Frost și pe doică și să le dau vestea, adăugă el.

Alergă pe scări fluierând, iar Molly și vizitatoarea au dispărut jos în hol până la ușa care ducea la subsol. Hal și Kitty se uitau unul la altul peste masa din sufragerie.

– Ce-a vrut să spună? întrebă Kitty. Ce vrea să le spună doicii și domnișoarei Frost?

– Nu știu, spuse Hal. E un mister.

– Poate că mergem cu toții la Clonmere și persoana asta va avea grijă de casă. Poate de asta trebuie să i se arate totul și să vadă și bucătăria. Ah, Hal, ce minunat! Nu crezi că ar putea fi așa?

– Poate, zise Hal. E posibil ca să mergem cu toții acolo pentru Paști, iar familia Bole să renunțe.

O speranță sălbatică umplu inima fiecăruia dintre ei. Kitty alergă pe scări după tatăl ei. Hal se duse în salon. Scoase miniatura din buzunar și o mai privi o dată. Dacă vor merge acasă ar putea s-o compare cu originalul de la Clonmere. Ce prost trebuie să fi părut la ceai, lovind ceașca și vorbind despre acel Brown cu care făcuse într-o duminică o plimbare. Poate, dacă îi va da miniatura va compensa într-un fel. Tatăl lui va afla că era ceva ce el putea face și va arăta, de asemenea, că știa că tatăl său era singur și nefericit fără mama.

S-a hotărât să țină totul în secret, să pună miniatura într-un loc unde tatăl lui ar putea-o descoperi într-un moment întâmplător. Hal se îndreptă spre birou și scrise pe o bucată de hârtie „Tatei, de la fiul său iubitor, Hal", după care scoase miniatura din buzunar, o înveli în hârtie și o puse într-un sertar al biroului. Apoi se duse și se așeză lângă foc, gândindu-se la întoarcerea la Clonmere. Kitty trebuie că avea dreptate. Asta era explicația întregii probleme și a faptului că Adeline își adusese atâtea geamantane. Din nou la Clonmere, camera din turn, caii, câinii bătrânul Tim, pădurea și golful, unchiul Tom și mătușa Harriet... Viața va reintra în tiparele ei, chiar dacă mama nu mai putea fi cu ei. Viața va avea un sens. Vor putea pluti într-o barcă în golf. Vor putea vâna iepuri sălbatici pe insula Doon. Va putea picta Hungry Hill...

Kitty intră în cameră, făcând ochii roată, misterioasă.

– Frostie e supărată, spuse ea. Oare ce-ar fi putut să-i spună tata? S-a dus în camera liberă să vorbească cu femeia aceia, cu fața ei tăcută, știi tu, aceia pe care o are când este îngrijorată. Cu siguranță că Frostie va vrea să se ducă înapoi acasă.

Tăcu în momentul în care tatăl ei intră în cameră urmat de Molly, care era albă și încordată. Henry închise ușa, se duse lângă cămin. Și el părea destul de neliniștit. Pe deasupra și perplex pentru că nu înțelegea ce avea Molly.

– Trebuie să fii înțelegătoare, fată dragă, spuse el. Este doar pentru binele vostru că am făcut-o, nu numai pentru al meu. Crezi, că toți anii ăștia, mie mi-a fost ușor?

– Eram fericiți așa cum eram, zise Molly, nu vrem pe nimeni altcineva.

Începu să plângă, ca o fetiță, nu ca o fată de 15 ani. Kitty alergă spre ea și se așeză lângă ea. Hal nu scotea o vorbă. Se uita fix la tatăl său.

– Este o femeie minunată, zise Henry, atât de eficientă și atât de inteligentă. Necazul este că am scăpat lucrurile din mână de prea multă vreme. Toți ați avut dreptul să faceți ce vreți, servitorii, domnișoara Frost, voi toți. Acum mama voastră vitregă va lua totul sub control și va pune ordine. Dacă aveți cât de cât o afecțiune pentru mine, ar trebui să fiți fericiți că s-a întâmplat așa. În curând o să vă placă și ea, știu că așa va fi. Nu vă pot spune cât a făcut ea pentru mine până acum...

„Mamă vitregă"... Hal continua să-l fixeze pe tatăl său.

– Tu și cu Kitty nu erați în cameră când i-am spus lui Molly, continuă Henry, simțind ochii fiului său ațintiți asupra lui. M-am însurat cu domana Price la Nisa, acum două săptămâni. A fost o prietenă minunată pentru mine. Într-o zi, când veți mai creste, am să vă povestesc. În același timp, vă rog să o întâmpinați cum se cuvine și încercați să-i arătați un semn cât de mic de apreciere. Se pare că Molly a primit vestea destul de rău și nu știu exact de ce asta. Nu înseamnă că o iubesc mai puțin.

Molly încă plângea, mușcând și răsucind marginile batistei. Ochii ei erau roșii și umflați.

– Mai bine te-ai duce sus, zise Henry, disperat. Dacă te vede Adeline în halul ăsta se va întreba ce naiba s-a întâmplat. Dumnezeule, ce primire! Pe legea mea, aș fi vrut să fi rămas la Nisa!

A început să măsoare camera în lung și-n lat.

– Va locui aici mereu? întrebă Kitty. De aceea a adus toate geamantanele alea cu ea?

– Bineînțeles că va locui cu noi, răspunse Henry nerăbdător. Acum este doamna Brodrick. Voi îi veți spune Adeline.

Molly ieși fugind din cameră. Hal putu auzi goana ei pe scări și ușa de la dormitor trântită. Kitty o urmă. Hal se simțea rău. Nu spunea nimic. El și tatăl lui erau singuri. Din camera de deasupra se auzeau zgomote de geamantane trase pe parchet și murmur de voci. Ceasul mic de aur de pe consola de la cămin ticăia repede și țipător.

– Este pentru binele vostru, repetă Henry, trebuie să înțelegeți asta.

Cele două fete au nevoie de o femeie cultă cu educație care să aibă grijă de ele. Domnișoara Frost nu mai este de nici un folos. Pentru tine nu-i același lucru, pentru că vei fi la Eton cea mai mare parte a timpului, dar vor fi și vacanțe. Și mai este și faptul că unii au nevoie de companie. Când vei fi de vârsta mea...

Lăsă restul frazei în aer. Ce făcea: apela la băiatul său de 15 ani pentru simpatie și înțelegere, cine ar putea oare, înțelege ce a îndurat el în ultimii ani? Zilele sterpe, nopțile singuratice care acum puteau fi șterse cu buretele și uitate.

– Este foarte greu pentru un părinte, zise el, să rămână singur cu responsabilitatea unei tinere familii pe umeri. I s-a întâmplat și mamei mele. De abia acum cred că i s-a părut o povară. Unchii tăi și cu mine n-am putut înțelege, evident, și sunt sigur că noi am fost ca o osândă pentru ea.

Hal tot nu spunea nimic. Se uita în continuare la tatăl său cu o privire lipsită de expresie.

Henry se îndreptă spre biroul lui, îl deschise și începu să se uite peste teancul de scrisori strânse de-a lungul absenței sale. Le deschise una câte una, citind conținutul. Putea auzi mersul vioi, dar hotărât al lui Adeline în dormitorul de deasupra în timp ce-și despacheta lucrurile. Pe scări era un du-te vino continuu, servitorii cărând restul de bagaje. Deodată un mic pachet și o bucată de hârtie îi atrase atenția lui Henry: ,,Tatii, de la fiul său iubitor, Hal". Îl luă în mână și-și privi băiatul.

– Acesta e cadoul tău? întrebă el, schițând un zâmbet. Mulțumesc mult, bătrâne.

Începu să desfacă hârtia.

Hal nu făcea nici o mișcare. Nu făcea niciun efort să-l oprească. Era ca și cum nu putea să se miște, să vorbească. Stătea în mijlocul camerei ca un necuvântător, lipsit de puterea de a ajuta, inima bătea de abia auzit, mintea lui îi juca feste și un drăcușor negru îi șoptea: ,,Haide, deschide, deschide, naiba să te ia".

Henry ținea miniatura în mâini, hârtia ruptă căzu pe covor. Hal se uita la fața lui, dar nu intervenise nici o schimbare, în afară de faptul că buzele lui s-au subțiat, făcând două linii adânci la colțul gurii. Lui Hal i s-a părut că a trecut o eternitate cât tatăl său a privit miniatura. Ceasul continua să ticăie. Afară, pe stradă, trecu o birjă. O bucată de cărbune căzu din foc în cămin și ardea mocnit acolo. Apoi tatăl său vorbi, vocea lui sunând distantă, venin din afară.

– E foarte bună, spuse el, bine făcută. Mulțumesc. Deschise un mic sertar de la birou și puse miniatura acolo. Apoi luă o cheie de pe lanțul cu chei și închise sertarul. Mai bine te-ai duce sus la Molly. Vezi dacă și-a dres fața înainte de cină. Apropo, lui Adeline îi place punctualitatea, așa că la șapte jumătate mâncăm, și voi trebuie să fiți gata, schimbați cu

cinci minute înainte.

– Da, tată, spuse Hal.

Așteptă o clipă, dar Henry nu-i întâlni ochii. Se întoarse, privind în foc. Hal părăsi camera și urcă scările la primul etaj. Ușa de la camera liberă era deschisă. Pe un scaun erau hârtii împăturite și perii de argint pe masa de toaletă. Un frac negru de seară, ciudat era întins pe pat. Cineva dăduse drumul la apă în baia tatălui său... Încet, Hal urcă la etajul al doilea.

2.

Pentru fete era mai rău, desigur. Ele trebuiau să sufere, să îndure toate schimbările, în timp ce el era la Eton. Molly și Kitty au trebuit s-o vadă plecând pe biata Frostie, și pe vulgara aia de fată în casă elvețianca luându-i locul. Lizette a avut în nouă luni, cinci doici diferite pentru că niciuna nu fusese în stare să-i trateze corect piciorul. De la Molly veneau scrisori una după alta și toate furioase și triste.

„Nu-l vedem pe tata niciodată singur, scria ea. Stă lipită de el ca lipiciul și dacă el se scoală și iese afară din cameră, ea îl urmează. La masă vorbește tot timpul peste noi cu el, și ne străpunge cu privirea dacă eu sau Kitty scoatem vreo vorbă. A schimbat toată mobila din salon și a făcut rost de alte covoare, despre care și eu și Kitty gândim că sunt hidoase, și sunt sigură că și tata crede la fel, dar nu o spune. Este incapabil să coopereze".

Tata, care fusese întotdeauna o persoană remarcabilă, demnă de încredere, atât de puternică, era acum, se pare, un om neînsemnat. Zeul căzuse de pe piedestalul lui. Nu mai avea viață, o gândire proprie. Orice declara Adeline în felul ei vioi, sincer, el prelua ca un ecou, nu din convingere ci pentru că îi crea mai puține probleme. O singură dată au venit împreună să-l viziteze pe Hal la Eton și ziua a fost o răsunătoare cădere. În primul rând a criticat camera, apoi a găsit cusururi înfățișării lui.

– Nu te apleca așa, spuse ea, ești și așa gârbovit. Henry, băiatul tău ar trebui să stea pe o scândură, pe spate, cel puțin o oră pe zi. Și este mult prea palid. Ar trebui să alerge. De ce nu te ocupi de câinii de vânătoare?

– Pentru că nu vreau, răspunse Hal.

– Vara, desigur, ar trebui să faci cricket. Oh, dar ești ca o plută udă. Presupun că ai ales asta pentru că înseamnă mai puțin efort. Băieții sunt mereu așa. Au nevoie să fie conduși.

Întotdeauna vorbea într-o manieră clară, agresivă ceea ce era caracteristic pentru tot ceea ce făcea ca orice argument să fie imposibil. Ochii ei albaștri cercetau la repezeală pereții camerei, oprindu-se asupra tablourilor. Hal putea vedea gura ei contractată.

– Presupun că studiezi pentru Academia de arte? îl întrebă ea. Copacul ăsta parcă iese din desen, nu-i așa? Nu sunt un judecător al acestor lucruri, dar știu când o linie este curbă, dacă o văd. Râdea peste umăr lui Henry. Dacă așa arată bătrânul tău Clonmere, nu mă surprinde că l-ai închiriat, mai zise ea. Pun pariu că era și un loc igrasios cu toată apa aia care îl înconjoară. Ei bine, Hal, ce vrei să ne mai arăți?

– Nimic, răspunse el, nimic.

– Nu s-ar spune că ești prea prolific. Nu vei face niciodată avere. Ce-ai zice de un prânz la Windsor? Mor de foame.

Toată ziua a fost la fel; zeflemitoare, plină de tachinări, comparând figura lui lungă și subțire, prea mare pentru vârsta lui cu cea a altor băieți.

– Pari a fi lipsit de ambiție, zise ea, nu te interesează nimic. Nu ți-ar place să fii, într-o zi, căpitanul echipei de cricket, sau șeful unei formații sau cum se mai cheamă?

– Nu, neapărat, răspunse Hal.

– N-are niciun rost, Adeline, zise tatăl lui. Sunt blestemat să am un fiu total insipid. E păcat, dar asta e!

Vorbea ușor, ridicând din umeri, dar cuvintele lui loveau...

Au plecat împreună ca să prindă trenul de ora cinci și tatăl lui i-a dat un sovereign[1].

– Unchiul tău Herbert v-a invitat pe toți la Lletharrog pentru vară, spuse el. Eu și Adeline vom merge probabil în străinătate.

Nu l-a sărutat. Trenul a plecat, iar Hal a rămas cu soveregn-ul în mână. Nu au mai venit.

Vacanțele la Lletharrog sau la Saundby au devenit o metodă de evadare. Fetele erau înduioșător de fericite să plece de la Lancaster Gate. Acum că sora bunicului lor, Eliza, murise, casa de la Saundby îi aparținea tot unchiului Herbert. Familia lui se muta vara acolo de la Lletharrog.

– Mi-ar place să stăm cu voi mereu, spunea Kitty. Nu vreau să mă mai întorc la Lancaster Gate.

– Ce prostie! zâmbi unchiul Herbert. Știu cât de mult îl iubești pe tatăl tău.

– Acum e altceva, răspunse Kitty.

Unchiul Herbert n-a mai zis nimic. Dar mai târziu când fetele mergeau împreună cu fratele lor pe nisip, Kitty spuse:

– L-am auzit pe unchiul Herbert spunând mătușii Cathie despre Adeline „femeia aia blestemată". Erau în bibliotecă și ușa era deschisă. L-am auzit spunând că toată povestea asta e o tragedie. Imaginează-ți-l

---

1 sovereign = monedă britanică de aur în valoare de 20 șilingi

spunând „blestemată“, el un preot.

– Nimeni n-o place, zise Molly violent. Numai dacă aș avea curajul să fug și să mă fac guvernantă. I-a spus tatii că biata Lizette este smecheră, că toți copiii ologi au și ceva în neregulă mental. Lizette care este atât de deșteaptă și de dulce. Este evident că nu-i place la Clonmere deși n-a fost niciodată acolo. A dat jos chiar tabloul care obișnuia să stea în salon. Și de câte ori cineva aduce vorba despre țară ea face remarci sarcastice.

– Gândește-te numai, spuse Kitty. De când a murit mama, tata a traversat doar de trei ori, a stat doar la hotel la Slane și de acolo și-a reglat afacerile. Când locuiam la Clonmere obișnuia să meargă călare la mină în fiecare zi. Nu înțeleg cum merge mina fără el.

– Un concern care merge n-are nevoie de dirijarea proprietarului, spuse Hal. Am un coleg la Eton al cărui tată este proprietarul unei mine de cărbune pe care n-a vizitat-o niciodată. El stă doar acasă și duce o viață de huzur din dividente. N-are niciun rost să muncești dacă poți avea bani din a nu face nimic.

– Mamei nu i-ar plăcea să te audă spunând așa ceva, Hal, zise Molly. Este împotriva a tot ceea ce ne-a învățat ea pe noi.

– Așa este, răspunse Hal, dar la ce bun? Nimeni nu ne mai vorbește așa cum o făcea ea. Iar băieții de la Eton or să creadă că sunt un evlavios sau nebun dacă încerc să o țin tot așa. Dacă am fi locuit cu toții acasă la Clonmere ar fi fost altfel. Cred că tata și cu mine am fi mers împreună la mină și poate aș fi simțit ceva pentru ele ca și cum ar fi fost legate de familie. Acum nu dau doi bani pe ele. Și oricum, vor fi întotdeauna grămezi de bani de la ele, asta contează. În orice caz, mă voi descurca singur când voi ajunge la Oxford, fiți sigure de asta.

– Nu uita că unchiul Herbert ne spunea ieri că e pe cale de destrămare comerțul cu aramă. O serie de mine din Cornwall au fost închise, spuse Molly.

– Da, dar tot el a spus că alții mai întreprinzători, au descoperit cositor în loc de aramă și vor fi în stare să lucreze cositorul. Prețul cositorului este foarte mare, iar proprietarii se pot îmbogăți serios.

– Poate că acasă nu va fi la fel, zise Molly. Poate că pe Hungry Hill nu este cositor.

– Cositor sau cupru ce importanță are, spuse Kitty dacă tot beneficiul cu care ne alegem din asta este să locuim la Lancaster Gate cu Adeline, cu o servitoare elvețiană care ne spionează tot timpul și cu tata care se spală pe mâini de noi? Aș prefera să fiu săracă lipită și să trăiesc într-o cocioabă în mlaștina Kileen.

– Lancaster Gate și Londra ar fi grozave dacă n-ar fi Adeline, spuse Molly. Eram destul de fericiți când eram doar cu tata.

– Nu, nu eram, îi replică Hal. Nimeni dintre noi n-a fost cu adevărat fericit de când am plecat de la Clonmere, știi și tu asta. Nimic n-a mai fost la fel de când a murit mama și n-o să mai fie vreodată.

Surorile lui se uitau la el. Era palid și avea lacrimi în ochi.

– Ah, nimic nu mai are rost, oare? zise el. Uneori aș vrea să fiu mort.

Apoi o luă la fugă pe plajă, cu câinii sărind și lătrând pe lângă el, vântul suflându-i în păr și dându-i-l peste față.

– Trece printr-o perioadă grea, spuse Molly; băieții sunt mereu așa. Mătușa Cathie zicea că și Bob a fost la fel.

– Bob a avut o casă unde să se ducă, răspunse Kitty. Hal n-are decât Lancaster Gate.

Problema vacanțelor a devenit din ce în ce mai acută odată cu trecerea anilor. Cea de a doua nevastă a lui Henry nu făcea un secret din faptul că nu-și iubea copiii vitregi. Nu se punea problema de a-l împărți pe Henry cu copiii săi. Ea îl vroia numai pentru ea și singura modalitate de realizarea acestui scop era să-l rupă încetul cu încetul de ei, să-l facă să creadă că ei nu au nimic pentru el și că nimeni dintre prietenii sau rudele lui nu era demn de el și că doar ea singură îi înțelegea nevoile, îl alina. Îl salvase de la o viață de singurătate apăsătoare și acum trebuia să se agațe de ea doar pentru consolare.

La început a fost excitant să fii dorit cu atâta pasiune. Pentru Henry era o noutate, și el profita din plin de asta gândindu-se că putea recupera așa toți anii pierduți. Era flatat. Era plăcut să știe că Adeline îl adora, că își asuma toate responsabilitățile conducându-i casa cu eficiență, ocupându-se de copii și spunându-i acele lucruri pe care vroia să le știe și să-l țină departe de ceea ce era bine de ignorat. Căsătoria cu Adeline îi făcea viața mai ușoară gândea el, făcea viața lină și confortabilă. Dacă pentru Molly, Kitty și Hal era dificil, vina era a lor, trebuiau să fie mai adaptabili. Oricum, trebuiau să meargă pe drumul lor. Nu vroia să fie îngrijorat din pricina lor. Adeline avea dreptate, erau un trio nerecunoscător care se gândeau numai la ei. Nu-și dădeau seama prin ce a trebuit să treacă el. Nu înțelegeau că un bărbat are nevoie de o nevastă în casă, altfel ar fi la pământ. Copiii dacă nu se aveau bine cu Adeline atunci ei trebuiau să meargă în altă parte în vacanțe la Herbert sau la Edward. Nu aveau de ce să se plângă pentru că el a insistat mereu ca ei să aibă tot ce-i mai bun. Când era vorba de Molly să iasă undeva, la vreo petrecere sau vreun dineu, Edward și soția lui veneau la Londra s-o scoată în lume. Adeline refuza cum se cuvine pentru că Molly i-a arătat mereu puțină afecțiune. Henry a scos-o o dată sau de două ori, dar de câte ori o făcea părea că are necazuri cu Adeline după aceea.

– Aș fi vrut să fi venit și tu, zise Henry. Molly a fost de-a dreptul încântătoare la balul pe care familia Goschen l-a dat.

– Fără îndoială că a fost pentrucă n-am fost eu acolo, zâse Adeline. Domnișoarei Molly îi place să atragă atenția, întotdeauna a făcut-o. Îmi amintesc de timpurile când îi făcea ochi dulci profesorului de muzică.

– Haide, dragă...

– Dragul meu Henry, nu sunt oarbă. Mă rog, presupun că ieși din nou diseară? Preferi compania fiicei tale în loc de cea a soției tale?

– Bineînețeles că nu. Dacă vrei tu, eu rămân...

– Nu e vorba de ce vreau eu. Știi că nu mă gândesc niciodată la mine. Nu, dacă-ți place să petreci o seară înfierbântată într-o sală de bal, privind cum fiica ta încearcă din răsputeri să pună ghiara pe un bărbat, n-ai decât. Personal, voi merge mai devreme la culcare. Am avut toată ziua o durere îngrozitoare de cap.

– Bine atunci, rămân. Pe Molly o poate duce Edward. Nu vreau să merg.

După două sau trei episoade similare era mult mai ușor s-o lase pe Molly pe mâna lui Edward. Următoarea dificultate a fost atunci când Hal i-a scris rugându-l pe Henry să vină la el pe patru iunie. Vâslea într-o barcă de seniori și vroia ca tatăl său să fie acolo.

„Te rog, vino singur, scrise el, sau adu-le pe Molly și Kitty cu tine".

Henry se temea că va avea probleme cu Adeline, și încercă să ascundă de ea scrisoarea la micul dejun. Ochiul ei ager văzu timbrul de Eton și scrisul lui Hal.

– Ei bine, ce are fiul tău să-ți spună? întrebă ea. A intrat într-o porcărie cu autoritățile?

– Se întreabă dacă nu pot duce fetele la Eton pe patru iunie. Este șef de ramă la o barcă

– Presupun că nu m-a chemat și pe mine.

– Nu, nu chiar. Dar sunt sigur că ar fi încântat să te vadă.

– Dragul meu, nu te preface, nu suport. Nu merg la Eton decât dacă sunt invitată. De altfel am aranjat un prânz pentru familiile Armitage și Mason. Nu aveam nici cea mai vagă idee că tu vroiai să mergi la Eton să-ți încurajezi fiul. Va fi teribil de jenant să le țin numai eu companie. La urma urmelor, sunt prietenii tăi. Dar nu mă lăsa să-ți stric planurile, te rog. Nu știu de ce Hal și-a exprimat brusc dorința de a te avea lângă el. Cred că vrea pe cineva alături să se fălească pentru că vâslitul pare a fi singura lui realizare, alături de băutură.

– Ce naiba vrei să spui?

– Oh, îmi pare rău. Am uitat că tu n-ai văzut forografia pe care i-a trimis-o lui Kitty. Am văzut-o din întâmplare pe măsuța ei de toaletă. El și un alt băiat au făcut un pariu, se pare, cine bea mai multă bere dintr-o cană cu capac. Fiul tău s-a remarcat câștigând și s-a fotografiat. Bineînțeles că mereu m-am gândit la acea fotografie a fratelui tău

Johnnie, dar nu mi-a plăcut să-ți spun. Va trebui să ai grijă. Lucrul ăsta este ereditar, să știi. Râse și se ridică de la masă. Bietul de tine! Ce înseamnă să fii părinte! zise ea. Cel puțin eu te scutesc de multe dintre sarcini. O duc pe Lizette la o maseuză dimineața asta și o aduc și pe Kitty de la ora de dans de după masă. Dacă aș fi în locul tău i-aș scrie lui Hal și l-aș felicita pentru înzestrarea lui pentru bere.

Ieși afară din cameră pentru întâlnirea de dimineață cu bucătăreasa.

Henry nu-i răspunse. Își adună scrisorile și se duse la fumoar. Hal să semene cu Johnnie... Nimeni nu văzuse vreo asemănare între ei. Sau au văzut? Și să se fi sfiit s-o spună pentru că aveau respect pentru sentimentele sale? Adeline era uneori atât de justă în aprecieri, clarvăzătoare, iscusită. Acest lucru era ereditar. Johnnie, bunicul Simon Flower...Era o prostie, bineînțeles. Nu era nicio asemănare între anii de mizerie ai lui Johhnie și tânărul Hal dând pe gât căni de bere pentru un rămășag. Henry bătea tactul cu degetele pe consola căminului, uitându-se la tabloul cu Clonmere pe care Adeline îl mutase din salon în fumoar. Familia Bole n-a vrut să reînoiască contractul de închiriere. Ce va face cu castelul? Nu mai putea să trăiască acolo din nou. Acea parte din viața lui era terminată pentru totdeauna. Îl doare și când primește scrisori de la bătrânul Tom. Dar mina continua să prospere, acum că dăduseră de cositor în loc de cupru. Hal să semene cu Johnnie...

Intră în camera lui Kitty simțindu-se teribil de vinovat. Camera era goală. Kitty era plecată la orele de dimneață. Se duse spre măsuța de toaletă și luă forografia. Doi elevi de 18 ani, râzând unul la altul. Unul dintre ei ținând în mână o cană cu capac așa cum spusese Adeline. Ce băiat mare se făcuse Hal! Nici nu realizase cum trecuseră anii. Și-l vedea atât de rar. Băiatul prefera să meargă la Herbert la Lletharrog în vacanțe decât să vină acasă. Hal se considerase întotdeauna ca el. Dar felul lui de a sta, cu o mână în buzunar, neatent, ușor arogant, cu cealaltă ținând cana și tăietura sprâncenelor nu erau oare ca ale lui Johnnie? Îl năpădiră amintirile, puse fotografia la loc. Coborî în fumuar și stând la birou puse o hârtie în față.

„Dragul meu Hal, îmi pare rău că nu voi fi în stare să vin la tine pentru patru iunie, dar avem aranjat un dineu. Îl voi ruga pe unchiul tău Edward să vină în locul meu și fără îndoială că Molly și Kitty vor dori să-l acompanieze..."

Hal ridică din umeri când citi scrisoarea și rupând-o, o aruncă în coșul de gunoi. „Femeia l-a împiedicat, bineînțeles; știa că așa va fi. Foarte bine, la dracu dacă tatăl său nu vroia să-l vadă vâslind asta e! Vâslitul era singurul lucru pe care îl putea face decent și sperase, în secret, că tatăl lui ar fi mândru de acest lucru. Aparent, nu. Nu-l interesa. Ultima sa jumătate de an la Eton, iar tatăl său nu venise decât o dată în

patru ani. Același lucru se va întâmpla la Oxford. O scrisoare ocazională, un cec gras și nimic altceva. Mă rog, el era obișnuit de acum încolo. Nu mai conta."

În cursul celui de al doilea an al lui Hal la Oxford, Molly, în timpul unei vizite la familia Eyre, l-a întâlnit și s-a logodit cu Robert O'Brien Spencer, judecător de pace, prieten al unchiului ei Bill.

„Este un drăguț, îi scrie ea lui Hal, și iubește fiecare centimetru de pământ al acestei țări, la fel ca și mine. Și să nu crezi că o fac pentru a pleca departe de Adeline, pentru că nu e adevărat, orice i-ar spune ea tatii. Țin într-adevăr, foarte mult la Robert. Dar lucrul cel mai extraordinar este că vom locui la numai 30-40 mile depărtare de Clonmere, iar Robert îi va scrie și-l va întreba pe tata dacă ne putem duce acolo de Crăciun, acasă adică, și să dăm acelui loc drag prilej de înveselire. Bineînțeles că poți și tu să ni te alături, cu Kitty și Lizette".

Acasă după zece ani. Și draga de Molly logodită cu unul dintre consătenii ei. Era cea mai mare emoție de când era la Oxford, chiar mai mare decât a vâsli împotriva echipei de la Cambridge, primăvara trecută. Trebuia să sărbătorească, să dea o petrecere pentru toți prietenii lui. Banii lui de buzunar îi alunecau printre degete ca apa prin sită, dar nu-i păsa. Mina tatălui său putea suporta cheltuielile. Și el va face portretul lui Molly și-l va prezenta fericitului mire cu complimentele sale. Acasă pentru Crăciun.

Molly s-a măritat în noiembrie și a fost o memorabilă adunare a clanurilor pe care nici chiar Adeline n-a putut-o distruge. Ea a aranjat ceremonia, bineînțeles, și a făcut tot ce i-a stat în putință să domolească elanul petrecerii insistând că Lancaster Gate este prea mică și că totul ar trebui să aibă loc la un hotel, ceea ce era lipsit de personalitate, prea mare și posomorât. Dar n-a putut șterge mina bucuroasă de pe fața lui Molly când își primea invitații, în mijlocul camerei și nu a putut opri murmurele de admirație față de Kitty, șefa domnișoarelor de onoare, care la cei 17 ani ai ei își pierduse privirea de mânz neastâmpărat și era uimitor de atrăgătoare ca și mama ei. Si cu toate că a făcut tot posibilul să se împotrivească, nu a putut să-l ia pe Henry acasă înainte ca vajnicul ginere să nu-l convingă să permită familieie să petreacă de Crăciun la Clonmere.

– Am câștigat, spuse Hal, vesel, frecându-și mâinile, am zdrobit-o până la urmă. Nu fii atât de speriată, Lizette, nu mă poate auzi. Și nici nu-mi pasă dacă mă aude. Kitty și cu mine te vom duce acasă, peste apă.

S-au pornit la drum pe 16 decembrie traversând spre Slane, până la Mundy au mers cu trenul unde au descoperit că mica navă cu roți cu zbaturi încă mai funcționa în ciuda anotimpului rece și i-a dus 20 mile prin golf spre Doonhaven. Micuța Lizette, acum de 10 ani, stătea pe peron între fratele și sora ei, privind, pentru prima dată, la toate acestea;

fața ei pistruiată pierzându-și expresia mereu chinuită, culoarea îi revenea în obraji. Cu fiecare minut petrecut în aerul de acasă, briza era mai dulce dinspre sud-vest, cerul era plin de nori mici și ca de lână, iar dealurile erau verzi sub soare.

– Acolo e Castelul Andriff unde s-a născut bunica, zise Hal arătând undeva în depărtare. Acolo avem verișori și sper ca Molly să-i invite să vină la Clonmere. Trebuie să fi crescut și vezi biserica aceia, care stă în umbră, în jos pe apă, acolo e Ardmore, unde obișnuiam să mergem în fiecare duminică. Mama e îngropată acolo.

Cât de micuț părea cimitirul! Cât de singur și în bătaia vânturilor! A stat ea acolo în toți acești zece ani, fără ca nimeni din cei apropiați să vină să-i pună flori pe mormânt? Hal își simțea gâtul uscat. Trecutul părea atât de îndepărtat, atât de abstract.

Era și Hungry Hill, înălțându-și vârful de granit până la ceruri, iar la poale minele, în grămada de coșuri de fum, cu barăcile și urmele șantierului. În timp ce vasul cu aburi dădea înconjur, spatele cocoșat al insulei Doon se întindea în fața lor și se vedea linia lungă a clădirilor garnizoanei, și satul Doonhaven făcându-și cuib în umbra dealurilor.

– Privește acolo, la capul golfului de-a lungul portului, acolo este Clonmere, spuse Hal.

Se uitau în tăcere la casa pe care au părăsit-o pe când erau copii. Soarele strălucea în ferestre și peste pereții gri. Aripa nouă, cu trecerea anilor, s-a atenuat și a devenit parte cu întregul, dar tot goală era, neatinsă de când au plecat constructorii, din 1871. Un steag flutura pe vechiul turn. Bărcile erau ancorate în golf.

Lacrimile scăldau fața lui Kitty.

– Știu că e o prostie, dar nu mă pot abține, zise ea, zâmbindu-i lui Hal. Am crezut, că va fi altfel, dar m-am înșelat. Totul a rămas la fel.

– Este un băiețandru într-una din bărci, spuse Hal. Mă întreb dacă nu-i un Sullivan sau un Baird? Probabil că pescuiește.

– Bâtlanii încă mai locuiesc în copacii din parc, zise Kitty. Privește, Lizette, lângă celălalt golf, poți să vezi cuiburile lor mari, neîngrijite... Asta e zidul portului. Fluxul este scăzut, portul e uscat. Va trebui să ancorăm și să tragem la mal.

– O văd pe Molly și pe Robert pe chei, spuse Lizette, și alții alături de ei. Bărbatul e îmbrăcat ca un preot. Și are o barbă lungă grizonată.

– Este unchiul Tom, țipă Hal. A fost cel mai bun prieten al tatii. Uite-o colo și pe mătușa Harriet; flutură o batistă.

– Cu ei trebuie să fie Jinny, zise Kitty. Dumnezeule avea șase ani când am plecat. Bănuiesc că acuma are 16.

Nava cu zbaturi se răsuci și o luă înapoi. Ancora ieși din rozeta ei. Și de-a lungul apei care se vălurea bărcile se legănau. Toată lumea

zâmbea, se săruta și-și strângeau mâinile. Unchiul Tom avea o mână pe umărul lui Hal și cealaltă pe al lui Kitty. Mătușa Harriet o luă pe Lizette în brațe și o ținea strâns. Jinny privea de la unul la altul cu ochii ei căprui, calzi.

– Dumnezeu să vă binecuvânteze pe toți, spuse unchiul Tom, cu vocea lui gravă. Suntem atât de fericiți, de bucuroși, de mulțumiți să vă întâmpinăm acasă.

Bolovanii de pavaj familiari, plaja nisipoasă, bărcile care pluteau pe apă. Prăvălia bătrânului Murphy, negustorul de mărunțișuri de la colț, bodega de vis a vis de piață. Era zi de târg și tarabele au fost strânse. Un văcar își ducea vitele în sus pe deal. Bărbații stăteau lângă piață, cu câte un fir de pai în gură, căscând gura, așa cum făceau din totdeauna. O femeie se certa aprig cu o vecină din ușă și un copilaș fugea cu degetul în gură. Preotul stătea pe o scară a prăvăliei lui Murphy cu o varză sub braț. O juma de duzină de mineri, în haine de lucru, veneau dinspre Hungry Hill.

– Oare de ce am plecat de aici? întrebă Hal. De ce ne-a făcut tata să plecăm?

Unchiul Tom zâmbi, luându-l de braț.

– Nu mai contează asta acum. Sunteți acasă.

Cât era de bine să-l revezi pe unchiul Tom să săruți obrazul durduliu al mătușii Harriet; să simți mirosul familiar al casei parohiale, al scaunelor din piele, al ferigilor și câinilor; să stai jos pentru un ceai și o prăjitură cu fructe făcută de mătușa Harriet. Și amintiri, fericite, desigur, năpădindu-i pe toți.

– Mai bați încă untul mătușă Harriet și iei crema de deasupra cu o coajă de scoică?

– Unchiule Tom mai călărești duminicile până la Ardmore?

– Îți mai aduci aminte cum jucam șarade la ceai, iar mama pretindea că nu putea ghici cuvântul pe care îl știa, de fapt, foarte bine?

– Ai uitat picnicul de pe mlaștina de la Kileen când a căzut Kitty?

– Si excursia de la Blue Rock?

– Și petrecerea pe care garnizoana a dat-o pe insula Doon?

Anii petrecuți la Londra parcă nici nu fuseseră. Nu mai exista Eton, nici Oxford. Adeline și Lancaster Gate erau un vis urât.

Molly și-a amintit de dorința lui pentru camera din turn, iar Hal a cercetat-o în acea primă seară, cu inima prea plină pentru a mai putea vorbi. Familia Bole nu folosise camera și un miros de igrasie și stătut încă mai persista în pereți. Tablourile erau șterse și unele dintre ele verzi de mucegai. Deasupra unui bufet se găsea o cutie cu ouă de pasăre, plină de praf. Uitase cui aparținuse. Bunicul său câștigase cupa de argint pentru ogari? Le dădu jos și le curăță de praf. Mai erau acolo bucăți și piese dintr-o undiță. Prea rupte pentru a mai fi folosite. Era bucuros că

familia Bole nu făcuse nimic în camera asta. Era ceva intim, personal și care aparținea numai familiei. Casa era aceeași, neschimbată, poate ceva mai părăginită și mai distrusă. Unele covoare erau roase complet. Perdelele din sufragerie erau destrămate. Servitorii pe care Molly i-a adus din casa lui Robert spuneau că plita din bucătărie aproape că nu se mai putea folosi, iar pompa din curtea grajdului era spartă.

– Ce importanță are? spuse Molly la cină. Suntem acasă la noi, iar curcanul dacă va trebui fript în focul din sufragerie în ziua de Crăciun va fi mai gustos.

Încă o dată clipocitul apei din golf. Încă o dată lună plină deasupra lui Hungry Hill.

Erau atâtea de văzut, atâtea de făcut și toate într-un timp foarte scurt. Era straniu să nu mai vezi la grajduri caii bătrâni, iar locul de depozitare al trăsurii era gol pentru că aceasta fusese trimisă la Londra cu mulți ani în urmă. Bătrânul Tim murise. Grăjdarul pe care-l adusese Robert locuia în cămăruțele lui Tim nu departe de grajduri. O parte dintre ferestre erau sparte, iar iarba creștea printre bolovani.

– Se obișnuia ca totul să fie păstrat bine, șopti Molly soțului ei. Mi-l amintesc pe băiatul care spăla curtea în fiecare dimineață, înainte ca armăsarii să fie țesălați. Apoi Tim aducea trăsura în fața intrării principale dacă mama vroia să meargă la Doonhaven. Chair dacă familia Bole nu și-a dat prea mult silința, imaginează-ți că agentul a văzut totul în ordine.

– Mereu se întâmplă așa când pleacă proprietarul, răspunse Robert. Nu-l poți acuza pe agent, sau pe altcineva. Nu au niciun interes. Ce rost are, își zic ei, să ai grijă de un loc când omul căruia îi aparține nu va mai veni zece ani? Nu-i nimic, Molly, vom încerca cât stăm aici să punem puțină ordine.

Hal și sora lui s-au dus să viziteze căsuțele de la Oakmount, dar au revenit tăcuți și mâhniți pentru că după primul val de conversație s-au simțit cu limba tăiată și rupți de locurile astea.

– Ești imaginea mamei tale, i-a spus văduva lui Tim, domnișoarei Kitty. Aceiași ochi dulci, Dumnezeu să-i odihnească sufletul.

Și a ținut-o așa câteva minute, făcându-i să se simtă bineveniți pentru ca apoi să jelească vremurile, greutatea de a trăi, singurul fiu și fiică fiind plecați în America, ochii ei fixându-l pe Hal.

Hal i-a dat tot mărunțișul pe care-l avea prin buzunare și, pe care ea l-a luat lacomă, iar atunci când și-au luat la revedere, Hal a privit peste umăr și a văzut-o murmurând ceva, cu fața zbârcită realizând perfect că ea îi și uitase, memoria mamei lui fiind un truc pentru a le face plăcere; ceea ce conta cel mai mult pentru văduva lui Tim era mărunțișul din mâinile ei. S-au reîntors la casa parohială unde unchiul Tom și mătușa Harriet i-au readus la o stare mai veselă.

– Zece ani este mult, spuse unchiul Tom, dar nu trebuie să-ți faci griji. Ați venit acasă și veți rămâne. Ce-ai de gând să faci Hal, după ce termini Oxfordul?

– Nimic, zâmbi Hal, în afară de a mă distra și de a picta pentru prietenii mei.

Mătușa Harriet dădu din cap.

– Ai luat-o pe căi greșite după cum bine văd, zise ea. Prea mulți bani și prea puțină supraveghere. Vino să mă ajuți să bat untul. Jinny îți va arăta cum să faci.

Lăptăria strălucea de curățenie și mătușa Harriet, agitându-se cu vase și crătiți spuse:

– Haide, vino să-ți câștigi existența, în loc să trândăvești la masă bând lapte bătut. Jinny are de două ori energia ta.

– Femeile vor lucra, bărbații vor juca, o tachina Hal, trăgând-o pe Jinny de păr. Îți mai amintești, Jinny, când te-am răsturnat dintr-o roabă și te-am făcut să plângi?

– Da, dar după acea ai sărutat-o și ți-ai cerut scuze, zise mătușa Harriet.

Hal își băgă degetul în castronul cu cremă galbenă și privi rușinat spre Jinny care, cu mânecile suflecate și părul prins în vârful capului, ținea mânerul aparatului de bătut untul.

– Bănuiesc că ești prea în vârstă să te sărut acuma, Jinny, spuse Hal.

– Mult prea bătrână, răspunse Jinny, gravă.

– Și mult prea gingașă ca să te mai răstorn dintr-o roabă?

– Depinde de cine conduce roaba.

– N-ai vrea să dăm un tur prin grădină?

– Nu, nu vreau.

– Atunci să mergem la pescuit în golf, dacă ești destul de bună să mi te încredințezi.

– Nu-ți promit nimic, spuse Jinny, până nu-ți scoți degetele din castron.

Hal râse și înconjurând masa luă locul lângă ea, ajutând-o la mestecat untul.

– Ah Jinny, zise el, tu n-ai fost niciodată plecată, așa că nu știi ce înseamnă să fi din nou acasă.

Nu avea rost să fie trist pentru că anii s-au interpus între ei și oamenii de la Clonmere . Locul nu s-a schimbat și fiecare clipă trebuie trăită. A fost un Crăciun cu adevărat fericit. Iar pe plita de la bucătărie a fost fript curcanul și Hal, ca stăpân al caseii, a fost obligat să-l taie și a făcut-o într-o manieră atât de generoasă încât, la final, pentru el n-a mai rămas nimic altceva decât oasele. A fost o petrecere pe cinste cu familiile Brodrick, Spencer, Callaghan și verișorii Flower de la Castelul Andriff, Simon și Judith și Frank, iar după masa de Crăciun s-au jucat de-a v-ați

ascunselea în aripa nouă, camerele goale purtând ecoul pașilor, a strigătelor și râsetelor. Tom Callaghan stătea cu nevasta lui pe coridorul dinspre aripa cea nouă spre cea veche, ascultând la pocnituri, la bubuiturii, la strigătele de victorie.

– Ce tragedie! spuse el ușor. Așa ar fi trebuit să fie în toți acești ani: camerele mobilate și nu goale, iar fetele și băiatul crescuți aici unde le este locul, ca și Henry, cel atât de drag și generos.

– Oare se va reîntoarce vreodată înapoi? întrebă Harriet.

Parohul clătina din cap.

– I-ai văzut scrisorile, spuse el, și poți înțelege ce s-a întâmplat cu el. Este cu totul alt om.

– Hal îi seamănă atât de tare, spuse soția lui, același farmec, același zâmbet dar totuși ceva-i lipsește, entuziasmul, energia pe care Henry le-a avut. Uneori vorbește cu atâta amărăciune pentru un băiat de nici 21 de ani.

– Zece ani de nepăsare și tot ceea ce îl învățase mama lui pus la coș, răspunse Tom. Numai dacă Henry ar rupe bariera care s-a ridicat între ei... dar și atunci, m-aș mira. Fundația a fost dărâmată.

Kitty alerga pe scării în jos urmată de vărul ei Simon Flower. Lizette, cu fața ei slabă îmbujorată, intra în vârful picioarelor în salonul ce numai fusese folosit. Râsete se auzeau din galeria de deasupra unde Robert o prinsese pe Molly și amândoi valsau spre capul scărilor. În micul buduar de deasupra ușii barate de la intrarea principală, Hal se luptă să deschidă ferestrele de la balcon. Erau ruginite și nu se deschideau.

– Asta trebuie să fie camera mamei mele, spuse el. Tata a plănuit-o pentru ea, lângă dormitor. Îți place?

Jinny dădu din cap că da.

– Deseori am privit-o din afară, zise ea. Obișnuiam să trec pe aici când familia Boles era plecată. Este exact cum mi-am imaginat-o. Acolo în colț, mama ta și-ar fi pus masa de scris, aproape de foc. Acolo ar fi trebuit să fie un scaun, și altul în partea cealaltă.

Ea îi zâmbi lui Hal, cu ochii plini de înțelegere.

– Ți-o mai amintești? o întrebă el.

Jinny clătină din cap.

– Numai ca pe cineva cu o voce foarte dulce, cu păr negru care obișnuia să mă sărute când veneam la ceai, răspunse ea.

Hal privea fix în fața lui cu mâinile în buzunare.

– Știu, spuse el. Cel mai îngrozitor lucru este că nici eu nu-mi amintesc mai mult decât atâta. Și totuși ea a fost persoana pe care am iubit-o cel mai mult pe lume. Mai încercă o dată geamurile, dar în zadar. Nu le pot deschide, sunt închise pentru vecie. Se întoarse, ridicând din

umeri. Atunci să stea așa. Nimeni nu va mai locui vreodată în această parte a casei.

Ea îl urmă de-a lungul galeriei spre scări. Amatorii de-a v-ați ascunselea trecuseră în casa veche. Holul cel mare era pustiu.

– Este ciudat, spues Hal, dar de obicei, este ca o regulă ca vechile case să fie bântuite de stafii, și nu cele noi. Dar cred că și asta e plină de stafii.

Jinny puse mâna peste a lui.

– Nu te-ar deranja dacă ar fi stafia mamei tale, nu-i așa, Hal?

Ea părea atât de tânără, de puternică și de încrezătoare. Nu era timidă ca să-l țină de mână, acolo, singuri, în întuneric.

Hal clatină din cap.

– Nu este stafia mamei mele, spuse el, tocmai asta-i ciudat. Este stafia tatălui meu care încă este în viață, și care se ascunde pe aici printre umbre. Privi peste umăr la ușile negre, sparte. Să plecăm, Jinny. Nu vreau să mă gândesc la el, vreau să mă gândesc la noi. Este Crăciun și trebuie să fim fericiți, să fim veseli...

Când sărbătorile de la Clonmere s-au terminat la sfârșitul lui ianuarie, Molly și soțul ei au luat-o cu ei pe Lizette să locuiască în comitatul vecin, iar Kitty s-a dus la Castelul Andriff să stea cu verii ei. Numai Hal a traversat canalul, propunându-și să petreacă o noapte la Lancaster Gate înainte de a se întoarce la Oxford.

– Amintește-ți mereu, spuse unchiul Tom în timp ce-și strângeau mâinile pe chei la Doonhaven, că ai la casa parohială, un cămin al tău, nu de dragul mamei tale sau al tatălui tău, ci pentru tine. Te iubim mult cu toții. Lui Jinny îi va lipsi compania ta.

– Mulțumesc, zise Hal. N-am să uit.

Era o mare tristețe în inima lui în timp ce vasul cu aburi părăsi portul spre golful Mundy, iar Clonmere, și satul, și insula Doon au devenit din nou niște umbre gri sub dealuri. Vacanța care însemnase așa de mult era acum de domeniul trecutului. Se întreba dacă se va mai întoarce vreodată și aveea sentimentul nenorocit al disperării că aceasta a fost un fel de adio.

Când sosi la Lancaster Gate descoperi că tatăl și mama sa vitregă erau în oraș. A stat singur în salon, răsfoind niște reviste. I se părea că odaia era prea plină de Adeline. Cărțile ei, lucrurile ei, hârtia ei de scris. Totul ordonat și la locul lui, dar într-un fel lipsit de confort, iar el stătea acolo în așteptarea mersului ei sigur, apăsat, al râsului ei strident. Frica de conversație, asemeni cu cea de școlar, îl năpădi și pentru a-și tempera nervii s-a dus în sufragerie și și-a turnat un whisky cu apă. Era singurul mod de a trece seara asta. Când era la Doonhaven n-a simțit niciodată nevoia de a bea. Numai aici, în atmosfera rece, impersonală de la Lancaster Gate, nu se putea despărți de băutură. Când a sosit tatăl și

mama lui vitregă era încălzit și afumat. Viața nu părea chiar așa formidabilă dar se simțea în stare să înfrunte lumea.

– Bănuiesc, spuse Adeline înainte de cină, că la Clonmere a fost bine doar pentru porci și că ai luat masa ca un picnic, în mizerie, fără grețuri?

– Ba din contră, îi răspunse Hal, Molly ne-a hrănit ca pe niște cocoși gata de lupte. Și nimeni nu poate duce lipsă de ceva cu unchiul Tom și mătușa Harriet la casa parohială.

– Nu este el pastorul a cărui nevastă își petrece tot timpul în bucătărie? întrebă Adeline. Știu că sunt singurii voștri vecini pe câteva mile. Mă uimește cum a putut tatăl tău să suporte viața acolo.

– Callaghanii sunt oamenii cei mai drăguți pe care i-am cunoscut vreodată, îi răspunse Hal. Pe vremuri unchiul Tom și tata erau prieteni la cataramă.

– Faute de mieux[1], râse Adeline. Nu cred că va mai găsi ceva în comun acuma, cu un bătrân pastor plicticos care trăiește la capătul lumii. Dacă bunicul său n-ar fi lăsat moștenirea fără drept de înstrăinare, tatăl său ar vinde locul și mâine. Așa mi-a spus acum câtva timp.

Henry intră în cameră, și cina a fost anunțată câteva minute mai târziu.

Hal a mâncat în tăcere, plin de indignare. Ce mincinoasă era femeia asta, care vorbea cu inima ușoară despre faptul că tatăl lui vroia să vândă Clonmerul! Nu va face niciodată așa ceva. Dar în timpul mesei, Adeline vorbi peste el tot timpul, făcând aluzii la cheltuiala absurdă de a avea proprietăți care nu aduc nici un beneficiu, ci erau doar o piedică. N-a menționat concret numele de Clonmere. Vorbea despre niște prieteni de ai ei din nordul Angliei care, spunea ea, au fost împovărați cu o casă goală și o proprietate abandonată de ani, și tocmai scăpaseră de tot.

– Au vândut pământul la un preț minunat pentru o clădire, zise ea, și sunt mulțumiți că au scăpat. Acum, intenționează să-și petreacă mai mult timp în străinătate. Bineînțeles că n-au copii și nu era nimeni legat de acestă absurdă afacere de moștenire fără drept de înstrăinare.

Numai după ce ea a părăsit camera, după desert, Henry i-a pus întrebări despre Doonhaven și Clonmere. Era maniera lui de a se spăla pe mâini cu aparentă indiferență, dar dedesubt se întrezărea îngrijorarea, o ciudată dorință de a auzi și de a știi totul și pe care vroia s-o ascundă, față de Adeline. Cum erau cei din familia Callaghan? Bătrânul Tom cum era? Mult schimbat, îmbătrânit? Familia Bole avusese grijă de pământuri sau totul devenise năpădit de buruieni? Agentul era binecrescut? A auzit Hal ceva despre cositor și despre viitor?

---

1 faute de mieux (fr.) = din lipsă de altceva mai bun.

– Am înțeles că este cositor peste tot, îi spusese el tatălui lui, este mult mai ușor de lucrat. Unchiul Tom mi-a spus că mulți mineri au fost concediați. Ei nu prea înțeleg de ce, după ce au lucrat atâția ani acolo.

– Trebuie să se resemneze, zise Henry.

– Da, dar unchiul Tom spune că le este foarte greu, să se vadă brusc aruncați în stradă, aproape peste noapte. Iarna trecută a fost multă tristețe acolo. Mulți bărbați tineri vorbesc despre emigrarea în America și unii chiar au și plecat.

– Asta nu mă privește. De cei cărora continui să le ofer de lucru am grijă să-i plătesc bine. Voi continua s-o fac atâta timp cât prețul cositorului mă va determina să țin mina.

– Și după asta ce se va întâmpla?

Henry ridică din umeri.

– O s-o închid, ori o s-o vând anticipat la momentul psihologic, răspunse el, ceea ce ar fi cel mai înțelept lucru.

– Unchiul Tom spunea c-o s-o faci, zise Hal. Cred că era destul de neliniștit în legătură cu asta. Mai spunea că multă lume va fi dată afară.

– Tom este preot, este meseria lui să se gândească la astfel de lucruri, îi răspunse Henry. Și nu văd de ce trebuie să ne preocupe pe noi. Am dreptul să fac ce vreau cu proprietatea mea, iar mina îmi aparține.

Hal nu-i răspunse. Nu era treaba lui. Brusc își aminti de vizita la mormântul mamei sale la Ardmore, cu o zi înainte de plecare. A mers cu brișca pastorului și a luat-o pe Jinny cu el. Mormântul era ordonat și bine întreținut, cu bulbi mulți plantați în jur. Mama și tatăl ei au grijă de el îi spusese Jinny; narcise galbene înfloreau în fiecare primăvară.

Au stat împreună acolo, iar Jinny a adunat frunzele moarte. Au citit inscripția: "Katherine iubita soție a lui Henry Brodrick". N-ar trebui să-i povestească tatălui său de vizita la mormânt? Dar tatăl lui nu-l întrebă nimic. El nu vorbea niciodată de Ardmore. Nici măcar o dată n-a pomenit de aripa cea nouă de la Clonmere.

– Deci, Kitty și Lizette s-au hotărât să stea acolo cu Molly? întrebă el. Este evident că preferă compania ei decât a mea.

– Cred că s-ar întoarce dacă ar fi convinse că și tu vrei să stea aici, răspunse Hal.

Henry tăcu. Mângâia piciorul paharului.

– Bănuiesc, spuse el, că te-ai opune dacă aș încălca clauza moștenirii, nu?

Hal se uită la el.

– Ce vrei să spui?

– Străbunicul tău a făcut un testament lung și detaliat, zise Henry. Trebuie să am permisiunea moștenitorului meu pentru a vinde locul. Este ceva ce nu pot să fac de capul meu. Dacă ești de acord, desigur că

te voi lăsa să te hotărăşti când vei împlini vârsta, peste câteva luni, şi vei avea o rentă de întreţinere din care să trăieşti. Judecând după nivelul la care trăieşti la Oxford vei avea nevoie.

Hal s-a îmbujorat.

– Îmi pare rău tată, zise el, dar nu pot s-o fac. Cred că tu nu prea înţelegi ce înseamnă Clonmere pentru mine, pentru Molly şi Kitty. Acolo ne este locul. Este o casă pentru noi, indiferent de ce simţi tu.

– N-aţi mai locuit acolo de când eraţi copii, zise Henry. Nu pun la socoteală acest Crăciun, care a fost doar un picnic. Adeline a spus întotdeauna că este ridicol, să ne agăţăm de un loc, plătind sume imense la salarii şi reparaţii şi mai câte altele, şi are perfectă dreptate. Proprietatea este o cheltuială, plus că nu-mi dă nimic în schimb.

– Învăţătura Sfintei Adeline, zise Hal cu amărăciune.

– Nu-i nevoie să fii impertinent, îi răspunse Henry. Mama ta vitregă este o femeie foarte prevăzătoare şi ştie ce vorbeşte. Ce rost are Clonmere pentru mine? Răspunde-mi dacă poţi. N-am mai fost acolo de zece ani.

– Asta-i vina ta, nu-i aşa? zise Hal. Locul este acolo şi te aşteaptă. La fel ca mai înainte, ceva mai părăginit. Odată l-ai iubit. Îl iubeşti încă. Dar nu vrei să mergi acolo pentru că ţi-e frică.

– Ce vrei să spui prin mi-e frică?

– Oh, nu te speria. Nu este mama. Nu-ţi va face niciun rău. Te-a iertat de mult. Mi-a spus asta când am fost la mormântul ei, pe care presupun că nu l-ai văzut niciodată. Ţi-e frică de tine însuţi, de omul care ai fost. Ţi-e frică, dacă te vei întoarce, că va ieşi din umbră şi că nu-ţi va da pace. De aceea vrei să vinzi locul, ca el să poată fi înmormântat, odată pentru totdeauna.

Hal se ridică în picioare, alb la faţă şi tremurând. Cuvintele i-au ieşit fără să ştie ce spune.

– Ai băut, zise Henry, încet. Bănuiam de când ne-am aşezat la masă. Şi nu este pentru prima dată. Adeline m-a prevenit. Spune că este un obicei; are metodele ei de a afla când eşti aici. Te-a văzut cum te strecori aici, la dulap şi te serveşti, când crezi că nu te vede nimeni.

– Şi dacă o fac, ştii care-i motivul? spuse Hal. Pentru că nu pot suporta să stau la masă între voi doi, ştiind că tu, cu fiecare zi care trece, cu fiecare noapte, devii mai fără speranţă, mai nenorocit, înfiorător de dependent de ea pentru orice blestemată de treabă. Eu, Molly, şi Kitty, şi biata Lizette nu însemnăm nimic pentru tine, absolut nimic. Acum încearcă să te facă să vinzi Clonmerul. Mulţumesc lui Dumnezeu că pot împiedica asta. Nu voi încălca testamentul, nici dacă-mi dai zece mii de lire...

Se întrerupse, agitat când Adeline intră în cameră.

– Ce naiba se întâmplă aici? întrebă ea. L-am auzit pe Hal ţipând din salon. Vrei să chem servitorii de la subsol?

– Cheamă întreaga lume, nu-mi pasă, îi răspunse Hal, dar aș vrea să știi că pentru prima dată ai greșit. Nu am de gând să mă las mituit pentru a-mi vinde casa și a-ți face ție pe plac.

– Părăsește camera și du-te la culcare, spuse Henry, aspru. Dimineață vei fi în stare să fii mai clar.

– Va putea, zise Adeline, dacă nu se va duce la sticla de whisky. Și-i arătă, disprețuitor, degetele tremurânde. Uită-te la el. Cred că ești mândru de fiul tău. O lună în regiunea aia a ta i-a făcut bine, nu-i așa? Cu greu se poate ține pe picioare. Când se duce acolo și revine la primitivism. În sfârșit, Henry, poți să vezi cum este în realitate. Și poate, pentru că tot am ajuns aici, ți-ar place să vezi niște note de plată care au venit pentru el cât era plecat. Comercianții din Oxford nu așteaptă la nemurire, pe nimeni. Sunt, pot să-ți spun, extrem de edificatoare. Să începem cu asta? Cincizeci de lire pentru vin, furnizat tânărului domn în ultimul trimestru. Și aici, un teanc întreg care să te țină ocupat mâine dimineață, dacă te simți în stare s-o faci. Și în final o comunicare foarte drăguță de la banca ta, domnule Hal, în care directorul vrea să-ți aducă la cunoștință faptul că nu mai ai acoperire pentru două sute de lire.

Hal văzu cele două fețe. Masca tatălui său rece și indiferentă, cea a mamei lui vitrege triumfătoare.

– Cum de îndrăznești să-mi deschizi scrisorile? zise el. Cum îndrăznești?

– Dragul meu Hal, nu fi atât de teatral. Inițialele fiind aceleași ca ale tatălui tău, desigur că le-am deschis, crezând că sunt ale lui. Și ai aici și un billet-doux[1] venit cu poșta de seară, de peste apă. Mii de scuze pentru că l-am citit. Scrisul pare a fi al unei fete de la bucătărie și oricine o fi semnează Jinny.

Râse punându-i scrisoarea în față.

Hal se repezi la ea, într-un acces de furie oarbă, izbind-o într-un colț al gurii. Se trase înapoi, cu mâinile pe față, sângele curgându-i din buza crăpată într-un firișor încet. Într-o clipă Henry era lângă Hal, prinzându-l de guler, împingându-l spre masă.

– Nebun beat ce ești, ai înnebunit?

Hal se descotorosi de el și-și privi tatăl alb la față tremurând.

– Dumnezeule, ar trebui să-ți fie rușine, zise Henry. Să lovești o femeie, este lucrul cel mai de nimic pe care-l poate face un bărbat. Uite, batista mea, Adeline; mai bine te-ai duce sus și ai chema-o pe Marcelle. Dar mai întâi, acest băiat să-ți ceară scuze.

– Nu, răspunse Hal.

---

1 billet-doux = bilet de amor în fr. în original (n.t.)

Henry se uită la fiul său care era palid și răvășit. Notele de plată erau împrăștiate pe jos. Scrisoarea lui Jinny era sub masă unde zăcea mototolită și uitată.

– Ori îi ceri scuze lui Adeline ori ieși afară din casa mea, zise Henry. Ochii lui erau reci și fără îndurare. Întotdeauna ai fost o pedeapsă și o pricină de îngrijorare, încă de când te-ai născut. Mama ta te-a alintat până la limita absurdului și te-ai crezut însuși Dumnezeu. Peste trei luni vei face 21 de ani și nu te-ai distins prin nimic, decât prin băutură prea multă, ai cheltuit banii mei, și ai pictat tablouri proaste. Doar nu crezi că sunt mândru de tine?

Hal o luă încet din sufragerie spre hol. Adeline nu zicea nimic. Îi privea pe amândoi, cu batista la gură.

– Ia aminte, spuse Henry, că vorbesc serios. Ori îi ceri scuze Adelinei, ori pleci din casa asta definitiv și pentru totdeauna.

Hal nu-i răspunse. Nici măcar nu privi peste umăr. Deschise ușa de la intrare și pentru o clipă, privi afară în stradă. Apoi plecă prin ploaie fără pălărie.

4.

Jinny Callaghan se hotărâ să facă o curățenie strașnică pentru cei 25 de ani ai săi. Prea multe lucruri se strânseră în dormitorul ei de la casa parohială. Erau, mai întâi, cărțile ei de școală care i-ar fi mult mai folositoare preotului din Doonhaven, dacă i-ar place să le aibă, decât ei. Le va duce în dimineața următoare și va risca o umilire. Un cadou de la o eretică, legat cu fundă roșie. Oricum, mama și tata vor râde. Poveștile sentimentale, de dragoste din adolescență le va păstra pentru fina ei, copilul lui Molly, până în ziua când va fi destul de mare să le citească. Mai era și coșul ei de lucru, primul, dăruit de mama ei când a împlinit zece ani. Era amuzant să stai pe dușumea, cu picioarele încrucișate sub fustă și să dai peste vechi comori. Aici erau fotografiile. Nu se simțea în stare să le arunce. Tata, în anii studenției, cu un grup de prieteni. Părea foarte serios și de al naibii ceea ce probabil că așa fusese. Domnul Brodrick stătea lângă el, și fratele domnului Brodrick, Herbert, care a devenit și el preot, și uneori îi scria tatălui ei. Păreau cu toții foarte veseli. Mai era o fotografie de a ei, când era mică, așezată pe genunchi mamei ei, într-un frac alb scrobit. Ce speriată mică, cu ochi rotunzi ca nasturii de la ghete! O poză de grup la un picnic la Glen Bagh, cu ai ei și toți cei din familia Brodrick, copii. Molly nu s-a schimbat de fel, era și azi aceeiași persoană zâmbitoare, fericită ca și atunci când avea zece ani. Dar nimeni n-ar fi crezut despre Kitty, rățușca cea urâtă, că va deveni o frumusețe. Jinny căuta un grup de nuntă, făcut acum doi ani când Kitty s-a măritat cu vărul ei Simon Flower. Stăteau pe treptele de

la Castelul Andriff. Kitty era realmente încântătoare, iar ea pe post de domnișoară de onoare părea o sleampătă prin comparație. Lizette, biata micuță, nu-și va pierde niciodată expresia aia chinuită, încordată, dar era înaltă, la fel de înaltă ca și Kitty, și nimeni nu putea vedea piciorul sub rochia ei lungă de domnișoară de onoare. Kitty era așa de generoasă și adorabilă că a insistat ca Lizette să locuiască cu ei la Castelul Andriff, iar nepăsătorul Simon n-a avut nimic de obiectat.

Când Jinny și-a făcut curat în dulapul din dormitor a dat peste o cutie pe un raft. Era învelită și legată cu panglică. Pentru o clipă, ea ezită, apoi dădu cutia jos și o puse pe pat. Desfăcu funda și scoase capacul. Era plină cu scrisori. Deasupra scrisorilor era o juma de duzină de desene. Unul era un portret al ei, cu părul lăsat, pe care el îl făcuse de Crăciunul în care au fost cu toții la Clonmere. Mai erau două cu Clonmere și o schiță în creion și tuș a insulei Doon. Celelalte reprezentau munți acoperiți de zăpadă și schițe ale pământului care părea pustiu și neprietenos. Jinny le privi încet, una câte una, apoi le puse alături, luând scrisorile lui Hal. Primele, triste, sălbatice erau de la Londra, apoi scrisoarea aceea curajoasă, plină de speranțe, scrisă la Liverpool, cu o seară înainte de a se îmbarca pentru Canada.

"Știu că tu crezi în mine, Jinny, scria el, chiar dacă nimeni altcineva n-o face. Și într-o zi tatăl meu o să fie mândru de mine".

Celelalte scrisori aveau ștampila de Winnipeg și mai toate au fost scrise în anii de început din Canada. Putea vedea datele de pe plicuri, aproape în fiecare lună a anului 1881 și '82. Scrisorile aveau ceva de școlar, cu inima ușoară; totul era nou și palpitant, el era atât de fericit că luase marea decizie. Oxfordul și tot ceea ce însemna Oxford, părea, deja, o altă lume.

"Am înțeles că am pierdut cursa, ca de obicei, scria el, deci plecarea mea nu le-a adus prea mult noroc! M-am gândit la echipaj și am spus o rugăciune pentru ei, dar cum am fost toată ziua la fermă ocupându-mă de vite de la răsăritul soarelui până la apus, n-am avut prea mult timp să mă gândesc la prietenii mei. Este o viață grozavă, și profit de fiecare clipă a ei".

Erau scrisori pline de speranță, acestea; era sigur că a fi fermier va fi un mare succes pentru el.

"Desigur că primii ani vor fi cei mai duri, continua el, și este greu să trăiesc din banii care ni se cuvin conform testamentului străbunicului meu. Dar nu trebuie să-i cer tatii niciun penny și asta-i important. Spune-i lui Molly că mi-am lăsat barbă și arăt teribil de bine".

Într-una dintre scrisorile scrise la acea vreme era și un instantaneu pătat. Hal cu barbă, în cămașă și vestă, arătând ca un huligan. Stătea braț la braț cu doi dintre colegii lui fermieri.

"Odată pe lună mergem călare până la Winnipeg, scria el prin '83,

și ne cheltuim toți banii. Vizităm locurile și petrecem cu fetele. Luna trecută ne-am bătut într-o cârciumă. Frank, partenerul meu, devenind destul de nervos din cauza prea multor pahare l-a lovit pe un altul în cap. Bineînțeles că a trebuit să-l susțin și ne-am petrecut noaptea la închisoare. Prima mea experiență în spatele gratiilor. Dacă ar afla Adeline ar spune «ți-am zis că așa o să se întâmple». Mulțumește-i dragului unchi Tom pentru cec-ul lui binevenit. Dar nu trebuie s-o mai facă".

Apoi în '84 și '85, totul s-a schimbat, încet, aproape imperceptibil.

"Frank devine din ce în ce mai greu de suportat, scria el, și cred că ne vom despărți. Voi încerca pe cont propriu și voi vedea dacă nu-i bine. Am destui bani economisiți pentru a cumpăra o mică fermă, unde să pot fi propriul meu stăpân".

Probabil că visul s-a spulberat pentru că după șase luni de tăcere a scris din nou, spunând ca a fost destul de norocos și a găsit un post la o bancă în Winnipeg, ceea ce a fost o schimbare plăcută după viața dură din ultimii ani.

"Am ajuns la concluzia că trebuie să te naști fermier pentru a putea obține un succes real, îi scria el lui Jinny dar clima este destul de grea pentru cineva, ca mine, care nu aparține acestei țări. Iarna trecută am pierdut 14 livre[1]. Diminețile devreme erau cele mai rele, să te scoli pe întuneric și să ieși afară pe zăpadă, fără să mănânci ca lumea. Cât de mult tânjesc după una din prăjiturile mătușii Harriet! Acum sunt în oraș și îmi este mai ușor, am și o locuință ceva mai confortabilă".

Dar la bancă n-a rezistat decât două luni, pentru că următoarea scrisoare a venit de la Toronto și avea doar câteva rânduri.

"Am început să pictez din nou, scria Hal. La urma urmelor, este lucrul care-mi place cel mai mult și pe care am vrut întotdeauna să-l fac. Nimeni nu-mi dă ordine, și timpul e al meu. Unul sau doi oameni de pe aici spun că am fost nebun de legat că am încercat altceva. Nu cred că voi face avere din asta, dar mă simt din nou liber, ceea ce nu mi s-a mai întâmplat de mult".

Apoi a urmat un an de tăcere. Următoarea scrisoare, scrisă în toamna lui '86 era una de disperare. Scrisul era schimbat, tremurat și în unele locuri aproape imposibil de citit.

"Am fost foarte bolnav, spunea el, sănătatea mea s-a dus de râpă. Adeline avea dreptate în ceea ce mă privește până la urma urmei, și tu ai greșit. Sunt un nimic, o căzătură și aș termina cu toate, dacă aș avea curajul. Am vândut unul sau două tablouri, dar n-am mai lucrat de luni. Gândește-te, uneori, la mine Jinny și când o faci, amintește-ți de mine așa cum eram,

---

1 livre = 6,33 kg.

atunci, de Crăciun la Clonmere, pe când aveam 20 de ani și tu 16 ".

Aceasta era ultima scrisoare pe care i-o scrisese acum trei ani. Ea i-a răspuns și peste câteva luni i-a fost returnată cu o ștampilă pe care scria "Plecat". Și-a amintit că a coborât jos în camera de lucru pentru a-i povesti tatălui ei întreaga istorie, cu lacrimile șiroindu-i pe obraji. El a fost atât de bun și de înțelegător, a citit ultima scrisoare a lui Hal, stând lângă ea, cu brațul înconjurându-i umerii.

– Dacă aș fi bărbat, spuse Jinny printre lacrimi, m-aș fi dus în Canada și l-aș fi adus acasă. Știu că l-aș fi găsit.

Tom Callaghan privi la ochii plini de speranță, înflăcărați, la bărbia mică, dar hotărâtă.

– Știu că l-ai fi găsit, Jinny, răspunse el, dar Dumnezeu te-a făcut femeie și, poate, că într-o zi îl vei găsi pe Hal al tău și-i vei oferi alinarea de care are nevoie.

Acum trei ani... Jinny puse scrisorile la loc în cutie cu grijă și desenele deasupra și închise capacul. Nu le va arunca niciodată, le va citi mereu și mereu, până când va fi o bătrână de 80 de ani. Poate că Hal murise și nu mai suferea, dar nu mai conta. Ea și-l va aminti mereu pe băiatul care i-a ținut mâna în întuneric, în aripa plină de stafii de la Clonmere în acea zi de Crăciun când era singur și urmărit de fel de fel de gânduri. Dacă ar fi în viață, ar avea aproape 30 de ani; nu mai era un băiat. Hal, care stătuse la masa din lăptărie bând lapte bătut și băgând degetul în smântână când mama ei era cu spatele. Hal, cel care o tachina, râzând, cu mâinile în buzunare. Hal vâslind barca în golf. Jinny avea mintea plină de imagini, toate dragi și scumpe. Și-i vor ajunge pentru toată viața pentru că altele nu vor mai fi.

Puse cutia la loc în dulap și merse pe jos pentru masa de aniversare. Patsy, grădinarul, a tăiat un pui pentru această ocazie, iar mama ei a copt o budincă specială. A urmat surpriza, deși aceiași ceremonie se repeta de ani de zile, iar părinții ei o priveau cum desfăcea cadourile și scotea țipătul obișnuit de plăcere și amuzament. Era rutina de an cu an, plăcută pentru toți trei.

– Tată dragă, un ceas! Ce drăguț din partea ta și cât de șocant! Este chiar acela pe care-l admiram într-o vitrină la Slane și acum tu mi l-ai cumpărat pe ascuns.

– Nu pe ascuns, răspunse Tom, Kitty Flower s-a dus la Slane și mi l-a cumpărat.

– Și o mapă de scrisori de la tine, mamă. De ce sunt atât de răsfățată. Jinny se ridică de la masă și-și sărută amândoi părinții. Bineînțeles că am priceput, spuse ea. Tata vrea să împrumute ceasul ca să-și aducă aminte că trebuie să fie la timp la biserică, iar mama va scrie toate rețetele pe hârtia mea cea nouă. Complotul a fost între voi doi.

– Vezi cam prea departe, zise Tom, dar oricum, ce-ai de gând să faci în după amiaza zilei tale de naștere? Te duci s-o vezi pe Kitty?

– Nu, cred că mă voi duce să fac o plimbare, dacă tu sau mama nu aveți nevoie de mine.

– Inteționam să fac dulceață, spuse Harriet, dar te absolv de astă dată.

Era greu de crezut, se gândea Jinny în timp ce mergea la Clonmere, în după amiaza aceea, spre golf, privind peste port spre Hungry Hill, că mai jos de fața aceia de granit colțuroasă, atât de albă și încă scăldată de soarele verii, oamenii s-au trudit din greu, au asudat, au fost zdrobiți, au murit și toate astea de dragul cuiva care trăia departe, în altă țară, căruia nu-i păsa de ei și de familiile lor. Casa lui, aici, lângă apă era ca un mormânt cu ferestrele zăvorâte. Uneori revenea la viață când Molly și soțul ei și copiii petreceau două săptămâni sub acoperișul ei, dar cel mai mult stătea închisă, ca și acum. Henry Brodrick și soția lui locuiau la Brighton acuma, așa spunea Molly; au vândut casa din Lancaster Gate. Iar Clonmereul aștepta stăpânul ce nu mai venea. Jinny privea micul balcon din aripa nouă. Era straniu să te gândești că nimeni n-a stat vreodată în el și a privit iarba și drumul. Odată unii au visat că fac așa ceva, dar visele s-au spulberat.

Jinny se îndepărtă de castel și urmă cărarea spre golf spre ghereta portarului. De aici putea vedea nava cu roți cu zbaturi venind dinspre Mundy spre portul Doonhaven. Acum trecuse de insula Doon și se pregătea de ancorare în afara portului. De când s-a construit un hotel la Andriff veneau vizitatori. Și mai veneau de la târgul de la Mundy și multe neveste de mineri. Și soldați ce aparțineau garnizoanei de pe insula Doon. Și acum, ca și altădată, garnizoana era o putere, dar nimeni nu prea era interesat de politică la Doonhaven.

Jinny făcu câteva vizite la unele căsuțe din Oakmount până pe la orele cinci, când a ajuns acasă la casa parohială. A intrat prin grădină. Patsy tăia lemne lângă lăptărie.

– Domnișoară Jinny ai un vizitator, spuse el, arătând cu capul spre casă. A venit cu vaporul și vă spun că l-am recunoscut de îndată.

– Cine e Patsy? întrebă Jinny.

– Nu, mergeți la casa parohială, donșoară Jinny. N-am să vă spun.

Și Patsy continua să taie lemne, clătinând din cap și bolborosind.

Jinny o găsi pe mama ei stând în hol. Părea neliniștită, un pic tristă.

– Credeam că n-ai să mai vii, spuse ea. Nu vrei să te duci la tatăl tău? Este în cabinet. Și Jinny, dragă, pregătește-te pentru o surpriză. Adică, pentru ceva între surpriză și șoc. Este atât de ciudat că a trebuit să se întâmple tocmai de ziua ta.

Ezita, zâmbind cu juma de gură. Încă avea lacrimi în colțul ochilor.

Jinny intră în cabinet. Tatăl ei stătea lângă cămin, vorbind cu cineva

care stătea în fotoliul de lângă fereastră, cu spatele întors spre ea. Observă umerii lui lați, și înaintă, nevenindu-i să creadă, totuși uimitor de sigură, întrebă:

– Este Hal, nu-i așa?

El se ridică din fotoliu, înalt, numai piele și os, o umbră a ceea ce fusese odată, neînchipuit de diferit de visurile pe care și le făcuse despre el în toți acești ani. Erau urme de suferință și deziluzie pe fața lui, și cute adânci sub ochi. Arăta mai bătrân decât cei 30 de ani ai săi, mult mai bătrân și totuși extrem de imatur. Era Hal cel cu tinerețea îndepărtată de el, dar cu speranță în inimă. A venit spre ea și i-a luat mâinile într-ale lui, zâmbindu-i cu zâmbetul pe care ea îl iubea și și-l amintea cel mai bine.

– Vezi, spuse el, am venit înapoi. Sunt o ruină, n-am realizat nimic. Dar unchiul Tom spune că pot să rămân. Nu-i așa că nu mă vei îndepărta? Mai crezi încă în mine?

5.

După ce Hal și Jinny s-au căsătorit, ei s-au mutat în ceea ce fusese casa bătrânească a doctorului Armstrong din Doonhaven, care stătuse goală de la moartea lui survenită acum câțiva ani. Era la numai cinci minute de mers pe jos de casa parohială. Parohul și soția lui i-au ajutat cu mobilă și lenjerie, iar Jinny era un manager desăvârșit, și în două săptămâni a făcut casa doctorului locuibilă și confortabilă.

Și-au petrecut scurta lor lună de miere lângă lacuri, aducând la întoarcere o fotografie cu ei la Slane înainte de a se întoarce la Doonhaven. Stăteau unul lângă altul, puțin rigizi, puțin stângaci, Hal, mândru, cu pălăria în mână și cu privire suspicioasă, de parcă se afla în fața unui acuzator și nu a unui fotograf, Jinny, înflăcărată, plină de speranțe, cu pălăria ei de marinar pe ceafă, mâinile vârâte într-un manșon. Fotografia a fost așezată cu mare mândrie pe policioara căminului din noua lor casă.

Era ciudat, se gândea Hal, să locuiască aici la Doonhaven în loc de Clonmere. Îi dădea un sentiment de inferioritate, amuzament, cu care nu se putea obișnui. Spera ca Jinny să nu-și dea seama. Ea era atât de drăgăstoasă, atât de iubitoare și de amabilă și era așa de mândră de casa lor, care nu era altceva decât o casă urâtă, goală în mijlocul satului. Hal n-ar fi vrut pentru nimic în lume ca ea să-l suspecteze că era îngrijorat când privea pe geamul din salon spre Poștă, și că îl avea ca vecin pe Dolan, cizmarul. Nu era vorba de snobism, ci de dorință nemărturisită după spațiul și solitudinea de la Clonmere. Acelui loc îi aparținea și nu satului Doonhaven.

Când aceste gânduri îi treceau prin minte el se ura pentru atâta ingratitudine, având grijă să o complimenteze pe Jinny pentru perdelele

cele noi, sau pentru aranjarea florilor sau pentru o prăjitură pe care a copt-o special pentru duminica.

– Iubito, uneori, sunt o brută și un urs, îi spuse el, luând-o pe genunchi, și te rog, să ai răbdare cu mine și să nu dai atenție atunci când sunt așa. Am adus din Canada, în afara unei sănătăți șubrede și multe gânduri negre.

– Pentru asta sunt aici, Hal, răspunse ea, mângâindu-l pe păr, pentru a alunga gândurile negre și să te țin de mână.

– Ești nemaipomenită, zise Hal, și sunt cel mai norocos om din lume... Acum, dă-mi, te rog, ciocanul și câteva cuie, să vad dacă pot să-ți instalez raftul de care ai nevoie în cămară. Canada a făcut un singur lucru măcar pentru mine, un bărbat îndemânatec în treburile casei.

Înainte de a se hotărî să locuiască în casa din sat, parohul l-a întrebat ce-ar zice dacă s-ar întoarce la Clonmere. Hal a dat din cap, pe față întipărindu-i-se o expresie încăpățânată.

– Locul nu este al meu, spuse el, e al tatălui meu. El nu mi-a scris de când am părăsit Londra cu nouă ani în urmă. Cum aș putea să mă duc să locuiesc la Clonmere după toate astea?

– I-ai scris vreodată băiete ca să-i ceri iertare?

– Da, când am ajuns pentru prima dată la Winnipeg. Nu am primit niciun răspuns. A fost de ajuns pentru mine. Nu-i voi mai scrie niciodată până când voi muri.

Tom Callaghan n-a mai zis nimic. Numai Dumnezeu putea repara ruptura dintre tată și fiu, iar el dacă ar încerca să se bage n-ar face decât să strice lucrurile. I-a scris și i-a spus vechiului său prieten că Hal s-a întors la Doonhaven, despre sănătatea lui șubredă și despre falimentul din Canada, despre legătura cu fiica lui. Henry a comentat foarte puțin în răspunsul său.

"Nu m-am așteptat niciodată la altceva, scria el, decât că Hal își va bate joc de viața lui. Mi-e teamă că fata ta strică orzul pe gâște."

Astfel că Clonmere a rămas un subiect închis, iar Hal Brodrick locuia la Doonhaven, cu Jinny care gătea și o fată ce venea în fiecare dimineață să spele podelele, iar el își făcea ghetele și aducea cărbune.

– Toate astea le-am făcut și în Canada, zicea el, și nu văd de ce să nu le fac și aicea apoi se uita peste drum și-l vedea pe Mike Doolan, fixându-l cu privirea cu o expresie pe fața lui de parcă îl disprețuia, iar dacă îi vorbea, tipul era indiferent și nonșalant.

– E amuzant, îi spuse el lui Jinny, că nu le place. Când locuiam la Clonmere și eram "nobilimea" și mergeam în trăsură ei ne urau, fără îndoială, dar ne respectau, sau cel puțin îl respectau pe tatăl meu. Și acum că am venit să locuiesc printre ei este ca o revoltă, suntem niște intruși. Ah, nu ție: cu tine sunt obișnuiți. Ești fata pastorului. Dar eu

sunt diferit. Eu sunt un Brodrick, și așteaptă ca eu să-i lovesc cu picioarele, chiar dacă mă urăsc când o fac.

– Ești prea sensibil, zise Jinny, prea mult în defensivă și întrebându-te ce vor spune. Fii natural, fii tu însuți. Vor fi prietenoși cu timpul; sunt ca niște copii.

– Cine sunt eu? Al naibii să fiu dacă știu. Credeam că pot fi fermier, dar n-am fost. M-am crezut pictor, dar n-am putut vinde un tablou. Nici măcar nu mă pot numi Hal Brodrick de Clonmere. Sunt un om de nimic cu o nevastă prea bună pentru mine, ce trăiește din bunăvoința socrului. Iar oamenii știu asta, aici îi buba. Au tot dreptul să mă desconsidere.

– Nu te desconsideră și nu ești nimic din ceea ce ai spus. Tu ești Hal al meu, îi răspunse Jinny.

Era doar un pic îngrijorată.

Extazul întoarcerii acasă și al revederii a trecut repede. Deseori era tăcut și trist pentru ca apoi să devină disperat de frică că a rănit-o și a făcut-o nefericită.

– Sunt o povară pentru tine, spuse el; te vei plictisi de mine la șase luni după căsătorie. Nu aveam nici un drept să vin acasă și să-ți cer mâna.

Jinny îi povesti câte ceva tatălui ei, el dădând din cap în semn de înțelegere.

– Nenorocirea este, spuse el, că Hal simte că este dependent de noi și încă n-are puterea de a încerca să stea pe propriile lui picioare. Am să stau de vorbă cu el să văd ce pot face.

Și apoi, stând de vorbă în jurul focului în biroul din casa parohială era greu de imaginat că Hal fusese altul decât un băiat fermecător, vesel și fără griji. Glumea că mătușa Harriet smântânind smântâna cu o coajă de scoică, îl va tachina pe unchiul Tom de-a lungul predicii de duminică, și stând lângă șemineu cu brațele în jurul taliei lui Jinny ar putea fi asemenea lui Henry, cu vreo 30 de ani în urmă, se gândea parohul, amuzându-se de oameni și de locuri, povestind despre planurile riscante și glumele făcute în Canada cu partenerul său, Frank cel dezmățat.

– Ești prea mândru, Hal, zise el, când Jinny și mama ei părăsiră încăperea, ca să încerci să-ți câștigi existența.

– Nu de mândrie este vorba, răspunse Hal zâmbind, ci de lene. De aia am dat greș în Canada.

– Nu, răspunse Tom, ai dat greș în Canada pentru că ai fost singur și fără prieteni și ți-ai cheltuit banii prin cârciumile din Winnipeg. Aici nu se va întâmpla așa.

– Ce propunere ai, unchiule Tom? Nimeni nu-mi va cumpăra tablourile. Am încercat, săptămâna trecută la Slane să vând pe stradă trei tablouri, dar nu le-a cumpărat nimeni. M-am făcut de râs în fața lui

Jinny care încă mai crede că sunt un bun pictor. Dar după câteva pahare m-am simțit mai bine.

– Băiete, dacă vei continua în ritmul ăsta te vei îmbolnăvi din nou, așa cum ai fost în Canada. Nu, fă din pictură un hobby, și este un hobby foarte bun. Aș vrea să știu dacă ai curajul să faci altceva.

– Ce să fac?

Parohul se uită la el cu o sclipire în ochi.

– Îl știi pe bătrânul Griffiths, directorul minei, întrebă el.

– Da.

– Funcționarul șef a plecat în Germania. Vrea pe cineva care să-i facă registrele, să-i țină socotelile și alte o sută de lucruri răzlețe pe care el nu le poate face. Programul de lucru, firește, de la nouă la șase. Salariu mic, dar nu de neglijat. Ce spui?

Hal își băgă mâinile în buzunare și se strâmbă la socrul său.

– Un Brodrick să se ducă să câștige câteva lire pe săptămână în mina care îi va aduce odată mii de lire? întrebă el. Este o propunere amuzantă.

– N-are importanță asta, răspunse parohul. Tu trebuie să te gândești la prezent, nu la viitor. Și nu se va pune problema să iei bani de la tatăl tău. Salariul va fi plătit unui funcționar, oricine ar fi acela. Întrebarea este, dacă poți să te aduni și să faci treaba asta? Știu o persoană care ar fi foarte mândră de tine dacă ai face-o, și aceasta e Jinny.

Pe moment, Hal nu răspunse. Continua să privească focul.

– Aș vrea, mai mult ca orice pe lume, s-o mulțumesc pe Jinny, spuse el, și știu în adâncul sufletului meu că o voi dezamăgi. Nu sunt bun de nimic, vezi tu, unchiule Tom. Voi face și din chestia asta o porcărie cum am făcut din tot.

– Nu, Hal, băiete, nu vei face.

– Ei bine atunci, voi încerca.

Și astfel, pe 25 februarie 1890, Hal Brodrick se îndrepta spre mina tatălui său, cot la cot cu bărbații din Doonhaven și agățându-și pălăria într-un cuier de la contabilitate se așeză pe un scaun înalt în fața unui birou, având-ul alături pe tânărul Murphy, fiul băcanului. Bătrânul Griffiths trona într-o cameră lăturalnică. Hal și-l amintea stând, de mult, în fața tatălui său, cu pălăria în mână, iar acum Hal era funcționarul lui și spunea "Mulțumesc, domnule" pentru salariul lui săptămânal, la fel ca și tânărul Murphy și ceilalți.

Era ciudat să fii doar un funcționar umil la mină, când cu 20 de ani în urmă călărea alături de tatăl său, oamenii scoțându-și pălăriile la vederea lor și își amintea cum era dus jos pentru a se uita la minerii care lucrau la filoane, pentru a vizita sala motoarelor unde marile pompe lucrau. Acum, pentru prima dată, era familiarizat cu vasta viață inte-

rioară a minei care părea că n-are nicio legătură cu lumea din afară.

În fiecare dimineață, la ora șase, în casa sa din Doonhaven, Hal se scula și auzea clopotul cel mare de pe Hungry Hill care-i chema pe oameni la lucru și le permitea celor din schimbul de noapte să iasă palizi și obosiți la suprafață. Clopotul suna zi de zi, de peste 70 de ani, chemând bărbați și femei și copii la mine, dar familia Brodrick, în paturile lor de la Clonmere, nu l-a auzit niciodată. Era un drum ce ducea de la Doonhaven spre mine de pe Hungry Hill, iar aici minerii care locuiau în sat se duceau la lucru în vagonete. Hal auzea semnalul, zgomotul roților pe șine și uneori și sunetul pașilor care alergau pe sub ferestrele lor în timp ce oamenii se grăbeau să prindă vagonetele. Afară era întuneric, iar stelele străluceau.

– Biete creaturi, îi murmura Hal lui Jinny, simțindu-se într-un fel ciudat că el era de condamnat pentru trezitul lor devreme la îngânatul zorilor, iar apoi conștiința lui nu-i dădea pace când sosea la biroul de contabilitate cu puțin înainte de ora nouă, după ce a folosit trăsurica cu două roți a parohului. Femeile și copii, în cabinele de schimbat, lucrând la spălatul minereului, se uitau la el cum trecea, iar el avea sentimentul că râd de el și că nu pot să-l sufere, convinși că obținuse postul printr-o favoare și că nu avea nevoie de bani.

La sfârșitul fiecărei luni, când registrele trebuiau încheiate și încasările prezentate, Hal lucra peste program pentru a pune la punct materialele de pe biroul său și atunci se grăbea, alături de mineri, să prindă vagonetul de ora șase dimineața, iar Jinny se scula și ea devreme pentru a-i ține de urât și a vedea că își ia micul dejun înainte de a pleca. Prima dată când a făcut asta, oamenii au stat deoparte în vagonet, glumind și discutând între ei. Era un tip pe nume Jim Donovan, fiul lui Pat Donovan care avea ferma mai jos de deal și primul din familia lui, după spusele sale, care devenise miner.

– Sigur că este adevărat, noi am stăpânit pământul, o dată, pământul pe multe mile, zise el, privind peste umăr la Hal în timp ce vorbea.

– Așa-i, Jim, răspunseră colegii lui, l-ai avut în arendă de la diavol.

– De la niciun diavol, răspunse el, bunicul bunicului meu, nu era altceva decât o căpetenie, ce locuiau mai jos de castel, pentru a deosebi o scroafă de un porc nu și-ar fi murdărit mâinile. Avea o mie de oameni să lucreze pentru el, iar regele Franței era cel mai bun prieten al lui.

– Asta așa-i, zise unul dintre oameni; francezii ne-au ajutat întotdeauna, la fel ca și spaniolii. O știu de la tata.

– Atunci cine a fost acela care a atras în proprietarul pămâtului pentru că s-a băgat între contrabandiști? întrebă un altul. Asta este o altă poveste adevărată și s-a întâmplat la Doonhaven.

– A fost unul dintre Donovani, răspunse Jim, dar nu prea avea nici o

vină. Ce drept avea proprietarul să strice traiul unor oameni nevinovați? Aș împușca pe oricine mi-ar face mie una ca asta.

– Și ai fi legat cu sfoară de soldați britanici la garnizoană, râse prietenul său.

– Oh, nu-mi pasă de ei, răspunse Jim, dând din mână. Ne vom descotorosi de mulți dintre ei înainte ca tu să-ți dai seama. Și apoi te voi invita să vânăm iepuri sălbatici pe insulă.

Dacă Hal s-ar fi aflat în Canada s-ar fi alăturat amuzamentului general, ar fi glumit cu Jim Donovan așa cum făcuse cu prieteni lui fermieri. Dar, întors acasă era altceva. Acești oameni nu puteau uita că el este un Brodrick, al cărui tată a fost proprietarul de la Clonmere și al minelor și îl credeau mândru și bățos. Dacă ar încerca să glumească cu ei s-ar simți timorați și stânjeniți sau și-ar închipui c-o fac din condescendență, pentru a se pune bine cu ei pentru vreun scop ulterior. Și astfel, în loc de zâmbete și eforturi curajoase de a părea prietenos și natural, Hal nu reușea mai mult de un "Bună ziua" și o remarcă privind vremea.

Era de datoria lui, ca funcționar al direcției, să supervizeze plata salariilor în fiecare vineri. Era ziua pe care o ura cel mai mult. El trebuia să stea la contabilitate, lângă dl. Griffiths, cu o grămadă de monede în fața lui, citind numele de pe o listă, apoi să-i înmâneze suma respectivă directorului în timp ce fiecare om făcea un pas înainte pentru a-și lua banii. Salariile erau înfiorător de mici, monedele atât de puține la număr. În fiecare vineri dimineața inima lui se strângea când auzea tropăitul oamenilor ce făceau rând afară la ușă, pentru ca apoi dl. Griffiths să-și ia locul lângă el pentru ca numele lor să fie strigate. Mai întâi, erau chemați minerii cei mai îndemânatici și inginerii, ajungându-se apoi la oamenii de la suprafață, la sortatori, la femei și copii.

– Pat Torrens, striga el și un bărbat făcea un pas înainte, sfrijit și pământiu, având pielea ridată ca un pergament, mărul lui Adam, mare, mișcându-se în gâtul lui și poșe mari sub ochi. Două lire sterline. Două lire sterline pentru a lucra opt ore neîntrerupt, poate că pe spate, în adâncurile joase și umede ale lui Hungry Hill, venind apoi la suprafață pentru a-și schimba hainele în cabina plină de curent unde vântul sufla prin ușile deschise, pentru a se duce acasă în coliba sau căsuța lui pentru a mânca cartofi și pește sărat și a adormi înaintea focului de turbă urât mirositor pentru ca apoi s-o ia de la capăt, jos în stânca neagră, printre zidurile ude ale minei.

Hal înmâna grămăjoara de monede, evitând privirea omului. Cu siguranță că Pat Torrens gândea:"Asta este unul dintre oamenii pentru care lucrez. Fiecare uncie de minereu pe care o scot din rocă și o aduc la suprafață, cu sudoarea și munca mea, se transformă în aur când este trimisă pe apă tatălui lui Hal Brodrick. El trăiește într-o casă mare și are

servitori și trăsuri în care stă mai toată ziua. Nici măcar nu trebuie să conducă mina așa cum face directorul. El stă, pur simplu, într-un fotoliu și-și pune aurul în buzunare". Pat Torrens va ieși târșâind picioarele din biroul de contabilitate și Hal va striga următorul nume de pe listă.

Tot așa timp de o oră și mai bine, terminând cu femeile și copiii. Unul sau doi dintre omuleți, nu mai mare de nouă ani, înaintând după monede de doi șilingi, răsplata pentru că au stat, desculți în cositor în timp ce era spălat în "butoi", sau pentru că spărgeau minereul cu ciocanul în bucăți mari afară, lângă cabinele pentru îmbrăcat.

Într-o vineri dimineață, când ultimul a fost plătit, Hal s-a întors spre director, plin de ură și dezgust.

– Ceva nu este în regulă! zise el. Trebuie să primească mai mult. De ce când fiecare bărbat, femeie sau copil este plătit, primește numai o zecime din ceea ce merge la tatăl meu?

Dl. Griffiths se uită la el.

– Plata e bună, răspunse el. În alte mine este mai mică. Nu se așteaptă la mai mult. Bineînțeles că tatăl tău trebuie să-și facă profitul. El este proprietarul, nu-i așa? Nu-mi spune că ești un radical și că propăvăduiești revoluția.

– Nu sunt un radical și nici un revoluționist, răspunse Hal. Nu dau doi bani pe politică! Dar mă simt rușinat, atât!

– Oh, haide, nu-i decât un sentiment de paradă, zise directorul, ridicându-se de la locul lui și ducându-se să-și ia haina. Tu ține registrele în ordine și uită de partea morală a problemei. Mai ales că va veni ziua când tu vei fi stăpânul. Atunci le vei putea da tot profitul tău, dacă așa simți.

– Da, răspunse Hal, tocmai asta-i problema. Că nu voi vrea. Mă gândeam să stau tolănit într--un fotoliu ca și tata și să mă relaxez.

Seara revenea acasă, întorcând spatele la imaginea și sunetul minei. Coșurile înalte și negre în contrast cu muntele se înălțau spre cer și lumina orbitoare a focului venea până la ușile deschise ale sălii cazanelor. Putea auzi răpăitul unduitor al tamburilor din puț și pulsația neâncetată a pompelor. Apoi, urma mirosul înțepătăr și inevitabil din aer care venea dinspre atelierele pentru spălare unde minereul era curățat. Și odată plecat, pe drum, cu coșurile ieșite din raza lui vizuală și cu fumul furnalelor suflat spre est și cu minerii zgomotoși intrați în schimbul de noapte, nu se mai auzea alt sunet decât tropăitul viguros al iepei lui Tom Callaghan ducându-l pe Hal înapoi la Doonhaven, iar pe stânga erau apele line ale golfului Mundy. Hungry Hill se înălța deasupra lui, alb și liniștit sub clar de lună, iar în depărtare luminile, ca niște împunsături de ac de la Doonhaven, dansau și licăreau.

"Da, se gândi Hal, după toată discuția mea serioasă cu dl. Griffiths

despre munca grea și salariile mici ale minerilor, tot ceea ce aș dori cu adevărat ar fi să trăiesc confortabil la Clonmere, datorită lor, cu Jinny îmbrăcată pentru cină așa cum făcea mama, cu un majordom lângă ea în locul fetei ălea neîndemânatice. Vreau să mă bucur de mină, așa cum au făcut-o și înaintașii mei și să uit de prețuri. N-aș vrea să mă mai întorc la căsuța mea mizeră din sat și să știu că Jinny mi-a pregătit cina și că se simte obosită și disperată."

A lăsat trăsurica cu două roți la casa parohială lui Patsy și o porni prin sat spre casă. Un miros de mâncare îl întâmpină la intrare, lucru pe care-l detesta și care nu era posibil să fie evitat într-o casă atât de mică, cu toată grija pe care o avea Jinny.

Și, draga de ea, îi venea în întâmpinare, cu ochii ei luminoși, plini de dragoste, cu părul puțin nepieptănat, cu fața roșie pentru că a stat aplecată peste mașina de gătit.

– Cina ta preferată, zise ea, scrumbie cu brânză și conopidă. Am luat rețetă din cartea de bucate a mamii. Ah, coșul fumegă în camera de zi; trebuie să-l curățăm. Kitty și Simon au venit de la Andriff; ne-au lăsat niște pepene galben și câțiva struguri. Ce drăguț din partea lor! Și Simon vrea să cumpere unul din tablourile tale, desenul acela mic al insulei Doon.

– El nu vrea, zise Hal. O face din caritate.

– Nu, dragă, nu din caritate. Nu trebuie să fii așa de mândru. El crede că ești un mare talent. Kitty mi-a spus asta.

– Atunci, e singurul care crede asta.

– Nu, Hal, e o prostie. Soția ta este mândră de munca ta.

– Mai mult decât sunt eu. Sunt un pârlit de pictor, un pârlit de soț.

– Iubitule, nu fii atât de țâfnos. Vino, stai jos și odihnește-te în scaunul tău, chiar dacă focul fumegă, iar eu îți voi aduce cina pe o tavă.

Hal se lăsă jos și întinse brațele după ea.

– De ce trebuie tu să mă servești? zise el; luând-o pe genunchi. Eu ar trebui să am grijă de tine. Mi-ar place să te văd cu părul întins la spate, Jinny dragă, și cu o rochie în locul șorțului ăsta vechi și nu cu degetele cleioase de la gătit.

– Îmi voi netezi părul pentru tine, îmi voi pune rochia de mireasă, îmi voi spăla mâinile cu lapte dacă-mi promiți că vei fi un băiat bun.

– Sunt un băiat bun.

– Știi ce vreau să spun prin băiat bun?

– Adică să nu mă servesc din sticla de whisky din dulap? Nu-ți fă griji, iubito; e goală.

– Ah, Hal, doar te-am rugat să mai păstrezi ceva în caz de răceli sau guturai.

– Iarna a trecut, nu vor mai fi răceli nici guturaie. Sunt o brută și un

porc, nu te merit Jinny. De ce m-ai iubit?

– Nu știu Hal, dar asta e!

Ea râse și el nu se mișcă, dar își întinse picioarele lângă foc, gândindu-se la holul mare de la Clonmere și de căminul de acolo, unde niciodată n-a fost făcut focul. Apoi ea veni cu cina lor pe o tavă, scrumbiile un pic prea prăjite, binecuvântată fie ea, dar el se jură că erau excelente. După aceea ea se așeză jos la picioarele lui, și-și luă ceva pentru cârpit ciorapii în timp ce el sătea și se uita la foc, jucându-se cu părul ei.

– Tu ar trebui să brodezi, spuse el, nu să-mi cârpești mie ciorapii.

– Și dacă ți-aș lăsa ciorapii necârpiți cine ți i-ar face?

– Ar trebui să ai o cameristă, zise el și o jumătate de duzină de servitori care să te servească. Iar eu, îmbrăcat în smoching aș veni în salon cu o floare la butonieră, după ce am mâncat căprioară și am băut cognac vechi.

– Asta înseamnă că nu-ți pasă de scrumbiile mele, zise ea tristă.

– Nici pomeneală, zise el sărutând-o pe creștetul capului. Mi-am lăsat doar imaginația la voia întâmplării pe când mă uitam la cocul tău strâns ca să gătești. Ai un gât pe care-l pot încercui cu o singură mână. Mă mir cum de Patsy n-a luat-o razna când tăia cu securea și omora puii mamei tale.

– Fugi de aici! Vrei să-ți iei măna ta mare de pe mine? Nu pot să văd gaura din ciorap.

– Las-o naibii, draga mea.

– Și o să mergi fără șosete?

– Aș vrea să stai lângă mine în fotoliu și să privești focul.

Ea puse lucrul alături, se ghemui lângă el în fotoliul vechi din piele pe care îl aveau de la casa parohială, fără să-și spună mare lucru, ascultând ceasul din colț, lăsat de doctorul Armstrong și la stropii de ploaie care băteau în ferești, văzând turba mirositoare care se făcea din ce în ce mai mică în foc.

La casa parohială, Tom Callaghan îi scria lui Herbert Brodrick la Lletharrog.

Bătrâne Herb

Nici că-ți poți imagina ce mare bucurie este să primești o scrisoare de la unul din familia voastră. Sunt ani de când nu te-am văzut, dar am niște fotografii cu tine și frații tăi ca amintiri ale trecutului. A fost atât de bine când am citit rândurile tale calde despre draga noastră Jinny, că a fost ca o binecuvântare pentru bietul Hal. Lui Henry nu-i spun nimic despre niciunul dintre ei când îi scriu, pentru că indiferent ce zic, el vorbește mai întotdeauna despre cazul fără speranță a lui Hal... Sunt bucuros să-ți spun că Hal este, cred, unul dintre cei mai fermecători indivizi pe care i-am cunoscut vreo dată, de fapt și tatăl lui a fost, dar

cu o singură piedică, că a cam sărit peste cal... Încă nu au copii, dar i-am spus lui Jinny că vor veni curând. Sunt, cu siguranță unul dintre cuplurile cele mai fericite care mi-au fost hărăzite să le văd vreodată...

6.

Hal nu era un mare amator de ziare. Nu-l prea interesau problemele zilei. În serile de iarnă după ce venea de la mină tot ceea ce dorea să facă era să stea cu Jinny în fața focului, să asculte la pălăvrăgeala ei, sau să râdă amândoi de întâmplările de la birou. De aceea, când s-a dus într-una din zile la Slane, în primăvara lui '94 după cumpărături pentru Jinny și pentru casă, stând la bar într-una din cârciumi și frunzărind paginile lui "Slane and County Advertise", văzu o serie de știri, șocante, pe mijlocul unei pagini, despre mari depozite de cositor în Peninsula Malaieză și despre companiile formate să lucreze, și cum, în opinia semnatarului articolului, descoperirile vor distruge piețele naționale. Viața era o rutină în acele zile - dimineața, la mină, ținerea registrelor, mersul acasă la Jinny și copil - încât creșterea și descreșterea prețurilor nu reprezenta mai nimic pentru el, acum când bătrânul Griffiths dădea din cap și vorbea despre viitor cu tristețe pentru că avea slabe speranțe în prospecțiunile miniere atât de cositor cât și de aramă. După ce Hal a citit articolul, a dat la pagina financiară pentru a vedea prețul curent al cositorului. Era 84 lire tona. Cu șase luni în urmă fusese 100. Da, bătrânul Griffiths avea motive să fie trist. Hal, mulțumit și preocupat de viața lui de familie a neglijat să urmărească fluctuațiile comerțului care îi asigura traiul. Se întreba ce gândea tatăl lui despre asta. În seara aceia, când s-a întors acasă l-a găsit pe socrul lui, preotul, în sufragerie, hrănindu-l pe John-Henry și îl întrebă dacă citise articolul din "Slane Advertiser".

– Da, Hal, l-am citit, răspunse Tom Callaghan și cred că autorul articolului spune adevărul. Vom asista la niște schimbări nu peste mult timp.

– Ce crezi că va face tatăl meu?

– Henry a fost întotdeauna un om de afaceri priceput, Hal. Poți fi sigur că el a urmărit afacerea din Malaiezia și scăderea prețurilor în ultimele șase luni. El a fost unul din primii proprietari care, acum 15 ani, a trecut de la cupru la cositor, iar oamenii din Cornwall l-au uitat, cel puțin aceia cărora le-a surâs norocul și au avut capital s-o facă.

Parohul ezită, Jinny intră tocmai atunci pentru a-l aduce pe John-Henry în pat, așteptând până ce ea plecă din cameră iar apoi își privi ginerele.

– N-ai auzit zvonurile, așa-i?

– Nu, unchiule Tom, spuse Hal. N-am dat niciodată ascultare bâr-

felor. Zvonuri despre ce?

– Cum că tatăl tău are de gând să vândă minele în curând.

Hal dădu din cap.

– Poate că ar fi trebuit să fiu primul care să afle, spuse el, dar Griffiths nu mi-a spus nimic din delicatețe. Cât despre oameni, ei fabrică în fiecare zi povești calde. Săptămâna trecută l-am auzit pe Jim Donovan povestindu-i unui tip despre faptul că s-ar găsi aur la poalele muntelui și că totul îi aparține.

– Jim Donovan are "folie de grandeur"[1], la fel ca și ceilalți din familia lui. Nu, Hal, nu-i vorba de zvonuri blestemate, ți-o repet. Am stat de vorbă cu Griffiths, duminica după slujbă și el spunea că vin tot felul de scrisori de peste ape, pe care cu siguranță că nu le-ai văzut, de la unul dintre directorii unei companii din Londra, de asemenea scrisori de la tatăl tău și de la avocații tatălui tău, iar negocierile sunt în toi.

Hal își aprinse pipa și stinse focul cu piciorul.

– După ce am citit azi în ziare nu-l pot condamna, zise el. Pe tata, vreau să spun. Dacă prețul cositorului scade în continuare, cred că nu-i va mai conveni să țină minele. Dar ce nebun o fi prostit ca să i le cumpere?

– Speculații, răspunse unchiul Tom, oameni care nu știu nimic despre pământ sau regiune și vor conduce mina pentru a scoate orice uncie din pământ înainte de a veni falimentul. Nu sunt profet, dar asta va urma, să fii sigur.

– Va fi ciudat, spuse Hal, să te gândești că minele nu mai aparțin familiei. Străbunicul meu se va răsuci în mormânt.

– Din câte am auzit eu despre el, nu ar face așa ceva, zise parohul. Copper John n-a fost un sentimental. Și-ar freca mâinile de bucurie la gândul că nepotul său Henry a scăpat de totul, la timpul potrivit, cu averea intactă. Nu ca unele familii din Cornwall care au falimentat. Nu, Hal, voi cei din familia Brodrick nu alergați după sentimente și visuri. Printre voi sunt și tipi practici.

– Păcat că nu sunt și eu unul dintre ei, spuse Hal. Aș fi făcut mai multe pentru mine și pentru Jinny.

Câteva zile mai târziu, tot Doonhavenul știa că Henry Brodrick vânduse minele unei companii din Londra. Domnul Griffiths îl luă pe Hal deoparte și-i arătă scrisorile precum și o copie a înțelegerii.

– S-au dus 75 de ani, spuse Hal. Toate lacrimile și sudoarea și prevederile și munca. Este caraghios, dar niciodată n-am avut prea multe sentimente în legătură cu minele, domnule Griffiths. Întotdeauna

1 folie de grandeur = mania grandorii (în fr., în orig)

le-am considerat o pată în decor, deteriorând măreția colțuroasă a lui Hungry Hill, dar acum, când niște străini le vor poseda, mă simt vinovat. Aș fi vrut ca să nu se întâmple niciodată așa ceva.

– Nu vă va afecta, domnule Brodrick. Noua companie va prelua toți funcționarii.

– Da... Nu asta era ceea ce vroiam să spun.

– Tatăl dumneavoastră este un om foarte deștept, asta-i tot ceea ce pot să vă spun, zise directorul. A făcut afacerea vieții lui. Iar dumneavoastră nu trebuie să vă faceți griji. Într-o zi, o să puneți mâna pe toate astea.

"Nu înțelege nimic, se gândea Hal; nu-și dă seama că minele făceau parte din familie, la fel ca și Clonmerul. Și acuma, una era vândută, iar cealaltă este închisă. E ciudat! Este un capitol încheiat."

Peste două săptămâni noul director veni pentru a-și inspecta proprietățile. Era un om cu o față aspră, cu un accent din nord și o voce autoritară și tare. Vizită minele, grăbindu-l pe dl. Griffiths și năucindu-l cu întrebări care îl făcură pe bătrânul director să roșească. Hal doar ce-l zări, când trecu pe lângă biroul de contabilitate. Vizita lui a fost urmată de altele: oameni trimiși de el să-și dea cu părerea de experți despre lucrări; ingineri noi, șefi noi de echipă. Străini de locuri. Și pentru prima dată în viața lui, Hal se simți alături de mineri și, straniu, și ei au simțit asta. Oamenii erau mai deschiși cu el, mai prietenoși, îi blestemau pe intruși ca pe niște "nenorociți cu fețe dure veniți din nord", râdeau când Hal îi facea chiar mai rău. Acum știa ce înseamnă să fii angajat de un străin, să lucrezi la ordinele unui străin, realizând perfect că produsul minei nu-i va da nimic în schimb decât amărâtul de salariu săptămânal.

– Vezi tu, îi spunea el lui Jinny, ce ipocrit am putut fi. În toți acești ani, cât am lucrat la mină zi de zi, aveam întipărit în minte că minele aparțin familiei și că odată vor fi ale mele. Și deși asta mă făcea stângaci față de oameni, îmi dădea un fel de satisfacție. Iar acum nu mai înseamnă nimic pentru mine. Aș putea lucra pentru Compania de cositor din Slane sau pentru cărămidăria din Mundy. Mă simt supărat și sătul, la fel ca Jack Donovan sau ceilalți.

– Știu, răspunse Jinny. E trist. De când mă știu am văzut vagonetele mergând din port spre mină cu "Brodrick" scris pe ele. Acum vor avea un alt nume?

– Nu știu, și nici nu mă interesează, zise Hal, dar tot nu-l pot ierta pe tata pentru chestia asta.

Pastorul avusese dreptate când a afirmat despre cumpărători că sunt speculanți. În minele de la Doonhaven, metoda folosită de Copper John și continuată de Henry cât a locuit la Clonmere, a fost să exploateze filoanele încet și cu grijă, niciodată atingând adâncimi mari deodată și

riscând pierderea minereului prin inundare excesivă. Aveau planuri făcute pe mulți ani înainte și nu pentru prezent. Minereul la care se putea ajunge cu mare grijă și cu multă îndemânare în șase sau șapte ani putea fi lăsat acolo și se putea lucra cu ceea ce se găsea la suprafață.

Noua companie nu era interesată de astfel de idei. Vroia doar o valore imediată pentru banii lor, cele mai bogate filoane și minereul adus la suprafață și transportat, totul în șase luni. Prețul cositorului scădea tot timpul și deși puteau să facă un profit rapid, pierderile lor vor fi enorme. Minerii din Doonhaven, obișnuiți în ultimii douăzeci de ani cu o metodă de lucru neglijentă, nepăsătoare, pentru bătrânul Griffiths nu era niciun dubiu, trebuiau să lucreze mai multe ore și să extragă o cantitate dublă de minereu. Singurul mod pentru a se realiza aceasta era mărirea salariilor.

Noii proprietari s-au decis să-și asume acest risc anunțând o creștere spectaculoasă a salariilor pentru a beneficia de munca oamenilor.

Vestea a fost salutată cu bucurie atât de cei din subteran, cât și de cei de la suprafață. Noii proprietari nu mai erau "nenorociții cu fața aspră" ci "tipii dinamici care își cunoșteau meseria".

O activitate febrilă a cuprins populația minieră. Cuptoarele ardeau toată noaptea, vagonetele huruiau dinspre și înspre Hungry Hill spre Doonhaven. Hal, aplecat pe registre, venea târziu seara și se declara și el uimit de schimbarea ritmului. Socrul său îl privea sever și dădea din cap.

– Este o vâlvă falsă, zicea el, oamenii nu înțeleg. Uite-te la prețul cositorului din ziarul de dimineață. 75 de lire tona. O scădere de 10 lire în nici două luni. Speculanții se vor lămuri peste câteva luni și minele vor fi închise.

– Dar este o cantitate mare încă sub pământ, protestă Hal, și cupru chiar, doar să fie lucrat. L-am auzit pe unul dintre mineri vorbind despre asta zilele trecute.

– Va fi lucrat atâta timp cât compania va plăti, spuse pastorul, iar după aceea va rămâne neatins acolo unde mama Natură l-a pus de la bun început.

Aprilie... Mai... Iunie... Iulie și așa au trecut doar cinci luni de când mina și-a schimbat stăpânul. În a treia săptămână din iulie, noul inginer șef, care lucra sub contract cu compania din Londra, i-a spus domnului Griffiths că a fost trimis de director pentru a face un raport.

– Dacă vor ca eu să mă ocup pe vară de povestea asta, îi spuse el directorului, atunci n-o voi face fără utilaje complet noi la pompele principale, și între noi fie vorba, nu cred nici o clipă că vor face cheltuieli. Bănuiesc că este ultima dată când văd acest loc.

A plecat două zile mai târziu, luând cu el și pe cei trei angajați ai lui. O nouă rumoare a început să circule cum că aparatura existentă va fi

aruncată la gunoi și că motoare noi vor fi aduse cu vaporul de la Bronsea. A urmat, apoi, un alt zvon legat de o nouă creștere a salariilor minerilor. Unul sau doi oameni au venit la Hal să-l întrebe dacă el știe ceva concret.

– Regret, le răspunse el, dar nici eu nu știu mai mult ca voi; dar cu prețul atât de scăzut la cositor, mi-e greu să cred că salariile vor crește cât de cât. Ați văzut ziarul de azi? Cositorul a scăzut la 64 de lire tona.

Se urcă în trăsurica pe două roți, pregătindu-se să se ducă acasă. Unul dintre oameni, John Donovan, ținea frâul în mână.

– De asta a vândut domnul Brodrick minele? zise el.

– Tatăl meu nu-mi scrie, răspunse el, dar cred că-i destul de limpede de ce a făcut-o.

– A luat un preț foarte bun pe ele, pun pariu, spuse Donovan, înghiontindu-și companionul. Nu va suferi din cauza scăderii prețului, oricât de scăzut ar fi.

– Asta-i ceea ce se numește în cercurile financiare, a avea simț al afacerilor, răspunse Hal, plecând.

Oamenii priveau în urma lui, bolborosind între ei. "N-au crezut o iotă din ce le spusesem eu, gândi Hal. Și-au imaginat că fiind fiul primului proprietar ar trebui să știu mai mult decât le-am spus".

Bătrânul Griffiths începu să fie preocupat și îngrijorat.

Pe 24 ale lunii, directorul a plecat la Slane și a trimis vorbă prin băiatul care l-a dus acolo că treburile îl vor reține în oraș pentru două-trei zile. În portul de la Doonhaven unul dintre vapoarele companiei trebuia să plece cu marfă spre Bronsea. Hal avu ocazia să urce la bord și să dea câteva instrucțiuni căpitanului. Îl știa bine pe tip, era stăpânul vasului de pe vremea bunicului său.

– Este adevărat, domnule, ce mi s-a spus la Bronsea înainte de plecare? întrebă căpitanul.

– Ce anume, căpitane Davis? spuse Hal.

– Că "Lucy-Ana" este ultimul vapor care transportă cositor înapoi la Bronsea?

Hal puse jos paharul de rom pe care căpitanul il turnase.

– Cred că-și bat joc de tine la Bronsea, răspunse el.

– Nu știu, sir; nu e chiar o simplă bârfă de punte. Unul dintre agenții de la topitorie. "Următoarea încărcătură va fi ultimă, Davis" mi-a zis acesta. "Minele de la Doonhaven se vor închide". Dar n-am auzit nimic legat de asta. Aici se spune că ar fi vorba despre o altă schimbare de proprietari, și de o avere pentru fiecare dintre cei implicați în afacere.

– Adevărul e, probabil undeva la mijloc, răspunse Hal.

– Sunt în meserie de peste 50 de ani, zise căpitanul. Am început tânăr pe vasul tatălui meu, "Henrietta", la 12 ani. Mi-l amintesc pe

străbunicul dumitale, bătrânul Cooper John, cum i se spunea, cu pălăria lui cu boruri largi și bastonul, venind în port pentru a inspecta încărcătura. Niciun semn de bord liber pentru el. Înapoi la deschiderea de scurgere a apei cu arama, punțile acoperite cu apă, apoi la Bronsea, vânt bun sau vreme urâtă. Mă rog, asta era cu mult timp în urmă. E destul de straniu că n-am să mai vin în golful Mundy pe seară, să văd luminile de la garnizoana de pe insula Doon făcându-mi cu ochiul de peste ape.

– Haide să mai gustăm din romul dumitale grozav, zâmbi Hal, și să bem pentru trecut. Nu trebuie să ne gândim niciodată la viitor.

În dimineața următoare pe când se îndrepta spre mină a găsit drumul blocat de bărbați care discutau agitați, printre ei aflându-se femei și copii. Unii dintre ei rânjeau, își aruncau unii altora bancuri, ceilalți părând furioși, mergeau de la un grup la altul gesticulând, punând tot felul de întrebări.

Ușile de la atelierul de prelucrare erau larg deschise, nimeni nu lucra înăuntru. Unul dintre fochiști se apleca spre sala cazanelor, cu o pipă în gură. Mulțimea cea mare era adunată în jurul puțului de unde schimbul de jos tocmai urcase la suprafță și era înconjurat de muncitorii de deasupra.

– Ce se aude de creșterea cu trei șilingi[1] țipă cineva, și un murmur de răspuns străbătu mulțimea.

– Ce s-a întâmplat? se adresă Hal unui grup de oameni adunați la ușa biroului de contabilitate.

– Lucrul s-a suspendat, zise cineva. Privește anunțul de pe ușă. Vom fi dați afară... Nimeni nu înțelege nimic. Ce se întâmplă domnule Brodrick? Acolo jos e plin de minereu.

Hal nu răspunse. Intră în birou. Domnul Griffiths stătea în mijlocul încăperii. Nu-și scosese haina și nici pălăria. Era înconjurat de un grup mic de muncitori îndemânatici și ingineri, care îl asaltau cu întrebări. Fața lui era albă și schimonosită.

– N-are rost să mă întrebați pe mine, zise el. Nu pot să fac nimic. Am și eu ordine, la fel ca voi toți. Și eu îmi voi lua azi salariul pentru ultima dată. Nu este vina mea, nu-i vina nimănui. Știrea a venit la birourile din Slane unde mi-a fost înmânată. Agregatele au fost cumpărate de o firmă din Slane, și bănuiesc că vor fi vândute cu bucata. Vă spun că nu știu nimic mai mult.

– Ce se întâmplă cu minereul din filoanele unde am lucrat? întrebă cineva. Sunt punzi[2] acolo, neaduși la suprafață.

---

1 șiling = monedă de diverse valori, în Anglia 1/20 de liră. (n.t.)
2 pund = 453,6 gr. (n.t.)

– Vor rămâne acolo, răspunse directorul, compania nu mai plătește muncă în plus. Asta e ce mi s-a spus la Slane. Fiecare angajat va fi azi concediat. Dacă firma care a cumpărat agregatele va avea nevoie de vreunul din voi pentru curățenie, cu siguranță că o va face. Eu, conform ordinelor, nu am nici o autoritate. V-am mai spus că nu e vina nimănui. Puteți da vina pe scăderea prețului la cositor, atâta tot.

Se retrase în cămăruța din spate. Hal îl urmă și-l găsi stând în fața biroului său, răsfoind hârtii și acte într-o manieră lipsită de speranță, resemnată.

– Ce pot să fac? îi zise el lui Hal. Este și pentru mine un șoc la fel de mare ca și pentru ei. Este adevărat că am ceva deoparte, soția mea este un administrator atent, și avem o mică proprietate în nord unde putem merge să ne retragem. Dar nu mă așteptam ca să fie atât de repede totul. Și uite-te la toată treaba care trebuie făcută, dosare de 75 de ani, toate să fie verificate și sortate, unele dintre ele arse, restul duse la Slane. Dar e vorba de oamenii ăștia, de femeile și copiii care vor avea de suferit, domnule Brodrick. Ei n-au pus de o parte, pentru zile negre. Și au cheltuit mai mult de cât creșterea de salariu. Dacă totul ar fi fost gradat, poate ar fi înțeles și ei ceva, dar venind totul deodată, vor avea de suferit.

Orele care au urmat au fost triste, când Hal, pentru ultima dată, a stat lângă domnul Griffiths în biroul de contabilitate dându-le banii oamenilor. Tropăitul picioarelor parcă n-a sunat niciodată atât de amenințător, de greu, fiecare om care făcea un pas înainte pentru a-și primi banii punea aceiași întrebare "De ce s-a întâmplat așa?", "De ce au închis minele, când în dedesubturi minereul era mai mult ca niciodată?". Unii erau turbați, alții erau supărați și agresivi, unul sau doi foloseau amenințări. "Am fost înșelați, zise unul dintre ei, convinși să rămânem și ne-am pierdut șansele în altă parte. Am un fiu în Africa de Sud care a vrut să mă duc la el, acum două luni, să lucrez în mină și l-am refuzat. Acum, e prea târziu. Ce voi face? Să stau în țara asta și să mor de foame?".

– Îmi pare tare rău, zise directorul, slab, pentru a suta oară. Nu pot face nimic. De vină e prețul cositorului.

Tropăitul picioarelor, fețele obosite și supărate ale bărbaților și femeilor, nu se opreau, venind unul după altul pe ușa biroului de contabilitate.

– Proprietarii nu vor pierde, zise unul. Ei și-au făcut plinul și se pot retrage în liniște. Noi suntem cei care trebuie să plătim pentru asta.

– Ai dreptate, spuse Jim Donovan, care se opri în spatele lui, uitându-se la Hal în timp ce-și privea banii. Iată-l pe domnul Brodrick, fiul ultimului proprietar; nu vei împărți cămașa cu el, nu-i așa? Sigur, poți să te duci să locuiești peste apă dacă vrei.

A trecut mai departe, supărat și nemulțumit, fața lui de obicei

obraznică, acum mânioasă și dezamăgită.

Ei nu înțelegeau că odată ce au fost plătiți, aceasta era sfârșitul, și că nu se mai putea face nimic. Continuau să stea lângă puț și sala cazanelor, lângă atelierele de prelucrare, holbându-se prostește la cărucioarele și vagonetele încărcate pe jumătate.

– E păcat! se auzea de peste tot. N-are nici un sens, nu merge. S-a făcut o greșală pe undeva.

Dar nu era nici o greșală. Minele de pe Hungry Hill și-au încetat activitatea. Focurile s-au stins, și grămezile, nefumegânde își înălțau fețele negre spre cer. Vaierul și zgomotul agregatelor era stins. O liniște ciudată căzuse în acel loc, spartă doar de mersul neliniștit, în sus și-n jos al oamenilor uluiți și care nu vroiau să se împrăștie. În biroul de contabilitate, hârtiile erau îndosariate și împachetate în saci și cutii. Hal de abia mai vedea; de cinci zile lucra până la zece seara. Oriunde se ducea, pe unde mergea dădea peste un miner stând prostit în drum, cu aceiași privire năucită și plină de nemulțumire ca a lui Jim Donovan. Femeile țipau ascuțit una la alta din pragul caselor lor. Copiii, liberi și emoționați, se alergau unii pe alții prin atelierele de prelucrare goale, sau făceau castele în grămezile care nu fuseseră luate la gunoi. Nimeni nu-i alunga. Puteau face ce vroiau. Nu mai erau ordine sau supraveghere. Patru zile, cinci zile, șase zile și munca de limpezire a dosarelor era aproape gata. Bărbaților începuseră să nu le mai pese, mergeau în grupuri prin sat, venind spre casă beți și cântând de prin cârciumi. Mina începuse să aibă un aer părăsit. Ușa de la sala motoarelor se dădea înainte și înapoi, parcă suflate de vânt.

– Peste tot domnește dezolarea, îi spunea Hal lui Jinny. Nu vreau să mai văd niciodată minele. De ce naiba n-am plecat când le-a vândut tata, acum cinci luni?

Pastorul, soția lui și Jinny făceau tot ce le stătea în puteri pentru a ajuta familiile de mineri, pe acelea care nu aveau nimic pus de o parte, pentru cazuri de urgență. Era destul de dificil pentru Tom Callaghan pentru că multe dintre familiile neprevăzătoare nu aparțineau de biserica lui, ci erau sub oblăduirea unui alt preot.

– Acum nu este timp pentru făcut diferențe, zise Tom, discutând cu un tânăr, lipsit de experiență, mai degrabă un puști, care a fost numit preot la Doonhaven doar cu vreo șase luni în urmă. Va trebui să lucrăm împreună, să vedem ce putem face pentru a-i ajuta pe oameni. Este o mare îndurare din partea lui Dumnezeu că această bombă a căzut la jumătatea verii și nu în plină iarnă.

Tânărul preot era extrem de doritor de a coopera și de a primi sfaturi de la unul mai în vârstă. S-a hotărât să se folosească de camera parohială pentru a adăposti hrană și îmbrăcăminte, și oricine avea

nevoie se putea duce acolo după ajutor. Magazia căzuse în sarcina lui Jinny și a mamei ei. În același timp, parohul și dl. Griffiths erau ocupați cu drumurile dus-întors la Slane pentru a se întâlni cu autoritățile ce se ocupă de emigrare pentru că jumătate din populația minieră cerea să părăsească Doonhaven-ul, cât mai repede posibil, înainte de începutul toamnei, pentru a-și căuta o nouă viață în America, în Australia sau Africa.

Cel mai ușor era pentru aceia care puseseră de o parte ceva bani și erau mineri îndemânateci. Ei își vor reveni și nu era greu să le obții aprobare. Dar cei cu munci întâmplătoare, muncitorii de la suprafață, fochiștii și ceilalți, care nu aveau o pregătire mai specială și care și-au cheltuit banii în fiecare săptămână, aceștia constituiau probleme pentru Doonhaven. Mulți dintre ei erau localnici, sau veniseră de prin împrejurimi și lucraseră în mină de copii. Nu știau să facă altceva. Cei mai bătrâni, ceva mai filozofi și mai comozi, ridicau din umeri și își cultivau bucățica de pământ. Era plăcut, într-un fel, să stai la soare și să nu faci nimic; ceva se va ivi înainte de sosirea iernii. Cei mai tineri, fără astâmpăr, nemulțumiți, cutreierau regiunea de la un cap la altul, în bande, puși pe rele pentru că așa credeau ei că e bine. Gardurile au fost rupte, pui și porci furați, livezile prădate și un spirit de teroare a început să se împrăștie ceea ce nu atrăgea simpatie pentru cei în cauză, ci doar cuvinte aspre din partea judecătorilor și amenințări de a aduce soldații garnizoanei de pe insula Doon.

– Va trece, zise Simon Flower, soțul lui Kitty, care avea mult din toleranța nepăsătoare a bunicului său și îi era și tiz. În câteva luni, băieții vor scoate cartofi și vor crește porci, la fel de liniștiți ca tine, sau ca mine. Să-i lăsăm să-și facă de cap.

– Da, răspunse parohul, sunt de acord cu tine. Va trece și se vor întoarce la pământ. Dar mai întâi, vor produce o serie de stricăciuni, bieții de ei, și vor da bătaie de cap și altora, nu numai lor.

– Vorbind serios, interveni Jinny, sunt unii care sunt nervoși din cauza lui Jim Donovan și a oamenilor lui. Au aruncat cu pietre în doamna Griffiths pe când se ducea la Mundy, săptămâna trecută, și poneiul șchioapătă. Și, știi, sunt convinsă că tot ei au fost cei care au spart geamurile la Poștă.

„Nimeni dintre ei nu înțelege, se gândea Hal, poate cu excepția socrului său, ce șoc a fost pentru bărbații mai tineri din Doonhaven să vadă ce s-a petrecut cu mina așa peste noapte. Mina de pe Hungry Hill, pe care o știau din copilărie, la fel ca și tații lor înainte, și spre care ei se îndreptau, instinctiv pentru a-și câștiga existența, a devenit moartă, fără viață. Ce i-a deranjat cel mai tare a fost faptul că există încă minereu sub pământ, așteptând să fie adus la suprafață. Ei nu puteau înțelege cum un

minereu atât de prețios a devenit, brusc, lipsit de valoare."

– Lumea încă are nevoie de cositor, nu-i așa? a întrebat Jim Donovan.

Cum era posibil să-i explici despre valoarea scăzută a mâinii de lucru în Malaiezia? „Nu, se gândi Hal, era mult mai simplu să-i oferi lui Jim Donovan un pahar de băutură și să-i spui să uite de griji." În ceea ce-l privește pe el, era fericit să fie liber din nou. Bucuros că șuieratul locomotivei de la ora șase și dangătul clopotelor nu-l vor mai trezi și că va putea sta în pat, dacă vrea, până la ora zece dimineața, pentru ca apoi, proțăpit la fereastra dormitorului său, să respire aerul de vară, decis să-și ia cutia cu vopsele și șevaletul, să traverseze portul spre Clonmere, și singur-singurel, toată ziua, doar cu un sandviș pentru prânz, să picteze apele golfului mai jos de casă, dealul insulei Doon, și coama deasă de pe Hungry Hill.

– Este cel mai bun lucru pe care l-ai făcut vreodată, îi spunea Jinny, când după trei zile el aducea tabloul acasă și îl agăța rămânând în micuțul lor slonaș. Stii, sunt sigură, că dacă l-ai duce la Londra și l-ai trimite la Academie îl vor accepta și-l vei vinde pentru o sută de guinee[1] ?

– O sută de hârtii de respingere, zâmbi Hal. Nu, Jinny, fată dragă, prefer să nu risc o lovitură dată mândriei mele. Este un cadou pentru a doua aniversare a lui John-Henry. Va putea să-l privească când va fi mare, să vadă soarele, așa cum l-am pictat eu, pe creasta muntelui, și să se gândească el că de acolo se trage averea familiei mele. Iarba va depăși coșurile până va face el 21 de ani.

Stăteau amândoi privind la tablou, pe când ușa salonașului se deschise, iar parohul intră în cameră. Ținea în mână o scrisoare deschisă și zâmbea.

– Am o veste pentru tine Hal, zise el, dar n-ai să ghicești nici în ruptul capului ce este.

– Mi-ai găsit o nouă slujbă, răspunse Hal. Dar, de data asta te previn, că n-am s-o accept.

– N-ai ghicit, spuse Tom. Este o scrisoare de la tatăl tău. Traversează pe la Slane și va fi la Doonhaven poimâine.

7.

Soarele apunea înspre vest peste golful Mundy. Mici nori ca niște scrumbii s-au ridicat împotriva vântului și acum atârnau fără viață pe cerul alburiu, iar adierea dispăruse odată cu venirea serii.

---

1 guinee = monedă de aur în valoare de 1 liră și 1 șiling.

Hal stătea lângă lacul de pe Hungry Hill, privind în jos spre Doonhaven și Clonmere. Satul, o linie mică, împrăștiată lângă port, era încă scăldat de soare, dar la Clonmere era umbră. Copacii păreau ca o tapiserie lângă castel, iar în spatele copacilor se întindeau mlaștinile și drumul alb de cealaltă parte a mlaștinilor spre râul Denmare și Kileen. Lumea de dedesubt părea ireală și îndepărtată, la fel ca și lumea amestecată a visului la spartul zilei. Singur, Hungry Hill avea limpezime, aerul era plin de parfum, iar iarba pe care o călca era verde. Până și granitul era încins de soarele de peste zi.

„Aceasta este priveliștea pe care ar trebui s-o pictez, se gândi Hal și nu cum se vede muntele de la Doonhaven și Clonmere" ci cum noi cei de jos trebuie să privim din vârf... Furnici mărunte și neînsemnate se bagă în treburile noastre. Cei din familia Brodrick vin și pleacă, bărbații și femeile din Doonhaven se căsătoresc, fac copii, mor, ruinele își caută cântecul și zgomotul de peste 75 de ani, acum sunt tăcute pe vecie. Este una dintre minunățiile și stafiile de pe Hungry Hill. Într-o zi voi face un tablou despre asta, sau dacă sunt prea leneș poate o va face John-Henry. Dar orice s-ar întâmpla pe aceste locuri, Hungry Hill rămâne neînvins. El râde de toți".

Începu să se depărteze de lan, spre est peste coama muntelui, înspre mină. A prânzit foarte devreme, și toată după masa s-a plimbat singur, într-o stare de nervozitate și neliniște ciudată pe care n-o putea explica nici chiar lui Jinny.

Mâine, tatăl lui va veni la Doonhaven... Îl va vedea, îi va atinge mâna, îi va vorbi, tatăl lui pe care nu-l văzuse de 15 ani, de când plecase din casa lui pe când avea 20 de ani. O sumedenie de scrisori care au rămas nescrise, din Canada, concepute în momentele de mare singurătate, dar care n-au fost puse pe hârtie. Scrisori de la Doonhaven care i-au venit în minte, dar n-au prins viață. Descrieri ale minei, povești despre Jinny și băiețel. Mereu, însă, între ei, o tăcere, o rezervă. Într-un târziu ar trebui, spartă, și avea o mare teamă că întâlnirea va fi o cădere. Vor sta unul în fața celuilalt, muți, jenați, asemănători în multe privințe, diferiți în și mai multe, apoi tatăl lui va sparge tăcerea cu tonul său forțat, pe jumătate amuzat, folosit cu ani în urmă cu fiul său, spunând: „Ei, Hal.. ce mai faci? Cum o duci cu pictura?"

Răspunsul va fi același, timid și stângaci: „Bine, mulțumesc" și apoi tatăl lui, așteptând ceva mai mult și ușor dezamăgit, se va întoarce spre Tom Callaghan și va fi ușurat pentru că prezența lui înlătură reticența dintre ei.

Tatăl lui... Probabil că va privi cu milă la Jinny, care din timiditate se va arăta foarte domică, foarte nerăbdătoare de a place. John-Henry îi va fi prezentat, iar farmecul lui liniștit nu va fi pregătit pentru această

ocazie, țâfna lui de copil pentru a fi îmbrăcat în cele mai bune haine îi va da un aer posac, încăpățânat. Se va întoarce cu spatele la bunicul lui și-și va băga capul într-o pernă. Întâlnirea va fi o nereușită din toate punctele de vedere. Cu cât mergea mai mult, cu atât Hal devenea mai furios.

De ce trebuia ca tatăl său să vină, așa deodată, după atâția ani, și să producă o tulburare în rutina zilnică? Avea treburi la Slane, îi spusese el în scrisoarea adresată unchiului Tom, ceva legat de vânzarea unei proprietăți în oraș, precum și unele probleme legate de compania minieră, de transportul naval care trebuiau revizuite.

„Minele... Da, se gândea Hal, să vină și să inspecteze minele, să vadă agregatele distruse, coșurile fără fum, grămezile de moloz, aerul general de dezolare. Să vorbească cu doamna Connor, care fără bani în casă și bietul Tim Connor zăcând beat pe o stradă în Doonhaven pentru că nu a obținut permisul de liberă trecere spre America".

Avea destule de văzut tatăl lui. Nu trebuia să-și facă griji, nu va trebui să bage mâna în buzunar. Nu era vina lui. Nu, el scăpase de problemă ca un om de afaceri deștept, perspicace ce se afla, cu puțin înainte ca piața să atingă nivelul cel mai scăzut. Putea să se uite la familiile de mineri, la minele lovite de năpastă, și la tipi de genul lui Jim Donovan care străbătea regiunea cu gândul la crimă și apoi se putea duce la casa lui de la Brighton și la Adeline și să trăiască în confort și securitate. Arendașii vor continua să-și plătească chiriile unui proprietar de pământuri pe care nu l-au văzut niciodată, iar zidurile de la Clonmere vor fi mâncate de mucegai și igrasie. Dar pentru Henry Brodrick nu avea importanță. Hal traversa una dintre coamele muntelui și acuma stătea lângă drumul spre mina părăsită. Sub el se aflau atelierele de prelucrare și coșul, sălii cazanelor. Cineva aprinsese un foc din gunoaiele care stăteau în fața sălii cazanelor. Fumul se ridica în aer, negru și rău mirositor, și coborând, Hal putea vedea un grup de oameni care râdeau și vorbeau prin fum, aruncând bucăți din lemnul rupt în foc pentru a înteți flacăra. Unul dintre ei ducea o scândură mare pe umeri, ruptă dintr-o bucată din biroul de contabilitate și o aruncă printre gunoaie în foc.

Era Jim Donovan. Hal coborî peste grămada de praf de cărbune care se găsea în spatele puțului și li se alătură.

– O bună parte din bucățile astea de lemn vă vor prinde bine la iarnă dacă ați face economie acuma, zise el. De ce să nu faceți grămadă din ele în loc să le ardeți? Ați putea veni când este vreme friguroasă și să le luați pentru familiile voastre.

Unul sau doi dintre oameni s-au dat în spate, privind spre Jim Donovan după un sfat. Acesta îl fixă pe Hal, agresiv, cu șapca pusă pe o parte dându-i o expresie fudulă.

– Bună seara, domnule Brodrick, zise el. Tocmai ați dat un ocol, presupun, fostei proprietăți a tatălui dvs., pentru a vedea ce stricăciuni s-au mai făcut, și dacă sunt, veți merge la judecător pentru a-i raporta, fără îndoială, și pentru a ne arunca pe noi niște bieți amărâți, la închisoare.

– N-aș face așa ceva, Jim, zâmbi Hal, și tu ar trebui să mă cunoști mai bine. După mine, puteți distruge tot ce-a mai rămas din mină. Dar, s-ar putea să vă bucurați ceva mai târziu de materialele astea pentru combustibil.

Jim nu spuse nimic. Gura lui avea un rânjet, aspru, iar el aruncă în foc o bucată mare de lemn.

– Am auzit că domnul Griffiths se duce să locuiască în nord, zise el. Se spune că are o casă de-a lungul frontierei care-l așteaptă. Și mai are obrazul să ne spună nouă că nu știa nimic despre faptul că minele vor fi închise. Tipul este un mincinos.

– Atunci să-i fie rușine, spuse un altul, că în astea patru luni el a pus deoparte, iar noi, amărâții la fel de neștiutori precum copiii. Ai spus că nu-i dreptate pe lume.

– Nici nu e, răspunse Jim Donovan cu violență, în afară de cazul în care nu-ți faci singur dreptate. Cât îl privește pe dl. Griffiths, este bine venit în casa sa minunată. Dar să-ți spun ceva, mi-ar place să-i sucesc gâtul lui și tuturor acelora care ne-au înșelat.

Vocea lui căpătă un ton ridicat, se apropie de Hal, cu pumnii strânși. Prietenii lui l-au aprobat în tăcere, înconjurându-l.

„Biet nenorocit, se gândi Hal; a luat câteva păhărele la bord, în sat, la crâșmă și, în loc să-l facă să tacă și să fie liniștit l-a făcut să devină violent."

– E-n ordine, Jim, zise el, blesteamă-l pe bătrânul Griffiths dacă vrei, dar el n-a avut niciun amestec în afacerea asta, te asigur. N-a știut mai mult decât mine.

Cineva a fluierat, iar un altul a râs.

– Aha, facem haz, spuse Jim Donovan. Domnul Brodrick este la fel ca și restul gentelmenilor, mieros și bun de gură. El este cel care a râs de noi tot timpul. Deci, așa, nu știați, domnule Brodrick, că mina va fi închisă? Și când tatăl dumitale l-a vândut companiei din Londra, bănuiesc că tot noutate a fost, nu? Noi știm ceva mai mult, asta vă pot spune. Știm că ai fost tot timpul un mijlocitor între domnul Griffiths, tatăl tău și compania londoneză. Ce nu ți-au trecut prin mână scrisorile ce veneau de la Slane și Londra și Bronsea, în afară de cele pe care le primeai acasă? Poate că sunt băiatul unui om sărac, domnul Brodrick, ce n-are decât câteva vaci și porcine pe o bucată de pământ nu mai mare decât palma mea, în timp ce în alte vremuri noi am fost stăpânii acestor locuri pe care tatăl dumitale le posedă acuma, dar pe toți sfinții cei binecuvântați nu sunt chiar atât de

proști pe cât par.

Se întoarse de jur-împrejur într-un picior, pentru a vedea efectul produs de discursul său asupra însoțitorilor lui.

– Asta așa-i, Jim, zise unul dintre bărbați, ai avut întotdeauna o inimă de leu.

Hal ridică din umeri. Brusc, se plictisise de ei și de neînțelegerea deliberată a situației. N-avea nici un rost să te contrazici cu un tip de teapa lui Jim Donovan. Acum, după lunga plimbare pe Hungry Hill, era obosit, și vroia pe Jinny, precum și cina pregătită de ea și patul lui, înainte de a-l înfrunta pe tatăl său a doua zi.

– Noapte bună, zise el scurt, întorcându-se, luând-o pe urmele de cenușă în jos spre drumul mare. Dar Jim Donovan și prietenii lui îl urmau îndeaproape.

– Nu atât de repede, domnule Brodrick, spuse Jim. Poate că băieții și cu mine n-am terminat de discutat. Sunt multe socoteli de pus la punct între familiile noastre, întorcându-ne cu ani în urmă. Oare n-a fost vărul meu primar cel care a fost omorât de tatăl și mama dvs. în drum spre casă de la un banchet, caii călcându-l în picioare, și creierii bietului meu văr, s-au împrăștiat pe drum, pe când oamenii dumneavoastră și-au continuat drumul, fără să le pese? E la mintea oricui, că erau bucuroși să-l vadă mort, din cauza scandalului provocat de unchiul dumitale surorii lui.

Hal privi peste umăr spre omul supărat.

– Pentru numele lui Dumnezeu, Jim, zise el, du-te acasă, bagă-te în pat și calmează-te. Luați-l de aici, unul dintre voi, sau cărați-l acasă dacă nu poate merge. N-am chef să încep o ceartă despre unchiul meu, sau despre tatăl meu, sau despre oricine altcineva.

Oamenii îl priveau fără să răspundă, iar Hal se îndreptă pe urmele de cenușă. N-a mers decât o juma de duzină de iarzi[1] înainte ca o piatră să-l lovească în cap. Era o piatră ascuțită, crestată, care i-a spart pielea. Hal s-a întors pentru a-i înfrunta pe atacatori și o altă piatră l-a lovit deasupra ochiului.

– Nenorocitule, țipă el. Ce naiba crezi că faci? Dacă vrei să te lupți, vino, ne vom lupta cinstit.

Alergă pe cărare spre Jim, destul de furios, sângele curgându-i din rana de la cap. A fost întâmpinat de o avalanșă de pietre ceea ce l-a făcut să cadă în genunchi, și în clipa în care a fost la pământ oamenii s-au repezit la el, țipând, surescitați, unul întorcându-i un braț la spate astfel încât să nu poată să mai lovească, unul sau doi aruncându-se peste el.

---

1 iard = 0,914 m.

– Târăște-l până la drum și lasă-l să zacă acolo, la fel ca vărul tău, spuse unul dintre ei.

– Aruncă-l în foc, țipă Jim, lasă-l să întețească focul.

Cineva îi legă o batistă în jurul ochilor, tare și strâns, iar sângele din rana de la cap începu să i se scurgă în ochi și nu mai putea vedea.

Bărbații râdeau și țipau, unii dintre ei îl strângeau de brațe, alții de picioare și purtându-l pe urmele de cenușă îl duseră spre focul de lângă atelierul de prelucrare.

– Idioți blestemați, zise Hal, slab și stins după bătaia administrată de ei. Vreți să fiți urmăriți de toată lumea și condamnați la 20 de ani fiecare de Curtea cu juri de la Mundy?

Cineva îl lovi peste gură, fără îndoială că Jim Donovan, și apoi a fost aruncat cu fața în jos în grămada de gunoi, sufocându-se, în timp ce mâinile îi erau legate la spate.

– Ah, lasă-l acolo să putrezească, zise unul dintre ei, și haide acasă, Jim. Ne-am distrat destul pentru o seară, nu-i așa?

Vederea lui Hal, zăcând în gunoi, pe jumătate conștient și zăpăcit, îi făcea să nu se simtă în apele lor. Jim îi băgase în chestia asta și acuma cel mai bun lucru era s-o șteargă, cât mai departe de Doonhaven. Sunetul vocilor lor devenea din ce în ce mai slab, și stând așa la pământ, Hal putea auzi scârțâitul ghetelor lor în timp ce urcau grămada de praf de cărbune de deasupra lui. Sângele continua să se prelingă în ochi prin spatele bandajului, și chiar îi ajungea și până la gură. Se simțea slăbit, amărât de moarte. Lângă el focul încetase și-și putea da seama după tăcerea și liniștea din jur că se întuneca cu repeziciune.

„Jinny va fi îngrijorată, se gândi el. Se va duce la casa parohială și-l va lua pe unchiul Tom".

Ce tâmpenie din partea lui să stea de vorbă cu Jim Donovan și prietenii lui. Ar fi trebuit să le întoarcă spatele de îndată ce i-a văzut. Era o pierdere de vreme să le arăți simpatie nenorociților ălora. Hal se rostogoli pe o parte și-și făcu de lucru cu frânghia care-i lega încheieturile mâinilor pe care o rupse. Apoi își smulse batista pe care i-o puseseră peste ochi. Descoperi, spre disperarea lui, că nu vedea nimic. Un ochi era închis de tot, din cauza tăieturii de deasupra, iar celălalt era năclăit de sângele închegat. Ar trebui să gească niște apă să-și spele ochiul înainte de a putea porni spre casă, cinci mile sau mai multe de mers prin întunericul pătrunzător. Se ridică cu greutate în picioare și cercetă cu atenție în jurul său pentru a-și găsi direcția. Cu siguranță că în apropiere de atelierele de prelucrat trebuia se fie apă, acolo unde se spăla cositorul, dar cu ochii lui închiși și cu lumina de seară întunecoasă, nu-și mai putea aminti dacă atelierele erau la dreapta sau la stânga grămezii de gunoi unde îl aruncaseră oamenii aceia. Încetișor o

luă înainte, cu brațele întinse, și în timp ce înainta pas cu pas, la fel de neajutorat ca un orb se gândea la tatăl său care sosea mâine dimineață cu vaporul la Slane. Va veni la Doonhaven și-l va găsi pe fiul lui în pat, probabil, cu ochii bandajați și cu tot corpul plin de vânătăi. Nu va crede povestea cu bătaia de pe Hungry Hill, pentru că toți cei 25 de ani petrecuți pe celălalt mal l-au făcut să uite de modurile ciudate și întâmplările nebune din propria lui țară, unde oamenii beau unul cu altul acum, pentru ca în clipa următoare să se bată, pentru niște lucruri întâmplate înainte de a se naște. Tatăl lui va fi condus în dormitor de Jinny sfioasă și nervoasă și-l va vedea pe Hal stând între perne cu ochii învinețiți spunându-și ca pentru sine „un bețiv probabil; fata încearcă să nu-l dea în vileag". Gândul la toate astea l-a făcut pe Hal să râdă neputincios, gândindu-se cât de greu îi va fi să-i explice tatălui său ce s-a întâmplat. Ar fi mult mai simplu să lase povestea în pace și pe tatăl său să continue să gândească despre el că este un neisprăvit, bețiv, incompetent, clătinându-se printe pahare, acasă, într-o duminică seara, așa cum jumătate din bărbații din Doonhaven o fac de la începuturile vieții pe pământ.

Hal atinse ceva cu mâinile, o suprafață bolovănoasă, ceva ca un zid de cărămizi și s-a împiedicat de o bucată de cărămidă de la picioarele sale.

„La dracu cu totul, gândi el obosit. Sunt undeva pe lângă atelierele de prelucrat. Asta pare a fi zidul de la sala cazanelor" și atunci o porni înainte, pas cu pas, orbecăind prin întuneric. Simțea că parcă delirează și brusc deveni conștient de un sentiment de tristețe, că într-un fel, ieșise pe dos în ziua asta de pe Hungry Hill care ar fi trebuit să-i aducă pace și liniște, și nu să se termine protește, ca multe lucruri din viața lui.

Jinny va fi îngrijorată pentru el, la fel și unchiul Tom; vor fi necăjiți din cauza lui. Totul era întunecat, nu putea vedea nimic cu ochii ăia blestemați, umflați și sângerând și cu siguranță că nu mai era lângă minele de pe Hungry Hill, și printre umbrele noii aripi de la Clonmere, ca în copilărie, când încercând să găsească drumul spre dormitorul mamei lui, ușa spre budoar era încuiată, și dacă ar fi s-o deschidă, ar intra în cameră, ar ridica jaluzelele, care au stat destul de ferecate, iar mama l-ar aștepta pe balconul pe care nu l-a folosit niciodată.

Luna se ridicase deasupra dealului, îi putea simți lumina, în orbirea lui, iar el se gândi că este lampa pe care ea a aprins-o pentru el și că stătea să-l aștepte lângă ușa deschisă. Se întoarse să se ducă spre ea și puțul negru se căsca pentru el când păși...

8.

Jinny îl îmbrăcă pe băiat cu multă grijă și el nu protestă pentru că deși avea aproape doi ani înțelegea tristețea care-i copleșise pe toți, iar dacă ar fi tras de haine ar fi făcut-o nefericită. Stătea în poala ei în timp ce-i trăgea șosetele albe și-i punea pantofiorii negri cu catarame. Apoi ea scoase costumul cel nou din hârtia de mătase. Catifea vert bouteille, cu guler și manșete din dantelă. Îi făcu cărare pe o parte. Avea o lacrimă în colțul ochilor și asta îl făcea trist. Nu o putea ajuta cu nimic. Privi peste umărul ei la pălăria de castor care fusese cumpărată pentru el de la magazin. Știa că nu se va simți bine și n-ar fi vrut s-o poarte. Era neagră, la fel ca și pantofiorii lui sau ca rochia pe care o purta ea. Frumoasa ei rochie albastră era agățată în dulap. Când Jinny termină cu îmbrăcatul, îl sui pe scaun, în picioare și-l privi, iar el avu sentimentul că ei i-ar fi plăcut ca el să fie ceva mai mare. Apoi îi zâmbi, deși lacrimile erau tot în colțul ochilor.

– Sunt mândră de tine, dragule, zise ea, arăți foarte drăguț. Și vreau ca tu să fii foarte bun pentru că ne vom întâlni cu bunicul tău.

Se gândi că ăsta este un moment potrivit. Cuvântul era prea lung pentru el, dar avea o semnificație.

– Bunelul? întrebă el încet, expresia feței luminându-se.

– Nu, nu bunelul, răspunse ea, altcineva, pe care nu l-ai mai văzut până acum. Mergem la Clonmere să-l vedem.

Asta putea fi înțeleasă. Clonmere era casa cu balcon și ferestre unde adesea mergeau să se plimbe. Și coborând de pe scaun, a acceptat ca să-i fie pusă pălăria aceia urâtă din blană de castor și elastecul legat sub bărbie.

Au coborât în hol, mână în mână, iar afară, în stradă, îi aștepta Patsy cu poneiul și șareta. John-Henry se uită să vadă dacă coșul pentru picnic era pus în șaretă, dar nu era.

– Picnic? întrebă el, privind-o pe mama lui în față, dar ea dădu din cap.

– Nu, fiule, răspunse ea, fără picnic azi.

El acceptă, dar i se păru destul de ciudat să meargă cu șareta cu Patsy fără să fi luat mâncare, iar bunelul a venit cu pături, cu bețe, haine și umbrele de soare. Poate că venirea șaretei era un tribut pentru costumul lui din catifea și al pălăriei din castor.

Când Jinny trecu pe lângă camera de lucru, privi prin ușă și-l văzu pe paroh stând la birou.

– Plecăm, zise ea. Vocea îi era calmă.

Tom Callaghan se întoarse spre ușă. Fața lui era gravă, dar ochii lui adânci erau luminoși când priveau spre fata lui și spre băiat.

– Ți-am mai spus, zise el, să nu te aștepți la nimic de la el. Este dur și rece, Jinny, nu mai este omul pe care ți-l amintești de pe când erai copil, care râdea, zâmbea, era vesel, ca și dargul tău Hal. Anii din urmă au fost grei pentru el.

– Nu vreau nimic de la el, zise Jinny, cred numai că este bine să-l vadă pe John-Henry.

– Da, răspunse parohul, da, te înțeleg.

Apoi a părăsit camera, cu băiatul, s-au urcat în trăsurică, au străbătut străzile satului spre deal, lăsând în urmă cabanele de la Oakmount, până când au ajuns la zidul lung și la căsuța paznicului.

Tânăra doamnă Sullivan, ce stătea la intrare, când trăsurica a intrat pe alee, i-a făcut lui Jinny o reverență, iar aceasta i-a întors gestul cu o scurtă înclinare din cap. John-Henry stătea drept lângă ea. Oamenii, de regulă nu prea făceau reverențe în fața ei. Un alt tribut în fața costumului de catifea.

El se uită la mâinile ei. Purta mănuși, lucru pe care-l făcea numai iarna, ori când se ducea la biserică cu bunelul, duminica dimineața. Trăsurica mergea repede pe alee prin parc și pădure, la dreapta era golful și castelul, deasupra lor, în iarba înaltă. Dintr-unul din coșuri ieșea fum, iar ferestrele din partea veche a casei erau larg deschise. În fața castelului era trasă o trăsură. Pe locul de lângă vizitiu erau bagaje. Ușa din față, de la holul mare, pe care Jinny n-o văzuse deschisă niciodată, acum era deschisă.

Jinny ezită pentru o clipă, dar uzanțele erau mai tari decât ea și cu o voce joasă îi porunci lui Patsy să oprească la ușa laterală, în partea veche a casei. Acum, era puțin nervoasă. Îi aranjă băiatului gulerul de dantelă și-i potrivi pălăria pe cap. Ceva din trăirile ei se transmiteau copilului și acesta se simțea timid și încurcat; vroia să stea cu Patsy în trăsurică.

– Nu, zise ea aspru, trebuie să vii cu mine. Și vreau să dai mâna politicos, când îl vei vedea pe bunicul tău.

Ușa laterală era deschisă, dar Jinny sună clopoțelul. Răsună tare, ca un ecou îndepărtat. Un servitor veni la ușă, valetul presupuse ea, care venise de la Londra cu stăpânul său.

Gestul îl mulțumi. Era plin de demnitate. El o imită, dând din cap în sus și-n jos, dar ea se încruntă ceea ce îl făcu să presupună că era.ceva ce numai oamenii mari aveau voie să-l facă.

Servitorul deschise o ușă de pe coridor și-i invită într-o încăpere mare, sufrageria. Fața de masă fusese luată, dar în mijlocul mesei era o fâșie lungă din aba verde.

„Aici am luat prânzul în acea zi de Crăciun, se gândi Jinny, pe când eu aveam 16 ani și Hal 20“... Servitorul făcuse un foc mic pentru că

deși era august, vremea era răcoroasă. În fața focului erau două scaune, Jinny nu știa dacă să se așeze sau să stea în picioare. Se așteptase ca tatăl lui Hal să fie în cameră, să-i întâmpine. Ușa din fundul camerei era deschisă. Își amintea că dădea spre un hol care făcea legătura cu aripa nouă și se întreba dacă el fusese pe acolo sau în vreo altă parte a casei. Continua să stea în fața căminului, ținându-l pe John-Henry de mână, iar băiatul privea în jurul său cu interes, arătând spre tabloul de pe perete. Era o fată tânără cu ochii căprui blânzi și un păr inelat negru. Purta la gât un șirag de perle.

– Da, șopti Jinny, e foarte drăguță.

Jinny se întoarse de cealaltă parte a căminului și privi spre portretul mamei lui Hal. Cât îi semăna, aceiași reținere, acea tăcere fără motiv. Apoi băiatul se zmuci din mâna ei și privind peste umăr îl văzu pe tatăl lui Hal intrând în cameră. Nu mai era același Henry Brodrick pe care și-l amintea din copilărie, nici acel Henry din schița în creion din biroul casei parohiale. Era mai slab, fața lui se lungise, altădată sigură și lată. Părul mi rar în creștet și aproape alb. Gura îngustă și ochii ceva mai mari decât și-i amintea. El veni spre ea întinzându-i mâna.

– Tu ești Jinny, spuse el, și nu te-am mai văzut de când aveai șase ani.

Era gata să-și apere demnitatea, să-l apere pe Hal, să vorbească despre tot ceea ce s-a întâmplat, să-l acuze pe Henry, dacă era nevoie, de neglijență, rea voință, inimă de piatră, dar la vorbele lui antagonismul s-a dus, i-au pierit și cuvintele de apărare și a văzut că el era timid și nesigur, chiar dacă ea era sigură pe ea, dar singură ca și el.

– Da, zise ea. Eu sunt Jinny și el este John-Henry.

Băiatul întinse mâna așa cum i se spusese și privi spre ușă, dorindu-și să fi plecat.

– Nu vrei să iei loc? spuse Henry, arătându-i scaunul, iar Jinny îl ținea pe băiat lângă ea, șoptindu-i să fie cuminte.

Pentru o clipă Henry nu scoase un cuvânt. Privea peste băiat la focul din cămin.

– Care sunt planurile tale? întrebă el.

– Voi continua să locuiesc la Doonhaven, cu tata și cu mama la casa parohială, spuse ea, până când va veni vremea ca John-Henry să meargă la școală. Apoi, nu știu. Va depinde de multe lucruri.

– Bănuiesc, zise Henry, că Tom ar vrea ca el să devină preot, nu?

– Nu cred, răspunse Jinny. Odată, când am vorbit despre viitor, a spus că marina ar fi un lucru excelent pentru John-Henry. Dar, încă, nu trebuie să ne gândim la asta.

A urmat un moment de tăcere.

– Și Hal? zise tatăl lui. A avut vreo părere în legătură cu acest subiect?

Jinny ținea mâna băiatului, care se juca nervos cu gulerul de dantelă.

– Nu, răspunse ea, blând. Hal nu era interesat de educație sau profesii. El își imagina cum, într-o zi John-Henry va locui la Clonmere.

Henry se ridică în picioare, stând cu mâinile la spate privind în jos spre Jinny și nepotul său.

– Cu mulți ani în urmă am vrut să vând locul acesta, spuse el. Hal trebuie că ți-a spus chestia asta. L-aș vinde și acuma, dar, după cum probabil știi, Clonmere-ul are o clauză. Când voi muri, iar acest băiat va avea vârsta de 21 de ani, el va putea face ce va dori. El poate renunța la clauza din testament.

– Da, zise Jinny.

Henry măsura, încet, încăperea în lung și-n lat.

– A avea o proprietate în zilele noastre este o povară, spuse el. Nu este vorba despre valoarea ei adevărată. În curând vom intra într-un nou secol și lucrurile se schimbă repede. Țara asta poate se va schimba mai încet ca altele, nu știu cum să-ți spun. Am stat departe, prea mult timp, pentru a ști sau a-mi păsa.

Vorbea fără amărăciune, dar vocea-i era tristă, deși de când revenise acasă, trecutul se închisese peste el.

– Nu vei mai veni niciodată să locuiești aici? întrebă Jinny.

– Nu, răspunse el. Am pus cruce demult.

Se întoarse și o privi în față, cu mâinile la spate, capul puțin într-o parte. Așa obișnuia și Hal să stea, se gândi ea. La urma urmelor, era parte din el, o mare parte chiar, nu aparținuse în întregime mamei lui.

– Minele s-au dus, spuse el; ele au fost marea legătură cu aceste locuri. Au adus o avere considerabilă familiei mele, dar mă îndoiesc să fi adus și fericire. Asta e unul dintre motivele pentru care le-am vândut, nu pentru a fi eliberat de o datorie rea, cum a crezut multă lume. Acum, n-a rămas decât casa, iar dacă tu și băiatul vreți să locuiți aici, sunteți bineveniți. Nu vor fi însă bani pentru întreținere, nu, până mor. Nici nu-mi propun să cheltuiesc vreun penny pentru ea.

Jinny se înroși. Acesta era acel Henry despre care tatăl ei o prevenise. Omul de afaceri, care își vede mai întâi propriile interese, sau pe ale soției și era puțin probabil să bage mâna în buzunar pentru nimeni altcineva, nici chiar pentru propriul său nepot.

– Pentru mine și John-Henry ar fi prea mare, spuse Jinny. Locuind în apropiere, la casa parohială, am putea veni aici deseori, și mai târziu, când va crește mare, va înțelege că într-o zi îi va aparține.

Ei i se păru că el o privea într-un mod ciudat, cu milă chiar, iar ea ținea mâna băiatului strâns ca și cum puterea atingerii lui i-ar da putere și consolare.

– Asta este a treia generație, zise el, din familia noastră crescută de un singur părinte. Tu l-ai pierdut pe Hal. Eu am pierdut-o pe Katherine. Iar mama mea l-a pierdut pe John al ei, pe când el era cu un an mai mare decât Hal al tău. Nu este ușor deloc pentru cel care a rămas, vei vedea...

– Nu, răspunse Jinny, nu va fi ușor. Dar îl iubesc pe John-Henry și nu mi-e frică.

Își luă privirea de la ea, îndreptându-și-o spre portretul lui Katherine de pe perete. Apoi, încetișor își duse mâna sub jiletcă de unde scoase o cutiuță mică de piele. O ținu pentru o clipă în mână, apoi trase de o clemă. Luă din cutiuță o replică a portretului de pe perete, în miniatură. Asemănarea era perfectă, deși culorile erau puțin estompate în unele locuri, iar părul ceva mai deschis decât în realitate.

– N-am arătat nimănui asta, zise Henry și nici nu o voi face. Hal a făcut-o pentru mine când era un puștan... Mi-a dat-o în seara în care am adus-o pe Adeline cu mine la Londra și cred că nici nu i-am mulțumit pentru ea. Vezi tu, eram destul de timizi unul față de celălalt.

Jinny ținu cu grijă miniatura în mână, după care i-o dădu înapoi lui Henry. O puse la loc în cutiuța de piele și apoi în buzunar.

– O port cu mine de peste 20 de ani, zise el, iar Adeline n-a descoperit-o niciodată.

O umbră de zâmbet îi apăru pe buze, și într-o fracțiune de secundă, Jinny îl văzu pe veselul și zâmbitorul Henry, cel care a fost odată, tânărul care stătea lângă tatăl ei în grupul de la universitate.

– Nu mă vei trăda, nu-i așa? întrebă el.

Jinny dădu din cap.

El se întoarse spre a privi pe fereastră la iarba care urca până la golfuleț. Soarele lumina o bucățică din covorul de sub picioarele sale, iar, în imensitatea lor, particulele de praf dansau într-o rază de lumină.

– Ești norocoasă cu părinți ca Tom și Harriet, spuse Henry. Vor avea grijă de tine și de băiat și nu vei fi singură. Alocația lui Hal îți va reveni automat ție, îți dai seama. Si când mor eu, după cum ți-am spus mai înainte, copilul va avea totul.

El privi curios spre chipul micuț, solemn îmbrăcat în catifea verde închis.

– O casă goală și o grămadă de îndoieli și visuri nu-s prea mult pentru o moștenire, zise el.

John-Henry se sprijinea de mama lui și o trăgea de mână, semn că ar vrea să plece. Nu prea îi păsa lui de omul ciudat care-l privea cu milă și vroia să se întoarcă la casa parohială, la Bunelu, printre lucrurile familiare pe care le știa și înțelegea.

– Te-ai săturat de mine, spuse Henry, cu un zâmbet. Bine, tinere, nu te voi mai reține prea mult. Plec și eu.

Merse cu ei până în hol. Bagajele fuseseră puse în trăsură, valetul stătea cu pălăria și haina în ușă.

– Este o greșeală, zise Henry, să revii în trecut. Dacă poți, privește întotdeauna înainte.

Mai privi o dată casa, ferestrele ferecate ale aripii celei noi, balconul de fier de deasupra ușii. Apoi dădu mâna cu Jinny și atinse ușor băiatul pe cap. Se urcă în trăsură, servitorul trânti ușa, urcându-se apoi pe locul de lângă vizitiu.

– Vreau ca să le spui la revedere din partea mea lui Tom și mamei tale, zise Henry. Nu-i voi mai vedea vreodată. Întreabă-l pe Tom dacă își mai amintește ce mi-a spus acum 30 de ani „că mai bine să fii bun ca cei din familia Eyre decât deștepți ca voi cei din familia Brodrick"? Nenorocirea este că bunătatea moare, minciunile se îngroapă în pământ. Deșteptăciunea trece și degenerează.

Pentru ultima dată privi zidurile de piatră ale castelului, apoi în jos spre iarba dinspre golf, spre insula Doon și grămada cenușie a dealului. Pe urmă îi mai zâmbi odată lui Jinny.

– N-ai cunoscut-o niciodată pe mama mea, nu? zise el. A murit cu mulți ani în urmă la Nisa. Ultimele cuvinte pe care mi le-a spus au fost: „Nu mai fii atât de serios, Henry băiatule. Gândirea n-a făcut bine nimănui". Nu știu dacă a avut sau nu dreptate, dar gânditul mi-a adus întotdeauna durere. Poți să-i spui povestea asta fiului tău când va intra în posesia moștenirii.

Îi dădu ordin vizitiului, își ridică pălăria, iar trăsura o porni legănat pe alee, în jos, dispărând după brâul de copaci. Când trecu prin pădure, bâtlanii își părăsiră cuiburile lor de pe ramurile înalte ducându-se să țipe în jos spre golf către insula Doon.

Epilog

MOȘTENIREA, 1920

1.

Pe când John-Henry intra pe Queen Street, o santinelă ieși pe ușa uneia dintre case.

– N-aș merge mai departe, zise el. Se trage de la capătul străzii și s-ar putea să vă alegeți cu un glonte în spate de la unul din băieții noștri.

În timp ce el vorbea se auzi o rafală de mitralieră și sunetul strident al frânelor unei mașini. Santinela rânji.

– Cineva are necazuri, spuse el.

La capătul străzii o mașină derapă pe trotuar și de la o fereastră joasă puteau vedea vârful unei puști îndreptate spre piață. Trei oameni de pe trotuar s-au aruncat cu fața la pământ. Cineva ieși fugind din una din case spre mașină și sări pe parbriz. Avea o pușcă în mână. Un grup de soldați s-au ivit din capătul străzii lângă piață, mașina luă viteză și se întoarse într-o parte spre o stradă lăturalnică. Soldații au început să tragă în mașina care se retrăgea, fugind prin piață spre Poșta mare din colț. Oamenii care se aruncaseră cu fața în jos pe trotuar, s-au ridicat, s-au scuturat de praful de pe haine ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat. O femeie țipa ascuțit de la una dintre ferestrele de sus ale unei case. Ceasul bisericii bătea de ora cinci. John-Henry își aprinse o țigară și-i zâmbi soldatului.

– Ai fi gândit, zise el, că după patru ani și jumătate de război, oamenii se vor da în vânt să tragă unul într-altul?

Soldatul își luă de după ureche o țigară și împrumută chibritul.

– Nu și în țara asta, răspunse el; nu există un singur om printre ei care ar înfige cuțitul în spatele celui mai bun prieten dacă ar vrea pentru ca apoi să-i ducă flori la înmormântare.

John-Henry râse, aruncând bățul de chibrit.

– Nu este drept, spuse el. Eu sunt unul din cei care n-a vrut niciodată să înjunghie pe cineva.

Plecă, coborând spre piață unde au avut loc împușcăturile. Multe geamuri erau sparte, dar nu din cauza incidentului petrecut cu cinci

minute în urmă, ci de câteva săptămâni. Piața era goală, în afara soldatului care stătea de pază lângă secția de poliție. Un tânăr stătea de vorbă cu o femeie pe marginea trotuarului. Fața lui era slabă și plină de amărăciune. Mâinile erau înfundate în buzunare.

– L-au prins pe Micky Farran, spuse acesta femeii, iar apoi după ce John-Henry îi depăși, el tăcu privind în urma lui.

Au plecat împreună și lui John-Henry i se păru că străzile erau goale și ciudat de liniștite. Dincolo de piață, la capătul străzii, erau rămășițele unei baricade. Sârmele ghimpate zăceau în bucăți desfăcute. O ploaie rapidă căzu din cerul limpede. În depărtare, un vapor cu aburi vui, scurt, un remorcher răspunzându-i încet. John-Henry se gândea la cuvintele santinelei „Nu este un singur om printre ei care nu și-ar înjunghia cel mai bun prieten pentru ca apoi să-i ducă flori la înmormântare“. Era adevărat, presupunea el, și totuși...

Chipuri din copilărie îi veniră în minte. Dragul de Bunelu, cu ochii lui mari și adânci, umerii aplecați, cu părul alb, mergând spre piațetă în Doonhaven, și una dintre femeile de la balcon înălțând spre el o față luminoasă invoca Sfinții pentru a-l binecuvânta. El îi găsise de lucru fiului femeii și ea n-a uitat niciodată lucrul ăsta. Micuț, luminos și agitat, spumând caimacul din lapte cu o coajă de scoică, trăgându-l de urechi pentru că o gâdilase pe servitoarea de la bucătărie la picioare cu o cârpă de șters praful din pene, iar ea era la jumătatea unei scări. Patsy, grădinar în zilele săptămânii și rândaș duminica, care i-a spus legendele cu Zâne care au colindat Hungry Hill și cu lădițele îngropate în străfunduri și care-i vrăjeau pe mineri în timpurile vechi. Nu ar fi știut cum să țină un cuțit, cu excepția celui de cioplit sau să taie beregata unui porc. Poate că uciderea unui porc a făcut mai ușoară uciderea unui om...

În această parte a orașului, străzile păreau normale; și în timp ce intra pe alee unde mătușa Lizette își avea micul ei aprtament, și văzând un copil care arunca un cerc în grădina vecină, i se păru ridicol să-și aducă aminte de mașina care a derapat în Queen Street, focul mitralierei, și vocea plină de amărăciune a omului de pe trotuar „L-au prins pe Micky Farran...“

Sună la numărul 5 și urcă scările spre micul salon, plin ochi cu mobilă, unde mătușa Lizette stătea zi după zi croșetând modele din dantelă pentru a fi vândute pentru copiii orbi. Un hobby original, pasionat, care trebuie că își are originile, cu siguranță, în mila subconștientă a propriei ei copilării, când, șchioapă și neglijată, a trăit cu teama unei mame vitrege dușmănoase. Se ridică zâmbind când intră el în cameră, chipul ei mai palid ca deobicei, cu ochii clipind în spatele ochelarilor.

– Tu, băiete dragă, zise ea, iar el observă încă odată, cu plăcere, că

vocea ei avea cântatul dulce, cald ce aparține de Slane și de sud, la fel ca și mama lui și care, întotdeauna îi trezeau amintiri din copilărie, bogate și dragi.

– Mama ta mi-a spus că s-ar putea să vii, dar n-am crezut-o, spuse mătușa Lizette, mi-a zis că un tânăr are lucruri mai bune de făcut decât să-și viziteze mătușa când vine acasă.

– Nu acest tânăr, răspunse John-Henry. El nu poate uita bomboanele de mentă pe care obișnuiai să le ții în bufet.

Mătușa Lizette râse, își scoase ochelarii, iar acum putea să-i vadă că ochii ei erau frumoși, ca cei ai mătușii Kitty și el se gândi la familia fericită pe care au format-o la castelul Andriff, mătușa Kitty, mătușa Lizette și unchiul Simon, toți trăind în armonie, cu foarte puțin servitori și prea mulți câini, până când copiii au crescut și s-au împrăștiat și mătușa Kitty a murit, iar mătușa Lizette a rămas să locuiască cu unchiul Simon. Aceste lucruri s-au întâmplat numai aici.

– Și mama ta cum se simte? întrebă mătușa Lizette.

– Foarte bine și foarte fericită și trebuie să-ți mulțumesc pentru dantela pe care i-ai trimis-o și pe care, cred, că apus-o în mijlocul mesei din sufragerie. Și trebuie să-ți dau banii pe loc. Ea nu prea a avut încredere în poștă în ultimul timp.

Își căută portofelul și scoase o bancnotă.

– Ah, nu trebuia să-și facă probleme, zise mătușa Lizette. Va fi timp destul când se vor termina împușcăturile și toți vor reacționa ca ființe umane decente. Spune-mi, unde s-au luptat azi pe stradă?

– Au făcut țăndări vitrinele unor magazine când veneam spre tine, dar nu cred să fie pagube mari. Ce se întâmplă, mătușă Lizette? Tu trebuie să fii o persoană fără prejudecăți.

Mătușa Lizette așteptă până când fata în casă aduse ceaiul și închise ușa în urma ei.

– Trebuie să ai grijă, îi spuse ea cu blândețe. O am pe Meggie cu mine de trei ani, dar are un frate care luptă cu rebelii. Chiar ieri mi-a spus: „Nu l-am mai văzut, de șase luni“. Mințea, desigur. Țigările care le păstrez pentru musafiri au dispărut, de curând, și unde putea fi ele puse decât în buzunarul din față al rochiei lui Meggie, astfel încât să se poată strecura afară, după ce se întunecă, și să i le dea la colțul străzii?

– Ai face bine să fii atentă, zâmbi John-Henry. Te-ai putea trezi cu soldații care să-ți scotocească casa.

– Și nu vor găsi nimic, răspunse mătușa Lizette. Sunt un supus leal Regelui, întotdeauna am fost, la fel ca și restul familiei. Niciun Brodrick nu s-a amestecat în politică deși tatăl meu a încercat să candideze pentru Parlament în perioada de glorie, înainte chiar să se nască tatăl tău.

John-Henry clefăia pâinea prăjită cu unt și privea în jurul său la

camera micuță, plină de mobile de la Andriff și Dunmore, unde a trăit mătușa Molly, și piese disparate de la Clonmere, comori pe care mătușa Lizette le-a strâns în preajma ei de-a lungul anilor și de care nu vrea să se despartă.

– Din câte îmi pot da eu seama, zise el, niciun Brodrick n-a făcut altceva decât să moară tânăr sau să bea până moare.

Mătușa Lizette se încruntă și-i mai turnă încă o ceașcă de ceai.

– Războiul și marina au făcut din tine un cinic, îi spuse ea, și oricum nu este adevărta. Cei din familia Brodrick au fost întotdeauna respectați în țara asta.

– Cine i-a respectat și pentru ce au fost respectați? întrebă nepotul ei.

Mătușa lui se lăsă pe spate în scaun și-și împreună mâinile în poală. Erau lungi și subțiri, mâini de femeie tânără, în ciuda celor 50 de ani ai ei.

– Mai întâi au fost proprietari de pământuri, îi răspunse ea, chiar de la început. Și-au făcut datoria față de Dumnezeu și Rege. Au fost și severi, dar și blânzi cu arendașii lor. Iar Clonmere-ul a simbolizat întotdeauna legea și ordinea. Oamenii priveau castelul ca pe un simbol al autorității, o autoritate înțeleaptă.

– Poate că așa au făcut, spuse John-Henry, zâmbind peste marginea cănii, dar poate că nu vroiau autoritatea, sau pe Dumnezeu, sau pe Rege, și tu vezi acum efectul. Cunoști motto-ul lor: „Noi singuri"?

Mătușa Lizette sâsâi.

– Astea-s prostii, spuse ea. Nu puteau trăi așa. Să nu-mi spui că le ții partea că te dau afară din casa mea. Ar trebui să-ți fie rușine, și ai mai purtat și uniforma regelui până acum câteva luni.

– Nu le-am ținut niciodată partea, pledă John-Henry. Nu-mi pasă nici cât negru sub unghie nici de unii, nici de alții. S-a întâmplat că am avut neșansa să văd ambele părți ale problemei.

– Atunci, nu te duce la Doonhaven ca să locuiești, îi zise mătușa Lizette, pentru că nu te vei simți bine. Dacă acolo plouă, și tu vei spune cuiva ce zi frumoasă este, acel cineva va fi de acord cu tine, doar pentru a-ți face pe plac și a evita necazurile.

– Dar ăsta e modul ideal de a trăi?, întrebă John-Henry. Dacă toată lumea ar face așa, atunci n-ar mai exista contradicții, războaie, lupte fără sens?

Mătușa Lizette dădu din nou din cap.

– N-ar fi moral, spuse ea solemn.

John-Henry râse.

– Oricum, vreme frumoasă sau urâtă, moral sau imoral, mă duc la Doonhaven peste o zi sau două și voi vizita și Clonmere-ul. N-am mai fost acolo, dinainte de război, după cum bine știi, cu puțin înainte ca

Bunelul să moară. Probabil că este o ruină, deși oamenii care stau la căsuța paznicului ar trebui să aibă grijă.

– Și ce vei face când vei ajunge acolo? întrebă mătușa Lizette.

John-Henry râse și-și încrucișă picioarele sub masă.

– Voi locui acolo, zise el. I-aș putea telegrafia mamei să vină și ea. Știi, că tot timpul cât am fost în marină și războiul continua a fost singurul lucru real pentru mine? Mediterana, Dardanelele, nu se pot compara. Mă tot gândeam: „Acest sublocotenent prea mare pentru vârsta lui care trage din greu în sala cazanelor și care apoi debarcă în Malta și își depășeste permisia, nu este John-Henry. Adevăratul John-Henry sta în fața Clonmere-ului privind spre golf la Hungry Hill. Și aparțin acelui loc. Acolo sunt rădăcinile mele, acolo m-am născut și am crescut.

Mătușa Lizette își puse ochelarii și mutându-se la fereastră și-a luat croșeta.

– Și eu am fost născută acolo, zise ea, dar mi-am petrecut copilăria la Londra. Apoi când am făcut zece ani și mătușa ta Molly s-a măritat, am fost cu toții acasă pentru Crăciun. N-am să uit niciodată primele mele imagini despre dealuri, culoarea apei din golful Mundy, și bătrâna navă cu roți cu zbaturi venind la Doonhaven. Tăcu pentru o clipă, aplecându-se asupra lucrului. Dar este o casă prea mare pentru un tânăr singur, mai spuse ea.

– Vor fi o grămadă de lucruri de făcut, zise John-Henry, pentru a redeveni ce-a fost. Pădurea va trebui refrișată, grădinile puse în ordine. mătușa Lizette pentru mine nu există jumătăți de măsură. Nu mai sunt sublocotenentul din sala cazanelor. Voi fi John-Henry de Clonmere, și la naiba cu toți nou veniții! Nu, nu la naiba cu nou veniții pentru că mie îmi plac oamenii și vreau ca și ei să mă placă pe mine. Și tu vei avea, mătușă Lizette cea mai bună cameră și când vei veni să stai cu mine, vom face cel mai mare foc cu cărbuni în salonul cel mare pentru a-ți ura bun venit.

– Nu-ți propui să locuiești în aripa cea nouă? întrebă ea.

– De ce nu? Bunicul meu a construit-o ca să fie locuită, nu?

– Da, acum 50 de ani, când erau servitori cu zecile, și trăsuri și cai, și minele lucrau zi și noapte. Acum Doonhaven este un oraș adormit, nimeni amator să lucreze pentru tine, cu oameni împușcându-se unul pe altul, mai mult ca sigur. Of, acum... Auzi?

În timp ce vorbeau se auzea un zgomot de pași care tropăiau la capătul străzii. John-Henry se aplecă pe fereastră alături de mătușa lui. Soldații se grăbeau pe strada principală, dar în mijlocul lor, doi bărbați în haine civile, cu mâinile legate la spate, cu șepcile trase peste ochi. Un mic grup se adunase pe trotuar pentru a-i vedea cum trec. O femeie a țipat că este un

abuz, unul dintre soldați se repezi în mulțime, împingându-i. Tropăitul pașilor trecu...

– Noi singuri, suspină John-Henry, și dacă descoperi că unul dintre ei, să zicem fratele lui Meggie a ta, e ascuns în bucătărie, a-i chema soldații și l-ai preda?

– El ar putea omorî oameni nevinovați. E de datoria mea să-l predau, spuse mătușa Lizette hotărâtă.

– Nu mi-ai răspuns la întrebare, insistă John-Henry. L-ai preda soldaților?

Se uită la el pieziș, ochii ei închiși la culoare clipind în spatele ochelarilor.

– Aș putea, zise ea încet, dar după aceea mi-aș pune apoi semnătura pe o cerere care să-l salveze.

O ploaie scurtă pocni în geamuri și cerul se întunecă.

– Unde locuiești? întrebă ea.

– La hotelul Metropole îi răspunse.

– Atunci, băiete dragă, ai face bine să pleci. Să nu fii pe străzi la căderea întunericului. Cu ce vei ajunge la Doonhaven, când pleci? Nu știu dacă trăsurile circulă sau dacă vaporul pleacă de la Mundy.

– Am mașina mea, mătușă Lizette.

– Să fii atent, altfel ți-o vor lua, îți vor lega mâinile și picioarele ca unei păsări pe fundul mașinii, dacă nu vei zăcea într-un șanț cu un glonț în spate.

– Poate mă alătur rebelilor, zise el cu tristețe în ochi.

O sărută de rămas bun și o porni pe străzile liniștite spre hotel. Acum, erau santinele peste tot și a fost verificat de trei ori. Nu era nimeni pe stradă. Storurile erau trase la toate casele. John-Henry intră în barul hotelului. Era gol, cu excepția barmanului și a unui tânăr de vârsta lui sau ceva mai mare, ce stătea într-un colț citind un ziar.

Își ridică privirea de pe ziar când intră John-Henry, îl privi atent, cu acea privire de recunoaștere pe care un om o are atunci când vede pe cineva după niște ani, dar nu-și amintește numele. John-Henry îi întoace spatele și comandă un whisky cu sifon.

– Au fost ceva necazuri în după amiaza asta, nu-i așa? îi spuse barmanului.

Tipul șterse un pahar cu un șervet și-l privi imperceptibil, pe omul din colț care și-a reluat cititul ziarului.

– Trei oameni morți în piață, spuse el liniștit, sau cel puțin așa mi s-a spus. Nu știu nimic despre chestia asta. Am fost în hotel toată ziua.

S-a dus în celălalt capăt al barului făcându-se că se ocupă de niște pahare.

„Îi e frică, se gândi John-Henry. Dacă mai spune o vorbă în plus,

tipul care citește ziarul l-ar putea turna. Unde naiba l-am mai văzut pe omul ăsta înainte?"

Iar se apucase de citit.

John-Henry își sorbea băutura și se gândea la mătușa Lizette care locuia singură în apartament, cea mai tânără și cea mai plăpândă dintre toți ai ei, ultima supraviețuitoare, atât mătușa Kitty cât și mătușa Molly muriseră în timpul războiului, între două vârste. Suntem o familie amuzantă, se gândi el, fie că murim de tineri, fie că trăim până la adânci bătrâneți. Bunicul Henry Brodrick bătea 80 când a murit la Brighton. Soția lui nu a lăsat ca el să fie adus și înmormântat la Ardmore ci în cimitirul mare de la Brighton. John-Henry și-a adus aminte de scrisoarea mamei sale pe când era la Dartmouth, în care îi spunea că a murit bunicul lui, dar în vacanță au fost la un picnic la Clonmere și și-au făcut vise pentru viitor. Războiul a venit atât de repede, destrămând visele...

Ușa barului se deschise și trei ofițeri intrară. Râdeau și glumeau.

– Îți spun că-i adevărat, zise unul dintre ei. Cu un an și ceva în urmă, o bandă întreagă a fost la Londra și au cerut să vadă mormântul lui Casement. Au adus flori și coroane și naiba mai știe ce. Și directorul de acolo i-a păcălit și le-a arătat unde era îngropat Crippen și alții și le-a spus: „Hail Mary".

Ofițerii s-au aplecat peste bar și au comandat de băut.

– Nu sunt omenoși, spuse un altul. Ar fi trebuit să ne dea ordin să tragem în ei. Sunt scursura pământului și așa au fost mereu.

Primul ofițer îl privi pe John-Henry. Avea ochi veseli pentru cât îi era gura de dură.

– Ce bei? îl întrebă.

– În spiritul țării acesteia, răspunse John-Henry, ridicându-și paharul.

– Mai bine ai veni să bei cu noi, zise ofițerul, râzând. Nu avem altceva de făcut.

Își puse pălăria pe bar și John-Henry îl privi de aproape.

– Aparții acestei țări bătute de Dumnezeu? îl întrebă ofițerul.

– Da, răspunse John-Henry, și chiar intenționez să trăiesc aici.

– Trebuie să fii nebun, îi zise un altul, doar dacă nu ești sportiv. Oamenii acestor locuri nu știu nimic altceva în afară de creșterea cailor.

– Pe locurile unde m-am născut, se vânează sitari, spuse John-Henry, și becațe în mlaștini și iepuri sălbatici pe insula Doon și pe Hungry Hill. Asta-i singura vânătoare de care îmi pasă și nu ceea ce faceți voi.

– Insula Doon? zise unul dintre ofițeri. Am un prieten care a fost încartiruit în garnizoana de acolo odată. E liniște, cred, acolo, mai jos, de Mundy. Oamenii nu știu altceva.

– Prea plictisitor, răspunse John-Henry. Cei de acolo vor să fie lăsați în pace. Ce-ați zice să bem ceva? Nu cred că sunt primul om din țara asta care vă oferă ospitalitate.

Barmanul veni spre ei și John-Henry se apropie de ofițeri.

– Patru whiskyuri cu sifon pentru acești domni și pentru mine, comandă el.

Asculta cu jumătate de ureche poveștile despre luptele date, despre felul în care clădirea primăriei dintr-un îndepărtat oraș situat în nord a fost ocupată de rebeli și incendiată pentru ca apoi ofițerii să-și folosească toată muniția și să le ia urma în munți.

– I-am găsit, povestea unul dintre ofițeri, și i-am adus înapoi pe toți, doi dintre ei muriseră din cauza frigului. Pe ceilalți i-am împușcat în dimineața următoare. Ah, am avut momente palpitante. N-am stat cu mâlnile în sân.

„Și așa se întâmplă de veacuri, gândi John-Henry, dar familia mea n-a participat. Ei au trăit la Clonmere, și-au construit minele, au scos cupru, au venit la Slane, la compania navală fără să le pese nici cât negru sub unghie de cine sângera pe drum, atâta timp cât ei trăiau în confort la Clonmere. Și mie nu-mi pasă decât ca nebunia asta să se termine și să pot face și eu la fel." Ofițerii și-au sorbit băuturile și-și priveau centurile.

– Si acum, încotro? întrebă John-Henry.

– Patrulăm, răspunse primul ofițer, și poate un cuțit între coaste. Vino cu noi.

– Nu-i de mine, le zâmbi John-Henry.

- Vom veni să vânăm sitari cu tine, zise un ofițer, după ce vom omorâ destui conaționali de ai tăi. Noapte bună și noroc.

– Noapte bună, spuse John-Henry.

Barmanul punea obloanele, fixându-le zăvoarele.

– Sunt ultimii, zise el. Astă seară nu va mai veni nimeni. Urcați-vă în hotel pe ușa din față, dacă nu vă supărați.

John-Henry se uită în jur. Încăperea era goală, în afara barmanului și a lui.

– Era un bărbat, acolo în colț, spuse el, când am intrat. Mi s-a părut că-l cunosc. Știi cumva, cine era?

Barmanul dădu din cap.

– În zilele astea, avem de tot felul, răspunse acesta.

– A șters-o englezește, zise John-Henry. Regret, pentru că am sentimentul că venea de la Doonhaven.

Bramanul ștergea cu o cârpă tejgheaua.

– Dacă a venit de acolo de unde sunteți, spuse el încetișor, atunci e păcat că va văzut bând alături de ofițerii aceia.

John-Henry se uita fix la el.

– Ce vrei să spui? Nu-i cunosc pe tipii ăia. Nu reprezintă nimic pentru mine.

– Nu, răspunse barmanul, dar asta e o țară ciudată...Noapte bune, sir.

Stinse lumina ca un semn de alungare.

John-Henry urca încet spre camera sa. Trase la o parte perdelele pentru a privi cerul. Ploaia îl limpezise și se vedeau stelele. În aer plutea un miros proaspăt de străzi spălate, de noapte, de primăvară timpurie. Clopotul bisericii bătea ora. Jos, în stradă, sub fereastra sa, patrula mărșăluia.

2.

Ploaia încetase de dimineață și soarele strălucea pe când John-Henry ieșea din Slane, luând-o spre drumul spre Mundy. Era bine dispus, pentru că era tânăr și sănătos, mașina lui mergea bine și se ducea acasă. Visul copilăriei sale devenea, în sfârșit realitate. Anii de război, de stres, de datorie, de călătorii pe ape străine, de a transpira sub soarele tropical erau mult în urmă. Revenise în locul căruia îi aparținea. Iar aerul avea o dulceață, asemănătoare a niciunei țări, dealurile erau magice, învăluite în ceața dimineții.

Mătușa Lizette se îndoia că va putea trăi singur la Clonmere, la 20 de mile de calea ferată. Nu va ști, spunea ea, ce să facă; credea așa, pentru că era obosit din cauza războiului, deci n-avea astâmpăr, căuta companie să facă sport, să se distreze. John-Henry zâmbi la gândul zilelor agitate de la Salonic, unde nimic nu era sigur și adevărat, iar frica era prezentă la tot pasul; un om care călca pe propriul său pământ, îl mirosea nu putea fi agitat, dacă își iubea moșia. Cât despre prieteni la vânătoare avea propriile sale gânduri și visuri pe care să le depene în voie; apoi mai era explorarea fascinantă a trecutului pentru a înțelege prezentul. Ce era, în fond John-Henry decât un efect al acelor ani? Și privind în urmă la trecut, ar putea afla despre viitor. Poate că acum 100 de ani, bătrânul Copper-John a călătorit pe același drum de la Slane la Mundy, în siguranță, ferm pe poziție, lăsând prin testament stră-strănepotului său nu asprimea caracterului, nu duritatea sufletului sau ambiții financiare, ci o mare ușurință pentru cifre; astfel încât sumele din cap și calculele matematice absurde erau cel mai ușor lucru din lume! Ca o ironie a timpului aceasta era de fapt singura moștenire de peste veacuri de la întemeietorul averii, a cărui muncă de o viață, minele de cupru, zăceau prăfuite și acoperite de licheni.

„De ce, se gândea John-Henry, am un sentiment de duioșie pentru fiecare cățeluș sau pasăre care sunt schilodite sau chiar rănite? Pentru că fiul lui Copper-John i-a iubit pe ogari mai presus de oameni și n-ar fi

putut distruge nici o viespe pe pervazul ferestrei, iar bunul Dumnezeu a făcut ca totul să trăiască în bună pace sub soare!"

În timp ce conducea, bucățele, fragmente din istoria familiei, așa cum mama lui i-a povestit din când în când, pentru că știa că lui îi place trecutul. Turbulenta Fanny-Rosa care umbla fără ciorapi în rouă și sfărâma și inimile bărbaților, și pe a ei, dar nu spunea nimănui; și Jane cea cu ochii blânzi, din tablou, cu mâna pe inimă privind spre insula Doon.

– Fanny-Rosa Flower, i-a spus odată mama lui, a fost aceea care a adus sângele rău în familia Brodrick.

Vai, bietul Johnnie...Sabia lui de ceremonial încă mai atârna în biblioteca de la Clonmere, în cruce, deasupra căminului. John-Henry le va da pe toate jos, când va ajunge acasă, le va curăța, le va face să strălucească din nou, astfel încât Johnnie, în mormânt să nu se simtă uitat.

– Va dura, fiule, îi spuse mama lui, ca locul să arate ca pe vremuri. Va trebui să cumperi mobilă pentru aripa cea nouă.

– Chiar dacă va dura o viață întreagă, n-are importanță, îi răspunse John-Henry.

Dacă dușumele erau nefrecate și păianjenii atârnau pe la colțuri, cel puțin aici va fi petecul de pământ, regatul lui.

Sport și distracție; mătușa Lizette își făcuse probleme în această privință.

Pe insulă erau sitari și iepuri sălbateci, și becațe în mlaștinile de lângă Kileen, pești în apele golfului și păstrăvi mici maronii în lacul de pe Hungry Hill. Oamenii din Doonhaven erau vecinii pe care și-i dorea; și dacă parohul și preotul vor aplana diferendele dintre ei și , duminica, vor merge împreună, și vor lua cu el, o friptură de porc rece, asta înseamnă că a făcut tot ce a fost necesar pentru viitorul țării lui.

Milele plictisitoare rămâneau în urmă, în față avea drumul, sălbatic și bolovănos, cu iarba neagră și buruieni printre granit, gata să ajungă până în drum. „Pe aici, se gândi John-Henry a fost locul pe unde Copper-John a călătorit în poștalion în ziua când a semnat contractul cu mina de cupru cu Robert Lumley, iar Robert Lumley însuși a mers, prost dispus, spre castelul Andriff, de la conacul de la Duncroom, care, acuma, era una cu pământul, distrus de rebeli. Vrajbă înverșunată - în ce scop și pentru ce?" Încă o dată John-Henry își puse întrebarea de ce oamenii trebuiau să se omoare între ei și să împroaște su sânge cerul lui Dumnezeu, când florile lăsau un parfum dulce, iarba ne gră creștea, iar becațele fluierau și se aruncau în mlaștină.

Încetini puțin pentru că drumul era îngust, iar în timp ce făcea un viraj văzu, chiar în fața lui, o baricadă de iarbă smulsă și sârmă ruptă de-a lungul

drumului, și în spatele lui un bărbat cu o pușcă în mână. John-Henry conduse încet până la baricadă și opri motorul. Omul nu s-a mișcat, în afară de a-l ținti cu pușca și a-și băga două degete în gură pentru a fluiera tare și ascuțit. Cam o jumătate de duzină de siluete apărură de după bolovanii de deasupra drumului. Toți erau înarmați. John-Henry nu-i cunoștea. Unul, probabil șeful lor, veni spre ușa mașinii și se aplecă.

– Cum te cheamă? întrebă el scurt.

– John-Henry Brodrick.

– Unde te duci?

– Acasă, la Clonmere, Doonhaven.

– Ai fost în Marina Regală în timpul războiului, nu-i așa?

– Da.

– Ce politică faci?

– Niciuna.

– Noaptea trecută, ai stat la hotelul „Metropole" din Slane?

– Exact.

– Bine. Dădu din cap spre un grup din colegii săi.

– Trebuie să te rog să cobori din mașină.

– De ce?

– Asta-i treaba noastră. Dacă mergi repede nu ți se va face nici un rău. Încearcă să faci pe nebunul cu noi, și îți vom plasa un glonte între omoplați.

– Ce aveți de gând să faceți cu mașina mea?

– Nu o vei mai vedea vreodată. Mașinile sunt prea prețioase pentru noi.

Omul zâmbi pentru prima dată, răutăcios însă. John-Henry ridică din umeri.

– Mi s-a atras atenția să nu iau mașina la drum. Numai eu sunt vinovat. Dați-mi drumul! Ce vreți să fac eu?

– Stai pe loc până te legăm la ochi. Te asigur că nu-ți vom face nici un rău. Du-ți mânile la spate. Ia arma asta, Tim, știi ce să faci dacă umblă cu șoșele și momele.

Ce tâmpit a fost să cadă în capcana asta! I s-a spus la Slane că era un act de nebunie să plece cu mașina la drum. Iar acuma, probabil că va fi împușcat pe la spate și lăsat să moară prin șanțuri. Cel mai mult îl înfuria pierderea mașinii. Mașina lui cea veche, prietenul lui de nădejde să fie distrusă de nebunii ăștia! Nici o speranță de a o recupera. Înjura și blestema în sinea lui, în timp ce se împletecea printre pietre și ierburi, dirijat de un necunoscut. Trebuie că au mers vreo trei mile[1] și ceva, în

---

1 milă = 1.609 m.

naiba știe ce direcție, până au dat de o oprire, s-a auzit sunetul unei uși deschise și cineva spunând ceva cuiva cu o voce joasă, apoi legătura de la ochi i-a fost scoasă la fel și cea de la mâini, iar el stătea într-o cabană abandonată, pe o dușumea plină de noroi. Într-un colț erau niște paie desfăcute. Mica fereastră era blocată cu zdrențe și vatra era plină cu lemne arse și cenușă.

– Vei sta aici, pentru un timp, spuse omul care îl dezlegase . Eu voi fi afară, și am ordin să te împușc dacă încerci să fugi. Îți voi aduce să mănânci ceva și să bei.

– Cât va dura nebunia asta? întrebă John-Henry. Și ce ar trebui să fac eu?

– Nu știu nimic despre asta, răspunse omul. Am ordinele mele și n-am nevoie de altceva.

A plecat, trântind ușa.

„Ah, la naiba cu toți, gândi John-Henry, ce dracu vor de la mine, și de ce trebuie să fiu amestecat într-o revoluție care înseamnă mai nimic pentru mine și cu care n-am nici o legătură? „S-a dus și s-a așezat pe paie, pentru că nu era niciun scaun sau bancă și într-adevăr omul își ținuse cuvântul aducându-i niște pâine, niște brânză foarte acră și un ulcior cu apă.

– Bănuiesc că nu aveți bere? întrebă John-Henry.

– Nu, răspunse bărbatul, dar am la mine o sticlă cu puțin whisky și poți să te servești dacă ții neapărat.

John-Henry înghiți o gură de whisky, iar omul râse.

– Oh, dar nu-i nimic. Pot avea mai mult dacă vreau, și tu vei fi aici până mâine dimineață sau până poimâine.

– Uite ce-i, zise John-Henry, poți să iei portofelul, am 20 de lire, dacă mă lași să plec.

– Nu am nevoie de banii tăi, răspunse omul. I-am fi luat dacă am fi avut nevoie. Crezi că suntem hoți?

– Dar mi-ați luat mașina, nu?

– Am împrumutat-o pentru cauză. Când țara va fi liberă o vei primi înapoi.

– Astea-s prostii și o știi și tu. De ce sunt ținut aici?

– Nu știu să-ți spun, și ăsta-i adevărul gol-goluț, jur în fața lui Dumnezeu. Joci whist la două mâini?

– Am jucat odată. N-am mai făcut-o demult.

– Am un pachet de cărți, aici, în buzunar. Dacă ești de acord, putem juca cărți și asta ne va ajuta să treacă timpul. N-aș putea face nimic afară decât să-mi pierd vremea așteptând și să privesc iarba înaltă. Am putea să ne ținem companie.

– Foarte bine, zise John-Henry, scoate cărțile.

S-au așezat amândoi în cabana micuță și strâmtă, cu o geană de lumină care venea prin fereastra baricadată și au jucat whist în doi și au terminat și whisky-ul din sticlă. Și asta, este cu siguranță nebunia tuturor timpurilor, ca tâlharul care mă ține aici și cu mine să toastăm unul pentru sănătatea celuilalt, iar el să-mi ia banii la joc pentru că e prea mândru să fure, și discutăm despre cea mai bună metodă de a prinde iepurii în cursă. Mâine mă va împușca în spate și poate, așa cum a spus santinela de la Slane, va plânge de milă și-mi va aduce flori la înmormântare.

Așa au trecut două zile. Tim îl mai părăsea din când în când pentru a veni cu pâine, uneori cu șuncă rece, sau un picior de pasăre și mult whisky în sticlă, și de fiecare dată John-Henry îl întreba:

– Ei, Tim, când va fi execuția? și de fiecare dată Tim, dădea din cap și spunea:

– Ți-am mai spus că nu va fi nicio execuție.

– Atunci ce fac aici în cabana asta nenorocită?

– Te odihnești, pentru binele tău, răspunse Tim și scoase la iveală pachetul jegos de cărți, dând pe gât câte-o înghițitură de whisky. Oare Tim câștigase 15 sau 17 lire? John-Henry nu-și mai amintea, dar era un schimb cinstit pentru whisky și poate dacă el ar fi avut destulă căldură în suflet și corp poate că nu s-ar teme când îl vor împușca.

A treia noapte, Tim a adus mai mult whisky ca deobicei iar lumânarea șiroind de ceară dădea o lumină slabă și el câștiga la cărți, și bucățelele de turbă pe care le-au aprins umpleau încăperea de fum, așa încât John-Henry căscă și se întinse pentru ca într-un târziu să adoarmă pe paie cu capul prins în mâini. Se trezi pentru a vedea ivirea roșiatică a zorilor, întrezărită prin ușa deschisă, păzitorul fugise și dinspre munte ceața care se risipea. Se ridică în picioare și se frecă la ochi, privind afară cu o figură deșirată cu paie în păr și o barbă de trei zile. Se apropie de ușa deschisă, simți soarele pe față și văzu corbi zburând jos de tot peste dealuri pentru ca apoi să dispară. Apoi privi spre pământ și aproape de picioarele sale, pe o piatră, era un ziar, udat de rouă, datat cu o zi în urmă. Pe prima pagină era o cruce și un scris mâzgălit îi spunea: „Întoarce la pagina 3“. Deschise ziarul și în centrul paginii era o fotografie a castelului de la Clonmere. Titlul de deasupra fotografiei, cu litere mari și groase scria: „UN CONAC ISTORIC DISTRUS“.

John-Henry îngenunchie și răspândi ziarul pe pământ pentru că îi tremurau mâinile. În fiecare colț al paginii puse câte o piatră pentru ca vântul de dimineață să nu-i fluture marginile îndoite. Dedesubtul fotografiei, cu litere mici, mai erau o jumătate de duzină de rânduri.

„Castelul de la Clonmere, din Doonhaven, din Golful Munda, a fost incendiat noaptea trecută de persoane necunoscute. O parte din

lucruri au fost salvate de oamenii din sat care sculați din somn au văzut casa arzând, dar clădirea până dimineața, a fost o ruină. Proprietarul, domnul John-Henry Brodrick se pare că este în regiune în aceste zile".

Stătea pe jos privind la ziar, dar furia oarbă care îl stăpânise muri pe dată, lăsându-l nesimțitor și stupefiat și amorțit. O ciocârlie se ridică spre ceruri pentru a saluta ziua, norii dispăruseră cu totul, lăsând la iveală un soare strălucitor. În depărtare, marea clipocea, și în timp ce ruinele casei lui și visurile sfărâmate îl priveau din ziar, John-Henry mai văzu odată ochii omului de la hotelul din Slane și ochii albaștri ai pistruiatului Tim uitându-se la el peste pachetul de cărți, în timp ce toasta pentru viitorul lui John-Henry, murmurându-i: „Noi singuri".

Furia se împrăștiase, la fel ca și tristețea. I se părea că se uită la ceva care va dăinui veșnic în inima lui ca un simbol, care nu va putea fi distrus, indiferent de ceea ce focul a putut face cărămizilor și zidurilor. Trecutul întotdeauna va fi agățat de el, prin mâinile neștiute, fantomatice ale unor oameni pe care nu-i cunoaște și care au atâta importanță pentru el. Nu era un adio faptul că stătea printre dărâmături. Într-un fel era un omagiu pentru viitor. Într-o bună zi va înțelege pe de-a-ntregul ce-a fost și ce-a pierdut și se va întoarce pentru că aparținea acestui loc. Tânăr fiind, ura și durerea care erau acuma atât de tăioase se vor estompa cu timpul, deși ceva din excitarea unui școlar îl copleșea, aplecat în căutarea de comori în timp ce scormonea cu picioarele cenușa uitându-se după lucrurile prețioase pierdute.

Oamenii au fost de o mare delicatețe. Au stat deoparte, nu au călcat în picioare pământul și nu au privit zidurile înnegrite. Avea moștenirea numai pentru el. Și mai știa că ei luaseră deja lucrurile pe care le vroiau, pentru că, exteriorul uneia dintre căsuțele din Oakmount era dintr-un bufet pe care l-a recunoscut, iar un puști de la căsuța paznicului se juca afară cu un vas de porțelan, care odată stătuse pe căminul din salon. Fără îndoială, că mai erau și alte lucruri care stăteau confortabil și în deplină securitate în căsuțele din Doonhaven, bune de pus pe foc, ca bun public, până când legea și autoritatea își vor face datoria. John-Henry nu reprezenta, nici legea, nici autoritatea. El era o persoană care trebuia să-și încerce norocul într-o țară care a fost pradă unui război civil, iar dacă proprietățile sale erau pierdute, atunci el trebuia să sufere în tăcere. Puține lucruri care puteau fi luate rămăseseră, cu excepția portretului zâmbitor al; strămătușii de a doua, Jane, care zăcea pe o bancă, neatins, iar el era bucuros pentru că întotdeauna a iubit tabloul, iar mama lui trebuia să-l aibă în casa ei. Lucrul cel mai curios era că de la mică distanță, zidurile casei lui păreau neatinse. Șemineurile erau în picioare, la fel și ferestrele și numai apropiindu-se putea vedea că înăuntru nu mai era nimic, era cerul care ținea loc de tavan. Fundațiile

fiecărei camere rămăseseră. El putea merge prin moloz, recunoscând camerele, deși nu mai rămăseseră nimic. Partea cea veche a casei a suferit cel mai mult. Aripa cea nouă, mereu neocupată, părea de parcă nici nu trecuseră 50 de ani de când fusese construită și tatăl său se cățăra pe schele când era de-o șchioapă. Balconul din fier de deasupra ușii de la intrare era contorsionat, dar nu spart, și atârna, cu grijă, pe lângă pereții înnegriți ca un lucru ciudat; ferestrele erau sparte în spatele lui, iar pereții budoarului dispăruseră pentru totdeauna. Acestea erau lucrurile pe care le prețuia cel mai mult, fără vreun motiv anume, balconul de fier și portretul mătușii Jane. Cu o stranie imparțialitate, focul le salvase pe amândouă.

Când John-Henry termină de hălăduit printre pietre, și stătea pe terasamentul de mai jos de castel, văzu, venind spre el, o turmă de vite care păștea în timp ce înaintau pe drum, conduse de un tânăr ce nu se grăbea, cu o șapcă pe o parte și care mergând, sugea un fir de iarbă. Vacile savurau cu grijă pajiștea cea nouă, miroseau tufele, călcau peste pietrișul fin și căpetenia lor văzând golful își conduse suratele pe mal în jos spre grădina pe apă care odată fusese mândria lui Barbara și Jane, pentru plantele sălbatice; de acolo spre golf, unde s-au adăpat, animalele își ridicau, din când în când, capetele pentru a privi peste apă. Văcarul le privea biciuind iarba cu un băț, întorcându-și privirile de la ruinele castelului.

John-Henry coborî în întâmpinarea lui, iar omul scoase paiul din gură și-și atinse șapca în semn de salut.

John-Henry realiză pe dată, că omul acesta, care era cam de vârsta lui, avea un chip familiar, văzut în ultima săptămână pe undeva și cu o intuiție de moment, i se păru că seamănă cu bărbatul din barul hotelului din Slane. Pentru o clipă, nu spuse altceva decât „Bună ziua“, amândoi uitându-se la vite.

– Ai fost aicea când au dat foc la casă? întrebă John-Henry, într-un târziu.

Omul dădu din cap și continuă să-și privească cireada.

– N-am fost, zise acesta, eram în pat, acasă și n-am știut nimic până nu mi-a povestit mama mea. Se opri pentru o clipă, iar apoi reluă fraza, după o gândire adâncă. Nimeni din Doonhaven n-a făcut așa ceva.

John-Henry și-a aprins o țigară și fumă câteva momente în tăcere.

– Mă bucur, răspunse el. N-am făcut niciun rău nimănuia dintre ei. Îmi amintesc de chipul tău, dar nu știu de unde să te iau.

– Eugene Donovan, spuse omul, nepotul lui Pat Donovan care a avut ferma de sus de lângă Hungry Hill pe când erai copil. Tatăl meu se numea Jim Donovan și a plecat în Africa de Sud când s-a închis mina.

– Așa-i, răspunse John-Henry. Îmi amintesc de tine. Tu ai luat ferma

după ce a murit bunicul tău. Nu, cumva, ai și un frate?

– Am un frate, Michael. Lui nu-i prea păsa de fermă.

– Ce s-a întâmplat cu el?

– N-avem nici o știre de mult timp despre el. Era prieten cu Pat O'Connor și cu alți băieți.

– Ah, înțeleg!

John-Henry pricepu însă că mai mult nu va afla. Dar putea acum să schițeze povestea și putea vedea fața lui Michael Donovan în Slane. Acesta s-ar fi putut duce de la hotel la prietenii din afara orașului să le spună că John-Henry Brodrick de la Clonmere le-a dat de băut dușmanilor țării și era un trădător. Și astfel, aceștia au venit noaptea și au dat foc casei. Nu Michael, nici oamenii din Doonhaven, pentru că dacă ar fi făcut așa ceva, le-ar fi adus ghinion și Cel de Sus nu i-ar mai fi iubit. John-Henry știa toate astea, la fel și Eugen Donovan, văcarul, dar niciunul n-a scos o vorbă despre asta. Se făcuse dreptate. Nu mai era nimic de comentat.

„Este ciudat, se gândi John-Henry, că familia lui s-a străduit de generații să aducă progresul în țară, dar țara nu l-a vrut, și familia lui n-a știut". Cu aproape 200 de ani în urmă, Morty Donovan l-a împușcat în spate pe John Brodrick pentru că încercase să se amestece în treburile oamenilor. Datorie, lege, disciplină, supunere, aceste lucruri a încercat John Brodrick să le impună contrabandiștilor din Doonhaven, dar lor nu le-a păsat. Tot ceea ce a rămas din John Brodrick, azi, este o piatră funerară într-un cimitir uitat de lume, și sângele care s-a scurs în apa din golf, astfel încât legenda să dăinuiască. Dar oamenii continuă să facă contrabandă, iau vitele stăpânilor lor, pescuiesc în ape interzise și John Brodrick întâiul ar fi trăit ani îndelungați dacă ar fi înțeles că oamenii nu pot fi manevrați și că pământul era al lor. Copper John a înființat mina, iar asta zace acum înegrită, acoperită de buruieni, de iarbă neagră și licheni, rugină a unei industrii pe care nimeni n-a vrut-o. John-Henry a văzut hornurile ca pe niște morminte în mijlocul granitului pe când venea de la Mundy spre Doonhaven și știa și el cum, atunci când războiul civil se va termina, turiștii vor privi ruinele de la Clonmere așa cum au făcut-o și cu mina părăsită pe când era el copil. Vestigii care s-au dărâmat și care se vor întoarce, odată cu trecerea timpului, în pământul care le-a dat viață.

– Și tu, îi spuse John-Henry văcarului, nu ai ambiția de a-l urma pe fratele tău Michael, să lupți pentru țară?

Eugene Donovan zâmbi, mestecând firul de iarbă între dinți, arătând cu bățul spre vite, care părăsiseră golful și se uitau spre ferestrele de la Clonmere.

– Vezi tu vacile astea, zise el. Încă de pe când eram un băiețandru

am vrut să le aduc să pască aici. Nimic mai mult decât un vis pe care-l aveam ascuns. Şi când focul a distrus castelul, noaptea trecută, mi-am spus: „Acum, în sfârșit, pot să pasc vacile acolo". Dar, jur pe Dumnezeu, că n-am nici un amestec.

– Asta-i tot ce-ți dorești? întrebă John-Henry.

Eugene Donovan se gândi pentru o clipă și privi peste umăr la castel.

– Acolo în spate sunt niște grajduri, spuse el. Focul nu le-a distrus și cu o liră-două aș putea face un staul pentru vite. E păcat să pască sus pe deal când aicea e destulă iarbă.

John-Henry își luă portofelul și găsi acolo cele trei lire care-i rămăseseră. Celelalte fuseseră câștigate la whist de Tom - pitruiatul.

– Poți lua grajdurile, dacă îți sunt de vreun folos, zise el, și iarba pentru pășunat, și ia și aceste lire ca să ai pentru reparat grajdurile.

Eugene Donovan luă monedele și le numără.

– Ești generos, spuse el.

– E tot ce am, răspunse John-Henry. Cred că ai mei au luat-o pe un drum greșit. Eu cu argintul, tu cu pământul. Aș fi preferat să fie invers, dar nu mi-au lăsat nicio șansă.

– Ești un gentleman, spuse Eugene Donovan; poți călători și vedea lumea. Bineînțeles că poți să-ți construiești și tu o casă mai frumoasă peste apă decât cea care a fost aici.

John-Henry nu-i răspunse. Ploaia cădea încet dintr-un nor gri care a acoperit soarele. Şi-a ridicat gulerul de la haină și-și vârâ mâinile în buzunare. Eugene Donovan și-a tras șapca peste ochi și-și fluieră corcitura de câine care-l urmă. Printr-o spărtură de nor, apăru, pentru o clipă, o rază de soare pe fața muntelui.